

၇၀၀၄

ဂံဂံဝဝ၃ နံဝဝဝ

ገመና

(ፈጽሞ ልብወለድ)

ሰብሳቢ ጽሑፍ መኮንን
አዲስ አበባ ፕሮ 1999

© 1999 ሰሎሞን ሹምዌ

የደራሲው መብት በሕግ የተጠበቀ ነው።

ሰሎሞን ሹምዌ

ስልክ:- 251-11-553 0349

251-11-114 0613

251-19-122 4741

ፖስታ :- 60015

አዲስ አበባ

ኢትዮጵያ

E-mail :- gebeyanu@ethionet.et

gebeyanu@yahoo.com

ገመና

ቴክኒክ ሲዩኤስ:- ፊላሞን ፕሪስ

E-mail: flimonat@yahoo.com

በዚህ መፅሐፍ

እናቱ

ወ/ሮ ገበያየሽ ወርቅነህ

ትታሰብበት

፤

የማርያም ወዳጅ ሄደች

ሄደች የማርያም ወዳጅ
ጓዜን ሳትል ልጅ ውላጅ።
ሄደች እሙ-እኔ ትሁቷ
ድንግልን ብላ በዕለቷ።

ፊትማ ሳለች በቀሟ
በውኗም ይሁን በህልሟ
እኔ ነበርኩኝ ዓለሟ።
እንዲ ሳይያዝ ልሳኗ
ወዚ ሳይርቀኝ ጠረኗ።
ነበረች የኔ መመኪያ
የሰሱ ነፍሴ መጠጊያ።
ሀይወት ምስሰው አዝምሞ
ዓለም ቢሸሸኝ አድሞ
ቢውጠኝ ቀኑ ጨለሞ።
በሷ እቆማለሁ ዐንቼ
ችግርን በድል ረትቼ።
ስጠቃ ጋሻ ምክቴ
ነበረች ለኔ ጉልበቴ።

ሄደች የማርያም ወዳጅ
ጓዜን ሳትል ልጅ ውላጅ።

ወላዲት አምላክ በቀኗ
በንዳር ንግስ ስልጣኗ
ጠራቻት ከኔ ለይታ
እሷም እንደሰው አድልታ።

አልከላት ለሹም ለዳኛ
አይደለች እሷ ዓለመኛ።
ሰማየ ሰማይ ደርሼ
ብችል ሳቆማት ከሰሼ፤
እዚያ ዳኝነት የልጇ
መች ያደርሰኛል ከደጇ።

ሄደች የማርያም ወዳጅ
ዞራም አላየች ልጅ ውላጅ።
ይብላኝ እንጂ እኔ፤ ለራሴ
ለሚረበሸው መንፈሴ፤
ለእርሷማ አለቻት ወዳጇ
ሁሉ በጂ ነው በደጇ።
ሰምሮልኝ ልፋት ጥረቴ
ደስታ ሲያሰክረው ስሜቴ
ወደ ቤት ነበር በርሬ
ልሞገስ ለሷ ነግሬ።

‘እሳይ አበጀህ’ - ምትለኝ
በንያዋ አቅፋ - ምትስመኝ
ሽልማት ነበር ሹመቴ
ወኔ ለቀጣይ ጥረቴ።
ዓለምን እንኳ ብመራ
ሐውልቴ በእንቁ ቢሠራ
እንደርሷ ግንባር ፈገግታ
የለውም ልቤ ደስታ።

ለካስ ደስታም በሷ ነው
የልቤ ዝሊያ ዳንኪራው።
ምን ቀረኝ ለኔ ምን ተወች?
ሳቄንም ይዛው ሄዳለች።

ባዶ ነው ውስጤ ብቸኛ
አጋር የሌለው ቤተኛ።

ካለም ቢዋህድ አካሌ
ሩቅ ነው የውስጥ አመሌ።
ህልሜን አልሞ እሚፈታ
የሚመግበኝ ፈገግታ።
ሳጠፋ ለኔ፤ ተጉድቶ

ሳለማ በኔ፤ ስም ኮርቶ፤
አይዞህ የሚለኝ ሰከፋ
ሳዝን ከጉኔ - ማይጠፋ
ከቶስ እንደሷ ማን አለ?
ዓለም በወረት አይደለ።
ከቶስ እንደሷ ማን አለ?
ዓለም በይምስል አይደለ።

ሄደች የማርያም ወዳጅ
ከጭግዲህ፤
አላገኛትም ባማላጅ።
ጠሪዋ አይደለች አራስዋ
ማርያም፤
የጭንቅ አማላጅትዋ።

ህዳር 21 ቀን 1993
- ለገበያየሽ ወርቅነህ

Acknowledgement

This book was made possible through support provided by Pathfinder International and U.S. Agency for International Development, under the terms of Award No. ET 825. The opinions expressed herein are those of the author and do not necessarily reflect the views of Pathfinder International or the U.S. Agency for International Development.

አመሰግናለሁ!

ዛሬ በህይወት ባትኖረም ይህን ድርሰት ሳዘጋጅ ከጉሌ ነበርሽና ሰማይተመን ምክርና ማበረታቻኝ ውድ አኖቱ፡-

ወ/ሮ ገበያየሽ ወርቅነህ

ጊዜያቸውን ሰውታችሁ ረቂቁን በማንበብ ገንቢ እስተያየትና ማበረታቻ የሰጣችሁኝ፡-

አቶ ጌታነህ አንተነህ

አቶ አማረ በዳዳ

ዶ/ር ሱክማን ዋሱፍ

ወ/ሮ አታፈራሁ ወርቅነህ

በከምፕወተርና በታይፕ ከመጀመሪያው ረቂቅ ጀምሮ በመፃፍና በማረም ቀና ትብብር ያደረጋችሁልኝ፡-

ወ/ት የሺ እመቤት ጣሰው

ወ/ት ወብት ዓለሙ

ወ/ት አዲስዓለም ፍቅራ

ሁላችሁንም ከልብ እመሰግናለሁ!

እንደ መንደርደሪያ

ወሃ ሲወሰድ እያሳሳቀን እንዲሉ ጥበብም ፈገግ እያሉት እንደምታንበረክክ ዘማዊት ናት። ሲርቋት ጠቅሳ ሲቀርቧት የምትናከሱ። ምን ቢሸሹ ልክፍቷ መልሶ መልሶ ከሥሯ የሚጥል።

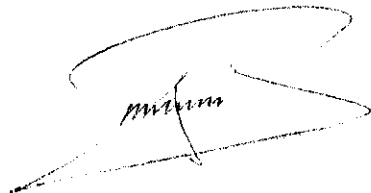
እንደ አጀማመራ እስከ አሁን በርካታ ድርሰቶችን ለመፃፍ አቅሙ ነበረኝ። ይሁን እንጂ በኛ አገር በድርሰት ገቢ መኖር ከባድ እንደሆነ በመገንዘብ አቅጣጫዬን ለመቀየር ተገደድኩ። እኔ መቼም ለጥበብ ሲሉ መራብ አይገባኝም። ጥበብ ያለው በህይወት ነው። ህይወት ደግሞ መኖር ነው። የመኖርን ጥበብ ለሌሎች ሲያካፍል የሚነሳ 'ጠቢብ' ነኝ ባይ በቅድሚያ ራሱ መኖር መቻል አለበት። መኖር ሲባል ደግሞ ራሱን ከመመገብ ይጀምራል። የእኔም ከጥበቡ ዓለም ጠፍቶ መሰንበት እንግዲህ ከዚህ ፍልሰፍና የመነጨ ነው። አውቀትን ፍለጋ፣ እናም እንጀራ ፍለጋ። የሁለቱም ረዓብ ጥበብን ያመነምናል ባይ ነኝ።

እነሆ ዛሬ ጊዜው ደረሰና እንጀራዬን ሳድን እጂ ሳይ የሰነበተ ድርሰቴን ለአንባቢያን አበረክትኩ። ታዲያ አኩርፈ ሳይሆን የጥበብን ፈገግታ በፀጋ ተቀብዬ፣ ልንበረክክላት ሳይሆን ደግሞ ደጋግሞ ለንበረክክት ለራሴ ቃል ገብቼ ነው።

ይህን ድርሰት ለመፃፍ ከሁለት ዓመት በላይ ወሰድብኛል። ከዚህ ጊዜ አብላጫውን የፈጀው በሥነ-ፅንሰና ሥነ-ማህፀን ዙሪያ ዘር የነበረ እውቀቴን ለማዳበር ያደረኩት ንባብ ነው። የተጀመረው በ1982 ዓ.ም የኢትዮጵያ ንግድ ባንክ መሐል ገበያ ቅርንጫፍ ሠራተኛ እያለሁ ሲሆን በሚኖረኝ ፋታ ሁሉ ካውንተር ተከልዬ እፅፌ ነበር። እንደኔ ሳለ ዝቅተኛ ገቢ ካለው ቤተሰብ የወጣ ፀሐፊ ከዚያ የተሻለ ምቹ ሥፍራ አልነበረም። የሐምሌ 19 መናፈሻና የአራዳው

1

ጊዮርጊስ ቤተ ክርስቲያንም ባሰውስታዎቹ ነው። የመጨረሻውን ስድስት ወር ግን አንዲት ክፍል ቤት ተከራይቼ ነው የጨረሰኩት። ቀሳብ አንከራተተኝ! አስራ ዘጠኝ እና ሃያ ዓመት ዕድሜ ላይ ሆኜ የጻፍኩትን ድርሰት ዛሬ ከአስራ አምስት ዓመት በኋላ ያነበብኩት ፍፁም በሌላ ሰው ዓይን ነው። የሚስተካከል ነገር ፍሰጋ ቢሆንም አንዲት የቃጭ ስንጥር ማውጣት አስቸልኩም። ይልቁንም በዚያን ጊዜ በነበረኝ አቅም አይታገረምኩ የመጨረሻው ገፅ ደረሰኩ። ሰሶቼ ይሆን? ፍርዱን ስሕንበቢያን። መልካም ቅደታ ከግመናጋር።

ሰሎሞን ሹምዌ መኮንን
ጥር 1999

“አሉ? አሉ! አሉ?” አለ ከውጭ ተንደርድሮ እንደገባ የሰልኩን እጆታ አንስቶ ጭቅቅታዎ ፊቱን ቋጠር ፈታ እያደረገ። ወዲያው ደግሞ የሚፈልገውን ምላሽ ወይንም መረጃ እንዳገኘ “አሉ” ባይ ስልኩን መጉረስ እስኪቀረው ወደ አፋ በማስጠጋት፤ “አዎ! . . . አዎ! . . . አዎ! . . . አዎ!” አለና የወዲያኛውን ተናጋሪ በጽሞና እንደሚያደምጥ ንግግሩን አቆመ። ትንፋሹን ሞጥ አድርጉ ከቆዩ በኋላ፤ “እ! ?..... ጉድ!..... አሉ! እንደገና! አሉ! እንደገና! አሉ! አ...ሉ!” አለ በንዴት ድምጹን ከፍ አድርጉ።

“ቺድ!” የሰልኩን እጆታ አሸቀነጠረው። “የራሷ ጉዳይ!” እያለ ወጣ።

“ዛሬ ይሄ ስልክ አልቆለታላ!” አሉ ወ/ሮ ብዙነሽ፤ የመጨረሻ ድምጹን ሰምተው ከኩሽና እየተንደረደሩ ሲመጡ እርሱ ወጥቶ ሲሄድ ተመልክተው። አልፎ አልፎ አለሰዓቱ ሳያስቡት ከች ማለቱ የተለመደ ቢሆንም በዛሬው አጋጣሚ እንዳዲስ ተደናግጠዋል።

“ዳርምየለሽ! ዳርዋ! ውይ የለችም እንዴ?” አሉ እየተጣሩ ሲገቡ የክፍሉ ባዶ መሆን አሳፍሯቸው። -ለብቻ ማውራታቸው።

የሰልኩን እጆታ ከማስቀመጫው ትንሽ ጠረጴዛ ሥር ተንዘልዝሎ ሲያገኙ እንደልማዱ ወርውሮት መሄዱን አወቁ።

“የት ሂዳ ነው ልጄ! እንዲህ ስልኩን የተጫወተበት” አሉ ለራሳቸው። እርሳቸው ወደ ኩሽና ሲሄዱ በፊት ለፊት በር ስትገባ አይተዋት በርቀት ሰላም ብለዋታል።

የሰልኩን ደህንነት በጆሮአቸው ካረጋገጡ በኋላ የፊት ለፊቱን ዋና በር ቀረቀሩና ገርበብ ያለውን የመኝታ ቤት መዝጊያ ገፋ አድርገው ወደ ውስጥ አንገታቸውን አሰገጉ። ዳርምየለሽ አልጋቸው ላይ ተዘርግታለች። በሁኔታዋ ተደናግጠው በሩን እስከመጨረሻው ከፈቱና ገቡ።

“ዳርዋ!” አሉ ከአልጋው ጠርዝ እየተቀመጡ። እጃቸውን ትከሻዋ ላይ

አሳርፈው አንገቷን ወደ እርሳቸው አቅጣጫ መለስ ለማድረግ ሲሞክሩ፤ “አቤ... ት!” አለች ገና ያልበረደ ልቅሶዋን እየተናነቀች። በእንባ የራስ ፊቷን በሁለት እጆቿ ሸፈነችው።

እርሳቸው ልብ አላሏትም እንጂ ከውጭ ስትመጣም ገጽታዋ እንደተለመደው አልነበረም። እንደ በጋ ከዋክብት ጥርት ያሉት ትናንሽ ዓይኖቿ ይረጩት የነበረው የዌብት ብርሃን ደመና እንደጋረዳት ፀሐይ ቅዝቃሴ፤ ከዓይኖቿ ጉድጓድ አፋፍ ላይ በተፈጥሮ ቅምቅም ብለው ከዓይኖቿ የሚወረወረውን የውበት ጮራ የሚያደምቁና የሚያጋንኑት ቀናድቧ ተከማቅረው እየተርገበገቡ ነው የመጣችው። ወ/ሮ ብዙ ግን የተቀላባደዋቸው ራት ሰዓት በመቃረቡ ጥድፊያ ላይ ስለነበሩ ልብ አላሏትም።

ዳርምየለሽም እናቷ ምን እንደሆነች ሳይጠይቃትና የፊቷን ለውጥ ሳይረዱ ወደ ሥራቸው በመሄዳቸው ተደስታ፤ እንደ ገባች ወደ እናቷ መጋታ ቤት ነው የተንደረደረችው። ደስታ፤ ከማልቀስ ፍላጎት፤ በልብ ወስጥ የታመቀና ሲጋና ነብስን ወጥሮ ያስጨነቀን ብርቱ ሀዘን ያለከልካይ ያለገላጋይ በእንባ ለመተንፈስ ከመቸኮል፤ ለዚህም አመቺ ጊዜና ቦታ ከማግኘት የመነጨ ደስታ።

የተደገፈችው ትራስ አስኪርስ፤ ዓይኖቿ ደፍርሰው የተፋቀ እንሰሰላ አስኪመስሉ፤ የንፍጥ ዋንጫዋ ወልቆ አፍንጫዋ ደም እስኪመስል ስትስቅ ብላ አለቀለች። ሆኖም የለቅሶ ምክንያትዋ ከሚወጣላት ይልቅ ከዕለቱ ገጠ መጀባሻር በነብስ ዐወቅ እድሜዋ ልክ የቆዩና እንደዋሳ የረሳቸው ነገሮች ሁሉ በሃሳቧ እየተሳሳቡና እየተያያዙ የደረሰባትን የስሜት ቃጠሎ ደግመው ደግመው በመጫር ረመጡን አፈሰሱባት። እንዲያ መፍትሔ አድርጋ ስትሮጥ የመጣችበት ለብቻ የማልቀስ ጉጉት ሲቃ በሲቃ አደረጋት እንጂ ብለቷን አላስወጣላትም።

“ምን ሆነሻል ልጄ? ምንድነው እንዲህ የሚያስለቅስሽ?” አሉ በእንባ የረጠበውን ትራስና እርሷ ልትሸፍነው ብትሞክርም ጉም የለበሰ ፊቷን ተመልክተው።

“ምንም አልሆንኩም” አለች አነጋገሯ የለቅሶ መሆኑ አንዳይታወቅባት እየሞከረች።

“እንዴት ምንም አልሆንኩም? ይኼ ታዲያ ምንድነው?” አሉ የራሱውን ትራስ ጠቆሞ አድርገው ወደ ፊቷ በጥያቄ እያስተዋሉ።

“አመመሽ ወይስ እመንገድ ምን አጋጠመሽ?”

“አላመመኝም።”

“ታዲያ ምን ሆነሻል?”

“ምንም” አለች የዓይኖቿ ሽፋሽፍት ላይና ታች እየተያያዙ።

“እንዴት ምንም? ምንም ያልሆነ ሰው ያለቅላል?” አሉ ጭንቅ

ብሏቸው።

“ዝም ብዬ ነው።”

“ዝም ብሎ እንዴት ይለቀሳል! ከሰው ተጣላሽ?”

“አልተጣላሁም”

“ነው ወይስ የዋልሽበት ሥራ ፍለጋ አልቀናሽም?”

“በርሱ አይደለም”

“ታዲያ ምን ጉደለብሽ? የምትፈልገውና አትሜ ሲፈቅድ ያልተሟላሽ ነገር አለ?”

“የለም”

“እኔኮ ግራ ገባኝ! እሺ ምንድነው የሚያስለቅስሽ?”

“ምንም አልሆንኩም አልኩሽ!” አለች ባጭሩ እንዲለቋት አነጋገሯ መረር ብሎ።

“ምንም አልሆንሽም?” አሉ ልትነግራቸው እንዳልፈለገች ሲረዱ ትሬታ ባዘለ ገጽታና አተያይ።

“ጥሩ፤ ከእናት ተደብቆ የሚለቀስበትና የማይነገር ብሶት ካለ ጥሩ ነው። እኔማ እናት ነኝ ብዬ እንጂ ልትነግሪኝ ላለመፈለግሽ መጀመሪያም ተደብቀሽ ግልቀስሽ በቂ ነበር” አሉ ወ/ሮ ብዙ ከልባቸው አዘነው ትተዋት እየተነሱ።

“እንደሱ እኮ አይደለም እማዬ! ቆይ ነይ እስቲ” አለች እናቷ ስላዘነባት ተደናግጧ። ምን ብላ እንደምትነግራቸው ባታውቅም የምትወዳቸው እናቷ ገጽታ ሲጠቁርና ትሬታ ሲያጠላበት ማየቱ የበለጠ ረብሷታል።

“ምን እስራልሻለሁ! ደብቀሽኛል፤ ብቻሽን አልቅሺ።”

“እነግርሻለሁ እማ፤ እነግርሻለሁ”

“በይ ነገሪኝ እሺ! ምንድነው አርሱ እንዲህ የሚያስለቅስሽ?” አሉ ምልሰ ብለው ከጉኗ እየተቀመጡ።

“ቆይ!” አለች ራዕይ እንደምትመለከት ሁሉ ወደፊቷ ትክ ብላ በማፍጠጥ ወደ ቤቷ ያበረራትን ብሶት ወደኋላ አጠንጥና ያለ ስክሪን በሃሳብ እያስተዋለች።

ትኩረቷ የተጋባባቸው እናት እርሷ ወዳፈጠጠችበት አቅጣጫ ግድግዳው ላይ ዐይኖቿን ተክለው በጉጉት ጠበቋት። ከምትናገር ይልቅ በውስጧ ተመስጣ ቀረች። መለስ ብለው ገጽታዋን ሲቃኙ ጉም እንዳረገዘ ሰማይ ጭግግ፤ ከብረቱ ብሏል።

“ነገሪኝ እንጂ ዳርዬ ምነው ተከዘሽ?” አሉ ሀዘንም ተግላጽም በቀላቀለ አነጋገር።

“እሺ፤ እማዬ እንዴት ብዬ ልንገርሽ” አለችና ከዚያ ሁሉ ለቅሶ በኋላ ዓይኖቿ እንደ አዲስ የቋጠሩትን ዕንባ ዘረገፈችው። በመንገርና ባለመንገር መሐል ተወጥራ በጭንቀት ተንፈቀፈቀች። ለመንገር ድፍረቷን ተጠራጠረች። ባለመንገር ደግሞ የእናቷን ቅያሜ ፈራች። የግድ ግን እንደ ነገር ማለት እንዳለባት ተሰማት።

“እኚልንገርሽ” አለች ሩህሩህ የእናት ዓይናቸው እንባ አቅርሮ በጉጉት ቃሏን ወደሚጠብቁት እናቷ ትኩረቷን መልሳት እንባዋን እየጠራረገችና ራሷን ለማረጋጋት እየሞከረች።

“በይንገሪኝ እስኪ ይልጃልኝ እንዲህ ያንሰፈሰፈሽ ምንድነው? እኔ ስፍስፍ ልበልና ከእናት የሚደበቅ ምን ነገር አለ?”

“ሰዓቱ...” አለችና ገጽታቸውን በጥያቄ ቃናች።

“የምንሰዓት ልጄ!”

“የሰጠሽኝ። እጄ ላይ የነበረው”

“ምንሆነ?” አሉ ግራ እጇን በዓይናቸው እየፈተሹ።

“አውቶብሳ ላይ ተሳፍሬ” ብላ ስትጀምር ምን ማለት እንደፈለገች ገባቸውና አቋረጧት።

“ታዲያ ይጥፋለ። ለዚህ ነው እንዴ ይህን ያህል ለቅሶ! እልም ይበል። የሰው ነብስ አይደለ፤ ገንዘብ አይደለም የሚገዛው? መሸሽን ይዞ ይሂድ። አንቺ ደህና ሁኒ እንጂ እኔ እናትሽ እስካለሁ ሠርተን እንተካለን። እኔ እንዳውም ሰሞኑን ከእጅሽ ሰላየሁት ስንት ጊዜ ልጠይቅሽ እስኪ እየረሳሁት።”

“ስሞኑን ማለው ልቁ አስቀምጪው ነበር ። ዛሬ ምን እንዳንቀዝቀዝኝ አላውቅም ካስቀመጥኩበት አውጥቼ አደረኩት።”

“ውጣ ያለው ገንዘብ ግድግዳ ሲጭር ያድራል’ ይባል የለም። አዘባት ነው። ጥፋ ብሎት። ተይው ይጥፋ፤ አንድ ማልቀስ እያሰፈልገንም። እስከዚህ ድረስ ምንው ልጄ! እኔ እናትሽ ከቶ ሆኜ ብሽ እንኳን አላውቅም። ሳታለቅሺ ‘ጠፋ’ ብትይኝ ምን እልሻለሁ?” አሉ ቅር ብሏቸው።

“ለሱ ሳይሆን ስንት ለፍተሽ በምታገኘው ገንዘብ የገዛሽውን እንደዋዛ ለሌባ ማሰረከሴ ለራሴ ቆሞቶኝ ነው።”

“ቢሆንም ልክ አይደለሽም። ጤና ቢኮን አይደለም የሚለፋው። እግዚአብሔር ጉልበቱን እስካልነሳኝ ገንዘብ ቢጠፋ በገንዘብ ይተካል። እንኳን አንድ ሰዓትና ስንት ሚሊዮን ብር ይወድም የለም። እኛ ብቻ ደህና። ይልቅ...” አሉና መናገር የፈለጉትን ሳይጨርሱ ትዝ አላቸው። - ድስቱ።

“አ። ዛሬ ቀን!” አሉና ወደ ኩሽና ሮጡ። እያቀላሉ ነበር ቶሎ ሊመለሱ ትተውት የመጡት።

ዳርምየለሽ ድንገት በፈጠረችው መላ እናቷን በማሳመኗ በተለይም ደግሞ ትተዋት በመሄዳቸው ደስታ ያልገን ደስታ ተሰማት። “አይእማይ!” አለች በልሷ በቀላሉ መታለላቸው ለሷ ካላቸው ጥልቅ ፍቅር እና ጸምነት የመነጨ መሆኑን አስባ። ለምን በሰዓቱ እንዳመካኝች ግን ከነከናት። ጠፋ ያለቻቸውን አዲስ ሴኮ ፋይቫ ሰዓት ከገዙላት ሦስት ወር እንኳን አይሞላውም።

ያለፈው እሁድ የእርሷና የእንዳለ ነፃ እሁድ /ፍሪ ሰንደብ/ ነበር። ሲላቶ እንደቆዩ እንደዋዛ ከእጇ ላይ የተፈታውን ሰዓት አውልቆ ራሱ እጅ ላይ አሰረው። እንዲመልስ አልጠየቀችውም። ረስታው ሳይሆን ፈቅዳው።

ይልቁንም የርሷን ሰዓት በማሠሩ ተደስታ። የእርሱን ደግሞ እርሷ ብታስር ደስ የሚላት ቢሆንም ሠሪ ቤት ስለሰጠው አሳስረም ነበር። ሲለያዩ “ያንተ እስኪሠራ ተጠቀምበት” አለችው። እንዳለ ከወደዳት እንኳን ሰዓቷን ነፍሷን አውጥታ ብትሰጠው አያረካትም። - ትወደዋለቻ።

ይሁን እንጂ ስጦታ እንዳልሰጠችውና መመለሱም እንደማይቀር ታውቃለች። ታዲያ ለምን ለእናቷ መጥፋቱን ዋሽቻቸው? ሲመልሰላት ምን ልታደርገው ነው? ውስደው፤ አልፈልገውም ልትለው? ወይንስ ከየት ተገኘ ልትላቸው? ‘የራሱ ጉዳይ’ እንደማለት አንገቷን ወደ ትከሻዋ ስበር አረገችና ተመልሳ ያስለቀሳትን እውነት ማብጠልጠል ይዘች።

ማምሻዋንም እንቅልፍ እንደተጫነው ሰው ዓይኗን ጨፍናና ድምጿን አጥፍታ ባጠገቧ የሚደረገውን ሁሉ እንዳላየችና እንዳልሰማች ሆና አሳለፈች።

ሁለቱ እህቶቿ ከትምህርት ቤት፤ ወንድሟ ከዋለበት፤ ቀለብተኞቹም ለራት ሲመጡ ከሳሎኑ ወደ ዕቃ ቤቱ መግቢያ በር አጠገብ ካለች ባለመደገፊያ የእንጨት ወንበር ላይ እግሮቿን በመቀመጫዋ ትክክል አጥፋ በመቀመጥ መጽሐፏን አለዚያም የእጅ ሥራዋን በደረቷ አቅጣጫ ጉልበቷ ላይ ዘርግታ የሚያገኛት ዳርምየለሽ በተለመደው ቦታዋ አልነበረችም።

“ዳርምየለሽ የለችም እንዴ?”

“ዛሬ ዳርምየለሽ የት ሄዳ ነው?”

እንደየአመጣጣቸውና የአነጋገር ስልታቸው ሁሉም የሚሰነዝሩት ጥያቄ ነበር። በተለይ ቀለብተኞቹ ከዚያ በፊት ልብ ብለውት ባያውቁም የተለመደ ድርጊትና ባህሪዋን ለምደውት ኖሮ፤ ገና ሲገቡ ባማረ ሳሉን ውስጥ የነበረ ትልቅና ደማቅ ጌጥ ተነስቶ ሲቆይ የሚሰማውን ዓይነት ጭርታና ቅሬታ ነው የተሰማቸው። ዳርምየለሽ ካንዳቸውም ጋር ዘና ብላ ተቃልዳና ተጫውታ ለታውቅም። ሆኖም አንዳንዴ መጽሐፏን አጠፍ ወይንም እጅ ሥራዋን ጉልበቷ ላይ ጣል አድርጋ በጨዋታቸውና በክርክራቸው መሐል ሠንዘር የምታደርገው ከንባብና ከተፈጥሮአዊ አስተውሎቷ ያገኘችው በሳል ሃሳብ ስለሚያስደንቃቸው እያደር እንዲወዷት፤ እንዲለምዷትና የቤቱ ጌጥ፤ የቤቱ ውበት፤ ግርማ ሞገስ እድርገው እንዲቆጥሯት ያላወቁትን ተጽዕኖ አሳድሮባቸው ቆይቷል። ይህን በጉልህ የተረዱት ግን ዛሬ ከተለመደው ቦታና ድርጊት ተለይታ ለዐይናቸው ሲያጣሉ ነው።

የተቀላቢዎቹን እግር ጠብቃ የእናቷን መኝታ ለቀቀችና ከእህቷ ጋር ወደምታድርበትና የራሷ መኝታ ወዳለበት የዕቃ ቤት አመራች። ዓይኖቿን መገለጥ ፈርታ ጨፍኝ ጨፍኝ እያላት።

ዓይኗን በሚገባ ከገለጠች ያን ያህል ያስለቀሳት፤ ነው ብላ ላለማመን ስትከላከለውና ከህሊናዋ ሲያሟግታት ያመሸው ሀሳብ የሚያሸንፋት፤ እንደጨፈነች ከቆየችና በዚያው እንቅልፍ ከወለዳት ግን እንደመጥፎ ህልም ወደ እውኗ ለትመለስ አለመሆኑን አረጋግጣ እርሷ የምታሸንፈው፤ ሲነጋም ሆና የነበረችው እና ወደፊትም ቢሆን የምትመርጠው ህይወትና እምነቷ የሚቀጥል መስሎ እየተሰማት ከብፍድ ልብሱ ጀርባ ተደብቃ እንቅልፏ እንዲመጣ መማጠን ያዘች። ህሊናዋን ካለጨነቀው የነገር ጦር ለመሸሸ፣ ለማምለጥና ለመጥፋት። - በእንቅልፍ ጂረስ።

2

ብዙ ተነጋግረውና ተከራክረው የጀመሩትን ገደብ የለሽ የፍቅር ውሎ “ፍሪስንደድ” ማለትም “ነፃው ዕሁድ” ብለው ነው የሚጠሩት። ዕሁድን ጠብቀው ለሰሚወጡ።

ምንም እንኳ ፍቅር ከውጥኑ በሁለቱም ላይ ብርቱ ቢሆን፤ ዳርም የለሽ ከልጅነት ባደገባት ወንዶችን የመጠራጠር ባህሪ ምክንያት ፍቅራቸው ከልባዊ መፈቃቀድ ባሻገር አካላዊ ውህደትንም እንዲጨምር እንዳለ ለሚያቀርብላት ጥያቄ ራሷን አሳልፋ ላለመስጠት ከፍተኛ ጥንቃቄ ታደርግ ነበር። ትምህርቷን ከግብ አድርገ በሥራ ዓለም እስክትሠማራ እንዲታገስና እርሱም ቢሆን ራሱን በትምህርትና በሥራ አሻሽሎ ፍቅራቸው በትዳር ሲቋጭ እንደሚደርሱበት፤ ዞሮ ዞሮ ላንዴም ለመጨረሻም ጊዜ የእርሱ መሆኗን እየገለፀች ተከራክራለች። የሚገናኙባቸውም በታዎች ከሰው እይታ የራቁ ሆነው በድንገተኛ ለሚት እንዳይሳሳቱ ራሷንም ሆነ እርሱን ትቆጣጠር ነበር።

እንዳለም ቢሆን ከእርሷ ፈቃድ ውጪ አታሎና አስገድዶ ሊደፍራት የሞከረበት እጋማሚ አልነበረም። ቀስ በቀስ ስለአካላዊ የስሜት ውህደት አስፈላጊነትና ከክንፈር ያላለፈ ፍቅራቸው በውስጡ የፈጠረበትን የስሜት ረብሻ በማንሳት ሲያግባባት፤ መረር ስትልበትም ሀሳቧን ሲቀበል፤ በክርክር ማሳመን ያቃተውን ጨለማን ተገን እድርጌና ብቸኝነታቸውን ጠብቆ በእጆቹና በከናፍሩ ሲያዳክማት እንደ ዓመት ያህል አሳለፉ። ክርክሩ ግን ባፈቀረ አንጀቷ የምትቋቋመው አልነበረም።

“መቼም አስር ጊዜ እወድሻለሁ ዘጠኙ ሽንገላ ነው። መውደድ ማፍቀር አንዴ ነው። እውነተኛ ፍቅር ቀን አልፎ ቀን ሲተካ የሚደበዝዝና ደግሞ ደግሞ ካልተቀባ የሚያረጅ የግድግዳ ቀለም አይደለም። የግድግዳ ቀለም ባዲስነቱ አምሮና ደምቆ የሚታየውን ያህል ሲያረጅ ለዓይን እስኪያስጠላ ተላልጦ ይሾጉራሉ። እንደ አዲስ ካልተቀባም ግድግዳውን በእርጅና ያስገምተዋል። ፍቅር ግን እንደ ጥሩ ህትመት አንዴ ነው። ወረቀቱ እስካልተቀደደ የህትመት ቀለሙ ብቻውን አይለቅም። ወረቀቱ እስካላረጀም አያረጅም። ቢያረጅም እንኳ በሌላ ወረቀት በሌላ ቀለም ተመሳሳዩን ካልሆነ በነበረበት ወረቀትና ሁኔታ ደግሞ ደጋግሞ ለማተም መሞከሩ ወረቀቱን ከማጉሳቆልና ከማበላሸት

በስተቀር ሊያሳምረውና ሊያገላው አይችልም።

“እኔም ታዲያ እንዳዲስ ‘እወድሻለሁ፤ ስለምወድሽ’ እያልኩኝ በፍቅር ያሳለፍነውንና ያለንበትን ሁሉ ከምደመስለው አንቸነትሽን በነፃነት ላገኝሽ እንደምፈልግ ብቻ ብንግርሽበቂ ይመስለኛል።” ይላታል አዘውትሮ።

“አሁንስ መቼ አግኝቻለህ? ከዚህ ወዲያ መገናኘት አለ?” ወይም “እንዳታገኘኝ ማን ከለከለህ?” ትለዋለች የሚለው ቢገባትም ለመከላከል።

“ይሄ ሰው አየን አላየን እያልንና እየተሸማቀቅን ያለንበት ሁኔታ አያስደስተንም። ለመሳሳም ተሸማቀን ለመተቃቀፍ ተሸማቀን፤ ለዚያውም መሸ አልመሸ ተጠብቆ። ሌላው ቀርቶ ሴትና ወንድ እጅ ለእጅ ተያይዘው ማየት እንደጉድ በሚያስደንቀው ህብረተሰብ መሀል እኮ ነው ያለነው።”

“ምን ይደረግ ታዲያ...” ትልና ከፍል ቢይዙም ለአንድ ቀን ለዚያውም ቢውሉ ለማያድሩበት መሆኑን፤ እስካልተጋቡ እርሱ የሚለው ዓይነት ነፃነት ሊኖራቸው እንደማይችል፤ ዓላማቸውን አሳክተው በአንድ ጉጆ ማደር እስኪጀምሩ መታገስ ካቃተው ግን የሚወዳት ለጊዜአዊ ፍላጎት ተገዝቶ እንጂ በዘላቂ የልብ ፍቅር ተገዶ እንዳይደለ፤ ቅንድሷን እየቋጠረች ተቆጥታ ትከራከረዋለች። አንዳንዴም ታኮርፈዋለች። ሁለተኛ ላይጠይቃት ቃል ገብቶ ይተወዋል። ይሁን እንጂ በሌላ ጊዜና ሁኔታ፤ አቀራረብና ቋንቋውን ቀይሮ ማንሳቱ አይቀርም።

ዳርምየለሽ በልጅነት አዕምሮዋ ቀርባ የያዘችው፤ ፍቅር ለዓላማ እንቅፋት የመሆኑ፤ ገና ሳይጋቡ ከወንድ ጋር መውደቁ ብልግና የመሆኑ፤ ከፍቅር በፊት ለትምህርትና ለሥራ ቅድሚያ የመስጠቱና ልብን በወንድ ፍቅር ያለማስደፈሩ፤ ሌላም ሌላም ራስን የመጠበቅ ግብረገብነቷ ከፍላጎትነት አልፎ የእንዳለን ውትወታና አስጨናቂ የስሜት ፈተና ሊቋቋምላት አልቻለም። በከናፍሯ፤ በእጆቿና በጡቶቿ የሚረጭባትን ኤሌክትሪካዊ የፍቅር ሰደድ ነድጻና ተቃጥላ ሳትጠግበው የሰው ኮቴ ወይም የአጥር መብራት ወይም ሌላ እንቅስቃሴና ብርሃን ሲረብሻቸው ደንብረውና በተላላፊ ዓይን ተሸማቀው እንደተብከነክኑ መለያየቱ እርሷንም እየስለቻት መጣ።

እንደልቧ አቅፋውና ታቅፏት ለብዙ ደቂቃዎች ብትስለመለም የልቧ ትርታ ቀንሶ የታመቀ ፍቅሯ እንደ ሸክም ከላይዋ የሚቀል፤ ጉጉቷንም የሚቀንስ መስሎ ተሰማት። አንድ ቀን ታድያ ስትግደረደር ለተለመደው የእንዳለ ጉትጉታ ፈቃደኛ ሆነች። “ላንተ ስል” ብላ። እርሷም እርሱም ራሳቸውን ተቆጣጥረው ከፈቃደ ሥጋ ውጭ ለሆነ የቤት ውስጥ ጨዋታ ብቻ ተስማሙ። ስምምነታቸው ግን ከሁለት ተከታታይ እሁዶች አላለፈም። እርሷም እርሱም በሌለብት፤ በፍቅር ፈረስ ጋልበው ከዚህች ዓለም በጠፋበት አጋጣሚ ሆነ።

“አ!—አ!” ብላ የዚህ ዓለም ጨካኝቷን ስትለቀው ከነበሩበት ጣፋጭ ገነት ተመለሱ።

ከዚያ በኋላ የ“ፍቅርን በገደብ” ኪላ ተሰብሮ በነፃነት ተያያዙት። የእንዳለ ሥጋትና የዳርምየለሽ ቁጥብነት ዓይነጥላ ማረፊያቸውን ፈልገው ተሰደዱ። ሁለመናዋን ሰጠችው። ሁለመናውን ሰጣት። እርሱ በእርሷ እርሷ በእርሱ ሰውነት አዛዥና ናዛዥ ሆነው ተሾሙ። የእርሷ በረታናም የሴትነት ይላችታዋን አሳጥቶ ትምህርቷን ሳይቀር አስዘነጋት። ደብተሯ ላይ የምትጽፈው፤ በየመጽሐፋ የምታነበው፤ የምታየውና የምትሰማው ሁሉ ‘እንዳለ’፤ ዓላማዋም ምኞቷም ፍላጎቷም ሁሉም ነገሯ ‘እንዳለ’ ሆነ።

በዚህ ከቁጥጥር ውጪ በሆነችበት ፍቅር ተጠምዶ የተቀመጠችው የሁለተኛ ደረጃ መልቀቂያ ፈተናም የአሥራ ሁለት ዓመታት ትጋቷን በስተመጨረሻ በመርሳቷ ‘አላውቅሽም’ አለና የዩኒቨርሲቲ መግቢያ ነጥቧን ነፈጋት። ባመጣችው ያልተጠበቀ ውጤት ማትሪክን ከዕድል አዛምዶ አለዚያም በ ‘ምን ነካት?’ ተጠያይቆ ከትምህር ቤቷ እስከ ሰፈሯ የሚያውቃት ሁሉ ቢገረምና ቢቆጭም እርሷ ግን ሥራዋን ስለምታውቅ ዕለቱን አልቅሳ ‘እንዳለን አያሳጣኝ’ ብላ ተጽናናች። ይልቁንም ቀድሞውኑ የነበራትን የመጻሕፍት ፍቅር ከእንዳለ ፍቅር ጋር አጠናክራ ያዘችው። ፍላጎቷን የተገነዘበው እንዳለም እንግሊዝኛ መጻሕፍትን ሳይቀር ቀለል ካለ ወደ ከባድ የቋንቋ ደረጃ እያለማመደ ማትሪኩን ተያያዘው። እርሷም በተለይ ከፍቅር ልቦለዶች ጥሩ ጥሩዎቹን በራሷና በእንዳለ እየመሰለች የገዕ ባህሪያቱ ታሪክና የፍቅራቸው ስኬት በደስታ ሲያስክራት፤ መጥፎ መጥፎው ደግሞ ሲያሸማቅቃትና ሲያስለቅሳት ፍቅሯን ያየችው የማያልቅ ጣፋጭ ነበላባል ሆነ።

እንዳለም በበኩሉ ከእርሷ ባላነሰ ሁኔታ እሚይዝ እሚጨብጠውን እስኪያጣ በፍቅር ከነፈ። ይሁን እንጂ ከዳርምየለሽ በስድስት እንቁጣጣሽ ቀደም ያለ ዕድሜውና ተወልዶ ያደገበት የችግር ህይወት ባጉናጸፈው ብለለት ታግዞ ሥራውን ጠንቅቆ ከመሥራት አልተደናቀፈም። እንዲያውም በጥሬ መምሪያ ኮንትራት የተቀጠረው ለአዲስ ዘመን ጋዜጣ ባህል ዓምድ ረዳት አዘጋጅነት ሲሆን ከአሥር ወር በኋላ የዓምዱ ዋና አዘጋጅ የነበረው ጋዜጠኛ ሥራውን ለቆ በመውጣቱ እንዳለ ቦታውን ሸፍኖ እንዲሠራ በቋሚነት ተመደበ። ማታ ከእርሷ ተለይቶ ሲሄድ ያለፈቃዱ ሊታወርበት የሚሄድ ያህል ቤቱን እንዲጠላውና እንዲፈራው፤ ጧትም ሥራ ሲገባ ስላሳ ዓመት በአሥር ቆይቶ ዛሬ ትፈታለህ እንዳሉት አስረኛ ከሥራ የመውጫውን ሰዓት በተሰፋና በጉጉት እያሰላ እንዲናፍቅ አድርገው ሲያቅበጠብጡት የነበሩ ግንፍል የፍቅር ቀናት፤ ሳምንታትና ወራት በርካታ ነበሩ።

አንድ ሰዎን ታዲያ ከዋቀኑ መተያየት ሌላ በተከታታይ የተለቀቁበት ‘ፍሪ ሰንደይ’ ከበስተኋላው የፀረ-ነፃነት መዘዙን ጥሎባቸው አለፈ። ሳያዛንፍ ያዘንብ የነበረው የሴትነት ተፈጥሮዊ ወርሃዊ ደመና እንዳንጥበበቀረ።

ዳርምዋለሽ ብቻዋን ተጨንቃና ተጠብባ የሁለተኛ ወሯን መጀመሪያ አሥራ አምስት ቀን ስትጨርስ የማይቀር ነውና ነገራቸው። ማርገዚን በህኪም ካረጋገጡ በኋላ ተሯሩጠው ማንም ሳያውቅ የሁለት ወር ቅሪትን አስወገደች።

ከዚያ በኋላ ሁሉም ዕሁድ እንጃገኙ የሚዘለብት አልሆነም። ከደረሰባቸው ተምረው በመከላከያው ላይ ተመካከሩ። ከብዙ ውይይትና አማራጭ ፍለጋ በኋላም እንዳለ መጻህፍትን አገላብጦ ባገኘው መፍትሔ ላይ ተሰማሙ። ነፃው ዕሁድ እስኪደርስላቸው አንዳቸው የአንዳቸውን ገላ እየናፈቁ ቀናቱን መቁጠር እንጂ በመሐሉ የሚያስቸግር የለም።

“ዝናብ ነው ፀሐይ ሰሞኑን?” ይላታል። ጊዜው ሲቃረብ እያሳሳቀ።
“ዝናብ” ካለችው
“መቼ ያባራል?” ይላታል።

ቀኑን ትንሣራውና በተከታዩ ዕሁድ ቀጠሮ ይይዛሉ። ከዘነበ በሦስት ቀናት ውስጥ ያባራላታል። “ፀሐይ ነው” ካለችው ግን ገና ነው ማለቷ ስለሆነ ጥያቄው በአጭር ይቆምና ከጥቂት ቀናት በኋላ እንደገና ይጠይቃታል። ይህ የግል ሚስጥራዊ የመልዕክት ልውውጣቸው ለሌላ ሰው ግራ ከማጋባት በስተቀር ስለማይገባ በስልክ እንኳን ሲነጋገሩ ተዝናኑት ነው።

በእነሱ አባባል ዘንብ ካባራ በኋላ የመጀመሪያውን፣ ከዚያም አሥራ አምስት ቀን ያህል ለበጋ ዘልለው የሚቀጥለው ክረምት ሊመጣ ሲቃረብ ሁለተኛውን ‘ነፃ እሁድ’ ይውላሉ። በዚህ ሁኔታ ራሳቸውን እየጠበቁ መውጣት ከጀመሩ ወዲህ ባላለፉቸው ጊዜአት ሁሉ አንድም ቀን ለችግር ተጋልጠው አያውቁም። ያለሥጋት ተገናኝተው ሲለያዩም በሙሉ ደስታና ርካታ ነው። ተከታዩን ቀን እየናፈቁ።

በአራት ማዕዘን ተከልሎ የብርሃን፣ የሰው ዓይን ፈርቶና ሸሽቶ የሚገኝ የመደበቅ ነፃነት። ከከባቢ ዓለም ትዕዛብት ርቆ መንሸካሸክ መስለምለም፣ መተነፋፈስና መወራረስ በሚፈጥረው ረቂቅ ዓለም መመሸግ። ከሁለት አንዶች በማያልፍ የገለልተኝነት ሚስጥራዊ ድግስ መሰከር። ሙሉ ርካታን ሽምቆ በጤናማ ስሜት መለያየት። ከተለያዩ ማግስት ሳይመጣ እንደገና መነፋፈቅ። በምሽት ፅልመት ከለላ እየተሳረቁ ሌላ ፍቅር፣ ሌላ ጉጉት፣ ሌላ ናፍቆት መደገስ። - ዳርምዋለሽና አንዳለ።

“የቀን ቅዱስ” የሚባለው ዕለተ ህሙስ ‘የቀን ርኩስ’ ሆኖባት ህሊናዋን ከወጋው የነገር ጦር ያጋጠማት ዳርምዋለሽ በተከታዮቹ ቀናት ቀርቶ ለዳግመኛው ህሙስ እንኳ ከደረሰባት የህሊና ጉዳት አላገነመችም። እህል አትበላም። አትናገርም። ለይምስል ተነቦ የማያልቅ መጽሐፏን እያገላበጠች ተዘግታ ትውላለች። አንዳንዴ ብቻ የእናቷ ጉትጉታና ቁጣ ሲበረታባት፣ ከምግቡም እየተናነቃት፣ ከንግግሩም እንባ እንባ አለዚያም ቁጣ ቁጣ እያላት በትንሹ ትሳተፋለች። በተረፈ እህልና የሰው ዓይን ማየት ጠልታለች። ወደ ውጭ ወጥታ አታውቅም። በዙሪያዋ ያለ ነገር ሁሉ ያበሳጫታል። ያናድዳታል። እናም ወደ ውጭ ለማየት የተፈጠሩ ዓይኖቿን ጨፍና ውስጠ ውስጠቷን ታያለች። እናም ይህን በማድረግ ከዓለም በሙሉ /ከምታየውና ከሚያናድዳት/ ሸሽታ የተሰወረች መስሎ ይሰማታል። በዓይኖቿ መከደን የሚፈጠርላት ጨለማ ዘለዓለማዊ ሆኖ ስትገልጣቸውም ዙሪያዋን ቢጋርድላት ምኞቷ ነው። ከፋቱ ግን ዓይኖቿን ስትጨፍን የጀርዋ ስሜት ይጨምራል። ከእግር ጥፍሯ አንስቶ እስከ ራስ ጠጉሯ ያለው መላ ሰውነቷ ብሶቷንና ጭንቀቷን እያደመጠ ሲያባብስ፣ በተለይ ጀርዋ የማትፈልገውን የከራሷ ውጭ ግንኙነት እያመጣ ይረብሻታል። ኮሽታን እንደ መብረቅ እያጋነነ ከተደበቀችበት ያወጣታል። የጠላቸውን እና የፈራቸውን ዓለምም እንድትማትር ያስገድዳታል። ብስጭትጭት ጭንቅንቅ ያደርጋታል። እናም ድምጹን የፈጠረውን ቤተሰብ ይሁን የውጭ ሰው፣ ህያው ይሁን ግዑዝ ነገር ብቻ ካይኗ የገባውን ላትመርጥና ላታመዛዝን ቅንድባ በንዴት እየተርገበገበ ትገላምጠዋለች። ወይንም ሰድብና ቁጣዋን ታዘንብታለች።

በዚህ የሰዋኑ እንግዳ ፀባይዋ የተደናገጡት ቤተሰቦቿም ከአጉቷ ባላነሰ ሁኔታ ነው እየፈሯት ያሉት። እንዲያውም የእርሱ እንደሚሻል ይሰማቸዋል። - ለይቶለታላ።

የትም ውሉ ሲጨላልም ወደ ቤቱ ይመጣል። የፊት ለፊቱ ዋና በር ተከፍቶ ካገኘበው ብሎ ወደ ስልኩ ያመራል። ከተዘጋበት ወይንም ተጠባብቀው ከተቆጡት ኩሸናው ገብቶ ዳግመኛ ሳያስቸግር ያድራል።

እርሷ ግን ‘ምግብ ብይ’ - ቁጣ። ስልክ ሙሽ - ቁጣ። ‘ምን ሆነሽ ነው?’ - ቁጣ። ሁሉ ነገር ያበሳጫታል። ትንሽም እናቷን ታከብራለች እንጂ እህቱንና ወንድሟንም በግልምጫና በስድብ አጠገቧ እንዳይደርሱ አድርጋቸዋለች።

ሳሎንን ለብቻ ለቅቀውላት ሲሸጧት ይውላሉ።

የምሳና የእራት ሰዓት ሲደርስ ብቻ ቀለብተኞቹ ሳይመጡባት ራሷ ክፍሉን ለቅቃ ወደ መኝታ ቤት ትገባለች። እናቷም ሆኑ እህቶቿ በሰበብ አስባብ መኝታ ቤት እግር ስለሚያበዙ ቀን ቀን ከዕርሱ ይልቅ ጭር ብሎ የሚውለውን ሳሎን ትመርጣለች።

እናቷ ወ/ሮ ብዙነሽ የልጃቸው ሻይታሰብ እንዲህ መሆን ሲያስጨንቃቸው ነው የሰነበተው። እንዲያውም በልጆቸው የነበራቸው ትምክህትና ተስፋ እየደበዘዘባቸው ነው።

የመጀመሪያው ዕለት ምክንያት አድርጋ የነገራቸው የሰዓቷ መጥ ፋት ሽፋን እንጂ እውነተኛው የለቅሶዋ መንስኤ እንዳልሆነ ተረድተውታል። ከዚያ ወዲህ በማባበሉም፤ በቁጣውም፤ በመሳሰለው ሁሉ ሞክረዋት የደረሰባት የመጨረሻ መልስ ‘ራሴን ያመኛል’ የሚል ነው።

ለርሱውም ቢሆን ሀኪም ቤት ቢሏት ፀበል እንደማትሞክረው ቁጣና ምሬት ባዘለ አስፈሪ አስተያየቷ ጭምር ገልጻለች። አስገድደው እንዳይወስዷት ደግሞ ጫን ብለው ሲያናግሯት የምትመልሰላቸው እንደ እሬት የመረረ ቃል እርሳቸው እንደሚሉት ምናምን ከዘረበት ሰው ሳይሆን ከጨካኝና ክፉ ሰው የሚሰነዘር ዓይነት በመሆኑ ፈሯት። አንድ ነገር አንደሆነች ግን አላጡትም። ባትሆንም ለእናቷም ሆነ ለቤተሰቧ የነበራት ፍቅርና እክብሮት በቀናት ውስጥ ተሟጦ ከአውሬ ባላነሰ ሁኔታ እንደማትሸሻቸው ለእናትነት ስሜታቸው ግልጽ ነው።

“ልጄን አንድ ነገር ተጠናውቷታል እንጂ መቼም ያለምክንያት እንዲህ አትሆንም” ይላሉ በልባቸው። ያ! አንድ ነገር ግን ምንነቱ ሊገባቸው አልቻለም። አንዳንዴ የችግሯ መንስኤ ጧት ከማታ አንቃ የምትውለው መጽሐፍ ይመስላቸዋል። በደህናውም ጊዜ ከመጽሐፍ ጋር ችክ ብላ መዋሏን አይወዱላትም ነበር።

“እንዳው ልጄ አንድ ቀን እንኳን ቢቋረጥ ትሞቻለሽ ልበል! የምን ጭንቅላት ማዘር ነው እሱ! ትምህርቱን እንደሁ ጨርሰሽዋል። እስከ ትንሽ ረፍት አርጊ” ይሏታል። ‘እንብላ’ም ይሁን እንዲህ እናርግ ሲሏት “ቆይ ትንሽ ሳንብብ” ወይም “ይቺን ገጽ ልጨርሳት...” ማለቷ የተለመደ በመሆኑ።

ሌላ ጊዜ ደግሞ ‘ፍቅር ይሂት ይሆን?’ ብለው ራሳቸውን ይጠይቃሉ። አወንታዊነቱን ሊቀበሉት ባይፈቅዱም የሚያስቡትን አጥተው ገራ ግብት ሲላቸው፤

“ግን ፍቅር እንዲህ ያደርጋል?”

የቅዳሜው ለሊት ሸሽቶ የጥቅምቱ አራተኛ ዕሁድ ውርጫማ ማለዳ ብቅ ማለቱ ነው። ተዘግተው ያደሩ በሮች መከፈት ሲጀምሩ በእማማ ሸዋርካብሽ መሪነት ገብርኤል ሠፈር ደርሰዋል። ጥቂት በመንደሩ ውስጥ ለውስጥ እንደሄዱ ቆም አሉና አጥር የሌላትን ትንሽ ቤት መዝጊያ መደብደብ ያዙ። - እማማ ሸዋ።

“ደረሰን ማለት ነው?” አሉ ወ/ሮ ብዙ በልባቸው “ይቅር ይበለኝ ጌታዬ! እስከ የፈጣሪን ደጅ በመጥኛው ሰዓት!”

“ኑሽ ለልጄ ስትል...” ሆኖባቸው እንጂ የዛሬውን አመጣጣቸውን አልወደዱትም። ባር ባር ፍራት ፍራት ብሏቸዋል። የመጡትም በእማማ ሸዋ ገፈት ነው።

“ኤዲያ ምንድነው እሱ! እገሌን ገደልልኝ! እገሊትን አጥፋልኝ አይሉ። ይቅር ይበልሁ እቴ! ክርስቶስ የልብሁን ንጽህና ያውቃል። ደሞኮ ለቃልቻ ሊሰግዱ፤ እጣን ሊያጨሱ አይደለም። ይልቅ የባሰ ሳይመጣባት እንሂድና መላ እንበልላት” ብለዋቸው።

እርሳቸውም “ወላጁት አምላክ ታውቃለች! እርሷ እንደፈቀደች ታርገኝ።” ነበር ለሚገጥማቸው ችግር መከታ አድርገው የሚያነሱት መፈክር።

“ይቅር ይበልሁ እቴ! እንመጣለን ብዬዎትም አልነበር!” አሉ እማማ ሸዋ በሩ ሲከፈት መጋኛ እንዳያሮጥላቸው ወደ ጓላ እየሸሹ።

“እስብ እም! እኔም አልረሳሁ! እንቅልፉ ተጫጫንኝ ነው እንጂ” አሉ ደስ በማይል የጧት ድምጽ እርሳቸውም ከመዝጊያው ጓላ ተከልለው። - አባ ደርበው።

“ይቅር ይበልሁ! አርጅተሁ ነዋ። አሮጌ ሰው ምን አቅም አለው። ወይ ወንድሜን!” አሉ እራሳቸው ቀደም ብለው ወ/ሮ ብዙን ‘ግብ’ እንደማለት ባይናቸው እየጠቀሱ።

“እንዴት ባክሽ! ሥራ እኮ አላቃተኝም” አሉ በጉንዩሽ እማማ ሸዋን

ፊት ለፊት ደግሞ ያስከተሏቸውን እንግዳ እያስተዋሉ።

“አዬ! እንቅልፉን ማሸነፍ ያቃተው ሰው ተጋድሞ ማደር እንጂ ምኑን ሥራ ይሠራዋል!” አሉ እማማ ሸዋም ያባ ደርብ አማርኛ ስለገባቸው በተመሳሳይ ዘይቤ እየመለሱ።

“ተይ እንጂ ከእንግዳ ፊት አታዋርጅኝ። ሽረ እኔ ሠራተኛ ነኝ። የሚሠራው ጠፋ እንጂ... ይቀመጡ እሜቱ” ፈገግ እያሉ በእጃቸው ለወ/ሮ ብዙ ወደ አግዳሚው በመጠቀም። እማማ ሸዋም ወ/ሮ ብዙን ተከትለው ተቀመጡ።

አባ ደርብ ሠረቅ አድርገው ተመለከቱ። ያሁኗን ፈታቸው እሳት የነካው ሳስቲክ የመሰለ አሮጊት ሳይሆን የጥንቷን አበባ የመሰለች ድምቡሽቡሽ የገጠር ወይዘሮ።

አቀረቀሩ እማማ ሸዋ። አባ ደርበው የተመለሱበት ትዝታ እንደ ጠራቸው ሁሉ ሰፋ ባለ ትከሻው ላይ እንደበረዶ የነጣ ጋቢውን እንዠርግሳ፤ እምሮ እንደተሠራ ልቃቂት የተስተካከለ ጥምጣሙን በራሱ ላይ ያስቀመጠ፤ ‘ምነው እንደልብ የሚገኝ በሆነ’ የሚያሰኝና ቄስ ለመባል የሚያሳሳ መልክ መልካም ወጣት ከመሬት እንደሚፈለፍሉ ሁሉ በሀሳባቸው እያመጡት።

ወ/ሮ ብዙ የሁለቱም ሁኔታና የቃላት ጨዋታ አልጣማቸውም። “እንድዘመዴ የሆኑ ቄስ አሉ” ብለው ነበር ያመጧቸው። አሁን ሲያዩዋቸው ገን እርሳቸውም ዘመድ ቄስ የተባሉትም ቄስ አልመስል አሏቸው።

“እንግዲያውማ የውነት ቄስ ቢሆኑ ሌላው ቀርቶ በሰንበት ምድር እዚህ አጠገባቸው ገብርኤል እየተቀደሰ እቤታቸው ይተኛሉ?” ብለው በሃሳብ ራሳቸውን ጠየቁ።

ብቻ ሁሉም ነገር አሳማራቸውም። የራሳቸው ሃጢአት፤ አባ ደርበው፤ እማማ ሸዋ፤ ቤቱ ራሱ ሽታና ኮሽታውን ጨምሮ፤ ሁሉም ወደ ሲኦል የሚወስዱ አስፈሪ መንገዶች ሆነው ተሰጧቸው።

“ወ/ሮ ብዙ ነው ስምዎ? እንደተቸገሩ በቀደም ሸዋ ነገራኛለች።” አሉ አባ ደርብ ኮስተር ብለው ዳዊት ይሁን መጽሐፍ ቅዱስ የማይለይ በቆዳ የተደጎሰ ጥራዝ ከማህደሩ እያወጡ የተመሳቀለ የጠፍር አልጋቸው ላይ በመቀመጥ።

ጭንቅላታቸውን በአወንታ ወዝውዘው ዝም አሉ ወ/ሮ ብዙ ምን ማለት እንዳለባቸው እያሰላሰሉ።

“እሺ እንግዲህ በውነቱ ለመናገር አይደለም፤ የዚህ ዓይነቱን ነገር

ስማንም አልሠራም። እግዚአብሔር አይወደውም። ሆኖም ግን በሸዋርካብሽ በኩል ስለመጡብኝ ለምወዳት አሁቴ ስል አይልዎታለሁ፤ እንጂ በፍጹም ክልክል ነው። ሌላው ቀርቶ በተስኪያኒቱም አትቀበለውም።” ቢሉ እማማ ሸዋ ካፋቸው ነጠቁና፤ “የትም ቢሄዱ አዳኙ ያው አንድዬ ነው። ሥልጣኑን መፈታትን እንዳይሆን መጻፉ ከለክለ እንጂ ይሄም ቢሆን የእግዚያብሔር መንገድ ነው። የመጽሐፉን ትዕዛዝ በማለፋችን መቼም ተቸግረን ነውና እርሱ ይቅር ይበለን።” አሉ አንድ ቀን ከራሳቸው ከአባ ደርበው አፍ የሰሙትን በመድገም።

“እውነት ብለሻል። እርሱ ምህረቱን እያወረደልን እንጂ እንደኛ ሀጢአትማ ...” አሉ አባ ደርብ እግዚአብሔርን ያዩት ይመስል ወደላይ አንጋጥጠው።

ወ/ሮ ብዙ ጭንቅ እንዳላቸው በልባቸው ወላጁት አምላክን ደጋግመው ተማፀኑ። እንድታድናቸው።

“ስም ይንገሩ!”

“የማን? የኔ?” አሉ ወ/ሮ ብዙ ሳያለቡት በመሆኑ ተርበትብተው።

“ሽረ የለም፤ የልጅቷን” አሉ አባ ደርበው።

“ዳርም የለሽ”

“ዳርም የለሽ፤ ዳርም የለሽ” አሉና የሥም ዝርዝር ይፈልጉ ይመስል ገልጠው ባዘጋጁት ገጽ ላይ አመልካች ጣታቸውን ወድረው ከላይ ወደታች ከታች ወደላይ እንቀሳቀሱት። ትንሽ ቆዩናም

“የርስዎ?”

“ብዙነሽ” አሉ እማማ ሸዋ ተሸቀዳድመው። ወ/ሮ ብዙ አንደበታቸው የተዘጋ ይመስል ዓይናቸውን አቁሎጭልጪው ዝም አሉ።

“ብዙነሽ ብዙነሽ ብዙነሽ” እያሉ አባ ደርብ ስማቸውን ሲደጋግሙ ገና እንደመጡ በስማቸው የጠሯቸውን አስታውሱና አሁን ከምን ጊዜው እንደረሱት ተገረሙ።

ገጽ እየቆጠሩ ጥቂት ከገፉ በኋላ ቆም ብለው ማንበብ ያዙ።

“እነሆ ይሰሙ እሜቱ!” አሉ ከአቀረቀሩበት ወደ ወ/ሮ ብዙ መለስ ብለው።

“እሺ!” አሉ የመጨረሻ ፍርዱን ሊሰማ ዳኛ ፊት እንደቆመ ወንጀለኛ በሰጋት ተርበትብተው።

“ይህች ልጅዎ የሰው ፍቅር አላት። ቁም ነገረኛና ነገር አዋቂ ነች። ደግ ምክርና ነገር አመላለስ ታውቃለች።”

ወ/ሮ ብዙ ድንጋጤና ፍርሃት መገረምን ቀላቅሎ አሸበራቸው።

ሰለዳርምቦሽ የተናገሩት ትክክል በመሆኑ እርሳቸው እየተጠራጠሩ መምጣታቸውንም እንዳያውቁባቸው ፈሩ።

“አይደለም?” አሉ አባ ደርበው።

“ልክ ነው” አረጋገጡ ጭንቀት አፋቸውን ያዝ አርጓቸው።

“እረ እሷ የልጅ አዋቂ እግዚአብሔር መርቆ የፈጠራት ነበረች፤ ምን እንደነካባቸው እንጃ እንጂ።” አሉ እማማ ሸዋ።

“የነካትንማ አሁን ይነገረናል። ጃ አሉና ቀጠሉ አባ ደርብ። “እግረ ቀጭን መልክ ደማም ናት። ወላድም ናት። ህብታምና ባለ ብዙ ፍሬ ትሆናለች። ትንሽ ቀን ትቀነዝራለች። በወሊድ ጊዜም ደም ይፈላታል። ዕጣንና ከርቤ ትታጠን። እጅዋ ለመስጠት ቸርና ለጋስ ናት የተናገረችውና ያሰበችው ፈቃድዋ ካልሞላ በጅ አትልም። በነጭ የአዳል በግ ብራና ላይ የሚጻፍ አለ እርሱን አስጽፋ መያዝ አለባት።”

“ደጋግልጆች ትወልዳለች። የቤት አያያዝ ታውቅበታለች። ቁጠባና ብልህነትም ዕድልዋ ነው። እድሜዋ ከአምላ አምስት እስከ ስድሳ ነው። አሁን ግን ድርካቡ የሚባል ከዛር የተወሰደ ጋኔን ደም ላይ ወግቷታል። ማክሰኞ ቀን ነው የወጋት።”

ወ/ሮ ብዙነሽ ‘ዛር’ እና ‘ጋኔን’ የሚሉትን ቃላት ሲሰሙ “በስመአምነ ሰአሊሊን ቅድስት” አሉ ሳይታወቃቸው በድንጋጤ በሚንቀጠቀጥ እጃቸው እያማተቡ።

“አይዘዎ አይደንግጡ! ማርከሻውም አለ” አሉ አባ ደርብ “የት አባቱ ይህ አረመኔ በምን አየብዎ!”

“አንድዬ ይማራት እንጂ ሁሉሰ ይታመም የለ! መጨረሻውን ምህራቱን እንዲልክላት መለሙኝ ይሻላል።” አሉ እማማ ሸዋ ወደላይ እያንጋጠጡ።

አባ ደርብ መግለጫቸውን በጥያቄ ቀጠሉ። “ራሷን ወገቧን ወገኗን ሆጃን ያማታል? ተቅማጥ ትውከትና ነስር አለባት?”

“ራሷን ትላለች። ልቧንም ያማታል ጭብጥ ብላ እንደተኛች እንቅልፍ የለ ምን የለ ስትገባበጥ ታድራለች። ሽለብም ካረጋት መቃዝት መለፍለፍ ነው። ቀንም ይኼ መከረኛ መጽሐፍ አለ! እንዲህም ሆኖ ዓይኗን ስታፈዝዝበት ትውላለች። ሌላው ሌላውም ምኑን አውቄ። ብቻ ተቅማጥ ትውከት የለባትም። ለዚያውስ ምን በልታ? እህል አትቀምስ ዝም ብላ ውሃ ብቻ መጋት ነው።” አሉ ወ/ሮ ብዙ እንባቸው እየተንቸረፈ።

“አይልጃን! ይሄ መናጢ አስሯት ነዋ! ስንት ቀን ሆኗታል?”

“ያለፈው ሐሙስ ስምንት ቀን አለፋት። ፈክ የሚካሄድ ዕለት ጀምራ ነው።”

“ስምንት ቀን ስምንት ቀን” እያሉ ለራሳቸው በማልጉምጉም ካሰቡ በኋላ እንግዲያው ምንም አይላት። ትናንት አስር ቀኗም አይደለም? ይለቃታል። እስከትናንት ነበር የሚያስጋት። አሁን ወደእግዚአብሔር ትፀልዩ። ለምስት በተሰከረኛት አጣንና ዘቢብ ትላል። ቀይ ያልተጠቃች ፍየል ትብላ። ቀይ ዶሮም አርብ ቀን አርደው ከመንገድ ይጣሉላት። ከዚያ በኋላ የገብርኤልን

ጠበል ለስዎስት ሳልስት አከታትለው ያስጠምቋት።

“ይቅር ይበልሁ እኔ እርስዎ ደግሞ እንዳው! ምን ያስለቅስዎታል? ይልቅ በጽሞና ለምተው የሚደረገውን ማድረግ አይሻልም? ምንም አትሆን አሉዎትኩ። አንድዬ ምህራቱን እንዲሰጣት መለሙኝ ነው የሚበጀው። ሁላችንስ የማን ነን? እሱ የቋጠራት ነብስ ከርሱ በስተቀር አዛዥ የላትም። ካለ መድሃኒአለም እንኳን የተለከፈ ጨርቁን ጥሉ ያበደ ይድናል።” አሉ እማማ ሸዋ የወ/ሮ ብዙን ለቅሶ እየገነጠ።

“ይስሙ እንጂ እሜቴ! ምንድነው ለቅሶ! ለቅሶ መድሃኒት ይሆናል?” አሉ አባ ደርብም እየተቆጡ። “ይኼን የሚጻፈውንም፣ ጠበሉንም፣ ፀሎቱንም ስትል ይለቃታል። የት አባቱ ይኼ አመዳም! ቅዱስ ገብርኤል በስይፉ ቀንጥሶ ይጥለዋል።”

ብራናውን ፈልገው እስኪጽፉላት ወ/ሮ ብዙ ሌላ ሌላውን እያደረጉላት እንዲቆዩ አገዘወ ለአሥራ አምስት ቀን ቀጠሯቸው። በሰባ አምስት ብር ተስማምተው።

“ለኔ አይደለም” አሉ አባ ደርብ ለማሳመን። “እውነትን መናገር ጥሩ አይደለም? ብራናው እንኳን ዋጋው ሰማይ ደርሷል። ለዚያውም ቢገኝ። ለመዳኒት ያሉት ሁሉ ነገር ጨው ነው። መቸም እርስዎ ሆነውብኝ እንጂ እንዲህ ያለው ሥራ ባሁኑ ጊዜ ቀርቷል። ለራሴም ምንም ጥቅም አላገኝበትም።”

ወ/ሮ ብዙ አመኗቸው። ባያምኗቸውም ምንም ማድረግ አይችሉም። ለልጅ ህይወት የወላድ አንጀት የማይፈቅደው ነገር የለምና ከብሩ ይልቅ የቀኑ መርዘም አሳስባቸው።

“ታዲያ ቀኑ አልራቀም አባ?”

“ይደርሳል ግዴላም። እስተዚያው ብስራቱንም ድርሳኑንም ሰሚን አንስቼ እደግምላታለሁ። አይዘዎ! እርስዎም ቢሆኑ ጠበሉን ምኑን አሁን የነገርኩዎን ሁሉ ያድርጉላት።”

“አዬ ፀበል” አሉ መሀረባቸውን አየፈቱ። እምቢታዋን በልባቸው አስቡናም ቅር አላቸው።

“እንግዲህ ለጊዜው የያዝኩት ይኼንን ነው። ሳስራምስት ቀን ስመጣ አሟላለሁ። ይቸግርዎት ይሆን?” አሉ ሁለት ባለ አስር ኖቶችን እየዘረጋጉ።

“ግዴላም። ለጊዜው ይበቃል እሜቴ! የቀረውን ከራሴም ቢሆን ሞላልቼ እስራውና ሳስራምስት ቀን ይሰጡኛል። ታዲያ ሰው አስቀምጥልኝ ካለኝ ገንዘብ ስለሆነ የማንላው አደራ እንዳያስተላልፉብኝ።” አሉ አባ ደርብ ብሩ እጃቸው እስኪገባ ቋምጠው።

“ራሴው ልምጣ ወይስ እሷም ታስፈልጋለች? መቼም እሺ አትለኝ”

አሉ ወ/ሮ ብዙ ቀሪውን ከቀኑ እንደማያሳልፉ አረጋግጠው የያዙትን ከሰጧቸው በኋላ ሊሄዱ ሲነሱ፡፡

“ግድየለም እሜቴ አይቸገሩ፡፡ ወደርሷ ሠፈርም አይደል ቤትም?” አሉ ወደ እማማ ሸዋ በእግራቸው እየጠቀሙ፡፡

“አዎ ወደ ሁለተኛ ፖሊስ ጣቢያ ሲወርዱ ከምንገድ በስተቀኝ ቤተክህነት ፊት ለፊት ነው፡፡ የእማማ ሸዋ ቤት በኔ አጥር ሥር አልፎ ገዝ ይላል፡፡”

“እኔው እመጣለሁ፡፡ ከጠፋኝኛ እሷ ቤት እሄድና ታመጣኛለች፡፡ ተዚያ ወዲህም ታገኘሁ ቀደም ብዬ እጽፍላታለሁ፡፡ አይዘጋው እሜቴ!”

እስከ ደጅ አፋ ሸኝተዋቸው ተመለሱና የአጠና አልጋቸው ላይ ተዘረገፉ፡፡ የሸማግሌ ልባቸው እንደ አፍላ ጉረምላ ከአቅጂ በላይ በደስታ እየደነከረች፡፡

‘ያልታሰበ ሲሳይ’ በጥዋቱ ሃያ ብር ሃያ ጉሮሮ መክደኛ፡፡

“ፈጣሪ አምላክ የከፈታትን ጉሮሮ ሳይዘጋት አያድርም፡፡ ተመስገን! ተመስገን ፈጣሪዬ!” አሉ አሁንም ፈጣሪ አምላካቸውን ያዩት ይመስል ወደ ቅርብ ጣሪያቸው እንጋጠው እያልጋቸው፡፡ መስሰ አረገናም ደስታቸውና ምስጋናቸው ወደ ፍርሃት ተለውጦ “ይቅር በለኝ ፈጣሪዬ!” አሉ ባመስገኑበት አቅጣጫ ልመናቸው የማይደርስ ይመስል ወደ መሬት እያቀረቀሩ፡፡

“ጭርርርር” ብሎ ጮኸ ስሜቷን ያላጤነው ስልክ፡፡ ቀና ብላ አፈጠ ጠችበት፡፡ ገላመጠችው፡፡ አልተሸማቀቀም ወይም አልተደናገጠም፡፡ ይባስ ብሎ ጨኸቱን ደጋገመው፡፡ ታናሽ እህቷ ኑንሽ እንደ ሌባ እየተጠራጠረችና እየተሸማቀቀች ገብታ አነሳችው፡፡ ዳርምየለሽ ደግሞ የስልኩን ንዴትና ግልምጫ ወደ ኑንሽ አዞረችው፡፡ እርሷ ጨህባት ያሰችው ይመስል፡፡

“ስልኩ ላንቺ ነው፡፡” አሰች ኑንሽ አንዳትቆጣት ስትፈራ ስትቸር፡፡ ዳርምየለሽ በቅንድሷ ጠርዝ እነሳቻትና ወደ ስልኩ ተጠጋች፡፡

ተነጋግራ ስትጨርስ እዚያው ስልኩ አጠገብ ተቀመጠች፡፡ “ለምን እሺ አልኩት?” አለች በሃላባ፡፡ ቀጠሮው ገና ለከሰዓት በኋላ ቢሆንም ካሁኑ በመሄድና ባለመሄድ መሀል እያመነታች፡፡

ተንቀሻቅሻ መጣችና “ሚያው” እያለች ጉልበቷ ላይ ወጣች፡፡ - ውሮ፡፡ ብድግ አድርጋ እሽቀነጠረቻትና በድንጋጤ ደርቃ ቀረች፡፡ ያላሰበችው ነገር፡፡ ከእጇ የተወረወረችው ድመት ድንክዬዋ ጠረጴዛ ላይ ከነበረው የውሃ ጠርሙስና ብርጭቆ ላይ አረፈች፡፡ እርስ በርሱ ተገጫጭቶ ሲንከሻኸሽ የደነገጠችው ድመት ከተሰበረው ጠርሙስ የደረሳትን ውሃ ተቀብላ ሰውነቷን እየሰበቀች ተፈተለከች፡፡

ዳርምየለሽ ተሸማቅቃ ወደ ስብርባሪው ስታመራ ኑንሽ ቀድማ ደረሰችና መለቃቀም ጀመረች፡፡ አሁን አልተቆጣቻትም፡፡ እንዲያውም የሦስቱ ታናሿን እንደ ሦስቱ ታላቋ ፈራቻት፡፡ እናም ወደ ኋላ ተመልሳ በተላላጠው አሮጌ ሰፋ ላይ የመውደቅ ያህል ተቀመጠች፡፡ ኑንሽ ስብርባሪውን እንስታ የቀረውን እንደነበር አስተካክላ ወጣች፡፡ ዳርምየለሽም ጉልበቷን ወደ ደረቷ አጥፋ የፀጉሯን ጫፍ እያፍተለተለች ራሷን መውቀስ ያዘች፡፡ ለዛሬው ብቻ ሳይሆን ለሰነበተችበት ሁሉ፡፡

“ምን ነካኝ ? . . .”

በውስጧ ተቀብሮ የኖረው ሚስጥር በእናቷ አጉት ያላዋቂ ቆፋሪነት ተነካክቶ ልብቀል እያለ ሲተናነቃት፤ እርሷ ልትነቅለው መልሳም እድሜ ልኳን

ልትቀብረው ስትታገል፤ ሥሩን ስትለው ቅርንጫፍ፣ ግንዱን ስትለው ቅጠሉ እየተዘረከረከባት ስትወራጭና ስትበላጭ ከራሷ አልፋ ቤተሰቧን መረበሻ ይታወቃታል። የዛሬው ደግሞ ብሶ ታያት። ዛሬ ዕቃ ለመስበር ደርሷለች ነገ እንዳጉቷ . . . ከዚህ ሀሳብ ከዚህ ጭንቀትና ብስጭት ለመውጣት በውስጧ ከሚራኩተው ሁለትዮሽ ሀሳብ በየትኛው ላይ ትወስን?

አንደኛው ልቧ ከእስካሁን ህጅወቷ ጋር ድርና ማግ ሆኖ የቆየውንና አሁንም እንዲቀጥል የምትፈልገውን ሀሳብ ደግፎ፤ ሌላኛው ልቧ ደግሞ የእናቷ አጉት ቀኛዝማች ከፍታለው ከተቀበረበት ምሰው ያወጡትንና እርሷ ልትቀበለው የማትፈልገውን አዲስ ሀሳብ ደግፎ። - ፍልሚያ።

አንድ ልብ ከሁለት ሲከፈል ህሊና የሁለት ተቃራኒ ሀሳቦች መድረክ ሆኖ በአንደኛው ላይ መወሰን ሲታይ የመድረኩ /የአዕምሮ/ ሥርዓት ይዛባል። በሁለት ወገን የሀሳብ ጦርነት ሲወጋ መላ ሰውነት ይቆስላል። ከእግር ጥፍር እስከ ራስ ፀጉር ያለው የነርቭ ሥርዓት ይፋለላል። መከላከልና መገርግጥ፤ ባጠቃላይ ጤናማ ያልሆነ አካላዊና መንፈሳዊ ለውጥ ይከተላል። ዳርምየለሽም ከሰሞኑ ሁኔታዋ ያተረፈችው ውጤት ቢኖር ይኸው ነው።

አጠር ደልደል ብለው ከአደባባይ የሚገነጠል ጉዳና የመሰለ በራ ያላቸው ባለረዥም ጤም አባቷን በሐሳብ ወይም በፎቶ እያየች ክፋትና ደግነታቸውን፤ አባታዊና ኢ-አባታዊ ቀረቤታና ርቀታቸውን ለማንጻጻር የጎልቶሽ ዕውቀ ነብስ እስካገኘችበት ዕድሜ ዘመኗ ለፍተሻ ትማስናለች።

አቶ ባህሩ ፍስሐ በአውራ ጉዳና መ/ቤት የግሬደር አፕሬተር በመሆናቸው ኑሮአቸው ባመዛኙ ድርጅቱ ፕሮጀክቱን በዘረጋበት ክፍለ ሀገር ሁሉ አንዱ ሲያልቅ ወደ ሌላው እየተዘዋወሩ ነው። ለዓመት በዓል ብቻ ከየትም ይሁን ከየት እንደምንም መጥተው ከቤተሰባቸው መሃል ይገኛሉ። እናም ቆይተው ቆይተው በበዓል ምክንያት ይሁን ካንዱ ተቀይረው ወደሌላ ሥራ ቦታ ለመሄድ እግረ መንገዳቸውን ሲመጡ እርሷና ሌሎችም አህተኛና ወንድሟ በናፍቆት እየሮጡ የሚቀበሏቸው፤ በግም ይሁን ዶሮ፤ ፍራፍሬም ይሁን ጥራጥሬ ምን እንዳመጡላቸው ለማየት የሚጓጉት፤ እርሳቸውም ከናፍቆት ሰላምታቸው በጎላ ከሁሉ አስቀድመው ስለትምህርቷ የሚጠይቁት፤ ውጤቷንም ለምተው “ጉሽ የኔ ልጅ!” በማለት እንደገና እየላሙ ለታናናሾቿ በአርአያነት የሚጠቅሷት፤ . . . ከልጅነቷ ጀምሮ ያለው በጉ ነገራቸው ሁሉ ደምቆና ጉልቶ ይታያታል። በዚህም የመልካም አባትነት ፍትርና ውለታቸው እንጂ ‘የ. . . አባት’ ተብሎ ለመጠራት እንኳ የሚያደርስ ጥላቻና ክፋታቸው አይታያትም።

“ውሽታም ናቸው! አባቴ ባህሩ እንጂ ማንም ሊሆን አይችልም። ሌላ

አባት እንዲኖረኝም አልፈልግም።” ትልና ሁለተኛ አዕምሮዋን ለሰሚያስጨንቀው የአባቷ ማንነት ጥያቄ ላታስብ ትወስናለች።

ወዲያው ደግሞ እኒያ ‘የተረገሙ’ የእናቷ አጉት በሀሳብ ይመጡባታል። “ . . . ያ! እንጀራ አባትሽ. . . ” እያሉ። - ቀኛዝማች ከፍታለው።

ቀኛዝማች በግሊያን ጊዜ በአርበኝነት የታገሉ ጀግና በመሆናቸው አሁን በዕድሜ ለደከመ ጉልበታቸው ማፅናኛ አኩሪ ትዝታና ወግ የማያጡ ጠንካራ ሽማግሌ ናቸው።

ከአርበኞች ማህበር ከተሰጣቸው ካኪ ዩኒፎርም ጋር የድሮ ክቡር ዘበኛ ባርኔጣ ደፍተው ከወገባቸው ወርዶ እሚያውቅ እማይመስል ባዶ ዝናራቸውን እንደታጠቁ ጭራቸውን ግራና ቀኝ በመነስነስ የጦርነቱን ወግ መተረክ ከጀመሩ አፍ ያስከፍታሉ። በአወራራቸው ስሜታቸውን ትጋብተው አድማጫቸውን በወኔ የሚነሸጡ የሰባዎቹ መጀመሪያ ግድም አዛውንት ናቸው።

ዳርምየለሽም የምትወዳቸው በዚሁ የግሊያን ጊዜ ጨዋታና ታሪካቸው፤ በተለይም በአተራረካቸው ነበር። የግንባራቸው ንብርብር የፈጠረው ተከታታይ መስመር ካንጋገራቸው ጋር እጥፍ ዘርጋ ሲል ስታይ ታሪካቸው ከአዕምሮአቸው የትውስታ ማህደር ሳይሆን ከግንባራቸው ላይ የሚፈታ ይመስላታል። አዘውትራም ስለእሳቸው ስትናገር።

“እያንዳንዱ የግንባራቸው መስመር በፊተኛው ዘመን ያሳለፉትን ታሪክ ቋጥሯል . . . ገጽታቸው ከአፋቸው ቀድሞ ስለእርሳቸው ይናገራል። አባባ ከፍታለው እኮ ያለፈው ትውልድ የታሪክ ማህደር እንዲያውም ቅርስ ናቸው። . . . ” ትላለች። አዘውትራ ወደቤታቸው በመሄድም ታነብባቸዋለች። የተረፈውንም የሽማግሌ ከማይመስለው ነገድጓዳማ አንደበታቸው ታዳምጣለች።

ቀኛዝማችም ቢሆኑ ዳርምየለሽን ይወዷታል። የአዲሱ ትውልድ ናሙና እንደሆነች፤ በብሩህ አዕምሮዋና በብልህነቷ እንደሚደሰቱባትና እንደሚኮራባት ለራሷ ሳይቀር ይነግሯታል። እንዳዋቂ ቁጭ አድርገው እስኪበቃት ትናንትን ዛሬ ላይ አምጥተው ያወጓታል። እያምጋገሱና እያሞከሻሹ። - አሁን ግን ጠላቻቸው።

አሁን ስለእርሳቸው በጉልህ የምታውቀውና ከህሊናዋ ገብቶ የሚቆረቁራት ነገር ቢኖር “ . . . ያ! እንጀራ አባትሽ. . . ” የሚለው፤ አውጥታና አውርዳ ለመርሳት የደረሰችበትን ውሳኔ የሚያፈርሰው ህረግ ብቻ ነው። - የማትፈልገው። ጭራቸውን እየሰነሱ፤ የግንባራቸውን ቆዳ በንብርብር እያጠፉ ይመጡባታል። የሚያወሩት፤ የሚተርኩት ሁሉ ስላሳለፉት ህይወትና

ሰላጣሊያን ጊዜ መሆኑ ቀርቶ ስለወጣጅ አባቷ ታሪክና ስለ እርሷ ዲቃላነት ይመስላታል። እስከሁንም ከእርሷቸው የሰማችው ሁሉ 'እንጀራ አባትሽ' የሚል ይሆንባታል። - በሀሳቧ። በዚህ ምክንያትም ጠላቻቸው። ያን ሁሉ ምክርና ፍትራቸውን በሁለት ቃላት ሠረዙት።

“... እንጀራ አባትሽ...”

ምነው የዛን ቀን እግሯን በሰበራት። ቤታቸው ሊጠይቃቸው ለሚሄድ ወዳጅ ዘመድ፣ 'እባ ዝናር' በሚል ትጽፎ ለሚያውቃቸው የባሻ ወልዴ ችሎት ሠፈር ሠፈርተኛ ሁሉ ቁጭ ብለው ስለእርሷ ዲቃላነት የሚተርኩ ይመስላታል። -እንዴት አስጠሏት!

ለጭንቀቷ መንስኤ የሆነውን የአባቷ ማንነት ጥያቄ የጫረባት የቀኛዝማች ግልጽ ንግግር ቢሆንም ከዚያ ወዲህ በርካታ ትዝታዎቿን እያገናዘበች በአቶ ባህሩ አባትነት ላይ ያደረባት ጥርጣሬ ይበልጥ ጉልብቷል።

አንድ ጊዜ ገና ህጻን ሳለች ከጉረቤት ልጆች ጋር 'ዕቃ-ዕቃ' ሲጫወቱ ከአሰገዱ /የአሁኗ ሳቢ ጋይድ/ ጋር በሰርዲን ቆርቆሮ 'የኔ ነው የኔ ነው' ይጣላሉ። እርሷ ቆርቆሮውን ይዛ ወደቤቷ ታመልጣለች። ከዚያም በአጥር ሲሰዳደቡ 'ዲቃላ' ትላታለች። -አሰገዱ።

“ሂቸ! ዲቃላሰ አንቺ” ትላታለች መልሳ።

“እኔ እንዳንቺ አባት የሌለኝ መሰለሽ! ዲቃላ” አለቻት አሰገዱ ከልጅ ላይሆን ከአዋቂ የሚሠነዘር በሚመስል አስቀያሚና ሞጥሟጣ አንደበቷ።

“ው... ይ! ሥራ ሄዶ ነዋ! የኔ አባት ውጪ ነው የሚሠራው።” ትላታለች ዳርምየለሽ።

“ማ? ጋሽ ባህሩ? እሳቸው እኮ ያንቺ አባት አይደለም። አንድ ቀን እኛ ቤት መጥተው ሳባቴ ሲያወሩ ሰምቼ የለ።”

ከዚያ በኋላ ዳርምየለሽ ብሽቅ ብላ ሌላ ስድብ ብትሰድባትም አሰገዱ ግን እንደመዝሙር እየደጋገመች

“ዲቃላ ዲቃላ ዲቃላ

ዲቃላ ዲቃላ ዲቃላ!” በማለት የበለጠ አናደደቻት። እያለቀሰች ወደ ቤት ገባችና ለእናቷ አሰገዱ 'ዲቃላ' ብላ እንደሰደበቻት ነገረቻቸው።

“ታዲያ ብትልሸሽ ምን አሰለቀሰሽ!”

“ዲቃላኩ ማለት አባት የሌለው ልጅ ማለት አይደለም?”

“ታዲያ አንቺ አባት የለሽም?” አሉ በቁጣ ፈታቸው ተለዋውጦ።

“እንጃላቷ 'ዲቃላ' እያለች ትሳደባለች”

“በይሁለተኛ እንዲህ ስትይ እንዳልሰማ እሺ!” በማለት አስጠነቀቋት።

አሰገዱንም ሁለተኛ 'ዲቃላ' ብላ ብትሰድባት ለአባቷ ነገረው እንደሚያስገርፏት አስፈራርቷና አስታረቋቸው። ቢሆንም ዳርምየለሽ በአሰገዱ ላይ ከልጅነት የቋጠረችው “ቂምና ጥላቻ” እስከሁን አልተፈታም።

ይህ ብቻ አይደለም። በታናናሾቿ የልደት ቀን ልብስና ጫማ ገዝተው የሚመጡ እንዳንድ የአቶ ባህሩ ዘመዶች የእርሷን የልደት ቀን ክንመኖሩም መርሳታቸው፤ እንዳንዴ ሊጠይቋቸው ሲመጡም ለከረሚላና ብስኩት መግዣ የሚሰጧቸው ሳንቲም ሳይቀር ለርሷ አነስ ያለ መሆኑ፤ እርሷም ዘና ብላ ያለመቅረቧና ሌላው ሌላውም እንቅስቃሴ ሆኖ ሲያስከፋት ያደገችበት ጥቃትን ነገር ሁሉ አሁን የተፈታ ይመስላታል።

“ታዲያ አባቴ ማን ነው?” ትላለች በሃሳቧ ጮክ ብላ። ቀኛዝማች ከፍያለው ግንባራቸውን እያጠፋ ጭራቸውን እየነሰነሱ ይመጡባታል። አባቷን ይነግሯት ይመስላል።

“ግን ለምን አልጠየቅኳቸውም? አባቴ ማን ነው? 'እሳ ጉርጓሪ ዘንዶ ያወጣል' ትልና እርሳቸው ጋ የሄደች ዕለት ያጋጠማትን ሁሉ እንደገና ታስባለች።”

* * *

የሥራ ማስታወቂያ ፍላጋ ከአንዱ ሥፍራ ወደ ሌላው ስትዞር እንደዋለች እግረ መንገዱን ባሻ ወልዴ ችሎት ሠፈር ወደሚገኘው ቤታቸው ጎራ አለች። ቀኛዝማች ባለቤታቸው የሞቱት ገና ከለውጥ በፊት ቢሆንም ባህርማዶ ያሉት ሁለቱ ልጆቻቸው ከሚልኩላቸው ድጉማ ጋር በሚያገኙት ጡረታ እየታዘዙ ሠራተኛ ቀጥረው ጥሩ ኑሮ ነው የሚኖሩት። ምሳዋን ያለሃሳብ በልታ ወደ በረንዳው ወጡና የማይጠገብ ጨዋታቸውን ሲታዳምጥ ዋለች። ጀምበር ዘቅዝቅ ስትል በመሀከላቸው በተፈጠረው የዝምታ ፋታ ሽቅብ ወደ እንጦጦ አቅጣጫ ያነጣጠረውን የቀኛዝማች ገጽታ ባክብሮትና በፍቅር አስተውላ ነፍስ ካወቀች ጀምሮ ስታስበው የነበረ አንድ ጥያቄ ጠየቀቻቸው።

“አባባ?”

“እቤት ልጄ!” አሉ ከሰመጡበት ሀሳብ ይሁን ትዝታ እንደመባነን ብለው።

“ለምንድነው እኛ ቤት የማይመጡት? እኔ እስከማውቀው አንድም ቀን እኛ ቤት ሲመጡ ትዝ አይለኝም።”

“ተይኛ ልጄ አጉል ጥያቄ ነው” አሉ ቀኛዝማች።

“እንዴት? ዘመድ ለዘመድ እኮ ሲጠያየቅ ነው ወግና ማዕረጉ። እናቴስ ብትሆን ከርሰም በስተቀር ማን ዘመድ አላት?”

“ምነው እየመጣች ትጠይቀኝ የለም ታዲያ!”

“እሷም ትጠይቅዎታለች። ለምን እርሰም እኛ ቤት አይመጡም አልኩ

እንጂ”

“እዚሁሆኔ በፀሎት እገኛችኋለሁ።” አሉና ድንገት ፈታቸው ተለዋወጠ።

“እኔ ደግሞ አንዳንድ ጊዜ ቢመጡ እንዴት ደስ ይለኝ ነበር!” አለች በገጽታቸው መለዋለጥ ብትደነግጥም አንዴ ያሰበችው ሆነና አፏን ተቆጣጥራ ነገሩን ለመተው ተስኗት። ከዚያ ወዲያ አነርሱ ቤት ስለመምጣታቸው ምንም ነገር ሳታነሳባቸው በልቧ ወስናለች።

ቀኛዝማች ግን የቁጣ ስሜታቸውን ሲተናነቁት እያስታወቀባቸው “አይልጄ አንቺ” እማታውቂው ብዙ ነገር አለ።” አሉና ጭራቸውን ነስነስ ነስነስ አያረጉ ትንሽ ከተከዙ በኋላ “ያ! አርጉም እንጀራ አባትሽ . . .” ብለው ሲጀምሩ ጆሮዋን መብረቅ የመታት ያህል ባረቀባት። -ድምጻቸው።

በቃት፣ ከዚያ በኋላ የሚያወሩትን አትሰማም። የለማችበት ጆሮ የእርሷ መሆኑን፣ የሚናገረው ድምጽ የእኒያ የምትወዳቸው እና አጠገቧ ያሉት የአባባ ከፍያለው መሆኑን ተጠራጠረች።

ሰውነቷ ቀዝቅዞ ልቧ ብቻ ከውስጥ እየነጠረ ደረቷን ሲደበድብ በርቅሶት የሚወጣ መሰላት። በውስጧ ያደገው የአባባ ከፍያለው አባታዊ ፍቅር ወጥቶ በምትኩ ቅያሜና ጥላቻ ሲያቆጠቁጥ ተሰማት። በክፉ ቃል የተሟሽ ጆሮ ደግ ቃል አይገባውም። አይሰማም። ቢሰማም እንኳ ገልብጠው ነው። ቀኛዝማች ይናገራሉ፤ እርሷ ግን አትሰማም። አልፎ አልፎ ብቻ “አጌትሽ እንደታመመ ሰሞን ነው። . . . አንቺ ገና ተረገዝሽ. . . . አፈር ይብላና ሊበላ ብሎ. . . . ምናምኒት ሳይይዝ ገብቶ. . . . አንድ ነገር አቅምሷት እንጂ. . . . ከሞላ ቤት. . . በገዛ ቤቱ እሱን ኩሽና ጥለው. . . እብድ ተብሎ ሲቀር. . . ጠበል እንኳ ማንን ገደለ? . . . እንዴት . . . ብዬ ብለው. . . ‘አትፈትፍት’ ይበለኝ!? በሱ አፍ! . . . እኔ ከፍያለው በዘመኑ የተከበርኩ የተፈራረሁ. . . አሁንም ቢሆን . . . ” የሚሉትን ቁርጥራጭ ቃላት ብታስታውስም ትርጉማቸው ‘ያ! እንጀራ አባትሽ’ ነው የሆነባት።

በአግባቡ እንኳን ሳትሰናበታቸው ወሬአቸውን አቋርጣ ወደ ቤቷ በረረች። ከብድ ያላትን፣ ግንባሯ ላይ የተቋጠረ ደመና ተሸከማ። ‘. . . እንጀራ አባትሽ. . .’ የሚለው ነጉድጓድ እያምባረቀባት።

“እንጀራ አባትሽ - እንጀራ አባትሽ - እንጀራ አባትሽ. . .”

ጠዋት እንዳለ በሰልክ የሰጣትን ቀጠሮ ብትቀበልም ደስተኛ አልነበረችም።

“ለምን እሽ አልኩት?” ትላለች ደጋግማ። ለራሷም መልስ ያጣችለት ጥያቄ። እንደሰሞኑ ሁሉ ምክንያቷን ደርድራ መቅረት ትችል ነበር። ግን ለምን ትቀራለች? እንዳለ እኮ ነው። ቢቀየማትስ? እንኳን ለእርሱ ለማንም ማፍረስ የማትወደውን ቀጠሮ ለሦስት ጊዜ አላከበረችም። እንደርሷ መውደድ በየደቂቃው ብታገኘው ደስ ይላታል። ጭንቅ በሚያደርግ የፍቅር አስተቃቀፍ ደረቱ ላይ ለጥፎ በሚያስለመልም ለመመን ከከንዶቹ መሃል ድብቅ ቢያደርጋት ትመርጣለች። ብታገኘው ጭንቀትና ብስጭቷ የሚለቃት ይመስላታል። ለዚህም ነው በሰልክ ሲያናገራትና ሲቀጥራት እምቢታ የሚከብዳት። ሆኖም ሰልኩን ስትዘጋው በተለይም የቀጠሮው ሰዓት ሲቃረብ ፍርሃት ፍርሃት ይላታል። እንዴት ብላ ቀጠሮው ቦታ እንደምትደርስ። ሰዉም መንገዱም ታክሲ መኪናው ሁላ።

‘ዲቃላ-ዲቃላ-ዲቃላ’

‘ዲቃላ-ዲቃላ-ዲቃላ’ እያለ የሚጠብቃትና የሚያፈዝባት ይመስላታል። እንደ አለገዱ እንደ ልጅነት ፀባቸው። -በህላቧ። እናም ቀጠሮዋን ስትወድ እንደጠላ ትሠርዛለች።

ዛሬ ግን መሄድ እንዳለባት ወሰነች። የአራት ዓመት የፍቅር ህይወቷ፣ ያለፈው ብቻም ሳይሆን የወደፊቱም ተስፋና ውጥኗ እንዳይቋረጥ ሲጋች። እንደዋዛ የገባችበት የፍቅር ወጥመድ ስሜትና አካሏን ጠላልፎ ከተዋሃዳት፣ ወጥ መድነቱ ሳይሆን ፀጋን የተላበሰ የመንፈስ ነፃነትነቱ ከተሰማት በኋላ እንደዋዛ እንዲፈታባት አልፈለገችም። የተገናኘብት አጋጣሚ በሃላቧ እየተመላለሰ መለየትን ስታስበው ባር ባር አላት።

7

በዳግማዊ ምኒልክ ትምህርት ቤት የአሥራ አንደኛ ክፍል ተማሪ ነበረች። የከሰዓት በኋላ ፈረቃ ትምህርቷን ጨርሳ ወደ ቤቷ ስትመለስ ቅድስት ማርያም ቤተክርስቲያን አጠገብ ሁለት ሆነው ቆመዋል። ከአንዳንድ ሁኔታቸው ሆነ ብለው እንደጠበቁት ቢገባትም ተዋጊ በሬ ይመስል ቀንዷን ሰጥታቸው አለፈች። አቷጩላት። እንዳላወቀ ተኮሳትራ መንገዷን ቀጠለች። ጥቂት ርምጃዎች እንደቆጠረች ከኋላ ነካ አደረጋት። ዞር ብላ እንኳ ሳታየው ትከሻዋን መንጭቃ ርምጃዋን ጨመረች። ከንዱን ያዝ አድርጎ አስቆማት።

“ሲጠሩሽ አትሰሚም እንዴ?” ሲል ከድርጊቱም ይልቅ ጉሮሮ እሚከረከር ድምጽ አናደዳት።

“ለምንድነው እምትጠራኝ? እጄን ልቀቅ!” አለችው ተቆጥታ።

“አልለቅሽም ምን ያስቆጣሻል? እንደ ፋራ አትሁኝ!”

“እንደምንም ልሁን” ፊቷ ላይ የተፈነጣጠቀውን ርጥበት እየጠራረገች በጥርጣሬ ወደ ሠማይ አንጋጠጠች። ካፊያ ቀርቶ ደመና እሚሉ ነገር የለም።

“ምን መስለሽ. . .” አለ። ዳርምየለሽ አሁንም ፊቷ ላይ ፍንጥቅጣቂ ሲያርፍባት ነገሩ ገባትና ዓይኖቿን ገዙ ላይ አሳረፈች። ሲያወራ የላይኛው ከንፈሩን ወደ አፍንጫው አግልሎ እኔ ልቅደም የሚል ጥርስ። “ገጣጣ! ምናል አፋን ባይከፍት” አለች በሆዱ አሁንም ድምጽ እየቀፈፋት።

“ምንም አይመስለኝም” እጇን መነጨቀችው። እንደገና ያዛት።

“እሺ ምንድነው እምትፈልገው?” ልታናገረው ፈልጋ ሳይሆን ችክ ስላለባት ቆሎ ለመገላገል። ዓደኝየው ራቅ ብሎ በመቆም ሰረቅ እያደረገ ሲያይ ተመለከተችው። በምን እንደሆነ ባታውቀውም ከሚያናገራት ችክ ጋር ስታነፃጽረው ጨዋ መስሎ ታያት። እንዲያውም ዓይኑ ከዓይኗ ተጋጠሙና አንገቱን ሰበር አድርጎ ዞረ።

“በመጀመሪያ እንተዋወቅ! ሀብታሙ ወልደገብርኤል እባላለሁ። ጋዜጠኛ ነኝ!” አለ። ሁልጊዜም ሰው ሲተዋወቅ ጋዜጠኛ መሆኑን ለማሳወቅ ይችኩላል። እንደዚያ በማለቱ ክብርና ዝናን የሚያተርፍ እየመሰለው።

“ታዲያ ምን ይጠበስ? ጋዜጠኛ ምንድነው?” አለችና በልቧ “ጥሩ ነው” አለችው።

“ያንቺስ ስምሽ ማን ይባላል?”

“አትቀመስ” አለችው ዘና ብላ በንቀት እያስተዋለችው።

“አትቀመስ? የውሸት የውሸት ይመስላል” አለ ዝናቡን እያርከፈከ።

“የውነት ስሜ ነው” አለች፤ በልቧ “ቀፋፊ!” ብላ ተሳደባ።

“ይልቅ የምርሽን ንገሪኝ?”

“ይልቅ አትትፋብኝ” ብትለው ትወድ ነበር። ለአቷ ግን “የራሴን ስም የማውቀው እኔው ነኝ። አይደለም ካልክ አንተ የምታውቀውን ንገሪኝ”

“እሺ ይሁን ግን ምን አለሽሽሽ?”

“መቼ ሸሽሁህ?”

“ማለቱ እኔ ፍቅርሽ. . .” ብሎ አፋሲጋመድ

“እነ?” አቋረጠችው። “የምን ፍቅር? በል ልቀቀኝ።” አለችና በእልህ መንጭቃው ርጠች። በብሽቀት እያጥላላትና እየተሳደበ ቀረ።

በማንስቱ በዚያው ሰዓት በዚያው ቦታ ሀብታሙ ሳይሆን ያ በርቀት ሲመለከታቸው የነበረ ዓደኛው ብቻውን ቆሞ ጠበቃት። የጉንዮሽ አይታው እንዳላየ ዘገታው አለፈች። እርሱም ምንም አላላት። በማንስቱም ለሁለተኛ ጊዜ ብቻውን ቆሞ ጠበቃት። አሁን ከሁን ይለክፈኛል ብላ እንደጓደኛው ‘አልፈልግም’ በማለት ልታሳፍረው ተዘጋጀች። እንዴት ተኮሳትራ እንዴት እንደምትሰድበው ከዚያም እንዴት እንደምታመልጠው ስታስብ ቃል ሳይተነፍስ በማየት ብቻ ቆሞ አሳለፋት። በተመሳሳይ ሁኔታ ምንም ምንም ሳይላት በዓይን ብቻ ተቀብሎ እየሸኛት ሁለት ወራት አለፉ።

በዚያ ሁለት ወር ጊዜም እያደር ሳይታወቃት ከትምህርት ቤት እንደወጣች ቅድስት ማርያም አጠገብ ዓይኗ የለመደውን አንድ ነገር ማየቷ እንዳይታወቅባት በጥንቃቄ ሠረቅ አድርጋ መፈለግ ጀምራለች። ቀጠን ብሎ እጅግም ባልረዘመና አጭርም በማይባል መጠን የተዋቀረ ቁመና ያለው፤ ሳላገ ቀላ ያለው ፀገሩ ከወደ ግንባሩ ወደፊት ቀደም ያለ፤ ቀይገ ጥቁር ወይንም ጠይም ለማለት የሚያስቸግር፤ ነገር ግን በጠይምና በቀይ ዳማ መካከል ያለ ደብዛዛ መልክ፤ የሰካራም የሚመስል ሸካራ ገጽታ።

ታዲያ አንድ ቀን፤ የመጀመሪያው መንፈቀ ዓመት ፈተና ሰዎን ከተለመደው ቦታ ሳታገኘው ቀረች። ወደ ግራም ወደ ቀኝም የጉሪጥ ማየቷን ትታ በሙሉ ዓይኗ ፈለገችው። -የለም። ወደማትቀርበት ቤቷ ስታዘግም ቅር እያላት ነበር። ለምን እንዲያ እንደተሰማት ግን ለራሷም ገርሟታል። ብቻ ማምሻዋን ሁሉ ዕቃ እንደረሳ ወይንም እንደጠፋበት ሰው ልቧ ድንግጥ ድንግጥ ሲል አሳለፈችው። ሌሊቱንም ስትቃኝ።

አንድ የማታውቀው ቦታ ላይ ነው። መንገድ ለመንገድ ያሯሩጣታል። -ልጅ። ያ! ቅድስት ማርያም አጥር ሥር ይጠብቃት የነበረው። እርሷ እጆቿን

8

ሀሊናዋን ወጥሮ ካስጨነቃት ሀሳብ ላንድ አፍታ ተገልጻል በእንዳለና በራሷ ፍቅር ትውስታ እንደተጋረደች ልብሰቿን ቀየረችና ማበጠሪያዋን ይዛ ከአሮጌው የልብስ ቁምሳጥን ሰንጣቃ መስታወት ፊት ለፊት ቆመች። የከላ የገረጣ ገጽታ፣ በልኩ የተሰፋለትን ቀሚስ ሳይሆን ሽንሽን ጣቃ ያንጠለጠለ የሚመስል ቁመና። ከመስታወቱ ላይ የምታየው ምስል የራሷ መሆኑን ለመጠራጠር ባትደርስም ሁኔታዋ አስደነገጣት።

“ባስራ አምስት ቀን ይኼን ያህል! ምን ነካኝ?” አለች በራሷ ላይ ያየችው ለውጥ ተዓምር ሆኖባት። ወትሮም ወፍራም አልነበረችም። እንደዚያ ከስታ ግን አታውቅም። ያልከሱና ያልተለወጡት ረዥም ጠጉሯ፣ ክርክም ያለ ቅንድሻ እና የጥርሷ ፍንጭት ብቻ ናቸው።

በግራና ቀኝ ትከሻዋ የተዘናፈለ ጠጉሯን በእጇ በተን አድርጋ ተመለከተችው። በደሀና ሁኔታ ላይ ነው ያለው። አንገቷን ሰበር አድርጋ የገላበጠች መላገያዋን ሰካችበት። ከመላው አካላቷ ለፀጉሯ ያላት ፍቅር ለብቻ ነው። መቼም ይሁን የት ሥራ ፈትታ ከተቀመጠች ፀጉሯን ማበጣጠር አለዚያም መነካካት ትወዳለች። ሰሞኑን እንኳ ከሀሳቧ ጋር ስትገምድና ስትፈታው በመሰንበቷ እንደሌላው ሰውነቷ አልተጉሳቆለም።

“የት ለመሄድ ነው ይሄ ሁሉ ሽር ጉድ? እሱ እንደሆነ እንኳን እንደዚህ ሆኜ ትንሽ ለወጥ ካልኩ ጥያቄው መከራ ነው። ምን ሆነኩኝ አለዋለሁ? መቼም ያለአንድ ምክንያት እንዳልከላሁ ይገባዋል።”

“በስልክ እንደምለው ታምሜ ነበር ልለው? ምንሽን? እንደት ያረግሻል? ማለቱ አይቀርም። ምን ብዬ እመልስለታለሁ? ሰውነቴስ እሺ፣ በተቅማጡም በትውከቱም ከላ ልበለው። ፊቴን ጨለማ አስመስሎ ቅሰሜን ስብር የሚያደርገውንስ ምንድነው ልለው ነው? ነው ወይስ ግልጽ አድርጌ ‘ራሴን ያመኛል፣ ሰውነቴን ይጫጫኛል፣ ምግብ አልበላሽ፣ ሰው አልጥምሽ ብሎኛል። ያበላጫኛል። ጨሂ ጨሂ ይለኛል።’ ልለው ነው? ከዚህ ሌላ ብዋሽ ያውቅብኛል። እርሱ እንደሆነ ሀኪም ይመስል ምርመራው አይጣል ነው።

እንዲያውም ገና ሲያየኝ ሊገባው ይችላል።” አለችና ፊቷን በመስታወቱ ትክ ብላ አየችው። መል኷ ራሱ የሚያስታውቅ መስሎ ተሰማት። -ዲቃላነቷን።

‘ዲቃላምን ይመስላል?’ -አታውቀውም። ብቻ ዲቃላ እንደምትመስል ይታያታል። ዓይኗ ይሁን ጥርሷ ላይ፣ አገፍቧ ይሁን ግንባሯ ላይ፣ የት ላይ እንደሆነ ለይታ ማወቅ ባትችልም ዲቃላነቷን የሚገልጽ አንዳች ሁኔታ ይታያታል። አሁን ወደ እንዳለ ስትሄድ በመንገድ የሚያገኝት ሁሉ ፊቷን አይተው በማወቅ ሲጠቋቆሙና ‘አባቷን የማታውቅ ዲቃላ’ እያሉ ሲያሸግጥ ጧት አንዳንዶቹም አካላዊ ጉስቁልናዋን አይተው በሀዘኔታ ከንፈራቸውን ሲመጥጡላት ታሰባት። ዓይኗን ጭፍን አረገች። በመስታወቱ ውስጥ ያለችውን ዳርም የለሽ ላለማየት። ጭው ብሎ ዞረባትና ወደኋላ ተንገዳግዳ በርከክ አለች። -እንዳትወድቅ።

አራት ሆነው ከትምህርት ቤቶች እንደወጡ ተንደርድር መሃላቸው ገባና ለቀም አድርጉ ያዛት። አብረዋት የነበሩ ጓደኞቿ ጭልፊት እንዳያጫወት ተጠቅሞባቸው ሲበተኑ እርሷ ደብተሯን በቁጧ ለቀቀችው። ብትንትኑ ሲወጣ እያየች ለማንሳትም ሆነ ለመነቃነቅ አልቻለችም። በገዛ ሹራሷ አንገትጌ የማንት ያህል ግጥም አድርጉ ይዟታል።

“ምን አደረኩኝ?” አለች በፍርሃት ተንቀጥቶ።
“ምን አረኩኝ? እናትሽ ትወቃ! የምረሳው መሰለሽ?” አለና የሹራሷን አንገትጌ ባነቀበት እጅ አገጥሞ ደጋግሞ ገጫት። ለመጠባበቂያ ቀኝ እጇን ቡጢ አስጨብጦ ወደ መሬት ወድሮታል።
ልጅቷ የባለ እንዳይመጣ ፈርታ ልምምጥ ያዘች። “እሺ! ምን አጠፋሁ? አጥፍቼም ከሆነ ሁለተኛ አይለምደኝም።”
“እናትሺንና! ዛሬ ቀሚሰሽን ገልቤ ነው እማለብሽ።”
“ውይ! ውይ! ውይ! ለምን? የፈለግሽውን ላድርግልሽ። ገንዘብም ከሆነ...”
“ገንዘብ? እናትሽንና የምን ገንዘብ ነው እሱ? . . . እሺ ግን ስንት?”
“ሦስት ብር ናት ያለችኝ” አለች ልጅቷ መሬት የወደቀውን የሰከራብቶ መያዣ ባይኗ እየማተረች።
“እሱን ለእናትሽ ሰጫት! እሺ! አሁን ከእኔ ጋር ትሂጃለሽ አትሂጅም?”
“ወዴት?”
“ወዴትም ይሁን”
ልጅቷ አሺም እምቢም ላትል በፍርሃት ተውጣ ዝም አለች።
“ካለበለዚያ እዚህ ሁሉ ሰው መሃል እንደናትሽ ነው -ምሰራሽ። በይ ቶሎ! ቀጥ ብለሽ እኔን መከተል ወይንም ቂጥሽን ተገልበሽ ለህዝብ ማስመረቅ።” ብሎ አንገቷን ለቀቀና ቀሚሷን ሳብ ሲያደርግ፡ “እሺ!” አለች ያለውዳ ቀሚሷን እየተከላከለች።

“እሽው ያለሁ ብትይ ጥርሰሽን ነው የማስቆጥርሽ።”
ልጅቷ ደብተሯን ሰብሰባ ተከተለች።

ከአንድ ቡና ቤት ገብተው ተቀመጡ። ወዲያው ከኋላ ሲከተላቸው የነበረ አንድ ጉረምሳ ገባና ሦስተኛው ወንበር ላይ ተቀመጠ። ልጅቷ የመጣችበት ምስጢርም ገባት።
“ስንት ሰዓት ነው?” አለችው ሳቢ እንደ ወንድ የጠቀለለችውን የሻኬ ቷን እጅጌ ወደ መዳኗ እየበተነች።
“ለአሥራ አንድ ሃያ ጉዳይ” አለ ጉረምሳው።
“እነሃያ ጉዳይ? እኔ ልሂድ ተጫውቱ።” አለችና ወዳመጣቻት ምርኮ ዞራ “አንድ መንጫነጭ የለም። እፈነግላለሁ ብትይ . . .” አለችና ቡጢዋን አሳይታት ወጣች። በወንዳወንድ አረማመዳ እየተጣደፈች።

አስገደች መኩሪያ ወንዳወንድ ቅርጽና አለባበስ ያላት፤ በሴት የቀመት ንጽጽርሽ ‘ረዘም ያለች’ የምትባል ናት። ከርዳዳ ፀጉሯን አጭር አፍር አበጥራ የወንድ ጃኬት ወይንም ሽሚዝ ከሱሪ ጋር በመልበስ በአደባባይ ስትጀነን፤ ለሚያውቋት ካልሆነ በስተቀር ወንድ ተብላ የምታሳስት ናት። ከአካላዊ አወቃቀሯ መሃል ጉልቶ እሚታይላት ውበት ቢኖር በጥቃቀርና ሽካራ ከፍፍሯ መሃል የምሽት ደመና እንደሚሰነጥቅ መብረት ብልጭ የሚለው ጥርሷ ብቻ ነው። በተረፈ ብዙ ወንዶች የሚወዷትና የሚያቀርቧት በወንዳወንድ ድርጊትና ሁኔታዋ ነው። እንደ ወንድ ጓደኛቸው በማየት። በተለይ ሴት የመቅረብ ዓይነት ጥላ ላለባቸው ወንዶች ጥሩ መሰላል ናት። ተፈላጊዋ ልጃገረድ የምኒልክም ትሁን የቶኒቨርሲቲ ተማሪ፤ የአራት ኪሎም ትሁን የሌላ ሠፈር ልጅ የአራት ኪሎን ጉዳናዎች ረግጣ አስካለፈች፤ ሲሆን በመግባባት እና በማታለል፤ እንዲያ ካለም በጉልበት ተጠቅማ ለፈላጊዋ ታስረክባለች።

አስገደች መኩሪያ በጥላቻም ሆነ በመውደድ ያለፈ ያገደመው ድርጊቷን አይቶ ከሚሰጣት ተባራሪ ሥም ሌላ በሁለት ሰዎች ትታወቃለች። አንደኛው ራሷን በራሷ የምታስተዋውቅበት ‘ሳቢ ገርል’ ሲሆን በሰፊው የምትጠራበት ሌላኛው ስሟ ደግሞ ራሷን ከምታስተዋውቅበት ስም ‘ገርል’ የሚለውን በመቀየር ወንድ ጓደኛቿ ‘ሳቢ ጋይድ’ ብለው በሰየሟት ነው።

ከአራት ኪሎ አንስቶ በሰድስት ኪሎ እስከ ሽሮሜዳና ፈረንሳይ ለጋሲያን፤ በቀበና መስመር እስከ አባሬና ሾላ፤ በፒያሳ እስከ አራዳና አካባቢው፤ ብቻ በየአቅጣጫው በዓይን ማወቅ ቢቀር ስለ እርሷ ያልተሰማበት ሠፈር የለም ቢባል ማጋነን አይሆንም።

“አራት ኪሎ . . . አለች አሉ” እየተባለም ቢሆን።

አራት ኪሎ ከየአቅጣጫው የሚመጣ ከተሜም ሆነ ገጠሬ ሳይረገግባቸው

ከማይውሉት የአዲስ አበባ ሠፈሮች አንዱ ናት። የአራት ኪሎ-ና አካባቢዋን መንገዶች ከወዲያ ወዲህ በመመለስ አለዚያም መንገድ ዳር ተገትሮ ግራና ቀኝ መንገደኛን በመላከፍ እግር ሲቆጥሩ በመዋል ደግሞ ሳቢ ጋይድን የሚወዳደር የለም። ስለዚህ እንደ ጥሩ ተግባር ዝናዋ በከተማው ወጣቶች በአድናቆትም፣ በትችትም፣ በጥላቻም፣ እንደየተመልካቿ ስሜትና አስተያየት ተጋንኖ ይወራላታል።

ይሁን እንጂ ገና በፈጣኑ የአጉጠጉጤ ዕድሜዋ ሥራዬ ብላ የጀመረችውን ወንዳወንድነት ወጣት ልጃገረዶች በተለይም አብሮ አደግ እኩዋቿ አይወዱላትም።

“ሲታሰጠላ! አማራብኝ ብላ ነው?” ይሏታል ለመጀመሪያ ጊዜ ያዩዋት።

“ወዳ መሰላችሁ? ሴት ልሁን ብትልና እንደሴት ብትለብስ ስለማያምርባት እኮ ነው” ሌላም ሌላም ይሏታል ነገረ ሥራዋ የሚያናድዳቸው። -ሳትሰማ። ከሰማችማ የት ሊገቡ። ንክሻና ቡጥጫ አታውቅም። -እሱ እሱ ‘የሴት’ ነው። በቦክስ፣ በቲራና በጥፊ ስትማታ ‘ምን ወንድ. . .’ ታስኛለች። በተለይ ልጅቷ ረዥም ፀጉር ካላትማ ተመቻት። ጥቅልል አድርጋ በመያዝ እያሸከረከረች መርገጥ ነው። በዚያ ላይ ካፏ የሚወረወረው ልቅ ቃል ከዱላ የበለጠ ይፈነክታል። በሰው መሀል እንዳገኘች ስትዘረገጥ መሬት ትቀብራለች። ባጠቃላይ ፀሏ ለሴት ቀርቶ ለወንድ ያሰፈራል። ለዚህም ነው ወጣት ልጃገረዶች በመግባባትና በሰላምታ የሚይዟት።

ወታደሩ እባቷ አምሳ አለቃ መኩሪያ ከሰማሌ ጋር በተደረገው ጦርነት ወቅት የወደቁት ገና በዕድሜዋ የአሥራዎቹን መጀመሪያ አጋማሽ ስታገባድድ በመሆኑ ከእናቷ ከወ/ሮ ፋናዬ በስተቀር ተቆጭ የላትም። እርሳቸውም ቢሆኑ በርሷ የተነሳ ሰሞታና ክሱ ሳያንሳቸው ግልምጫና ስድህ ሰልቻቸው ትተዋታል።

“አብይኝ አልኩሽ አጠጪኝ? ያባቴ ቤት እኮ ነው። እንደፈለገኝ መሆኑን እችላለሁ።” ስትላቸው “እንቺን ማን ይችላል እቴ!” ብለው ዝም ነው።

አንድዬ ልጃቸው በመሆኗ በተፈጥሮ የእናትነት ስሜት ይውደዷት እንጂ ከሀፃንነቷም ቢሆን ገና አፏን መፍታት ስትጀምር ንግግሯ እንደ ልጅ ከሚጣፍጣቸው ይልቅ እንደ አዋቂ ያሰፈራቸውና ይመርራቸው ነበር።

ከዕድሜዋ በላይ ነገር ስታሳካና ስትሞጣሞጥ የሚያዩዋት ሠፈርተኞችም “ይች ከፍ ስትል አትቻልም!” ይላሉ ።

“እረ! እንደው እሷን የልጅ ለዛም የላት! ጥቁር ምላስ ናት! . . .” ሌላም ሌላም እያሉ ያጥላሏት ነበር። ካደገች በኋላም ቢሆን እሁን በምታሳየው ሁኔታ ‘ጉድ’ ብለው አላበቁም።

እርሷ ግን ለማንም ደንታ የላትም። ውሎዋ ከወንዶች፣ ድርጊቷ እንደወንዶች ነው። ወንዶች ከሚፈጽሙት ድርጊት ሁሉ የሚቀራት ቢኖር አንድ ነገር ብቻ ነው። እርሱንም ስላልፈጠረላት። በተረፈ ሴት የሚባል ንደኛ የላትም። “ሴትና ቀሚስ እይሆንኝም” ማለት ታበዛለች።

10

ከወደ ጥገ ተቀምጦ ሲጋራውን በሻይ እያፈራረቀ ይምጋል። ለአራት አመታት የቋጠረውን ፍቅርና ትዝታ በሀሳብ ጥርስ እያመነዝከ። ሳይገናኝ ባላለፏቸው አሥራ አምስት ቀናት ከልቡ የደረሰውን ቅሬታም በቅናትና በቁጭት ጥርስ እያነከ በፍቅር፣ በምህረትና በናፍቆት ትንፋሽ ይውጠዋል።

‘ያምሆን ይህ ዓይኔን ልየው’ ይላል የሀሳብ ፍጭቱ ማሳረጊያ። ለዓቱን ተመለከተ። አሥር ሰዓት ከአምስት። ቀጠሯቸው አስር ሰዓት ቢሆንም ሩብ ጉዳይ ሲል ነው የደረሰው። ገና እንደገባ ሰው ዙሪያውን ቃኝት አደረገ። ባለ ሦስት እግር ጠረጴዛዎቹ በሁለት፣ በሦስትና ከዚያም በላይ በሆኑ ተጠቃሚዎች ከበብ ከበብ ብለዋል። አንዳንዶቹ አፍና ጆሮ ተጋጥመው ይንሸካሸካሉ። ሌሎች ደግሞ ከጫጫታው በላይ ለመደማመጥ ይጮሃሉ። የቡናው ማሽን አከታትሎ ቁና ቁና ይተነፍሳል። በመሳሪያ ብቻ የተቀነባበረው ሙዚቃ በሌላው ሀብረ ድምጽ ተውጦ ህልም ህልም ይሰማል።

እርሱ ብቻ፣ ብቻውን ከራሱ ሲሟገት እንደቆየ ተሰማው። ክርሱ ሌላ፣ ምን እንደሚያስብ ባያውቅም ‘ተሼ ስልክኛው’ ብቻ ነው በብቸኝነት የተዋጠ። ዓይኖቹን ገንዘብ ተቀባይዋ አጠገብ ወዳለው ስልክ እንዳንጣጠረ ማጅራቱን አጥፎ በግራ እጁ መዳፍ እያሸሸ መግቢያው ላይ ተቀምጧል። - ተሼ ስልክኛው።

“ስለምን ይሆን የሚያስበው?” ብሎ አሰበና ትዝ ብሎ ተመለከተው። -እንዳለ።

“እብድ ስለምን ያስባል? ስለዕብደቱ ወይስ ስለጤንነቱ? ማን ያውቃል። እኛ ዕብድ ብለን የምናገልግላቸው ሰዎች፣ የራሳቸው ጤንነት፣ የራሳቸው በጉና ጥልቅ ስሜት ይኖራቸዋል። ምናልባትም ከእኛ የተሻለ። ማን ያውቃል። እኛ እነርሱን እብድ አንደምንላቸው እነርሱም እኛን ዕብድ አድርገው ያዩን ይሆናል። ለእብድ ሰው ጤንኛው ዕብድ ነው።...”

አስተናጋጁን ጠራና ለራሱ ሻይ ለተሼ ስልክኛው ቡና እንዲለጠው አዘዘ። አሥር ሰዓት ከመሙላቱ በፊት እንደ ዓመታት የረዘመበት ደቂቃዎች

ካለፉ በኋላ ከሰከንድ ባንስ ፍጥነት በረሩበት። -የቀጠሮ ሰዓት። የእጅ ሰዓቱ ለአሥራ አንድ ሃያ ጉዳይ ሲያመለከተው ማመን አልፈለገም። ጊዜ ቆየኝ አይባል። ገና ቢሆንና ሰዓቱ ሲደርስ እንድትመጣ ቢመኝም ጊዜ የሚራመደው በራሱ እንጂ በእንዳለ ፈቃድ አይደለምና ወደ አሥራ አንድ ሰዓት መቁጠሩን ቀጠለ። -ሩብ ጉዳይ።

“ምንድነው የምጠብቀው?” አለ በሃሳቡ፣ ከሰዓቱ በላይ እንደ ዋዛ ያሳለፈው አርባ አምስት ደቂቃ ውጤት አልባነት ተሰምቶት። ብትመጣ ኖሮ ከአስር ሰዓት አታሳልፍም ነበር። እንዲያውም ከሚወድላትና ከሚያደንቅላት ባህሪያት ቀዳሚውን ሥፍራ የሚለጠው ለጊዜና ለቀጠሮ ያላትን አክብሮትና የአጠቃቀም ችሎታ ነው። ካለፉት አሥራ አምስት ቀናት ለውጧ በቀር ቀጠሮ ከመያዛቸው በፊት አስቀድማ እንደማይመቻት ትገልጽለታለች እንጂ ቀጥራው መቅረት ቀርቶ አምስት ደቂቃ ያረፈደችበት ጊዜ ትዝ አይለውም።

“ቀጠሮ ቀልድ አይደለም። ትንሽም ይሁን ትልቅ ቀጠሮ ቀጠሮ ነው። ቀጠሮ ከማያከብር ሰው ቁም ነገር መጠበቅ ባልወጣ ሎተሪ ሀብት እንደመመኘት ይቆጠራል።...” የሚል እምነት አላት። በርግጥም የፈለገው ከባድ ጉዳይ ቢያጋጥማት ለቀደመው ቀጠሮዋ ሟች ናት። ታዲያ በሰዓቱ ከች የምትለውን ያህል ማንንም ይሁን ለምንም ጉዳይ ከአሥር ደቂቃ በላይ አትጠብቅም። አሥራ አንደኛው ደቂቃ ላይ አስገራሚ ተፃምር ታያለሽ ወይንም ዓለም ላንቺ ትዞራለች ቢሏት እንኳ የምትጠብቅ አትመስልም። ይኼንንም ፀባይዋን እንደተዋወቁ ሰሞን ለራሱ ሳይቀር ካንዴም ሁለቴ አሳይታዋለች።

“ጊዜና ፍላጎትን ጠብቆ በወቅቱ ያልተገኘጥቅም አያረካም” ትለዋለች።

እንዳለ የእርሷን ያህል ባይሳካለትም ለቀጠሮ ያለው አመለካከት ተመሳሳይ በመሆኑ ባህሪዋን አድንቆ ይወድላታል። ያከብራልም። ሰሞኑን ግን የዚህ ጽኑ ልምድና ባህሪዋ ተቃራኒ፣ እንዲያውም ሽፍጥ ያለበት የሚመስል ሁኔታዋ ከመጠን በላይ አስገርዋታል። አበሳጭታል። ባልተገለፀለት ምክንያት ራሱ በፈጠረው ግምትና ጥርጣሬ ላይ ከጆሮው እንደዋዛ የነፈሰበት የህብቴ ዝናቡ አስተያየት ተጨምሮ ጥሩና መጥፎ ሀሳብ ሲፈራረቅበት በመሰንበቱ የዛሬው የመጨረሻ ማረጋገጫ ሆኖ ታየው። -ለመለየት።

“መሆን አለበት” አለ በሀሳቡ ሰሞኑን ሀብቴ ዝናቡ የነገረውን ሁሉ እያስታወለ። “እንጂ ያለምንም ምክንያት ችላል ትለኝና ካንድም ሦስት ቀጠሮ... ከዛሬ ጋር አራተኛ መሆኑ ነው እንጂ!... ሰንት ቀን ነው የሚያማት? በትክክል አሟት ከሆነ ለምን ቀጠሮ ስለጣት እምቢ አትልም? እየቀረች በይቅርታ ከምታታልለኝ። የልቧን እየሠራች...”

ጠረጴዛውን በቡጢ ነርቶ ሲነሳ በላዩ ላይ የነበረው የሻይ ብርጭቆ ወደ መሬት ነጠረ። እርሱም ካወራጨው የሀሳብ ዓለም ወደ ዕውኑ ከብርጭቆው ጋር ነጠረ። -ደንግጦ። ደንግጦ ብርጭቆው አልተሰበረም። ወለሉ ላይ ያረፈው በደንዳናው የቂጡ ጠርዝ በመሆኑ ተረፈ።

“ሺት! ምን ያስራሃታል!” አለ ድምጹ ከራሱ ጆሮ ባያልፍም ከርሱ ፈንጠር ብለው ከአንድ ወንድ ጋር ቋቀመው ሁለት ሴቶች ላይ የግልጽ ስትሩን እየሰነዘረ።

ሴቶቹ ብርጭቆው ወደመሬት ሲዘል አይተው ነበር የሮሀት። እንግዲያውም በዚያ ሁሉ ጫጫታና ሁካታ መሀል የብርጭቆ መውደቅ ቀርቶ ብረት ቢቀጠቀጥ ድምጹ የሚሰማ አይመስልም። እንዳለንም ከብርጭቆው መውደቅ ይልቅ ያስደነገጠው፣ ያናደደውና ያሳፈረው የነርሱ ጩኸት! በጩኸታቸውም ሳቢያ እላዩ ላይ ያረፈበት የብዙ ዓይኖች ትኩረት ነው።

የቤቱ ሰው በሙሉ ዓይኑን ወደ እርሱ መልሶ ከሙዚቃው በቀር ለጥቂት ሰከንዶች እረጭ አለ። ሁካታው ወዲያው ቢቀጥልም የአብዛኞቹ ጭውውት ካቆመበት የቀጠለው “ሰውየው ምን ነካው?” በሚል እና በብርጭቆው አለመሰበር አስገራሚነት ተሟሽቶ ነው። እዚያ ሲሚንቶ ላይ ተወርውሮ! እጁ እየተንቀጠቀጠ ሂሳቡን ከፈለፍ ጉልበትና ጉልበቱ እየተማታበት ወጣ።

ሮጥ ሮጥ አለና ከኋላ በኩል ከንጹን ያዝ አድርጎ አቆመው። -ሀብቱ ዝናቡ።

“ጆሮህ አይለማም ማለት ነው?”

“ተወኝ ባክህ ዛሬ ልክ አይደለሁም።” አለ እንዳለ ብስጭቱን መደበት ተስኖት።

“ምን ዛሬ ብቻ ለሞኑንም እንጂ፣ ለሞኑንም እኮ ልክ አልነበርክም። ምን እንደሚያበላጭህም ገብቶኛል። ዛሬም አስደገፈኸህ አይደል? ጠዋትኮ በሰልክ ዛሬ ባስር ሰዓት የመጨረሻ ስትል እርሷን እንደሆነ ገብቶኛል። አንተ ለምን አትረሳትም?” አለው

“እኔኮ ምን እንዳስነካኝ አላውቅም። ሰው አንድ ቀን ይታለሳል። ሦስቱና አራቱ መታለል አለ?” ለሀብቱ ማማከር ፈልጎ ሳይሆን የራሱን የውስጥ ስሜት ሳይታወቀው በመተንፈስ።

“አልሰማኸኝም እንጂ ከዚህ ሁሉ በፊት አስቀድሜ ነግሬህ ነበር። ይቅርታ አርግልኝና አሁንም በዚህ አያያዝህ ገና ብዙ ይደርስብሃል። ከበስተጀርባ ያዘለኸውን ጉድ ሳታስተውል ‘ትወደኛለኝ’ እያልክ የተመጸደቅክላት ዳርምየለሽ፣ ዳርምየለሽነቷ ለውበትና ባህሪህ ሳይሆን ባንተ ላይ ለፈፀመችው በደል መጠሪያ እንደሚሆንናት አልጠራጠርም” አለ ሀብቱ።

“እኔኮ! ግድ ውደጄኝ ብዬ አልያዝኳት። ለምን ቀጠሮ ስለጣት ትቀበላለች? ለምንስ ትቀራለች? አልመጣም በቃኸኝ ብትለኝ በጉልበት አላስፈራራኝት። ለምን እንደሀጸን ታታልለኛለች?” እርሷን ያገኘ ይመስል ሀብታሙ ላይ አፈጠጠበት።

“ትቀልዳለህ! በቃኸኝ ለምን ትታለህ? እንደዚህ እንድትልህ ነበር የጠበቅካት? አትሳሳት። አየህ ሴቶችኮ ከእኛ የተሻሉ ቆቆች ናቸው። በዚህ እንተን ልቧ እስኪጠፋ እየተሰለመለመች ‘ወደድኩህ’ ትልና በዚያ ደግሞ ከሌላው ጉያ ተለጥፋ ‘ያላንተ ማን አለኝ!’ ትለዋለች። አንተንም እርሱንም ግራና ቀኝ በፍቅር አጥምዳ ለታማርጥ ከቆየች በኋላ ትርፍ ወዳለበት ዘወር ነው። አሁን ታዲያ ምን አትርፋ አልፈልገህም ትበልህ? ለጊዜው ማበላለጫ ሚዛኗ አንተንና ሌላውን እኩል አድርጎ ካሳየት ያንዳችሁ ዕድልና ጥቅም

ሚዛን እስኪደፋ ሁለት ወገን እያበለጠ ማቆየት አለባት። ይኼ ደግሞ የማንኛውም ሴት ባህሪ ነው። አለው አፋን በግራ እጁ እንደከለለ።

እንዳለ ከኪሱ ሲጋራ አውጥቶ ሲለኩስ ሀብቴም የራሱን አወጣና በእንዳለ ላይተር ለኮሰ።

“ለምን ገብተን አንዲወትጃ? ሻይ ልጋብዝህ!” አለ ሀብቴ፤ እንዳለ ወደወጣበት በኋላ ቤት እየጠቆመው “ለውም አቁሜአለሁ።”

“የምን ሰው?” አለ የሀብቴን የእይታ አቅጣጫ ተከትሎ ፈንጠር ብላ የቆመችውን ወንዳወንድ ቢያያትም። ሳቢ ጋይድን በፋቅ ስለሚጠላት አግባብ የለውም እንጂ እንደ አራት ኪሎ ህውልት ሁሉ አራት ኪሎን መርገጥ ሲጀምር አንስቶ ያውቃታል።

“እንግባና አስተዋውቃችኋለሁ። አሁን እኮ ያንተን ጉድ ስትነግረኝ ነበር።”

“የምን ጉድ?” አለ አንዴ ወደ ሀብቴ አንዴ ወደ ልጅቷ ዓይኖቿን አቀባብሎ።

“ቆይ አትችኩል! መርዝም ቢሆን ትሞታለህ” አለ እንጨት እንጨት በሚል ንግግሩ እየቀለደ። “እንግባና ሁሉንም ትሰማለህ።”

እንዳለ ከሚያስቀው ይልቅ ውስጥ ውስጡን እያናደደው “እኔ እዚያ አልገባም” አለ።

“ለምን?”

“እሱን ሌላ ጊዜ እናወራለን”

“ምነው! ቀጥራህ የቀረችበት ስለሆነ ቡና ቤቱንም ተቀምጠው እንዴ?” አለ ሀብቴ አሁንም ደረቅ ፈገግታውን እያገጠጠ። “እሺ ትንሽ ዝቅ እንበል?”

ቁልቁል ወደ አደባባይ ወረዳና ወደ እድዋ ጉዳና ታጥፈው ካንድ ቡና ቤት ገቡ።

“የምትተዋወቁ ይመስለኛል።” አለ ሀብቴ ከመቀመጣቸው ሁለቱንም ተራ በተራ ተመልከቶ።

“ባይን የማውቃት ይመስለኛል። በርቀት” አለ ምንም እንኳን ርግጠኛ ቢሆን በፋቅ ድርጊቷ የሚያስጠላውንና የምታናድደውን ዱርዬ በቀጥታ ‘አውቅሻለሁ’ ቢላት ራሷን እንደ ጥሩ ባለዝና እንደምትቆጥር ገምቶ።

“እኔ ግን ካሁን በፊት የማውቅህ አይመስለኝም”

‘ብድር ነው!’ አለ እንዳለ በልቡ አውቃ መሆኑ ከእነጋገሯና ከሁኔታዋ ገብቶት።

“እንዴት አታውቂውም? ከኔ ጋር አይተሽን አታውቂውም? ታውቂዋለሽ እንጂ። አንድ ላይ ነው የምንሠራው።”

“በፍጹም ላውቀው አልቻልኩም።” አለች ከዳርም የለሽ ጋር ለበርካታ ጊዜያት እንዳየችው ብታስታውስም ለሷ ያላት ጥላቻ እሱንም እንድትጠላው ስላደረጋት ‘አላውቅህም’ ማለቷ የጥላቻዋ መግለጫ እንደሚሆን አስባ።

“እንዴት ተጉዳህ! እኒህ ታላቅ እመቤት አላውቅህም አሉኝ” ቢል በልቡ አሸሚጠጣት።

“እሺ አሁን ላስተዋውቃችሁ። በእዲስ ዘመን ጋዜጣ የ ‘ባህል ዓምድ’ አዘጋጅ ነው።” አለ ሀብቴ ቀኝ እጁን አንስቶ እንዲጨባበጡ እየጋበዘ።

“ሳቢ ገር. . . ል” አለች መዝቃ በመሰለ ቄንጠኛ አነጋገር።

እንዳለ የመወርወር ያህል ስሙን ጥሉላት እጁን መለሰና በጉጉት የሀብታሙን የከንፈር እንቅስቃሴ ጠበቀ። ‘ያንተኑ ጉድ . . .’ የተባለውን ለመስማት።

“ቴክኢት ኢዚ እንዳለ፤ ሴት በሴት ይተካል። እንኳን እሷ ስንቱ ስንቱ ይቀራል።” ብሎ ጀመረ አፋን በግራ እጁ እየከደነ።

“የሞራል ግንባታህን ተወውና ወሬህን ብቻ ተርትርልኝ።” አለ እንዳለ በልቡ ተናደ።

“ነገሩ እንኳን አዲስ አይደለም። በፊቱኑ ሥር የሰደደ፤ አሁን ግን ከሥሩ ወደ ግንዱ እያደር እየጉላ የመጣ ጉዳይ ነው። አለና ሲጋራውን ሳብ ሳብ አደረገ።” ለማንኛውም ነገሩን ከምንጩ ብትሰማው ይመረጣል። ወደ ሳቢ ዞረ። ‘ተናገረ’ እንደማለት ዓይነት።

“የምን ነገር?” አለች ነገሩ ቢገባትም ያላወቀች መሰለ።

“ስለ ዳርም የለሽ ቅድም የነገርሽኝን ነዋ!”

“እ! እሱማ ያው በቃ ምን ታሪክ አለው! አረዝች አስወረደች።”

“ምን?” አለ በጥፊ የተመታ ያህል ወደ ኋላ ተስፈንጥሮ እንደመነሳት እየቃጣው።

“ምን ያስደነግጣል?” አለች ሳቢ ሁኔታው ቢያስፈራትም ነገሩን አቃልላ ለመዝናናት እየሞከረች። “ፋራ!” አለችው በልቧ እንዳለን።

“በፍጹም። በፍጹም አላምንም። ፍጹም ውሸት ነው።” አለ ተስፋ መቁረጥን በሚያመለክት ቀዝቃዛ ድምጽ።

ከባድና ቀፋፊ ፀጥታ በመሀላቸው ወረደ። ሀብቴ ከኪሱ ሲጋራ አውጥቶ ለኪሱና የቀረውን ከነፖኬቱ ገፋ አድርጎ በግንባሩ እንቅስቃሴ ጠየቃት። ‘ትፈልጊያለሽ?’ እንደማለት። ሳቢ ግብዣውን ተቀብላ አከታትላ ሳበችው።

“ልቅ!” አለ እንዳለ በልቡ አሜሜሷን እያስተዋለ። ያበሸቀው ግን አነጋገሯ ነበር።

‘አረዝች አስወረደች’

ደግሞ ደጋግሞ ለራሱ ቢያብጠለጠውም አልዋጥላህ አለው።
“በርግጥ ዳርምየለሽ ከኔ ሌላ ወንድ ሄደች? ከመሄድም አልፋ ለማርገዝና ለማስወረድ ደረሰች? . . . ሌላውስ ይሁንና መቼ ያረገዝችውን ነው ያስወረደችው? ጉድ? . . . ነው ወይስ በፊት ሀብቴ እንደሚለው ሌላ ሰው በኔ ላይ ደርባ ነበር?” አለና ሀሲናውን በጥያቄ አጣደፈው።

ሀብቴ ዝናቡ እንደነገረው ከሆነ እንደ ዳርምየለሽ ቤት ከሚመገቡት ወንድሳጤዎች መሐል አንዱን ከያዘች ቆይታለች። ሌላስ? ከዚህ ሌላ የማድመጥ እድል ሰጥቶ ስላልተቀበለው በዳርምየለሽና በሰውየው መሐል ስላለው ግንኙነት የሰማው ዝርዝር ታሪክ የለም። ሀብቴ በእርሱና በዳርምየለሽ ፍቅር ላይ ገና ከጅምሩ የነበረውን ጥላቻ ስለሚያውቅ ለወሬው ቦታ ሰጥቶት አያውቅም። ለራሱ እስካሳጋጠመው ለማንም ቢሆን የወሬ ቀዳዳ ሳለመክፈት በርሷ ላይ ያለውን እምነትና ፍቅር ብቻ ነበር እጥብቆ የያዘው። ሰሞኑን ግን ከንክሩ ታል።

ትንሽ የነገር ጠርዝ እያደር ይመዘዝ። መጀመሪያ ንቀው ያለፉት ወሬና አጋጣሚ በድጋሚ ሲመዘዝ ጉልቶና ደምቆ ይታያል። በዳርምየለሽ ፍቅር የተቆለፈ የውስጥ ልቡን ባይከፍትም በቅናትና በብሰጭት የጦፈ የላይ ከላይ ቀናኢ ስሜቱን ግን ሲያንኳኳው ነው የሰነበተው። -ጥርጣሬ።

አሁንም የሰማው ነገር ሀሲናውን ቢፈታተነውም በይፋ ተቀብሎ እንዳይረታ ተከላከለ። ለዳርምየለሽ ሳይሆን ለራሱ ሞራል።

“ማርገዝም ሆነ ማስወረድን በምን እወቅሽ?” እላት ብሽቀቱን ተቆጣጥሮ እንደቡቱን ለማለባለስ እየሞከረ።

“በምን እወቅሽ? የሰፈር ሰዎች የሰሞኑ አጀንዳ ምን ሆነና? ሁሉ የሚያወራው ስለእሷ በድብቅ ማስወረድ ነው። እሷ ካልሆነ አሥራ አምስት ቀን ሙሉ በድብቅ ተዘግቶባት የተኛችው ለምን ይመስልህል? የመኝታ ቤታቸው በር ሁሌ እንደተዘጋ ነው አሉ የሚውለው። እናትየው ሲጠይቋቸው ‘አሟታል’ እያሉ ይደባብቃሉ።” አለችው በማጣጣል።

“በፍጹም ላምንና ልቀበለው አልችልም።” አለ እንዳለ ጭንቅላቱን እየነቀነቀ። አፋቢ የሰብተባብልም የልቡ እምነት ሲርድ እና በቅናት መንኮታኮት ሲጀምር ተሰማው።

“ኸረ ይሄ የማነው. . . ካላመንክ ታዲያ ምን አስጠየቀህ?”

“እንዳትለድቢኝ” አለ በልቡ።

“ድሮስ እንደኛ እንደኛ ዓይነቷን እንጂ ዳዳ ለዳዳ የሚልከሰከሱትን ማን ይጠረጥራል። ‘አንተ ደፊ አገር አጥፊ’ አቀርቅራ ደየመችና አቀርቅራ ቀረቻች። እይታወቅ መስሏት። ‘ልጅ ማለት የበዙነሽ ልጅ ናት’ እያለች የምትጨቀጭቅኝ እናቴ እንኳን ሰሞኑን ታመለግነኝ ጀምራለች።”

“ምን ብለው?” አለ ሀብቴ ነገራ ብሎ ሳይሆን የወሬው ተሳታፊነቱን ለማሳየት።

“እንደ ምን ማለትህ ነው? ራሴን ስለጠበቅኩኝ ነዋ! ስሜን። ሳቢ ገርል በርጫና ሲሽ ሳተራምስ፤ ከቦይ ፍሬንዶቼ ጋር ውዬ ሳድር እንድም ሰው አይደፍረኝ። እናቴ ግን እኔን ዱርዬ እሷን ጨዋ እድርጋ ትሰድብኝ ነበር። አሁን ታዲያ ማን አስወረደ? -ዳርምየለሽ። ማን ነው ባለፈ? -ዳርምየለሽ። ሳቢ ገርል ነዋ!” አለች። ተኩራርታና ተዝናንታ።

“ግን ለነገሩ፤ ከማን ነው አረገዝች የሚባለው?” አለ እንዳለ ካፋ የሚወጡት ቃላት ለራሱ እየከበዱት።

“እንድ አለ ‘ፈጠነ’ ነው ምናምን እሚሉት ፋራ። ትንሳኤ ዘጉባኤ ማተሚያ ቤት ነው የሚሠራው። እነሱ ቤት ይበላል። ሙሉ ቀን ተወትፎ ማደር ነው የሚቀረው። አሁንም አረገዝች የሚባለው ከሱ ነው።”

እንዳለ ከመቀመጫው ብድግ አለ።

“እሺ እኔ ልሂድ”

“ቆይ እንጂ ትንሽ እንጫወት” አለው ሀብቴ።

“ይመሽብኛል” አለና ሳይጨብጣቸው ወጣ።

12

፩

ሀብቱና እንዳለ ዳርም የለሽን ለመጀመሪያ ጊዜ ያዩዋት እኩል ነው። በአራት ኪሎ ቀልጣፎች ላይ በለመደው ድፍረት ከእንዳለ ቀድሞ ለከፋት። ለራሱ ገንኖ ለሚታየው መልክና ቁመናው ደንታ ለላልሰጠችም በጋዜጠኝነቱ ሊማርካት፣ በድርቅናው ሊያምበረክት ራሱን ከበ ቀረባት። እርሷ ግን ቅንጣት ትኩረት አልሰጠችውም። እንዲያውም አጣጥላው ሄደች። ያ እንኳን አንዳንዴ ደረቆች የአራት ኪሎ 'ጨላጦች' ልብ ለመስቀልና፣ ለማጓጓት የሚጠቀሙበት አለበለዚያም ምንም የማያውቁት የቤት ውስጥ 'ድመቶች' የሚያሳዩት የዓይን አፋርነት ምልክት ነው። ለጊዜው በሴት ጉዳይ ዓይን ለበላ ድፍረቱ ቁብ አልሰጠውም። ከዚያ ያለፈም ሊያስባት አልፈለገም። የኋላ ኋላ ግን ሁሉ ተቀራርበው፣ በፍቅር ነደውና ጦፈው ሲያይ እዲስ ስሜት፣ ቁጭትና ቅናትን ያዘለ ዕኩይ ሀሳብ በህሊናው አቆጣቆጠ።

'ለምን?' አለ። በመልክና አለባበሱ ሰካራም ከሚመስለው ባለ ፈዛፋ ፊት እንዳለ አንደሚበልጥ ተሰማው። ሌላው ቀርቶ ሌሎች ሰዎች ላይ እንደ እንከን የሚታየው የጥርሱ ገጣጣ ችምችም ከሚባልላቸው እኩል ልብ ስንጣቂ ፍቅር ለቃቂ መሆኑን አንዳንድ የሚቀርባቸው ሴቶች አረጋግጠውለታል። ንግቱም ቢሆን የአጫሽ ጥርስ አይመስልም። እንዴት እሱን እንደ አውሬ ስንግግር ጠልታ ጥርሱ በሲጋራ የበለዘውን በተለይ ደግሞ ሴት 'ለመልክፍ' እንደወንጀል የሚፈራውን፣ ሥራ ከገባ የረባ ኮት እንኳን ያልቀየረውንና ኮንትራቱ ሲያልቅ ይባረር ይሥራ የማይታወቅለትን ፊርማው ያልደረቀ - ስሙ ያልፀደቀ 'ድብርታም' መረጠች? ነው ወይስ እንዳለ ከእሱ የሚበልጥበት ነገር አለ?

የዳርምየለሽን ቀጥተኛ መጥፎነት ሳይሆን ቀላል የሚመስሉ ነገር ግን ለጥርጣሬ በር የሚከፍቱ 'አሉ' እና 'አየሁ'ን ተመርኩዞ ብዙ 'እዚህ በታዎች' እና 'እንዲህ አረገችን' ሲያቀብለው፣ እንዳለም ሰምቶ ችላ ሲልበትና የርሷን ጥፋ እያነሳ በር በፍን ሲዘጋበት በካንገት በላይ ግንኙነታቸው እንደቆዩ ሀብቱ ሳቢ ጋይድን መቅረብ ይጀምራል።

ሳቢ ጋይድና ዳርምየለሽ የአንድ ሠፈር ልጆች እንዲያውም የልጅነት አብሮ አደጉች መሆናቸውን ሲረዳ ቀድሞውንም ወንዳወንድነቷን በርቀት

ይወድላት ከነበረው ሳቢ ጋይድ ጋር ያለውን አግባብ በጥብቅ ያዘና ርግብን በጭልፊት ብሎ ተነሳ። 'የፍቅር ደላላ' እያሉ የአራት ኪሎና አካባቢዋ ወጣቶች ሲያዳንቋት የሰማላት ሳቢ ጋይድ ገንኖ በሚነገርላት ተአምሯ ዳርምየለሽን ከእጁ እንደምታስገባለት እርግጠኛ ነበር። ሀብቱ ከዳርምየለሽ ፍቅርም ሆነ ጥላቻ እንደሌለው ራሱን ለማሳመን ቢሞክርም ሰለርሷ በተለይ ከእንዳለ ጋር ባላት ግንኙነት መጥፎ መጥፎዋን ከማሰብና ከመመኘት ሊመለስ አልቻለም። በሀይወቱ ከሚያውቃቸው ምስለ ሄዋናች ሁሉ በማንኛውም ነገር ዝቅተኛና ርካሽ አድርጎ ሊመለከታት፣ ሊንቃትና ሊረሳት ይፈልጋል። ነገር ግን አንድ ቀን ተከትሎ እንደሰከፋት፣ በልቡ እንደሚመኘው እርሱ ሳይሆን እርሷ እንደናቀችው። ይባስ ብላም አብሮት የነበረውና በዕለቱ ምንም የመቅረብ ምልክት ያላሳያት እንዳለን ማፍቀሯ የፍቅር ቀልቧ አርፎበት ወይንም ደግሞ ከእርሱ የሚበልጥ መልክና ቁመና ወይንም ሌላ ውበት አይታበት ሳይሆን ሆነ ብላ እርሱን ለማብሸቅ የፈፀመችው ተንኮል ነው ብሎ ደመደመ። በመሆኑም አንድ ቀን በሆነ ዘዴ ከእጁ ወድቃ እርሱም በተራው ንቆና ስቆ ሊተዋት፣ ሊበቀላት ተነሳ።

በሌላ በኩል ደግሞ ሁልጊዜ ራሱን ከፍ አድርጎ የሚመለከትና በሌሎች መበለጡን አሜን ብሎ መቀበልን የማይወደው ምቀኛ ተፈጥሮው በዳርምየለሽ ዓይን ዝቅ ተደርጎ መታየቱን እየነገረው ራሱን ከእንዳለ ጋር በማንፃፀር ካላበወው ተክክርናው ድድር ውስጥ እንዲገባ አደረገው።

ሀብቱ ከአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ በውጭ ቋንቋና ሥነ-ጽሑፍ የባችለር ዲግሪውን የተቀበለ ከመሆኑም በላይ ከእንዳለ በሁለት ዓመት ቀደም ያለ የሥራ ልምድ ሰላለው የዩኒቨርሲቲን ደጃፍ ያልረገጠውና ከኋላው የተቀጠረው እንዳለ በተሰለፉበት የጋዜጠኝነት ሙያ ከእርሱ ማነስ እንዳለበት ያምናል። ይህ እምነቱ እንዳለ ገና ሳይቀጠር ጀምሮ እና ከተቀጠረም በኋላ በንባብና በተፈጥሮ ማስተዋሉ ያዳበረውን ዕውቀትና ተስጥእ ተጠቅሞ ያሳየውን የሥራ ስኬት የተመለከቱ አለቆች የሚሰጡት ከበሬታና ከጅምሩ ያሳደሩበት እምነት እንዳይዋጥለት አድርጎታል። ራሱን ከፍ አድርጎ ማስቡ ለመጀመሪያው የበታችነት ስሜቱ ይበልጥ ማዘቅዘቂያ፣ ለቅናትና ብስጭቱ ማቀጣጠያ ከመሆን ባሻገር በራሱ ሀሊና ለፈጠረው ተክክር ማሸነፊያ አልሆነውም።

በፍቅር ሳቢያ ተቀናቃኞች ኤድርጉ የፈጠራቸው ተፋላሚዎች የማያውቁት የፍልሚያ መድረክ አዘጋጅቶ ራሱ ተሸናፊ ሲሆን፣ ሀሊናዊ ሽንፈቱን ተቀብሎ ሳይሆን በበለጠ ቁጭትና በቀል ተወጥሮ ሌላ የመንፈስ ማጽናኛ የሞራል ማረጋገጫ የሚሆነው ራሱን ማበላለጫ ሀላብና ተንኮል ሲያዘጋጅ ሲያቅድና በእነሱ ላይ ምንም ለውጥ አጥቶ የራሱ መውደቅና ማነስ ሲሰማው፣ እንደገና እንደገና እንደገና... ሲሞክር ሲከሸፍበት፣ እያደር ተሰፋ ሲቆርጥም በእልህ ያቆጣቆጠው ዕኩይ ፍላጎትና ጥረቱ የማይነቀል የተንኮል

ሱስ ሆኖበት የምቀኝነት አድማሱን በሁለቱ ተፋቃሪዎች ዙሪያ ዘርግቶ በተለይ በእንዳለ ዙሪያ ሲያንገራቸው ኖረ።

ለእርግቢቱ ዳርምየለሽ ማደኛ ብሎ ያለመዳት ጭልፊቷ ሳቢ ጋይድም ተጋንኖ የሚነገርላት ወንድና ሴትን የማገጣጠም ጥበቧን እንዳሰበው አልቸረችውም። ይልቁንም ስለዳርምየለሽ በቀጥታ ሳይሆን ዳርዳር እያለ ሲያነሳባት በር በፋን እየዘጋች ከማረሳሳት በስተቀር ስሟን እንኳ ለመጥራት ያላትን ጥላቻ ተረዳ። እንዲያም ሆኖ ግን አንዳንዴ “ያቺ...” እያለች ፊቷን አኮማትራና አጨፍግጋ ከምትጥላቸው ዳርምየለሽን የሚያጥላሉ ቃላት መሀል የሚፈልገውን ለማግኘት ማንፍነቱን አልተወም። ዛሬ ያመጣችለት ‘ብሥራት’ ግን ከሁሉም የላቀ ነው። ዳርምየለሽ ማስወረዳን በቀጥታ ለእንዳለ ጆሮ አድርሳለታለች። አንጀቱ ርሷል።

13

“እኔስ ቀርተኋል ብዬ ኑንሼን ልልክብሁ ነበር። ምንው ጠፍተሁ ዋለላ?” አሉ ወ/ሮ ብዙ ሰላምታ ከተለዋወጡ በኋላ።

“እረ እኔ አልቀረሁም። ብቻ ዛሬ ቀኑ አርብም አይደል? አርብ አርብ ከቤቴ አልወጣም። እጠነቀቃለሁ።”

“ለምን እማማ ሸዋ?”

“አልወጣም። አሁንም የምወዳት ልጄ ሆኖብኝ እንጂ አልመጣም ነበር።”

“እኮ ለምን?” አሉ ወይዘሮ ብዙ አንዳንድ የሰፈሩ ሴቶች ‘ይች ንግርተኛ’ እያሉ ሲያሟቸው ቢሰሙም ትክክለኛ ምክንያታቸውን ከራሳቸው ለመስማት ፈልገው።

“እኩይ ቀኔ ነዋ! እጥፊዬ። አርብ ቀን አይሆንኝም። ትዳሬን ብፈታ አርብ ቀን፤ ፀንሼ ባስወርድ አርብ ቀን። ያ! የተረገመ ሰውዬ ደሜን ቢያፈስሰው አርብ ቀን።”

“እስወርደው ያውቃሉ እንዴ? እኔኮ የማርያምን መንገድ አይተው እሚያውቁ እይመስለኝም ነበር።” አሉና ከንፈራቸውን መጠጡ።

“ምን ዋጋ አለው!” አሉ እማማ ሸዋ ተከዘው። “ይቅር ይበላትና መንገዱንስ አስጀምራኝ ነበር። እንደ ሰው እምጩ ለመውለድ፤ ልጄ ብዬ ለመሳም ‘እናት’ ተብዬ ለመጠራት አልፈቀደችልኝም እንጂ። በተዳርኩ በአራተኛ ዓመቴ ነው የስድስት ወር ቅሪት ለጠራራ ምች አጋልጣኝ ከሞት ተርፌ ያስወረድኩት። ከዚያ ወዲህ ያልተሳልኩት ታቦት፤ ያልጠጣሁት ጠበል፤ ያልሰገድኩለት ቃልቻ የለም። ምን ዋጋ አለው። አንዱም ሳይዝልኝ ጥሪቴን ጨርሼ የልጄ ያለህ እንዳልኩ አረጃሁ። ይቅር ይበለኝና የሞኝነቴ ብዛት ይይዝለታል የተባለ ወንድ እንኳን አሳድጄ ነበር።”

“እውነትም ይቅር ይበልሁ። ለምን?”

“ባረግዝ ብዬ ነዋ! ልጄ ልወልድ። ምን ሳድርግ ብለሁ ነው። እንግዲያውስ የልጅነት ባሌ፤ ያረሰ እንደሆን፤ የዘፈነ እንደሆን፤ የለበሰ እንደሆን፤ መቼም በምኑም በምኑም የሚስተካከለው ጉብዝ የለም። ከቤት ከደጃ ምንም ሳይኑድልብኝ ጥፍት ያልኩኝ አለሌ ወጣኝ።”

“ባለሁን አስቀምጡ!” አሉ ወ/ሮ ብዙ ምንም እንኳ የእማማ ሸዋ አነጋገር ግልጽ ቢሆንም በትዕዛብት እየተደነቀ።

“አዎና ምን ሳድርግ። የወለድኩ መስሉኝ። በጋላማ በየሰርጉና በየድግሱ

እኔንም ባሌንም በዘፈን ይነካኩን ጀመር። እኔም አላርፍ አልኩኝ። መጨረሻውን እንደተኖሁ ይዘኝ።

“ኡ! ቅሌትሁ! ማን?” አሉ ወ/ሮ ብዙ ራሳቸውን በሁለት እጃቸው ይዘው።

“ያው ባሌ ነዋ! ጧት ተነስቶ ወደ እርሻው ይወጣና ለካስ ውሽሜ የሚመጣበትን ሰዓት ሰላሉ ኖሮ ተደብቆ ይጠብቃል። አቶ ውሽሜ በለመደበት የሱን እግር ጠብቆ መግባት። ተያይዘን እንደወደቅን ወለል አርጉ በሩን በረገደና ዘው አለብና። ምን ይዋጠን! የት እንግባ! አቤት አቤት!” አሉ አሁን አሁን መሰላቸውና ቁጣጥ ብለው በተቀመጡበት እጆቻቸውን ወደላይ አንጨፍርረው ዓይኖቻቸውን ወደ ጎን እያንከባለሉ።

“ምን ይዋጥሁ! ምን ይዋጥሁ!” አሉ ወ/ሮ ብዙ ያላዩት አጋጣሚ ለእርሳቸውም በሀሳብ እየመጣባቸው።

“አንድስ የሚያክለውን መጥረቢያ እየነቀነቀ ‘ዛሬ ሴት አውልና ጉበዙ ይለያል። ተነስ!’ ብሎ እንደመብረቅ ሲጮህ ትኩሳቴ ሙሽሽ አለና ድንዝዝ ብዬ ቀረሁ። ተንደርድሮ ሲመጣብን ሽልቅቃችንን ብድግ”

“እንዲያሆናችሁ ወደውጭ ልትሸሹ እንዳይሆን!” አሉ ወ/ሮ ብዙ ሁለት ርቃኖች መንተፅፍረታቸውን ጋርደው ሲሮጡ ገጠሬው መንደርተኛ ‘ጉድ!’ እያለ ከየጉጀው ወጥቶ ሲስቅና ሲላለቅባቸው፤ እረኛ ከብቱን ጥሎ በስድብ ሲከተላቸው... በዓይነ ህሊናቸው እየታያቸው።

“በየት በኩል? እስከናመልጥ ማን አድርሰን? አቶ ውሽሜ እንዳላመለጠ ሲያውቅ የለበሰውን ጨርቅ ጠቅልሎ ደመነፍሱን መከተና ሁለቱ ሲጋጠሙ እኔ ጨርቁን አንጠልጥዬ ሹልክ አልኩኝ። ጥግ ይገፍ ልብሴን ለበለኩና ነጠላ እንኳን ሳልደርብ እግሬ አውጪኝ።”

“ጥላጋቸው?”

“ጋላምን ላረገ ኖሯል? እሪ ብዬ ገላጋይ አልጠራ የራሴው ጉድ ነው። ውሉዬን ሸሸሁና ማምሻው ላይ እናቴ አገር ደረሰኩ። እካ የእናቴ ትልቅ አሀት ቤት አንድ ሳምንት ተደበቅኩና አክሱቴን እግሯ ላይ ወድቄ ትንሽ ገንዘብ ስትሰጠኝ ዓይኔን ጨፍኔ አዲስ አባ።”

“እሺ!” አሉ ወ/ሮ ብዙ ወጣቸውን እየከለሱ። ደግነቱ የሚያስፈልጋቸውን ሁሉ እየተመላለሰች የምታቀርብላቸው ኑንሽ መሆኗ እንጂ እንደወትሮ ብቻቸውን ቢሆኑ የእማማ ሸዋን ታሪክ በተመስጦ ሲያዳምጡ ወጡ ተሰርቶ ማለቁ ያጠራጥር ነበር። ዛሬ ገንዘብ የሚያለሽ ጉዳይ ስላሰባቸው ኑንሽ ከዕረፍት በጋላ ያለ ትምህርቷን አስፈቅዳ ልታገዛቸው መጥታለች።

“እነሱስ መጨረሻቸው ምን ሆነ?”

“ማ? ወንዶቹ? ያኔ ምን እንደሆኑ ምኑን አውቄላቸው። ይቅር ይበላቸውና አዲስ አበባ መጥቼ ከሰንት ዓመት በጋላ አንድ ያገሬ ሰው አገኘሁና ሲነግረኝ፤ ፍጥረቱን አሉ፤ ሜዳ ለሜዳ ሲያፋዋሩጠው ሰው ደርሶ ያስጥለዋል።”

“አይቅሌት! አይ ሞት! እንዴት ቆሞ ሊሄድ ይሆን?”

“ምን ቆሞ ይሄዳል!? የማግስቷን ጀምበር አላየም አሉ።”

“ምን ሆነ ታዲያ?”

“ጠፋክ! ጠፋ።” አሉ እማማ ሸዋ።

“መጥፋትም ሲያንሰው ነው።”

“አለዚያማ አገሬው መቶ ቆሞ ያስኬዳል። የውም ቄስ”

“ቄስ? ይኼስ ጉድ ነው! ቅስናቸውም ፈረሰ በሉኝ። ለመሆኑ የት ደረሱ ታዲያ?” አሉ ወ/ሮ ብዙ በቀደም አብረው የሄዱባቸውን ቄስ በጥርጣራ እያስታወሱ።

“የት እንደደረሰማ ምኑን አውቄው፤ ወሬውንም ስምቼ አላውቅ።” አሉ ቄስነቱን መናገራቸው ቆሞቷቸው። ወ/ሮ ብዙ እንዳያውቁባቸው ሰጥተዋል።

“ታሪክ ነው!” አሉ ወ/ሮ ብዙ።

“ይኼውልሁ፤ በእንዲህ ያለ ጉድ ነው ዓርብ ቀን ላይ፤ አሥራ አንድ ዓመት ያሳለፍኩበት የልጅነት ትዳሬን አፍርሼ፤ ካገሬም ወጥቼ ካቲካላ ቸርቻሪ ሆኔ የቀረሁት። ከዚያ በጋላማ በክፉ ቀን ተለክፌ ትዳር ብይዝ ወዬ አላድር፤ መቅና አጥቼ ቀረሁ።”

“እንዲያው የፈጣሪ ትዕዛዝ ሆኖ እንጂ ከቀኑ ነው ብለሁ ነው?”

“ነገሩም የእግዚኃር ትዕዛዝ ነው። ብቻ በኔ ላይ የሚያዝብኝ ዓርብን አንተርሶ ስለሆነ ዓርብ ሲደርስ እፈራለሁ እንጂ። ለዚያውስ ዐዋቂ ሰው ከነገረኝ በጋላ እንጂ ፊትማ ምኑን አውቄው።”

“ምን ብሎ ነገረዎት?”

“ዕኩይ ቀንሽ ዓርብ ነው። ከቤትሽ አትውጪ። ካልተጠነቀቅሽ ያጠፋሻል አለኝ። ውነትም ታዲያ ከዚያ ወዲህ ልብ ብዬ ሰከታተለው ዓርብ ዓርብ ቀን አንድ ሳንካ አያጣኝም። ለዚያውም ስንት ተጠንቅቄ። መንገድ ብሄድ አይቀናኝ፤ ሥራ ብይዝ አይሄድልኝ፤ የቀረው ቀርቶ ሌላ ጊዜ የሚሻመብትን ካቲካላ ዓርብ ዓርብ ሲሆን ‘ውሃ ነው? ምንድነው?’ የሚለኝ አላገኝም። ዐፈር ይብላና ያ! የተረገመ ሰውዬ ሰክሮ መጥቶ በጨቤ ከዘረከተኝ ወዲህ ግን እኔም የቀረ ይቅርብኝ ብዬ ዓርብ ዓርብ መሸጥ ካቆምኩ ይኸው ስንት ዓመት ሆነኝ።”

“እ! አንድ ጊዜ እኒያ ጉረቤትሁ የነበሩት ጫማ ሰፊ የደበደቡዎት?” አሉ ወ/ሮ ብዙ።

“መስፊያውን ያሳጣውና ማታ ማታ እየሰከረ እየመጣ ቁምስቅሌን ነበር የሚያሳየኝ።”

“አስታውሳለሁ። ያኔ እንዳሁን ቅርበት አልነበረንም እንጂ ትዝ ይለኛል። ጨኸት ስምቼ ወጥቻለሁ። ዓርብ ቀን ነበር?” አሉ ወ/ሮ ብዙ በእማማ ሸዋ የገራ አገጭ ላይ ያለውን ትልቅ ጠባሳ እያስተዋሉ።

“ዓርብ ቀን!” አሉ እማማ ሸዋ ዓይናቸውም እጃቸውም ከአፋቸው ጋር የሚረጋገጥ እንቅስቃሴ እየታየበት። “የፊታችን ህዳር ሰላሲ ዘጠኝ ዓመት ሊሆነው ነው።”

“ውነትም አሳይቶዎታል”

“ካንደም ሁለት ሦስት ጊዜ እንጂ። ሽረ ቁጥር የለውም።” አሉ እማማ ሸዋ ዓርብ ዓርብ የሆኑትን ጥቃቅን ነገር ሳይቀር ወደጌላ እያስታውሱ።

ወ/ሮ ብዙ ድስቱን ስለጨረሱ ወደ ማቶቱ አወረዱና “ኑ! አስቲ ወደ ቤት እንሂድ። ልጆቼ ሰዓታቸው ተቃርቧል።” አሉ። ‘ልጆቼ’ የሚሉት ተቀላቢዎቻቸውን ነው።

14

በጠራው የጥቅምት ሰማይ ላይ የሚፎካከሩትን ከዋክብት ብርሃን እያደነቀ ከፈረሰኛ ግቢ በስተጀርባ የተነሳው ጠብደልደል ያለ የሰላላዎቹ መጀመሪያ ዓመታት ግምት ቅድስት ማርያም አካባቢ ደርሷል። ከተፈጠረ እንደሰሞኑ በተለይም እንደዚያን ዕለት ተደስቶ አሟያውቅ አይመስልም።

ፍቅሩን በቀጥታ ያልተቀበለችው ዳርምየለሽ በተዛዋሪ ከእጁ ወድቃለች። ሞት ሽረቷ ከመጻፉ ገብቷል። በርሱ ውለታ ከዳነች ሌላ ቢቀር ለውለታው ሲሉ እናቷ ይፈቅዱለታል። አባቷ እንደሁ የበረሃ ሰው በመሆናቸው የእናቷን ሃሳብ ከመቀበል በቀር እንደማይቃወሙ ርግጠኛ ነው። ከዛ በጋላ የእርሷ ቀላል ነው። እምቢ ብትል አንድ ቀን ተሸከሞ መርጥ።

“ብቻ ትዳን እንጂ ያለቀለት ጉዳይ ነው።” አለ በሃሳቡ።

ቀይ ያልተጠቃች ፍየል ከአገሩ ከመራቤቴ እንዲያመጡለት ከላከ ሦስተኛ ቀኑ ነው። በሚቀጥሉት ቀናት፣ አለዚያም እስከ ሳምንት እንደሚደርስለት ርግጠኛ ነው። ሰሞኑን ወ/ሮ ብዙ ያዘዙትን ሁሉ ሲፈጽምላቸው ቤተኛና ሚስጥረኛ ሆኖ ነው የሰነበተው። አሁንም ቀን በተነጋገሩት መሠረት ነው ከተለመደው የአራት ሰዓት ዘግየት ብሎ የሚሄደው። ለምን እንደፈለጉት ግን ለይተው አልነገሩትም።

መብራቱን አልፎ በቅድስት ማርያም ቁልቁል ወደ ሁለተኛ ፖሊስ ጣቢያ አቅጣጫ ወረደና መንገዱን ወደ ቀኝ አሳብሮ ገርቦብ ብሎ የነበረውን የአጥር በር ገፋ አድርጎ ገባ። ቤቱ በከርቤና በሌሎች ድብልቅ የእጣን ዘሮች ጭስ ታፍኗል። ጀበናው በከለል ማንደጃው ላይ ቱግ ቱግ እያለ፣ ስኒው በእጅ ሥራ ባጊጠ ጨርቅ ተሸፍኖ ተቀምጧል። ከረከቡቱ ሥር በተነካካው ቄጣማ ላይ የማሸላ ቆሎ ተበትኗል። የቤቱ ሰዎች በር በሩን እያዩ በዝምታና በጭንቀት ተውጠዋል።

ቀለብተኞቹ ዛሬ ብቻ ሳይሆን ሰሞኑን ሁሉ በቤቱ የተፈጠረው ሽብር ገብቷቸው ይሁን በየራሳቸው ምክንያት፣ ራታቸውን በልተው በጊዜ ውልቅ ይላሉ። ፈጠነ የደረሰው ሁለት ሰዓት ሳይሞላ ቢሆንም በፊት ጊዜ በጨዋታ

ያመኹ እንዳልነበር አንዳቸው እንኳ የሉም።

“ግባ! ግባ ፈጠነ ደህና ውለሃል? በጭለማ አስቸገርኩህ አይደል። መቼስ ሰው ለችግሩ የሚቀርበውን ነው።” አሉ ወ/ሮ ብዙ ተሸቆጥቀጠው።

“እኔ ምንም አይደል። እንደምን ዋላችሁ።” አለ ፈጠነ አቅርበው ሰላዩት ልቡን ሞቅ ብሎት ተስፋና ምቹቱ እየዳበረ።

“ና! ወዲህ” አሉ መጋረጃውን ግራና ቀኝ ስብስብ አድርገው ወደ ተላላጡት የሶፋ ወንበሮች እየመሩት። “አሮጌም ቢሆን ከጣውላው ይሻልሃል።”

በመጋረጃ ተከልሎ የሚኖረውን የሶፋ መቀመጫ ያለበት የሳሎኑ አጋማሽ የሚጠቀሙበት ለቤተሰብ እና ‘የቤት’ የሚሉት ወዳጅ ሠመድ ሲመጣ ብቻ ነው።

ፈጠነ ማንም ተቀላቢ ከማይደፍረው ሶፋ ላይ በመቀመጡም፤ ከሌሎቹ ተነጥሎ ለችግር በመጠራቱም የቤተኝነት ስሜት ልቡን አስፈንድቆት ለምን እንደተጠራ ለማወቅ ንጉዷል። ለዳርም የለሽ የተባለ ገደል መግባት ቢሆን ወደጎላ እንደማይል ልቦናው ቢያቀውም።

“ቀስ በቀስ እንቁላል በእግሩ ይሄዳል። እርሷን ለማግባት እናቷን መግባባት። ውለታ ሠርቶና ሲጠሩ ተገኝቶ የሚፈልጉትን ማግኘት ከባድ አይሆንም። ለነገሩ ግን ዛሬ ደግሞ ለምን ይሆን የፈለጉኝ? ለዳርም የለሽ ህመም ጉዳይ መሆን አለበት መቼም...” በማለት ማሰብ ይዘ።

የቡናውን፤ የእጣኑንና የቁጠማውን ሽርጉድ ሲያስብ ሌላም ጉዳይ ትዝ አለው። “ምናልባት መድሃኔአለምን ያከብሩ ይሆን?” ሲል አሰበ። ሆኖም ረዥም ጊዜ እዚያ ቤት ሲመገብ አይቶ አያውቅም። ለመሆኑ ያመቱ ነው የወሩ? ዳቦ ለመቁረስ ከሆነ ልጃቸውስ መቼ አነሰ። -እንደሞኝ እንደሞኝ የሚያስብ መሰለው። በጭለማ ዝክር አለ እንዴ? ግን ምንስ ቢሆን ምን አስጨነቀው?

ትከሻውን ሰበቀና ስለዳርም የለሽ ማሰብ ጀመረ። ዓይኗን ሲያት አሥራ አምስት ቀናት አለፉ። አሁንም በክፍሉ የለችም። መታመሟን የሰማው፤ ቀድሞ ሲሆን እርሱም ሆነ ሌሎች መታመሟን ሰምተው ሲጠይቁ ተኝታለች እያሉ እናቷ አስቀድመው ስለሚከላከሉ ማንም ገብቶ አይቷት እያውቅም።

“ግን ለምን ሚስጥር አደረጉት? ደግሞ ምን ዓይነት በሽታ ቢሆን ነው ቀይ ፍጥ፤ ለዚያውም ያልተጠቃች የሚያስፈልገው? የቤት ጣጣ መሆን አለበት።”

ስለቤት ጣጣ ሲያስብ ሰውነቱ ተቆጣ። “የእናት ያባቴ እምላክ ያውጣኝ እንጂ አሁንም አንዴ መጥቻለሁ።” አለ በሰው ጣጣ ገብቶ የዕድሜ ልክ

ልክፍቱን እንዳያተርፍ በመፍራት።

“በሉ እንጂ እንደሚሆን እንደሚሆን እናድርግና በጊዜ ቤቴ ልሂድ” አሉ እማማ ሸዋ ከሰኘው በስተጎላ እንደተቀመጡ የወይዘሮ ብዙ ወጣ ገባ ማብላት ትዕግስታቸውን አስጨርሷቸው።

“እሺ!” አሉና ወደ ጆሮአቸው ተጠግተው “እምቢ ብላኝ እኮ ነው። አልመጣም አለችኝ” አሉ ወይዘሮ ብዙን ጭንቅ ብሏቸው።

“ይቅር ይበላት! ለምን?”

“እኔ ምን አውቄ። እንደዚህ ነው የሚያደርጋት።”

“እሱው ነዋ! ይኼ ምናምኑኮ ከርቤው ምኑ ሲሸትተው አይወድም።” አሉና እማማ ሸዋ ወደ መኝታው ቤት ገቡ።

“ተነሽ እንጂ ልጄ! አንቺን እኮ ነው እምንጠብቀው።”

“እኔ ቤቴ አልጠጣ ለምን ትጠብቁኛላችሁ! መጽሐፍ እያነበብኩ ነው።” አለች ለሸፋን ያህል እጇ ላይ የምታፍተለትለውን መጽሐፍ እያሳየቻቸው።

“ተነሽ ልጄ! ደግሞ አይደል! እስቲ ይኼ ሁሉ ሰው ሲጨነቅ...” አሉና እጇን እንደመኑት ያዝ አደረጓት።

“እዚህ ይሻለኛል እማማ”

እርሳቸው ግን በጅ አላሉም። እንዳትመነጭቃቸው ትልቅ ሰው ለዚያውም የቤቷ እለመሆናቸው ከበዳት። ላትፈልግ ተጉተተላቸው።

“ይቅር ይበልሽ እቴ! ነውር አይደለም እንዴ ይኼን ያህል! አይ ካልሽም እዚሁ ቁጭ ብለሽ አንብቢ” አሉ ሳሎኑ ቤት ካስገቧት በጎላ።

ኑንሽ ዶሮውን እያስጮኸች ከወደ ውስጥ ብቅ ስትል ፈጠነ የልብ ምቱ ጨመረ። እንዴ ዳርም የለሽን አንዴ ዶሮውን ሌላ ጊዜ ወይዘሮ ብዙን፤ አሮጊቷን፤ ሁሉን፤ የዳርም የለሽ ታናናሾች በየተራ እያስተዋለ የሚከተለውን ሥነ-ሥርዓት ይጠብባቃል።

“እኔ በቆፍናው! በዓርቡ ምድር እንዳርድላቸው ነው ማለት ነው የጠሩኝ። ሞኝ የመሬ በግ ፈጠነ ምህራቱ በማላውቀው የሰው ጣጣ ገብቼ... አልነካውም። እንዴ! ለምን እንደሚያርዱት ምን አውቃለሁ። እሷን ትቶ በኔ ላይ ቢሰፍርብኝስ? እንዲያውም እኔ ሁኔታዋ ሁሉ ወቃቢ የሰፈረባት ነው ምትመስለው።” አለ በሃሳቡ ዳርም የለሽን ትክ ብሎ እየተመለከታት። ምን ብሎ እና እንዴት አድርጎ እምቢ እንደሚላቸው ግን አልመጣልህ አለው። ለዳርም የለሽ ያለው ፍቅርም እምቢ ለማለት እንደማያስቸለው ያውቃል። “እንግዲህ ባወጣ ያውጣኝ እንጂ ምን አደርጋለሁ። የፈለገው ይድረስብኝ መጨረሻውን ብቻ ያሳምረው። ምን ባለኝና ምን ባልኩ ነው አለች ይባላል ሴትዮዋ” በማለት ራሱን አደፋፈረ።

“ፈጠነ” ሲሉት ልቡ ለንጥቅ ያለች መሰለው። ወይዘሮ ብዙነሽ ቢላምና ቢላም እያፋጨ “መቼም ሰው የሚወደውንና የሚያቀርበውን ነው ለእንዲህ ያለ ብርቱ ጉዳይ የሚያስቸግረው። ትጽም የለም?”

“ይሁና ምናለ። ሰውኮ የሚዛመደው በችግር ጊዜ ነው።” አለ የሆዱን በሆዱ ይዞ።

እጁ እየተንቀጠቀጠ ደሮውን ታተቀበለና በአፋ በስማምን በልቡ ግን አውጣኝን እየደጋገመ ወደ መውጫው ሸር ጠጋ ብሎ ባረከው።

“ተባረክ። እግዚአብሔር ይባርክህ። የእኛ ቤት ጉረምሳማ ገና ካሁኑ ወላሂ ብሎ ሰልጧል። እንጂማ እርሱ እያለ ሰው ማስቸገር ነበረብኝ?” አሉ ወይዘሮ ብዙ።

“ማቴዎስ ዛሬ የት ሄደ ነው?” አሉ እማማ ሸዋ ተጨማሪ ከርቤ ማጤ ሻው ላይ እየበተኑ። ወይዘሮ ብዙ ሲያማርሩት ትዝ ብሏቸው ነው።

“እኒ ምን ዛሬ ብቻ! አሁንማ አንድያውን ማደር ነው የሚቀረው። ጠዋት የወጣ አዙሪት የያዘው ይመስል አስፋልት ላስፋልት ሲሸከረከር ነው አሉ የሚውለው። ትምህርቱንም መማሩን እንጂ። እዚህ ቦታ አየነው የማይለኝ የለም። በቃው ፈጠነ፤ አሁን ሳይሞት አይቀርም። ተወውና ቁጭ በል።” አሉ ማቴዎስን ማማረሩን አቋርጠው። ፈጠነ ደሮው ላይ የተደፋውን ማጠቢያ ሳህን እንደረገጠ ቆሞ ነበር።

“ኑንሼ ለእጁ ውሃ አምጭለት። አስኑ ደግሞ ራት አቅርቧለት።”

“እንዴ፤ ገና መቼ አለቀና! ይጣላል እኮ” አሉ እማማ ሸዋ።

“እኛ እንጥለዋለና እሱንማ”

“ይቅር ይበልሁ! ቤት እንዴት ትጥላለች?”

“እንግዲያማማን ሊመጣ ነው?”

“ይቅር ይበልሁ! አይሆንም እንጂ! አለደምቡ መቼ ይሆናል። ያው መቼም አንዴ ጀምሮታል . . .” አሉና በግንባራቸው ወደ ፈጠነ አመላከቱ።

“ቀዥቃዣ አርጊት! ዝም ብላ ቡናዋን አትጋትም!” አለና በልቡ “የቀረ ነገር አለ እንዴ?” ሲል ጠየቀ። እንደማይቀርለት በመረዳቱ ሳይቀድሙት የልብ አውቃ ለመሆን።

“ደሮው የሚጣል ነው።” አሉ እማማ ሸዋ።

“ለምን?”

“ጦስ ነዋ! የኔ ልጅ። ልጆችን የዘረባት ይኼ ምናምኑ ሁሉ አብሮት ውልቅ ይላል።”

“ጦስ!” አለ በልቡ የደሮውን እግር ይዞ እያንጠለጠለ።

“ጦስ! የሰው ጦስ!”

15

የሦስተኛ ዓመት ኢኮኖሚክስ ተማሪዋ ሩቂያ መሐመድ ለዳርምየለሽ እኩያ የልብ ዓደኛ ናት። የመለስተኛ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን በተለያዩ ትምህርት ቤቶች ጨርሰው ለከፍተኛ ሁለተኛ ደረጃ ትምህርት በዳግማዊ ምኒልክ ትምህርት ቤት እንደተመደቡ ከዘጠነኛ ክፍል ጀምሮ ነው ዓደኝነታቸው። ከዚያም እንደጨረሱ ባላቸው ጊዜ ሁሉ አልተለያዩም። በየሳምንቱ ቅዳሜና እሁድ ይጠያየቃሉ። ካልቻሉም በስልክ ይገናኛሉ።

ሰዎችን ታዲያ የነሩቂያ ስልክ ተበላሽቶ በመሰንበቱ በዚያ ላይ ጥናት በዝቶባት ስለነበር በስልክም ሆነ በግንባር ልትጠይቃት አልቻለችም። ለራሷ ባይሞላላትም ዳርምየለሽን ትመጣለች ብላ ሁለት ቅዳሜና እሁዶች በሃሳብ ጠብቃት ነበር። ዛሬ ግን መጥፋቷ ስላሳስባት ራሷ ልትጠይቃት መጣች።

“እንዴት መሰለሽ የናፈቅሽኝ?” አለች ተቃቅፈው ከተሳሳሙ በኋላ።

“እኔም!” አለች ዳርም የለሽ እንባ እየተናነቃት።

በብቸኝነት ሀሳብ ያጉሳቆለው መንፈሷ የምትወዳት ዓደኛዋን ስታይ ጆስታ አይሉት መረበሽ በተሳከረ ስሜት ተጥለቀለቀ። ሆኖም እንድታውቅባት ስላልፈለገች “ትምህርቱስ?” አለቻት።

“ጥሩ ነው። ጥናት በዛና የምመጣበት ጊዜ አጣሁኝ። አንቺ ግን የዛሬ አሥራ አምስት ቀንም ሳምንትም ትመጫለሽ ብዬ ጠብቄ ነበር። ስትቀሪ የዛሬዋን ቅዳሜ እንዴት መሰለሽ የናፈቅኳት። ከካምፖስ እቤት ከቤት ወደ ካምፖስ መብረር ሆነና አንዳፍታ በዚሁ እንኳን እንዳልመጣ ቢዚ ሆኔ ሰነበትኩ። ደሞም መምጣትሽ አይቀርም ብዬ ነበር። ምንው በደሀኛሽ ነው ‘ዴሪ?’” ሩቂያ ዳርም የለሽን ስታቆላምጣት ‘ዴሪ’ ነው የምትላት።

“ደሀና ነኝ” አለች ዳርምየለሽ ዓይኖቿ እንባ ማቅረር እየጀመሩ።

“ደሀና እንኳን አይደለሽም። ደሀናማ እንዳይደለሽ ሰውነትሽ ይናገራል። ጥውልግልግ ብለሽ የለም እንዴ? ወር በማይሞላ ጊዜ ይሄን ያህል ለውጥ በጤ ናሽ ነው? ደግሞምኮ አሁን ስገባ ታመሽ መሰንበትሽን እናትሽ ነግረውኛል።

“እነሱ ዝም ብለው ነው ባክሽ”

“ዝም ብለው እንኳን አይደለም። እንዴት መሰለሽ የተጨነቀት።

እኔን ሲያዩኝ ለንባቸው ተንከባለሁ። እንዴት አሳዘኝ! ለመሆኑ እንዴት ነው የሚያረገገኝ?”

“እኔ ምንም በሽታ የለብኝም።” አለቻት በደፈናው።

“እንዴት? ታዲያ ካላመመሽ ለምን እናትሽን ታስጩንቂያቸዋለሽ? አንቺስ ብትሆኝ ያለ አንድ ምክንያት እንዲህ ሆነሽ ታልቂያለሽ? አንድ ነገር መኖር አለበት መቼም።”

“ምን የሚሉት ነገር?”

“እኔ ምን እውቃለሁ ደሪ፤ አንቺው ታውቂዋለሽ እንጂ ባትታመሚም አንድ ችግር ደርሶብሽ መሆን አለበት፤ እንጂ ከሰው ለይቶ የሚያስተክዝሽና የሚያስለቅሰሽ በደህና ሊሆን አይችልም።”

“ደሞ ይኼን ሁሉ ከየት አመጣሽው?”

“ሁሉንም እናትሽ ነግረውኛል። ‘ምናምን’ ለክፉ ታል ነው የሚሉት። እሱን ለእምነታቸው እንተወውና አንድ ነገር እንደሆነሽ ግን ለኔም ይገባኛል።”

“ካልሸለምንም አልሆንኩም።”

“ለምን ትደብቂኛለሽ ደሪ?” አለች ሩቂያ ቅር ብሏት። “የሰድስት ዓመት በላይ ጓደኝነታችን በከንቱ ነው ማለት ነው? አዝናለሁ! የራሴን ያህል አትርቤ የማውቅሽ ይመስለኝ ነበር። ለካ ከበድ ያለ ችግር ገጥሞሽ ስለማያውቅ ነው። እንደምድሽ የምትወጂኝ፤ እንደማምንሽ የምታምኒኝ ይመስለኝ ነበር። አዝናለሁ!”

ዳርምየለሽ የሩቂያ አነጋገር ጭንቀቷን አባባሰባት። እርሷም ለሩቂያ ያላት ፍቅር ከፍተኛ ነው። ግን... ምን ብላ ትንገራት?

“ምን ተብሎ ይወራል?” አለች በሀሳቧ። ምን ተብሎ ይወራል? በእርሷ እድሜ ልክ ህያ አንድ ዓመት ሙሉ ከራሷ እንኳ ሳይቀር በጥንቃቄ ተጠብቆ የኖረን የቤተሰብ ሚስተር የሚያፈርስ፤ በእርሷና ‘ልጅ’ ብለው ባሳደጓት አባቷ፤ በአባቷና በእናቷ፤ ከዚያም አልፎ በእህቶቿና በወንድሟ መካከል ያለውን ጤናማ የቤተሰብ ግንኙነት የሚያደፈርስ ሚስተር በጓደኝነት እምነት ተገፋፍታ ልትነግራት? ብትነግራትስ ምን መፍትሔ ልታገኝላት? እንደገና በአቶ ባህሩ ዘር ልትፈጥራት ወይንስ እርሷ እንኳን የማታውቀው አባቷን ልታገናኛት? ተናግሮ መቅረት እንጂ ምን ይፈይዳላታል? በፍጹም ከአቶ ባህሩ ሌላ ወላጅ አባት እንዳላት ማውራቱ ከሀደት ነው።

“እንደዚህ አትበይኝ ሩቂያ። አንቺ ከምትወጂኝ በማያንስ ደረጃ እኔም እወድሻለሁ። አምንሽማለሁ።”

“የታለ ታዲያ? አንድ ለሚያስጨንቅሽና የሚያሳስብሽ ችግር እንዳለ ከግንባርሽና ከሁኔታሽ እየተነበበ ምንም አልሆንኩም ትይኛለሽ?”

ዳርምየለሽ ደንገጥ አለች።

“ከግንባርሽና ከሁኔታሽ?” አለች በሀሳቧ የሩቂያን ቃላት እየደገመች። ትናንት በመስተዋት ያየችው ፊቷና ሁኔታዋ ትዝ አላት። ሁለመናዋ ሊቃላትን የሚገልጽ መሰላት።

“አንቺም አውቀሽብኛል ማለት ነው?”

በሃሳቧ የተናገረች ይምሰላት እንጂ ሳይታወቃት ድምጽ አውጥታለች።

“እየነገርኩሽ! አንቺ ብትደብቂውም ግንባርሽ፤ ሁኔታሽ ይናገራል።” ስትላት ከአፏ እንዳመለጣት ገባትና እንደገና ደንገጥ አለች።

“ይልቅ ችግርሽን ብታካፍይኝ በምቸለው ሁሉ ልረዳሽ ዝግጁ ነኝ። ለችግርሽ መፍትሔ የማሳገኛልሽ አድርገሽ ብትገምቸኝ እንኳን የሚስተርሽ ጠባቂ የሃሳብሽ ተጋሪ ጥብቅ ጓደኛሽ መሆኔን አትርሺ። ካላራቅሺኝ በቀር የእኔ ላንቺ ተፈላጊነትም ይበልጡኑ በዚህ በዚህ ጊዜ ይመስለኛል። እውነተኛ ዳደኝነት የህይወት ልውውጦሽ ነው። እንደኛው የሌላውን ችግርም ሆነ ደስታ የሚጋራበት። አለበለዚያም ለየብቻቸው ከልለው ‘የራሴ’ የሚሉት ችግር ካለ ሁሉቱ አንድ በመሆን ፋንታ የተራራቁና በተወሰነ ጥቅምና ፍላጎት ብቻ ተገደደው የተቆራኙ ናቸው። እኔና አንቺ ግን በእስካሁኑ እምነቴ ለየራሳችን ፍቅርና ሀሊናዊ ደስታ ከልብ ተጎዳኝተናል፤ ህይወቴ ህይወትሽ፤ ህይወትሽ ህይወቴ ሆኗል ብዬ አምን ነበር።”

“አሁንም ቢሆን የእኔም እምነት እንዳንቺ ነው ሩቂ” አለች ዳርምየለሽ ዳደኛዋ እንደተቀየመቻት ተሰምቷት።

“እይመስለኝም ደሪ፤ ቢሆንም ኖሮ እንኳንስ እንዲህ ወትውቼሽ ራስሽ ቁቁም ነገር ፈልገሽ ትነግሪኝ ነበር። ያሳለፍሻቸው ቀናትኮ ቀላል አይደለም። አሥራ አምስት ቀን ሙሉ ብቻሽን ስታለቅሽና ስትተክዝ፤ የቆየሽበትን ጉዳይ ባልፈታልሽ እንኳ አብሬ እንዳለቅሰልሽ የጓደኝነት ውይይቴን ትፈልጊ ነበር። አንቺ ግን እንደ ሩቅ ሰው ከልብሽ ሳታገልይኝ አትቀሪም።”

ዳርምየለሽ ጨነቃት። የብቸኝነት መረብ ተብትሷትና በጭንቀት ተወጥሮ በመሰንበቷ ከማንም በላይ የምትወደው ፍቅረኛዋን መገናኘት እንዳቃታት ሁሉ ሩቂያም ዛሬ ተቀይማት ከሄደች ዳግመኛ ራሷ ፈልጋ ልታገኛት ለመቻሏ ውጪ የመውጣት ድፍረቷን ተጠራጠረች። እንዲያውም ሀሊናዋን ሲበጠብጣት የሰነበተውና አምቃ ልትፈነዳ የደረሰችበትን ሚስተር፤ የሩቂያን ቅሬታና ውትወታ ምክንያት አድርጎ ስሜቷ እንድትተነፍስ አስገደዳት።

“ከልጅነቴ ጀምሮ በጭንቅላቴ ውስጥ የጥያቄ ምልክት ሠርቶ የኖረ ጉዳይ ነው። እኔ ግን መልሱን ቀርቶ ጥያቄውን ለማስብ ድፍረት አጥቼ ስሸሸው፤ ሽሪ እንዲያውም ስፈራው ያደግኩት። አንድም ቀን ካፌ ወጥቶ ከሰው ጋር ተነጋግራለት ጠይቄም አላውቅም። እስከ እስትንፋሴ መጨረሻም

ላካው አልፈውም ነበር። አዳፍኜው የኖርኩት፣ ከልቤ ልብ ውስጥ የተቀበረ ፕሮግራም ልላው የማልቸል ቅሬታ ነበር። እንዲሁ ብቻ ከአባቴ በተለይም ከዘመዶቼ ጋር በነበረኝ ግንኙነት የመዝናናት ስሜት አይሰማኝም። በእናቴ ላይ የምቀብጠውን እና የምመካውን ያህል በአባቴ ላይ ቁጥብሆኝ ነው ያደግኩት። 'ለምን?' ብዬ ሀሊናዬን ከመጠየቅ ያለፈ መልሱን ከማንም ለማግኘት ወይንም ራሴ መገመት አልፈውም ነበር። ፤

"ብቻ... ምን ያደርጋል፣ የኔ መጠንቀቅና መደበኛ ክራሲው ብቻ እንደነበር ካወቅኩበት ከዚያን ቀን ወዲህ የመንፈስ ዕረፍት አጥቼ ነው የሰነበትኩት። ጉዳዩ የኔ ቢሆንም የማይመለከታቸው ሰዎች በውስጤ የተዳፈነውን ሚስጥር ዳር ሆነው ንፋስ ሲያስመቱት መኖራቸው ገባኝ። እኔ የሸሸሁ ቢመስለኝም ውስጥ ውስጡን ሲጋጋም ቆየና የዚያን ዕለት በይፋ ሲያቃጥለኝ ጀመረ። ሳልጠይቅ ሳልፈልግ መልሱን ማወቁ ይልቁንም ከሌላ ሰው እንደበት በይፋ ስለማው ቆጠቆጠኝ። ልቋቋሙ አልቻልኩም። እውነትነቱ አመመኝ። ክበልባሉ ሰውነቴን ብቻ ሳይሆን የመንፈስ ጥንካሬዬንም ለበለበው። ባዶነት፣ ብቸኝነት ተሰማኝ። ሀእ!... አለችና መንስቅስቅ ያዘች።

"ምንድነው እሱ?" አለችና ሩቂያ ከተቀመጠችበት የጠፍር በርጨማ ተነስታ የዳርምየለሽን ትከሻ በመያዝ አባበለቻት። "ዴሪ! እኔኮ እንድታለቅሺ አልነበረም የጠየቅኩሽ። በቃ ተይወ... ወይኔ ምንው በቀረብኝ!"

ዳርም የለሽ ገና ሩቂያን እንዳየቻት ንፋስ የሚያገላገው ደመና ይመስል ባይኗ እያንገባበበ ልርገፍልቅር ሲል የነበረ እንባዋን እስኪበቃት ካወረደች በኋላ ቀኛዝማች የተናገሯትንና ያደረባትን የመንፈስ ጭንቀት እንድትባድ እያለቀሰች ነገረቻት።

"ዴሪበቃ አታልቅሽ። ለዚህ ነው ታዲያ ይኼን ያህል ቀን..." ብላ ልታጽናናት ስትጀምር አቋረጠቻት።

"እንዴት አትበይኝ ሩቂያ! እንዴት አትበይኝ። ላንቺ ቀላልና ተራ ነገር ሲሆን ይችላል። እውነተኛ አባትሽን ይዘሻላ። እውነተኛ አባት። በሰው ወሬ ቀርቶ በራስ ክህደት ሊበጠስ የማይችል የደም ዐረግ። 'አይደለም' ቢሉሽ 'ነው' ብለሽ የምትረቅበት የተፈጥሮ ገመድ። እስቲ ይታይሽ። ወልዶኛል ተወልጀዋለሁ ብለሽ ያመንሽበት አባትሽን 'እንጀራ አባትሽ ነው' ብለው ያላወቅሽውን ሚስጥር እንደዋዛ በማፈንዳት የልጅነት ዕምነትሽን ከአፈር ሲደባልቁት ምን ያህል የመንፈስ ረብሻ ምን ያህል የሀሊና መግት እንደሚገጥሙሽ። ምን ያህል ባዶነትና ብቸኝነት እንደሚሰማሽ ገምች እስቲ። ለሰሚማ ቀላል ነው።" አለች ዳርምየለሽ ጓደኛዋ ችግሯን እንድታካፍላት ያልተወተቻትን ያህል ስትነግራት አቅልላ ማየቷ ቅር አስኝቷት።

"ይሰማኛል ዴሪ። ማለት የፈለግኩት ግን ይኼን ያህል ቀን በልብሽ

ለብቻሽ ይዘሽ ከምትጨነቁና ከምታለቅሺ! በቀላሉ እናትሽን መጠየቅ ትችይ ነበር ለማለት ነው።"

"ምን ብዬ?"

"አባትሽ ማን እንደሆነ ነዋ!"

"እንዴት ብዬ ሩቂ እንዴት ብዬ እጠይቃለሁ? 'አባቴ ማን ነው አባዬኝ' ብዬ? በፍጹም አላደርገውም። ብጠይቃትም ደስ አይላት። ይከፋታል።"

"እንዴ ለምን? ለምን ይከፋቸዋል?"

"አይ ሩቂያ! የእናቴን ስሜት በደንብ አውቀዋለሁ። አንድ ቀን እንኳን ካፏ ላት ብሏት እኔ የእሱ ልጅ አለመሆኔን የሚያሳይ ቃል ተናግራ አታውቅም። እንዲያውም ሁልጊዜ እያሳመረኹ የምታወራው ሀፃን ሆኜ ታናናሾቼ ከመወለዳቸው በፊት ካባቴ ጋር ስለነበረን ፍቅር፣ እንዴት ያሞላቅቀኝ እንደነበርና ከእሷ ይልቅ እርሱን እወድ እንደነበር ነው። ታዲያ ይኼን ያህል ተጠንቅቃ የኖረችው እኔ እንዳላውቅና ያሳደገኝ አባቴን ወላጅ ብዬ እንድናር ብትፈልግ አይደለም? አሁን እኔ የአባት ጥያቄ ባነሳባት ማንው ያለሽ ብላ መቆጣቷና መቀየሟ ይቀራል?"

"ማንው ያለሽ? ካሉሽማ የገዛ አጉታቸው መሆናቸውን መንገር ነዋ! ምን አስጨነቀሽ?"

"ያማማባላት ይሆናል"

"ምን ያጣላቸዋል?"

"እየነገርኩሽ! እናቴ ይኼን ሚስጥር እኔ እንዳውቅ እስካልፈለገች ከቀኛዝማች ጋር መጣላቷ የማይቀር ነው። ለዚያውስ ቢሆን ሌላ አባት እንዳለኝ ብታምንና ብታገናኘኝ ከዚህኛው አባቴ ጋር ልትጣላ አይደለም? እኔ ንስ ቢሆን 'የሰው ልጅ የሰው ሆነና አባቴን አለች' ብሎ ሊጠላኝና ሊረግመኝ አይችልም? አንድ ቀን እንኳን አንጀራ አባትነቴን ሳያሳየኝ ያሳደገኝን አባት ካደግኩ በኋላ አባቴ አለመሆኑን ባሳየው የሀሊና ቀስል አይሆንበትም? ከእናቴ ጋር የመወራቴትን የረዥም ዘመን ትዳር እነርሱ እንደሚሉት ከእኔ እድሜ በላይ የቆዩ ትዳር ሲያፈርሰውምኩ ይችላል። ያ ማለት ደግሞ ታናናሾቼንም ወይ ከእናት ወይ ከአባት እንደኛቸውን አጥተው በፈረሰ ቤት ለአሳዛኝ የሥነ-ልቦና ችግርና ለአስከፊ የማህበረሰብ ጠንቅ መዳረግ ነው። ነብስ ካወቁ በመሆኑ ከአባታቸው ጋር ሲሆኑ እናታቸውን ከእናታቸው ጋር ሲሆኑ ደግሞ አባታቸውን በመፈለግ ከወዲያ ወዲህ ሲሉ የሚገጥማቸውን የሥነ-ምግባር እና የሥነ-ልቦና ፈተና ማለፍ ተስፏቸው የቤተሰብና የማህበረሰቡ እንክን ቢሆኑ የዛ ሁሉ ችግር መንስኤ እኔ መሆኔ ሲሰማኝ ሀሊናዬ ሊቋቋሙ የማይችል ፀባት ውስጥ መግባቴ የማይቀር ነው። ኡ! ታየኝኩ። በፍጹም ላደርገው አልችልም።" አለች የነገሩን ክብደት ለመግለጽ ዓይኖቿን ጨፍና።

"እንግዲያው ለምን እንደ እድገትሽ ሁሉ የአቶ ባህሩን ወላጅነት አምነሽ አሁን የገጠመሽን የመንፈስ ረብሻ አታስወግጄም። ለምን ውሸት አድርገሽ አትረሽውም? ውሸት ሲሆንም ይችላል።"

“እንዴት አድርጌ? እንዴት አድርጌ ወሽት እለዋለሁ? እስካሁን ላለማወቅ በአዕምሮ ገላውሎ እልም ሲል የኖረውን ድፍን ጥርጣሬ እንዳላሰበው ሰፈራና ሰሸሽ የቆየሁት ለዚሁ ነበር። ሚስጥሩም ከኔ አእምሮ ውጪ ስለነበረ የማን ልጅነት ጥያቄ እንዲፈታተን እድል ሰጥቼው አላውቅም ነበር። አሁን ግን የቀኛዝማች ቃላት ሀሊናዬን ወግተው ካቆሰሉባት ከዚያች ቀን ወዲህ እንደመርዝ በሰውነቴ የተሰራጨው ሀሳብ የልጅነት ገጠመኛቼን ሁሉ እየሳበ ሌላ ታሪክ ያሳየኛል። በአሳዳጊነቴና ለኔ ባለው የአባትነት ፍቅር ቀዳሚውን የአባትነት ሥፍራ ብሰጠውም ከሌላ መፈጠሪያ ያወቀው ሀሊናዬ የእምነቴን አርቴፊሻልነት እያስታወሰ መሞገሱን አይተወኝም።”

“እኔ ግን አንድ ያልገባኝ ነገር አለ ደሪ፣ ያባትነት ቅድሚያውን የምትሰጥው ለእኚህኛው አባትሽ መሆኑን ተናግረሻል። እኔም ብሆን የምደግፈውና የምመክርሽ ይኼንኑ ነው። ቁም ነገሩ ማሳደጉ ላይ እንጂ መውለድማ በተለይ ለአባት ያንድ ቀን ሽንት ነው። ግን እንዲያው ምናልባት፣ ምናልባት ነው፤ የወለዱሽ አባትሽን ብታገኝና ከሁለቱ አባቶችሽ የግድ አንዱን ምረጧ ብትባይ ለማንኛቸው ታደዳለሽ?”

“ይኼማምን ጥያቄ አለው ማሳደጉ ቀርቶ እድሜዬን ሙሉ አንድም ቀን ፊቱን ያሳሳየኝን አባት መምረጥ አይደለም፤ ላሳደገ ለማያውቁት አባት የተለየ ስም ባለመኖሩ እንጂ ከዚህኛው አባቴ እኩል ‘አባት’ ብዬ ልጠራው እንኳን አልፈቅድም። እንዲያውም የሱ አባትነት ባፍንጫዬ በወጣ።” አለች ዳርምየለሽ።

“ግራ የገባ ነገር! ታዲያ ለምን ትፈልጊያቸዋለሽ? ለምንስ ይኼን ያህል ራስሽን በመንፈስ ጭንቀት ወጥረሽ ትሰቃያለሽ? ይኼን ያህል ቆራጥ ነት ይዘሽ. . . በጣም ታሳዝኛለሽ ዴሪ! ታዲያ ለምን የእቶ ባህሩን ብቸኛ አባትነት ተቀብለሽ አትኖሪም?”

“ነገርኩሽኮ ሩቂያ። እንደዛ ብዬ ሀሊናዬን ለማሳመን ድንጋይን ዳቦ ነው ብሎ የማመን ያህል ይከብደኛል። ድንጋይ ድንጋይ መሆኑን እያወቅሽ ዳቦ ነው ብለሽ ራስሽን ማሳመን ትችያለሽ? ምናልባት ዳቦን አይቶ የማያውቅ ሌላ ሰው ቢኖር ታታልይበት ይሆናል እንጂ። የዚያን ያህል ነው የሚከብደኝ። ደግሞም የኔ ጭንቀት አባት ብዬ የምጠራው ወይንም የምታወቅበት ማጣት አይደለም። ለዚህም ከዚህኛው አባቴ በላይ ማንም ሊመጣ አይችልም። እኔን ያስጨነቀኝ ነገር ቢኖር የዘር ምንጩን የማወቅ ፍላጎት ነው። ሰው መቼም ያለዘር አይበቅልም። በውስጤ ለተፈጠረው የአርቴፊሻልነት ስሜት ማርከሻ አረጅናልነቴን ለራሴ ማረጋገጥ ነው ፍላጎቴ። እኔም እንደማንኛውም ሰው የተውሶ ሳይሆን የተፈጥሮ አባት እንዳለኝ ማረጋገጥ እስካልቻልኩ የመንፈስ ሰላምና እርዳታ ሊሰማኝ አይችልም።

“መጀመሪያ ነገር የለበሰኩት የተውሶ አባት ልጅነት ጭምብል ከአካባቢዬ እንጂ ከራሴ ሀሊና ሊደብቀኝ አይችልም። ሚስጥሩን እስካወቅኩት ድረስ። ለዚያውም አይሆንም እንጂ ቢሆንልኝና ራሴን አታልዬ ልኑር ብል እንኳ እንደ ቀኛዝማች ሚስጥሩን የሚያውቁ ሰዎች አውቀውም ይሁን ሳያውቁ

በሚሰነዝሯቸው ቃላት፣ በሚያሳዩኝ ሁኔታ የሚደርሰብኝን የሞራል ተጽዕኖ ልቋቋም አልችልም።”

“እሱ እንኳን አንቺ ካመንሽበት የሰውን ወሬ ችላ ብለሽ መኖር ትችያለሽ።”

“እንዴት ይቻላል ሩቂ? እሱቴ እኔን ሆነሽ አስበው። ባሁኑ ወቅት ምን እንደሚሰማኝ ታውቂያለሽ? ትንሽ ትልቁ ስለኔ ዲቃላነት የሚወያይና የሚሳሳቅብኝ ይመስለኛል። ‘እባክሽ እኮ አታውቀውም’ እያሉ በሹክሽክታ ሲያሸግጥጡኝ የሰማሁ የሰማሁ ይመስለኛል።”

“መቼ ነው ደሞ እንደዚህ የሚመስልሽ? አሁን?”

“በቃ ሰሞኑን ሁሉ ጆሮዬ ላይ የሚጮሁብኝ ‘ዲቃላ’ የሚል ቃል ነው። በሃሳቤ ብዙ ሰዎች ተሰብስበው ከንፈራቸውን በመምጠጥ ‘አባት የላትምኮ’ እያሉ ሲያዝኑልኝ፣ አባባ ከፍያለውም ‘ያ እንጀራ አባትሽ’ እያሉ ከተሰበሰበው ሰው መሃል ሲያውጁብኝ ይታየኛል።”

“ይኼ ይኼ እንኳን የተረበሸ ሀሊናሽ የሚፈጥረው ነው። ዋናው ነገር ግን የጭንቀትሽ መንስኤ የሆነውን አዲስ ሀሳብ እርግፍ አድርገሽ ካሁን በፊት ባደገሽበት እምነትና ሀሳብ መኖር ወይንም የተፈጥሮ አባትሽን በማወቅ ፍላጎትሽ ከተሸነፍሽ ያለምንም ይሉኝታና ፍርሃት እናትሽን ጠይቆ ማረጋገጥ። ከሁለት በአንዱ ሀሳብ ላይ መወሰን ካቃተሽ የሰዝበትሽበት ሁኔታ ለወደፊቱም ማብቂያ የለውም። እንዳልሽው እናትሽን ለመጠየቅ የሚያስፈራሽ ነገር ካለና ወላጅ አባትሽን መፈለጉ የሚያስከትለውን ቤተሰባዊ መዘዝ ከፈራሽ . . .”

“ለምን አልፈራም ሩቂ? ፈርቼማ ነው።” አለች ዳርምየለሽ አቋርጣት።

“እሺ ታዲያ እነዚህን ሁለት ተቃራኒ ፍላጎትና ሃሳቦች እስከ መቼ ተሸክመሽ ትዘልቂያለሽ? ምንድነው መፍትሔው ትያለሽ? ምን ለማድረግ አስበሻል? ማለቴ ምን ብናደርግ ይሻላል? ልክክ አይደለሽም ዴሪ! በዚህ ሁኔታ ከቀጠልሽ ደግሞ እስካሁን ከደረሰብሽ የአካል ድቀትና የመንፈስ ውድቀት አንጻር ወዴት እንደሚያደርሰሽ ታውቂያለሽ?”

“ያው ነዋ! እኔም እንደ አጎቴ ‘ዕብድ’ መባል ወይንም ደግሞ ሞት።”

“አ፡፡ ዳርምዬ! ሞት? ሻረ ምን በወጣሽ። ለምን ትሞቻለሽ?”

“ያው ነዋ! ሌላ ምን ይመጣል” አለች ተስፋ በቆረጠ አነጋገር።

“በቃ ተይው ወሬአችንን እንቀይር። እኔኮ ነኝ ጥፋተኛ። ቀስ እያልን መመካከር ስንችል ባንድ ቀን መፍትሔ ውለጅ ያልኩት። ተይው በቃ። አሁን ሌላ ወሬ እናምጣ።”

ሩቂያ ‘ሌላ ወሬ’ ትበል እንጂ እንዳሰበቸው ሊመጣላት አልቻለም። ሁለቱም በየራሳቸው ዝምታ እንደተዋጡ በርካታ ደቂቃዎችን አሳለፉ። አንድ ሁለት ተብሎ በቁጥርና በተራ አይጀመር ነገር። ወሬ ደግሞ እንደዋዛ እንጂ ምን ላውራ ብለው በተጨነቁ ጊዜ አይመጣም። ቢመጣም እንኳ አያምርም። ምናልባትም ለማስደሰት ሊሉ በፍለጋ ያገኙት ወሬ ካፍ ሲወጣ የአዳማጩን

ሰሜት በመሳብ ፋንታ ሊያናድድም ይችላል። ስለዚህ ከልብ ገፍቶ ካልመጣ ዝምታው ሳይመረጥ አይቀርም። ጆሮ ላይ ነጥሮ ከሚመለስ የቃላት ጋጋታ ይልቅ በቦታው እና በጊዜው የሚፈጠር ዝምታ ጥሩ ጨዋታ ነው። ሩቂያም ይህንን አስባ ነው ወሬ ለመቀየር ብቻ የባጥ የቆሙን ከመቀባጠር ዝምታን የመረጠችው። በርግጥም እንዳለበት በዚያ ዝምታ መሃል በውይይታቸው ተፋፍሞ የነበረው የዳርምየለሽ ብሶት ለከን እያለ ሄደ።

“ሩቂ! ሻይ እንኳን ሳላስፈላልሽ ችግሪን ብቻ በመዘብዘብ አዋልኩሽ” አለች ይቅርታ በሚጠይቅ ሁኔታ “እነ ኑንሼን ሳስፈላልሽ?”

“አይ! ምንም አይደለም። አሁን ሻይ አሳስፈለገኝም።”

“ለምን? ይፈላልሽ ጠጪ?”

“እሺ እንግዲያው እንደ ሁልጊዜው አንቺ ራስሽ አፍይልኝና እጠጣለሁ።” አለች ሩቂያ ሻዩን ፈልጋ ሳይሆን ጉድ ጉድ ማለቱ ትንሽም ቢሆን ከሃሳቧ እንደሚያወጣት ገምታ።

ዳርምየለሽ እምቢ ልትላት አልቻለችም። ለሞኑን ሁሉ የወደቀ ጣሳ አንስታ ባታውቅም የምትወዳት ዓደኛዋ በእርሷ እጅ የለመደችውን ሻይ እንድታፈላላት ስትጠይቃት ለዚያውም ራሷ በጋበዘቻት አልችልም ማለቱ ከበዳትና ካልጋ እንደከረመ ገመምተኛ ቀስሶ እያለች ተነሳች።

“ምንው? ህመም ይሰማሻል እንዴ? ፊትሽ ቅዝዝ፣ ለውነትሽ ጉትት አለላ? እማትችይ ከሆነ ይቅርብኝ።” አለች ሩቂያ ሁኔታዋን አስተውላ።

“አይ ደህና ነኝ።”

“አሁን ስትነሻከ ሁኔታሽ የህመም ስለመሰለኝ ነው።”

“ያደረብኝ ምንም ዓይነት ህመም እንደሌለ እርግጠኛ ነኝ። ‘የትጋ? እንዴት ያደርገኛል?’ ቢሉኝ ከራስ ምታቱ በስተቀር ‘እዚህ ቦታ እንዲህ ያደርገኛል?’ ብዬ ልገልፀው አልችልም። ብቻ ጠቅላላው ሰሜቴ ‘ታመሻል ታመሻል’ ይለኛል። አከላቴ ድቁስቁስ ልቤ ድክምክም ይልብኛል። ፊቴን አቀጥሜና ሰውነቴን አኮስም፤ ለብቻዬ ከመቀመጥ በስተቀር ሥራ መሥራትም ሆነ ከሰው መነጋገር፣ ሰው ማየት ሁሉ አስጠልቶኝ ነው የሰነበትኩት።”

“እንግዲያውስ እኔ የማስበው አሁን ያልሽውን ሁሉ የመጣብሽ ጭንቀትሽን ለብቻሽ አፍነሽ ያለመፍትሔ ስትታገይ መተንፈሻ ማጣትሽ ነው። አሁን ከአንድ ልብ ወደ ሁለት ልቦች በመግባቱ ውጥረትሽ ሙሉ በሙሉ ባይወገድም የተቀነሰ ይመስለኛል። ገና ቀስ እያለ ይሰቅሻል። አሁን አስቲ ጠንከር በይና በቅመም ያበደ ሻይሽን አጠጪኝ” አለች ሩቂያ ተመልሳ ወደ ልቅሶዋ አንዳትገባ ልቧን ፍራት ፍራት እያለው።

ሻዩን እንደምንም አፍልታ አብረው እየጠጡ ሳለ “እንዳለ ደህና ነው?” አለች ሩቂያ።

“እኔ ምን አውቄ ተገናኝተን አናውቅም።” አለቻት ካነጋገሯ ገደለሽ በመምለል። በልቧ አራት ጊዜ ያፈረሰችውን ቀጠሮ በሃዘን አስታወሰች።

“እንዴ! ለምን?”

“ስነግርሽ! ይኸው ደጅን ካየሁት ያለፈው ህመሱ አሥራ አምስት ቀን አለፈኝ።”

“እና ስልክም አትደዋውም ማለት ነው?”

“ስልክም በየቀኑ ይደውል ነበር።”

“እንደሰሰ ከሆነ መገናኘት ማለት ነው። ግን እንዴት አስችሎት ዝም አለ?”

“ምኑን?”

“እህ! አሥራ አምስት ቀን ሙሉ ዓይንሽን ሳያይ በስልክ ብቻ! እሚገርም ነው። እንዳለከ በጣም ነው የሚወድሽ። ከኔ ጋር ሆናችሁ አንኳን እስኪያስታውቅበት ድረስ ነው በስስትና በጉጉት ዓይን እሚያስተውልሽ። እንግዲህ ይታይሽ አጠገቡ ተቀምጦሽ እንደዚያ የሚሆን ይኼን ያህል ተደብቀሽ ስትቀጪው ያፈቀረ አንጀቱ እንዴት ይችል ይመስልሻል።”

“እሱ ብቻከ አይደለም ሩቂያ፣ እኔስ ብሆን የያዘ ይዞኝ እንጂ ሳልናፍቀው ቀርቼ መሰለሽ? እሱም በስልክ እንደወተውተኝ ነው።”

“ምን እያለ?”

“ያው ቀጠሮ ነዋ እንድንገናኝ”

“እምቢ ብለሽው እንዳይሆን?”

“እምቢ እንኳን እንዴት እለዋለሁ? ምክንያት እየፈጠርኩኝ አራት ቀን ቀረሁ።”

“ለምን? ልክ አይደለሽም ከ! የፈለገው ቢሆን ለእርሱ የሚሆን ጊዜ ማጣት አልነበረብሽም። ደግሞም ብታገኘው የሚወድሽ የምትወጂው ፍቅረኛሽ እንደመሆኑ መጠን በፍቅር ጉዳይ መጠመዳችሁ ስለማይቀር ትንሽም ቢሆን ረፍረሽ ታረጊ ነበር።”

“እኔም ደጋግሜ የቀጠርኩት ይኼንኑ አውጥቼና አውርጄ ላገኘው እየጓጓሁ ነበር። ነገር ግን እሱ ጋር እንዴት ልድረስ? እንደነገርኩሽ የማየውና የምሰማው ነገር ሳር ንፋሱ ሁሉ እኔን ለማስደሰት የተፈጠረ አይመስለኝም። እና ከቤት ስለመውጣት ሳስብ ፍርሃት ፍርሃት ይለኛል። ድፍረት አግኝቼ ብሄድ እንኳን አሙሉን ሳታውቂው አቅቀሪም። እንኳን ለውነቴ እያሳጣኝ ትንሽ ፊቴን ቋጥሬ ካዩኝ ምንሆንሽ? እያለ በጥያቄ ማጣደፉ አይቀርም።”

“ካለብሽበት ታዲያ ቀላል አይደል እንዴ? አሞኛል ብትይው የምንሻል።”

“አሞኛል ጣቢያዋለሁ። ሲያገኘኝ ግን ምንሽን ነው? እንዴት ያደርግሻል? ሌላም ሌላም እያለ መጠየቁ አይቀርም።”

“ልማድ ሆኖበት ነዋ። ጆርናሊስት አይደል። ለሚያቀርብልሽ ሊንተርቪው አጥጋቢ መልስ መስጠት ግን ከባድ አይመስለኝም።” አለች በራሷ አነጋገር ፈገግ እያለች።

“ለሱሳይሆን ስለሚያሰብልኝ ይመስለኛል። እንዳንዴ አመመኝ ስለው በጣም ይጨነቃል። ስለሚጨነት ደግሞ የሀመሜን ቅልልትና ክብደት ለማወቅ እማይጠይቀኝ ጥያቄ የለም። እንዳንዴማ እኮ የምር ሀኪምም ይመስለኛል።”

“እንዴት?” አለቻት ሩቂያ ከት ብላ ሳቀችና።

“ሙቸው ነጭ ነው።” አለች ዳርምየለሽ አፈር ብላ የጓደኛዋ ሳቅ እርሷንም ፈገግ አድርጓት። ጨዋታቸው ወደ ፍቅር ጉዳይ በመዞሩ ይሁን ለብቻዋ ተሸክማው ስትሰቃይ የሰነበተችበትን ሀሳብ ለጓደኛዋ በማካፈሏ በየትኛው እንደሆነ ባታውቀውም መጠነኛ የሰሜት መፍታታት ይሰማታል። ሌላ ቢቀር ካነጋገረ ዘና ማለት።

“የሀኪምና ለማቸውን እይጥራ እንጂ አንቺ የምትነግረውን በሽታ ሁሉ እንዲ እንዲህ ብታደርግ ይተውሻል፤ ይልቃል። ውነትም ታዲያ፤ እንዳንዴ የሚናገራቸውን እንደቀልድ ስምክር ይተውኛል።”

“እ-ሺ! እኔ መቼም ጋዜጠኛ የወረቀት፤ የነገር ሀኪም እንጂ የበሽታ ዶክተር ነው ሲባል ለምቼም አይቼም አላውቅ።” አለች ሩቂያ የዳርም የለሽን ሀሳብ ለመቃወም ወይም ለማሸፍ ሳይሆን ያሰበችው ማረሳሳት እየተሳካላት በመሆኑ ጨዋታቸው እንዲቀጥል ፈልጋ።

“አረ እሱ ሁሉንም ነው! ከሰው ልጅ በሽታዎች ሰባ ከመቶ ያህሉ ከእፅ ምሮ ጋር የተያያዙ በመሆናቸው ለአፅምሮ መረጋጋትና ሰላም አስፈላጊውን ሁሉ ካደረገንና ይኼንን በምግብና በአካላዊ እንቅስቃሴ ካስደገፍነው ያለምንም መርፌና ክኒን ጋጋታ ራሳችንን እክመን ሙሉ ጤነኛ መሆን እንችላለን ። -የሚል መመሪያ አለው።” ንግግሯን ገታ አድርጋ “ለምን ክበር ይኼን ሁሉ ያመጣሁት? . . . አዎ፤ አሞኛል ብትይው በቀላሉ ያምንሻል ስላልሸኝ ነው። ፀባዩንና የማውጣት ችሎታውን ስለማውቅ ዕውነቱን ካልነገርኩት በቀር በስልክ በሰጠሁት ዓይነት ምክንያት አያምነኝም ለማለት ፈልጌ ነው።”

“ታዲያ ለምን አትነግረውም? ፍቅረኛሽ እኮ ነው።” ልትላት አሰበችና ተመልሳ ብሶት መጫር እንዳይሆንባት ፈራች። በምትኩ “ናፍቆት በናፍቆት ሆናችኋለሁ! ይሄን ያህል ቀን መዘጋጋት የሚገርም ነው!”

“ትናንትናማ ‘ዛሬ የመጨረሻ ነው’ ብሎኝ ክበር የተቀጣጠርነው። የምሩን ነው መሰል ይኸው ከነጋ አልደወለም። ሰሞኑን ቀጠሮ ኖረንም አልኖረንም ጧት ጧት ቢሮ እንደገባ ይደውልልኝ ክበር።”

“ለመሆኑም ሆኒ ነው ትይዋለሽ?”

“ስለሚያስቀምጠኝ ከቤት መራቅ እንደማልችል ነው ያመካኝሁት”

“ዋና ነሽ። ለመሆኑ እመነሽ?”

“ሌላ ጥያቄ እንዳያነሳብኝ ቶሎ ብዬ ነገር እቆርጥበታለሁ።”

“ታዲያ ሁሌ እሚደውልልሽ ከሆነ ዛሬ ለምን ሳይደውል ቀረ?”

“እኔ ምን አውቄ”

“ተቀይሞሽ ሊሆን ይችላልኮ”

“የራሱ ጉዳይ” አለች። ዳርምየለሽ ለአፏ ግደለሽ ትምሰል እንጂ ‘መቀየም’ ብሎ ነገር ስታስበውም ይከብዳታል።

“እንቺ ለምን አትደውይለትም? ለጊዜው ጥፋተኛዋ አንቺ በመሆንሽ ደውይለትና ይቅርታ ጠይቂው።”

“ከዚያስ?”

“ከዚያማምን ጥያቄ አለው ትገናኛላችኋለሁ”

“አየሽ ሩቂ፤ ያለፈው አንሶት ሌላ የማይሆን ቀጠሮ ሰጥቼው ለቁም ነገር የሚውል ጊዜውን በከንቱ ላባክንበት አልፈልግም። ያለፈውም ይቆጩኛል።”

“እና ተለያይታችሁ ልትቀሩ? ፍቅራችሁን እስከወዲያኛው ሰርዘሽዋል ማለት ነው?”

ዳርምየለሽ ከእንዳለ ስለመለየት ስትሰማ ሰሜቷን ቆነጠጣት።

“ለምን እንለያያለን?”

“ለምን አትለያዩም? ገልፀሽ ባልነገርሽውና አጥጋቢ ባልሆነ ምክንያት የውሃ ሽታ ስትሆኑበት ምናልባት ሌላ ፍቅር ጀምረሽ ሊመሰለውና ሊያጠራጥረው እንደሚችል መገመት ይገባሻል። የወደደ ሰው በሚወደው ላይ ሁለመናው ዓይንና ጆሮ ነው። የማይታይ ይታየዋል የማይሰማ ይደመጠዋል።”

“ውነቷን እኮ ነው።” አለች በሃሳቧ ሳይታወቃት ለህተት መሥራቷ ተሰምቷት። ልቧ እስኪደክም የምትወደውና የምታመልከው እፍቃሪዋን እንደዋሃ ስትለየው ታያትና ተንደርድራ የሰልኩን እጀታ ጨበጠች።

16

ጧት እንደገባ ከፊቱ ያስቀመጠው ወረቀትና በቀኝ እጁ ጣቶች መሃል ወድሮ የያዘው ብዕር እስካሁን አልተሰማሙለትም። የብዕሩ ቀለም ደርቆ ወይንም ወረቀቱ ቀለም አይነኬ ሆኖ አይደለም። ሁሉም የሚያዛምዳቸውና የሚፈልጉትን ቃላት የሚለግላቸው የፀሐፊው አዕምሮ በሌላ ህላብ ተጋርጶ ግንኙነቱን ስላቋረጠባቸው እንጂ።

ከሥራ ጠረጴዛው በስተጎሳ እንደተቀመጠ ዓይኖቹን በማይሰበር ትኩረት ፊት ለፊቱ ካለው ግድግዳ ላይ ተክሎ በግራ እጁ አመልካችና አውራ ጣት መሐል የያዘውን ሲጋራ በተደጋጋሚ ከንዱን ከጠረጴዛው ሳይነቅል ወደ አፋ እየደረሰ ይመልሳል። የሳቦውንም ጢስ የታችኛው ከንፈሩን ወደ ፊት እያሰረዘመ ይተንፍሳል። እንዲያ ትክል በመሰለ ሁኔታ አይቶት ለማያውቅ በተወሰነ የጊዜ ፋታ ወደ አፋ እየደረሰ የሚመለስ ከንዱንና እርሱም እጥር እያለ ጢስ የሚተፋ ከንፈሩን እሱ የሚያዛቸው ስለማይመስሉ አንድ ዓይነት ሰው ሠራሽ አካል /ሮቦት/ ሊመስለው ይችላል። ሁኔታው በጽሑፉ ላይ የተመሰጠ ወይንም የፊት ለፊቱን ግድግዳ የሚያስተውል ቢመስልም አእምሮው የሚያሰላስለው የዳርምየለሽን ጉዳይ ነው።

ሌሊቱን ሲያገላብጠው አድሮ ጭንቅላቱን እንደከበደው ቢሮም ተከትሎት መጥቷል። -ህሳቡ። ከነጋ አንድ ፖኬት ኒያላ ሊጨርስ ሁለት ቢቀሩትም፤ ሦስት ብርጭቆ ቡና ቢጠጣም አንጉሉን ከሚያዞረው ራስ ምታትና 'ድብርት' አላስጣሉትም። ህሊናውን ወጥሮ ከያዘው ጭንቀት አልገላገሉትም። እናም ሥራውን መሥራት ስላልቻለ የተመሰጠውን ሙሉ መድረክ ለዳርምየለሽና ፍቅሯ፤ ለዳርምየለሽና ሸሯ፤ ለአምነቷ፤ ለከህደቷ . . . ለቋል።

በዚህ ሁኔታ ላይ እንዳለ ነው አጠገቡ ያለው ስልክ ጆሮውን ሰንጥቆ ያቃጨለው። ሳያሰበው በመሆኑ ልቡ በድንጋጤ ትርክክ አለበት። አላነሳውም። ደጋግሞ አቃጨለ። የስልኩ ድምፅ ከምንጊዜውም በላይ ሮሽበት። ራሱን ለማረጋጋት ከሞከረ በጎሳ መነጋገሪያውን ብድግ አደረገ።

"ሃሎ? . . . ገሬስ" አለ ሲሮጥ እንደደረሰ ሰው ትንፋሹ ቁርጥ ቁርጥ እያለበት።

"እንዳለ? . . . ነኝ። ደሀና" አለና ፊቱ ተለዋወጠ። በስልክ የሚነጋገር ሳይሆን ፊት ለፊቱ የቆመን ሰው የሚገላምጥና የሚቆጣ በሚመስል ሁኔታ መነጋገሩን ቀጠለ።

"እነ . . . ለምን? . . . ከእንግዲህ? . . . አይመስለኝም። . . . አልችልም! . . . በቃ! ጨርሻለሁ።" አለና ስልኩን የግጋጩት ያህል ዘጋው። የመጨረሻዎቹን ሁለት ቃላት በመጨረሻ ድምጹ ነው የሮሻቸው።

አቶ ስምዖን በሁኔታው ስለተገረመ ቀና ብሎ አስተዋለው። እንዳለ ገን ሰው መኖሩንም የረሳው ይመስላል። "ከብት!" አለ ከተቀመጠበት ብድግ እያለ። ደብዛዛው ፊቱ የሐምሌን ጭጋ መስሏል። ከደረሰ ኪሱ አዲስ ሲጋራ አውጥቶ ለኮሳና የጨረሳትን መተርኮሻው ላይ ከሚገባው በላይ ድፍጥጥ አድርጎ እየተገጉራደደ ማጨሱን ተያያዘው። በንዴት መጨሰንም።

አቶ ስምዖን መቅደድ የጀመረውን ፖስታ እደረሰበት አቆመና "እንዳለ ምነው የተረበሸክ ትመስላለህ!" አለው ሁኔታው አስገርሞት። ከጥቀት ጀምሮ በሥራው ጣልቃ የእንዳለን ተመስጦአዊ የአካል ድርትታ ሰረት እያደረገ ያስተውለው ዝር። ሆኖም ያን ዓይነት የተመሰጠ ምልክት ከሁን ቀደም በረዥም ዘመን የጋዜጠኝነት ቆይታው በገጠሙት አንዳንድ የሙያ ባልደረቦቹ ላይ የሚያውቀው በመሆኑና እንዳለም የራሱን መጣጥፎች ሲያዘጋጅ ቃላት ከአዕምሮው የሚፈልቁለት በእንዲህ ያለ ተመስጦ ውስጥ ሲገባ መሆኑን አብረው በቆዩባቸው ጊዜአት ስለተገነዘበ ሊጠይቀውም ሆነ ከተመሰጠው ሊያወጣው አልደፈረም ዝር።

"አይደሀና ነኝ ጋሽ ስምዖን" አለ እንዳለ እስካሁን ይታዘበኛል ባለማለቱ ውስጥ ውስጡን እፍረት ተሰምቶት።

"ስልኩ ጥሩ መልዕክት አልነበረውም መሰል?"

"አዎ! ብቻ ትንሽ ችግር . . ." ስልኩ እንደገና መጮህ ሲጀምር ንግግሩን ገታ አድርጎ እንደሰው ገላመጠው። "ትንሽ ችግር ናት" አለና ዓይኖቹን ስልኩ ላይ ተክሎ ቀረ። እያንዳንዱ ጥሪ ልቡን ሰንጥቆ ሲገባ ይሰማዋል። ውስጣዊ ስሜቱ ተረብሾ በማንሳትና ባለማንሳት መሀል አመነታ። አሁንም እሷ እንደምትሆን አልተጠራጠረም።

"አላነሳም" አለ በልቡ እየተናገሩ። "ከቆረጡ መቆረፍ ነው። ወለም ዘለም እያስፈልገንም። 'ብርሌ ከነቃ አይሆንም ዕቃ' ይባል የለም። ከእንግዲህ ዳርምየለሽ የምትባል ሴት አላውቅም። ያንኑ ግን አባቱ ነው ያሉኝ እሱን ታሻጅል። . . . ገንገን ለምን ትፈልገኛለች? ለምን ቀጠሮ አፍርሳ ቀጠሮ አስፈለጋት? ለምን በስልክ አትነገረኝም? ልትለኝ የፈለገችው ነገር መኖር አለበት። . . ." አለና አንድ ነገር ትዝ አለው። አንዳንዴ እንደቀልድ ስለመለያየት ሲያነሱ የምትለው።

"ከበቃህህ ከበቃሽኝ በሥነ-ሥርዓት 'ቻው! ቻው!' ተባብለን መለያየት

እንጂ እንዳንዳንዶቹ አንተም ተደብቀህ ከሌላ ሴት እኔም ተደብቄ ከሌላ ወንድ መሆን የለበትም። . . .”

እና ደፍራ ‘እንድሽ እስከዛሬ ያሳለፍነውን ፍቅር እርሳው። ከዛሬ ጀምሮ ቻው ብዬሀለሁ’ ልትለው?

“ማወቅ አለብኝ” ብሎ አሰበና ወደ ስልኩ ተጠግቶ ቆመ። በሚቀጥለው ጥሪ ሊያነሳ። ስልኩ ግን በዚያው ፀጥ አለ። የተወሰነውን የጥሪ ድግግሞሽ ጨርሷል። እንዳለ ይቀጥላል ብሎ በጠበቀው የጊዜ ግምት አልጮህ ሲለው ተስፋ በቆረጠ ሰሜት አነሳና ወደ ጆሮው አስጠጋው። የራሱን መስመር ክፍትነት የሚያመለክት ድምጽ። ንዴቱ ጉሮሮው ስር ተናነቀው። ዞር ሲል አቶ ስምእን በአንክሮ ይመለከተዋል። ፊቱን ፈታ አድርጎ ንዴቱን ለመቆጣጠርና በውስጡ ለማስቀረት ሞክረ። እርሱ ወደ ወንበሩ ሲመለስ አቶ ስምእን ወደሥራው አቀረቀረ። ከዚያ በኋላ እስከ ስድስት ሰዓት በቀረው የአምሳ ደቂቃ ጊዜ ከአሁን አሁን ይደወላል በማለት በዓይኑ ይሰማ ይመስል ስልኩ ላይ እንዳፈጠጠ ቆየ። አልደወለቻም።

ቀኑ ቅዳሜ እንደመሆኑ ከሰድስት ሰዓት እላፊ ይኖራል ብላ እንደማትደውል ያውቃል። ሊደውልላት አሰበና ተወው። እንደቆራጥ ‘በቃ!’ ብሎ በላይዋ ላይ ከዘጋባት በኋላ አንድ ቀን እንኳን ሳያድር መደወሉ ራሱን ለንቀት አሳልፎ መስጠት እንደሆነ ተሰማው። እስካልወደደችው የሚወዳት መሆኑን እንድታውቅም ሆነ እንዲመለሳት አይፈልግም። ለምን እንደፈለገችው የማወቅ ፍላጎቱ ግን ከንክናታል። የሸሚዙን ደረት ኪስ ሲደባብስ ባዶ ነበር። ልማድ ሆኖበት እጁ ወደ ኪሱ ይሮጣል እንጂ ሲጋራው ማለቁን የመጨረሻዋን ሲለከሰ አውቆ ነበር። የቀኝ እጁን በለበሰው ኮት የጉን ኪስ ጨምሮ ቅር ቅር አያለው ወጣ። ወደ ሲጋራውም ወደ ቤቱም። ከራደሩ ላይ ከሀብቱ ጋር ተገናኙ። በሮአቸው አንድ ላይ ሲሆን ሀብቱ ቤተመጻህፍት ውሎ ሰዓት ሲደርስ የተጠቀመባቸውን የጽህፈት መሣሪያዎች ሊያስቀምጥ መመለሱ ነው።

“ጠብቀኝ ይቺን አድርጼ አብረን እንወጣለን?” አለው።

“ደዋ መርዘህን ልትረዳብኝ?” አለና በሃሳቡ “እቸኩላለሁ። ከቻልክ ድረስብኝ” አለው ብሽቀቱን ደብቆ በመጀመሪያው ፍጥነቱ እየተወረወረ።

“ግን ለምን ጠላሁት?” በማለት ራሱን ጠየቀ። “እሱ ምን አደረገኝ? ያየውንና የሰማውን ለኔ ተቆርቆሮ ስለነገረኝ?”

“ቢሆንክት ምናባቱ ሊያረግሰት የእርሷን ሃጢአት ያነፈንፋል? እሱ ባይነገረኝ እንዳመንኳትና እንደወደድኳት እኖር አልነበር? ያው መቼም ብላ ብላ ራሷ ‘አልፈልግም’ እስክትለኝ። እኔክ እምለው፤ ለምንድነው በተቆርቋሪነት ስም ሰው በሰው ጉዳይ ገብቶ የሀሊና እሾህ የሚተክለው? ለምንስ ነው የሚፋቀሩ ንጹህ ልቦች መሃከል ገብቶ ጉድፍ እየነቀሰ አጉልቶ ለማሳየት እንቅልፍ አጥቶ እንቅልፍ የሚያሳጣው? ዳርምየለሽ ከዳችኝ አታለለችኝ የሚጉዳው የእኔ ልብ ነው። ምናለበት ነበር ራሴው ገብቶኝ እስክርቃት ቢታገለኝ?”

ራንግለር ሱሪና ጃኪት በወንድ ሜማ ለብላ የጆሊ ባርን ግርጌ ግንብ ተደግፋለች። ግራና ቀኝ ከሥሯ ተኮልኩለው የሚያናግሯትን ሊስትሮዎች፤ እቶሎኒ፤ ማስቲካና ሎተሪ አዛሪዎች ችላ ብላቸዋለች።

“ላቢ ጋይድ ዛሬ ምን ነክቷታል?”

“ባክህ ተዋት ደብሯት ይሆናል።”

“እሷኮ እነማይክካጀቧት ዝጋታም ናት። ቢዝነስ ሄደው ነው መስል” ይባባላሉ። -ብሹክሹክታ።

እርሷ ግን ከአደባባዩ ባሻገር የሚመጡ የሾላ መስመር አውቶብላችና ታክሲዎችን በጉጉት ዓይኖቿን ተክላ ትጠብቃለች። ወንዶች ጓደኞቿን ከቤቷ ሴት ገና በጥዋቱ ከዘረጉት ሜት ላይ ሸውዳቸው ነው የመጣቸው። አራት ሰዓት ላይ ከሀብቱ ጋር ቀጠሮ ሰላላት።

“ስንት ሰዓት ነው አንተ?” አጠገቧ ሜማ ከሚያስጠርጉት ሰዎች መሀል ወደ አንዱ ልጅ እግር መላይ ዞራ።

“እነኚን ነው?” አለ ሰውዬው ልቅ በሆነው አጠያየቋ ተደንቆና ግራ ተጋብቶ።

“አዎ!”

“አምስት ጉዳይ ለአራት”

“ምን እስገበዝኝ?” አለች በልቧ ራሷን እየታዘበች። “ይኼኔኮ የቀጠረኝ እንዲን እንዳቀላጥፈው ሊጀነጅኝ ይሆናል። እኔ እንደሆንኩ አሉን ልጅ ለማንም አላቀላጥፈውም . . . ግን ለምን? ምን ቸገረኝ?”

ሲጋራ ከኪሷ አውጥታ ለኮለች። ለጥያቄዋ ራሱ ሀሊናዋ ያዘዘላት ነው።

“እረበወላዲቷ! ምን ጉድ ነው በል!” አሉ ሜማ እያስጠረጉ ከተቀመጡበት መነሳት እየቃጣቸው። እንደወንድ የለበሰችው ሴት መሆኗን ለዓት ስትጠይቅ በድምጿ ከለዩበት ጊዜ አንስቶ እንደ ጉድ ሲመለከቷት ነበር። ዘወር ብላ ገላመጠ ቻቸው። አዛውንቱ ደንገጥ አሉና ፈታቸውን መልሰው ለራሳቸው አጉረመረሙ።

“አይስምንተኛው ሺ! ፈጣሪዬ እንዴት ታረገኝ ይሆን? ከዚህ ወዲያ ምን ምልክት ታሳየናለህ? ሽረ ምህረቱን አምጣው! ምነው ኢትዮጵያን ፈረድክባት? በዚህ ረሀብ፣ በዚ ጦርነት፣ የተወለዱት የሚወለዱት ሁላ ጉዶች። ጸም የለ፣ ፀሎት የለ፣ ወንዱ አይታወቅ ሴቱ። ሁሉ አንድ! ይኼ መቼም ያንተ ቁጣ ነው። የኢትዮጵያ አምላክ አንተው ታረቀን እንጂ አኛማ ምን ማድረግ እንችላለን።”

እርሷ ግን ደንታ አልሰጣትም። ሲጋራውን በረዥሙ ሳብ እያደረገች ባፍ ባፍንጫዋ ትተነፍሳለች።

“ወይንምኮ ዳሯን ያጥፋውና ሰለዛችው ዳርምየለሽ እሚሏት ሞዛዛ ታሪክ ሊያናዝዝ ይሆናል። የሞተ። እኔ እምለው እሱ ስለሷ ይኼን ያህል ምን አስጨነቀው? ባደኛውን ፈንግሎ ሊያብታት ይፈልጋል መሰል።” አርብ ዕለት ስለዳርምየለሽ ማስወረድ ሲሰማ ከፊቱ ላይ ባየችው የደስታ ስሜትና እንዳለን ፊልጎ እንድትነግረው በማድረግ ታዝባዋለች። እርሷ ግን ያወራችለት እርሱን ለማስደሰት ራሷ ፈጥራ አልነበረም። እቤት፣ እናቷ ቡና ከሚጠጡ ሰዎች ጋር ሲያሙ ጠልፋ የሰማችውን እንጂ። ለዚያውም ራሱ ‘ምንሆኖ ነው የጠፋችው?’ ብሎ ስለጠየቃት። ዛሬ ታዲያ ምናባቱ እንድታወራለት ይፈልጋል?

“ዛሬ ምንም ወሬ የለም። እማዬ ትሙት።” ስለሷ ካነሳብኝ ሙልጭ አድርጌ ነው የምሰድበው። የወሬ አንቴናው አደረገኝከ!

ሰላሳ ሦስት ቁጥር አውቶብስ መጥታ ስትቆም ሀሳቧን ትታ በዓይኖቿ መጠባበቅ ያዘች። ፈጠን ፈጠን እያለ አስፋልቱን አቋረጠና ወደርሷ መጣ።

ሰላምታ ተለዋውጠው በአድዋ ጉዳና መንገድ ሲጀምሩ “ታክሲ እንያዝ” አላት።

“የትለመሄድ?”

“ትናንት ነግራሽ የለም? ዛሬ እንደሌላው ቀን ሳይሆን ልዩ እንግዳዩ ስለሆነሽ የተለየ ቦታ ነው የምጋብዝሽ” አለ። ወደሷ ዞሮ ሲናገር አፋን እንደተለመደው በግራ እጁ እየከለለ ነው። መዳፋላይ ያረፉትን ነጠብጣቦች እግራ ኪሱ አስገብቶ ጠራረጋቸው።

“ልዩ እንግዳዩ!” አለች ለራሷ በመገረም። ላባባሉ ተቃውሞም መስማማትም ሳታሳይ ወደ አስቆመው ታክሲ ተከትላው ገባች። “ምንለማለት ፊልጎ ነው? ሊያወጣኝ ነው ማለት ነው?” አለች የራሷ ግምት ልቧን እያሳቀው።

“ምነው ለብቻሽ ሳቅሽላ!” አለ ፈገግ ስትል አስተውሏት።

“ሳቅኩኝ እንዴ?”

“አይታወቅሽም ማለት ነው?”

ከታክሲ ታክሲ እየተቀባበሉ ኮልፌ አጣና ተራ ወረዳና ከትንሽ የአግር መንገድ በኋላ የሀብታም መኖሪያ እንጂ ቡና ቤት ከማይመስል ግቢ ገቡ። ለጥንዶች ማረፊያ ሆነ ተብሎ በመጋረጃ ከተከለሉት ክፍልፋይ መጠ ሊያዎች ወደ አንዱ መራት።

“ምናባቱ ፊልጎ ነው?” አለች በሃሳቧ። ለጸብ እንደተዘጋጀ ጉረምሳ ደረቷ ይንቀጠቀጣል። እግሯ ግን ተከትሎታል።

“ግን ለምንድነው ተከትሎው የመጣሁት?” መልስ ያላገኘችለት ጥያቄ። ሌላ ጊዜም እንደዛሬው አይሁን እንጂ እዚያው አራት ኪሎ ለሻይ ሲቀጥራት ሥራዬ ብላ መገናኘቷ ለምን እንደሆነ አይገባትም። ወይ እንደሌሎቹ ወንዶች ሴት እንድታመጣለት ጠይቋት አያውቅም። ራሷን ፊልጎ እንዳይመስላት ምንም ፍንጭ አላየችበትም። ሥራዬ ብሎ ቀጥሯት ሻይ ጋብዞ እንዳንዴም ስለዳርምየለሽ ብቻ ጠይቋት ይለያያሉ። ዳርምየለሽን ወዶ እንዳትል የጓደኛው ገርል ናት። ደሞም ከርሷ ጋር አንድ ለፈር በመሆናቸው ደህንነቷን ለማወቅ ይመስላል አጠያየቁ። አሁን ስታስበው የእርሷና የሀብቱ መቀራረብ ምንም መሠረታዊ ምክንያት የሌለው ሆኖ ታያት። በሀይወቷ ግን እንደዛሬ ወንድ የተባለ ለብቻዋ ከአራት ኪሎ ራቅ አርጎ የተለየ ግብዣ አድርጎላት አያውቅም።

“ተጫወች እንጂ፣ ምነው ዝም አልሸ?” አለ ሀብቱ ራሱ እሚለው ጠፍቶት ዝም እንዳላለ ሁሉ።

“ኳስ የታለ ታዲያ!” አለች በማሸፍ።

“እያጠቃክ ነው”

“ማን?”

“አሥር ቁጥሩ ነዋ! ወደ ግብ ተቃርቧል።” አለ ራሷ ባመጣችው ቀልድ ጥሩ በር ስለከፈተችለት ዘና እያለ።

“ተከላካዩን ማለፍ አይችልም” አለች አፏ እንዳመጣ።

ሀብቱ ግን ሀሳቡን አግኝታ የተቃወመችው መስሎት ስሜቱን ቆንጠጥ አረገው። እንደገና ዝም አለ።

“ይልቅ ሲጋራ አምጣ!”

“ምናምን እንቅመስ ብዬክ ነው!”

“እስከዚያው ማጨስ አፈልጋለሁ።” አለች ተዘናንታ የቀኝ እግሯን ቁርጭምጭሚት በግራ ጉልበቷ ላይ እየጫነች።

የሰጣትን ሲጋራ እንደለኮለች ሀብቱ ወጣ ብሎ ተመለሰ። ያዘዘው ሁለት ከትፎ ከአራት ቢራ ጋር ዘገየት ብሎ ተከተለው።

“አራት ቢራ ምን ያረጋል?”

“ልንጠጣው ነዋ!”

“እኔ ከአንድ በላይ አልጠጣም”

“ለምን?”

“አልጠጣም። እኔ መጠጥ ያን ያህል አልጠጣም። ከጠጣኸው ይሁን።”

“ይመለሳል!” ሲል በሆዱ አሸግጦጣት “ቀለጠኛውን እንጠጣለን?”

ልትግደረደር ሳይሆን አልጠጣም ያለችው እውነቷን ነው። ሁሉንም ዓይነት መጠጥ ብትደፍርም ትንሽ ትንሽ ነው የምትጠጣው። ብቻ መጠጥ ቤት ገብታ በሰካራም ትንፋሽና በጠርሙስ ከመለኪያ ቻቻታ መለከር፣ ከወንዶች ጋር ወንድ መለላ ባንኮኒ መደገፍ ደስ ይላታል። በዚህም ፀባይዋ ከቅርብ ዓደኞቿ በስተቀር በርቀት የሚያዩዋት ሁሉ አደገኛ ጠጪ ነው የሚሏት።

የቀረበላቸውን በልተው እንዳበቁ እንደምንም ሁሉቱን ቢራ አስጨረሳትና ሲፈራ ሲቸር ክፍል እንዲይዙ ጠየቃት።

“አ! ለዚህ ነው ለካ! . . .” ስትል አቋረጣት።

“ምን መለለሽ. . . በሌላ እንዳ. . . እንዳትተረጉሚው እ?” አለ ከንፈሩ እየተንቀጠቀጠ።

“እንዴት? ምንድነው ሌላው?” አለች ኮስተር ብላ።

“ማለቴ፣ አለ አይደል እንደ አንድ የቅርብ ወንድ ዓደኛዬ ለለማይሽ ተዝናንቼ እንጂ እንግባ ያልኩሽ ክፍሉን የያዘኩት ለራሴ ነው።” አለ አንደበቱን ለማረቅ እየሞከረ።

“ምን እንዲሆን?”

“ነገ ከለሊቱ አስር ሰዓት ጀምሮ እዚህ አካባቢ እምከታተለው ጉዳይ አለኝ።” አለ ማመከኛው ጠፍቶት በደፈናው። “የምን ጉዳይ?” ብትለው ግን ምን እንደሚላት አያውቅም። እንዳትጠይቀው ተመኝ።

“እና!” አለችው። ውሸቱን መሆኑ ገብቷታል።

“እና ማለሰዓት ዕላፊም ለትራንስፖርትም ቸግር እዚሁ ማደር ይሻላል ብዬ ነው።”

“በከህ አትፎግረኝ ያራዳ ልጅ አታውቅም? ፖሊስ ነህ ሲኮራቴ ይሄን ያህል።”

“ውነቱን ከነው። ጋዜጠኛ ማለት ሁለገብ ነው። በኛ አገር አልተለመደም እንጂ እንዳንድ ፊልሞች ላይ አይተሽ አታውቁም?”

“እሺ! አንተ ስታሩ ነህ ማለት ነዋ!” አለችና ከት ብላ ሳቀችበት። የንቀት ሳቅ።

“ግን አንቺ መግባቱን ለምን ፈራሽው?” አለ ብሽቅ ብሎ።

“ማ? እኔ? ምን ያስፈራኛል? ግዩዩ ገርሞኝ ነው እንጂ” አለች በማናለብኝ እነጋገር።

ተያይዘው ሲገቡ ለትግል ወደ መድረክ እንደሚወጡ ተፋላሚዎች

የጉሪጥ እየተያዩ ነው።

“በሩን እንዳትዘጋው” አለችና ደረቷ እየተንቀጠቀጠባት ባለመደገፊያው ወንበር ላይ ተቀመጠች።

“ለምን? ንፋሱ አያስቀምጠንማ!”

“ይሁን ተወው። ቤቱ ይሞቃል።” ህብቴ ሳይዘጋ አለፋትና አልጋው ላይ ተቀመጠ። እንደ ዓይጥና ድመት በጥርጣሬ ተፋጥጠው ዝም ሆነ። እርሱም እርሷም ሲጋራቸውን መላብ ብቻ። ትንሿ ክፍል የቃልቻ ቤት መሰለች። -ጢስ በጢስ።

“ፈሪነኝ ማለት ነው?” አለ በልቡ ወኔውን እየታዘበ። “እሷ እንደሆነች ምደም ምደም ወንዲላ! ታዲያ ማንኛችን ቤት ሆነን ነው የምንጀናጀነው?” ብሎ አለበና “ህም!” ሲል ሰማችው።

“ምን ሆነን?”

“ምነው? ተጫወች” አላት ተደናግጦ።

“ምን እጫወታለሁ! አንተ ለራሴ ተደብረህ! አርፌ ጫቴን ሰቅም ብውል ይሻለኝ ነበር” አለች ግማሽ ለራሷ በሚመስል እነጋገር።

ህብቴ ግን ሀሳቡን ቀጠለ “እሃ! ተደብረሃል? እንደጠበቀችኝ አልሆንኩም ማለት ነው። ፈሪ ነኝ! አሁን እወድሻለሁ ብላት መቀለጃ ልታደርገኝ እንጂ ፍቅር ብሎ ነገር የት ይገባታል? ሽረ አፌን አላበላሸም። ደምስ ሲከስ እንጂ ፍላጎቴ ከርሷ ፍቅር አልያዘኝ። ይኼን ያህል ሀርዳም አትመስለኝም ነበር። ግን እነህ ሴት ይመስል ተሸቀርቅረው ሲከተሏት የሚውሉት ጉረምሶች እንዴት አድርገው ነው. . . መቼም ለዳማ መሆን አለበት። እንጂ እንደሁኔታቸው ለማንኛቸውም የግል አትመስልም። ለዚያውም እርሷው ናት ለታሽከረከራቸው የምትውለው” ድንገት ብድግ አለ።

“ምን ልትሆን ነው?” አለች ቆጣ ብላ።

“መጣሁሽንት ቤት ደርሼ” አለና ሃሳቡን ቀይሮ ወጣ። ትንሽ ቆይቶ ተመለሰና እንደገባ በሩን ከጎላው ዘግቶ በመወርወሪያው ሲቆልፍ “ከፈት!” አለችው ትዕዛዛዊ በሆነ ቆጣ።

“አንቺ ከበሩ ምን አለሽ?”

“ትከፍታለህ ከፈት! እራዳ ማሆን ነው? ከፈትልኝ እንዳውም እወጣለሁ!” አለችው ጥቁር ፊቷ የውድቅት ጨለማ መሰሉ እየተነሳች።

ብድግ ከማለቷ ግብ ግብ እንደማይቀር ተረዳና ተሸቀዳዊም በጥፊ ጠረቀማት። ዞረባትና እንደጣሪሞት ዓይኗን ጨፍና እጆቿን እያወራጨች እንገቱን አነቀችው። ቶሎ ብሎ ጠለፈና ወደ አልጋው በኩል ይዟት ወደቀ።

18

“አጅሬው፣ ወንድ ሳይወጣህ አይቀርም” አለ ሀብቴ እንዳለ ወደ ቢሮ ሲገባ።

ከምሳ መልስ እሱና አቶ ለምእን ሰዓት አክብረው ሲገቡ እንዳለ አምስት ሰዓት የወጣ ሩብ ሰዓት ዘግይቶ መድረሱ ነው።

“እንዴት?” አለ ምን ሊለው እንዳለበ ቢገባውም ከራሱ ይምጣ ብሎ።
“እንዴ! የቅድመ- ነዋ! እንዲያ ነው እንጂ። አለዚያማ ቸክ ማለቱ እንደ ቁርበት ያቆረፍዳል። በአርብ ዕለቱ ንዴት ቅዳሜና እሁድን በባትሪ ፈልገህ መሆን አለበት ያገኘሃት።” አለ በፊዝ።

“ምን ለማለት ፈልገህ ነው?”
“ያው ነዋ! ምን ማለት ያስፈልጋል? ‘ሰንተዋወቅ አንተናነቅ’ አሉ። ምን አስደበቀህ?”

“ምኑን ነው ያወቅከው? ምንም የምታውቀው ነገር የለም” አለና ወደ ራሱ ጠረጴዛ ሄደ።

“እሱን እንኳን ተወው። ምሳ ላይ ባታጋጥሙኝና ባላያችሁ . . .”
“በቃ ምሳ አብሮ የበላ ሁሉ . . .”
“ያ ሌላ ይኼ ሌላ። ተራ ግብዣ አለመሆኑ ያስታውቃል።”
“እንዴት?”

“አንደኛ ነገር አምስት ሰዓት ገደማ ሰልክ አንስተህ ለትነጋገር የት ሆና እንደደወለችህና እዚያው ጠብቂኝ እንዳልካት ካንተ ንግግር ለምቻለሁ። ሁለተኛ ደግሞ ምሳ ሰዓት ላይ ቡና ልጠጣ ሰወጣ እዛው ቡና ቤት ከልጅቷ ጋር አየሁህ። አይተኸኝ የለም?”

“ታዲያ ባይሀስ? ብታየኝለ?”
“እንደኔ አስተያየትማ እንዳውም የረዥም ጊዜ ፍቅረኞቻች ትመስላላችሁ። ከበሬቱም ‘ሸሸኔ’ ነበረች መሰል።”

“መዥገር” አለው በልቡ ለምን እንደሚከታተለው በሸቆ።
“ምናችን ነው የረዥም ጊዜ የሚያስመስለን?”

“ሁኔታችሁ ነዋ! ሌላው ቀርቶ ወሬአችሁ እንኳን ያለማቋረጥ ነበር። እስኪላመዱ ድረስከ ወሬው ሁሉ ‘ተጫወች-ተጫወት’ ብቻ ነው። እናንተ ግን እንዳውም ከተራ ጨዋታ አልፋችሁ በአንድ ሲርየስ በሆነ ጉዳይ የጠፈ ክርክር

የያዛችሁ ነበር የምትመስሉት።”

እንዳለ እውነቱን በመንገርና ባለመንገር አመነታ። “ግን ለምን እነግረዋለሁ?” አለ። በሱ የግል ሀይወትና ጉዳይ ሀብቴን ምን የሚያገባው ነገር አለ? እንኳን በሥራ ቦታና አጋጣሚ የተወሰነ ዓደኝነት፣ አብረው ያደገብትለ ቢሆን ለግሉ የሚይዘው የግል ሚስጥር ሳይኖረው ነው? ሲበዛ ግልጽነት ደግሞ የዋህነት ነው። ለምን ያን ያህል ግልጽ ይሆንለታል? ልቡ ያስበውንና የደረሰበትን ሁሉ እንደ ነፍስ አባት እየተናዘዘለት በገዛ እጁ ሀሲናውን ለላም ለሚነሳ አስተያየት የሚጋብዘው ለምንድነው? አንዳንዴ በራሱ ክልል ለራሱ ያለሁለተኛ ሰው ሀሳብና እርዳታ የግል ሚስጥሩን ደብቆና ተደብቆ መኖር የለበትም ማለት ነው? ታዲያ ለምን ሥራዬ ብሎ እየተከታተለ ያውጣጣዋል? ምንስ ያገባዋል? . . .”

“ደሞም፣ አሥራ አምስት ደቂቃ አርፍደህ የገባኸው ወሬአችሁ የሞቀ፣ እድሜአችሁ የራቀ፣ ፍቅራችሁም የላቀ ቢሆን ነው” አለና ወደጎሳው ተለጥጦ ያልመጣለትን ደረቅ ፈገግታ አሳየው።

“አያገባህም!” አለ እንዳለ ከሚገባው በላይ ጮኹ። እንደገባ በሥራ የተጠመደው አቶ ስምእን ሳይቀር ቀና ብሎ በመገረም አስተዋለው።

“እሱማ እኔ ምን አገባኝ። በዓደኝነቴ ከሰሞኑ ሁኔታህ የወጣህ መሰሉኝ ደስ አለኝ እንጂ።” አለ ሀብቴ ቆሎው ተገፍፎ።

“አመሰግናለሁ! የዓደኝነት ምክርና አስተያየትህን ሰፊልግ ትለገለግለህ። እስከዚያው ግን የኔ የግል ጉዳዬ ነው።” አለ እንዳለ ያን ያህል አምርሮ መናገሩ ውስጥ ውስጡን ለራሱም እየተሰማው።

ሀብቴ ገና እንደገባ ሊጽፍበት ከፊቱ ወዳስቀመጠው ባዶ ወረቀት በዝምታ አቀረቀረ። ሌላው እፍረት። ወረቀቱ ውሀ ሲርከፈከፍ የደረሰው፣ እሊያም ካፊያ የመታው መሰሏል። ቀና ብሎ ወደ ሁለቱም የሥራ ባልደረቦቹ ተገላመጠና ቀለ ብሎ ወደ መሳቢያው አስገብቶ ሌላ ወረቀት አወጣ።

ከፍሉን ዝምታ ጮኸበት።

19

ዕኩላ ቀን እንደመሆኑ ከስድስት ኪሎ እስከ አራት ኪሎ መንገድ ገርግር በዝቶበታል። ከየመስሪያ ቤቱ ወጥቶ ምሣ ፍለጋ የሚረዳው የጠው ሠራተኛ የጥዋቱን ፈረቃ አጠናቅቆ ቤቱ ለመድረስ ወይም የከሰዓቱን ፈረቃ ለመጀመር ከየትምህርት ቤቱና ወደየ ትምህርት ቤቱ የሚጣደፈው የተማሪ መከት፤ ለንግድ ለሙግትና ለሌላም ሌላም የቤትና ማህበራዊ ጉዳይ ሲያልፍና ሲያገድም መስመሩን ለመጠቀም የተገደደ መንገደኛ . . . ሁሉም ሁሉም ከላይ ከታች እየተሰባጠረ ይመጣል ይሄዳል።

ተሺ ስልክኛውም በግርግሩ መሃል የልምዱን እያደረሰ ነው።

“ሁላችሁም ተመልከቱ!” ይላል አንዳች ነገር እንደሚያሳይ እጆቹን ወደ ሰማይ ዘርግቶ። ላካባቢው እንግዳ የሆነ ወይም ሥራ የፈቱ ህፃናት ካልሆኑ በስተቀር ልብ ብሎ የሚከታተለው የለም። የሚረመዱበት መንገድ አስፋልት መሆኑን ሳያሰላስሉ እንደሚያውቁት ሁሉ ያ በትርምሱ መሃል እየለፈለፈ ላይና ታች የሚመለለውም ሰው ዕብድ መሆኑን ያውቁታል። ቁም ነገር ካቶ ይወጣል ብሎ የሚያደምጠው የለም። -እብድ ነዋ! የሚገርመው ግን እርሱም ለሌሎች ያለው ትኩረት የነሱን ዐይነት መምሰሉ ነው። የሚያናግራቸው የእርሱ ታዳሚዎች ባጠገቡ የሚርመሰሙት ጤነኛ ተብዬ ሰዎች ሳይሆኑ ሌሎች ረቂቅ መጠቅ ለሰው የማይታዩ ሰዎች፤ ምናልባትም ዕብድ መናፍስት ናቸው። እንደተማሪ ጠይቆ እንደተማሪ ቢመልስም ተማሪዎቹም ከፍሉም በዓይን እይታዩም።

“አስተውል! አስተውል! አንድ ጭልፊት፤ ሁለት ጭልፊት፤ ሦስት . . . ሰማይ ላይ ብዙ ጭልፊቶች መሬትስ? መሬት ደግሞ ብዙ ደርዎች። እስር ደር፤ ሃያ ደር፤ ሰላላ . . . ላስር ደር አንድ ጭልፊት። . . . ደር መሬት ይጭራል፤ ጭልፊት ሚጨት ይበላል። ሁለቱም ግን ከንፍ አላቸው። ድር ድር አብረው ነበሩ። የት? መሬት ነዋ! መሬት . . . ጭልፊት ለምን በረረ? በብልጠቱ በብልጠቱ። ደር ለምን ቀረ? እንጃለቱ እንጃለቱ።” ይልና ሮጥ ሮጥ ብሎ ይራመዳል።

“ሁሉ! ሁሉ! ተማሪ አዳምጥ! እባብ የሚኖረው ከድንጋይ መሀል ነው።

እባብ እባብ እባብ።” እያለ የቀኝ እጁን አመልካች ጣት አስፋልቱ ላይ ቀስሮ ወደፊቱ ይሮጣል። ደሞ ቆማ ይልና “ሁሉ! ሁሉ! ሁሉ! . . . ሁሉ ይዝጋሽ ዝጋታም። ሁሉ! ሁሉ! . . . ሁሉ! የራሷ ጉዳይ።” ይላል እጁን እያወናጨ።

ከቅድስት ማርያም መብራት እስከ አምስት ኪሎ ድህረ ምረቃ ባለው ርቀት ሁለት ዙር ደርሶ መልሱን ጨረሰና እንዲያ ሲሞህ እና ሲለፈልፍ እንዳልነበር በዝምታ ትከሻውን እንብጠ፤ አንገቱን ሰብሮ ፈገግ ፈገግ ደግሞ ኮስተር ኮስተርተር እያደረገው ወደ አራት ኪሎ አቅጣጫ ወረደ።

“ተሺ ስልክኛው!” እያሉ ሲከታተሉትና ሲያዳንቁት የነበሩ ትናንሽ ልጆችም ተሰላችተው ተበተኑ።

ከስድስት ኪሎ ዩኒቨርሲቲ በመውጣት የግርግሩ ተሳታፊ የሆነችው ሩቂያ መሀመድ የጓደኛዋ አጉት ሁኔታ ካሁን ቀደም ከምታውቀው በላይ እሳዘናት። እንደ ሞኝ ቆማ ስትመለከትና ስታዳምጠው ቆይታ ቁልቁል ሲወርድ እርሷም መንገዱን ይዛ ወደ ቀኝ ታጠፈች። ወደ ዳርምቦለሽ ቤት።

* * *

ተሺ ስልክኛው ከዛሬ ሃያ ሁለት ዓመት በፊት የኮራና የከበረ ወጣት የእንደኛ ደረጃ መምህር ነበር። አቶ ተሾመ ማመጫ ወይም ተማሪዎቹ ‘ቲቸር ተሾመ’ የሚሉት ጤናማና መልክ መልካም፤ ከዕድሜው አንጻር ቀበጥ የማይባል ይልቁንም ሀላፊነት የሚሰማው የራሱና የታናሽ እሁቱ አስተዳዳሪ ነበር።

እርጋታውና አስተዋይነቱ ከመልክ መልካምነቱ ጋር የማረካት እንዲት ፍቅረኛም ነበረችው። ምሥራቅ . . . የምትባል። ከእርሱ ወገን ያባቷን ስም የሚያውቅና የሚያስታውስ ባይኖርም በጣም ያፈቅራት እንደነበር በእርሷ ምክንያት ከተከሰተበት የሀይወት ለውጥ ማንም መረዳት ይችላል። ቀለበት አስሮላት ለጋብቻ ሲዘጋጁ ነው አንድ ቀን አብረው ውለው እስከ አራት ኪሎ በእግር ሸኝቷት የተመለሰው። ሰፈሯ ካህንቺስ ነበር። ከአንድ ሰዓት ልዩነት በኋላ ስልኩ ሲያቃጭል አነሳ።

“አሉ! . . . አምቱ አም!” ብሎ ትንሽ እንዳዳመጠ “ኧ?” በማለት የስልኩን እጀታ በቀመ ለቆ ራሱን ያዘ። ፊቱ ጥቀርሻ ለብሶ ደርቆ ቀረ። እንባ እንኳን አልነበረውም። ከትንሽ ቆይታ በኋላ እንደገና ተስብጥጦ በማንሳት ሃሉ! ሃሉ! ሃሉ! . . .” እያለ ወተውተና መልስ ሲያጣ “ቺድ! የራሷ ጉዳይ!” ብሎ የስልኩን እጀታ በሀይል አሸቀነጠረው። ግድግዳው ተቀብሎ ሰነጠቀው። ስልኩን የደወለው ወንድ ይሁን ሴት በምን ዓይነት አነጋገር ምን እንዳለው

ወይንም የደዋዩን ማንነት ያወቀ አልነበረም። ከእርሱ በስተቀር። በኋላ ላይ የወሬ ወሬ ምሥራቅ በመኪና አደጋ መሞቷ ሲሰማ የታወቀና የተገመተ ነገር ቢኖር የሰልኩ መልዕክት የሚወዳት ፍቅረኛውን ሞት የያዘ እንደነበር ነው። አልቅሶ እንኳን አልቀበራትም። ከዚያ ጊዜ ጀምሮ ግን ሰልክና ተሾመ አይጥና ድመት ሆኑ። “ቲቸር ተሾመ” ይሉት የነበሩ የራሱ ተማሪዎች ሳይቀሩ “ተሺ ሰልክኛው” ብለው ጠሩት።

“ተሺ ሰልክኛው” ድሮ የሳይንስ አስተማሪ የነበረው። ተሺ ሰልክኛው ለቁርስ ለምሳና ለራት ሁለት ዙር ዎክ የሚበላው። ተሺ ሰልክኛው -ያ! በሰልክ ያበደው። ሌላም ሌላም ይሉታል ያራት ኪሉ ሰፈር ልጆች ስለእርሱ ማውራት ሲፈልጉ።

ይህ በአጭሩ ዳርምየለሽ ከእናቷ ስምታ ራሷም አገናዝባ ለሩቂያ የነገረቻት የተሺ ሰልክኛው ታሪክ ነው።

“እንዴት ቢወዳት ነው?” አለችሩቂያ በፍቅር ጠስ ማበዱ ሳያንስ እስካሁን “ሁሉ” እንዳለ አብዶ መቅረቱ ልቧን ነክቶት። ሁሉ ጊዜም ያላዝናታል።

20

ዳርምየለሽ ብቻዋን ተሸክማ ስትጨነቅበት እና ስታብጠለጥለው ሳይታወቃት ራሷን ለአካላዊና መንፈሳዊ ጉስቁልና የዳረገችበትን ችግር እንደሲላል ከብዶና ቀፍፎ ያስፈራትን አባት የለሽ ህይወት በማወቅና ባለማወቅ በማመንና ባለማመን መሃል እያመነታች በውስጧ ሲፋጭና ሲተራመስ የሰነበተውን የህሊና ቁስል ለጓደኛዋ ካካፈለቻት ወዲህ መፍትሄውን ባታገኝለትም በመተንፈሷ ብቻ በመጠኑ ቀለል ብሏታል።

ሩቂያም ከቅዳሜ ዕለት ወዲህ እሁድና ሰኞን እየመጣች አጽናንታታለች። ሆኖ ብላም ሻይ ወይንም ቡና እንድታፈላላት ትጠይቃትና ለሥራ ጉንበስ ቀና ለትል ከሃሳቧ እንድትሸሽ ታደርጋታለች። አንድ ሁለቴ ካየችው በኋላ ግን ራሷ ዳርምየለሽም የጉልበት ሥራ ጥሩ የሃሳብ ማቃለያ መሆኑን ተገንዝባ በቤት ሥራ እናቷን መርዳቱን ተያይዛለች። አልቀነስ የላትና መፍትሔ ያጣችለት ነገር ቢኖር የለሊቱ ሃሳብና ጭንቀት ብቻ ነው።

ዛሬም ከጧት ጀምሮ በልብስ አጠባ ነው የዋለችው። ወይዘሮ ብዙ በነዚህ ሦስት ቀናት ልጃቸው ያሳየችው ለውጥ እያለደነቃቸው ነው። እንዴ ፈጣሪያቸውን ሌላ ጊዜ አባ ደርብን እያመሰገኑ ለቅድስት ማርያም የተሳሉትን ያስር ብር መጋረጃ በሚቀጥለው ክብሯ ዕለት እንደሚያስገቡላት ደጋግመው ቃላቸውን ያድሱላታል። እማማሽም አሥር አሥር ጊዜ እየመጡ በምክራቸው ውጤታማነት ተደስተው “እሳቸውኮ ለሁሉ እሺ አይሉም እንጂ መዳኒት ናቸው።” ይላሉ አባ ደርብን እያሞካሹ። ቀለብተኞቹም ለምሳ ሲመጡ ዳርም የለሽን ከደጅ ሲያይዋት ተደስተዋል። ሩቂያም ገና የአጥሩን በር ስትገባ ዳርምየለሽ ፈገግ ስትል በማየቷ አብራት ፈገግ አለች።

“አባባ ከፍ ያለው ናቸው ጠላቴ” አለች የቆረሰችውን እንጀራ ወጥ ሳታስነካ እጇ ላይ እንዳለ በጥርሷ ነክሳ። አጠባውን ጨርሳ በወ/ሮ ብዙነሽ መኝታ ቤት ምሳ እየበሉ ነው።

“እንዴት?” አለች ሩቂያ ምሳ እየበሉ በፈጠሩት ዝምታ መሃል

ዳርምቦለሽ ሃሳቧን ስታሰላሰል እንደቆየች ገብቷት። እያሳየች ያለችው ለውጥ ቢያስደስታትም የወሬዋ መክፈቻ ተመልሶ ያው መሆኑ ያበሽቃታል።

ዳርምቦለሽ ደግሞ ሚስተሯን የተነፈሰችው ለእርሷ ብቻ በመሆኑ የሚለማትን በነገራቻት ቁጥር መፍትሔ የምታገኝ ይመስላታል። “መርዝ ቃላቸውን ተናግረው የህሊና እሾህ ባይተክሉብኝ ኖሮ ይኼን ያህል ራሴን አስጨንቄ እናንተንም እሚያስጨንቅ ችግር ውስጥ ባልከተትኳችሁ ነበር።”

“እንደእኔ ግን ምንም ጥፋት የለባቸውም። ስልሽ፣እንደነገርሽኝ ከሆነ ሆነ ብለው አንቺን ለማስጨነቅ እና ለመጉዳት የተናገሩት አይመስለኝም። ምናልባት ካንቺ የተደበቀና ሳታውቂ ያደገሽው ሚስተር መሆኑን አያውቁም ወይም ደግሞ በጥያቄ ወጥረሽ ስለያዝሻቸው ለጊዜው ካፍ አምልጧቸውም ሊሆን ይችላል። አንቺን ያስከፋሽ ያስደለትሽ በምን ያውቃሉ?”

“እሳቸው ቢያውቁም ባያውቁም ለኔ ዕድሜ ልኬን ተደብቆ የኖረውን የቤተሰብ ሚስተር ማወቄ በውስጤ የፈጠረብኝ የስሜት ረብሻ ቀላል አይደለም። ባልሰማና ባላውቅ ኖሮ ቢከፋም ቢለማም በተለመደው ሁኔታዬ የዚህኛውን አባትነት ብቻ እንደተቀበልኩ እኖር ነበር። ‘አባቴ ማን ነው? የት ነው ያለው?’ እያልኩኝ በእንጀራ አባትና በተፈጥሮ አባት መካከል ያለውን ልዩነት በማስላሰል እኔ ለመልሰው በማልቸለው የጥያቄ ጋጋታ ራሴን አሳስጨንቅም ነበር። አየሽ ለዚህ ሁሉ የዳረገኝ ‘ያ እንጀራ አባትሽ’ የምትለዋን እስከአሁን ከነድምጻቸው ጀርባ ላይ የምትደውል ቃል ካንደበታቸው መሰማቴ ነው።”

“ይኼ ይመጣል ወይም ይደርስብኛል ብለው አሳስቡት ይሆናል ለማለት አንጂ አሉማ ባትሰሚ ኖሮ እንደዚህ እንደማትሆኒ እኔም ይገባኛል። አንዳንድ በእንደዚህ ዓይነቱ ጉዳይ ብቻ ሳይሆን በሌላው በሌላው ማጠራዊ እንቅስቃሴም ውስጥ ቢሆን አለማወቅ ከማወቅ የሚሻልበት ጊዜና አጋጣሚ አለ። ከግንዛቤሽ ውጪ ተደብቆ ስለቆየ ጉዳይ ሜፍ ስትይዝ ‘ለምን? እንዴት?’ እያልሽ ራስሽን መጠየቅ ትጀምራለሽ። ለጥያቄሽ በቀላሉ አጥጋቢ ምላሽ ስታገኝ በማወቅሽ የምትደሰትና የምትረከውን ያህል ምላሽ ስታጨለትና ጥያቄ ጥያቄን እየወለደ ወጥሮ ሲያስጨንቅሽ ማወቅሽን ትጠይቃለሽ። ሳታውቂ ባላለፍሺው ጊዜ የነበረሽን ሰላምና ደስታም በማወቅሽ ታጨቀለሽ። በተለይ መታለልና መበለጥን ማወቅ ቁጭትን በቀልንና አመጽን ይወልዳል። አለማወቅ ግን ከመሠረቱ ትክክልና ዕውነት ያልሆነን ዕውነት አሜን ብለሽ እንድትቀበይና ተስማምተሽበት እንድትኖሪ ያደርግሻል። ‘የማያውቁት አገር አይናፍቅም’ ይባል የለ ከነተራቱ። ገነት መኖሩን እስካላወቅሽ ሲካልን ገነት አድርገሽ ትኖራለሽ። እንደዛ ስልሽ ግን አንቺ ሌላ አባት እንዳለሽ ሳታውቂ ያላለፍሺው ጊዜ መጥፎ ነበር ለማለት አይደለም።” አለች ሩቂያ ሳይታወቃት የዳደኛዋን ስሜት የነካች ስለመሰላት በለተመጨረሻ ራሷን ለማረም አየሞከረች።

“መጥፎም ነው፤ ጥሩም ነው።”

“እንዴት?”

“እንጀራውን ተውሺው እንዴ? ትንሽ ብይ እንጂ?”

“በቃኝ ዴሪ! በላሁ”

“በቃኝ ያለና ፈራሁ ያለን አይገለግሉትም ትላለች አማዬ” አለች ዳርምቦለሽ እርሷም ስለበቃት ትራውን ይዛ እየተነሳች።

“ውነታቸውን ነው” አለች ሩቂያ እጇን ልትታጠብ እየተከተለቻት።

“ጥሩ ነው ያልኩሽማ” አለች ዳርምቦለሽ ተመልሰው እንደ ተቀመጡ።

ሩቂያ ጓደኛዋ ነገሩን የረሳችው መለሷት ነበር። ሆኖም አወራሯ የመጨነቅ ሳይሆን በውይይት ዓይነት ዘና ያለ በመሆኑ ዝም ብላ ልታዳምጣት ወሰነች።

“የልጅነት የሀፃንነት ዘመኔን በእንዲህ ዓይነቱ ሀሳብ ሳልወጠር እንደማንኛውም ሰው ጭቃ አቡከቼና አባራ ተራጭቼ እኩዬቼ ሲመቱኝና ሲያስለቅሱኝ ‘አባዬ ሲመጣ . . .’ እያልኩኝ ለለጋ አዕምሮዬ መከታ አድርጌ ሳስፈራራበትና ውጪ ቆይቶ ሲመጣም በሙሉ ልብ እጆቼን እያርገበገብኩ ስቀበለው ይሰማኝ የነበረው ንጹህ የልጅነት ስሜት ልጄ አለመሆኔን ባውቅ ኖሮ ገና ከማለዳው በሀፃን አዕምሮዬ ላይ ሊያስከትል ይችል ከነበረው የሥነ-ልቦና ችግርና በርሱም ሳቢያ ሊደርስብኝ ከሚችለው የሥነ-ምግባር ብልሽት፣ እንዲሁም ቤተሰባዊ ልዩነት እና አለመጣጣም እንደጠበቀኝ ሳሰብ ጥሩነቱ ጉልቶ ይታየኛል። በሌላ መልኩ ግን አሁን ያለሁበትን ሁኔታ ሳገናዝብና እስካሁን ያላለፍኩት ባለአባትም ባለእናትም የነበርኩበት ሙሉው እኔነቴ ይሰጠኝ የነበረው የልጅነት ደስታ ከእንግዲህ በኋላ ሊቀጥል እንደማይችል ጉዳሉን ሲሰማኝ መጥፎነቱ ገዢ ይታየኛል። አለችና እንዳጀማመሯ ሳይሆን ትንድቦቿ ቁጥር ዓይኖቿ ቅስጺን ይዛው ሰብር እንዳሉ አቀረቀረች።

“ደሞ ጀመራት” አለች በሆጂ አዝማሚያዋ አስፈርቷት። ሆኖም ምንም አልተናገረችም። ዝምታዋን በዝምታ ማዳመጥን መረጠች። የዳርምቦለሽ እንባ ቀስ እያለ መንከባለል ሲጀምር ግን አሳስቻላትም።

“ኢጭ አሁንስ አበዛሽው፤ አባቴ ይሙት ልክ አይደለሽም!” አለቻት ቆጣ ብላ የተቀየመች በመምለል።

ዳርምቦለሽ ግን የዳደኛዋ መቀየም ሳይሆን የተሰማት መሃላዋ ነው። ጓደኛዋ የማያጠራጥርና የማያሻማ አባት ሰላላት፣ ልጅነቷ ስለማያጠራጥርና ሙሉ ዕምነት ሰላላት በአባቷ ስትምልባቸው ቅር አይላትም። እርሷም እስከ ቅርብ ጊዜ እንዲህ ነበረች። “ባህሩዬ ይሙት! አባቴ ይሙት!” አሁን ግን

ገና በዘሩ አለዚያም በቡቃያው ሀብትሽ በሀብቴ የሚላትና የችግሯን ገፈት ቀምሶና ቀንሶ እይዞሽ የሚላትን የሀይወት ተጋሪ ካገኘች ደግሞ አባትነቱን እንዲያውሳት ቃል ቢዳኑን ተቀብላ እውነተኛውን ሚስጥር ከልቧ እንደቀበረች መኖር ትጀምራች:: ልጇን በአባታዊ ፍቅርና አቀራረብ እስካየላት የቱንም ያህል የኑር በደልና ምሬት በራሷ ላይ ቢያደርስባት፤ ላትወደው ተስማምታ፤ ሳይመቻት ታግላ ለልጇ ስትል እህል ውሃዋን አርዝማ እንዳቀረቀረች ሀይወቷን ትገፋለች::

በዚህ መሀል ያንድ ጌን ሀረጉ ተቆርጦ ከሌላ የተቀጠለለትን ልጅ ሚስጥር የሚያውቅ ዘመድ አዝማድ አለዚያም የውጭ ታዛቢ አውቆም ይሁን ሳያውቅ መጋጠሚያው ላይ ይነካካውና የልጁ ህልውና ተናግቶ በይሉኝታ የተቀጠለለትን በጥሶ የራሱን የተፈጥሮ ሀረግ መምዘዝ ይፈልጋል:: ነህ ተብሎ በተሰጠው ሰው ሠራሽ ማንነት ተቀጥላ ሆኖ ለመኖር ሲችገርም የሥነ-ልቦና ጭንቀት ውስጥ ይዘፈቃል:: ለችግሩ ማቃለያ ሰውሳኔው መዳረሻ ይረዳው ዘንድ ድፍረት አግኝቶ የአባቱን ማንነት ከጠየቀ፤ ከእውነተኛው ታሪክ ርቃ አዲሱን የልጇን ልጅነትና የባሏ አባትነት እንደተፈጥሮ ነባር፤ እንደቀንና ለሊት ዕውነት ብላ ለራሷ ሳይቀር ያሳመነችው እናት ለዓመታት ተንከባካባና ስስታ ያደረሰችው ፍሬዋ ለሁለት መሆኑ ሲሰማት ከቶኛ ልቧ ቆስሎ ያሳዝናታል:: ያስቆጣታል:: ያስመርራታል::

“ሰባብሺና እንወጣ እንጂ” አለች ሩቂያ ከገባችበት ሀሳብ አይሉት ትካዜ ወጥታ በመሃላቸው የገባውን የዝምታ ግድግዳ በመስበር::

“ገና አይደል እንደ ሰዓቱ?”

“ሰዓቱ እንኳን ገና ነው:: ቀደም ብለን እንወጣና እስከዚያው ዘወርወር እያልን እንቆይ::”

“አሁን ስንት ሰዓት ነው?” አለች ዳርም የለሽ ለእንዳለ የሰጠችው ሰዓቷ ትዝ እያላት::

“ለዘጠኝ ሩብ ጉዳይ ሆኗል:: እስክትዘገጃጂ፤ በተለይ ፀጉርሽን እስክታጫውቺ ያን ያህልም ብዙ ሰዓት አይቀረንም::”

ሩቂያ፤ ዳርምየለሽ ከመላ ተፈጥሮዋ ፀጉሯን አብልጣ እንደምትወድ ታውቃለች:: ሥራ በፈታች ቁጥር የእጇ ማረፊያ ፀጉሯ ነው:: ዳግማዊ ምኒልክ አብረው ሲማሩ በእረፍት ሰዓት ወይንም አስተማሪ በሚቀርበት ፔሬድና በሚዘገይበት ፋታ ሁሉ ፀጉሯን በትከሻ ወደፊት አውርዳ መፍታት ማሰር ነበር ሥራዋ::

“ጀመርሽ እንግዲህ ፀጉርሽን ማጫወት” ትላት ነበር::

21

በሀሳብ ስለተወጠረ ድካምና ጊዜን ለመቆጠብ ታስቦ ከረዥሙ ህንፃ መሃል የሚሾላከለከው አሳንሰር ትዝ አላለውም:: እርሱ ብቻ ሳይሆን አብዛኞቹ የሰባተኛ ፎቅ ጋዜጠኞች ሀሳባቸውን እየገመዱ በጠመዝማዛው የእግር መወጣጫ ሽቅብ ቁልቁል የሚሉት ሳይታወቃቸው በመሆኑ ብዙ ጊዜ አይጠቀሙበትም:: -አሳንሰሩን::

በስልክ በሰጠችው ቀጠሮ መሠረት እዚያው አካባቢ ከሚገኝ አንድ ቡና ቤት እየጠበቀችው ነው:: የሚያሰላስሉትም ለለእርሷ ነው:: የከትናንት ወዲያው አጋጣሚ ለመናገር የሚያስችግር መገረምን አሳድሮበታል:: ማንም ሊያምነው ስለማይችል እስካሁን ለማንም አልተነፈሰው:: ገጠመኝ ግን እንደ ተአምር አስደንቆታል:: ትናንት ለእንዳለ ሊነግረው አስቦ በዛች ልጅ ምክንያት ስለተበሻሸቁ እንደማያዳምጠው ገምቶ ተወው:: ዛሬም ብዙ አልተነጋገሩም:: ሲሰማ ምን ያህል እንደሚደነቅ ለማየት ጓጉቶ ነበር:: ራሱማ አሁን አሁን እያሰበ ፈገግ ይላል:: እንዳዲስ እያስገረመው::

* * *

እንዲያ ዞሮባት አልጋው ላይ ከጣላት በኋላም የነበረው ግብ ግብ ቀላል አልነበረም:: ሀይሏን ሳታሰባስብ ሁለቱን እጆቿን ደረቷ ላይ አጣምሮ በቀኝ እጇና በደረቱ ተጭኖ ወደ አልጋው እየደፈቃት እንደምንም የሱሪዋን ዚፕ በአንድ እጇ ከፈተው:: ወደጌን ተንሸራትታ ባለ ኃይሏ ገፈተረችው እና ብድግ ስትል የሱሪዋን ቀበቶ መዋያ ከኋላ ቀብ አደረገው:: ሱሪዋ ለእርሱ እንዳገዘ ሁሉ ዝቅ ብሎ የውስጥ ሱሪዋን አጋለጠው:: አልጋው ላይ እንደተቀመጠ በገዛ ሱሪዋ ሳበና ከለር እግሯን በእግሩ ሲጠርባት ወደርሱ ወደቀችለት:: ይዟት ተንጋለለ:: በአንድ እጇ ሀይሏን እየተቆጣጠረ እንደኛውን እጇን የውስጥ ሱሪዋ ላይ ሲያሳርፍ አንድ እጇን አስለቅቃ በጥፊ ጠረቀመችበት::

“እናትህ ትወቃ!”

ከዚያ በኋላ እንዴት እንዴት አድርጎ እንደመታት አያውቀውም:: “እሺ ቢቃ! አትምታኝ” አለችው በተዳከመ አነጋገር::

ዱላውን አቁሞ መሬት እንደቆመ ጉልበቷ ላይ የደረሰ ሱሪዋን ሊያወልቅ ሲታገል “እራሴ አወልቃለሁ!” ስትል አምባረቀችበት። ቁጣዋ የመሸነፍ መሆኑ ስለገባው ውስጡን ደስ እያለው ወደ አልጋው ወጣ።

በብርድ ልብሱ አንደተከለሉ ፍርሃቷ ከምን የመጣ እንደሆነ ባይገባውም ጀርዋን ጡቷን ጀርባዋንና ጭኗን እያሻሸ ቀስ በቀስ ሰውነቱን አላመዳት። ዓይኖቿን አስለምልማ ከፍፍሯን ስታስጠጋለት ግጥም አድርጎ መጠጠላት። በዚህ ጊዜ ነበር ከፍፍሮቻቸው አንደተጋጠመ ወገቡን አጥብቃ ይዛ ጭኖቿን የፈለቀቀችለት።

እንደመጀመሪያው ሁሉ የፈቃዱን ትግልም በአሸናፊነት ጨርሶ በአጋጣሚው የራሱን ዕውቀት እየተጠራጠረ ተነስቶ ሲደነቅና ሲያጉተመትም የህመም ስሜት ከገጽታዋ እየተነበበ ቀስ ብላ አንሶላውን ከጠርዙ ወደ መሃል አጠፈችው።

“ሶፍት ይዘህል?”

እንደዋዛ የያዛትን ሶፍት ሰጣትና ሌላም ስትጠይቀው መሃረቡን ሰጣት።

“እናትክንና አሸነፍከኝ አይደል?”

“አውሬ እኮ ነው የሆንሽብኝ!”

“እንዳውም ምን እንዳቀመስከኝ እንጃ”

“እንዴት?”

“ከዚህ በላይ ምን አለ? እዚህ ድረስ እንደ በግ ተጉትቼ መምጣት። የቁጨህን ክላስ ይዘህ ስትገይደኝ እያወኩኝ መግባት።”

“ቁጨ መሆኑን ካወቅሽ ለምን ገባሽ? ከገባሽ በኋላስ ምን አታገለሽ?”

“መጀመሪያ ግን ቁህ ነው የገባሁት። ካነቀኝም በቦክስ ነፍቼው እወጣለሁ። ምናባቱ የረገፍክል ብዬ።”

“እንደ ወንድ ስለሰበሰሽ እና ከወንድ እኩል ስለዋልሽ ሴትነትሽን ረስተሽዋል ማለት ነው?” አለ ባድናቆት እየሳቀ። “ወንድ ልጅ ምንም ቢሆን ወንድ ነው”

“እሱን እንኳን ተወው። በጉልበትህ አይደለም ያሸነፍከኝ።”

“ታዲያ በምንድነው?”

“እኔ እንጃ! ከበሬቱም ላንተ ያለኝ ልብና አቀራረብ የተለየ ነበር።”

“ምን ዓይነት?”

“አላውቅም” አለች እንደ ማፈርም እንደ መቆጣትም እያደረጋት።

“እንዴት አታውቂም? ትጠይኝ ነበር?”

“በጠላህማ ለባዶ ሻይ በየቡና ቤቱ ስትቀጥረኝ ምን ያመጣኛል። እናትክንና አንተ፤ እኔኮ ምንም ይሁን ምንም ወንድ አሸነፍኝ አያውቅም” አለችው።

“ታዲያ የመውደድ ከሆነ ለምን ያን ያህል ተፋለምሽኝ?”

“በቃለ! እንዲህ ይሆናል ብዬ አልጠበቅኩም። ለዛውምኮ ምንም ቢሆን ገርልኑኔ እንድፈራ ያደርገኛል።”

“ግን ርግጠኛ ገርል ነሽ ማለት ነው?” አላት ሊጠይቃት ሲፈራ ሲቸር ራሷ በማንሳቷ ተደስቶ።

“አረ ይኼ ጤባ! ይኼን እንኳን አታውቅም? ይኼ ሁሉ ደም አባትህ ያረደው ዶሮ መሰለህ!” አለችው ብርድ ልብሱን ገልጣ ደም የነካውን አንሶላ እያሳየችው።

“ማለቴ ከዚያ ሁሉ መልክ ሰሎሞን መሀል እየዋልሽ መቼም እስከዛሬ መቆየትሽን ለማመን ያስቸግራል።”

“ያ! ሌላ ጥያቄ ነው። ከወንድ ጋር ስላፋ ብውል ወንድ ሆኜ ነው። ኩደ፤ ምርቃና፤ ጨብሲ ከሚያተራምሱት መሃል ውዬ ላድር እንኳን ሊደፍሩኝ ጠይቀውኝ አያውቁም።”

“እኼ እነሱስ አይድፈሩሽ። መቼም ሰው ነሽና እንዴት አንቺ ሴትነትሽ አይፈታተንሽም?”

“ወይ ሴትነት! ሴትነቴን ያወቅኩት ገና አሁን ነው። እስከ ዛሬ ካንድ ነገር በቀር ወንድ ነኝ ብዬ ነበር የማምነው።”

“ይኼ መቼም ተአምር ነው! ዛሬስ?”

“ዛሬማ ምን ጥያቄ አለው?”

“አሳመንኩሽ አይደል?” አለ ወደርሷ ጉንበስ ብሎ ትከሻዋን ግራና ቀኝ ያዘና። ዝም አለችው።

ከንፈሯን ሳም አድርጎ “ወንድ ነኝ አይደል?” አላት እየሳቀ።

“ቡዳ!” አለች ትክ ብላ እያስተዋለችው።

“ቡዳ ነህ!”

“እንዴት?”

“በቃለ! ቡዳ ነህ። እኔ ግን ቅድም አምልጫህ ቢሆን እስከ መቼም አልቀርብህም ነበር።”

“ለምን?”

“በቃለ! ከዛሬ ጀምሮኮ ‘ሳቢ ገርል’ ብዬ ለመናገር አፍራለሁ።”

“አሃ! ለካ ይኼ ነበር ሚስጥሩ! ቃዲያ ምን ችግር አለው? ‘ሳቢ ሌዲ’ ብልሽ መቀየር ነዋ!” አለ ከት ብሎ እየሳቀባት።

“እናትክንና ምን ያስቅሃል? ሴት መሆን ከጀመርኩ በኋላማ ከሰውነቴና ካለባበሴ በስተቀር ወንድ የሚያስመስለኝ ድፍን ልብ እንደሚኖረኝ ያጠራጥራል።”

“ለምን?”

“አላውቅለሁም! ይልቅ ሲጋራ ጠማኝ”

* * *

የቅዳሜ እለት ገጠመኝን እንደገና በሀላብ እያጠነጠነ እቀጠርላቸው ቦታ ደረሰ። ሳቢ በረንዳው ላይ በተለመደው እለባበሰና ወንዳ ወንድ ሁኔታ ተቀምጧለች።
“ሃይ!” አለች አጠገቧ ሲደርስ እፍረት ይሁን መሸኮርመም ከሁለት አንዱ ገጸ ላይ ተነበበው። -አዲስ ነገር።

ለሰላምታዋ አፀፋውን ሰጣትና ቆመ። እንዲቀመጥ ጋበዘችው። ሌላ ቦታ ቢሄዱ እንደሚሻል ገለፀላትና ተያይዘው ወደ መንገድ ገቡ። ሲጋራ ለኩሶ ለእርሷም ሰጣት።

“አይ ሲ!” ብሎ ቆመ የስድስት ኪሎን መንገድ ይዘው አዲስ ባንክን ከፍ እንዳሉ።

“ምን ሆነ?”

“ሹፊያቸው”

በግንባሩ ወዳመለከታት አቅጣጫ ዓይኖቿን ስትወረውር ዳርምየለሽን ከአንዲት ልጅ ጋር አየች። ከፊት ለፊታቸው እየመጡ ነው።

“ታዲያ ምን ይሁን? ምን አስደነገጠህ?”

ወዲያው ሲተላለፉ ሀብቴና ዳርምየለሽ የርቀት ሰላምታ ተለዋወጡ። ሳቢ ዳርምየለሽን በግልምጫ መሬት ደባለቀቻት።

“እናትክንና ከኔ ጋር ስላየችህ ነው አይደል የደነገጥከው?” አለች ወደ ሀብቴ ዞራ።

“ሳቢ ደግሞ ዝም ብለሽ ነው እምታወራው። የጓደኛዬ ሚስትኮ ናት።” አለ ሀብቴ።

“ባክህ ዝጋ! ጓደኛህንም ፈንግላለች። ያደረ አፋሽ ልትሆን ፈልገህ ይሆናል እንጂ” አለችው ተቆጥታ።

“መቀናቱ ነው?” አለና በልቡ “አልገባሽም”

“ምኑ?”

“እነሱን ሳይ መደንገጥ ሳይሆን የተገረምኩብት”

“እሺ ምንድነው?”

“አየሽ ትናንት ጧት ያችኛለህ ልጅ እንዳለ ሲጀነጅናት ነበር። ስልክ ደወለችለትና አምስት ሰዓት ላይ የወጣ በምላ ሰዓት ሁሉ አብረው ሲዘናኑ ስላየኋቸው ዛሬ ደግሞ ሳታስጠጣ ከሷ ጋር ሳያት ገርሞኝ ነው።”

“ታዲያ ይኼ ምን ያስደንቃል? ጤባ! አሪፍ ፍንገላ ነው እንጂ! ሲያዩት ገማ ፊት ነው፤ ለካ አልም ያለ ጭስ ነው። ጓደኛዋ ናት ማለት ነው።”

“መሆኗ ነዋ! ሌላም ነገር ገባኝ።”

“ምን?”

“ማነው ስሙ በቀደም የነገርሽኝ?”

“ማ?”

“ይኼ እንኳን አስረገዛት ምናምን ያልሽኝ?”

“አይሆንላ? ፈጠነ ነዋ”

“አዎ ፈጠነ፤ አየሽ ሳስበው እሱንና ዳርምየለሽን ያጋዋደቻቸውም እሷ ልትሆን ትችላለችኮ። ሁሉንም አጋያይዳ እሷ በጉን እንዳለን። እንጂ መቼም ዳርምየለሽ ራሷን ከእንዳለ በቀር ወንድ ያለ እንደማይመስላት አውቃለሁ።”

“ባክህ ተዋቸው። ምን ይጠበስ ነው እምትለው?” አለች ወሬው ሁሉ እያበሸቃት። ስለ ዳርምየለሽ ማሰብም መስማትም አልፈለገችም።

“እሱማ የራሳቸው ጉዳይ። ግን . . .” አለ እንደገና ቆም ብሎ።

“ግን ምን?” አለች እሷም አብራው እየቆመች።

“አሁን ወዴት እንደሚሄዱ . . .”

“የትም ይሂዱ። ሲፈልጉ ገደል ይግቡ።” ብላ አቋረጠችው። በንዴት ደረጃ ይንቀጠቀጣል።

“ለምን ትንሽ ተከትለናቸው የት እንደሚሄዱ አናይም?” አለ።

“ለምን? ለምንድነው እምነኩተላቸው?”

“ምን መሰለሽ? እንዳለኮ ጓደኛዬ . . .” ሊናገር ያስበውን ሳይጨርስ አሁንም አቋረጠችው።

“እንዳለ ምናምን ገደል ይግባ!”

“ሳቢ ደግሞ ምን ያስቆጣሻል። ቀስ በይ እንጂ ደግሞ ስትናገሪ ድምጽሽን ቀንሽው። በመንገድኮ ሰው እየተላለፈ ነው።”

“ሲፈልጉ እናታቸው ትወቃ!” አለች የቀኝ እጇን ማህል ጣት ቀስራ ዙሪያዋን የሚተላለፈውን ሰው በንዴት ፊት እየቃኘች።

“ተይ እንጂ። ይኼማ ደስ አይልም። ከኔ ጋር ሆነሽ እንደዚህ . . .”

ሲል ለሦስተኛ ጊዜ አቋርጣ በጥፊ ላለችው።

“ለእናትህ ንገራት!”

22

“ምን መሰለሽ እማዬ ጨንቆኝ ነው።”

“እኮ ምንድነው ልጄ ንገራኝ እስቲ ምንድነው?” አሉ የልጃቸው ጭንቀት በእናትነት ለሜት እየተጋባባቸው።

በህያ ቀን ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ ከፋቂያ ጋር ወጣ ብላ በመምጣቷ ወደ ቀድሞው ጢንነቷ የተመለሰች መሰላቸው ተደስተው ነበር ያመሹት። እንደመጣች ራት አቅርበው ማዕዱ ሲነሳ መኝታ ቤት ይዛቸው ገባች። ለሚስጥር ስለፈለገቻቸው የእናትነት ወግና ኩራት ተሰምቷቸዋል።

ዳርምየለሽ አንገቷን አቀርቅራ ቀረች። እናትም ልጃቸው የምትነግራቸው ሚስጥር አስቀድሞ ስለሰፈራቸው ደግመው ለመገፋፋት ድፍረት አጡና ራሷ እስክታመጣው በትዕግስት መጠበቅን መረጠ። እርሷ ግን ፈራቻቸው። ምን ብላ ትጠይቃቸው? የትኞቹን ቃላት ብትናገር ነው የእናቷን ልብ አራርታና የእስከጠሬ እምነትና ፍላጎታቸውን በማላላት ካለምንም ግጭትና ጥላቻ እውነተኛውን ሚስጥር ልታውጣቸው የምትችሉው? ለጊዜው የመጣላት ሁሉ ከበዳት።

በእናትና ልጅ መሀከል የተፈጠረው መፈራራት በቀላሉ የሚወገድ አልሆነም። ሁኔታው ያሳስባቸው እናትም ሰሞኑን ሁሉ ‘ይሆን እንዴ?’ እያሉ በአዕምሮአቸው ሲያገላሉትና ሊሆን እንደማይችል ሲደመድሙ ያቆዩትን ግምት ራሳቸው አፍርጠው ጥርጣሬአቸውን ለማስወገድ አስዚያም በጊዜ እንደሚሆን እንደሚሆን ለማድረግ ቆረጡ።

“እኔምለው ልጄ?” አሉ የገዛ ልጃቸውን እንደ ንጉሰ ፈርተዋት አፋቸውንም ሀሳባቸውንም ያዝ እያረጉ። “እኔ እምለው . . . እንዲያው . . . መቼም ትከሻ ጠብብ ዳሌ ስፋ ማለት ከጀመረ በኋላ መቼም . . . እንዳው መቼም ብዙ ችግር . . .” ሲሉ አቋረጠቻቸው።

“ምንድነው እምትይው እማዬ? ምን ለማለት እንዳሰብሽ ገብቶኛል።”

“እንግዲያውስ ከገባሽ እንዲያው ምናልባት ችግር ገጥሞሽ እንደሆነ ብዬ ነው።” አሉ በደፈናው።

“የኔ ችግር አንቺ እንዳሰብሽው አይደለም። ደግሞስ እማዬ፣ በእንዲህ ዓይነቱ ነገር ትጠረጥራለሽ ማለት ነው?”

“አረ! ምን በወጣሽ የኔ ልጅ! እንኳን እኔ ሠፈርተኛው የሚያወራው የብዙነሽ ልጅ ጨዋ ናት፣ ጉበዝ ናት፣ መውለድ እንደሷ ነው። እያሉ ነው። ትንሽም ስሜን በክፉ ያስነሳዋል ብዬ የምፈራው ይኸው የተረገመ ወንድምሽን ነው። እርሱም ቢሆን ወንድ በመሆኑ ከእንዲህ ዓይነቱ ጉድ ነፃ ነው። አንቺማ ምን በወጣሽ የኔ ልጅ። ልፋቴም ድካሜም እንደዚህ የማይያት መጫወቻ ሆኜ የወደቀ ጣላ መምሰሌም እንደዛ እንድትሆኚ አይደለም። ወላጁት አምላክ ምን አድርጌአት። እንዲያው መቼም የዛሬ ጊዜ ልጃገረዶች የዲቃላ ነገር ላንቲካቸው ስለሆነ ምናልባቱን ፈራሁ እንጂ. . . አንቺማ ምን በወጣሽ። ልጃችን ገና ድል አድርገን ደግሰን በወግ በማዕረግ ድረንሽ ኩለንሽ ነው የምትወልጁው።” አሉ የዘወትር ምኞትና ፍላጎታቸውን እግረ መንገድ እየፎከሩ።

“በእናንተ ጊዜ ዲቃላ የሚወልድ አልነበረም ማለት ነው?” አለች ዳርምየለሽ እናቷ የራሳቸውን የቆየ ጉድ አስቀምጠው የዛሬዎቹን ልጃገረዶች ሲኮንኑ በልቧ ታዝባቸው።

ወ/ሮ ብዙ ውስጣቸውን ቆንጠጥ ቢያደርጋቸውም አፋቸው በሙሉ ልብ የዳርምየለሽን ጥያቄ መመለስ አላቃተውም።

“አረ በፍጹም። ከእናት ከአባት ቤት ተቀምጦ ልጅ ሊታቀፍ? ምን ሲደረግ።የት ሊገባ? እንዲህ ዓይነቱ ጉድ ባሁኑ ጊዜ የመጣ የእግዚአብሔር ቁጣ ነው። ልጆቹ ከልጅነት ሳይወጡ ልጅ ይዘው ያለአባት . . .” አሉና እንደበታቸውን ያዝ አርገው እንደገና ሊቀጥሉ ሲሉ ቀደመቻቸው።

“የኔም ጥያቄክ እሱ ነው።”

“ምኑ?” አሉ ወይዘሮ ብዙ ሳይታወቃቸው እየተቆጡ።

ዳርምየለሽ ካጅ ባፈተለከው ሀሳብ የእናቷን ቁጣ መሰል ጥያቄ ስትሰማ መልሳ ደነገጠች።

“አይ እማዬ! ጨንቆኝ ነው።”

“ምኑ ነው የጨንቀሽ?” አሉ ግራ ተጋብተው። ጥያቄአቸው ቢያስፈራትም ከዚህ የተሻሻለ አጋጣሚ እንደማታገኝ አስባ ራሷን አደፋፈረች።

“ያባቴ ነገር”

“አባትሽ ምን ሆነ? ከኔ የተደበቀ እና የሰማሽው ነገር አለ?”

“አዎ!”

“ምን ሆኗል አሉሽ? ያንኑ አፈሩን ሲዝቅ ከነትራክተሩ ገደል ገብቶ እንዳይሆን? ንገራኝ እንጂ ዳርምየለሽ? ባህሩ ምን ሆኗል?” አሉ በድንጋጤ እየተቀበጠበጡ።

“እሱን አይደለም ያልኩሽ?”

“እንዴ! የማታል እንዴ ልጅቷ! ምንድነው እምታወራው?”

ድምጿን ዝቅ አድርጋ ጠየቀቻቸው። “አባቴ ማን ነው?”

“ምን?” አሉ ግንባራቸው ላይ እንደመብረቅ ብልጭ ብሉባቸውና ግራና ቀኝ ፈታቸውን በሁለት እጃቸው ይዘው ወደ ኋላቸው እየሸሹ።

“ጆር አይሰማው የለ!”

23

“ቆይ እንጂ ቡናውን ሳታከትም?” አሉ ወይዘሮ ብዙ ፈጠነ ድንገት ተሰናብቷቸው ሲነሳ።

“የለም ልሂድ። አቦሉን ከጠጣሁ ይበቃኛል። እቸኩላለሁ።”
“እሺ ቆየኝ” አሉና ወደ ውስጥ ገቡ።

ፈጠነ እቸኩላለሁ ያላቸው ውሸቱን ነው። እንዲያውም ጧት ፍየሷን ለማረድ ሲመጣ ውሉውን ከዚያው አድርጎ ከዳርምየለሽና ከቤተሰቧ ጋር ሲጫወት ነበር ያሰበው። እንደምኞቱ ግን አልተሳካለትም። ፍየሷን እርዶ እንደ ጨረሰ ቆርሰ ቀርቦለት አቦል ቡና ላይ እንዳሉ ዳርምየለሽ ከክሳቷ በቀር የጥዋት ጀምበር መሰላ ወጣች። ልቡ በቅናት ተናወጠ። ፈገግ ብላ ሰላምታ ስጥታዋለች። እፅፋውን ምላሱ ከጥርሱ እየተማታበት ቢሰጣትም ስትሄድ እያየ መቆየት አልቻለም። ልቡ ‘ተነሰ’ አለው። ተከትሏት ምን እንደሚያደርግ ባያውቅም ተነሳ።

“እግዜር ይሰጥልኝ ልጄ የዘመድ እውራ ያድርግልኝ።” አሉ ወይዘሮ ብዙ አምስት ባለ አሥር ብር ኖቶችን ይዘው እየተመለሱ።

“ምን?” አለ ፈጠነ ምንነቱ ቢገባውም።

“ገንዘብህን ውሰዳ! . . .”

“ኸረ በፍጹም” አለና አቋረጣቸው። “እኔ አልወሰድም። እውን ሰላ መድሃኒት ከሆነ ሌላም ባወጣ ቅር አይሰኝ። ይያዙት ላንድ ችግር ይሆንዎታል።” አለ የዘረጉት እጃቸውን እየገፋ።

“ባክህ ያዝ! አንተስ ብትሆን ከየት ታመጣለህ? በዛሬ ጊዜ ሁሉ ነገር ጨው ነው። በቀደምም ይቆይ አልከኝ እንጂ ልስጥህ ነበር።”

“እግዚያብሔርን እኔ አልወሰድም። አሁን ይኼ ውለታ ሆኖ ነው? ሰው የሚዛመደው እንዲህ እያለኩ ነው። ይልቅ ደህና ዋሉ።” አለና ጥሏቸው ወጣ።

“እግዚሃር ይሰጠው እናቴ። እኔማ ምንተፍራቴን ውሰድ አልኩት እንጂ ገንዘብም አልነበረኝ።” አሉ ወደ ሁለቱ ልጆቻቸው መለስ ብለው።

አስናቀች ሁለተኛውን ልትቀዳ የተጠጣባቸውን ስኒዎች ከዳር ባስቀመጠቻት ሸራፋ ስኒ ላይ ታጫልጣለች። ኑንሽ የዳንቴል መለማመጃ ውጥኗን እያውተበተበች አጠገቧ ተቀምጣለች።

“ደግ ሰውዬ ናቸው” አለች ኑንሽ።

“ደግ እንጂ! የመጨረሻ ደግ። ሦስት ዓመት እኔጋ ሲበላ ምኔን አይቶ ያውቃል? በገዛ ገንዘቡ ነው። እንዲያው ሰው ወዳድ ሆኖ ዝምድና ፈልጎ እንጂ ሰሞኑንም እኮ እንደልጄ ከላይ ከታች ሳይጠው ነው የሰነበትኩት።” አሉ በፈጠነ ውለታ ልባቸው ተነክቱ።

“ምን አይነት ዝምድና ነው እማዬ? ጋሽ ፈጠነም ሁልጊዜ ዘመዳችን መሆን እንደሚፈልግ ይናገራል።” አለች አስናቀች።

ወይዘሮ ብዙ እስከዛሬ ያላሰቡት ነገር ታያቸውና ከንከን አደረጋቸው። ቢሆንም ግን እንደዛ ሊያሰቡትና ሊገምቱት አልፈለጉም።

“ዝምድና ነዋ። ያው የባዳ ዘመድ አለ አይደለም? እንደ ስጋ ዘመድ ቅርብ የሆነ፤ ውለታ እሚሠራ” አሉ በደፈናው። የልጃቸው ጥያቄ ግን ከንከኗቸዋል።

በዚያም አለ በዚህ ሰሞኑን ባለማወቅ ለማይሆን ነገር የከሰከሉት ገንዘብ አንሶ ዛሬ ደግሞ ፍየሷ መድሃኒት እንደማትሆን እያወቁ ቃላቸውን ላለማጠፍ እየቆጫቸው ሊከፍሉት የነበረውን ገንዘብ ስለተወላቸው ተደስተዋል።

“ድሮውንም ወላጁት አምላክ፤ ቸሩ እግዚአብሔር እያሉ ከሰው ደጅ መሄድ ሀጢአት ነው። መቼም ‘ጉሽ ለልጄ ተወጋች’ ነውና ወላጁት አምላክ ጭንቄን ተረድታ ታማልደኝ። ፈጣሪ አምላክ ይቅር ይበለኝ።” አሉና በልባቸው ንሰሃ ገቡ። በእማማ ሸዋ ግሬት እንጂ እርሳቸው ቀድሞውንም ለእመብርሃን ሰጥተው እንደነበር፤ አሁንም እርሷው እንደፈቀደች እንድታረጋቸው ተናዘዙ። በልባቸው።

አባ ደርብ ቀጠሮ የሰጧቸው ለዛሬ መሆኑ ትዝ እላቸው። ምን ብለው ሊመልሷቸው ነው? የዳርምየለሽ በሽታ እርሳቸው እንዳሉት ልክፍት አለመሆኑንና ምክንያቱንም አውቀውታል። ደብተራ ሆነ ጠንቋይ ቢደረደር የሌለባትን በሽታ እንደማያድኗት፤ ያባ ደርብ መጽሐፍም ልክ እንዳልተናገረ ገብቷቸዋል። ዛሬ ታዲያ ይኼን እያወቁ ቀሪውን ገንዘብ በነፃ ሊሰጡ ነው? ለምን? በርግጥ አባ ደርብ እንዳሉት ተለክፋ ቢሆን ለልጃቸው መድሃኒት የተባለ እንኳን ገንዘባቸውን ነፍሳቸውን ከፍለው ቢያድኗት ፈቃደኛ ናቸው። ዛሬ ለአባ ደርብ የሚሰጡት ገንዘብ ግን መበለጥ መሆኑ ተሰማቸው። ወደ እርሳቸው የሄዱበትን ቀን ረገሙ። ቡናው ሲያከትም ወጥተው ለመሄድ ወሰኑ። ቀለብተኞቻቸው እሁድ እሁድ ስለማይመጡ ሥራ የለባቸውም።

ሲያሳስባቸው የቆየው የልጃቸው ሁኔታ ከቀን ወደቀን እየተሻሻለ መምጣቱ ‘ተመለገን’ ያለኛቸውን ያህል ጭንቀቷ ወደ እርሳቸው ተጋብቶ

ሲተክኩ ነው የለንበት። 'እውነትና ንጋት . . .' ሆነና ምንም ያህል ቢጠነቀቁና ሚስጥራቸውን የጠበቁ መስሎ ቢሰማቸው ሲፈሩትና ሲሸሹት የኖሩት ጥያቄ አልቀረላቸውም። ምንም ያህል ተንከባክበው ቢያሳድጓት፤ ምንም ያህል ልጅነቷን ከአቶ ባህሩ አባትነት ጋር አያይዘው 'ውሸት ሲለመድ እውነት ይሆናል' እንዲሉ ያህል ራሳቸውን ሳይቀር አሳምነው ለዚህ ቢያደርጏት እርሳቸው ባላወቁት ምክንያትና ባልጠበቁት ጊዜ ሚስጥራቸውን ስምታ የማን ልጅነቷን እንዲነግሯት አፋጥጣቸዋለች።

የማን ልጅ ይበሏት?

የዚያን ዕለት ጥያቄዋ አስደንግጧቸው፤ ለቅሶና ፍጥጫዋ አስፈርቷቸው ሳይወዱ በግድ እውነቱ፤ ሀቀ ቢያንቃቸው የአቶ ባህሩ ልጅ አለመሆኗን አምነውላታል። ከዚያ ወዲህ ግን ሌት በመኝታ ቀን በቁማቸው የህሊና ረፍት አጥተዋል። የሚወዷትና አይተው የማይጠግቧት ልጃቸውን ዓይኖች እንደጦር እየፈሩ መሸማቀቅና መሸሽ የእርሳቸው ተራ ሆኗል። ከቤት ስትሆን ይጨንቃቸዋል። የሚሠሩት ሁሉ አይሳካላቸውም። ወጣ ስትል ወይ ደግሞ ጓደኛዋ መጥታ ስትወስዳት አለዚያም ቁጭ ብላ ስታጫውታት ይሻላቸዋል። በተረፈ ብቻዋን ተቀምጣም ሆነ እየሠራች ዝም ስትል ነገር እየበላች ስለሚመስላቸው ይጨንቃሉ። ዛሬም አለተካካላ ለብላና አምሮባት ከቤት ስትወጣ የት እንደምትሄድ ባያውቁም ተቀምጣ ከምታስጨንቃቸው የትም ይሁን የት መሄዷ አስደስቷቸው በልባቸው ፈጣሪያቸውን እያመለኩ ነው የሸፈኑ።

"እማዬ ሰው ይፈልግሻል" አለች ኑንሽ መኝታ ቤት ገብተው ሲለባብሱና ለመሄድ ሲዘገጁ ላለ።

"የምን ሽማግሌ ነው እሱ? የለችም በይ!" አሉ ወይዘሮ ብዙ የሀሳባቸውን ተቆጥተው።

"አይተሻቸዋል እንዴ? ሽማግሌነታቸውን እንዴት አወቅሽ?" አለች ኑንሽ በመገረም ፈገግ እያለች።

"አፍ! እንግዲህ ኑንሼ አታድርቂኝ ማንም ይሁን ማንም የለችም በይ አልኩሽ የለችም በይ።"

"እንዴ እማዬ ለምን? አለች ብያቸዋለሁ"

"ቀኝታዬ! ምን አስቀጠረሽ? እስቲ ቆይ ልያት አይባልም! መቼም አንቺ ወንጀል ሠርቼ ብደበት መንጥቀሽ ታስይዢኛለሽ" ለራሳቸው በልባቸው ያሰቡትን ከአባ ደርብ የመደበት ጉዳይ ልጃቸው እንደ ማታውቅ ሳያገናዝቡ ተማረሩላት።

"እንዴ እማዬ ምን አስቆጣሽ? ፖሊስ እኮ አይደሉም። ቁስ ነው የሚመስሉት። ከፈለግሽ በመስኮት እያቸው።" አለች ኑንሼ ቁጣቸው ግራ አጋብቷት።

"እረ አይንሽን ያጥፋው እቴ! ጭቅጭቅሽን ተይና የለችም በይ!" አሉ ይበልጥ ተቆጥተው።

በድንጋጤ ተሸማቅቃ ቀስ አያለች ለትወጣ ጠሯትና ሀሳባቸውን ቀየሩ። ዛሬ የለችም ቢያሰኙ ሌላ ቀን መምጣታቸው እንደማይቀር ገመቱ።

"ግቡ በያቸው" አሉ እየተበላጩ።

አባ ደርብ በሴት ተይዘው ካገራቸው ከተሰደዱ በኋላ ያፈረሱትን ቅስና ትተው እንደዋሳ መነኩሲ ለመምስል ራሳቸው የደፉትንና 'አባ' ያሰኛቸውን ቆብ ከራሳቸው ለይተው አያውቁም። አሁን ያደረጉት ቡናማ ቆብም አዲስ አበባ በቆዩበት ለላላ አንድ አመት አራተኛቸው ነው። ቆብ የደፋው ጭንቅላታቸው 'ሙሉ' ልብሳቸውን ሲለብሱ ከማነሱ የተነሳ በማይታይ አንገታቸው ላይ የተዋቀረ አካል ሳይሆን ከወገብ በላይ እስከትከሻቸው በልብስ በተከመረ ለውነታቸው ላይ ቁጭ የተደረገ ባዕድ ነገር ይመስላል። እርጅና ወደፊት ያጣመመው ለፊ ትከሻቸው ላይ ወፍራም ጋቢ ደርበዋል። ከጋቢው ሥር አሮጌ ካፖርት፤ ከካፖርቱ ሥር ኮት፤ ከኮቱ ሥር ካኪ እጅ ጠባብ፤ ከእጅ ጠባቡ ሥር ወፍራም ሹራብ፤ ደሞ ሌላ ስለ ሹራብ፤ ቀዳዳ ሽሚዝ፤ ሁለት ካኒተራ መልበሳቸውን የሚያውቅ ቢኖር እንደ ሳጥን የልብስ ማስቀመጫ እንጂ አንደሰው ልብስ ለባሽ መሆናቸው ሳያጠራጥረው አይቀርም። ወይንም ደግሞ ያን ሁሉ ልብስ ተሸክመው በጠራራ መቀላቸው ተስምቶት በተሳቀቀ ነበር። ደግነቱ የላይኛው ማጣፊያ ጋቢ በመሆኑ ከካፖርታቸው በቀር የተሸከሙትን ጉድ የሚያውቅ የለም። የገብርኤል ሠፈር ልጆች ብቻ በዚያ ረዥም ቁመና ከወገብ በላይ ተከምረው ሲያዩዋቸው "አባ ተራራው" እያሉ ያበሽቋቸዋል።

ወይዘሮ ብዙም አባ ደርብ እንዲያ ተቆልለውና ከወደ እግራቸው ተመልምለው ሲያዩዋቸው ከጉልበታቸው እንዳይቀነጠሱ ፈሩላቸው። ያን ቀን እቤታቸው ያዩአቸው አባ ደርብ መሆናቸውን ተጠራጠሩ። ገጽታቸው ግን ይለያል።

"ይምጡ እዚህ ይቀመጡ" አሏቸው ፈታቸውን እንዳጠቆሩ ሰላምታ ከተለዋወጡ በኋላ መጋረጃውን ገልጠው ወደ ባለ ሦስት መቀመጫው ሶፋ እየመሯቸው።

"እዚህ ይበቃኛል" አሉ አባ ደርብ ከዘራቸውን ተጭነው ቀድመው ያገኙት ባለ አንድ መቀመጫ ሶፋ ላይ እየተቀመጡ።

ወይዘሮ ብዙ ለአሮጌ ሶፋቸው ቢያዝኑም ይሉኝታ ይዟቸው ዝም አሉ።

"ብቻሁን ማን አሳዩዎት ቤቱን?"

"ራሴው መጣኋ! አመላክተውኝ አልነበር? አያሳስቱም። ተሸዋ

ቤት የርስዎ መንገድ ዳር ነው።” አሉ አባ ደርብ በጭራቸው ወደ መውጫው እያመለከቱ።

“እስብ አም!” አሉ ወይዘሮ ብዙ ብሽቀታቸው የሚያወሩትን አሳጥቷቸው።

ቡና አፍልተው እስኪጨርሱ ባለው ጊዜ ሁሉ አሁን ካሁን ስለ ልጃቸው አንስተው ጽሕፈቱን ይጠይቁኛል ብለው ቢጠብቁም የወይዘሮ ብዙ ችላ ማለትና ሌላ ሌላውን ማውራት ሲገርማቸው ቆይቶ አባሉ እንደወረደ ራሳቸው አነሱት።

“እንዳው ያቺ ልጅ ተሻላት? ሰሞኑን መጥቼ ፀሎት አደርሳለሁ ብዬ ነበር ሳይመቸኝ ቀረ። በባሉም ቅዳሴ ዝክር ስል ባዘብቱም ከተማሮቹ ሰዳረቅ አላደርስ አለኝ።”

“ደህና ናት። ምን ይመቻል ብለሁ ነው” አሉ ወይዘሮ ብዙነሽ ባጭሩ።

“ብራናውንም ለማግኘት ሁለት ቀን የማስተምራቸውን ልጆች ዘግቼ ነው። ለመጻፍ ደግሞ. . .” ብለው ድካማቸውን ሊዘረዝሩ ሲሉ አቋረጧቸው።

“እንዲያው ለማይሆን ነገር ስንቱን አስቸገርኩኝ። እርስዎንም አደከምኩዎት።”

“እንዴት?! አልተሻላትም እንዴ? አሁን ይኼን ስታስር ድራሹ ይጠፋል። የታባቱ ይኸ አረመኔ።” አሉ አባ ደርብ እጃቸውን በጋቢያቸው ስር አስገብተው ወደ ካፖርታቸው አልፈውም ወደ ኪታቸው እያሹለከለኩ።

“መሻልህ ተሸሏታል። ይክበር ይመስገን ፈጣሪዬ ደህና ሆና ነው የሰነበተችው።”

አባ ደርብ ለልጅቷ መዳን የእርሳቸው ውለታና ድካም ወደ ጉን ቀርቶ ምስጋናው ለእግዚአብሔር ብቻ የመድረሱ አዝማሚያ አላማራቸውም። በገዛ ፈጣሪያቸው መቅናታቸው ተሰማቸውናም።

“ተመስገን ነው እንጂ! ሁሉሰ ቢሆን በርሱ ሀይል አይደለ። ከእርሱ በላይ ማን አለና!” አሉ በልባቸው የገቡትን ሀጢአት በአፋቸው እያስተባበሉ።

ከከታቸው ኪሳ ያወጡትን በቆዳ የተሠራ ክታብ በማንገቻው አንጠ ለጠሉና “እነሆ ይኼን ትሰር። ስለቱም ፀሎቱም እንዳይረሳ። ይኼን ካሠረች ባጠገሏ ዝር የሚል ነገር የለም።” አሉ።

“አባ እንዲያው ነው ያደከምኩዎት።” አሉ ወይዘሮ ብዙ ምን ብለው እንደሚቃወሙ ጭንቅ ብሏቸው። “መቼ. . . የሷ በሽታ እኛ እንደገመትነው አልሆነም።”

“የምን ግምት አመጡ እሜቱ!? መጽሐፉ የሚናገረውን!” አሉ አባ ደርብው ያፈረ እጃቸውን መልሰው ገጽታቸው ቅሬታን እያስነበበ።

“እግዚር ይስጥልኝ አባ! እርስዎም የበኩልዎን ደክመውልኛል።”

“እና አሁን በሽታዎ ምንድነው ነው የሚሉኝ?”

“ሌላ ሆኖ ተገኘ”

“ምን የሚባል? መቼም ተኔ ወዲያ ደብተራ ላሳር ነው። ሌላ ሰው እስገልጠውላት ነበር እንዴ?”

“እረ የትም አልሄድኩኝ”

“እንግዲያው በምን አወቁ?”

“እራሷው ነገረችኛ፤ ጭንቀት ነው በሽታዎ”

“ምን የሚሉ ጭንቀት አመጡ! ይርባታል ወይስ ይጠማታል? እርስዎን የመሰሉ ለእግዚር ለሰው የከበዱ ደርባባ እናት እያሏት። የምን ጭንቀት ነው?” አሉ አባ ደርብ እየካቡ ለማግባባት።

“ራብ ጥማትስ የለባትም። ይመስገን ነው ለፈጣሪ፤ ልፋት እንጂ የኑሮ ችግር የለብኝም። እሷም ብትሆን እኔ እናቷ እስካለሁ የሚጉላት ነገር የለም።”

“እንግዲያው ከሚዳ ጭንቀት የለም።”

“ከሚዳ እንኳን አይደለም”

“የለም የለም ምናምን ተጠግቷት ነው” አሉ አባ ደርብ ከወይዘሮ ብዙ አፍ ነጥቀው።

“እየነገረችኝ?”

“ምኑን?”

“የሚያስጨንቃትን። እህል አላስበላሽ እንቅልፍ አላስተኛሽ ብሏት ከለው ነጥሉ ሲያስለቅላት የሰነበተውን ሁሉ አንድ ባንድ እኮ ነው ዝርዝር አድርጋ የነገረችኝ።”

“ይኸውልኝ! ራሷን ካናገራትማ ከዚህ በላይ ምን ይፈልጋሉ ወትሮስ ቢሆን ጋኔን እራሱ አይመጣ። በላይዋ ላይ ሠፍሮ ያናገራታል እንጂ።” አሉ አባ ደርብ ያልተዛነፈ ቆባቸውን እያስተካከሉ።

“አይደለም ስልዎት አባ! ያስጨንቃትን እኮ እሷ ባለችው ብቻ ሳይሆን እኔም ራሴ አውቄላታለሁ።” አሉ ወይዘሮ ብዙ የሽማግሌው ውትወታ ትዕ ግሥታቸውን አስጨርሷቸው።

“እንግዲያው ምንድን ነው አለችዎ?”

“የቤት ጉዳይ ነው።”

“ለቤቱ ጣጣማ የሚሆነውን ፅሁፍ ነገሪያ የለም እንዴ?”

“እርሱ አይደለም። የቤተሰብ ሚስተር ነው ማለቱ ነው።”

“እረ! . . .” አሉ አባ ደርብ ነገር እንደገባው ሰው ጆሮአቸውን አቁመው ምላሳቸውን እያፍታቱ። “መቼም የዛሬ ዘበን ልጆች ትንሽ ከፍ ካሉ ሚስተራቸው ብዙ ነው። እኔኮ ያን ቀንም መቼም እናት በመሆንም ቅር ይልዎታል ብዬ እንጂ ልነግርዎ ነበር።”

“ምኑን?”

“ዘር እንደያዘች መጽሐፉ ነገሮኝ ነበር።”

“አ! . . . አባ! እረ በሰመአም በሉ! እረንሽ ብዙነሽ! የሰው ልክ

አለማውት። የማን ልጅ መሰለችዎት? የኔ ልጅ እንዲህ ዓይነቱን ነገር ውላበትም አታውት። የታረመች የተቀጣች ጨዋ ናት። ምንው አባ! እሷ ከመጽሐፍና ከእጅ ሥራ በቀር እንዲህ ዓይነቱን ቅሬት አታውቀውም።

“ምንው እሜቴ አይቆጡ እንጂ ታዲያ። እኔኮ መጽሐፉ ያለውን እንጂ አሜት አይደለ።” አሉ አባ ደርብ ለሁለተኛ ጊዜ በሀፍረት ተሸማቀው።

“አይ ምንው! የርሶ መጽሐፍ ደሞ በዛ።” አሉ ወይዘሮ ብዙ ከተቀመጡበት ተነሱት ወደ ውስጥ እየተሸቀነጠፉ። እንደ ንዴታቸው ቢሆን አባን ዘለው ቢያንቋቸው አለዚያም የጣዱትን ጀበና አናታቸው ላይ ቢፈረክሱት አይወጣላቸውም። ሆኖም የውሸትም ቢሆን የደፉትን ቆብ በተሰይም አግዚአብሔርን ፈርተው ትተዋቸው ወደ እቃ ቤት ገቡ። እዚያ ግን የሚሠሩትም ሆነ የሚፈልጉት ነገር አልነበረም።

አባ ደርብ ከወይዘሮ ብዙ አነጋገር እና ሁኔታ ቋምጠውና ዓገተው እጃቸው ሳይገባ ለጉዳይ ያደላደሉትን ገንዘብ እንደማያገኙ ቁርጣቸውን አወቁ። ይልቁንም ለማግባባት ሲሉ የዘባረቁት ውሸት አሳፍሯቸው ከተቀመጡበት ሲነሱ ወይዘሮ ብዙ ተመልሰው ብት አሉ።

“ይቆይ እንጂ አባ ይቀመጡ” አሉ ካንገት በላይ በሆነ አነጋገር።

“የለም የለም እሄዳለሁ።” አሉ ማኩረፋቸው እያስታወቀባቸውና በቆሙበት እያመነቱ።

ወይዘሮ ብዙ መሀረባቸውን ከጡታቸው ሥር አውጥተው ሲፈቱ የአባ ደርብ ፊት ፈካ ማለት ጀመረ።

“ገንዘቤንስ ተሰጡኝ የራሳቸው ጉዳይ” አሉ በልባቸው።

“ይኸው። እግዜር ይስጥዎት” አሉ ወይዘሮ ብዙ የመወርወር ያህል ድፍን አምስት ብር እያስጨበጧቸው።

“አረግ! ይኼንሳ ምን ላድርገው?” አሉ በእጃቸው ያንጠለጠሉትን ክታብ እያሳዩአቸው። በአምስት ብር ለመስጠት እንደማይፈትዱ ልባቸው ያውቀዋል።

“እሱንማ ለሌላ ሰው ይሆንዎታል። እኔ አልወስደውም።”

“ያንዱ ለአንዱ ማ መች ይሆናል። ለዚያውስ ሰንት ደክሜ መሰለም ያዘጋጀሁላት።”

“ምን ይሆናል? ውድ የሚያደርገው ብራናው ከሆነ ጽፈቱን ቀይሮ ለሌላ ሰው ማድረግ ነው።”

ቅር እንዳላቸው ቆባቸውን እየነካኩ ከዘራቸውን አስቀድመው ወጡ።

“አጭበርባሪ” አሉ ወይዘሮ ብዙ ለራሳቸው አባ ደርብ የአጥሩን በር ሲሾልኩ ከቤታቸው በር ቆመው በትዕዛብት እየሸጉአቸው።

“ድሮም እኔ ጠንቋይና ደብተራ አይሆነኝ። ለሚሰግዱለትና ለሚያፈነድዱለት እንጂ እንደኔ ፈጣሪውን ለሚፈራ መች ይሆናል።” ብለው አሰቡ።

“የሰይጣን ሥራ” አሉና በድምጽ አወገዙት።

24

ተጫንቀውና ተጫምቀው፤ እስትንፋላቸውን፤ ለሚታቸውንና አከላታቸውን ተወራርለው፤ በፍቅር ሀይል የእርካታና የደስታ ድካም አዝሏቸው እንደተቃቀሩ በሰመመን ወድቀዋል።

ቀድሟት ነቃና የግራ ክንዱን እንዳንተራሳት ከአንገቱ ቀና ብሎ ቁልቁል አስተዋላት። ያለምንም ሲጋት ክንዱ ላይ ካሸለበ ገጽታዋ ፍቅር፤ ውበትና እምነትን አነበበ። ግንባሯን ላም አደረገና ዘወትር ይህን በመሰለ ውሎአቸው እንደሚያደርገው በቀኝ እጁ ጣቶች ሚዶ ሠርቶ የተበተነ ፀጉሯን ቀስ አድርጌ መላግ ያዘ። ባለፈው ሰሞን አሉባልታ ሰምቶ ራሱን ሲረብሽ መሰንበቱን በቁጭት አስታወሰና ሀብቱንም ላቢንም በልቡ ረገማቸው።

“አባቦች! የተንኮል መርዛቸውን ረጭተው ሊያለያዩን ነበር... እኔኮ እሚገርመኝ በመፋቀራችን የሚያጡት በመጣላታችን የሚያገኙት ጥቅም አለ?” አለ የሀሳብ ድምጹን ከረርና መረር አድርጌ። “ውሽታዎች! ውሽታዎች ናቸው።” ብሎ ለመደምደም ሞከረ። -ሀሳቡን።

በዚህ አቋሙ ላይ ግን የሀሊና ቅሪት ሆኖ የተደበቀ ጥርጣሬው ጣልቃ እየገባ ረበሸውና እንደገና ትኩር ብሎ ተመለከታት። እንዳች የክህደት፤ የጥላቻና የተንኮል ምልክት ያገኘ ይመስል።

“ሰው ልቡን ይመስላል? እንዲያ ቢሆን ምንኛ ደግ ነበር። ሰው ልቡን አይመስልም እንጂ ቢመስልም ጥርጣሬ እሚሉት የእምነት ፀር ጠፍቶ ከልብ የቋጠሩት ጥሩና መጥፎ ከግንባር ላይ በግልጽ ይነበብ ነበር። የእርሱም ሀሊና ወይ እምነትን ወይ ክህደትን ከገጸ ላይ አንብቦ በአንድ አቋሙ ይፀና ነበር።” ለማንኛውም ትኩረትን እንደሚሻ ጥልቅ የቅኔ ሰንኝ ደግሞ ደጋግሞ አነበባት።

“ለመጀመሪያም ለመጨረሻም ጊዜ ያፈቀርኩት እንተን ነው” የምትል መሰለው። ገና ሲገናኙና ከዚያም በኋላ በየአጋጣሚው ለትለው ለተዘምረው የቆየችው ቃሏ ነው።

መጀመሪያዋን ሌላው ቢቀር ጠብቃ ባቆየችው እና በፈቃደኝነት ባሰረከበችው የተፈጥሮ ክብሯ አረጋግጦላታል። መጨረሻዋለ? . በማመንታት ጭንቅላቱን ወደ ትከሻው ዘንበል ቀና እያደረገ የማያውቀው የፍቅር ባላንጣውን አስታወሰ። ቀይ ይሁን ጥቁር የማያውቀው የትንሳኤ ዘገባኤ ማተሚያ ቤት ሠራተኛ። እናም በሀሳቡ የገመተውን ምስል ሰጥቶት ከዳርምየለሽ ጋር ያላቸውን ታሪክ ሠራው።

“ጅላጅል መላይ ሰው ነው። እሱ እንኳን ከውጭ እንጂ ውስጡን በማያውቀው የነዳርምየለሽ ቤት በምግብ አሳብቦ ወጣ ገባ እያለ ሲቃለዳት። ከዚያ ቤቱ ጭር ሲል በተፈጠረው አጋጣሚ ተጠቅሞ ሲዳራትና ሲላፋት። . . ተያይዘው እንደዋዛ ከአልጋ ሲወድቁ ወይንም ደግሞ በቁማቸው . . .”

“ሺት!” አለና ሳይታወቀው ተበሳጭቶ እጁን አወራጨ። “እንድሽ ምን ነክህ?” አለችው አንገቷን ያንተራሳት እጁን ሲፈነቅል በድንጋጤ ከወደቀችበት ለመመን ነቅታ።

በሀሊናው በቀረፀው ሀሳብ ሳቢያ ሳይታወቀው መላሳቱ እራሱንም ስላስደነገጠው አፋን ዘግቶ ቀረ።

ዳርምየለሽ የፊቱን መለዋወጥ አስተውላ ምን እንደነካው ደጋግሞ ጠየቀችው። ሊነግራት አልቻለም። ምን ብሎ? አድርቦት ስለነበረው ጥርጣሬና ቅናት እንደሁ ማክሰኞ ዕለት በሩቂያ እማካኝነት እንደተገናኙ እያለቀሰች ምክንያቷን ስትነግረው ተቀብሏታል። በጠና ታማ መሰንበቷን፤ ቀጠሮ እየሰጠ ችው የቀረችበት ምክንያትም እንደምንም ልታገኘውና ልታየው ጉትትና ናፍቆት እያደረባት ነገር ግን ለመውጣት ለትሞክር ባለመቻሏ እንደሆነ ሌላም ሌላም።

እንዲያ ስቅለቅ ብላ እያለቀሰች ለትናገር እርሱ በጥያቄና መልስ እየዋከበ እንደሌላው ጊዜ ፖሊሳዊ ማጣራት ለማድረግ በፍቅር የለዘበ አንጀቱ አልቻለለትም። እንደ ብርቱ ዝናብ ጉንጮቿን የረገጠው የእንባ ዶፍ በልቡ ከሚፈሰው ፍቅራዊ ፏፏቱ ለሚት ጋር ተቀላቅሎ የፈጠረበት የእምነት ጉርፍ በውስጡ ሲያቆጠቁጥ የነበረውን ጥርጣሬ ጠራረገበት። ይልቁንም የእርሱም እንባ ተንቆርዞ እያበበለና እያጽናና ነበር ወደጌቷ የሸኘት።

ከዚያ በኋላ ራሱ በተጨማሪም እስካላጋጠመው ዳግመኛ የሰው ወሬ ሳይሰማና ያለፈውንም ከሆዱ አውጥቶ እንዳፈቀራት ሊቀጥል ወሰኗል። አሁንም ከተጋደመችበት ቀና ብላ ክንዶቿን በአንገቱ ዙሪያ ለትጠመጥም ሰውር ሀሳቡ ሸሽቶ ከሀሊናው ጀርባ ተደበቀ። ሙሉ ደረቱን አስጠግቶላት ክንዶቹን በብብቶቿ ሥር አሳለፈና ጀርባዋን እያሻሸ ፀጉሯን በጣቶቹ እየላገ ሲገናኙ

ጀምሮ ያሳለፏቸውን ጥሩ ጥሩ የፍቅር ጊዜያት በሰመመን ጠራቸው።

ለጋዜጣው ዝግጅት ክፍል የተለያዩ መጣጥፎችን በማቅረብ ባደረገው ጥረት ከፍሪሳንስ ሠራተኛነት ወደ ኮንትራት ቅጥር በተዛወረ ሰሞን ነበር። አንድ ቀን እሱና ሀብቴ ዝናቡ ከሥራ በኋላ አብረው ወዲያ ወዲህ ሲሉ የከሰዱትን ፈረቃ ጨርሶ በየአቅጣጫው ከሚተምመው የዳግማዊ ምኒልክ ትምህርት ቤት ተማሪ መሀል ወገቧ ላይ ደርሶ ጫፉን እንደዋዛ በብር ላሰቲክ ሸብ ያደረገችው ረዥምና ጥቁረቱ ማራኪ ፀጉሯ ካይኑ ገባ። በፀጉሯ የተያዘው ዓይኑ እጥር ብሎ ወገብ ከዳለ፤ ባት ከተረከዘ፤ ትከሻ ከደረሰች ለይቶ ከፍልፍል ያለ ትክለ ሰውነቷን በአድናቆት ፈዞ አስተዋለው። መደበቅ ስላልቻለ ለሀብቴም አሳየውና አድናቆቱን ተጋሩ።

“እንልክፋት” አለው ሀብቴ አስፋልቱን አቋርጣ በቅድስት ማርያም ቤተክርስቲያን በኩል ወደ ሁለተኛ ፖሊስ ጣቢያ አቅጣጫ ሰትይዝ ወደ እርሷም እያደገ። እርሱ ግን በሴት ጉዳይ ላይ የልቡን ወኔ ስለሚያውቀው ፍላጎቱ ቢኖረውም በዓይኑ ብቻ ተከትላት።

“ቦካህ እንዴ? ምነው ዝም አልክ እየራቀች እኮ ነው።” አለ ሀብቴ።

“ምን ልበል ታዲያ! አላንቃት።”

“እንልክፋት አልኩህ!”

“ምን ብለን ነው የምንለክፋት? እንደ ዱርዬ በመንገድ ያየነውን ሁሉ መልክፍ ደስ አይልም።” አለ እንዳለ ይሉኝታና ፍርሀት ተጭናት።

“እኔ! ምን ብለን እንደምንለክፋት አላይሃለሁ።” አለና በቆመበት ትቶት እያደገ። ተከትላት። ሀብቴ።

እንዳለ ምን እንደሚባባሉ ባይሰማውም ፈንጠር ብሎ ይመለከታቸው ነበር። እንዳልተግባቡ ያስታውቅ ነበር። በመሀል ወደ እርሱ ሰረቅ አድርጋ ስታይ ያደረበትን ድንጋጤና መሸበር እስከመቼም አይረሳው።

“ጋጣርታም ጨጨ ናት!” አለ ሀብቴ መንጭቃ ካመለጠችው በኋላ በቁጭት እየተመለሰ።

“እኔምኮ ነገርኩህ። ሳታውቃት ሳታውቅህ ምን ብላ ትቀርብሃለች? ልጅቷ ደግሞ ከሁኔታዋ ገና ምንም የማታውቅ የቤት ልጅ ትመስላለች።” አለ እንዳለ።

“እሱ እንኳን የወጣላት የተቃጠለች ጭስ ናት። ታስታውቃለች።” አለ ሀብቴ።

“አትመለስኝም። እንደዚያ ብትሆን ኖሮ እንኳን ተከትለሃት ልትከላተር በቀጩትህ ትቆም ነበር። እንደዚህ ከማመናጨቅም ይልቅ በምላሷ አቅልጣህ ነበር የምትሄደው። ይቺ ግን ርግጠኛ ነኝ ሌላው ቀርቶ ወንድ በፍቅር ጨብጧት

አያውቅም።” አለ ረዥም ጊዜ እንደሚያውቃት ሁሉ።

“አላወቅካትም። ስትሪክት የሆነችው ራሷን ልታስወድድ ነው።” አለ ሀብቴ እያጥላላ።

“አሁንም በቃ ተዋት። ስትሪክትም ሆነች ስትሬት እምቢታዋን አሳይታህ ሄደች” እንዳለ ማጣጣሉ ከማጣት የመጣ ‘ሲያጡ መጥላት’ መሆኑ ስለገባው ከልቡ በሽቆ።

“እኔማ ቅድመ-ንም አንተ ፈልገሃት መልክፍ ስለፈራህ ላቀላጥፍህ እንጂ ለራሴ የምፈልጋት ዓይነት አይደለችም” አለው ሀብቴ።

“እሱን እንኳን ተወው። ምንም የሚወጣላት አይደለችም። ዞሮ ዞሮ ለሁለታችንም ላትሆን ሄዳለች። እርሳት።”

እንዳለ ከሀብቴ ፊት ‘እርሳት’ ብሎ ግዴለሽ ቢመስልም እንደ አፋ ሁሉ ልቡ በቀላሉ አልረሳለትም። ለሌቱን ሲያሰባት አደረ። በማግለቱም ቀኑ አልገፋ ብሎት ሲቀመጥ ሲነሳ ዋለና ከሥራ እንደወጣ ወደ ቅድስት ማርያም ቤተክርስቲያን ብቻውን አመራ። ከትምህርት ቤት እስክትለቀቅ ወዲያና ወዲህ እየተንቆራጠጠ ጠበቃት። ስትመጣ ግን ሊያናግራት አልደፈረም። ሠረቅ አድርጋ ስታየው ልቡ እየተንተረተረ ግንባርን አስመትቶ በዓይኑ ሸኛት። ከዚያ በኋላ በየቀኑ ሳይሰለች ጠበቃት። ሳያናግራት።

በመሥሪያ ቤቱ ታዝዞ ለአንድ ሳምንት ክፍለ ሀገር ሲሄድ ፍቅርና ትዝታን ከተጋራት የረዥም ጊዜ ፍቅረኛው እንደተለየ ሁሉ ቅር ቅር እያለው ነበር። ሥራውን እየተጣደፈ ጨረሰና በናፍቆት ተወጥሮ ተመለሰ።

በተለመደው ቦታና ሰዓት ዓይኖቹን እያቅለበለበ ሲጠብቃት በሚያውቀው ርጋታና የፊት መኮላተር መጣች። ድንገት ስታየው የደስታ ከሚመስል ድንጋጤ ጋር ያሳየችው ፈገግታ ድፍረት ሰጠውና በሰላምታ ቀረባት። ተቀራረቡ።

ከዚያ ወዲህ አብረው ያሳለፏቸው የፍቅር ቀናት ወራትና ዓመታት አንዱ የአንዱን ድምር እያሰረና እየቀመረ ከማለፉ በቀር እንደ ብረት በጠ ነከረ እምነትና መተሳሰብ የገነቡትን የፍቅር አጥር የነቀነቀ መቃቃር ቢኖር የለዋኑ ብቻ ነው።

አንገት ለአንገት ተያይዘው ከተመለከቷቸው የፍቅር ሲኒማና ቴአትሮች፤ ተጋርተው ካነበቧቸው ልቦለዶችና ካደመጧቸው ሙዚቃዎች ጥሩ ጥሩውን ሁሉ በራሳቸው እየመሰሉ ጣፋጭና በእኩልነት ላይ የተመራተ አይጠገብ የፍቅር ህይወት ነው ያሳለፉት።

አልፎ አልፎ በአነጋገርና በሀሳብ አለመጣጣም ቢጋጨም ኩርፊያቸው

እንደ እናትና ልጅ ካፍንጫቸው አያልፍም። በማግስቱ ተፈላልገው ሲገናኙ ያለፈው ገጭታቸው ለዕለቱ መሳላቂያና የጨዋታ መክፈቻ ከሚሆናቸው በስተቀር ቂም አሳድረው አያውቁም።

“ለምንድነው ግን ሀብቱ ሲጀመር ጀምሮ ስለዳርምየለሽ ጥሩ ነገር የማያወራው!” አለና አለበ ወደ ጓላ ተመልሶ የራሱንና የዳርም የለሽን የፍቅር ጉዞ እየገመገመ የቆየው ሀሳቡ አሁን ላይ ሲደርስ። ለሰሞኑ የእርሱ ሆድ መሻከር የሀብቱና በእርሱም አማካኝነት የላቢ ጋይድ ሚና ጉልቶ እየታየው። ዳርምየለሽም ብትሆን ለሀብቱ ያላትን ጥላቻ እንደዋዛ ቢሆንም ደጋግማ ነገራዋለች።

“እንዲሁ ሳየው ያስጠላኛል” ትለዋለች። ለምን እንደምትጠላው ጠበቅ አርጌ ሲጠይቃት። ለዚህም ነው ልቡ በእርሷ ላይ ቅሬታን ባዘለበት በነዚያ ቀናት ምናልባት የጠላቸው ስለእርሷ የሚያውቀው ሚስጥር ቢኖር ነው የሚል ግምት ያደረበት። ሁለቱም በእርሱ ምክንያት ሲገናኙ የሰላምታ ልውውጣቸው ጥላቻቸውን የሚያንፀባርቅ አይደለም። በተለይ ሀብቱ በንጹህ ስሜት የሚያናገራት ለመምለል ይሞክራል። ታዲያ . . .

ጉንጭ ለጉንጭ ተላልፈው እንደተቃቀሩ ትከሻው ላይ ያዋለችው አገጭን ሳብ አድርጋ ከናፍሯ እየተንቀጠቀጡ ፍዝዝና ቅዝዝ ብላ አስተዋለችው። ደጋግሞ መጠጣት እና በንጹህ ስሜት ቃላትን መለዋወጥ ጀመሩ።

“እንድሽዬ፣ መቼ ነው የእኔ ቤተሰቦች አውቀውህ ለትዳር የምንበቃው?”

“ካሁን በፊት ተነጋግረን ወሰነንበት የለም እንዴ?” አለ ቅንድቦቿን በአመልካች ጣቱ እየኳለ።

ከአባቱና ታናሽ እህቱ ጋር ከሚኖርበት ጠባብ ቤት ወጥቶ ለራሱ የሚሆን ቤት እስከሚከራይ፤ እርሷም ትምህርቷን በከፍተኛ ደረጃ እስክትከታተል። አለበለዚያም ውሎ መግቢያ የሚሆን ሥራ እስከምታገኝ በትዕግሥት ሊጠባበቁ ተሰማምተው ነበር።

“ቢሆንም ሁለታችን ከተሰማማን ውሳኔአችንን ማሻሻል እንችላለንከ” አለችው።

“ለምን? እንዴት አድርገን ማሻሻል እንችላለን? በአሁኑ ጊዜ የቤት ኪራይ ለማግኘት ያለውን ችግር ታውቂዋለሽ። ነው ወይስ እዚያች እግር ከራስ ሆነን እምንኖርባት የአባቴ ቤት ሌላ ቤተሰብ መስርቼ በስተርጀና ማረፊያውን ለቀማው?”

“እኔ እንደሱ አላልኩም”

“ታዲያ ሌላ ምን አማራጭ አለን?”

“ለምን ደባልም ቢሆን አንገባም? ለእኔና ለአንተ አንድ ክፍል ቤት ትበቃናለች። ዋናው ፍቅሩ ነው። ‘ፍቅር ካለ አንድ ቂጣ ለዘጠኝ ያጠገባል’ ይባል የለም? በደባል ተከራይተው አንድ አልጋ በምታክል ክፍል የሚኖሩ ብዙ ባልና ሚስት አውቃለሁ።”

“ግን ምን ያህል ተደስተው ወይንም ተማርረው እንደሚኖሩ ታውቂዋለሽ? ከቤት ቤት ሲባረሩና ሲሳደዱ ሁልጊዜ አዲስ እየሆነ በማይሞቅ ጎጆአቸው ተሰላችተው የተጋቡበትን ቀን እንደረገሙና እንዳጥላሉ የሚኖሩ፤ የኑሮ ምሬታቸውና ችግራቸው ፍቅራቸውን አቀዝቅዞት እስከመፋታት የደረሱም ብዙ ናቸው። እኛም ቀድሞ ነገር ቤቱስ ቢገኝ ማንኪያና ሹካ እንኳን የሌለን ባዶ እጅና እግሮች አንድ ቤት ገብተን የምንመሠርተው ትዳር አይታየንም። ትዳር ማለት ቤትና ፍቅር ብቻ አይደለም።”

“ሌላ ምን ያስፈልጋል? ገንዘብ እንደሆነ ለጊዜው አንተ የምታገኘው ደሞዝ ባያንደላቅቅ ጉሮርአችንን ለመክደን ሳይበቃን አይቀርም።”

“አይበቃንም ዳርም። አንደኛ ነገር ምንም እንኳን ሠርቶና ውሎ ለመግባት መፍጨርጨሩን ባያቆም ወደ ዕድሜው ጣሪያ የሚገሰገስ አባትና ከጥገኝነት ያልተላቀቀች እህት እንዳሉኝ አትርሽ። የእኔን ርዳታና ድጉማ ይፈልጋሉ። ሁለተኛ ነገር ደግሞ እነርሱ እንኳን ባይኖሩብኝ በእሁኑ ወቅት የቤት ዕቃ አግልጽ ጉጆ ለመውጣት አልተዘጋጀሁም። ሌላው ቢቀር የሴት መሶብና ማብኪያ፤ የመኝታ አልጋ፤ እንደዚ እንደዚ የመሳሰሉትን መሠረታዊ ጉጆ መውጫዎች መያዝ ያስፈልገናል። ለዚያውም ቤተሰብሽ ያለሰርግ ለመዳር ፈቃደኛ ቢሆኑ ነው። ካሁን ቀደም እንደነገርሽኝ ከሆነ በተለይ እናትሽ ድል ባለ ሠርግ ዓለማቸውን ማየት ይፈልጋሉ። የኔ አባት እንኳን የባለበት ድሃ በመሆኑ የአቅሙን ክልል ያውቀዋል።”

“እንድሽ፣ ለራሴ ከብዶ የታየህን በእነሱ ፍላጎትና ምኞት አታላብብ። እኔና አንተ ከተሰማማን እነሱን አይመለከታቸውም።”

“እንዴት አይመለከታቸውም? ይመለከታቸዋል እንጂ። ያለ ሁለቱም ወላጆች እምነትና ድጋፍ ትዳርን መመሥረት ድሰትን በሁለት ጉልቻ የመጣድ ያህል ያስችግራል። ትዳር ሦስት ጉልቻ ነው ሲባል አንዱ ጉልቻ የቤተሰብ ድርሻ ነው። ቤተሰብ ያልደገፈው ትዳር ሁለት ጉልቻ እንደማለት ነው። በሁለት ጉልቻ የተጣደ ደግሞ ካንድ በኩል ዘንበል ማለቱ አይቀርም። ተደላድሎ እንዲቀመጥ ሦስተኛው ፍኖር አለበት።”

“በቃ ተወው። እኔ ይኼን ሁሉ እንድትናገር አልነበረም” አለችና በቅሬታ አቋረጠችው።

“አንቺ ግን ዛሬ ምን አላለበሽ?” አላት ከጥቂት ዘመታ በኋላ ነገሩ ከንክሮት።

“እንዲሁ ነዋ! እንዴት ምን አላለበሽ?”

“አይ እንዳው ተነጋግረን የቆረጥንበትን ጉዳይ ሳይታሰብ እንዳዲስ

ማንሳትሽ ገርሞኝ ነው።

“አላስቸል ብሎኝ ነዋ!” አለች ደክምክም ባለ ድምጽ።

“ምኑ?”

“እስከዚያው መጠበቁ”

“ለምን አያስቸልሽም? መቻል ነው እንጂ። ለራሽም ዘመን ደስታና ፍቅር ለጭር ጥቅምና ፍላጎትን ቆጠብ አድርጌ መታገስ ያስፈልጋል” አላት።

“እኔኮ በጣም ነው የምወድህ” አለችው እንጉዩን ጭምቅ አድርጋ ይዛ።

“እኔም” አለና ቅንድቦቿ መሀል ሳም አደረጋት።

“ከኔ አትበልጥም” አለችው ልትውጠው ይመስል በጉጉት እና በለስት እያየችው።

“ሰንት ኪሎ ነሽ?”

“ኢ... ዛ! ደረቅ” አለችና እጇቿን ካንጉዩ ጥምጥም አንስታ የሚወዳት እናቱን እንደሚያግባባ ህፃን ሳይና ታች ከናፍሩን ካጋጠመች በኋላ በሁለቱም አመልካችና አውራ ጣቶቿ እያፍተለተለች።

“እሺ ከወደድከኝ ለምን የዛን ዕለት አልሳምከኝም?” እንደዋዛ ትጠይቀው እንጂ ሲከነክናት ነው የሰነበተው።

“መቼ?”

“ማክሰኞ ዕለት ነዋ! እኔ እንደዛ ናፍቀኸኝ መቼ እግኝቼው እያልኩ ለመጣ አንተ ኬርለስ ሆነህ እጅህን ሰጠኸኝ።”

“እ! የዛንለታማ ቦታው አመቺ ሰላልነበረ . . .” ብሎ ምክንያት ሊፈጥር ሲል አቋረጠችው።

“ባክህ ተወው! ‘ካንጀት ካለቀሱ እንባ አይገድም’ ከዛ በፊት እንኳን ያን ያህል ቀን ሁለት ቀን ሦስት ቀን ለሥራ ወጥተህ ለትመለስ መንገድ ላይ ሳይቀር ለመሸኝ አታውቅም?”

“እሱ ልክ ነሽ። ግን እውነቱን ተናገር ካልሸኝ ያኔ ዝም ያልኩሽ ለላከረፍኩ ነው።”

“ታዲያ ብታኮርፈኝስ? የእኔን ያህል ብትወደኝ ኖሮ ለጊዜውም ቢሆን ቅሬታህን ረስተህ ትለመኝ ነበር።”

“እና ሆዴን እየከፋው ብለምሽ ወደድኩሽ፤ ባልስምሽ ደግሞ ጠላሁሽ ማለት ነው? መሳሳም እኮ የልብ ንጽህናና ዕምነት ማረጋገጫ ማህተም ነው። ሁለቱም ከናፍሮች ከውስጥ በመነጨ የተፋቃሪዎች የየራሱ ንጽህና ንቁ ለሚትና ፍላጎት ላይ ተመርኩዘው ካልሆነ በቀር አንዱ ሌላውን ለመሸንገልና ለማስመሰል ሲሉ ከውስጥ በቀዝቀዝ ለሚት ቢጋጠሙ እንደ መሳሳም የፍቅር ለሚትን ከመፍጠርና በመላው አካል ሀሴትን ከመርጨት ይልቅ ጎንደመናከስ ለሀሊና ቀፍፍ ለሚትን ይቆነጥጣል። ታዲያ ሺህ ጊዜ ብወድሽ ከልቤ የሌለውን ለሚሽ ለምን ራሴን አታልላለሁ? ውስጤ በእንቺ ላይ ቂም ይዞ በቀጭት እየታመሰ ለምን ከአንገት በላይ በሆነ የፍቅርና የናፍቆት ለሚት እቀበልሻለሁ? ለዚህም መብቃታችን እድሜ ለሩቂያ እንበል።”

“እንዴት?” አለች ጣቶቿን ከከናፍሩ ላይ አንስታ።

“እሷ ባታገናኝን ኖሮ እስከዘለአለሙ ተለያይተን ነበራ”

“ለምን እንለያያለን? ለራሴ በታመምኩ ቀጠሮ አፈረስች ብለህ ልትሰርዝኝ? እትወደኝም ማለት ነው። እኔም ያልኩህ ይኼንን ነው። ብትወደኝም ምን ሆኖ ይሆን?” እያልክ እንዳውም ለኔ ታስብና ትጨነቅ ነበር።”

“እንደሱ አይደለም ነገሩ። ለመውደዱ አንቺ የራሳሽ በልጦ የሚታይሽን ያህል እኔም እወድሻለሁ። ነገር ግን እንዳንዴ እየወደዱ መጥላት አለ። አለ አይደል በጣም የምትወጂውንና የምታፈቅሪውን ማጣትሽ ሲለማሽ ወይንም ያንቺ ሊሆን እንደማይችል ሲገባሽ ትጠይዋለሽ፤ ትንቂዋለሽ። ትዝ እያለሽ ትረሺዋለሽ።”

“አልገባኝም። ይኼ ሁሉ ታዲያኮ ከእኔና አንተ ጋር ምን አገናኘው?” አለች አባባሉ ከብዶ እየተሰማት።

“በወቅቱ መስሎኝ ተገናኝቶ ነበር።”

“እንዴት ይገናኛል?”

“በቃ መሰለኝ አለፈ። ለሁን ዋናው ቁም ነገር ፍቅራችን አለመቋረጡ ነው” አለ የእነዚያ ቀናት ለሚትና ለስተሳሰቡ በዳርምየለሽ ጥያቄ ተቆለቆለ እንዳያገረሽበት እና ደስታቸው እንዳይደፈርስ በደፈናው እየተከላከለ። ወዲያውም የሰማውን ሁሉ መንገሩ ያመነበት ለስመሰሉት እርሷን በማበሳጨት ግንኙነታቸውን ከማሻከር በቀር ምንም ጥቅም እንደሌለው አስቦ።

“ግራም ነፈስ ቀኝ እ-ው-ድ-ሻ-ለ-ሁ!” አለ እወድሻለሁን ፊደል በፊደል ረግጦ እየቆጠረ። ልትናገር አፏን ከፈት ለታደርግ በከናፍሩ ቀደማት። የ‘ነፃው እሁድ’ ነፃ ፍ. . . ከመነፋፈቅ በኋላ የተደረገ በመሆኑ የዛሬው ‘ፍሪ ሰንዴይ’ ለእርሷም ሆነ ለእርሱ የተለየ ነው።

25

“ይኼ ሰውዬ እንዴት ነው እዚህ ቤት ሽር ጉድ አበዛላ!” አለች እናቷ ስለ ፈጠነ ውለታ እንስተው ጥሩ ሰውነቱን ሲያዳንቁ ከአፋቸው ተቀብላ። ሁለቱ እህቶቿን ጨምሮ ራት እየበሉ ነው። “ደርሶ ቤተኛ የሆነበት ምክንያት አልገባኝም።”

“ምን አጠፋ ዳርምየለሽ? ባንቺ መታመም ምክንያት ከላይ ከታች እንደልጅ ስልከውና ባርጠው የሰነበትኩት እኔ ነኝ። ሌላውን ትተሽ ዛሬ የታረደችውን ፍየል እንኳን መራቤቴ ድረስ ተሯራጦና አላልክ ያስመጣልኝ እሱ ነው።”

“አዲስ አበባ ፍየል ጠፍቶ ነው መራቤቴ ድረስ የተፈለገው?” አለች ዳርምየለሽ ነገሩ እያሳቃት። ዛሬ ገና ከዋለችበት ስትመጣ ጀምሮ ፊቷ ፈካ ብሎ ስለነበር ሁሉም ያሁኑን ሳቅን የተቀበሉት በያዝልቅልሽ ዓይነት ስሜት ነው። ወይዘሮ ብዙ በተለይ እንደ ሰሞኑ ፈርተው ሳይሆን ዘና ብለው ነው የሚያናግሯት።

“መቼ እንደሱ ሆነና ልጄ፣ ማንኛውም ፍየልማ እዚሁ ሞልቷል። የተፈለገችው ግን ያልተጠቃች ቀይ ፍየል ነበረች። ‘ቢቸግረኝ . . .’ ምን አለች ነው የሚባለው ቤትዮዋ። እኔማ አንቺ የዳንሽልኝ መስሎኝ እንጂ . . .”

“ምነው በቀደም ተነጋግረን የለም እንዴ? ዶሮውን አርዳችሁ የጣላችሁ ዕለት ሰዎቹ ከወጡ በኋላ አለመታመሜንና እንደዚያ ያለ አጉል እምነት አስፈላጊ እንዳልሆነ ነግሬሽ የለም?”

“እሱስ ነግረሽኛል” አሉ ዶሮ ያረዱ ዕለት ሳይሆን ማክሰኞ ማታ ያነሳችባቸውን ጥያቄ ይበልጥ እያስታወሱ። “እኔ እንዲያው ፈልገልኝ ያልኩት ከዚያ በፊት በመሆኑ ካደከምኩት ብዬ እንጂ። የሰው ውለታ መቼም ይከብዳል።”

“አላስፈላጊ ውለታ ነው”

“ቢሆንም፤ መቼም ግደታ የለበት። እንዲያው እግዚአብሔር የመረቀው ሆኖ እንጂ በሰው ጦስ፤ በሰው ጣጣ ማን ይገባል ልጄ? ሆነሽም አልሆነሽም ትልቅ ውለታ ነው የጣለብኝ።” አሉ ወይዘሮ ብዙ ለምን እንደጠላችው አልገባሽ ብሏቸው።

“የምን ጦስ ነው እሱ? ምንም ጦስ የለብንም”

“አለመሆኑን እኮ ያወቅነው አሁን ነው። እስቲ ማን ነው እንኳን

ለመተትና ለሚበላ ዶሮ ቢሉ በግ እሰው ቤት ገብቶ የሚያርደው!”

“ምናለበት?” አለቻቸው ነገሩን በአነጋገሯ ብቻ ሳይሆን በትክክል እንቅስቃሴም እያቃለሉት። እንዲህ ያለው አምልኮ ቀርቷል። ስዚያውም ጉረቤት ለጉረቤት ወንድ ሲጠፋ ማረድ የቆየ ባህላችን ነው።

“ማቲ እንኳን የእንቁጣጣሽ ዕለት ማታ እማማ ሸዋ ጠርተውት አርዶላችዋል” አለች ኑንሽ ጣልቃ ገብታ።

“ዝም በይ አንቺ ቀዥቃዥ! ዛሬ ምን ነክቷታል ልጅቷ! የጠየቀሽ አለ? እሱ እንደሆነ እግዚያብሔር ሲፈጥረው ዳቢሎስን አስቀምጦ ነው። የተረገመ ልጅ። ለመሆኑ የክርስቲያን ልጅ ክርስቲያን መስሏቸው ነው እሳቸውስ እሱን ሰው ብለው የሚያሳርዱት? ጸም አያውቅ ፀሎት እግዚር የረገመው ፍጥረት።” አሉ የዳርምየለሽን ጉዳት በኑንሽ ተቆጥተው ነገሩን ለማረሳላት እየሞከሩ። ኑንሽ በድንጋጤ አፏን ይዛ ቀረች።

“ወጣም ወረደ ፈጠነ እሚሉት ገልጃኝ እግሩ አላማረኝም። የጤና ያርግለት ብቻ።” አለች ዳርምየለሽ የእናቷ ስሜት ቢገባትም ልትናገር ያስበችው እንዳይቀር።

“ኸረ እሱ የጤና ነው። ሰው ዝምድና ፈልጎ ሲጠጋ እንዲህ አይባልም” አሉ በትዝብት እያስተዋሏት።

“የምን ዝምድና? ብቻ በኋላ ነገር እንዳይመጣ እንጂ . . .” አለችና ልትናገር ያስበችው ለራሷም ስላልጣማት አንጠልጥላ ተወችው።

ገና እነርሱ ቤት መብላት የጀመረ ሰሞን አቀራረቡ ወንድማዊ መስሏት ተዝናንታ ነበር የምትቀርበው። አንድ ቀን በእራት ሰዓት ከሌሎቹ ቀደም ብሎ መጣ። ብቻዋን ሳሉን ተቀምጣ ዳንቴል እየወራች ነበር። እንደገባ እያሳሳቀ ሰላምታ ሰጣትና ሊሰማት ጉንበስ ሲል ሰድባና አመናጭቃ አስተወችው። . . . ይህ ነው ስለፈጠነ ስታስብ በሀሊናዋ የሚመጣው። ከዚያ ቀን ወዲህ ገና ስታየው ደሟ ይቆጣል። ለእናቷ ግን አልነገረቻቸውም። እርሱ ገፍቶ ሲያናግራት ከአንገት በላይ ታናግረዋለች። በተረፈ ግን ፊት አትሰጠውም። -ሰላምታ ብቻ።

ሰሞኑን ደርሶ ቤተኛ መሆኑና ጉድ ጉድ ማለቱም አዝማሚያው አላማራትም። ከእርሱም ይልቅ በእናቷ የዋህነትና አዙሮ አለማየት ስትናደድ ነው የሰነበተችው።

§

“አጉል ልማድ! ጉጂ ባህል የወሰደው የእምነት ገመድ” አለች ለራሷ በማጉረምረም። ምግቡን ከነመቅረቡም የረሳችው ትመስላለች።

“እሁሉን አትበይም ይልቅ” አሉ እናቷ ነገር እየበላች መሆኑ አበላጭቷቸው።

በዝምታ ጭንቅላቷን ነቀነቀች ከተመለመደ ላለመውጣት። እነርሱም በቅቷቸው ይሁን ነገር ተስምቷቸው ማዕዱን ይዘው ተነሱ። እርሷ በተቀመጠችበት አቀርቅራ ቀረች። አጉል እምነትና ጌጂ ባህልን እያወገዘች። -በህሳቧ።

የችግሯ፣ የጭንቀቷ ምንጭ ራሳቸው ሆነው ሳለ አለማወቅ ተብትቧቸው። በጥብቅ የክርስቲያንነት ዕምነታቸው ከለላ በደመነብሰ ይሸሹትና ይርቁት ወደነበረው የዐባይ ጠንቋይ ደጅ በሽታና መድሀኒት ፍለጋ እንደወሰዳቸው ከሰሞኑ ድርጊታቸው ገምታለች። በደህና ቀን ያወግዙትና ያጥላሉት የነበረው የአጉል አምልኮ ገመድ በጭንቀታቸውና በችግራቸው ቀዳዳ ገብቶ እንደጠለፋቸው ሲሰማት ለዚያ ያበቃቸው የርሷ ሁኔታ መሆኑን አሰበችና ያን ያህል መሆን እንዳልነበረባት ፀፀትና ቁጭት አደረባት።

“የቤት ጣጣ ጦስ ጥምቡሳስ ብሎ ነገር” አለች አሁንም ለራሷ በማጉረምረም።

“አጉል እምነት ያመጣው ጣጣ። ድንቁርና የወለደው የፍርሃት የጭንቀትና የችግር መጠጊያ። መፍትሔውን በጀርባ አዝሎ ዞሮ ማየቱ ሲቸግር የአርባ አራቱን ደጃፍ ማጣብ። በራስ አምሳል ለተፈጠረ ሰውና ሰው ለፈጠረው ረቂቅ መጢቅ እምነት መንበርከክ። . . .”

26

የገና ዕለት ነው። በስተምሥራቅ በኩል አጩንቁራ ለብ ካለው መቀቷ ጋር ስታጫውታት ያረፈደችው ጀምበር ከረር ብላ የአዲስ አበባን እርቃን መጥበስ ብትጀምርም፤ በዚህ የጥድ ሠራዊት በተጠንቀቅ በተሰለፈበት ቦታ ከአናት አናት የተያያዘ ፀጉራቸውን /የጥደቱን/ አልፋ የረገጡትን ምድር እንደልቧ ለማቃጠል አልተመቻችም።

ቦታው ጀርባውን በባህር ኃይል ለሸሮ ሜዳ፣ ደረቱን ከወንዝ ማዶ ለፈረንሳይ ለጋሲዮን፣ ግራ ሽንጡን ለራስ ካሣ ሠፈር /ኢየሱስ/ ቀኙን ለተፈሪ መኮንን ትምህርት ቤት የሰጠው የቀድሞው መነን መናፈሻ ሲሆን በተፈጥሮ አቀማመጡ ያማረና በዕድሜ ረዝመው በሰል በሰል ያሉ የጥድ ዛፎች በብዛትና በሥርዓት ተሰልፈው የሚገኙበት ፀጥተኛ ሥፍራ ነው።

በዚህ ጫካ መሀል አንድ መለስተኛ ቪላ በሰው እጅ ተከርክመው ባደጉና አሁን ግን ችላ ተብለው ሸረራት ባደራባቸው አፍሮ ቅርጽ ጥዶችና በአበቦች ተከብረው ይታያል። የቤቱ ዙሪያ አካባቢም ለብቻ ታጥሮ በሰውና በህይለኛ ውሾች ይጠበቃል። ከዚሁ ግቢ ተነስቶ በአሜሪካን ኤምባሲ ጀርባ የተፈሪ መኮንን ትምህርት ቤትን አጥር በስተግራው ጨረፍ አድርጎ ወደ ቀኝ በመታጠፍ ከዋናው የሸሮ ሜዳ ሰድስት ኪሎ መንገድ የሚቀላቀል ቀጭን አስፋልት ተዘርግቷል። ይኸው አስፋልት ወደ ግቢው ሲመለስ ያመጣቸው ሁለቱ የፍቅር ቤተኞች በስተግራ ለቀቅ አድርገውት ከዛፎቹ ሥር ይገኛሉ።

ሥፍራው ፍቅራቸውን እንደወጡ ጀምሮ በርካታ ትዝታዎችን የተለዋወጡበት ነው። በተለይ የነፃው ልሁድ ገሮግራማቸው ከመጀመሩ በፊት ትኩስ የፍቅር ጊዜያቸውን በሰፋት ያሳለፉበት ነው። በረዣዥሞቹ ዛፎች ታዛቢነት የፍቅር ቃልኪዳናቸውን ያለቅለበት ያሠሩት በዚሁ ሥፍራ ነበር። መጀመሪያ ሲመጡ ከሰው ዓይን ለመሸሸ እና የፈለጉትን ያህል ባይሆንም የብቸኝነት ነፃነታቸውን ለማግኘት ነው። እያደር ግን ለቦታውም ፍቅር ያዛቸውና በርካታ እሁዶችን ተመላለሱበት። ተፈጥሮአዊ ውበቱን ከማድነቅ አልፈውም የሰው ጥረት ታክሎበት የህዝብ መናፈሻ ቢሆንና በተከለለው ግቢና ቪላ ሳይቀር እነሱም ሆኑ ሌሎች መሰሎቻቸው /ፍቅረኞች፣ ሠርገኞች፣ ጓደኞችና የተፈጥሮ ውበት ናፋቂዎች ሁሉ/ እንደልባቸው ሽር እያሉ እንዲዝናኑ ‘ቢደረግ’ ብለው

ተመኝተዋል። እንዲያውም እንዳለ ይኼን ምኞቱን ተመርኩብ ባንድ ወቅት “በተፈጥሮ ውበት የመዝናናት ባህልን ለማዳበር” በሚል ርዕስ በዓምዱ ሥር ባቀረበው መጣጥፍ ላይ በዋናነት ስለዚህ ሥፍራ ጠቀሜታ አትጽፏል።

ዛሬ ግን የሁለቱም ዓይኖች የቦታውን ውበትና ግርማ ለማስተዋል ታውረዋል። የየልባቸውን ፍራጅና ጥርጣሬ ይዘው የጎረጥ እየተያዩ እንደ ደረሱ ዳርምየለሽ በለፍት ጠቅልላ የያዘቻትን የተጣጠፈች ወረቀት ሰጠችው። በመገረም ፈገግታ ተውጦ ጭንቅላቱን እየነቀነቀ ደግሞ ደጋግሞ አነበባት።

“ምን አላት መሰለሽ ሰውዬው?” አለ የሚፈታተነውን የሰሜት ንዳድ ተቆጣጥሮ በሀሳቡ የመጣለትን ተረት በፈገግታ እያጣጣመ። ተረቱን አንድ የአምዱ ተሳታፊ ልኮለት ለንባብ ካዋለው ቆየት ያለ ቢሆንም እንዳሁን ከልቡ ገብቶ አያውቅም። ከራሱ ገጠመኝ ጋር አገናዘበና ከት ብሎ ሳቀ። ንዴትና ብሽቀት የፈጠረው መራራ ሳቀ።

“የቱ ሰውዬ?” አለች አሳሳቁ ሰላማራት በምን ሊል ነው ስጋት እያስተዋለችው።

“አዳምጪኛ ልነግርሽ እኮ ነው” አለ አሁንም በሽሙጥ ፈገግታ እየሸረደዳት።

እሷ አላየችውም። ባል ከቆጡ ወጥቶ ተንጠልጥሏል። ሚስት ወፍጮዋን እየገረደፈች ታንጉራጉራለች።

‘መሄድ መሄድ አለኝ መንከልከል መንከልከል
አፌ ባይናገር ሆዴ ይዟል ተንኮል።’

“ይኼንን የሰማው ባሏ ምን አላት መሰለሽ? ልደብድብሽ፣ ልመልስሽ፣ እንዴት ተደርጉ! አካኪ ዘራፍ! አላለም። አልለመናትምም።

‘መሄድ መሄድ ነው ወይ መንከልከል መንከልከል
ራሱን ሳይጉዳ ሰው አይጉዳም ተንኮል።’ አላት ይባላል።

“እና!” አለች ተረቱ ከእሷ ችግር ጋር አልዛመድ ብሏት። ይልቁንም የእንዳለ ተረትና ሰላት አበሳጭቷታል።

“አሁን ይሄን ተረት ምን አመጣው ታዲያ ‘ማሞ ሌላ ፎቶ ሌላ’ አሉ። ይልቅ . . .” ስትል አቋረጣት።

“አትሳሳች! ሰውዬው ማሞ ቢሆንም ፎቶውም እኮ የእርሱ ምስል ነው። ፎቶው ማሞን ይገልጻል።”

“አልገባኝም! ምን ልትለኝ ፈልገህ ነው?”

“እሱማ እንዴት ሊገባሽ ይችላል! እኔም ሳላረፍድ አልቀረሁም።”

“ለምኑ?”

“ተረቱን ለመንገሩ ነዋ!”

“እንዴት!”

“ተይ እንጂ ዳርምየለሽ! ለምን እንደ አላዋቂ ታደናቁሪኛለሽ። አኔኮ እሚገርመኝ! እስከመቼ በኩሉ ጨዋታ ተሸነጋግለን እንዘልቃለን?” አለ እንዳች እውነት ከግንባሯና ከዓይኖቿ ያነብ ይመስል ትክ ብሎ እያስተዋላት።

እንደወትሮው ቢሆን ከተቋጠሩ ቀናድቧ ሥር ቅዝቃዛ ያሉ ዓይኖቿን ሲያይ መረበሽና መጨነቅ አስተክዞት ያስቆጣትን ወይንም ያሳዘናትን ነገር ለማወቅ በጥያቄ እየወተወታትና እያጽናናት ግራ ተጋብቶ ይቅበጠበጥ ነበር። አሁን ግን በትእዛብት ተወጥሮ በብስጭትና በመበለጥ ቁጭት ተጠፍሮ ለእርሷ የሚሰማው ርህራሄ የቀረው አይመስልም። ከደረት ኪሱ ሲጋራ አውጥቶ ለኮሰና ትንፋሽ እስኪያጥረው በረዥሙ ሳበ።

“እንድሽ ፣ ዛሬ ምን ነክቶሃል? የምታወራው ሁሉ እንቅስቃሴ ነው የሆነብኝ። የማይደረስበት መልስ የሌለው እንቅስቃሴሽ። ማለት የፈለግከው ነገር ካለ ለምን በቀጥታ አትነግረኝም?” አለችው።

“ሆድ ሲያውቅ ዶሮ ማታ አሉ” አለ ግራ የተጋባች መምሰሏ ገርሞት።

“እንዴ! አማርኛህ ሁሉኮ ተረትና ቅኔ ሆኗል” ንዴቷን መገረሟ በልጦት ሳትወድ ፈገግ አደረጋት።

“ሳያውቅ የማያውቅ ቢነገሩት ይይዛል። አውቆ የማያውቅን ግን ምን ማድረግ ይቻላል። ከነተረቱም ‘አውቆ የተኛን ቢቀስቅሱት አይሰማም’ ይባል የለም። ስሟ!” አለ የገጽታው ጥቁር ፍካት በጥልቅ የቅሬታና የቁጭት ጭጋ እየተጣለ። ደብዛዛ ፊቱ ተከማችሮ።

“አውቀሽ ላለማወቅ ብትሞክሪም፤ ሀቅን በዳርዳርታው አንቺነትሽን በመስታወት ላለማየት ዓይንሽን ጨፍነሽ ብትሸሽም እኔ እንዳንቺ የድብብቆሽ ጨዋታው አይሆንልኝም። እና እነግርሻለሁ። እውነት ውሸት ብለሽ እንድታረጋግጪልኝና እንድታስተባብይ ግን አልፈልግም።”

“ምንድነው እሱ? እኔ . . .” ብላ የጀመረችውን ሳትጨርስ በቁጣ አምባረቀባት።

“በቃሽ!”

ደግነቱ ያለበት አካባቢ የተሞላው ጆሮ በሌላቸው ዛፎች ነው እንጂ በዚያ ቁጥራቸው ልክ የተሰበሰቡት ሰዎች ቢሆኑ ኖሮ እንደመብረቅ በወረደው ድምጹ ተሸማቅቀው እርስ በእርሳቸው በተላተሙ ነበር። ዳርምየለሽማ አገር ምድሩ እንደዘረባት ከተደገፈችው ግንድ ጋር ተጣብቃ ቀርታለች።

“ካሁን በኋላ ምንም ጥያቄ፣ ምንም ማስመሰል አልፈልግም። ጆሮሽን ብቻ፣ ጆሮሽን ብቻ ነው ላንዴም ለመጨረሻም ጊዜ የምጠይቅሽ ነገር ቢኖር።

በተረፈ ይበቃሻል።

“የማሰብ ሀይሌን አላጥተሽ በማላውቀውና በማልፈልገው የጡንቻ ልሳን እንድናገር አትገፋፈኝ። ሲያስቅስ የከረመ አንጀቴን፤ ታምኖ ባለመታመን ጥይት፤ በከህደት የቆሰሰ ልቤን በእሾህ አንደበትሽ አትውጊብኝ። የጭቃ እሾህ መሆንሽን፤ መሠረነትሽን ሳላውቀው ከተደበቀው ሰይጣናዊ ገጽታሽ በላይ በመላእክት ቅዱስነት መስዬሻለሁ። አምኜሻለሁ። ወድጀሻለሁ። አሁንም እንኳን ቢሆን እወድሻለሁ። እምነቴ ግን ቀስ በቀስ እየሟሟ መልሼ ሳረጋውና ስለበሰበወው ብከርምም ለሀይወቴ ማጣፈጫ የጥሩ ፍቅር ማረጋገጫ ሊሆንልኝ አልቻለም።

“ብርሌ ከነቃ አይሆንም እቃ”

“አረ ተው እንዳለ! አታስጨንቀኝ” አለች በማታውቀው ብሶቱና ባልጠበቀችው ምሬቱ ሰክራ ከተደገፈችው ግንድ ሥር ተንሸራትታ መሬት በመያዝ እየተንሰቀሰቀች።

“እኔ . . . እኔም እው . . .” እንደ ብርድ ደረጅን የሚሰብቃት እልህና ሀዘና ህቅ አድርጌ ያዛት። በአንድ እጇ የልቧን መውጣት ትከላከል ይመስል ደረጅን ደግፋ በሌላኛው እጇ ከዓይኖቿ ወደ ጉንፋኗ የሚፍሰቀለቅ እንባዋን መጥረግ አይሉት መታጠብ ሙሉ ፊቷ ላይ አጥመቀመቀችው።

“እኔ አይደለሁም የማስጨንቅሽ የሚያስጨንቅሽም የሚያስለቅስሽም የገዛ ድርጊትሽ ነው።” አለ እንደከዚ በፊቱ በእንባዋ ተበልጦና ተታልሎ ላለመረታት ፊቱን ወደ እማያያት አቅጣጫ እያዞረ።

“ይበቃኛል የእስካሁኑ። ከእንግዲህ፤ እንኳን አንዲት በእምነትና በሀይወቴ የተጫወተች ከህዲ ቀርቶ ፍቅርና ጠረፍን ሳልጠግብ የተለየችን እናቴ እንደገና ተፈጥራ ብታለቅስና ብትለምነኝ የሚመለስ ልብ የለኝም። የዓመታት ድብብቆሽሽን ሰምቼ እንዳልሰማሁ ራሴን ስሸነግልና ሳታልል መቆየቴም ይቆጫኛል። ምን ላድርግ፤ እወድሽ ነበራ። የፍቅር ልቤ ታውሮ ጥሩ ጥሩሽን እያሰብኩኝ የሰማሁትን የጠረጠርኩትን ሁሉ ስረዝኩት” አለ ዓይኖቹ የቋጠሩትን እንባ በቀኝ እጇ የመጻፍ ጠርዝ እያፈረጠ።

“በስተመጨረሻ ግን አለማየቴን ተማምነሽ፤ አለመጠርጠሬን ገምተሽና ንቀሽ የሸረብሽው የተንኮል ድር ከፊቴ ላይ ሲያገጥብኝ፤ ይባስ ብለሽ ደግሞ ቤት ለቤትሽ ተልክስሰሽና ንጹህ ፍቅሬን አርክሰሽ የቋጠርሽውን የበደል ፍሬ! ህም! . . .” ከንፈሩን ገጥሞ ወደ መሬት አቀረቀረ። -እየታየው።

በፍቅር ስም ተታልሎና ተበልጦ ሳይውልበት የያዘችውን ዘር የእኔ

ነው ብሎ ሲቀበል፤ የእርሱ እንዳልሆነ ልቡ እያወቀ ከትኩቶና አላድጌ በስተመጨረሻ በባለቤቱ ሲነጠቅ፤ ይልቁንም ከዚያ በፊት ለፍቅሯ ሲል መቀበሉንና የልቡን ቆራጥነት ማጣት ካየች በኋላ ዲቃላዋን ከነፍቅሩ አስታቅፋው ስትሰወር። እናም እሱን ለከፋ ችግር አጋልጣ ወደ ተሻላት ዘወር ስትል። . . . ሌላም ሌላም መጥፎ ሀሳብ እንደ አሁን እንደ አሁን ተሰምቶት ጭንቅላቱን ነቀነቀ።

ዳርምየለሽ በበኩሷ በማታውቀው ከሀደቷ ምክንያትነት በፍቅር ሲያቆላምጣት ልቧን እየነበረ በስሜትና በጉጉት እንድታዳምጠው ያስገድዳት ከነበረው ገናና እና ማራኪ አንደበቱ የሚወጡት የወቀሳ ቃላት የእንዳለ ሳይሆኑ የሰይጣን ቁጣ ሆነውባታል። ጭንቅላቷን ጉልበቷ ላይ ባስደገፈቻቸው እጆቿ መሃል ቀብራ እንደተቀመጠች ሀሊናዋ የሰማውን ደግሞ ደጋግሞ እየደወለባት በሀዘን ተሸማቀቀች።

በመሀከላቸው በተፈጠረው ዝምታ ሳቢያ በአስፈሪ ቅዠት ተውጣ ስትጨነቅ የቆየች መስላትና ወደ እውኗ ለመመለስ ሞከረች። ነገር ግን ከእውን ወደ እውን መሸሽ ከባድ ነው። ከእውን ወደ ህልምም ከዚያው የበለጠ ከባድ ነው። በገህዱ ዓለም የገጠመን እውነታ ዓይንን ጨፍኖ ከመጋፈጥና ከመቀበል በቀር ምንም ዓይነት ማምለጫ መንገድ የለም። አማራጭ ቢኖር የት እንደሚያደርስ የማይታወቀው ሞት የሚሉት የሀይወት በኋላ ሀይወት ብቻ ነው። በተረፈ እስከመጨረሻው የእስትንፋሰ ጠብታ ሀሊና የቀረጸውን ሲደውልና ሲያስተጋባ ከራስ እየሸሸና እየተጣሉ እንገትን ቀብሮ መኖር።

ዳርምየለሽ በህልምና በእውን የተጫወተበት አደባቢን ገዝታ ከምትወደውና ከሚወዳት የችግሯ የደስታዋና የፍቅሯ ተጋሪ ጋር ሆና በሳቅና በጨዋታ በመረዳዳትና በመተሳዘን ለመገኘት ያደረገችው እንደገና የራቀ ምኞትና ሙከራ አልተሳካለችም።

አንገቷን እንደቀበረች የእንባ ጉም በጋረዳቸው ዓይኖቿ ወደ ግንባሯ ሲያፍ አስተዋለችው። በመጨረሻው የሀዘንና የጥላቻ ስሜት። ብዙ መናገር ብዙ መጠየቅ ፈለገች። ሙሉም እድርጋ ሰድባውና አመናጭቃው የልቧን ሀዘንና ጭንቀት ልታስወጣም ተመኝች። ከናፍሯ ላይና ታች በማሸን እንደተገጠመ የብረት መንትያ ተጣብቆው አልላቀቅ አሏት። ዓይኖቿ ግን ታጥፈው ከተቋጠሩ ቀናድቧ ጋር ተራድተው የውስጧን ይናገራሉ።

እንዳለም ሊናገር የፈለገውን ያህል መቀጠል ተስኖት ዝምታውን ከሀሳቡ ጋር እያወያየ ቆየና ሠረቅ አድርጎ ተመለከታት። ዓይኖቿ ወደ ነበሩበት አልተመለሱም። በማግኔት እንደተሳበ ብረት መለመራቸውን እስተካክለው ቀሩ። ሙሉ ፊቱን መልሶ አፈጠጠባት። እንደዚህ የተንሰቀሰቀችው ለማስመሰልና

ለማታለል መሆኑ ተስማሙናም በልቡ ሳቀባት።

ዳርምየለሽ አስተያየቱ ቢያስፈራትም ከዝምታው የእርሷን ቃል ለመስማት እየጠበቀ ስለመሰላት እንደምንም ራሷን ተቆጣጥራ ጠየቀችው።

“ምን እንዳደረሁህ ለምን አትነግረኝም? ይኼ እንደሆነ በሁለታችንም ስህተት . . .” አለችና መሬት የወደቀውን ወረቀት አየች አድርጋ ንግግሯን ሳትጨርስ አቋረጣት።

“በሁለታችንም ስህተት!?” አለ ቃሏን እንደ ገደል ማሟቶ ከፍ አድርጎ እየደገመ።

“ስሚ! እንዳለ ማለት ጡጦ እሚጠባ የሦስት ወር አራስ አይደለም። ከሁለት ወር በፊት ታመምኩ ብለሽ የፍቅር ጀርባ ጉድሽን ለታስቀምጭ በፍቅር ስም ተበልጧል ይሁን አልኩኝ። ሳውቅ እንዳለወቀ ሆኜ። አሁን ደግሞ ይባሰ ብለሽ ንዳ ለንደ ስትልከሰከሽ የቋጠርሽውን ጽንሰ የሁለታችንም ስህተት እያልሽ ታላዝኒብኛለሽ።

“ብልጥ የሚበልጠው አንድ ቀን ነው። ሁለት ጊዜ ሞኝነት የለም። ይልቅ ሳይመሽብሽ ያሳሳተሽን የልጅሽን አባት ፈልገ። ሁሉንም ነገር ደርሼ በታለሁ። ጊዜና ትዕግስትን ይጨርስ እንጂ የደፈረሰ መጥራቱ የተደበቀም መውጣቱ የማይቀር ነው። እስከዚህ ድረስ ነበር የሆዴን በሆዴ ብዬ ለራሴ እስኪሰሉትልኝ የጠበቅኩት።”

ዳርምየለሽ በመጨረሻ ተስፋ መቁረጥ ተስፈንጥራ ተነሳችና ንዴት ያገረጣው ፊቷን ጣዕረሞት አስመስላ፤ ካጅ እሳት የሚወጣ ያህል እያቃጠላትና እያንገበገባት “ከህዲ!” ብላ ጮኸችበት።

እልህ እንደተናነቃት አየተንቀጠቀጠች ጥፍር የሌላቸው ጣቶቿን ለበጭሪያ አይሉ ለማንቅ ወደፊቷ አስቀድሞ ተወረወረች። እንደሰው ሳይሆን እንደተቆጣ ነብር ፈርቷት ወደ ኋላው ሸሽት ሲል ያለ ህይዲን በእርሱ ላይ ለማሳረፍ ተጠቅማ ነበርና ከቆመችበት ዘቅዛቃ የመሬት ቅርጽ ጋር ተዳምሮ ሚዛኗን አሳታት። በግንባሯ ተደፋች።

27

በፍቅር ላይ ጀገንኩ ብሎ ውስጥ ውስጡን በጥርጣሬ ሲያር የነበረ አንጀቱ ከቆረጠለት ወይንም ቆረጠልኝ ካለ፤ በህሊናው ጥልቅ ጉድጓድ ሲጨሰና ሲያጨሰው እርሱ ግን በፍቅር ሃይል ሲያበርድና ሲያቀዘቀዘው በሽፍንፍን የቆየ በደሷ በግልጽ መንደድና መጦፉን መቋቋም አቅቶት የቆሰለ ልቡን ለማሻር፤ የተረፈ ህይወቱን ለማዳንና መበለጡን ለመብለጥ ረመጡን ከነፍሙ አውጥቶ ወደ ባለቤቱ ከደፋ ዓመታት፤ ወራትን ሳይሆን ቀናትን አስቆጥሯል። አፍይ ለማለት። ዳግመኛ ፍቅር በሚሉት ገመድ ሳይጠለፍ። አፍቅር ሳያምን፤ አምኖም ሳይበለጥ፤ ተበልጦ ሳይቀና፤ ቀንቶ ሳይቃጠል።

እንዳሰበው ግን አልሆነለትም። ይልቁንም ለብእናው ባዶ ሆኖበት ሀሳብ ትዝታ፤ ጭንቀትና ፍርሃት እየተመላለሱ ሲረግጡት፤ ሲያሳዝኑትና ሲያስጨንቁት የህሊና ረፍቱን አጥቶ ነው የሰነበተው።

“የጥላቻ እናቱ ፍቅር ነው ማለት ነው?” አለ በብርድ ልብሱ ተጠቅልሎ ዓይኖቹን እንደ ሀሳቡ እየጨመቀ። “መሆን አለበት” አለ የሀሳቡን ጥያቄ በሀሳቡ እየመለሰ።

“ፍቅር እሳት ነው። ጥላቻም እሳት ነው። ሁለቱም ሽሽት የማያርቃቸው የደም ውስጥ እሳቶች ናቸው። ፍቅርና ጥላቻ ተቃራኒ ናቸው ያለው ማነው? ተቃራኒ የሚያስኛቸው ምንድነው?” አለ በህሊናው በዘረጋው የውይይት መድረክ ለሚያደምጡት የማይታዩ ታዳሚዎች።

“ፍቅር በደስታ፤ በመልካም ሥራና አስተሳሰብ፤ በቅንነትና በሰላም የሚገለጽ ንጹህ ብሩህ ስሜት ነው። ጥላቻ ግን በህዘን በክፋትና በተንኮል፤ በፀብና በጉዳት የሚገለጽ የተሸከለ ስሜት ነው። ይኼ ነው ተቃራኒ የሚያደርጋቸው” አለው ከማይታዩት የሀሳቡ ተካፋዮች አንዱ።

“ታዲያ ለምን ሁለቱም ሥቃይ ይሆናሉ? ለኔ ሁለቱም አንድ ናቸው። ልዩነታቸው ያለው በውደታና በግዴታ ከመቃጠሉ ላይ ነው። ያፈቀረ ሲነድ ይስቃል። በጥርጣሬ መንደዱን፤ በቅናት መቃጠሉንና ማረፉን በፍቅር ሥም ይሁን ብሎ ሰላምና ደስታን እያዛጋ ራሱን ለፍቅር ሲማግድ ይኖራል። የኋላ

ኋላ ግን እንዲያ ሆኖ የነደደለትን መንፈሳዊና አካላዊ እሴቱን ያሳለፈለትን ፍቅር ሲያጣጥ ይልቅም በሌላ መነጠቅ ሲረዳ ለፍቅር የነበረ አንጀቱ በጥላቻ ቅርጽ ልቡ በሃዘንና በትካሄድ በቀጭትና በፀፀት ይሞላል። ሳይወድ በግዴታ ባሳለፈው ከንቱ ጊዜ ላይ ጥርሱን ነክሶ የበቀል ከንዱን ያነሳል። አለዚያም አንደ እኔ አይነቱ ራሱን እየወቀሰና እየደቀሰ እሳት ተፍቶ እሳት ሲልስ ይኖራል። ፍቅርም እሳት ነው፤ ጥላቻም እሳት የወለደው እሳት። እንደዚያ ግን ባይሆን አፍቅሮ ሲቃጠል የከረመ አንጀቱ ሲጠላ ርሶ እርይ ማለት በቻለ ነበር። በፍጹም አንድ ናቸው። ማፍቀር ስቃይ መጥላትም ስቃይ። ተራ ገብተው ሰላም የሚነሱኝን ተደጋጋፊ ስሜቶች ተቃራኒ አድርጌ ማየት አልቻልንም” አለ በሀሊናው ሙክ ብሎ።

“የለም፤ ልክ አይደለም!” አለ ሌላው የሀሳቡ ሃሳብ ሰንዛሪ። “ጥላቻ የፋቀትን መዝገብ፤ የራቀትን አትርቦ ቁጭት ፀፀትና በቀልን የሚያበቅል የሙት ፍቅር መካን ብለዋል ነው። ፍሬው ፍቅር ተወግቶና ተነክሶ ያለጊዜው ሲሞት ብስጣሽ የሚሰነፍጥ የሚገለግና እሬት እሬት የሚል ጥላቻን ይፈጥራል። ጊዜውን ጠብቆ በተፈጥሮ ሀገር ሥርዓት ሲከሰም ግን በላይ ላይ አዲስ ፍቅር አዲስ ህይወትን ያቆጠቁማል። አንተ ያየኸውና የደረሰህም የመጀመሪያው ዐይነት ፍቅር ነው። ያ ደግሞ የራሱ ጥፋት ነው። እንዳይነከስ እንዳይወጋብህ አልጠበቅኸውም። በጊዜ ከእጅህ ማስገባት ነበረብህ። ፍቅርና አበባ አንድ ናቸው። አበባ በራሱ ይዞታ ሥር ተክለው በእንክብካቤና በጥንቃቄ ከያዙት ወቅት እየጠበቀ እንደገና እንደገና ያብባል። አበባው ያንተ በመሆኑ ትረካለህ። ትደሰታለህ። የዚህ ውብና ማራኪ ነገር ብቸኛ ባለቤት በመሆን እንዳፈቀርከው እና እንደወደድከው ትዘልቃለህ። ከራሱ ይዞታ ውጪ ራቅ አድርገው የተከሉት አበባ ግን ባማረና በደመቀ ቁጥር የጥርጣሬና የሥጋት ምንጭ ይሆናል። ወጪ ወራጁ ዓይኑን ሲጥልበት፤ ሲያደንቅና ሲመኘው ባለቤቱ ተለይቶት በማደሩ ሳይነክበት የነክብት እየመሰለው ከዛሬ ነገ ተቀጠ ፈብኝ እያለ በሥጋትና በቅናት እንቅልፍ አጥቶ ሲደብን ያድራል። ወይም ደግሞ ዞሮ ዞሮ የራሱ መሆኑን አምኖ በግደለሽነት እና በቸልታ ተኝቶ ቢያድር በተንከለኛ ተቀጥሮበት ባለቤትነቱን ያጣል። ፍቅርም ቢሆን እንዲሁ ነው። ያፈቀሩትን እንዳፈቀሩ ለመኖር ከእጅ አግብቶ ጧት ማታ መጠበቅና መጠንቀቅን ይጠይቃል” አለው።

“እና ጥፋቱ የኔ ነው? ማፍቀር ጥፋት ነው እንደ? አፈቀርኳት። ራሴን፤ ሙሉ ህይወቴን አሳልፌ ሰጠኳት። እኔ ላይ የተከለኸውን ፍቅር ጠበቅኩለሁ። የእኔን ግን አሳልፋ ሰጠኸብኝ። እሷክ እህልና ውሃ በጥብጣ እምትበላ ሰው ናት። አበባውስ ቢቀጠፍ ያለውደታው ሊሆን ይችላል። ስለማያሰብ የማንነቱን አያውቅማ። እሷ ግን መውራ ናት። አፈቀርኩህ ብላ ተስለመለመችብኝ። እውነት መስሎኝ አብሬአት ደመነብሴን ስለሰመለም በሰመመን ሳንቀላፋ ከረምኩኝ። እሷ ግን እኔን በፍቅር ስም አስተኝታ የይምሰል እሹሩኝ”

እየዘመረች ፍቅሪን ለሌላ ሰጠችብኝ። ታዲያ ከሰመመኔ ስንቃ፤ ብቸኝነቴን ስደርስበት በቀል ቢቀር በደሉን መርሳት፤ ፍቅር ብዬ የተበለጠኩበት የረመጥ ዘመኔን መሸሽ አልቻልንም ማለት ነው? ማፍቀር ያልታደለው ልቤ መጥላት የማያረካው ለምንድነው?” አለ የገዛ ሀሳቡን ሀሳብተኞች ‘ተዉኝ’ እንደማለት ‘ጭፍን ዓይኑን ጨምቆ የፊቱን ጡንቻዎች እያኮማተራ።

“ገና ነሃ፤ አልጠላሃትም። አሁንም ታፈቅራታለህ። አሁንም ትወዳታለህ። ይልቅ ሰላምና እርይታ ካማረህ ስህተቷን በስህተትነቱ ይቅር ብለህ ታረቃት።” የሚል ሀሳብ ተሰነዘረበት።

“በፍጹም በፍጹም። ሊሆን አይችልም። ከእንግዲህ እሷን ቀርቶ በምሰለ ሄዋን የተፈጠረች ማንኛዋንም አካል የማፈቅርበት ልብ የለኝም።”

“እንግዲያውስ ከሷ በቀር ላንተ የተፈጠረች ሴት አታገኝም። ብታገኝም እንኳ የሷን ያህል አታፈቅራትም። ህይወት ደግሞ ያለፍቅር ጉዳሎ ናት። ሀሊናህ እንዳለቀሰ ልብህ እንዳነከሰ ግማሽ ህይወት ኖረህ ማለፍ ትፈልጋለህ ማለት ነው?” አለው ከሃሳቡ ጉባኤተኞች አንዱ።

“ለምን? ያማ እንዴት ይሆናል ሴትን በሴት ተከቶ የቆሰለ ልብን ማሻር እንጂ ለማን ብለህ እና ህይወት ትኖራለህ?” አለው ሌላኛው።

“ደሞ ሌላ ሴት? ሌላ ቁሰል? ሌላ ፍቅር? ሌላ ማረር? ጥንቅር ብሎ ቢቀር ይሻላል። ህይወት፤ ፍቅር፤ ምናምን ብሎ ነገር፤ ሁሉም የተፈጥሮ ስንክሳር። ሁሉም ሰው ጉዳሎ ነው። በዚህች ዓለም ሙሉ ህይወት የለም። ታዲያ በጉዳሎ መሃል ጉዳሎ ሆኖ መኖር አይቻልም ማለት ነው? ለምን የኔ ጉልቶ ያስጨንቀኛል? . . .”

“ሺት!” አለ የማይዳሰስ፤ የማይጨበጥና የማይታይ ሀሊናው የሰበሰባቸው የማይዳሰሱ፤ የማይጨበጡና የማይታዩ አማካሪዎች የሰነዙሩበት ሀሳብና ክርክር ናላውን አዙሮት።

“በለማም ወልደ መንፈስ ቅዱስ! እንዳለ ምን ሆነክ?” አለች እሁቱ ‘ሺት’ ከሚለው ቃሉ ጋር ብርድ ልብሱን መንጭቆ እጆቹን ሲያንጨፈር።

እንዳለ የውስጥ ስሜቱ ፍጭቶ መጋለጥ አሳፍሮት ዝምታውን ቢመርጥም በሰዎች የባህሪ ለውጥ ግራ ተጭብታ የሰነበተችው እሁቱ የሆነውን እንዲነግራት ወተውተችው። ምንም እንዳልሆነ አስተባባላትና ሰዓቱን አይቶ መነሳት ጀመረ።

“አንቺ ግን ለምን በጥዋት ተነሳሽ?” አለ የሰሚዜን እጅጌዎች ግራና ቀኝ እያጠለቀ። ለወትሮው ለእርሱና ለአባታቸው ቁርስ ልትሠራ በጥዋት መነሳትዋ የተለመደ ቢሆንም ዕለቱ በዓል ስለሆነ የዚያን ቀን እንኳ ማረፍ እንደነበረባት ተስምቶታል። እርሷ ግን ጥያቄውን ለጥያቄዋ መልስ እንዳይሰጥ

ማረሳሻ ያለው አድርጋ ስላሰበችው ቅር አላት።

“ቁርስ ልሠራ ነው!”

“ለማን?” አላት “አባባ እንደሆነ ጃንሚዳ እንዳደረ ነው። እኔም ወደዚያው ልሄድ ነው። ለራሷ ነው። ቀስ ብለሽ ብትነሺ ይደርሳል” አሁን እከ በጣም ጥዋት ነው።

“ለምን? ቁርስ በሉትህ አትሄድም እንዴ? አሁን ይደርሳል።”

“አልበላም። እንዲያውም መድረሱን እንጃ። ከመጀመሪያው ጀምሮ ልከታተለው ነበር ያሰብኩት። መድፍ ሲተኮስ እየለማሁ እስኪ ምን አጋደመኝ።”

“እንዲሁ ሆነህ ልትሄድ ነው ታዲያ!”

“ምን ሆኛለሁ?” አለ ሀሳቧ ቢገባውም ሲያደናግራት። እርሷም አልለቀቀችውም።

“ገላህን ታጥቦህ፤ ልብሰህን ቀይረህ እትሄድም? ታቦት የሚወጣው ገና በአራትና በአምስት እኮ ነው።”

“ገላዬን ሰመለስ እታጠባለሁ። ልብሱም የለበስኩት ይበቃኛል። ምን እኔ ልሞሽር አልሄድ።”

“እንዴ! ጥምቀት እኮ ነው ቀኑ። ነጭ በነጭ እንኳን ባይኖርህ ሱፍነን አለዚያም የታጠበ ልብሰ ልበስ። አምና ሽር ብለህ እንዳልሞልክ! ካቻምናም እንጂ። እንደዚህ ሆነህ ነው ከእርሷ ጋር የምትውለው?”

“ከማን?” አለና ማንን ለማለት እንዳሰበች ስለገባው እሷ እስከትነግረው አልጠበቀም። “እኔን ነው ልብሴን የምትፈልገው? ይሄ እሷን አይመለከትም።” አላት ባጭሩ እንድትተወው ሳይታወቀው ፊቱን ከሰከሰ እያደረገ።

“እንዴት አይመለከታትም? ላንተ ባይሰማህም እሷ እንተ እንድታምርላት፤ እንድትደምቅላት መፈለጓ አይቀርም። እኔም ብሆን በእህትነቴ ኪክ ከመሰለች ጓደኛህ ጋር ኪክ መሰለህ ብትውል ደስ ይለኛል።” አለች የፊቱ መኮሳተር ውስጥ ውስጡን ቢያስደነግጣትም የግድ ልታሳስቀው እየሳቀች።

“ኪክ ብትሆን ከረሜላ ለራሷ ነው።”

“እንዴት! ላንተም ነው እንጂ”

“ኡፍ . . . እስኪ ተይኝ!” አለና ለፊቱ ውሃ ፍለጋ ሲነሳ ቀድማ አቀረበችለት። እሱ ሲታጠብ ከፊቱ ቆማ በሀሳብ ሰመጠች።

ለወትሮው ውሎ ሲመጣ ማታ ማታም ሆነ በእረፍት ቀናት እቤት ሲውል ከሷ እና ከአባታቸው ጋር ይጫወት ነበር። ሰዎችን ግን ቀልድ የለም ጨዋታ፤ የሚፈልገውን ከመጠየቅና ለተጠየቀው ከመመለስ በስተቀር የውትሮ ፀባዩ ተቀይሯል። አምሸቶ መጥቶ፤ እንዳንዴ ራት ሳይበላ እንዳንዴም ነካ ነካ አድርጎ በመተው እንደገባ ይተኛል። ሟትም ሲነሳ የቀረበለትን በልቱ ያለምንም ትርፍ ንግግር ‘ደህና ዋለ’ ብሎ ይወጣል።

ባብዛኛው የሚሠሩበትን ሆቴል የቡና ማሽን እንደታቀፉ አምሸተው ሥራ ባይኖርም የትም ውለው ከሚገቡት አባታቸው ይልቅ ይህንን የባህሪ ለውጥ ልብ ብላ ያስተዋለችው እሷ በመሆኗ ስትጨነቅና ስትጠበብ ነው የሰነበተችው።

አንድዬ ወንድሟን ትወደዋለች። እንዳለ ወንድሟ ብቻ ሳይሆን እናቷም ነው። እህቷም ነው። ጓደኛዋም ነው። አንዳንዴም ከአባቷ በላይ አባቷ ነው።

ከፎቶአቸው በቀር ጥቁር ይሁኑ ቀይ የማታውቃቸው እናቷ የሞቱት በሷ መወለድ ምክንያት መሆኑን ከተወላት ታሪክ ባሻገር የእናትነት ለዛቸውን ቀርቶ እስትንፋሳቸውን ከዘጠኝ ወር የማህፀን ዝምድና በላይ ለማግኘት አልታደለችም። እሱንም ይመቅ ይቀዝቅዝ ይመች ይቆርቆር ለይታ የማታውቀው፤ ለማንኛውም ሰብአዊ ፍጡር የተሰጠ የህይወት መጀመሪያ ዘመን በመሆኑ በአንጻራዊ ግንዛቤ የምታሰበው እና የምትረዳው ነው። ከዚያ በቀር የእናትን ክፋት ይሁን ደግነት አታውቅም። በደመነፍስ ከህይወቷ አንድ ትልቅ ነገር እንደሚኑድላት ከሚሰማት በስተቀር እናቴ ይኼን አደረገችልኝ ወይንም ይኼንን አደረገችኝ ብላ የምትጠቅለውና ትዝ የሚላት ነገር የለም።

በምትኩ የእናት ያህል የሚጨነቅላትና የሚያሰብላት ታላቅ ወንድሟ እንዳለ እናቷ ነው። ሲያማት በግርጌ በራሷዊ ታጥፎና ተዘርግቶ፤ ሲርባት ከላይ ከታች ወጥቶና ወርዶ፤ እንባዋን እንብቶ ሳቋን እየሳቀ ‘አለሁሽ’ የሚላት እሱ ነው። አባቷ እንደሆነ በተፈጥሮ ሀሳብ የለሽ ናቸው።

እንዳለ የቤተሰቡን በተለይም የእሁቱን የሃሳፊነት ቀንበር መሸከም የጀመረው ገና ከህጻንነት ዘመኑ አንስቶ ነው። ሊስትሮ ጦርጌ፤ ዘምቢል ተሸክሞና ሎተሪ አዙሮ ያገኛትን ይዞ እየገባ ከዳቦ የማያልፈውን የአባታቸውን ቀለብ አሻሽሎ በወጡም በእንቁላሉም በእንጀራውም፤ ገቢው ከፍ ሲልም ሥጋ ሳይቀር ገዝቶ በመቀየር ከእሁቱ ጋር ተካፍሎ እየበላ ለራሱ ድራቅና ቁምጣ እየለበለ መናኛ ቢሆንም ለእሁቱ አዲስ ገዝቶ እየለበሳት የራሱን እድገት ሳይጨርስ ባለው አቅም ተንከባክቦ ነው ያላደጋት። ለትምህርቱ ባለው ፍቅርም የሁለተኛ ደረጃ ትምህርቱን አጠናቋል። እርሷንም ተቆጣጥሮ ስላሰተማራት ዘንድሮ የሁለተኛ ደረጃ መልቀቂያ ፈተና ትወስዳለች።

በተለይ ሥራ ከያዘ ጀምሮ በሚያደርግላት የሞራልና በቂ የመማሪያ መሣሪያዎች ድጋፍ ከጊዜ ወደ ጊዜ በትምህርቷ እየጉበዘችና እየተሻሻለች ነው። እርሱም ሳይሰለች ከራሱ ይልቅ የርሷን ችግር እያስቀደመ ያግዛታል።

እስከሮ ለእንዳለ ያላት ፍቅርም ከዚህ ሁሉ የመነጨ ነው። ውሎ እሚገባ አይመስላትም። እንደ ጥሩ እናት ትሰስተለታለች። ትናፍቀዋለች። እርሱ ለእሷ እንደሚሆንላት ሁሉ እርሷም ትሆንለታለች። ፊቱ ፈቷ ነው።

ሲስቅና ሲቀልድባት ደስ የሚላትን ያህል ገጽታው ሲጠቁር ፈገግታው ሲለበር ልቧ ይሰበራል።

ሰሞኑንም ህሊናዋ ሰላሙን አጥቶ ነው የሰነበተው። ምን እንደሆነ ለማወቅ አስላስላ የገመተችው ጉዳይ ቢኖርም ምን ብላ እንደምትጠይቀው ጨንቋት፤ ለዚያውም የፊቱ አለመፈታት አስፈርቷት ነው የሰነበተችው። ዛሬ ደግሞ ይባስ ብሎ ከመኝታው አጣልቶ ብርድ ልብስ የሚያስወረውር ብስጭት ይሁን ቅዠት አየችበት።

“እንድቱ! ለምን ታስጨንቀኛለህ? እኔ እህትህ አይደለሁም? ከመቼ ወዲህ ነው እንደዚህ ዓይነት ፀባይ ያመጣኸው?” አለች እንባዋ መጣሁ መጣሁ እያላት።

“ምን አደረግኩሽ?” አለ ደንገጥ ብሎ ፀጉሩን ውሃ በነካ እጁ እያሸ።
“ሰሞኑን ሁሉ ልክ አይደለሁም። አንድ የሆነከው ነገር እንዳለ ይገባኛል።”

“ምንም አልሆነኩም። ያሳየሁት ለውጥ አለ አንዴ?”
“በጣም ነዋ! አይታወቅህም ማለት ነው?”
“ይቅርታ አስቱ! ዝም ብዬ ነው።”
“ዝም ብለህ እንኳን አይደለም። ታዲያ ከመሬት ተነስቶ የሚያስኮርፍና ብርድ ልብስ የሚያስወረውር ምን ነገር መጣ?”

“ባንቺ አይደለም። . . . ማለቱ ምንም አልሆነኩም።”
“በኔ ነው አላልኩም። አንድ ነገር ግን ሆነሃል። ተጣላችሁ እንዴ?
“ከማን ጋር?” አላት ሚዶውን ፀጉሩ ላይ ሰከቶ በጥያቄ አስተዋላትና።

“ከዳርምየለሽ ጋር” አለችው ልቧ ቢፈራም ግልጽ አድርጋ።
“ቡዳ!” አላት በሆዱ ያን ያህል ማወቂያ አስገርሞት።
“አልተጣላንም”
“አትደብቀኝ ተጣልታችኋል። ይኸው እዚ ቤት ከመጣች ስንት ጊዜዋ! ለምን ቀረች? አንተም ብትሆን ሰሞኑን ስለሷ ማንላት ትተሃል።”

እንዳለ ሊደብቃት እንደማይችል ያውቃል። አሁን ቢያስተባብልም ወደፊት ማወቂያ የማይቀር ነው። ደግሞስ ከፍቅረኛው ቢጣላ ከአሁኑ ምን አስደበቀው።

“ካልሸሰ አልደብቅሽም። ተጣልተናል።” አላት።
“ለምን? ጥሩ ልጅ እኮ ናት።”
“በጊዜው”
“አሁን ታዲያ ምን ተፈጠረ?”
“አስቱ አሁን ልነግርሽ እምችለው ጉዳይ አይደለም። ጊዜ እሚጠይቅ

ስለሆነ በደንብ ቁጭ ብለን እነግርሻለሁ። አሁን ይረፍድብኛል።”
“ነገሩስ እሺ! ግን ለዚህ ብለህ ነው ልብስህን ሳትቀይር ግዴላሽ ሆነህ የምትወጣው?”

“በሱ ምክንያት አይደለም። የዛሬው የጥምቀት ውሎዬ ከሌላው ጊዜ ይለያል።”

“እንዴት?”
“ለሥራ ነዋ የምወጣው። ለጋዜጣ ዝግጅት የሚሆኑኝን አንዳንድ ነገሮች ለማግኘት” አለና ኩቱን ደርቦ የሚያስፈልጉትን የጋዜጠኛ መሣሪያዎች ከያዘ በኋላ ተሰናብቷት ወጣ።

በህሳብ እንደሰመጠች ሸኘችው። ከሦስት ክንድ ተኩል ለማያልፍ ቁመቱ ያጠረችውን በር እንደ ልማዱ ዝቅ ብሎ አለፋትና እቻ ለእቻ ተጠጋግተው በተደራረቱት ቤቶች መሃል ሁለት ሰው ተራ እምታስገባዋን መተላለፊያ ተኩተላት። ጣደፍ ጣደፍ እያለ።

“ምን አጣላችው ይሆን?” አለች አስቱር ለራሷ። ዳርም የለሽን ገና ያየቻት ዕለት ነበር የወደደቻት። ከዚያ በኋላም ደጋግማ ስትመጣና አንዳንዴ እንዳለ ሁለቱንም ቴአትር ወይም ሲኒማ ጋብዟቸው ወይም ወደ መፍፈሻዎች እካባቢ ይዟቸው ሲሄድ ባደረጉት መቀራረብ በደንብ አውቃታለች።

ከውበቷ ባሻገር በፀባይዋና በአእምሮ ብስለቷ በተለይም ለእንዳለ ባላት ከፍተኛ ፍቅር እሷም ወዳታለች። በጥሩ አፍቃሪነቷ አድንቃትማለች። እቤታቸው ስትመጣ ቁጭ ብድግ ብላ ነው የምታስተናግዳት። የምትወደው ወንድሟ የሚወዳት በመሆኗም በእርሷ ላይ ሳይቀር የእህትነት ስሜት አሳድራባታለች። ብቻ በምኗም በምኗም ጥሩ ልጅ ናት። ወንድሟም ቢሆን በፀባዩ በእውቀቱና በእርጋታው ጥሩነቱ ከእርሷ ቢበልጥ እንጂ የሚያንስ አይደለም።

“ታዲያ ምን አጣላችው? ጥፋተኛ ማንኛቸው ይሆኑ?”
እርሷ ልትመልስው የማትችለው ጥያቄ።

፩

የዕለቱ የአዲስ አበባ እምብርት ሰው በሰው እንደተንቀጠቀጠ ነው። ከአራቱም ማዕዘናት አሸብርቆና ተሸምንሙና የሚፈሰውን በዓልተኛ ሲሠፍርና ሲበትን፤ የደስታ ስሜት በሚያወራጫቸው ጠንካራ እግሮች እየተረገጠ በሆታና በእልልታ ሲናወጥ፤ መሃሉን በምጣጭ ልጣጭ አስርና ገለባ፤ ዳርዳሩን በስም አይጠፊ የእህል ውህ ውጤቶች ከመቼውም በላይ ሲታሸና ሲበላሽ ቢውልም ወደም ይሁን ተገዶ ከዓመት ዓመት የለመደው ነውና ሆኖ ሰፊው ጃንሚዳ ከሰው ጋር መሰሎና ተቻችሎ ማደርን አሜን ብሎ የተቀበለ ይመስላል። ብቻ በየበሮቹ የሚወጡና የሚገቡ እንግዶቹን አፍንጫ ወጋ እያደረገ መጥፎ ለዎች ያደረሰባትን በደል ያዘክራል።

‘ጃንሚዳ ሰፋቱ...’ እየተባለ ዝናው የሚነገርለት ጃንሚዳ በእርግጥም አይጠረቁትን እንዳለፉት ዓመታት ሁሉ እያሰመዘገበ ነው። አይጠረቁት ሆኖ በእእላፍ የሚቆጠረውን የሰው ብዛት አጉሮ እንደየአመጣጡ ማስተናገዱን ተያይዞታል። የበዓል ጥምቀት ዐብይ መናሽሪያ የሆነው ይህ ሥፍራ ሥርዓተ ክርስትና ህይወጥ ብቻ ሳይሆን የተለያዩ የሀገሪቱ ብሔረሰብ ተወላጆች እንደየ ባህሉና ቋንቋቸው ከብ ከብ ሠርተው ሲጨፍሩና ሲደልቁ የሚታዩበት አሰደሳች የባህል ማዕከል ነው። ቱሪስቶችና በየሥራ አጋጣሚው አዲስ አበባ የሚኖሩ የውጭ ሀገር ዜጎች ካሚራቸውን አጉርሰው ከወዲያ ወዲህ እየተሯሯጡ ያነጣጥራሉ። የብዙ ብሔረሰቦች ሙዚየም ተብላ የምትጠራውን ኢትዮጵያ ናሙና ያለብዙ ድካምና ልፋት ለመቅረጽ። እንደየባህሉና እንደየቋንቋው ተሰባስቦ እየጨፈረ ‘ኢትዮጵያ’ የሚላት ሀገሩን በአንድ ዓይነት ቃል ጠርቶ ጀግንነቱን አትንኩኝ ባይነቱንና የሀገር ፍቅር ስሜቱን በመግለጽ ታሪካዊና ባህላዊ አንድነቱን ሲያረጋግጥ እማኝ ሆነው ለሌላው ዓለም ለማላወቅ፤ ተደንቀው ለማስደነቅ ታዘበው ለማሰጠንቀቅ።

ጧት ታቦት ሸኝቶና አግብቶ የተመለሰው የበዓሉ እድምተኛ እኩሉ በማግሥቱ የሚገባውን የሚካሄድ ታቦት ለማጀብ፤ እኩሉም ደረት ተሰብቆ አንገት ሲቀነጠስ ወይም ደግሞ መሬት በእግር ተወቅጦ ሰማይ በብትር ሲቃጣ ወይም አየር ሲቀዘፍና ሲራገብ ለማየት፤ ከቻለም ለማላየት ከብ አፍርሶ ከብ እየሠራ እርሱ በርሱ ይውሰበሰባል። ይተራመሳል።

በዚህ ሆታና ትርምስ መሀል ጉረምሳና ኮረዳ በመገነጠላዊ ስሜት ይላላባሉ። ይገፋፋሉ። ዓይኖች ዓይኖችን ያድናሉ። ወጥመዱ የያዘለት ጉረምሳ ኮረዲትን ከጉኑ ሻጥ አድርጎ ገለል ይላል። ያልያዘለት ሌላ ፍለጋ ይማትራል። አለዚያም በተስፋ እየተከተለ ያቆላምጣል። በእልህ እየጉነተለና እየዛተ ያስፈራራል። በውዴታ ያጣውን መግባባት በጉልበት ለማግኘት ይሞክራል። ነጠላ ወይም የፀጉር ጌጥ ቀምቶ በ ‘ሰጥ-አልሰጥም’ ይለመናል።

እድሜ ጠገብ አዛውንት ቀደም ያለ ዘመናቸውን ወግና ባህል ከአሁኑ ጋር እያበላለጡ ልጆቻቸው ዳንስ በሚሉት ‘ምንቅሪያ’ የጥምቀት ወጉን ያገር ልማዱን በማበላሸታቸው ዘመኑን እየኮነኑና ‘ጉድ!’ እያሉ ከዘመናቸው የሚገጥም ለፍላጎታቸው የሚጥም ‘ደርብብ’ ያለ ጨዋታ አጥተው ‘በኛ ጊዜ’ በሚል መንደርደሪያ ወደ ጓላ ተመልሰው አንደዋዛ ያሳለፉትን የልጅነትና የወጣትነት ዘመን ለዛ አጋነውና አሳምረው ያሰባሉ። ላዳመጣቸውም ይተርካሉ።

ከረሜላና ማስቲካ፤ ሎሚና ብርቱካን፤ ባለቀለም በረዶና አቶሉኒ፤ ከልክልና ዳቦ ቆሎ፤ ሸንኮራ፤ ለሰላላና ሌሎችንም ጣፋጭና ትናንሽ ነገሮች የሚሸጡ አዲሪና አንጣፊዎች የዓመቱን ከፍተኛ ትርፍ ለማግኘት ዋጋ ቀጥለው ይሯሯጣሉ። ወይም ባለብት ድምጻቸውን ከፍ አድርገው የያዙትን ነገር ያስተዋውቃሉ። የዓመቱን ከፍተኛ ነፃነትና ሳንቲም ከወላጆቻቸው የተቀበሉ ህጻናትም ሳንቲማቸው የቻለውን ሁሉ ተሻምተው እያላመጡና እየመጡ፤ እየበሉና እየጠጡ ይበርቃሉ። ይፈነድቃሉ። የሌላቸው ካላቸው ነጥቀውና መንትፈው ይጠፋሉ። በስጦኝ አልሰጥም ይሯሯጣሉ። ሁሉም ግን ደስታቸው ነው። ቀኑ ጥምቀት ነዋ! አሁን አኩርፈው አሁን ዙሪያቸውን በሞላው ፈገግታና ሆታ ይማረካሉ። ከብ ፈልፍለው ለማየት ይሸላከላሉ።

አባቶቻቸውና አያቶቻቸው በትእዛብት የሚያጥላሉትና ‘ዘመን አመጣሽ’ ብለው የሚያማርሩት ባህር ዘለሉ ‘ዳንስ’፤ ለሰጠንን ባይ ታላላቆቻቸው ‘የቀረ’ ብለው የሚያናገሩትና በባህል አድማቂ እኩዮቻቸው ላይ የሚላለቁበት እስከስታ፤ ሁሉም ያስደስታቸዋል። ህፃናቱን። ከነሱ በስተጓላ በሚመጣው አዲስ ዘመንና ባህል ‘ጉድ’ ብለው ያሁኑን ዘመናቸውን ለዛና ውበት በብልጫ እያስታወሱ እንደቀደሟቸው አዛውንት ሁሉ ‘አይ ስምንተኛው ሺ!’ አለዚያም ‘አይ ጊዜ!’ የሚሉበት ዘመን እስኪመጣ የትናንትናና የዛሬ መድረኮች ናቸው። ያገኙትን ያዩትን ሁሉ የሚቀሰሙ የአበባ ዘመን አዲስ ንቦች። ህፃናት።

* * *

በሃሳብ ፍጭትና ግጭት ናላው ተበጥብጦ ጧት የወጣው እንዳለ ከላይ ከታች ተሯራጦ በቃረመው የጃንሚዳ ድግስ ሀሊናው ሠክሮ ከልክ በላይ ባይፈነጥዝም ከብድ ብሎት የነበረው ስሜቱ ቀለል ብሎለታል። ውሉው

ለጊዜውም ቢሆን ሰላም ከነሳው ህሳቡ ስለገላገለው ለምሳ ወደ ቤቱ መሄድ አላለበም።

ጠዋት ከጥምቀት ባህሩ የአቡኑ ቡራኬ ጀምሮ ሥርዓተ ህይማኖቱን ሲከታተል ነው የዋለው። ታቦታቱ ወደ የመጡበት ሊሸኙም የአቦና የአቡብን ታቦት ካጀቡት የፈረንሳይ ሊጋሊዮን ምዕመናን ጋር ተቀላቅሎ እየሰሰን አስገብቶ ተመልሷል። የብዕር ጣቱ አስከቻለ ማስታወሻው ላይ ከትቧል። ‘ቀልጣፋ ጀሮ’ በሚላት ትንሿ መቅረቡ-ድምጽም ደህና አድርጎ አድምጠባታል። ለሥራው የሚጠቅመውን በግሉ ያስደነቀውን፣ ያስደሰተውን . . . ገጠመኙን ሁሉ ከብዙ በጥቂቱ አሰባሰቧል።

ከአንድ የሰንበት ትምህርት ቤት ድንኳን ገባና ጥግ ይዞ ተቀመጠ። በቴፕ የተቀረጸ ያፊዳዊ የካህናት ዜማ ይለማል። የሰንበት ትምህርት ቤቱ ወጣት መዘምራን እንደመድረክ ተለይቶ በተዘጋጀላቸው ሥፍራ ተቀምጦ ዋል። መዘምራኑ በተቀመጡበት ተቃራኒ ከዋናው ድንኳን ተያይዞ በተቀጠለ ሌላ አነስ ያለ ድንኳን ውስጥ እየተዘጋጀ የሚመጣው አምባሻና ዳቦ ቁርጥ፣ ሻይና ለሰላሳ ድንኳኑን በሞላው ህዝብ ይነሳል።

አንድ ነጠላውን አንደ ቄስ ጋቢ ያጣፋ ታዳጊ ወጣት “እርስዎስ ምን ላምጣልዎት?” አለ ወደ እንዳለ ጠጋ ብሎ።
“አንድ ለሰላሳና አንድ ዳቦ”
“የፈረንጅ ነው ያበሻ ዳቦ?”
“የትኛው ነው ያላችሁ?”
“ሁለቱም”
“ያበሻ ይሁን” አለ እንዳለ ሁለቱም ያገር ሆኖ ሳለ የፈረንጅ ያበሻ ማለቱን ባያምንበትም ከርክሩን ስላልፈለገ።
“ሂሳብ ቅድሚያ ነው”
“ስንት ነው?”

ሂሳቡን ሲነግረው ለመክፈል ባያቅማም ከህሊናዊ ትዕዛብት ግን ወደኋላ አላለም።

“ዋጋቸው እንዴት ነው፣ ውድ አልሆነም!” አለ ሳይታወቀው አጠገቡ ወደተቀመጡት አዛውንት ዞሮ።
“ምን ይደረግ ልጄ! ዘመኑ ነዋ! ዘመኑ! ሁሉ ንግድ ሆኗል። ጠበል ጠዲቅ የሚሸጥበት ጊዜ!” አሉ አዛውንቱ እሳቸውም የዋጋው ጉዳይ ከንክፈታቸው ኖሮ።
“ምናለበት ቢሸጥ! ገንዘቡ እንደሁ ዞሮ ዞሮ ያው ለበተስኪያኒቱ ነው። ያደለው ከዚህ በላይ ስንቱን ይሰጥ የለም” አሉ ከመጀመሪያው አዛውንት

ቀጥለው የተቀመጡ ሁለተኛ አዛውንት።
“እንዲያው መስጠትማ አንድ ስም ነው። መቸስ ሰው ለእምነቱ ያልሰጠ ለምን ሊሆን ነው። ሁለቱ የግዜር አይደለም? ይኼ ግን ደግ አይደለም። የገንዘብ መውደድ ያስመስላል። ለሰላሳው እንኳን ከነጋዴ የአስራምስት ሣንቲም ብልሟ። ሻዩ እንደዛ። ዳቦዋን ሳሊክ አሳክለው ካያ ሳንቲም። በእውነቱ ልክ አይደለም። በዚ ቢሉ በዚያ ንግድ ሆኗል” አሉ ሽማግሌው እየተማረ።
“ባመት አንድ ቀን ተሸጠና አሁን ንግድ ሊባል ነው?”
“የምን አንድ ቀን? በማሪያም፣ በገብርኤል፣ በሚካኤል፣ በታቦታቱ ንግስ እየተመኝኝ የሚነገደውስ? አሁንም እንዳውም ጠበል ሳይቀር በገንዘብ እየተሸጠ ነው።”
“ኧረ በስመአብ ይበሉ! ፀበል ደሞ የት ነው የተሸጠው? ለምን ክፉ ይናገራሉ?” አሉ ሁለተኛው አዛውንት።
“መሸጥ ተዚ በላይ ምናለ? አሁን በቀደምለት ልጆቼን ጠበል እንዲያመጡ ልኬ ባደላቸውን ተመለሱ። ምንው ብል ጠበሉ ቤት ሊታደስ ስለሆነ እርዳታ መስጠት ያስፈልጋል ተብለን አሉኝ።”
“ይኼማ ታዲያ ምን አለበት? ጠበሉ ቤት ቢሠራ ለኛው ነው።”
“አይደለም! ሁሉም ዐይነት አለው። ‘ልናለራ ነውና ያላችሁን ሠንዝሩ’ ማለት ደንብ ነው። ሳንቲም ያልሰጠ አይቀዳም ማለት ግን ንግድ ነው። ሃይማኖት እንዴት በገንዘብ ይሸጣል? ጠበል ለአማኞች እንጂ ለባለገንዘቦች ብቻ መሆን የለበትም። በውነቱ ደግሞ አይደል” አሉ የመጀመሪያው አዛውንት ጠበሉን የከለከሏቸው ከጉናቸው የተቀመጡት የውይይት ተጋራቸው እንደሆኑ ሁሉ ዓይናቸውን ጉልተለው በማፍጠጥ።
“ፍጹም ሀሰት ነው። እንዲህ ያለውን ቃል እርስዎን ከመሰለ ክርስቲያን መስማቱ በጣም ያሳዝናል።”

እንዳለ ጣልቃ ሳይገባ ንግግራቸውን እንደዋዛ እየሰማ ሳለ ልጁ የታዘዘውን ይዞለት መጣ።

ሁለቱ አዛውንት በ‘ዐዲቅ’ ለምን ተሸጠና -ይሸጥ ያነሱት ክርክር የፍታትና የቀብር፣ የንስሃና የሌሎችም ህይማኖታዊ ጉዳዮችን ከገንዘብ ጋር መቆራኝት አስነስቶ በማውገዝና በመደገፍ አነታረካቸው። እንዳለ በክርክራቸው ጣልቃ መሰንዘር የሚቃጣው ህሳብ ቢኖረውም ግድታት ውስጥ እንዳይገባ ስለፈራ ትኩረቱን በሚበላው ዳቦና በልቶ ሲጮርስም በድንኳኑ ዙሪያ በተለጠፉት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥቅሶች ላይ አሳረፈ። ኅትገት ክርክራቸውን ላለመስማት።

“የጥበብ መጀመሪያ እግዚአብሔርን መፍራት ነው”
“በድፍረት፣ በትዕቢት፣ በመናቅም በጻድቅ ላይ የሚናገሩ የሽንገላ ከንፈሮች ድጃ ይሁኑ።”
“በእግዚአብሔር ፊት ሕግን የሚያደርጉ ይጻድቃሉ እንጂ ህግን

የሚሰሙ ጸድቃን አይደሉም።

“እየተጠራጠርክ እግዚአብሔርን ሁለት ልብ ሆነህ አታገልግል።”

ቤተሰባዊ የሃይማኖት ውርሶ አርቶዶክስ ቢሆንም ለሀይማኖት ያለው ፍቅርና አክብሮት ከራሱ እምነትነት ይልቅ ሰዎችን በአንድ አቅጣጫ ለማለባለብ፣ ህይወትን ለመቆጣጠርና ለመምራት ካለው ሃይል አንጻር ነው። ምንም ይሁን ምን እምነት ጥሩ ነው ብሎ ያምናል።

እምነት ህሊናን ይገዛል። እምነት የሌለው ሰው የሚመራው በደመናነት ነው። አንድ ዓይነት እምነት የሌለው ሰው ጨካኝ ነው። ሰው በህሊናውም ሆነ በህሊናው ውጪ የሚያምነው የሚፈራውና የሚያከብረው ነገር ሊኖረው ይገባል። እግዚአብሔርን ከልቡ የሚያምን ‘በእግዚአብሔር’ ሲሉት ከጥፋት ይመለሳል። ለቸገረው ያዝናል፤ ለራሱም ይጽናናል። በጣላትም በቃልቻም እንኳ የሚያምን እንዲሁ ነው። በራሱ ህሊናም ቢሆን ጥሩ እምነትን የገነባ። ወሳኝ በማን ወይንም በምን ሳይሆን በአንድ ልብ በአንድ ነገር ከማመኑና ራሱን ለዛ ለእመኑበት ነገር ከማስገዛቱ ላይ ነው።

“ዘመኑ ነው፣ ዘመኑ” አሉ ከጉኑ ያሉት አዛውንት ከተከራካሪያቸው ጋር ያጡትን ተደማጭነት ከእርሱ ለማግኘት አንገታቸውን መልሰው።

“እንዴት አባባ?” አለ እንዳለ ሃሳባቸውን ለመስማት ዓጉቱ ሳይሆን ሲያናግሩት ዝም እንዳይላቸው ያህል።

“ስምንተኛው ሺህ ነዋ! በስምንተኛው ሺ ምን የማይሆን አለ!”

“ለባተኛና ዘመነኛ የሌለው ስምንተኛው ሺ። መጣ መጣ ደረሰ እንደተባለ፤ እሱ ግን ሁሉም ወደፊት እንደሸሸ እሚኖር የማያልፍ ስምንተኛው ሺህ!” ሲል በልቡ ተቸና “አባባ ስምንተኛው ሺህ ደረሰ እንዴ?” በማለት ጠየቃቸው።

“ታዲያሳ! እንግዲያም በጤና ነው ይኼ ሁሉ መፃት! ሴት ተወንድ እኩል ነኝ ካለች፤ ልጅ ሽማግሌ አባቱን አስቀምጦ እኔ ሳውራ እኔን ለሙኝ ማለት ከጀመረ፤ ሴት ሱሪ ለብሳ ጠመንጃ ከታጠቀች፤ አደባባይ፤ ሸንጦ ወጥታ ከፈረደች፤ ይኼ አይደለም ስምንተኛው ሺ ማለት?” አሉት።

“ይኼማ ከዘመን ጋር የሚመጣ የአስተሳሰብ ሰውጥ ነው። አባቱ ከእርስዎ ባላውቅም፤ ጥንትም እግዚአብሔር ሔዋንን ሲፈጥራት ለአዳም አጋሩ እንድትሆን፤ አንድ አካል አንድ አምሳል እንዲሆኑ እንጂ አዳም የበላይ እሷ የበታች እንዲሆኑ አልነበረም።” አለ እንዳለ ሳይታወቀው ወደ ውይይታቸው እየገባ። በንግግሩ መሃልም እጁን ወደ ደራቱ የውስጥ ኪስ ሰደድ አድርጎ ‘ቀልጣፋ ጀርወን’ ቆነጠጣት። እንድታዳምጥለት።

“ቢሆንም፤ ቢሆንም የኔ ልጅ፤ ያ ሌላ ይኼ ሌላ። እኛ እምናውቀው በኛ ብቻም ሳይሆን በአባቶቻችንም ጊዜ ከዚያ በፊት ሁሉ ሲወርድ ሲዋረድ እንደመጣው፤ ሴት ልጅ አፈር ብላ ወደ ዓዳ፤ ልጅም እንደልጅነቱ ወደ

እኩቶቹ አለዚያም ወደ ዓዳ ነው። ሴት የወንድን ሥራ ከቀጥቶ እኔ ገብቼ ወጥ ላበሰል ነው እንጂራ? ወይስ እኔም እሷም አደባባይ ከዋልን ማንኛችን ያበሰልነውን ልንበላ ነው? የባልና የሚስት ልዩነቱስ ምኑ ሳይ ነው?”

“ገዝታችሁ ነዋ! ወይንም ሆኑል ገብታችሁ። እንደዘመኑ ትዳር የትም ወርታችሁ የትም በልታችሁ ማታ ብቻ ሳዳር ተያይዛችሁ ወደ ቤት። ቤርጉ እንደሚታደረው” አሉ ሁለተኛው አዛውንት ድንገት ጥልቅ ብለው። እንዳለ ጣልቃ ከገባ ወዲህ ገለልተኛ ሆነው ሲያዳምጡ ነበር የቆዩት።

“ኸረ እኔስ ቸሩ መድሃኔአለም ይመስገን በደህናው ጊዜ ነው የፈጠረኝ። እንዲህ ተገላቢጦሽ ሳይመጣ። ይብላኝ ለዘመኑ ወጣት እንጂ ሚስቴም የኔ ቢጤ አርጊት፤ አትቀብጥም፤ ብትሞክረውም አሳያታለሁ” አሉ የመጀመሪያው።

እንዳለ ሁለቱ ሽማግሌዎች እንዲያ በነገር ሲናቆሩ ያልቆዩትን ያህል እንደገና አንድ ሆነው ከርሱ አንጻር መሰለፋቸውና በአንድ ሃሳብ መደጋገፋቸው ባያስደንቀውም የዘመን ፀበኝነታቸው ግን ሳያስገርመው አልቀረም።

“ምናለበት?” አለ ሀሳቡን ይቀበሉኛል ብሎ ሳይሆን ተንጠልጥሎ ሰቀረው የመጀመሪያው አዛውንት ጥያቄ መልስ በመስጠት ላቢያ ስሜታቸውን ለመጉትጉት።

“ምናለበት? ሁለቱም ሥራ ውለው ከገቡ ተረዳድተው ራታቸውን ቢያበሉ መተዛዘንን መተሳሰብን ያሳያል እንጂ የወንድየውን ክብር አይቀንስም።”

“እንዴ ምን ማለትህ ነው! ይቀንሳል እንጂ። ወንድ ልጅ ሽንኩርት መከተፍ ከለመደ የጥይቱ ነገር አከተመ ነው” አሉ ሁለተኛው አዛውንት።

“ምን ጥይቱ ብቻ! አደባባይ ቢውል አይረታ፤ ማረሻ ቢይዝ አይሄድለት፤ ዝናር ቢታጠቅ አያምርበት። ኸረ ሱሪውም ሱሪ አይመስል። እንኩቶ ሆኖ ነው የሚቀር” አሉ የመጀመሪያው።

“ኸረ ወዲያ!” አሉና ቀደሙት እንዳለ ሊናገር ሲል ሁለተኛው አዛውንት “ኸረ ወዲያ! ወንድ ልጅ ጉልቻ ለጉልቻ መርመጥመጥ ካበዛ ቀበቶውም አይጠ ብቅለት። ሴቲቱማ ምን ታድርግ ጭንቅላቱ ሳይ ሲያስቀምጣት።”

“ሴቶቹማ ምን ያድርጉ? ስልጣኔ! ነፃነት! እኩልነት! -እያለች በባሏ ሳይ ትዝመት እንጂ። ገና ወንዶችም ያርግዙ ሳይሉን አይቀሩም” አሉ የመጀመሪያው አዛውንት።

እንዳለ፤ አንድም የሁለቱ ቅብብሎሽ እድል ስላልጠው አንድም የእርሱ ተቃራኒ አስተሳሰብ መሰንዘር አለበታው ከማያስፈልግ የከረረ ማት ውስጥ መግባት እንጂ ለውጥ እንደማያመጣ ሰላጤኔ አፋን ይዞ በትዕዛብት ማዳመጡን መረጠ። የፈለገውም ይኼን ነበር።

“አሁን የኔ ልጅ አለ” አሉ ሁለተኛው አዛውንት ቀበል አድርገው ወሬአቸውን እየደራረቱ። “ፈረንጅ አገር ተምሮ መጥቶ አባርታማ ነው

እሚኖረው። አንድ ሚንጦ ሚስት አለችው። እኛ ባንድረው ተዘያው አብረው ሲማሩ እሷም ተዚ ነው የሄደችው ተፈጣጥመው አመጣት። መቼስ ምን ልበላችሁ የቆንጆ ብላሽ የመጨረሻ ብላሽ ናት። ይኼ ሰማያዊ ሸራ እሚመስል ልብስ አለ፤ ተዚያው ነው ይዘውት የመጡት 'ራንገራ' ነው 'ራንገራ' ይሉታል።

“ራንገራ?” አለ እንዳለ በንግግራቸው ጣልቃ ገብቶ። ወዲያውም የራሱን በውይይቱ ተሳታፊነት ለማስታወስ።

“እ! እሱን ጃኬትና ሱሪውን ሁለቱም አንድ ዐይነት ለብለው ለምን አይመጡም! ገና እንደተመለሱ ሰሞን ነው። ሁለቱም ወንድ መስለው። ትንሽ ጠጉሯ ብቻ ጠቅለል ጠቅለል ማለቱ እንጂ አንድ ሆነው። ጠጉራ ቆሞ ከእሷ ፊት እንዳልናገረው ይሉኝታ ይዞኝ ብሽቅ እንዳልኩኝ ወደ በረንዳ ተጠቃቅሰው ወጡና እንዳው ቡል! . . . ቡል! . . . ሲያደርጉት ትዕግስቱ አልቆ ብድግ አልኩኝ። ‘ውጡ ከዚ! ይዘህ ውጣ! በቁጣ! ከዚያ ወዲያማ ማን ገላገሎኝ። ሙልጭ አድርጌ ሰደብኳቸው። ሽረ እንዲያውም በል በል እያለኝ ከዘራዬን ስንቀንቅ እግዚአብሔር ይስጠው ልጄ አመዱ ቡን እንዳለ ቃል ባይተነፍስ ተያይዘው ሄዱ።”

“ምኑን ነው የሚያሰኑት?” አሉ የመጀመሪያው አዛውንት።

“ያንኑ ትምባሆአቸውን ነዋ! የሱ ሲነደኝ እንደት የሊት ትምባሆ አቡናኝ ይዞ ይመጣል ብዬ እኮ ነው።”

“በቃ ተጣላችሁ?” አለ እንዳለ ጨዋታቸው ፈገግ እያደረገው መጨረሻቸውን ለማወቅ ጓጉቶ።

“ምን ከዚያ በኋላ! እምቢ ብዬ በስንት ወሩ ሽማግሌ ይዞ ይቅርታ ጠየቀኝ። እሷም አብራ። ተዚያ ወዲህ እኔ ዘንድ ሲመጡ ተጠንቅቀው ነው። ብቻ አሁንም ቢሆን ነገረ ሥራቸው አያምረኝም። የሚበሉት ገዝተው ነው። ልብስ እንኳን ባጣቢ ነው። ታዲያ ይቺ ምን ሲት ናት? ቡሃቃ አታውቅ ሌማት። ቡና እንኳን በኮረንቲ ለማፍላት ተራ ገብተው ነው። ታዲያ አንዳንዴ ላስበው ንድድ ያደርገኛል። የዘመኑ ትምህርት ህሞት ይሰልባል መሰለኝ። የተማረ ነው የሚባልለት ሁሉ እኮ ጭራሽ የወንድ አሞት የለውም። ሚስቱን ጠበቅ አድርጌ እያጋጨ መያዝ ሲችል መወያየት መነጋገር ይሉሃል። ሊያጠፋው ጉድጓድ ከሚምለለት እና ከሚዝትበት ጋር ቀድሞ መወንዘር እያለ መወያየት መግባባት ይሉሃል። ሁሉ በውይይት ሁሉ በንግግር። ሽረ ወዲያ! ምናቸውም አይተመኝ።”

“ዘመኑ ነዋ! ዘመኑ!” አሉ የመጀመሪያው አዛውንት ቀበል አርገው። አሁንም መደምደሚያቸውን ወደተነሱበት የዘመን ኩናኔ እየመለሱ። እንዳለ ጥርሱን በይሉኝታ ቢከድንም ፈገግ እንዲል አስገድዶታል። የአዛውንቱ ንግግር።

“ስምንተኛው ሺህ! ፈጣሪ አምላክ እሱ ያዘዘው አይቀርም። ‘ያን ጊዜ ተጠንቀቁ ብሏል። ምጽአቱ እየተቃረበ ነው። ለዚህ ነው የምድር አበላላ የበዛው።”

“እሱማ ነው። እኛ አንግርም እንጂ ከዚህ በላይ ምን ምልክት አለ!” አሉ ሁለተኛው አዛውንት።

“መጻፉ ‘ህፃን ልጅ በእናቱ ሆድ ጥርስ አብቅሎ ይወለዳል’ እንዳለው ይኸው ተወለደ። ሌሎችህ ቢሆኑ ገና በእናታቸው ማህፀን በስለው ነው የሚወጡት። ከዛሬ ልጆች አፍ የሚወጣውን አዋቂ አይናገረውም” አሉ የመጀመሪያው።

“እኔ እምለው? ውነት ነው እንደ ይኼ ወሬ?” አሉ ሁለተኛው አዛውንት በጉጉት።

“ታዲያ? ጥቁር አንበሳ ሆስፒታል ነው አሉ የተወለደው። ጥርስ አብቅሎ ፀጉሩ ሸብቶ አፍ አውጥቶ . . .”

“ሽረ ባክም!”

“እናቲቱ በድንጋጤ ወዲያው ሞተች አሉ። ሲስተሯ ታምማ በነፍስ ትጠበቃለች ይባላል።”

“በስማም ወልደ መንፈስ ቅዱስ! ቁጣ ነው እንጂ። እኛ አንግርም” አሉ ሁለተኛው አዛውንት በገጽታቸው ጭምር እያጋነኑ።

“ጊዜ እማያመጣው ምን አለ? ስምንተኛው ሺ!” አሉ አሁንም የመጀመሪያው አዛውንት። እንዳለ የውስጥ ግራ ደረት ኪሱን ቀስ ብሎ ዳበሰ። የለንበት ትምህርት ቤት መዘምራት ተነስተው አስተባባሪያቸው ሲያጨበጭብ ለምቶ ነው። አዛውንቶቹም ገና ሊናገሩ ያለቡት መኖሩ ከገጽታቸው እያስታወቀባቸው አፋቸውን ያዙ።

መዘምራት እየወረሱና እያሸበሸቡ በማጨብጨብ ልብን በሚለረስር፤ እንኳንስ የክርስትና ሃይማኖት ተከታዮችን ሌላውንም ቢሆን በሚማርክ እና በሚመስጥ ሀብረድምጽ ጥዕመ ዜማቸውን እያለዋወጡ ማለማት ጀመሩ።

“በጉል በጉል

ለባ ሰገል . . .

“ዓለም ዓለም

መድሃኔ ዓለም።

“ምህረት ምህረት

የጌታዬ እናት . . .

“እናመስግንሽ የዓምላክ እናት በዝማሬ

የዓለም ቤዛ ነውና የማህፀንሽ ፍሬ። . . .

“በዮሐንስ ተጠመቀ

ያንቺን . . .

በቸርነቱ አወቀን

ከበደል አራቀን። . . .”

እንዳለ እንዲህ ያለውን ዜማ በሚፈልገው መጠን ጠዋት ስለተከታተለ

የቀረውን ሥራ ለማግራት አዛውንቶቹን ተሰናብቶ ወጣ። ጠዋት ምን ያህል እንደተከታተለና ምን ምን እንደቀረው ለማረጋገጥ በድንኳኑ ጀርባ ደረቱን ለቸሬ ሠፈር ሰጥቶ መሬት ሣሩ ላይ ተቀመጠ።

ያልተስተካከለ አራት ገጽ ሞንጭራል። ከዚያ ሁሉ ግርግርና ሥነ-ሥርዓት በማስታወሻው ያስቀረው ብዙ መሰሉት ነበር። ነገር ግን ትንሽነቱ ተሰማው። መቅረፅ ድምጹን ወደ ጓላ መልሶ ከፈታት። የሰማቸውን መድገም ጀመረች። “ጉልቻ ሰጉልቻ መርመጥ. . .” አሁን ድንኳኑ ውስጥ የቀዳው በመሆኑ ዘጋውና ከኪሱ የመጀመሪያውን ክር አውጥቶ ቀየረ። ጥሩ ይዘሰታል። ግማሹ ላይ የደረሰበትን የአቡኑ ቡራኪ፣ ከቀሳውሰቱና ዲያቆናቱ ያሬዳዊ ዝማሬ፣ ከአማራው ላሌ ጉማ፣ ከዶርዜው ጀነኖ፣ ከትግሬው ጉመዬ፣ ከአሮሞው ቢሌ፣ ከጉራጌው ላሌ ላሌ. . . ከጉረምሶች አርሞኒካ፣ ከጉልማሶች ቀረርቶ ከባልቴቶች ጭብጨቢ. . . ከሁሉም ከሁሉም ቀንጭሞባ ይዛለታለች። እልፍ እልፍ እያደረገ በማጠንጠን ይዘቷን ካረጋገጠ በጓላ በሽሽሰሰው ማስታወሻ ታዝዞ በአምዱ ላይ የሚያሰፍረውን ምርጥ መጣጥፍ ከአሁኑ አለበና ልቡ በደስታ ተሞልቶ ተነሳ። ስጽሑፉ የሚሰጠውን ርዕሰ እያሰላሰለ።

“እምነት የገነባው ባህል” ወይም “ባህላችን የታሪክ አንድነታችን አሻራ።” ወይም “ጥምቀት - ትኩረት የሚገባው መንፈሳዊ ቅርስ” ሌላም ሌላም።

አቅጣጫ ያልተመረጠላቸው እግሮቹ አንዱ ሌላውን እየቀደመ በዝግታ ተፈራርቀው በግርግሩ መሃል አሹለከለኩት። ከልቡ ባልሆነ ቅኝት ስብስቦሽ እየመረጠ ጥቂት ወዲያ ወዲህ እንዳለ አንዲት እነስተኛ የሰው ቀለበት ትኩረቱን ላበቸውና ቆም ብሎ ማዳመጥ ያዘ።

- “ፒሪሪም ፒሪሪም የሚለው ቀሚሷ እንደ ቶርኖ ዱቄት ይጣፍጣል እ. . .”
- “ሚያው ሚያው”
- “ኸረ ሚያው ሚያው ሚያው”
- “ሚያው ሚያው”
- “አራት ኪሎ መንገድ ይሸጣል ጥፍጥሬ ፖሊስ ምን አገባው በገዛ. . .”
- “እዛ ማዶ ጋራ ያለው. . .”
- ጉድ አይቼ መጣሁ. . . ሳር ሲበላ።”
- “እዛ ማዶ ጋራ አገኘሁ ቀይ ዱላ ሴቶች የሚወዱት አጥንት ያለው. . .”

በማይሰባበር አንድ ዜማ ግጥሙን የሚያከታትለው ቃጭልማ ድምጽ የአውራጁን የዕድሜ ግምት ቢነግረውም ጠጋ አለና ወደ መሃል አንጋጠጠ።

በአስራዎቹ መጀመሪያ ዓመታት ላይ የሚገመት ታዳጊ ነው። በጉረምሶች ታጅቦ እንደተቀመጠ ከመሬቱ ያነብ ይመስል አንገቱን አቀርቅሮ ነው የሚያወርደው።

“እዛ ማዶ ጋራ ተከያለሁ ሙዝ የሚበላ ሳይሆን የሚወዛወዝ. . .”

“ሚያው ሚያው” ይላል ዙሪያውን የከበበው አዳማቂ በጭብጨባ እያጀበው። “አንዴ ማቅ አርጉት እንጂ! ቸብ ቸብ” ይላሉ ጉረምሶቹ እየተነሱ ከቦሹን በመዞር አየር የተሞላ ላስቲክ ሲፈነዳ የሚሰጠውን ዓይነት ድምጽ የሚያወጡ ሸካራ መዳርቻቸውን እያጋጨ። ሞቅ ይላል ጭብጨባው። የበቃው ተመልካች ሲሄድ አዲሱ ይመጣል። ሳያውቅ ተጠግቶ ከልጁ አንደበት የሚወጡት ፀያፍ ግጥሞች የቀፈቶችም ከዳር ይመለሳል።

እንዳለ በበኩሉ በልጁ፣ በል በል በሚሉት ጉረምሶችና እንደ ድንቅ ትዕይንት እያደነቀና እየተሳሰቀ በሚያጨበጥበው ተመልካች፣ ከዚያም መለስ እግሩ አድርሶት እንደሰማ ከዳር እየኮነነና እያንቋሽሽ በሚያልፈው ላይ ሁሉ አስተውሎቱን አለዋወጠ።

“የባህል አረማሞ!” አለ በውስጡ ሲያብላላው የቆየውን ትዕዛብት ድምጽ አውጥቶ በሁለት ቃል እየቋጨ። ሌሎችንም ተመሳሳይ ክቦች የማየት ፍላጎት አደረበት። ጧት የሚፈልጋቸውን ባህላዊና ህይማኖታዊ ሥርዓቶች ለመከታተል ሲጣደፍ ለነዚህኞቹ ትኩረት አልሰጣቸውም ነበር። አሁን ግን ከመልካምና ማራኪው የባህል ትዕይንት ጉን በየጊዜው የሚያቆጠቁትንም የነባሩ ባህል ተጻራሪ ገጽታዎች ማየትና መገምገም አስፈላጊ ሆኖ ታየው። እናም ወደ ዋናው የእግር ኳስ ሜዳ /ስድስት ኪሎ በር አቅጣጫ/ ዓይኑን አስቀድሞ እግሮቹን አንቀሳቀሰ። ሞተር የለሽና ባለሞተር ቢስኪሌቶች ከሜዳው ክልል ሳይወጡ እየተተራመሱ ይሸከረከራሉ። ባለቤቶቻቸው በዙርና በሰዓት የተጋለበቡትን ኪራይ ይሰበሰባሉ። ህጻናትና ጉረምሶችን ያለማምዳሉ። ድብ ድብ፣ ሌላ ሌላ፣ ላጥ ላጥ፣ ኩሽና ሌሎችም ስም የለሽ የቁማር ዘሮች ደርተዋል።

የበዓለ ጥምቀት ታዳሚው እንደየመስል መሰሉ ተከፋፍሎ በተወሰነ አካባቢ መሰባሰቡ በየዓመቱ የተለመደ ቢሆንም ዛሬ ሥራዬ ብሎ ሲያስተውለው እንዳዲስ አስገረመው። በተለይ ቁማርና ቁማርተኞች ከሌላው ባህላዊ ጨዋታ ተለይተው ከዓመት ዓመት በዚህ አካባቢ መሰባሰባቸው።

“ለቁማርና ለቢስኪሌት ብቻ ተብሎ በማስታወቂያ የተከለለላቸው አይመስሉም!” አለ በሃሳቡ።

ሙሉ ራንግላር ለብሶ የፀሃይ መንጽፋን ከግንባሩ በላይ ያቀና ወጣት ተረክቶ ላይ ተቀምጧል። ከፊቱ ባነጠፈው ካርቶን ያኖራቸውን ሦስት የመጫወቻ ካርዶች አቀማመጥ በሁለት እጆቹ ቶሎ ቶሎ እያለዋወጠ ቆም ይልና ተጫዋች ይጋብዛል።

“ቀይዋን ያየ? ቀይዋን ያየ? ቀይዋ የታለች? ባምስት አስር፣ ባስር ሃያ፣ ባስራምስት ሰላሳ?”

ከበው የቆሙት ሁሉ ‘ይቻት - ይቻት’ ይጫጫሃሉ። ከመካላቸው አንዱ ብሩን ካርታዋ ላይ ጫን ያደርግና ቀይዋን ካገኘ በመደበው እጥፍ ሆኖ ይመለስለታል። ጥቁር ከሆነ ደግሞ ገንዘቡ ለአጫዋቹ ገቢ ይሆናል። አዲስ የመጣ እንግዳ እዛው ቆመው ከነበሩት መሃል ማግኘታቸውን ያይና ብሩን መዝዞ ይመድባል። ይቀልጣል። እየተበሳጨ የመጀመሪያውን አስመልሳለሁ ሲል ሌላውን ያስወስዳል። መደቡም ከፍ እያለ በትንሽ ገንዘብ ሲመድብ እንዲጨምር እየገፋፉ ባዶ ያስቀሩታል።

እንዳለ በልጅነቱ ሊለትሮ ሲጠርግ ሳለ ጨዋታውንም ሆነ የማታለያ ዘዴውን ስለሚያውቅ ራት ብሎ ሲያስተውል ቆየና ቁማር ተጫውቶ ኪሱን ለማዋቅ ሳይሆን ወጣቱን ለመፈታተን አሥር ብር አውጥቶ ተጠጋ። ዝርዝር ብር ሰላልነበረው።

“ቀይዋን ያየ? ቀይዋ የታለች? ሌላ! ሌላ!” አወጀ ወጣቱ። እንዳለ አስሯን ብር ከማስቀመጡ በፊት በአምስት ብር መሆኑን ሲገልጽ ወጣቱ በአምስት እንደማይኼድ መለሰለት። ብሯን ሰላያት መሆኑ ገባውና ድፍኑን እንደኛው ካርታ ላይ አስቀመጠ። ‘ይቻት - ይቻት’ የሚለው የሌላው ጩኸትና ውትወታ ቁብ አልሰጠውም። ምድብ ሲነሳ አግኝቷል። “ይኸው” አለ ወጣቱ።

“ብራቮ ቀንቶሃል!” አለው አንድ ለምርኩዝ ላይሆን እንደ ቅንጦት ከዘራ የያዘ ሰውዬ ፈገግታ እየሰጠው። ሦስት ብር መበላቱን ነገረው። እንዳለ ለሰውዬው አፀፊታ ፈገግ እያለ የወጣቱን የእጅ እንቅስቃሴ ተከታተለው። በድጋሚ ‘ሌላ! ሌላ!’ እያለ ሲወተውት ሃያውንም ብር አስቀመጠ። “እኔም እስቲ ባንተ ዕድል ልጫወት” አለና ሰውዬውም አስር ብር አውጥቶ ጨመረ። ሲገለበጥ ቀዩ ካርታ ነው። ገና ሲጭኑ ላብ ላብ ያለው ቁማርተኛ እየተቅበጠ በጠ አርባና ሃያ ብር አድርጎ መለሰላቸው።

“አሁን በቃኝ” አለ አንዳለ በዚህ ከቀጠለ በስተመጨረሻ ምን እንደሚመጣ ገምቶ። ገና ካሁኑ ወጣቱና ከበው የቆሙት ተመልካች መሰል ጓደኞቹ ሲጠቃቀሱ ልብ ብሏል።

“እውነትህን ነው፤ እኔም በቃኝ። ቁማር እንደሁ አንዴ ከያዙት በልበል ይላል” አለ ሰውዬውም ገለል እያለ።

“ና እንጂ የት ትሄዳለህ? ገና ትጫወታለህ” አለ ወጣቱ።

“በቃኝ!” አለ አንዳለ መንገድ እየጀመረ።

“በልተህ ነው የሚበቃህ? አራዳ!” አለና አንደኛው ተከትሎ ከንዱን ያዝ አደረገው።

“ካልተበላ በቃኝ ማለት አይችልም ማለት ነው?” አለ ሰውዬው ሁኔታቸውን ተመልክቶ።

“አንተን ማን ተናገረህ? አርፈህ ቀጥል” ወጣቱ እንዳለን ጠበቅ አድርጎ ያዘና ሰውዬውን በግልምጫ እንስቶ አፈረጠው።

እንዳለ ከንዱን ለማሰለቀቅ ሲመናጨቅ ሰውዬው በያዘው ከዘራ ጉልበቱ ላይ ጨረገደለት። የያዘውን ወጣት። ሌሎቹ እንደከበቡት ሰውዬው ፈጠን ብሎ ሽጉጥ አወጣ። በየቅጣጫው ድራሻቸው ጠፋ። በከዘራ የተመታው ሳይቀር።

“የታባታቸው እነዚህ ሌቦች” አለ ወደ እንዳለ ተመልሰ።

“አመሰግናለሁ! እርስዎ ባይኖሩ ኖሮ ሊጣሉኝ ነበር።” አለ ምስጋናውን ባንገቱም እየገለጸ።

“ምን መጣላት ብቻ፣ ይደበድቡህ ነበር።”

“አመሰግናለሁ!” አለ በድጋሚ።

“ወደ ውጪ ከሆንክ አለክ በሩ ልሸኝህ?” አለ ሰውዬው ሽጉጡን በሱሪው መታጠቂያ ሥር እየሸጉጠ።

“የለም ትንሽ ዘወርወር ማለት እፈልጋለሁ።”

“እንግዲያው አብረን እንሂድ እነዚህ ቀማኞች ካገኙህ ያስቸግሩሃል።”

“ደስ ይለኛል ጌታዬ!”

ተያይዘው መንገድ እንደጀመሩ በእንዳለ ጠያቂነት ስም ተለዋውጠው ተዋወቁ።

“እኔ ጋዜጠኛ ነኝ። እርሶም የች ነው የሚሠሩት?”

“እኔ ደግሞ ‘ኡጂ’ ነኝ። ኡጂ አጃደለም የሚሉን ወዳጆቻችን፣ ፖሊስ” አለ ሰውዬው እየሳቀ። ‘ወዳጆቻችን’ ያላቸው ሌቦችን ነው።

“አሃ! የሚሰጥህ ፖሊስ ነፃት ማለት ነው?” አለ እንዳለ ትንሽ ደንገጥ ብሎ በመገረም።

“መርማሪ ፖሊስ ነኝ። በመቶ አለቃ ማዕረግ። ዛሬ እረፍት ስለሆንኩ ነው የደንብ ልብሴን ያልሰበሰኩት። ይኸውላህ ሥራ የፈታ ፖሊስ ቁማር ይጫወታል” አለና በራሱ ንግግር ከት ብሎ ሳቀ።

“እኛስ መቶ እረፍን” አለ እንዳለ አብሮት እየሳቀ።

“እንዲህ ነዋ! እናንተም አጫውታችሁ አጫውታችሁ ዞር ብላችሁ ትተቻላችሁ። እኛም እንዲሁ አጫውተን አጫውተን ለቀም ነው። የሥራው በባይ ነው፤ ያለዚያማ መቻ ይጨበጣሉ?” አለ መቶ አለቃው።

“እኔ ካመጡትህ አንድ መልስ ያጣሁለት ጥያቄ አለኝ። ይኼ . . .” ሲል እንዳለ መቶ አለቃ ጣልቃ ገብቶ አቋረጠው።

“አቶ እንዳለ አንቱ እምባል ነኝ እንዴ?”

“የለም መቶ አለቃ። ካንተ ፈቃዱን እስካገኝ ለአክብሮት እንጂ በዕድሜ እንኳን የምንራራቅ አይመስለኝም።” አለ እንዳለ ለጥያቄው ተዛባሪዊ ምላሹን ሰጥቶ። መቶ አለቃ ደምሴን ከአርባ አምስት ዓመት በላይ ቢገምተውም ሲያሰደሱተው ከራሱ ሃያ ሰባት ዓመት ዕድሜ ጋር እያቀራረበው።

“እንዴ! እኔኮ ሰውነቴ ያላጣል እንጂ ገና ሰላሳ ሁለተኛ ዓመቴን የያዘኩት ባለፈው ጥቅምት ነው።” አለ መቶ አለቃው እያስተማመነ።

በመቶ አለቃው የማይመስል ዕድሜ ከመገረም አልፎ በልቡ ቢታዘበውም በእድሜ ጉዳይ ብዙ ሰው እውነት እንደማይወጣው፤ አይ ቢሉትም እንደሚቀየም ጠንቅቆ ያውቃል።

“ገና ልጅ ነህ ማለት ነው! ሰውነታቸው ሞላ ያሉ ሰዎችኮ ያለ ዕድሜያቸው ነው ትልቅ የሚመስሉት”

“ይቅርታ ግን ጨዋታህን እቋረጥኩህ” አለ መቶ አለቃ።

“አይ ምንም አይደል” ብሎ ቀጠለ እንዳለ።

የኳስ ሜዳው አካባቢ በዓመት በዓመት የጥምቀት ዕለት የቁማር መደብ ሆኖ ሲውል ለምን ፖሊሶች እንደማይቆጣጠሩትና እንዲያውም ቦታው ሆነ ተብሎ ለቁማርና ቁማርተኞች የተከለለ መምሰሉን አነሳበት። መቶ አለቃ ደምሴ ስለጉዳዩ ጠለቅ ብሎ የተከታተለውና የሚያውቀው ነገር እንደሌለ ቢገልጽም የሚመልስለትን አላጣም።

በሱ አመለካከት ዕለቱ የህዝብ በዓል እንደመሆኑ አንዱ የሌላውን ደህንነትና ፍላጎት እስካልነካ በመረጠው መንገድ መዝናናትና መደሰት ይችላል። በዚህ ተዛና በዚህ አትዘናና ማለት አይቻልም። ፖሊስ የሚከለክለውና የሚቆጣጠረው በቁማር ላቢያ አምባገነንና ዝርፊያ እንዲሁም ሌሎች ወንጀሎች እንዳይከሰቱ ነው። በተረፈ ተስማምተው እና ጥሩ ነው ብለው ከተደሰቱበት ፖሊስ ጣልቃ ገብቶ የደስታቸው እንቅፋት መሆን የለበትም። በተለይ ጥምቀትን በመሰሉ ህዝባዊ በዓላት የህዝብን ደስታ መጋፋት ያልተጠበቀ ውዝግብ ማምጣት በመሆኑ ሁኔታውን በቅርብ እየተከታተሉ መቆጣጠሩ በቂ እንደሚሆን ሰፋ አድርጎ አስረዳው።

እንዳለ መቶ አለቃው ከነገረው በላይ ሀሳቡን ቢረዳለትም የጋዜጠኛ ሱስ ሆኖበት መጠየቁ አልቀረም። -ያልታሰበ ቃለመጠይቅ።

“ታዲያ - ይኼ ከጥሩ የደስታ አገላለጽ ባህላችን ጌን ለጌን እያቆጠቁጠ እንዲያውም ከዓመት ዓመት በተለይ በወጣቱ ዘንድ እየደራ የመጣው አልባሌ ልማድ እየቆየ ሲሄድ ዋናውን የበዓሉ ዓላማና ሥነ-ሥርዓት አይጋፋም?”

“ምን ታደርገዋለህ። ነባሩም ባህል እዚህ የደረሰው በህዝብ ነው። አሁን የምናየው ባህላችን ጥንት ሲጀመር እንዲህ ነበር ይመስልሃል? አርገጠኛ ነኝ በመጀመሪያው የጥምቀት በዓል ላሌ ጉማና ይኼ እምታየው የብሔረሰብ ጭፈራ እንዳልነበረ ነው። መቼም ከኔ የተሻለ ታገናዝባለህ ብዬ እገምታለሁ። የበዓሉ ዓላማ ህዝባዊ እንደመሆኑ በህዝብ ፍላጎት ወደ መጥፎም ይሁን ወደ ጥሩ ቢቀየር እንደበፊቱ መሆኑን አለበት ብሎ ለማገድ አይቻልም። ባህልን ለማቀጠጭም ሆነ ለማዳበር ወሳኝ ሰፊው ህዝብ ነው።”

እንዳለ ጭንቅላቱን ነቅንቆ በመቶ አለቃ ሃሳብ መስማማቱን ገለፀለት። በልቡም የማገናዘብ ችሎታውን አደነቀለት።

“አመሰግናለሁ መቶ አለቃ”

“ልትፅፍብኝ እንዳልሆነ ርገጠኛ ሆኜ ነው የቀበጠርኩት። እናንተ ጋዜጠኞችኮ አትታመኑም” አለ መቶ አለቃ ሁሌም ደስተኛ የሚመስለው ሰፊ ፊቱ ፈገግታ እየፈነጠቀበት።

“እንዴት?” አለ እንዳለ ጆሮውን አቁሞ። መቼም ስለጋዜጠኛ የሚሰነዘር ጥሩም ሆነ መጥፎ ሃሳብ መስማት ይጓጓዋል።

“ለሥራ ጊዜ፤ ቦታና ሁኔታ አትመርጡማ! ለግል ጉዳያችሁ በዋላችሁበት ሳይቀር ለሚዲያ እሚሆናችሁን ማሸተታችሁ አይቀርም። በበኩሌ ጋዜጠኛና ደራሲ ከሚስቶቻቸው ጋር በሚሰጥር ያወሩትን እንኳን ለጽሑፋቸው መንደርደሪያ ከማዋል የሚመለሱ አይመስለኝም” አለው እየላቀ።

“እንዲህ ልካችንን ንገረን እንጂ!” አለ እንዳለም አብሮት ላቀና።

“በነገራችን ላይ ግን የየትኛው መምሪያ ጋዜጠኛ ነህ?”

“ፕሬስ መምሪያ ነኝ። አዲስ ዘመን ባህል ዓምድ።”

“አሃ! እንዳለ ተመለገን? አንቁንማ ካወኩህ ሰንበት ብያለሁ። ዛሬ ጥሩ አጋጣሚ ነው ማለት ነው። በጣም ከማደንቃቸውና ከምክታተላቸው ጥቂት ዝግጅቶች አንዱ ያንተ ዐምድ ነው። ጥሩ ታዘጋጀዋለህ። ይገርምሃል ከጋዜጠኞቻችን በጣት የሚቆጠሩትን ነው የማደንቀው። በተረፈ ጋዜጠኛና የኢ.ሠ.ፖ.አ.ኮ. ካድሬ ልዩነታቸው አይገባኝም። ይቅርታ አርግልኝና ብዙ ጊዜ ሬዲዮና ቴሌቪዥን ከመከታተል ወይም ጋዜጠኝን በሰም ልዩነታቸው ከማግበስበስ ሠርቶ አደር ጋዜጣን በሳምንት እንዲ አንብቡ መገላገል ይቀላል። ያንኑ ነዋ አይገህ እስኪፈዝ ጆሮህ እስኪበጠስ የሚደግሙልህ። የገደል ማሟቶ

ሥራ። ለምን ስለፖለቲካ ይጽፋሉ አይደለም። እሱም ቢሆን ሊገናኝበት ሊነገርለት የሚገባ አንድ ነገር ነው። ይህን አንጂ ነጋ ጠባ በአንድ ዓይነት አገላለጽ እየደጋገሙ ማሰልፈት ለሙያው ብቃት ያለመኖርን ያሳያል። ምናል ስለሌሎች ጉዳዮችም ስለተፈጥሮ ውበት፣ ስለኪነ-ጥበብ፣ ስለ ማህበራዊ ህይወት፣ ስለአገርና ዓለም አቀፍ ተጨባጭ ዕውነታዎች ግንዛቤ የሚሰጡ ዝግጅቶችን በርከት ቢያደርጉ። ፖለቲካውንም ቢሆን የጓድ እንትናን አሥር አሥር ጊዜ ከመደጋገም በራሳቸው ጭንቅላት አሰላለው ለየት ባለ መልኩ ቢያቀርቡት ይቻላል። የሚወደድ ነገርም እኮ ቢሆን ሲደጋገም ስልቶቹ ትጠላዋለህ እንጂ ነጋ ጠባ ጭንቅላትህን ቢቀጠቀሙት አይገባህም።”

እንዳለ የፖለቲካ ውይይት ስለማይወድ በዝምታ ከማዳመጥ በቀር የድጋፍም ሆነ የተቃውሞ ሃሳብ መሠንዘር አልፈለገም። ጉዳዩ ግን እርሱንም ሁሌ የሚያበሽቀውና በርካታ የሙያ ባልደረቦቹንም የታዘበበት ነው። አንዳንዶቹ በቂ ችሎታና ልምድ እያላቸው ሳንሰርና ተጠያቂነትን በመፍራት ራሳቸውን ለአድርባይነት ያጋለጡ ሲሆን አብዛኞቹ ግን የሙያ ብቃትና ፍቅር ሳይኖራቸው በዘመድና በጉዞ ማለትም ፍሪሳንስ ሠርተው ያገኙትን ከእነሱ ለቀደሙና ሳሳተኟቸው ጋዜጠኛ ያልሆኑ ጋዜጠኞች በመጋበዝና በማካፈል የተቀጠሩ በመሆናቸው ለድክመታቸው መሸፈኛ ለእንጀራቸው መተማመኛ ብዕራቸውን የሚቀለው ‘አብዮታችን በድል ፈንድቶ’ ዓይነት ጽሑፍ ነው። ለምን ቢሉ የአብዮቱ ወገን ወይም አድናቂዎች ሆነው ሳይሆን ሳንሰር የማያግደው ትችትና ግምገማ የማይደፍረው ብዙ ልፋት ብዙ ድካምንም የማይጠይቅ በመሆኑ ነው።

በዚህ የተነሳ የጋዜጠኝነት ሙያ የተናቀጠ ጋዜጠኛም ማህበራዊ ደረጃው የወደቀ ሆነ። አንዳንድ አንጋፋና ህቀኛ ጋዜጠኞችም ከአድርባይ ጋዜጠኞች አንጻር እየታዩ በባለሥልጣኖች ዘንድ እንደ ዐረ-አብዮተኛና እንደ ትምክህተኛ ተቆጠሩ። ለሞያቸው ክብር ሲሉ ታስረዋል፣ ከሥራቸው ተባርረዋል፣ አንዳንዶችም መድረካቸውን ተቀምተውና ሞራላቸው ወድቆ አንገታቸውን ቀብረዋል። የሙያ ፍቅራቸውን በመጠጥ ፍቅር ተከተው በልዘዋል፣ ፈዘዋል ደንዘዘዋል።

“አዘናለሁ! ከመተዋወቃችን አስተያየት ማብሃቱ ቅር አስገህ መሰለኝ?” አለ ዝምታው የመከፋት መስሎት።

“በፍጹም መቶ አለቃ! ይልቁን እውነትነቱ ተለምዶኝ ነው።”

“ያንተን ዓምድ የምወዳት ከፖለቲካ ንዝንዝ ነፃ ስለሆነች ነው። በተለይ ‘ከሠለጠኑት’ የምትለዋ ነዑስ ዓምድህን በጣም ነው የምወዳት።”

“ከምን አንጻር?” ሲል ጠየቀው እንዳለ። ድፍን አድናቆት ሽንገላም ሊሆን ስለሚችል ሁልጊዜም አስተያየት ሲሰጡት በጥያቄ ሳይመዝን አይደሰትም፤ አያዝንምም። ‘በምክንያት ያልተደገፈ አድናቆትም ሆነ ነቀፌታ ባይ ነው’ የሚል እምነት አለው።

“አንደኛ በተለያዩ የዓለማችን ክፍል ስለሚገኙ የተለያዩ ህዝቦች ባህል

ግንዛቤ እንዲኖረን ያደርጋል። ሁለተኛ ደግሞ ራሳችን ያለንበትን በጉም ሆነ መጥፎ የባህል ቀደምትነትና ቀርነት እንድናነጻጽር ይጋብዘናል። አንዳንዶቹም የሥራ፣ የአኗኗርና የኢኮኖሚ ባህላችንን ለማሻሻል ጥሩ ትምህርት የሚሰጡ ናቸው።”

“አመሰግናለሁ! አየሃቸው አሮጊቷን?” አለው ባሻገር ሳሳ ብሎ ገና እሚቋቋም በሚመስል ጭፈራ መሃል ጎርደድ ጉርደድ ሲሉ አይቶአቸው።

“መነኩሴ ናቸው መሰል?” አለ መቶ አለቃም እያስተዋላቸው። ጨዋታ ይዘው ብዙ ክቦችን ሳያስተውሉ ነው ያለፏቸው።

“ቀስ ቀስ የሰውን ሥራ
ኸረ ቀስ የሰውን ሥራ”

ቢጫ የመነኩሴ ቀሚላ ከነቆቡ አጥልቀዋል። ከላይ እንደጋቢ ያጣፉት ጨርቅም የቀሚላቸው ዓይነት ነው። መቋሚያቸውን አጋድመው እየወዘወዙ ዓይናቸውን በከቡ መሃል እያጨበጨቡ በሚጨፍሩት ሁለት ልጃገረዶች ላይ ስከተዋል።

የጠይም ቆንጆ ናቸው። ዓይኖቻቸው እንደ አሮጊት የሞጫሞጫ ሳይሆኑ አንደ ጨቅላ ህፃን ጥርት ያሉ፣ ለጫና ብርማ ፀጉራቸው ከቆባቸው አፈትልኮ ‘ልታይ’ የሚል፣ ክርክም ያሉ ጥርሶቻቸው ጥቂት ቢወይቡም የሚማርኩ። ገጽታቸው እንደ አሮጊት አልተጨማደደም። ትከሻቸው ሰፋ ሰውነታቸው ደንደን ብሎ እምብዛም ባልተጉሳቆሉ ባይ እግሮቻቸው ሳይ በመካከለኛ ቁመት የተተከለ። ባጠቃላይ ቴዎድሮሳዊ ግርማን የተሳበሱ ዘንካታ መነኩሴ ናቸው። ሴቴ ለዛውን ሳይለቅ ጎርነን ብሎ ጆሮን በሚያነቃ ድምጻቸው ያወርዳሉ። አጀብተኛው እያጨበጨበ ይቀበላቸዋል።

“እመቤቴ ወልዳው ተወልዷል ጌታዬ
ምን ይገፍ እቀርብ ይሆን ወየው መከራዬ።
የመከረኛ እናት እሷም መከረኛ
ነሮው እንደ ምስኪን ሞቱ እንደቀማኛ።
ሰላሳ ሦስት ዓመት ሆነች አዘንተኛ።
ቀስ ቀስ የሰውን ሥራ
ኸረ ቀስ የሰውን ሥራ
ችሩ መድሃኒአለም ታሪክህ ብዙ ነው
ዕንቁላል በላተኛ ሁሉንም አስገባው።
ጉግ ማንጉጉን ሁላ ወደ ደጅህ አምጣው።
ኸረ ቀስ የሰውን ሥራ...”

“ምን ታስባለህ ታዲያ?” አለው መቶ አለቃ ደምሴ።
“በሦስት ጆሮዬ እየደመጥኳቸው ነው” አለ እንዳለ ‘ቀልጣፋ ጆሮውን’

ከፍ አድርጎ እንደያዘ።

“ማለቴ በዚችው በጃንሚያ፣ በዚችው አንድ ቀን ያለው የዘመን ድብልቅልቅሽ አስገራሚ እኮ ነው።”

“በጣም! የእኚህ ደግሞ የተለየ ነው። ትክክለኛውን ህይማኖታዊ ባህል እንደያዙ ናቸው።”

“ዘመናቸውን ነው የሚወክሉት” አለ መቶ አለቃ። “የእኛን ትውልድ ሲተቹት አትሰማም?”

“የእምነታቸውንም ደረጃ እንጂ! ትንሽ ባነጋግራቸው ደስ ይለኛል።” ክቡን እየፈለፈለ ወደ መሃል አለፈ።

“ነይ ነይ እምዬ ማርያም
ነይ ነይ በዛይት ዓለም።
ኸረ እቺ ለጋዬ ብላሽ ናት
ኸረ እቺ ለጋዬ ብላሽ ናት
በኩታ በቀሚስ ሳንቀባርራት
በፈረስ በበቅሎ ሳምናድላት
በእፄል መኪና ሳንፈላለሳት
ኸረ እቺ ሥጋዬ ብላሽ ናት። . . .”

እማሆይ ወለተእግዚአብሔር ይባላሉ። የኪዳነምህረት ገዳም እቃቢት ናቸው። ዕድሜያቸው እምሳ አንድ ሲሆን የመነኩት በእሥራ አንድ ዓመታቸው ነው።

“ሳልመለኩስ ቤተሰቤ አራት ዓመት ነው የቀጠቀጡኝ። ካላገባሽ ብለው። እኔ ግን ልቤ ወደ ቤተሰቤያን ነበረና ወረሞ ሥላሴ /ወረሞ ነው እገራ/ ነጋ እዚያ መርጥ ነበር ሥራዬ። ታዲያ መነኩሲቷ እንቅርታም ናቸው። ሁለት እንቅርት ያንጠለጠሉ። ‘እማሆይ’ ይኼ ምንድነው? እላቸዋለሁ። ‘እንቅርት’ ነዋ! እግዚአብሔር ለምነኩስና እንዲረዳኝ የሰጠኝ። በዚህ፣ ይሉኛል ግራና ቀኝ እንቅርታቸውን እየከፈሉ። ‘በዚህ ውሃ በዚህ ጥሬ እይዝበታለሁ’ እኔ ታዲያ ‘እማሆይ ያለእንቅርት እይመለከሰም?’ እያልኩ እጠይቃቸዋለሁ። ‘አዎን ልጄ ካለእንቅርት እይመለከሰም’ ሲሉኝ ይከፋኛል። ‘እምላኬ እንቅርት ሰጠኝ!’ እያልኩ እጸልይ ነበር። ለካስ እሳቸው አትዘልቅም ብለው እንዳልመለኩስ ሲያከላክሉኝ ነው። መቼም እንዴ እግዚአብሔር ልቦናዬን ወደ እርሱ እንዲሆን ፈቅዶ የለ? ከወላጆቼ ጠፍቼ ደብረ ሊባኖስ ሄድኩኝ። ሃያ ዓመት በየደብሩ ዞሬእለሁ። እኔ ያላየሁት የኢትዮጵያ ገዳም የለም። ከብሩ ይበፋ ለፈጣሪ። በልጅነቴ ከተመኘሁት ሁሉ ያላገኘሁት እንቅርትና ትምህርት ብቻ ነው። . . .”

“ዓለምን ምንኛ በደሷት! በጣም ጨካኝ ናቸው!” አለ እማሆይን ካነጋገረ በኋላ ተሰናብተውት የሚካኤል ታቦት ወዳለበት ድንኳን ሲያመሩ በዓይኑ እየተከተላቸው።

“ይኼን መላይ ውበት ለእርባ ዓመታት መከልከላቸው!” አለ መቶ አለቃም ፈገግታ እየቀደመው።
ወደ ሌላ ክብ አመሩ።

የጃንሚዳን ዝግጅት ከሞላ ጉደል ዳስሶ የጀምበርን ማዘቅዘቅ የራሱንም መድከም አስተዋለና መቶ አለቃን ተሰናብቶ በስድስት ኪሎ አቅጣጫ ወዳለው በር አመራ። ራሱን ረስቶ መዋሉን ከደስታ ቆጥሮ የሥራንና የማህበራዊ ኑሮ ተሳታፊነትን ፈውስ አያሰላስለ። ለመውጫው እንደቀረበ በድንጋጤ አይሉት ፍርሃት፣ እፍረት አይሉት ብሽቀት በተላከረ ስሜት ቀጥ ብሎ ቆመ። ተመልሶ በፈረስ ክበብ ወይም ደግሞ በአንደኛ ፖሊስ ጣቢያ በኩል ለመውጣት አሰበ።

“ግን ለምን ያፈገፍጋል? ወንጀል አልሠራ። ለምን ቀጥታ አይወጣም”

ዓይኑ ግን እንደልቡ ደፋር አልሆነም። የማይፈቅደውን እንዳያይ ፈራ።

“ለመሆኑ ማን ነው እሱ? . . . ማንሰ ቢሆን ምን አገባኝ?” አለ ሃሳቡ እየተለዋወጠ።

በቀላሉ የሚያልፈው ጉዳይ አልነበረም። ሲጋራውን በኃይል ለበ ተነፈሰና እንዳይታይ ርቀት ጠብቆ ተከተላቸው። ባንድ ልቡ ለጥላቻው ማጥ በቂያ ለምክንያቱ ተጨማሪ ማረጋገጫ የሚሆን ገጠመኝ ለማየት ጓጉቷል። በሌላኛው ደግሞ እስከ ቅርብ ጊዜ የሚወዳትና አሁንም ቢሆን በሌላ እጅ መግባቷን በዓይኑ ማየት የማይፈልግበት ዳርምየለሽ ከምን ጊዜው ሌላ ለምዳ ስትሸስረመምና ስትሳሳቅ ሳለማየት ፈርቷል። ስሜቱን አስቆጥቶ ተከተላቸው።

ከጃንሚዳ ወጥተው ወደ ስድስት ኪሎ የሚወስደውን መንገድ ሲጨርሱ በአምሮፖ ሞተርስ በኩል አቋርጠው ቁልቁል ወረዱ።

“ወደ ቤቷ ነው ማለት ነው” አለ ለራሱ። ጥምቀት ውለው ቢሆን እንዲህ ሲሸከረከር ያገኛቸው እንደነበር አስቦ ሌላ ቦታ መዋላቸውንና ጃንሚዳ ብዙ እንዳልቆዩ ገመተ። አለባበላቸውን ከኋላ ገመገመ።

እርሷ የለበሰችው የሚያውቀውን ቀሚስ ነው። ችግርጉር ባለአበባ ከተረከሳም ጫማ ጋር። ፀጉሯ እንደወትሮው ወደ ወገቧ ተለቅቋል። አብሯት ያለው ሰውዬ አንድ ዓይነት ኮትና ሱሪ ለብሷል። ካደገ በኋላ የልጅነት ጥብቆውን እንደለበሰ ህጻን የለውነቱን ውፍረት የሚያስገምት። ከፊቱ ሊያየው ባይችልም ቁመቱም ሆነ ሰውነቱ በሃሳቡ ከቀረፀው ጋር የተለየ ነው። ዞሮ ዞሮ ግን ፈጠነ እሚሉት . . . መሆኑን ገምቷል። በሀሊናው ሳለበው ውሎአቸው የሩቂያ በሦስተኛነት መኖር እንደማያመች አገናዘበና ብሽቀቱ ቀነሰለት። ሌላም ያላለበው ነገር መጣለት።

ለውዬው ከሩቂያስ ጋር ቢሆን?”

ያ ደግሞ የማይመስል ነው። ከለውዬው ጉን ያለችው ዳርም የለሽ ስትሆን ሩቂያ ከእርሷ ቀጥላ ናት። ግፋ ቢል መሃላቸው ይሆን ነበር እንጂ ፍቅረኛውን ከዳር አርጌ ጓደኛዋን ከጉኑ የሚያደርግ ወንድ የለም። ያም ሆነ ይህ ግን አንድ ነገር ርግጠኛ ነው። ንጹህ ቦታ ለመዋላቸው።

‘አይ ይኼም ሞኝነት ነው። ከሩቂያ ጋር የተገናኙት ከሁለቱ ፕሮግራም በኋላ ቢሆንለት?’

ብሽቀቱ እንደገና ናረ። ብሔራዊ ሙዚየም አጠገብ ባለው ፌርማታ ተከልሎ ቆመ። እንርሱም ስለቆሙ። በተቃራኒው የመንገድ ጠርዝ መብራቱ አጠገብ ደርሰዋል። ጥቂት ተነጋገሩና ሰውዬው የዳርምየለሽን እጅ ያዝ አድርጎ እንደመጉተት አደርጋት። ከሁኔታው ወደ አራት ኪሎ በኩል እንዲሄዱ የሚያግባባት፤ እሷም በተቃራኒው እጇን መጉተቷ ተቃውሞ መሆኑ ገብቶታል። ከተደበቀበት ተንደርድሮ ሄዶ ማሳቀቅ ከጀለው። በሀሳቡም ሙሉ ትርጉሙን ሠራው።

‘እንደደረሰ ሰውዬውን በቀኝ እግሩ ጫማ ጥፊ ዘርግቶት ከንዱን ትከሻዋ ሳይ ጣል አድርጎ በኩራትና በንቀት ሰውዬውን እየገላመጠ ይሟት ሲሄድ. . .’

ወዲያው ግን የርሷ ተቃውሞ ረታና ሰውዬው እጇን ለቅቆ መንገዱን ወደ ቀኝ አሳበሩ። እንደተሻገሩም ሰውዬውና ዳርምየለሽ በአቋረጡበት አቅጣጫ መንገዳቸውን ሲቀጥሉ ሩቂያ ተሰናብታቸው ወደላይ መጣች።

“ሺት!” አለ ለራሱ ከትትሉን ለላቋረጠችበት ተናዶ። ባለበት ሆኖ ጠበቃትና በፌርማታው ትይዩ ስትደርስ እርሱ በስተጀርባ ቶሎ ቶሎ ተራመደ።

ገንፍሌ ሆኑልን አልፈው ለቤቷ ተቃርበዋል። ተከታትለው ሲገቡ እርሱ የቤተክህነትን አጥር ተደግፎ ቆመ። ዓይን ኢክስሬይ እይሆንምና ከዚያ በላይ ማየት አልቻለም። ብቻ እልህና ንዴት ተናነቀው።

“ምን አበሸቀኝ? ምንስ አገባኝ?” አለ በራሱ ተናዶ። እንደሞኝ ሲከተላቸው መምጣቱ ቆጭቶት። በሰራችው ጥፋት ተነሳስቶ ራሱ ከተሰናበታት በኋላ ከማንስ ጋር ምንስ ብታደርግ ምን ቸገረው? ከእንግዲህ እንደሁ የእርሱ ልትሆን አትችልም።

“ነው ወይስ እንደገና የእኔ ትሆናለች?”

ያ ደግሞ ሰማይና ምድርን እንደማገናኘት የማይሆን፤ ያለቀለት ጉዳይ ነው። በምንም ይሁን በምን አይፈልጋትም። ቢፈልጋትም ህይወቱን ለመመረዝና ራሱን ለመጉዳት ካልሆነ በቀር ከእንግዲህ ሳያውቅ እንዳላለፋቸው የመጀመሪያዎቹ የፍቅር ጊዜያት በርሷ መደስትና መመካት እንደማይችል ልቦናው ያውቀዋል።

‘ታዲያ ለምን ይከተላታል?’

ለራሱም የማይገባው መልስ የሌለው ጥያቄ። ሲጋራ ሲለኩስ ኪሱን ቢዳብስ ጨርሷል። ስሜቱ ጨፍግጉ ፊቱ ጭስ እንደመሰለ ቁልቁል መንገዱን ቀጠለ።

የዳርምየለሽና እንዳለ ፍቅር ሲወጠን ጀምሮ በህብቱ የልብ ልብ ውስጥ ሳይታወቅ ያቆጠቆጠው ዕኩይ ምኞትና ፍላጎት ከሰሞኑ ወደውጪ እያበበ ነው። ለሁለቱ ፍቅር ቀና አሳቢ፤ እንዳውም ምንም ትኩረት የሌለው መስሎ ቀስ እያለ ለእንዳለ የጋተው የጥርጣሬ መርዝ እንደምንም ሠርቶለታል። በቀላሉ ግን አልነበረም። በዳርምየለሽ ጉዳይ የእንዳለ ለወሬ ቁጥብ መሆንና በርሷ ላይ ያለው እምነት በር እየዘጋበት በነገር መሰርሰሩ በቃላት ማንኳኳቱ የዓመታት ጥረትና ትዕግስቱን ጠይቆታል። ሰሞኑን ግን ያለጥርጥር ተሳክቶለታል። ምንም እንኳን እንዳለ ሊደብቀው ቢሞክር “በጥበቡ” አውጣጥቶታል።

በዚያን ሰሞን፤ ለመጀመሪያ ጊዜ በእምነት የተዘጋ ልቡን ከፍቶ ያስገባበት የጥርጣሬ ሽውታ ተመልሶ የወጣ መስሎት ነበር። ሆኖም ከሰሞኑ ተጠናክሮ የፈጠረው እውሎ ንፋስ በእንዳለ ልብ ተቋጥሮ የኖረውን ፍቅር ገለባ አድርጎ እንደጠራረገው ለማረጋገጥ በመብቃቱ ለብዙ ዓመታት የለፋበትን የምርምር ውጤት እንዳገኘ ሳይንቲስት ልቡን አስፈንድቆታል።

ሰሞኑን እንዳለ ጠረጴዛው ላይ በግንባሩ ተደግፎ ቀና ቀና እየተነፈሰና ሲጋራውን በላይ በላይ እያቀጣጠለ ያበዛው ገለልተኝነት በምን ምክንያት እንደሆነ ለመገመት ባያስችረውም በሙከራው ተስፋ ቆርጦ ሌላ መላ ለመምታት ሲሰናዳ ለሁለቱ የወረደባቸው ለእርሱ ግን የወረደለት ዱብዕዳ ምንነት አልገባውም ነበር።

በእንዴት ያለ ሁኔታና በምን ምክንያት እንደተለያዩ አዝኖና ተክዞ ሲነገረው በልቡ ሳይሆን በምላሱ ጠርዝ ጎዘነለት። የእንዳለን ልብ ያቆሰለው እራሱ የተከለበት መርዘኛ እሾህ መሆኑን እያወቀ ነቃይ መስሎ ዳግመኛ እንዳይሸር አፍረጠረጠበት። አለስልሶም እያከከ ካሁን ቀደም የቀረውን ሁሉ ሰገሰገበት። -ሀብቱ።

“እኔ በፊቱንም ነግሬህ ነበር” አለው በእርሱ ጋባኸነት ከእንዳለ ጋር የእረፍት ሻይ እየጠጡ ነው። “ከጅምሩም ቢሆን ያንተና የሷ መርፈ ቁልፍ መምሰል አላማረኝም። አንተ ግን በጊዜው የሌላ ሊመስልህ ይችላል። . . . እንዴ! ዘጠና ዘጠኝ ወንድላጤ ከሚንጋጋበት ቤት እንዴት ቁጥብ ሊት

ትወጣለች ብለህ ትጠብቃለህ? ከጭልፊት ሠፈር ጫጩት?”

“በዚ እንኳን አይመስለኝም።”

“ነው እንጂ! አሁንም አታምንም? ወንደላጤ ከቤት ቤት እየዞረ የሚያግርጠው ሆዱን ብቻ መሰለህ? ከድስትና ሞሰቡ ጋር ከተገኘች ቆንጆዋንም ነው አብሮ የሚቀምሰው። የደባልና የወንደላጤ እግር ከበዛበት ቤት የተከበረች የታፈረች አፍቃሪ መጠበቅ ከጭልፊት መሀል ጫጩት ለማሳደግ ከመመኘት አይለይም። በበኩሉ የጓደኝነቴን በቀጥታ ተዋት ለማለት ባልደፍርም ያጋጠመኝና የሰማሁትን ሁሉ አንድ በአንድ ነግሬህ ነበር። ካንድም ሁለት ጊዜ በቦሌ መስመር ዝንጥ ብላ ስታጋጥመኝ ሁኔታዋ ስላጠራጠረኝ ተከታትዬ ያየሁትን ነግሬሃለሁ።”

“ቦሌ ጓደኛ እንዳለቻት. . .” ሲል አቋረጠው።

“መስሎሃል! በጓደኛ፣ በዘመድ ካልተመካኝማ ምኑን ሸወደችህ! አንዱን ቀን ትልቅ አረንጓዴ በር ያለው ግቢ አንኳኩታ መግባቷን በሌላ ቀን ደግሞ ቦሌ መንገድ ‘ፍላሚንጌ ባር’ አጠገብ ቆማ ስትጠብቅ ቀይ ተዬታ መኪና መጥቶላት ወደ ቦሌ መሄዱን ጠቁሜህ ነበር። በዚያን ሰዎን የፈፀመችውን ውርጃና ታሪኩን ደግሞ ከገዛ የሰፈሯ ልጅ በጆሮህ ስምተህ መልሰህ ገጠምከ። አሁን ታዲያ ምን ያልተጠበቀ ነገር መጣ?”

“አፈራ ደደህ አፈራ ደደህ

የፈራነው ሁሉ መጣ ድህ ድህ። እንደሚባለው ሆነ እንጂ” አለው በጉምዛዛ ፈገግታ።

“ነገሩ ልክ ነው” አለ እንዳለ ውስጥ ውስጡን በሀብቱ አነጋገርና ተረት እየበሸቀ። ለምን እንደሆነ ለራሱ ባይገባውም ሀብቱ ስለዳርምየለሽ ሲተኝ ያናድደዋል። በደህን ራሱ ሲያሰበው የመጨረሻ አድርጉ ቢኮንነውም ከሃብቱ አፍ ሲሰማው የተጋነነና ተገቢ ያልሆነ መስሎ ይሰማዋል። እንዳይቃወሙት ትቶቱን አፍርሶ ለማሳመን የሚያበቃ ህቅ ያጥረዋል። እናም ውስጥ ውስጡን እያረረ ዝም ይላል።

ሀብቱ፣ በተለይ ዳርምየለሽ በስተመጨረሻ ያደረገችው እንዳለ ለሷ ያለውን ፍቅር ከመረዳት የፈፀመችው ድፍረት መሆኑን ደጋግሞ በማግላት የተናደደለት መስሎ ይበልጥ አናደደው። ያዘነለት መስሎም ይበልጥ አሳዘነው። በከብራቱ ላይ እንጨት ቆስቆሶ የንዴቱን ነበልባል ሲያይ ዳግማኛ እንደማይበርድ አረጋግጦ ልቡ ጮሎ ረገጠ።

31

“ግን እኮ እሷም እትጠላኝም” አለ ፊጠነ ሰዓቱን አይቶ ከመኝታው ቀና አያለ። አንዳንዴ ዳር ዳር ሲላት ብታመናጭቅና ፊት ብትነሳውም እንዳላከረፈችው በማሰብ።

“ካልጠላችሁም ለምን መጀመሪያ ከርሷ ጋር እትጨርስም ነበር?” አለው አለን በራሱ መኝታ እንደተጋደመ።

“እሱንም ነገርኩህከ፣ ሳናግራት ቅን እትመልስልኝም። ደህና ስታጫውተኝ ትቆይና ቁም ነገር ሳንላባት ስል ትቆጣለች፤ አስቀድማ ትከላተርብኛለች።”

“ከጅምሩማ ካጣጣለችህ በቃ ቀድሞ ነገር አታስበውም ማለት ነው” አለ አለን ፍርጥ አድርጎ።

“አታጣጥለኝምከ!” አለ ፊጠነ የአለን አነጋገር አብሸቀት።

“እንግዲያም ምንድነው? ተተካላተረች፣ ተተቆጣች ብትጠላ መስሎኝ?” አለ ከእርሱ ይልቅ ስልጥኛለሁ የሚለው አብሮ አደጉ መጃጃል በበኩሉ እየነደደው።

“የባላገር ነገር! መቼ ጨረስኩና! ሴት ልጅ እኮ ካንጀት ለወደደችው ግልጽ አትሆንም። እንዲያውም ከወደደች ቀና መልስ አይወጣላትም። ቁጣ ቁጣ ኩርፊያ ኩርፊያ ነው የሚላት። በተለይም ተሰው ፊት ሲሆን!” አለ በማስተባበል ነገሩን ወደራሱ የሃሳብ ፍላጎት እያቀራረበ።

“አሁን የጥምቀት ለት ያገኘኋት ጊዜ ተሌላው ጊዜ ሁሉ ተሰማምተን ነው የዋልነው። ምን እንገርሃለሁ ራስህ አይተሃት የለም። . . .”

“እኮ ያው ተሁሉቱ ሰውነቷ መለስ ያለችዋ አይደለች? ጠጉሯን እንዠርጋ ሹጉርገር የለበሰችው?”

“አዎን አልኩህ! ስንት ቀን ልንገርህ! ተጃንሜዳ ወጥተን ስንንሸራሸር ቆየንና አብረን ስንገባ እናቷ እንዴት ደብ አላቸው መሰለህ። ፊታቸው ፈክቶ ሸቁጥቁጥ አሉ” አለ ፊጠነ አለን ከርክሩኝ ትቶ እንዲያደምጠው በመፈለግ።

“እንጃ!”

“እንዴት እንጃ?”

“አልመስል ቲለኝ ነዋ! ያችን የመስለች ያዲሳባ ሽጋ መቼም ጠፍራው የመሬ ባላገር አገባት ሲባል ታሁኑ. . .” ሲል አቋረጠው።

“ማነው ጠፍራው? ማነው ባላገር? እኔ ፊጠነ መሬም ሳለሁ ስልጡን ነኝ፤ እንኳንስ ከተማ ተመጣሁ። አንተ እንጂ እድሜልክህን እማትሰለጥን። ታገርህ ተመጣህ ያለ ሽንኩራ መሸጥ የማታውቅ። ለስሙ ተመመኔ መሀል ነው

የምትውለው። ለነገሩ ማወቅና እረኛ ምን ለየው” አለው ብሽቅ እንዳለ። አለን ሁልጊዜም እንዳበሸቀው ነው። አለን በገጠር አብሮ አደጉ ሲሆን አዲስ አበባ የገቡት አብረው ነው። ከአሥራ አራት ዓመት በፊት።

እንደመጡ ጥቂት ሰሞን በየቤተክርስቲያኑና በየበረንዳው እያደሩ ከተገባሉ በኋላ ፈጠነ ሰምና አድራሻቸውን ገጠር ሆኖ ባጠናው መሠረት አጉቱን አፈላልጉ ያገኛል። ሁሉም በጥገኝነት እርሳቸው ዘንድ ይገቡና ፈጠነ በነበረው የቤተክርስቲያን ትምህርት ጉላ ሚካኤል ቤተክርስቲያን በድቁና ሲያገለግል አለን የቀን ሥራ ዘንቢልና ከረጢት መሸከም ይጀምራል።

ከአራት ዓመት አገልግሎት በኋላ ችሎታውና ፀባዩ ያስደሰታቸው የቤተክርስቲያኑ አስተዳዳሪ ከጠቅላይ ቤተክርስቲያን ሰዎች ጋር ተነጋግረው በትንሳኤ ዘገባኤ ማተሚያ ቤት አስቀጠሩት። ትምህርቱንም በማታ ከአምስተኛ ክፍል ጀመረ። ከዚያ በኋላ ከቀን ወደ ቀን በሥራም ሆነ በዘመናዊ ትምህርት ራሱን አሻሽሎ የአሥራ ሁለተኛ ክፍልን በማጠናቀቅ የጥራዝ ክፍል ኃላፊ ከሆነ ሁለት ዓመት አልፎታል።

አለንም ከዘንቢል ሸከማ ወደ ሎተሪ፣ ከሎተሪ ወደ እቅሎኒ አሃሪነት ካለዋወጠ በኋላ ሸንኮራ ላይ ሲደርስ ተስማምቶት በበቆሎና ሸንብራ እሸት ንግድ እያጀበ አሁን በፈረንሳይ ለጋስቶንና አካባቢው የታወቀ ሸንኮራ ነጋዴ ሆኗል። ከዚያ በተረፈ ንግስ ባለበት ቤተክርስቲያንና በዓል በሚከበርበት ሁሉ ሸንኮራውን ለንደቅ አስመስሎ ይገኛል።

ሁሉም በሚያገኙት ገቢ ተረዳድተው ራሳቸውን ለመቻል በመለማማታቸው ከፈጠነ አጉት ቤት ከወጡ ሰምንት ዓመታቸው ነው። አሁን ያሉባትን ቤት ተከራይተው የነበሩ አሮጊት ምንም ዘመድ የሌላቸው ስለነበሩና እርጅና ተቋኝቸው እቤት በመዋላቸው በየጊዜው ሞቱ ቀሩ እያለ ያካባቢው ነዋሪ በሚጥልላቸው ጉርሻ እንደሚተዳዳሩ እንደ አብሮት የሚሠራ ሰው ይጠቁመዋል። ከዚያም አሮጊቷን አግባብተው የቤት ኪራያቸውን እየከፈለ እንደ እናት ሲጠራቸው ተዋውሎ ከአለን ጋር ገቡ። አሮጊቷም በተለይ አለን ሲንከባከባቸው ከዓመት በላይ ቆይተው ሞቱ። ከዚያ በኋላ የቤቱ ባለሙብቶች ሆኑ።

ታዲያ በዚህ አብረው በኖሩበት ጊዜ ሁሉ ለቤቱ መሻሻል አንዳንድ ዕቃዎችን በመግዛት ሃላፊነቱን የወሰደው ፈጠነ ነው። የእንጨት ወንበሮችና ጠረጴዛ፣ የመታጠቢያና ውሃ መያዣ፣ የመመገቢያና የማብሰያ ቁሳቁሶች፣ ቡሃቃና ሌማት ሳይቀር ገዝቶ አስቀምጧል። በዚህም የቤት ባለቤትነቱ እየጉላ ከመምጣቱም በላይ እርሱ ዳርምየለሽን ሲያገባ አለን ቤቱን ለቅቆ ሌላ ዘንድ ሊገባ ተስማምተዋል።

“ይልቅ ቁምነገሩን እናውራና ይሁን ተተባልክ ሠርጉን ለመቼ ታረገው ነው?” አለ አለን አሁን ከልቡ ነው የጠየቀው።

“ለከርሞ አይሻልም? ወደ ጥቅምት ገደማ አስቤአለሁ። እስከዚያው አንዳንድ ነገር ማሟላት አለብኝ። የሙሽራ ልብስ፣ ጌጣጌጥ፣ ይቀረኛል።”

“ሚዜስ ሚዜ መርጠሃል?”

“የሚዜው ቀላል ነው። አማረ፣ ያው እማይቀር ነው። ሌላ ሁለት ወይንም ሦስት ሰው ከእንግዲህም ቢመረጥ ይደርሳል” አለ ፈጠነ የፊት መታጠቢያ ውሃ እያዘጋጀ።

“እንዴ! ታሁኑ ሁነኛ ሁነኛ ሰው መያዝ ያስፈልጋል” አለው አለን።

“ብዙ ሰዎች አሉ። ከመሥሪያ ቤት ባልደረቦቼ ከነአጉቴ ሠፈርም ከዚህም አካባቢ የማስባቸው ሰዎች አሉ” አለ በሀሳቡ ምሳላቸውን እያማረጠ።

“እኔንስ ሚዜ አታደርገኝም?” አለ አለን አብሮ አደጉ እርሱን ትቶ ሌሎችን ሲቆጥር ታዘቦት።

“አንተማ የራሴው ነህ። እሚድር ወንድም ሚዜ ይሆናል እንዴ!” አለ ፈጠነ ጥያቄውን በዘዴ ለማለፍ እያሳሳቀ።

“በል ተወው። ድሮስ ሸንኮራ ነጋዴ ሚዜ ሊሆን ነው?”

“እንደሱ አይደለም አለን። ከፈለግከም ሚዜ ላደርግህ እችላለሁ። ለኔ ግን የሚበልጠው ደጋሼ፣ ተጠሪዬ ብትሆኑኝ ነው። እዚህ በሰው አገር ማን አለኝ ብለህ ነው? ያው አጉቴና አንተ ናችሁ። ሠርግክ ሚዜ ብቻ ሳይሆን ከዛ የበለጠ ሁነኛ ዘመድ ይፈልጋል።”

“ገብቶኛል፤ እኔም እንዳው ልቀልድህ ብዬ እንጂ መቼ አጣሁት” አለ አለን ከቅሬታው መለስ እያለ። “ይልቅ ለድግሱ በሚያስፈልግህ ሁሉ በገንዘቡም በምኑም እንረዳዳለን። ባለኝ አቅም ሁሉ የወንድምነቴን አግዝሃለሁኝ።”

“እኔምኮ ይኼንኑ አውቄ ነው ሚዜ ያላደረግኩህ። ሚዜ ሲመረጥከ ገና ለወደፊት ዘመድ እንዲሆን ነው። አንተና እኔ መቼም ካንድ ሆድ አንውጣ እንጂ ወንድማማቾች ነን። ‘መወለድ ቋንቋ ነው’ አለ ፈጠነ የአለን በገንዘብ ጉዳይ አግዝሃለሁ ማለት ውስጥ ውስጡን እያስደሰተው። ጥሩ ገንዘብ ቀባሪ መሆኑን ያውቃል። ትክክለኛ መጠኑን ባያውቅም በአራት ኪሎው ‘አዲስ ባንክ’ የቁጠባ ሂሳብ እንዳለው ሲያስቀምጥ ያዩት የሠፈር ሰዎች ነገረውታል። ካልሰሱት በቀር ሠርጉን ለመደገስ የማይናቅ ድጋፍ ሊሰጠው እንደሚችልም ገምቷል።

ዐጉሩን አበጥሮ አለባበሱን አስቲካከለና ወጣ። -ወደሥራ።

“ሳቢ ነኝ!” አለ የሰፖርት ዓምድ አዘጋጁ ኢብራሂም ስልኩን አስቀምጦ የሰማውን ድምጽ በሽሙጥ እየደገመ። የአቶ ስምእንን አምድ የሚመለከት የተሳታፊ ደብዳቤ በስህተት እርሱ ጋር ደርሶ ሊሰጠው ከሌላ ቢሮ መጥቶ ነው ስልኩን በቁሙ ያነሳው። እንዳለ ጠረጴዛው ላይ አቀርቅሮ በሥራ የተጠመደ ይመስላል።

“ህብቴ ዝናቡን ፈልጋ ነው። ‘እፈልገሃለሁ በልልኝ’ አለችኝ። አንቱ ልሁን አንተ በምን አወቀች!”

“እሷ ይኸው ናት፤ የስልክ ሥነ-ሥርዓት የላትም” አለ አቶ ስምእን እርሱም ሲያነሳ ‘አንተ’ እንደምትለው አስታውሶ።

“ሳቢ ማለት ይቺ ወንዳወንዳ አይደለች?” ሲል ጠየቀ ኢብራሂም አጥ ጽት ሳይሆን በርሷና በሥራ ባልደረሳቸው ላይ ዘወትር የሚሰማውን አስተያየት ለመወርወር መንደርደሪያውን ሲያመቻች።

“አዎ! የህብቴ. . . ምን እንደምትባል እንጂ። -ገርላህ ናት ሲሉት አይደለችም ይላል። ሁልጊዜ ግን አብሯት ሲሸከረከር ይታያል” አለ አቶ ስምእን።

“እሱማ ለኔም ሌላ ሴት ታጣብሰዋለች ነው ያለኝ። ሁኔታቸው ግን እንደዛ አይመስልም። አንድ ቀን እንዳውም መሃል መንገድ ላይ በጥፈ ላለችው ብሉ ያየ ሰው ነገረች።”

“ኸረ ባክህ! እሷ ታደርጋለች” አለ አቶ ስምእን ከት ብሉ እየሳቀ። “እና ዝም አላት?”

“ምንም አላላት፤ አብረው ወደ ሰድስት ኪሎ አቅጣጫ ወጡ አሉኝ። ፎንቃ ሳይዛት አይቀርም። ፎንቃ አይደል የሚባለው በአዲሱ የአራዶች ቋንቋ። ከእርሱ ጋር ከገጠሙት እነዛ ጆሊ ጆሊ ጓደኞቿን ሁሉ ችላ ብላቸዋለች አሉ። እንደድሮው ብዙ አብረው አይታዩም” አለ ኢብራሂም።

“ሰሞኑን ደግሞ ቀሚስ ለብሳ እየጓት፤ ሴትነቱ ሳያምራት አልቀረም” አለ አቶ ስምእን የንባብ መነጽሩን አውልቆ ጠረጴዛው ላይ አስቀመጠና ወደ ጀርባው እየተለጠጠ።

“አይተሃታል? ድፍን አራት ኪሎ ሰሞኑን እንደተአምር የሚያወራው እሱን ነው። ‘ሳቢ ጋይድ ተገደች’ ‘ሳቢ ቀሚስ ለበሰች’ የሰሞኑ የአካባቢው ወጣቶች ወሬ መክፈቻ ነው። እንደ በፊቱ መንቀጥቀጥ የለ መላከፍ። ስታልፍ

ስታገድም እንጂ እንደድሮ ደረጃን ነፍታ መገተር ሁሉ ትታለች አሉ።”

“ያራት ኪሎ ልጃገረዶች አረፉ በለኝ!”

“የሆነ ጋዜጠኛ . . . አንድ ጥርሱ ገጠጥ ያለ . . . አንድ ብርሃንና ሠላም የሚሠራ . . . ይሉሃል”

“ምን የሆነው?”

“የገዢዎች ነዋ! ህብቴ ዝናቡን እኮ ነው። ‘አውርዷታል. . .’ ‘በጣም ትወደዋለች. . . እሱ ነው ቀሚስ ያስለበሳት. . .’ ምን የማይወራ አለ መሰለህ” አለ ኢብራሂም ከተለያዩ ሰዎች የሰማውን ቀጣጥሎ።

በለ እርሱ እየተወያዩ ሳለ ህብቴ ዝናቡ በመምጣቱ ጨዋታቸው ተቋርጦ ኢብራሂም ወደ ቢሮው ሲሄድ አቶ ስምእን የስልኩን መልዕክት ነገረው።

ህብቴ የሰዓት መቆጣጠሪያውን የጥዋት ፊርማ ፈረመና ተመልሶ ወጣ። ለምናልባቱ ባካባቢው ትገኛለች ብሎ ወደገመተው ሁሉ ሄዶ ፈለጋት። የለችም። በቱሪስት ሆቴል አጠገብ ቁልቁል ወርዶ ወደ ግራ ታጠፈ። ካሁን ቀደም ያመላኩትቸው ቤት በስተቀኝ ያለው አጥር አልባ ባለተራ የእንጨት መዝጊያ ነው። ግጥም ብሎ ተዘግቷል። ከውስጥ።

እስከምንጫቁ የተለቀቀው የባዕድ ሙዚቃ ከውስጥ ላለ ሰው መድፍ ቢተኮስ የሚያሰማ እይመስልም። ህብቴ በቆመበት እመናታ። ለምን እንደሆነ ባያውቀውም ወደዚህ ቤት ሊመጣ ቀርቶ እርሷ ስታነሳበት እንኳን ደስ አይለውም። እንዳውም ‘ከቤ ማይክ -ዴቪድ’ እያለች የወንድ ጓደኞቿን ስም በሰበብ ባስባቡ ስትጠራ እና ስለጫት አቃቃማቸው፣ ስለመጠጥ አጠ ጣጣቸው፣ /እርሷ ውጤቸ ወይም ጨብሲ የምትለው/ ስለ አጫጫሳቸውና ስለ ሁለመናቸው ‘ጆሊነት’ ስትተርክ በተለይ ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ታበሽቀዋለች።

ሊመለስ ፈለገ። ሆኖም እስከአሁን የሚከነክነው ጉዳይ አለ። እንደተቀራረቡ ሰሞን የምትገኝበትን ካመላኩትቸው በኋላ “የለችም ከተባልክ እንዳትገባ” ብላ ያስጠነቀቀችው። ለምጌ አንድ ቀን ከአስፋልቱ እንደቆመ ትንሽ ልጅ ልኮ የለችም ተብሎ ተመልሷል። ሌላ ቀን ደግሞ እንደዚሁ በህፃን አስጠርፏት በውጪ ነው የመለሰችው። መዝጊያው እስኪነቃነቅ ጠንከር አድርጎ ደበደበው። የሙዚቃው ድምጽ ቀነሰና የመዝጊያው መወርወሪያ ሲሳብ ሰማ። ወዲያው አንድ ወጣት በሩን ገርበብ አድርጎ በእንገቱ ብቅ አለ።

“አቢት? ምን ነበር?” አለው በሲታሊት ያነጋገር ዘይቤ። ወጣቱን በዓይን ያውቀዋል። ፊት ጊዜ ከሳቢ ጋይድ ጋር የግንድና ቅርንጫፍ ያህል ከማይለያዩት ሦስት ጓደኞቿ አንዱ ነው። ግራ ጉንጨ በጫት ተወጥሯል።

“ሳቢን ፈልጌ ነበር። ሳቢን?” አለ ሃብቴ።

እንደሌለች ነገሮች ሃብቴ ሊመለስ ሲል “ቆይ እስኪ ግን...” አለው ወጣቱ። አንገቱን ወደ ጓላው መልሶ ውስጥ ካለ ሰው ጋር ተነጋገረና “በጣም ትፈልጋታለህ?” አለው ተመልሶ።

በአምንታ መለሰለት ፈላጊዋ ራሷ መሆኗን እያሰበ።

“አኬ! ጠብቃት አሁን ትመጣለች ግባና ጠብቃት።” አለው ወጣቱ በሊታሉት ድምጽ ላይ ከመሳብ አልፎ መብዛቱ በሚከብድና በሚያስፈራ ትህትናዊ ሁኔታ እየተቅሰለለ።

የሀብቴ እግሮች ያለማመንታት ወደበሩ ተንቀሳቀሱ።

‘የለችም ከተባልክ እንዳትገባ!’ ትዝ ቢለውም እግሩ ቀድሞታል።

“ሌላ ሚስጥርና ግንኙነት ከሌላት በስተቀር ስምን አትግባ ትለኛለች?” ብሎ አሰበ። ሌላም ነገር መጣበት። እሱ ያሰበው ዓይነት ሚስጥር የሚኖራት ከሆነ ታዲያ ግባ ብለው ቢተናኮሉትስ? አይ! ካንዳቸው ጋር እንኳን ያንን ዓይነት ግንኙነት ቢኖራት ኖሮ እሱ እስኪያገኛት ድረስ ልጃገረድ ሆኖ ልትቆይ አትችልም።

የሀሳቡን ግምትና ስጋት አዳምጦ ሳይጨርስ ወደውስጥ ዘለቀ። ሌሎች ሦስት ጥንድ ዓይኖች ከእግር ካልሲና ጫማ ሀብረ-ሽታ ጋር ተቀበሉት። እፍረት ይሁን ፍርሃት ባይታወቀውም ዓይኖቹን ከአንገቱ ጋር ወደመሬት ሰበር አደረገ። ሰላምታም መሆኑ ነው።

“ሰላም! ና ወደዚህ! ይሻልሃል” አለው ከሁሉም ጠና ያለውና በሀብቴ ግምት አርባ ገደማ የሚሆነው ሰውዬ የጠፍሮ በርጨማ እያስተካከለለት። መጀመሪያ የተቀበለው ወጣት በርጨማዋን አቀረበለትና ተቀመጠ።

እነርሱ በሰሌን ላይ ፍራሽ አንጥፈው ነው የተቀመጡት። ከላይ ስለ ባለአንሶላ አልጋልብስ ተጋርተዋል። ጠና ያለው ሰውዬ በሽሚዝ ሲሆን በጓላው ትራሱን ግድግዳው ላይ አቁሞ ተደግፏል። ግድግዳ ላይ በተሰቀለው ፎቶግራፍ የቤቱ ባለቤት እርሱ መሆኑን ገመተ። ከሰውዬው በስተቀኝ የቦብ ማርሌ ምስል ያለበት ከፍቴራ የለበሰና ትከሻው ላይ አጭር ፎጣ ጣል ያደረገ ወጣት ቀጭን ክንዱን መሬት አንተርሶ በቀኝ ጉኑ የእንግሊላ ተቀምጧል። ከሰውዬው በስተግራ ደግሞ ቡራቡሬ ቲሽርት የለበሰ ወጣት ከወገቡ ቀና ብሎ ተቀምጧል። ሁሉም በየጉንጫቸው ያጉሩትን ጫት ያመነኹካሉ። ከበር የተቀበለው ወጣት ሽርጡን እንደለበሰ ቁጢጥ ብሎ የሻይ ጀበና የተጣደበትን ከሰል ማንደጃ ማርገብገብ ያዘ።

“እኛን ምሰላ?” አለ ጠና ያለው ሰውዬ በዓይኖቹ ወደ ሃብቴ አትኩሮ በእጆቹ ከፊቱ የተከመረውን የጫት ገረባ እያገላበጠ።

ሀብቴ አንዳንዴ የሚቅም ቢሆንም እንደማይቅም ገልጾ ሲጋራ ሰነሰ። አንድም ለሱሱ፣ አንድም አፍንጫውን ለሚፈታተነው የቤቱ ሽታ መከላከያ።

ለረዥም ጊዜ ቢጠብቃትም ሳቢ ጋይድ የውሃ ሽታ። ከመሰልቸቱም በላይ የሰዎቹ ሁኔታ አስጠልቶታል። ባለ ቦብ ማርሌ ከፍቴራውና ባለ ቡራቡሬ ቲሽርቱ በሩ በመጋረጃ ወደተከለለው ሌላ ክፍል ከገቡ ቆይተዋል። ምን እንደሚሠሩ ባያውቅም አገባባቸው ቀፍፎታል። ግድግዳው ላይ ከተሰቀለው የሁለት ነጭ ወንዶችን ገቢር የሚያሳይ ስዕል ጋር አገናዝቦ ህሊናው በጥርጣሬ ተወግጧል። የቀሩት ሁለቱም ዓይናቸውን ከላይ ላይ አልነቅል ስላሉት ጨነቀው።

ስምን አንዳፈጠጠብት ፈራ። ምናልባት ሲገባ እንደገመተው ግንኙነት ኖሯቸው ሊጣሉት እንደሆነ አሰበ። ነገር ግን ገፊታቸው ላይ የሚነበበው የዛን ዓይነት የቦብ ፍላጎት አይመስልም። ሻይ የጋበዙትም በሰላም ዓይን ቢያዩት ነው። ምናልባት ደግሞ ሳቢ ሁለቱ የገቡበት ክፍል ተደብቃ ኖሮ እርሱን አስቀምጠው... እየፈፀሙ በመሆኑ በእርሱ ሞኝነት ልባቸው እየሳቀ ይሆን? ታዲያ እነዚህ አፍና ጆሮ ገጥመው የሚንሸካሸኩት ለምንድነው? ውስጠ ሰውነቱ ተቆጣ። ወዲያው ሌላም ሀሳብ ብልጭ አለበት። ሊዘርፉትስ እንደሁ? ሁሉም ሀሳቡ የስጋትና የፍርሃቱ ማባባሻ ነበር። ለስንብት ብድግ አለ።

“ቁጭ በል እንጂ አሁን መምጫዋ ደርሷል።” አለው ትልቁ ሰውዬ።

“አይ ልሂድ። ብዙ ቆየሁ።” አለ አፉን በግራ እጁ ከለል አድርጎ በዓይኑ ወደ መጋረጃው እየሰረቀ።

መጀመሪያ የተቀበለው ወጣት ከፍራሹ ላይ ተነስቶ በፈገግታ እጁን ዘረጋለት። ሀብቴም ቀኙን ሰደደ። እጁ ጨብጦ ወይንም ተጨብጦ በመመለስ ፋንታ ሳብ ተደረገና ጠቅላላ ሰውነቱን ይዞ ወደ ፍራሹ ተወረወረ። ለመጮህ እንኳን ፋታ ሳያገኝ መብራት ጠፍቶ ሁለት አካላት በላይ ላይ ተከመሩበት። ምን እንደሚያደርጉትም ሊገባው አልቻለም። እርሱ ለመነሳት እነርሱ ለማስተኛት ከያዙት ግብግብና ትግል በስተቀር ያሳረፉበት ዱላ የለም። እግሮቹን በእግሮቻቸው እጆቹን በእጆቻቸው ግራና ቀኝ ወጥረው ይዘውታል። ሁለቱም በግብግቡ ከሚያስከልኩ በቀር የሚያሰሙት ድምጽም ሆነ የሚሰነዝሩት ቃል የለም። እሱም በመደንገጥ የነሱ ዝምታ ባሳደረበት ተጽዕኖ ያለምንም ቃል በሰውነቱ እንቅስቃሴ ብቻ ሲታገላቸው ቆየ።

“ልቀቁኝ እንጂ! ምንድነው ነገሩ? ገንዘብ ከሆነ ሳታንገላቱኝ ያለኝን

ራሴ እስጣችኋለሁ” አለ እንደተያዘ ሲያውቀው።

“እኛ ገንዘብ አላጣንም ከፈለግክ እንሰጥህ” አለው በስተቀኝ ያለው የትልቁ ሰውዬ ድምጽ።

“እሺ ምንድነው የምትፈልጉት?”

“ምንም አንፈልግ ትገልህን ብቻ አቁም”

“ምንም ካልፈለጋችሁ ልቀቁኛ!”

ሰዎቹ እንደገና በዝምታ እጆቻቸውን ብቻ ለማሠራት ሞከሩ። ሆኖም ሁለቱ ብቻቸውን እንዳይነሳ ወጥረው ከመያዝ ያለፈ ማድረግ ስላልቻሉ ከመጋረጃው ጓላ ከነበሩት አንደኛው ለእርዳታ መጣላቸው።

“ቤልቱን ፍታው ማይክ!” የግራ በኩሉ አናቂ አዲስ ለመጣው። ሁለቱ ጠፍረው እንደያዙለት የህብቱን ቀበቶ ፈታና ሱሪውን ወደ እግሩ መሳብ ሲጀምር ህብቱ በእልህ እና ተስፋ መቁረጥ መሳደብ ጀመረ።

“እናንተ ሌቦች! ገንዘብ አንፈልግም ያላችሁት ልብሴን ሳይቀር ለማውለቅ ነው ወይኔ ሀብትሽ!”

ለስድቡም ሆነ ለጨካኝቱ መልስ የሰጠው የለም። የውጪ ሰው እንዳይሰማ መዘቃውን ቀድሞውኑ ለቅቀውታል።

* * *

ከአምስት ቀንና ሌሊቶች በኋላ ጌህ መቅደጃው ላይ ነፃነቱን እግኝቶ ከዚያች ቤት ሲወጣ ልብስና ገንዘቡ ባይወሰድበትም ከተፈጥሮ ፀጋው እንድንገር ጌድሉታል ወይንም ተዛብቶበታል። እንዲህ ተደረገኩ ብሎ ለመክሰስ ወይንም ለሰው ለማውራት የማይችለው አሳፋሪ ገፍ ተፈጽሞበታል። አንድ ጊዜ ሳቢ ጋይድን ሌላ ጊዜ ባልደረሰበት እንዳለና ጻርምየለሽን፤ እራሱን ጭምር እየረገመና ጥርሱን እየነከሰ ወደ ሥራ ሳይሆን ወደ ቤቱ በረረ። ሞቱን እየተመኘ።

እንዳንዴ ችግሮች ሁሉ በሰው ላይ ያድማሉ። የመጀመሪያው ችግር ያስከተለው ሀዘንና መከራ ከልብ ሳይጠፋ ሁለተኛው ይከተላል። መከራ መከራን እየመዘዘ በመሳሳብ የተቀባዩን አሳርና ፍጻ ያበዛዋል። ጊዜና ምክንያት ተረዳድተው የችግር ሠንጠላት የመከራ ቀለበት ይፈጥራሉ። በሰንሰለቱ የታሰረ በቀለበቱ የታጠረ ‘እዬ’ን ዘፈኑ አድርጎ ብሶትና ትካዜን ሲያንጉራጉር ተስፋ ቆርጦ ተስፋን እያበቀለ፤ ጊዜ ያመጣበትን ጊዜ እስኪያስረሳው አካል መንፈሱ ይንገላታል።

እንዳንዱ ሀዘንና ችግሩን እፍ አውጥቶ ለሌላው በማካፈል አልቅሶ ይለቀስለታል፤ እዝና ይታዘንለታል። ምን ብቻ ሳይሆን ከክንፈር መምጣጥ አንስቶ እስከ ከባድና ውስብስብ ደረጃ ያለ እርዳታና መፍትሔ ሁሉ ይለገስዋል። እናም ትንሽ ሲነካ ብዙ በመጮህ ችግሩ ሳይጉዳው በፊት የቅርብ የሩቅ ወዳጁን አስቸግሮ በእንጭጨ ይቀጫዋል።

እንዳንዱ ደግሞ ለዚህ አልታደለም። ችግሩን ለብቻው አፍኖ በመያዝ ወደ ውስጡ እያነሳ መንፈሱን በጭንቀት እያደቀቀ እካሉን በጥያቄ እስኪያስገምት ይብስከሰካል።

“ምን ሆኖ ነው?”

“ምነው እንዲህ አንጀቱ ወጣላ?”

“ምነው ውድቅድቅ አለ?”

ግምታዊ መልሱ ባብዛኛው ባለቤቱ ከሚያውቀው እና ከደረሰበት የውስጥ ችግር የራቀ ይሆናል። ብዙ ጊዜ ሀሳብና ችግራቸውን ለብቻቸው ይዘው የሚብሰሰሉ ሰዎች አካባቢያቸውን በለጋት የሚመለከቱ ናቸው። ፍርሃትና ጥርጣሬ አይለያቸውም። እምነታቸው በራሳቸው ላይ ብቻ በመሆኑም ችግራቸውን በውስጣቸው አምቀው በይሉኝታ፤ በእልህና በመግደርደር አጽናኝ ረዳት ሳያገኙ ጉዳታቸው እያየለና እየከፋ በመሄድ በእነሱ ፍላጎት ሳይሆን በችግራቸው ከአቅም በላይ መሆን ይጋለጣሉ። ነገር ግን ከረፈደ ነውና ከዘመድ ወዳጅ ሊያገኙ የሚችሉት ርዳታ ችግራቸው የሚወገድበትን ሳይሆን ችግራቸውን አምነው የሚቀበሉበትን ምክርና መፍትሔ ነው።

ዳርምፋሽ ባህሩም በኋላኛው ሁኔታ ወርሃ ጥቅምት ላይ በ'የማን ልጅ ነኝ?' ጥያቄ እንድ ብሎ የጀመረ ችግሩ የፍቅር እውታን ከማህበሩ መዳበር ጋር አያይዞ በመምዘዝ እዩዬና ብሶታን አከፍቶታል። በዝምድና ከእናቷ በወዳጅነት ከሩቂያ የቀረበ ባይኖራትም የደረሰባትን ሁሉ ከጅምሩ ከማግከር ይልቅ እንዳያውቁባት ቅርበታቸውን ፈርታ ስትሸማቀቅና ስትሳቀቅ እሷና ጭንቀት እንደተቆራኙ ወራትን ቆጠረች።

ያገኘችው መፍትሔ ባይኖርም ራሷን ከጉዳች በኋላ በብዙ ማውጣጣትና ውትወታ ባባት ጉዳይ የደረሰባትን ጭንቀት ለእናቷና ለሩቂያ አካፍላለች። ያንን ሳትገላገል፤ ህይወቷን ለጥታ ለእስከ ህይወቷ ፍጻሜ ያመነችው እንዳለ ያለበደሷ የበቀል ቅርሱን አሸክሞ ጀርባውን ሰጣት። የፍቅርን ጣእም በርሱ እንዳየችው ሁሉ የመለየትንም መራራነት አቀመሳት። ዳግመኛ ፍቅር ቀርቶ የአዳምን አምላል ቀና ብላ ሳታይ አስማላት።

በዕለተ ገና በዚያ ጭር ባለው ጫካ /የቀድሞ መነን መናፈሻ/ በፍቅር ሥም ካለጊዜው የመጣባትን እንከን ስትገልጽለት አረካከሶና እበሻቅጦ ከተለያት ሦስት ወራት አልፈዋል። የዚያን ዕለት ከወደቀችበት ሊያነሳት ሲጠጋ እጁን ገፍታ አፈር የፋቀው ግንባሯን እያሸችና ደረቷን እየደገፈች እንባዋ ሲንዝቀዝቅ ምንም እንዳልደረሰባት ሁሉ በእልህ ቶሎ ቶሎ እየተራመደች ነበር ወደ ቤቷ የበረረችው።

ባጠገባቸው ስታልፍ መለስ እያሉ በመገረምና በርህራሄ የሚያስተውሏትን ወይንም በራሳቸው ግምት የደረሰባትን እስበው ከንፈራቸውን የሚመጥጡላትን ወይንም የሚስቁና የሚጠቃቀሱባትን ሁሉ ለማስተዋል በመላ ሰውነቷ የሚንተገተግ ንዴትና ደም ፍላጅ ጋርዷት 'ስቅ' እያለች በደመነብስ ቤቷ ገባች።

የገና ምሳ ለማድረስ ተፍ ተፍ የሚሉት እናቷ፤ ሳሉን ተቀምጠው ሥጋ የሚዘለዝሉት አባቷ፤ ሁለቱ እህቶቿና ወንድሟም ከየነበሩበት ተደናገጠውና ተጠራርተው ከበሷት። ምን እንደሆነች ሲጠይቋት የበለጠ ሆድ ብሷት ብታነባም ወድቃ መሆኑን ገለፀችላቸው። እምነው ሳይሆን ከእርሷ ወዲያ የሚያውቁት ምክንያት ባለመኖሩ እየከነከናቸው ሥራ ሥራቸውን ቀጠሉ።

እሷ ግን አዕምሮዋ እረፍት አልነበረውም። ከዚያን ጊዜ ጀምሮ የፍቅርን ክፋት፤ የወንዶችን ከሀደት፤ የሴቶችን ተሳላኝነት፤ ያ ከመጸህፍት ታነበው የነበረውና ከጅምሩ በፍቅርና ወንዶች ላይ የአመለካከት ተጽዕኖ አሳድሮባት የነበረውን ሁሉ እያብላለለች፤ ከሁሉም በላይ ደግሞ ከገባችበት የህይወት ማጥ የምታመልጥበትን መንገድ ስታወጣና ስታወርድ ነው የከረመችው።

የካቲት አሥራ ሁለት ሆስፒታል ተመርምሮ የሰባት ሳምንት ያህል ቅሪት አንዳላት የተገለፀላት ዕለት መደንገጧ ባይቀርም በእንዳለ ላይ የነበራት እምነት ከፍተኛ ስለነበረ ብዙም አልተጨነቀች። ህይወቷን ለጥታው ህይወቴን ሰጥቼሻለሁ የሚላት እንዳለ ብልሃትና ጥረቱ እንኳን ለእርሷ ለሌላውም እንደሚተርፍ አልተጠራጠረችም። በቀላል የምታስወግዙትን መንገድ እንደሚፈልግላት ካልተሳካም ችግሯን ወደ ደስታ ለውጦ እንደሚቀበላት፤ እንዲያውም አጋጣሚው የጋብቻ ጊዜያቸውን ሊያፋጥነው እንደሚችል አስባ ነበር። አላባ ግን ከአሳብነት አላለፈም። የታመነችለት እንዳለ ከዳት። እሷን ከችግሯ ጋር አጋፍጦ ገሸሽ አለ።

ከተለያዩ በኋላ በመጀመሪያዎቹ ሁለት ሳምንታት ማንም ሳይለማ ለማስወጣት ሞክራ ነበር። አምፒሲኤን፤ የጨው መሚቱን፤ በደህና ቀን እንደዋሃ ጽንሰ ማሰወረጃ ነው ሲባል የሰማችውን ሁሉ ተጠቅማለች። አንዳቸውም ውጤት አልሰጧትም። በዝና ከምታውቃቸው የቀራት ነገር ቢኖር አንድ ብቻ ነው። አሉንም ለመጨረሻ የሞት ሽረት መከራዋ በሃሳብ ደግላለች።

ዕለቱ አሁኗ ደብረዘይት በዋለ በሳምንቱ ነው። የቅድስት ማርያም ቤተክርስቲያን ቅጥር ገቢ ወፍራም የብርድ መከላከያ ልብሶች በለበሱና በተከናወኑ ምዕመናን ተሞልቷል። አብዛኞቹ በድምጽ ማስተላለፊያው የሚሰማውን ሥርዓተ ቅዱስ ሲከታተሉ አንዳንዶቹ ደግሞ በተጨማሪነት መጽሐፍ ቅዱስ አለዚያም ልዩ ልዩ ውዳሴና ድርሳናችን ይዘዋል። ከነዚህ ሌላ ቤተክርስቲያኒቱን ከውጪ አለዚያም ገባ ብለው በመሳለም የሚመለሱም በርካታ ናቸው።

“ለምን አስቀድሰሽ አብረን አንሄድም አሉ ወይዘሮ ብዙ ድምጻቸውን ዝቅ አድርገው ወደ እርሷ በመጠጋት።”

“ተመልሼ ብተኛ ይሻለኛል።” አለች እርሷም እንደርሳቸው ዝቅ ባለ ድምጽ።

“ምነው? ምን ሆነሽ?” አሉ ጥቂት ደንገጥ ብለው።

“ምንም አልሆንኩም ትንሽ ራሴን ለላመመኝ እንዳይብስብኝ ፈርቼ ነው። የመጣሁትም ተሳልሜ ለመመለስ ነው።”

ብዙም ጫን አላላት። በመመለሷ ተስማምተው ወደ ውስጥ ዘለቁ። ዳርምፋሽ እጥሩን በግንባሯ ደገፍ ብላ ፀሎት እደረገች። “እባታችን ሆይ. . . ብላ ጀመረችና ስትጨርስ ወደ ራሷ ብሶት ገባች።

“እባክሽ ድንግል ሆይ! በቃሽ በይኝ” አለች እንባዋ እየቀደመ። “ይቅርታህን ጌታይ! ምህረትህን ላክልኝ ከተዘፈክኩበት የመከራ ማጥ እውጣኝ!

ያላንተ ረዳት የሰላምና ማረፊያ።” የሀዘን ሲቃ ጉሮሮዋን እንዳነቀው እንባዋን በለበሰችው ነጠላ ጫፍ እየጨመቀች ወደ ቤቷ አቅጣጫ አመራች። ፈጠን ፈጠን አያለች።

እቤት ስትደርስ አስናቀች ተነስታ ወለሉን ስትጠርግ አገኘችት። መኝታ ቤት ገባችና ቀስ ብላ ወደ አልጋው ተጠጋች። የኑንሼን ሁኔታ ለማረጋገጥ። አቶ ባህሩ ክፍለ ሀገር ሲሆኑ ኑንሽ የምትተኛው ከእናቷ ጋር ነው። ፊቷን ወደ ገድገዳው መልሳ በማንቀሳቀስ ላይ ናት። ዳርምየለሽ ወደኋላዋ ተመለሰችና በሩን በዝግታ ዘጋችው። ጫማዋን እዚያው አውልቃ በጣቷ እየረገጠች ወደ ቁምሳጥኑ ተጠጋች። ፈልጋ ሳይሆን ከፊቱ በመቆጣጠር አርጌው መስታወት የሚያሳያት እንቅስቃሴ ራሷን አስፈራች። ምስሉ የሷ መሆኑን ተጠራጥሮ ሽሺ ሽሺ አስኖት። ፈራች።

ራሷን አረጋግታ መቆለፊያውን ስታስተውል በላይ ላይ አልነበረም። በስጫት አለችና ለማረጋገጥ የተከፋቹን እጀታ ሳብ አደረገችው። አልተከፈተም። ነገር ግን ተስፋዋን አሟጥጣ ለመመለስ አልፈለገችም። ቁልፉን ይዘው እንደማይሄዱ ርግጠኛ ናት። ብዙ ጊዜ ከላይ ላይ ከተነሳ እመኝታቸው ራሱን ከፍራሹ ሥር እንደማይጠፋ ታውቃለች። የኑንሼን እንቅልፍ እንዲያበረታላት ፈጣሪዋን በልሷ ተማግኝችና በጥንቃቄ ፍራሹን ከጠርዙ በኩል ቀና አድርጋ አየችው። -የለም። ከዚያ በላይ ብትገልጠው እንደምትቀሰቅሳት ስለሰጋች ጣቶቿን ዘርግታ በዝግታ ሰደደች። ቁልፉን ነካችው። ለመያዝ የበለጠ ማስገባት አለባት። ቁልፉን ከመያዣው ስትስብና ኑንሽ ወደርሷ በኩል ስትገባበጥ አንድ ሆነ። ዳርምየለሽ እንደሌላ ልሷ ሲንቀጠቀጥ “ምን ሆነሽ?” አለችት ኑንሽ ድንጋጤዋ ተሰምቷት። ለምን እንደሆነ ግን አልገባትም። መልስ ሳትሰጣት ወጥታ ሄደች። አልቀናትም።

በጓሮ በኩል የቤቱ ውሃ ልክ ላይ ተቀምጣ ትንሽ እስላሰለችና አንድ ሌላ ዘዴ መጣላት። “ከሌብነቱ ሳይሻል አይቀርም” አለችና ተነሳች። እማማ ሸዋ ቤት ስትሄድ በራቸው ከውጭ ተቆልፎአል። በሙከራው ሁሉ ያለመሳካት ከእድሷ ጋር እየተነጫነጨች ስትመለስ እርሳቸው ከቤተክርስቲያን ወደ ቤታቸው ሲመጡ አገኘችቸው።

“ምነው በጠዋት ልጄ! በደህና ነው የፈለግሽኝ?” አሉ ሰላምታ እንደተለዋወጡ እርሳቸው ዘንድ ደርሳ መመለሷን ስትነግራቸው።

“አይ በደህና ነው። እማዬ እስክትመጣ ያመልጠኛል ብዬ እርስዎን ልጠይቅ መጣሁ”

“ምንድነው እሱ?” አሉ እማማ ሸዋ ዳርም የለሽን ካንጀት ስለሚወዷት አቅማቸው የፈቀደውን ሁሉ ለማድረግ በተዘጋጀ ስሜት።

“በኋላ እማዬ ከቤተክርስቲያን ስትመለስ የማመጣልሁ ሦስት ብር

እንዳለዎት ብዬ ነው። ዕቃ ልገዛበት።” አለች መቀላመጿ እየተሰማት።

“ይቅር ይበልሽ! ውስጫ ምናለበት እንኳን ሦስት ብር” አሏት ወደ ቤታቸው ቀደም እያሉ።

ሦስቱን ብር ከእማማ ሸዋ ተቀብላ በቅርብ ወዳለው ሱቅ ሄደች።

“በረኪና አለህ?” አለች ከፍፍሯ እየተንቀጠቀጠ። ፈርታለች።

“የለም። ደህና አደርሽ?” አለ ባለሱቀ እየተንጠራራ። ገና መክፈቱ ነበር። ለሰላምታው መልስ ሳትሰጠው ጀርባዋን አሳይታው ወደ ሌላ ሱቅ መንገዱን ቀጠለች። ለወትሮው ምንም ይሁን ምን ለመግዛት ስትመጣ ሰላምታ ታስቀድም ነበር።

“ደብሯታል መሰል!” አለ ለራሱ የዛሬው ሁኔታዋ ገርሞት። “በጥዋት ልብስ እጠቢ ተብላ ነው? ኡ. . . በዚ በብርድ? ያ አላህ!”

ዳርምየለሽ በረኪናውን አግኝታ በነጠላዋ ሥር ይዛ ተመለሰች። ከዚያም ለድርጊቷ አመቺ ብላ ቀድሞውኑ ካሰበቻቸው ሁለት አማራጭ ቦታዎች ወደ ማዕድ ቤቱ አደላች። መኝታ ቤት እንዳትገባ ኑንሽ አልወጣችላትም። በረኪናውን ባዶ ከነበረ ሰባራ እንሥራ ውስጥ አስቀመጠችና እጇ ይዞት የተመለሰውን ጥቀርሻ ለበስ የሸረረት ድር እየጠረገች ወደ ዋናው ቤት ተመለሰች።

ምላጭ ይኖራል ብላ ባሰበችበት ሁሉ ፈትሻ ሰላጣች ሃሳቧን ቀየረችና የሽንኩርት ቢላዎ ይዛ ወደ ማዕድ ቤት ተመለሰች። የፊት ለፊቱ በር ይንኳኳ ነበር። አስናቀች “ማነው?” እያለች አለፈችት።

አስናቀች በሩን ስትከፍት አራት ሰዎች በረንዳው ላይ ቆመዋል። ሦስቱን አይታቸው አታውቅም። አንደኛው ግን እቤታቸው ከሚመገቡት ሰዎች አንዱ ነው። ፈጠን ብሎ ሰላምታ ሲሰጣት አፀፋውን መለስችና እንዲገቡ ጋብዛ ወደ ውስጥ ቀደመች። እንግዶቹም ተከታትለው ገቡ። እንዲቀመጡ ወደ መቀመጫዎቹ መራቻቸው።

“የለም ይቆዩን” አሉ ከመሃከላቸው ወፈር አጠር ብለው ግንባራቸውን እስከ መሃል አናታቸው የተመለሙ ባለኳሥርት አዛውንት። “ይልቅ ወላጆችሽን ጥሪልን” አሉ ባርኔጣቸውን በጉልበታቸው አንጻር ይዘው።

“እትዬ ብዙን ጥሪያቸው” አለ እማሪም እርሳቸውን ተከትሎ።

አመጣጣቸው ግራ ቢያጋባትም እናቷ ቤተክርስቲያን መሄዳቸውን ነገረቻቸው።

“አረ!” አሉና አዛውንቱ አብረዋቸው የመጡትን ሰዎች ግራና ቅኝ ቃኘት አደረጉ። እንዴት ይሻላል እንደማለት።

“እዚሁ እንጠብቃቸዋለን ሌላ ምን መላ አለ?” አሉ ፀጉር ከጢማቸው ሽበት የወረራቸው ሌላ አዛውንት ጋቢያቸውን ወደ ትከሻቸው አጥፈው

ባይናቸው የኋሊት መቀመጫ እየፈለጉ። የቀሩትም በህሳባቸው ተስማምተው ተቀመጡ።

“ይህቺ ናት እንዴ ልጅቱ?” አሉ ራሰ በራው አዛውንት አስናቀች ወደ ውስጥ ስትመለስ። በጨረፍታ ሰምታቸዋለች።

“አይ ይቺ ታናሿ ናት” ሲል መለሰ አማረ።

“ታላቋ ናት ማለት ነው እንዲህ የምታስደገድገን! ይህችም ቆንጆ ልጅ ናት” አሉ ራሰ በራው አዛውንት ፈገግ እያሉ ለጨዋታ።

“ያቺኛዋ ትበልጣለች ፀጉሯ ብቻ ይበቃል። እዚህ ቀረሽ አትባልም። ብቻ እግዚአብሔር ይርዳን እንጂ ፈጠነ አሲን አገባ ማለት እመቤቱን አገኘ ማለት ነው። ፀባይዋ! እውቀቷ! . . .”

“በል ዝምበል ልጄ! እዚህ አይወራም። ከዚህ አስከንወጣ የኛ ልጅ ይበልጣል” አሉና አቋረጡት ሸበቶው አዛውንት አፋቸውን እየተመተሙ።

ሰዎቹ ዳርምዋለሽን ለፈጠነ ሊጠይቁ ሽምግልና የተላኩ ናቸው። አማረና እስካሁን ምንም አስትያየት ያልሰነዘረው አቶ መዝገቡ የሥራ ባልደረቦቹ ሲሆኑ ሸበቶው ባሻ ጥበቡ እና ራሰ በራው አቶ ይገረሙ ደግሞ ሰፈርተኛ ጉረቤቶቹ ናቸው።

እርስ በእርሳቸው እየተያየና አልፎ አልፎም የየራሳቸውን ሌላ ሌላ ወግ እያወጉ የወይዘሮ ብዙነሽን መምጣት መጠባበቅ ያዙ።

* * *

ዳርምዋለሽ በረከናውን ካስቀመጠችበት አወጣችና ስለቱ እጅግም በሆነው ቢላዋ አንገቱ ላይ ከርከራ ቆረጠችው። እንደአቸኳኳ ቶሎ ወዳጁ ለመውሰድ ግን አልደፈረችም። አሁን ፍርሃቷ መጣባት። ደረቷ መንቀጥቀጥ ልቧ መደለቅ ጀመረ። ውጤቱ ያልጠበቀችው ቢሆንስ? ካሁን ቀደም አንድ የሠፈራቸው ልጃገረድ ልታስወርድ በረከና ጠጥታ ሞተች ሲባል ሰምታለች። በረከና ለውርጃ እንደሚውልም የሰማችው በዚያው የወሬ አጋጣሚ ነበር። ታዲያ እርሷም እንደልጅቷ አስወርዳለሁ ስትል ብትምትስ?

“ለሙታ ብዋትስ! ካለመኖር ቁጭት የለም።”

ግን ለምን ትምታለች? ልጅ ላለመውለድ ይሄን ያህል መስዋዕትነት ያስፈልጋል እንዴ? ካለመኖር እኮ በመጨረሻው የችግር አዘቅት ውስጥም ቢሆን መኖር ይሻላል። ከሞት የሚገኝ ምንም ነገር የለም። ከመኖር ግን ሌላ ቢቀር ችግር አለ። ችግርን ለማስወገድ ካለዚያም ለመቋቋም በሚደረግ ትግል መውደቅ መነሳቱም ህይወት ነው። ከመኖር ችግር ያልፋል። ጊዜም። ከመኖር አዲስ ነገር አለ። ከመኖር አጋጣሚ ይፈጠራል። ከመኖር ዕድል ይከፈታል።

ማን ያውቃል ይኼ እስከራሷ የመጥፈያ ሰበብ ሊሆናት የሚችለውና እንዲጠፋ የፈረደችበት አላስፈላጊ ጽንሰ ቢወለድ እኮ እንዳሰበችው ላይከብዳት ይችላል። ጥርሷን ነክሳ ብታሳድገው ምናልባት ‘እንኳን ወለድኩት’ የሚያሰኝ ‘ታላቅ’ የተባለ ሰው ሊወጣው ይችላል። ምናልባት ያገር መሪ ምናልባትም ዘንኛ ደራሲ፣ ፈላስፋ፣ ሳይንቲስት . . .

“ኩሊስ ቢሆን? ምናልባትም በምን ቀን ወለድኩት የሚያሰኝ ለአገር ለወገን የማይጠቅም ወር በላ፣ ሌባ፣ ውሸታም . . . ቢሆንስ? ሽረ እንዲያውም እዛ ሳይደርስ ‘ወልዳለች’ ብቻ ስም ትቶልኝ ቢሞትስ? ገና ከማህፀኔ ላልወጣ ቅሪት የዕድሜ ዋስተና ሊሰጠኝ የሚችል ማነው?”

“በአካልም በመንፈስም ተጉሳቁዬ መጨረሻው ባያምርልኝ የማን ያለህ አላለሁ? አለጊዜው አለፍላጉቴ የመጣ በመሆኑ መወገድ አለበት” አለች ፍርሃትን ተንተርሶ በሃሳቧ የተመላለሰውን መካር በህሳቧ እየተቃወመች። መልሳ ደግሞ ፈራች።

ብቻውን ባይወገድስ? አሲንም ይዟት ቢሄድስ? -ልጅቷን አስታወሰች።

“ይሄዳ! ከሞት በኋላ ዕረፍት እንጂ መከራ የለም። ግልግል ነው። በራሴ ደርሶ ያየሁትን የህሊና ስብራት በልጄ ላይ ማስከተል አልፈልግም። -አባት የሌለው ልጅ።

“አባቴ ማን ነው? ሲለኝ ማን እለዋለሁ? ገና ሳይበቅል የካደውን። ነብስ እንደሁ . . .”

“ዳርም!” ብላ ዘው አለችባት። -አስናቀች። ሁለቱም ያልጠበቁት ጉዳይ በመሆኑ ተደናገጡ።

ዳርምዋለሽ ቅንድቧን አኮማትራ ትናንሽ ዓይኖቿን በእህቷ ላይ አፈጠ ጠቻቸው። በፍን መዝጋት እንደነበረባት ትዝ አላት። አስናቀች ዳርምዋለሽ ወደ ማድቤት ስታመራ ስላየቻት በእንግዶቹ የተሰማትን ጥርጣሬ እና መደነቅ ልትነግራት ነው የመጣችው። አጋጣሚውን ማመን አልቻለችም።

“ምን እየሰራሽ ነው?”

“ምን ሰበራ አየሽ?” አለች ዳርም ያለሽ ቁጣዋን መቆጣጠር ተስኗት።

“እህ! ታዲያ በረከናው ምን ያደርግልሻል? በረከና እሚነከር ቀርቶ የሚታጠብ ልብስ በቤቱ የለም። ቅድም ወጥተሽ የመጣሽው እሱን ለመግዛት ነው ለካ? እኔ ደግሞ ማድቤት የገባሽው ሥራ ለመሥራት አስበሽ መስሎኝ”

“አያገባሽም። አርፈሽ ወደ ሥራሽ ሂጃ!” አለች ዳርምዋለሽ በሃሳቧ በረከናውን ቶሎ ብላ ከመጨለጥና እህቷን በዘዴ አስወጥታ ያለምንም

ሰጋት ከመጣት የትኛው እንደሚቀል እያመነታች። እርሷ ቆማ ልትጠግ ብትሞክር ሳትቀምሰው፤ ብትቀምሰውም በላሱቲኩ ጠባብ ጉሮሮ እስኪንቀረቆር ብዙም ሳትወስድለት ትይዛታለች። በተቻላት መጠን ለደቂቃም ቢሆን ወጣ እንድትልላት የሚያደርግ መላ አሰበች።

“አሁን ለምን ፈለግሽኝ?” እለች ረጋ ያለች ለመምሰል በሚሞክር ገጽታ።

“የፈለኩሽማ. . . ግን ከዛ በፊት ከዚህ መውጣት አለብኝ። እሱን አስቀምጭና ውጭ እነግርሻለሁ” አለች እስናቀች ከመጣችበት ድልቅ የበረኪናው ሚሰጥር አሳሰቧትና አስፈርቷት።

“ለምን? እዚህ ልትነግረኝ አትችይም?” በትል ጠየቀችት እንደማትወጣላት ተረድታ። በተቻላት ፍጥነት ሳትይዛት ለመጠጣት ቆረጠች። ሆኖም ቀድሞውኑ ሲሞግታት የነበረው የህሊናዋ ፈሪ ክፍል እንደገና አገረሽ። በጽንሱ ላይ ስትፈርድ በራሷ መኖርና አለመኖር ላይም አንድ ልብ ሆኖ መወሰን እንዳለባት አስታወሳት። እጇ በፍርሃት እና በማመንታት ሲንቀጠቀጥ ወደ አፏ ላይደርስ ታነቀ። አሰናቀች ባለ ፍጥነትና ጉልበት ተወርውራ እጇ ላይ አረፈች። ብዙም ሳይታገሉ ሀዘንና ትካዜ አጉሳቁሉ የታናሿ ታናሽ ያደረጋት፤ በዚያም ላይ ህሊናዋ ድርጊቱን በመፈፀምና ባለመፈፀም ተከፋፍሎ የነበረችው ዳርምየለሽ ተሸነፈች።

“እንዴ! ሽረ በግዜር! ተቀመጡ እንጂ!” አሉ ወይዘሮ ብዙ የጥዋት ሰላምታ ሰጥተዋቸው የእንግዶቹ ኖር እንዳሉ ቆሞ መቅረት ከብደዋቸው።

“እስቲ መቀመጡ ይቆያንና የመጣንበትን ለመቀበል ቃል ይግቡልን” አሉ አቶ ይገረሙ ባርኔጣቸውን ጉልበታቸው ላይ ለጥፈው እንደያዙ።

“ምንድነው እሱ? ለማንኛውም ለምን አትቀመጡም?” አሉ ወይዘሮ ብዙ አዝማሚያው እየገባቸው።

“እንዲህ ነው” አሉና ጀመሩ ባሻ ጥበቡ የአቶ ይገረሙ ጥቅሻ ‘አግዙኝ’ መሆኑን ተረድተው። “መቼም የመጣንበት ሰዓትና ዕለቱ ራሱ ሽረ እንዲያውም አቋቋማችን” አሉ በራሳቸው አነጋገር ፈገግ እያሉ። “ለጥሩ ነገር እንደሆነ ሳይገልጽልዎ አይቀርም።”

“ለዓለም ለደስታ ፍለጋ ነው” አሉ አቶ ይገረሙ ቀበል አድርገው በመርዳት።

ወይዘሮ ብዙ ቢቸግራቸው ዝም ብለው ማዳመጥን መረጡ። ሰዎቹ ዳር ዳር ከማለት አልፈው ለመልሰ የሚጋብዛቸው ግልጽ ጥያቄ እስኪያነሱባቸውና ለመናገር ዕድል እስኪሰጧቸው።

ለእናትና ለአባት የልጅን አበባ በህይወት ከማየት የበለጠ ዓለም እንደሌለ፤ ልጅ ወልዶ አሳድጎ ለዚህ ወግ ማዕረግ ማድረስና በተለይ በዛሬ ዘመን ጨዋ ልጅ አላችሁ ተብሎ በክብር መጠየቅ ትልቅ እድል መሆኑ፤ የእርሳቸውም ልጅ ለዚህ በመታጨቷ ሊኮሩባት እንደሚገባና ፈጠነም ቢሆን ቁም ነገረኛ፤ ትሁትና ራሱን ለማሻሻል ተፍጨርጫሪ ጉበዝ፤ እንደዛሬ ዘመን ወጣት ከዚያ ከዚህ የማይወሰልት አጃዋ መሆኑ፤ ሌላም ሌላም ያለ የሌለው ማግባቢያ ሁሉ በየተራ ተነሳና ማሳረጊያው ልጃቸው ዳርምየለሽ ባህሩን ለፈጠነ ምህረቱ እንዲፈቅዱላቸው የሚለምን ሆነ።

ወይዘሮ ብዙ በተለይ የጠያቂውን ስም ከሰሙ በኋላ ሌላው ሁሉ ስብከት አልተዋጠሳቸውም። ለማሳሰልም ዕድል አልሰጡት። በንዴት ጠፈዋል።

“ሆይ ባዕዳ! ባዕዳ ዞሮ ዞሮ ባዕዳ ነው። . . . የባዕዳ ዘመድ የቤንዚል አመድ የለውም አሉ!” ይላሉ በየመሃሉ ለራሳቸው በማገመትመት።

ሽማግሌዎቹም የመጡበት ነውና እንደቆሙ ማግባባታቸውን ቀጠሉ። ወይዘሮ ብዙነሽ ግን የሚበገሩ አልሆኑም።

“እንዴ! እሱኮ ወንድሟ ነው። መቼም የባዳ ነገር ሆኖ ነው እንጂ ከሰራልኝ ውለታ አንጻር በበኩሌ አንደ ሥጋ ዘመድ ነው የማየው። ታዲያ እሱ ወንድም ሆኖ መዳር እንጂ ዳርምየለሽን ለራሱ መመኘት አለበት?”

“እርስዎ ደግሞ ልክ አይደሉም!” አሉ ባሻ ጥበቡ ልመናው ስልቸት አድርጓቸው። “በእውነት ልክ አይደሉም። አሁን ሁሉቱ ቢጋቡ ይኼ የሚሉት ዝምድና ይጠብቃል እንጂ ይፈርሳል? በእውነት እርስዎም ትልቅ ሰው መሰሉኝ፤ አስቲ እኛ እንኳ እንከበድም! የወንድሜ ራስ የሸሸው፤ የኔ ፀጉር እንዲህ ጥጥ የመለለው ዕድሜአችንን ሊናገር እኮ ነው። አነርሱም ቢሆኑ ህፃናት አይደሉም። ታዲያ ሽማግሌ ካልፈሩ ማንን ሊፈሩ ነው? በባህላችን ዕድሜ ከቡር ነው። እንዲህ አንደዘመኑ ሳይሆን?”

“አምቢ አላችሁኝ እንጂ በግዜር አልኳችሁ አኮ”
“በእግዜር ካሉ እሺ ይበሉን” አሉ አቶ ይገረሙ።

“አዎ! ካከበሩን እሺ ነው መልሱ” አለ አስካሁን ብዙም ያልተናገረው አቶ መዝገቡ። ሌሎቹም በአምነታ ራሳቸውን ነቅንቀው የወይዘሮ ብዙን ምላሽ ጠበቁ።

“ለማንኛውም አባቷ ይምጣ። እኔ ብቻዬን የምወስንበት ጉዳይ አይደለም። በዚህ እንደማትቃወሙኝ ነው መቼም። ልጅን ለመስጠት እናትና አባት ዘመድ አዝማድ ሳይቀር መማከር እንዳለበት የምታውቁት ባህል ነው።”

“እንደሱ እንኳን ይሻላል። ይኼ ራሱ መልስ ነው” አሉ አቶ ይገረሙ። ሌሎቹም ሊቃወሙት ወይም ሊያስተባብሉት የሚችሉት ጉዳይ ባለመሆኑ በወይዘሮ ብዙነሽ ህሳብ ተስማምተው ቀጠሮ ለፋሲካ ዕለት ያዙ። አቶ ባህሩ ሲመጡ።

“ለምን ታለቃይኛለሽ ዳርምየለሽ? ምን አደረግኩሽ? ገደልሺኝ እንጂ! አዋረድሽኝ” አሉ እንባቸው ዱብ ዱብ እያለ። እንግዶቹን እንደሸኑ አስናቀች ዳርምየለሽን እንዴት እንደያዘቻት ስለነገረቻቸው መኝታ ቤት አስገብተው ነው የጠየቁት። ማርገዚን አረጋግጠዋል።

ዳርምየለሽ ከእንባ በቀር መልስ አልነበራትም። ስቅለቅ ብላ አለቀሰች። እርሷም ለራሷ በራሷ አርሳቸውም ለራሳቸው በልጃቸው ላይ መላቀስና መዋቀስ ይዘዋል። እርሷ በልቧ እርሳቸው በአንደበታቸው።

“ለመሆኑ ስንት ወርሽ ነው?” አሉ በልባቸው አንድ ወር ሁለት ወርን ተመኝተው።

“አራት” አለቻቸው አንዳቀረቀረች።
“ምነው ያኔ እንደተኳረፍን በቀረን ኖሮ! ምናለ እግዚአብሔር ገድሎኝ በነበር” -በልቧ።

“ምነው ልፋቴን መና አደረግሺው ልጄ? ፈጣሪ ይይልሻ! ለስንት ቁም ነገር ስጠብቅሽ አሳፈርሽኝ እንጂ። እኔ ጉዴን አላውቅ ‘የኔ ልጅ’ እያልኩ ስመጻደቅ። እስቲ አሁን ምን አፍ አለኝ? ምን ሊውጠኝ ነው? ምናለ ከሆነስ በኋላ ቶሎ አትነግሪኝም ነበር? ካራት ወር ወዲያ ምን ማድረግ ይቻላል! በረኪና ጠጥተሽ እስከራሰሽ ለመጥፋት ነው? ወይስ ‘ልጄ ልታስወርድ በረኪና ጠጥታ ሞተች’ ልታሰኚኝ? ያገር መሳቂያ መሳላቂያ መጠቃቀሻ ልታደርገኝ? ምነው ምን አደረግኩሽ? እዚህ ደረጃ ሳትደርሺ በትኩሱ ብትነግሪኝ እናትሽ አይደለሁም? እግዚአብሔር ይይልሻ! ባንቺ ያየሁት ጉድ አንሶኝ ሌላ ጉድ! ወላጁት አምላክ ምነው ረገምሽኝ!”

ልጃቸውን፤ ዕድላቸውንና ፈጣሪያቸውን ረገመው፤ የአምና ካቻምና የሃያ ምናምን ዓመታት ለንካላ ገጠመኛቸውን ሁሉ በዘንድሮ ላይ አማርረው አለቀሱ። የኑሮአቸውን ፤ የትዳራቸውን አለመመቸት፤ የአካላቸውን መጉሳቆል፤ የጤናቸውን መታወክ፤ ሌሎች ችግሮቻቸውንም በየተራ እያነሱ ታፍኖ በኖረ ብሶታቸው ላይ ሁሉ አለቀሱ። በተለይ በዳርም የለሽ ክፉኛ አዘነባት።

ቀድሞውኑ ባነሳችባቸው የአባቴ ማን ነው? አስደንጋጭ ጥያቄ ሲሳቀቁና

ሲጨነቁ እንዳልነበር ሌላ ጭንቀት ሌላ እዩዬ መጣባቸው። የፊተኛውን ጉድ ላያራግፉ ሌላ ጉድ አሸከመቻቸው። -ልጃቸው። በጉድ ላይ ጉድ። ይሁን እንጂ ይበጃል ያሉትን ሁሉ ከማሰላሰል አልቦዘኑም። ሰው ሳይሰማው ፀሃይ ሳይዋቀው እንደፈተኛው ሚስጥር ከቢታቸው ከልባቸው ተቀብሮ የሚቀርቡትን መላ።

በቤቱ ያሉት እርሱና እርሷ ብቻ ናቸው። ዳርምየለሽ እግሮቿን ወደ አልጋው ሽክፋ ከቀኝ ጉኗ ጋደል በማለት ትራሱን በከንዲ ተደግፋ ፀጉሯን በግራ ትከሻዋ ወደ ፊቷ ለቃ እያሸዋነዋነች ግማሽ ተቀምጣለች፤ ግማሽ ተጋድማለች። ትናንሽ ዓይኖቿን ወደ እርሱ እያንፀባረቀች ፊቷ በፈገግታ ተሞልቷል። እርሱም በነጠላ ሜማ እንደሆነ ከግርጌዋ በኩል ተቀምጦ በፍትርና በጉጉት ያስተውላታል።

“ሠርግ እንዲህ ደስ ይላል? እንዴት ደስ አለኝ መሰለህ!” አለችው።

“እኔስ የኔ ቆንጆ! ደስታዬ ከቁጥጥር ውጪ ነው ያደረገኝ። አቤት ያች ዕለት እስከትደርስ የነበረኝ ጭንቀት! ሀሳቤ፤ ከሁሉም በላይ ደግሞ . . .” አለ እርሱም ወደቀኝ ዘመም ብሎ ሰውነቷ ላይ እያረፈ።

“ከሁሉም በላይ ደግሞ አንቺን ውድ ባለቤቴን ተረክቤ ፍቅሬን ለመወጣት ከመጓጓቴ የተነሳ ቀኑ ርቀብኝ ናፍቆቱ አስቸግሮኝ ነበር።”

“እውነት ግን ትወደኛለህ?”

“መውደድ ነው! ልቤ እስኪጠፋ ነዋ!”

“እኔምኮ እወድሃለሁ”

እቅፍ አደረጋትና ወደ ከንፈሯ ቀስ እያለ በስመመን ከንፈሩን ሲያስጠጋ እርሷ ደግሞ ስልምልም እያለች በመረታት ዓይነት አንድያውን ወደ ትራሱ ስትንጋለል . . .

“ኢጭ! ምቀኛ! ምን ያንቀገራቸዋል! ማን ነው?” አለ ግማሽ በሰመመን ግማሽ በእውኑ እንዳለ ተነሚንሎ።

“አ! ምቀኛ? ሻረ እኔ እታገኝ ሠርቶ መብላት እንጂ ምቀኝነት አላውቅም። ቀዥቃገር? እግዚአብሔር ይስጥህ! ራስህ በጧት ቀጥረኸኝ ሰድብ?” ብላ እየተማረረች ተመለሰች። ጨርቅ አጣቢዋ እታገኝ ነበረች። በጥዋት መጥታ የሚታጠቡ ልብሶችን እንድትወስድ የቀጠራት ራሱ ነው። -ፈጠነ።

የቆሸሹ ልብሶቹ ጠርቀምቀም ብለውበት ራሱ ለማጠብ ሲሰንፍ ብቻ ነው አልፎ አልፎ የሚያሳጥባት። የዚያን ዕለት ታዲያ በታዘዘችው መሠረት

ሰታንኳኳ እርሱ ከገባበት የህልም ሜገላ አቋረጠችው። ተማርራ ስትመለስ ቢለማትም ወዲያውኑ ሲጠራት አልፈለገም። ይልቁንም አናድዳዋለች። ህልም ህልም መሆኑን ቢያውቀውም ከንፈሩ ከንፈሯ ላይ ሳያርፍ በመንቃቱ በሽቋል። እታገኝን ረገማት። አለንንም። ለምን ብዙ ሳታንኳኳና ሳትቀስቅሰው አልከፈተላትም? የምን ግዴ እንጂ እውነት እንቅልፍ ጥሉት አልመሰል አለው። መልሶ ተሸፋፈንና ያለመውን እንደገና ከልሶ በሃሳቡ ከንፈሩንና ከንፈሯን ሲያገጣጥም በፍቅር ስሜት ሊገልፍና ሊቀዘቅዝ ሞከረ። -ማን እንደህልም። እውናዊ ህሊናው ብቻውን መጋደሙን እያስታወሰ ፊልሙን አበላሸበት።

ይህ የሆነው ከፋሲካ መዳረሻ ቀናት በአንዱ ነው።

37

ደብረዘይት ለፋሲካ አንድ ወር ከዚያውም ላይ አንድ ሳምንት የተነሳለች። ሦስት ሳምንት። ሦስት የጉጉት፣ የምኞትና የተለፋ ባንፃሩም የሲጋት የጥርጣሬና የፍርሃት ሳምንታት። -ለፈጠነ ምህረቱ።

ከእሺታው መልስ በኋላ ድል ያለ ሠርግ ደግሶ ዘመድ አዝማዱ ከአገር ቤት፣ ሠፈርተኛው ከጉረቤት አብረው ሠሪዎቹ ከመሥሪያ ቤት ተጠራርተው ሲበሉና ሲጠጡ፣ ሲጨፍሩና ሲደልቁ፣ ዕልልታው ሆታው ሲደራ። -ያስባል።

እርሱና ዳርምየለሽ እንደ እዲስ አበባው ወግ በሱፍ ልብስና በክራሻት፣ በሽሉና በጌጣጌጥ አሸብርቀው ጀነን ቆነን እያሉ በሚዜዎቻቸው እርዳታና አጀብ ከመኪና ሲወርዱ። መምጣታቸውን በጉጉት ሲጠባበቅ የነበረው እድምተኛ ዳር እስከ ዳር ከመቀመጫው ተነስቶ ደስታውን ሲገልጽ።

‘እል -ል -ል -ልል!
‘ይዟት ይዟት ደረሰ
ይዟት ደረሰ . . .
‘የወይን አበባዬ የወይን
እኛም ወደናል ትሁን።

‘ፀጉሯ ወርዶ ወርዶ . . .’ እያለ ሠርገኛው ሁላ ሲደልቅና ሲፍለቀለቅ። -ይታየዋል። እርሱና ዳርምየለሽ በቀስታ ርምጃ ንግስትና ንጉስ መስለው፣ ከፈታቸው ቀይ የበግ መከት ተጋድሞ ለወግ ያህል እርሷ ይዛለት እርሱ ሲባርክ፣ ከዚያም በደሙ ላይ ተራምደው ጭረጋውያን እየመረቁአቸውና ወጣቶች እያሞገሱአቸው ወደተዘጋጀላቸው የክብር ሥፍራ ሲያመሩ። በተለይ ደግሞ በድፍን መራቤቴ በቅኔና የክህነት ችሎታቸው የተደነቁት አባቱ መሪቷ ምህረቱ ‘ይደልም’ እያሉ ጋብቻቸውን በቅኔና በዜማ ሲያወድሱ፣ ሲመርቁ . . ሁሉም ሁሉም ደስታና ፈንጠዝያ ይታየዋል።

በሌላ በኩል ደግሞ ሊያስበው አይፈልግ እንጂ የእምቢታ መልስ ስጥተውት ዳርምየለሽን በሚሰትነት ቀርቶ በተራ የእህትነት አቅርቦት ሲያጣ

ይታየዋል። መቼም ለጋብቻ ጠይቆ የተከለከለበት ቤት እግሩ ድርሽ እንደማይል ራሱ ያውቀዋል። አብዛኛውን የሀላቡን ጊዜ የሚሻማው ግን በጉ በጉው ነገር ነው። -ከእሺታቸው በኋላ።

ከወላጆቹ እሺታ በኋላ ዳርምየለሽን ከአጁ አስገብቶ ያንን አዘውትራ በአንድ ጉንጉን ሠርታ በትከሻዋ ወደፊት እያመጣች ደረጅ ላይ የምትቋጨው ፀጉሯን እየዳበለ ስመው እንዳልጠገቡት ማራኪ ሀፃን ልብ ሠራቂ ዓይኖቿን፣ ኮሰተር ስትል ግርማ ሞገስን የሚያላብሷት ቅንድቦቿን ጭምር፣ ግንባሯን፣ አንገቷን፣ አገፋፋን፣ ጉንፋንን ከሁሉም በላይ ደግሞ ከንፈሯን እያገላበጠ ሲሰማት፣ ለዓይን የሚያላሳ ልስልስ ሰውነቷን ዳስስ አያደረገ ወደ ጉያው በማስጠጋት ሲያቅፋትና ካልጋው እንደተቀመጡ ተስለምልሞና ተስለምልማ ወደ ኋላ ወይንም ወደጉን ይዟት በመጋደም . . . ። በተለይ የመጀመሪያው ቀን እንዴት እንደሚሆኑ ይታየዋል።

“መቼም ልጃገረድ መሆን አለባት”

ግን ባትሆንስ? ባትሆንማ ምን ያደርጋል። አገር ቤት ቢሆን አንጂ አዲስ አበባ መቼም ድንግልና አይጠየቅም። ሁሉም ከተዋደዱ ጉዳቸውን ተሸፋፍነው ለይስሙላ ‘ብርአምባር’ ይዘፈንና በማግስቱ ለ‘ምሥራች’ ከጨከነ መሽራው የራሱን ሰውነት አንዱ ቦታ ላይ በምላጭ ቆርጦ፣ አለዚያም የዶር ደም በመቀባት፣ ዘመንን ካሉም ቀይ ጽጌረዳ ይዞ ‘እስቲ አምጣው የደሙን ሽማ፣ እንዳንታማ’ ለሚለው የሴት ቤተዘመድ መላክ ነው።

“ሆድ ሲያውቅ ዶር ማታ”

ሁሉም በየሆዱ ገፋም ሲል ዳርዳር አያለ ማማቱ ባይቀርም በሚዜ አስጨፋሪነት የምስራቹ ምልክት እንደ ድል ዋንጫ ከፍ ተደርጎ ትከሻ ይደለቃል። የደስደስ ይዘፈናል። እልልታም ይቀልጣል። እንዲህ ነው አዲስ አበባ።

እናላ ያ ሁሉ ሠርግ ተደግሶ ልጃገረድ ባትሆን እሱም የሙሽራ ጉዳሉ ተቀብሎ ዝም ሊል? የማንንም ትራፊክ . . . ታዲያ ትሁና! በዛሬ ጊዜ እንደሆነ ፋሽን ሆኗል። ሽረ ባገኛትና እንኳን ትራፊክ የትራፊክ ትራፊክም በሆነች። . . .

ሥራው ላይ ያሰባል፣ ያወጣል ያወርዳል። መኝታው ውስጥ ሆኖም ማለቂያ እንደሌለው ፀሎት እንቅልፋ እስኪገላገለው ያሰባል። መንገድ ሲሄድ፣ ሲያርፍም ሲመገብም፣ ሌላው ቀርቶ የተፈጥሮ ግዳጁን ሲከፍል ያሰባል። -ስለሠርጉ ስለዳርምየለሽ፣ ስለጉጆአቸው። አራት ነጥብ የሌለው ሃሳብ - ምኞት፣ ተስፋ። ከዕድሜ ልኩ የበለጠ ምኞት ተስፋና ጉጉት የታጨቀባቸው ከሃያ የሚበልጡ ሃያ አራት ሰዓታት። እያንዳንዳቸው እንደ ሃያ አራት ዓመት

ከብደው ሲጉተቱ፣ ሲያዘግሙ፣ በማን እንደለገሙ ሳይታወቅ በሃሳብ ዋና የቸኮለውን ፈጠነ ጥለው አለፉ።

38

ከበአላት ሁሉ የሆድ አባት የሆነው ፋሲካ የከብት ዘር፣ የዶሮ ዘር፣ የእህል፣ የቅቤ፣ የሽንኩርትና የመጠጥ ዘር ፈጅቶ አለፈ። እንዳያልፍ የለምና ፋሲካም አለፈ። ለጠገበ ብስና፣ ለሠከረ የዞረ ድምር፣ ለሳቀ ትዝታን፣ ለከፋው ብሶትን ለሁሉም አንዳንድ ነገር ትቶ። ለፈጠነም አድርሶታል። ጉጉቱን ገድሎበት ምኞቱን አምክኖበት ተሰፋውን ቆርጦበት ሄደ። ያ ሁሉ! የህሳብ ግንብ ፈረሰ። ዳርምየለሽ ለፈጠነ የህልም ቅቤ ሆና ቀረች። -ህልም።

ከዚያ በኋላ ፋሲካም ፋሲካ አልነበረም። ፈጠነም ፈጠነ። ናላው ተበጥብጦና አካላቱ ተጨብጦ ሲበሳጭ ሲራገምና በመናቁ ሲቆጭ እልህ እየተናነቀው የቁጭቱን መወጫ የእልሁን ማሰታገሻ መንገድ ሲያሰላስል ይኸው አለ። የአለንና የአማረ የጧት ማታ ምክርና ማጽናኛ ሊመልሰው አልቻለም። ያለዕረፍት የሚያሰላለው ነገር ቢኖር አንድ ብቻ ነው። -ጠለፋ።

ይህ ደግሞ ለገጠር በቀሉ ፈጠነ አዲስ አይደለም። ባገር ቤትም ቢሆን ሴት ልጅ ለምኖ የተከለከለ ሲያመቸው ጠልፎ ይወሰድና ካሣ ከፍሎ ከወላጆቹ በሽማግሌ ይታረቃል።

39

ቅዳሜ ለዳግሚያ ትንሳኤ ዋዜማ። እንዳለፉት ቀናት ሁሉ ፈጠነ ምህረቱ ሥራ የገባው ለስሙ ነው። ደመወዝ ከሚያገኝበት ይልቅ የሃሳቡ ስውር ሥራ በዝቶበት አስተውሎቱን ወደ ውስጥ እየጉተተ አፍዝዞታል። ሰዓት ደርሶ ከቢሮ እንደወጡ ከአማረ ጋር መከፋበት። ከሰሞኑ የተረፈቸውን።

“አሁን በምን ወሰንክ?” አለው አማረ ሊሰናበተው አሰቦ።

“ያው ነዋ! አንዱን ቀን በተሰኪያን ልትሰም ስትወጣ ተሸክሞ መርጥ። በስተቀር ከቤት አትወጣም አላልከኝም? ምን አማራጭ አለ?”

“ከቤትማ አትወጣም። ብትወጣም ቋሚ የሆነ ቦታና ጊዜ እስካልሆነ ለጠለፋ አይመቸም። አንተ እንዳልከው ግን በተሰኪያን አዘውትራ እምትሰም ከሆነ ይቻላል።”

“እርግጠኛ ነኝ። በዚህ አትጠራጠር። እኔ እንኳን አዘውትራ ከተከታተልኳት ዛሬ ስምንት ቀን መሆኑ ነው። መጀመሪያ ያየኋት የቅዳሜ ሹር ዕለት ነው። ከዚያ ወዲህ የፋሲካ ዕለት ራሴም መልሱን ሰጠባበቅ ከቤት አልወጣሁም። ከሰኞ ጀምሮ ግን ሥራዬ ብዬ በየቀኑ ተከታትያለሁ። ሳታቋርጥ እስከ ዛሬ መጥታለች። ስለዚህ ከዚህ የተሻለ አማራጭ አይኖርም” አለ ፈጠነ።

“ለነገሩ ግን በእግር ነው በመኪና የምንጠልፋት? መቼም እኔንም በጉዳይህ ስላስገባኸኝ ሰሞኑን ሁሉ ሲያሳስበኝ ነው የሰነበተው።”

“ምን ታደርግ አማረ! ችግሪ ችግርህ ቢሆንም አይደል። በእግር ብናደርገው ወይ ትሞህና ሳንርቅ እንያዛለን።”

“ታዲያ ለምን በመኪና አናደርገውም?”

“የሚሻለውም እሱ ነበር። ግን...”

“ግን ምን ፈጠነ?”

“መኪናው ከየት ይገኛል። ታክሲምኮ ለመኮናተር ሰው ያስፈልጋል። ለእንዲህ ያለው ብርቱ ጉዳይ ለመተባበር ፈቃደኛ የሚሆን ባለታክሲ ካልተገኘ ድርጊታችንን እንደ ወንጀል ፈርቶ ያሰይዘናል።”

መለያያቸው ላይ ከመንገድ ዳር እንደቆሙ ብዙ ከተወያዩ በኋላ አማረ አንድ የሚያውቀው ታክሲ ሹፌር ስላለ በኮንትራት ጠይቆት መልሱን እስከማታ አለዚያም እስከነገ ውሎ ሊነግረው ተስማምተው ተለያዩ።

በማግስቱ ረፋዱ ላይ መጥቶ የባለታክሲውን እሺታና የጠየቀውን የገንዘብ መጠን ነገረው። ፈጠነ ውድ ነው ርካሽ ሳይል ለመክፈል ተሰማማ። ሳምንት እሁድ እንደልማዲ ቤተክርስቲያን ለመሳም ስትወጣ ፈጠነ አማረና እሰነ ሆነው በሸክምና በጉቲታ ወደ ታክሲያቸው ሊያሰገቧት አቅደዋል። እንዳቸው እጅን እንደኛቸው እጇን ሌላኛቸው ደግሞ እንዳመቻቸው ተረባርበው ይዘዋት ሸው ለማለት።

ቀጠሮ ለሳምንት ጉህ ቅዳጅ።

ወይዘሮ ብዙነሽ ጥጥ ይዘው ተቀምጠዋል። እጃቸው ጥጡን ልባቸው ነገር እየፈተለ ነው። ልጃቸው ዳርምየለሽ ማርገዚን ካወቁ እንድ ወር ቢሆናቸውም መፍትሔው እንደ መንግስተ ሰማያት ርቋቸዋል።

የዚያኑ ሰሞን እንዶድ ቀጥቅጠው አጠግቷት። -አልተላካም። እንዲያውም ከፋኛ ታምማባቸው ሲቆጩና ሲፀፁቱ በእምስት ቀኗ ተነላች። ከዚያ ሌላ የሞከሩት ነገር የለም። ከዚያም ሌላ ሲባል እንኳን የለሙት መላ የለም። ለሰው አማክረው ሌላ የማስወረጃ ዘዴ እንዳይፈልጉ ሚስጥራቸውን ለባዕድ ማሳለፍ እንዳይሆን ፈሩ። ገመናቸውን አውጥተው ሳይላካ ቢቀርስ? ቢላካም ከሃሜትና ከሽርደዳ እንደማያመልጡ ያውቁታል። ሰው ዞሮ ዞሮ ሰው ነው። እንድ ቀን ሲጉድል 'ምናባቷ' ማለቱ አይቀርም።

“እትንገር ላትንገር

ይደርሳል ላገር!” አሉ በአንደበተ ህሊናቸው። ሰሞኑን ለሰው ለማማከር በተለይም ለእማማ ሸዋ እርካብሽ አስምለው መላ እንዲያማቷቸው ለማድረግ ያለቡትን ሁሉ ሰርዘው። የዛሬ ሰው ምኑ ይታመናል? በደህና ቀን እኔ እበልጥ ብሎ በህዘን በደስታ ቀደም ቀደም ይልና የተጣላ ጊዜ የሰው ገመና ገልጦ ሲስቅና ሲላለቅ ይገኛል። ሚስጥር ለራስ ነው ሽረ! ሰውማ ያው ሰው ነው። እንደዚያ ባይሆን ዳርምየለሽ ከአቶ ባህሩ ያለመወላደን ከየት ትሰማ ነበር? እንዴትስ አባቴ ማን ነው ልትላቸው በቃች?

መልሱ ለራሳቸው ግልጽ ነው። ከአቶ ባህሩ ያለመወላደን የሚያውቁ ከእርሳቸው በቀር ሦስት ሰዎች ለሰነበቁ ነው። ቀኛዝማች ከፍያለው፣ ሟጅ የቀኛዝማች ሚስት ወይዘሮ አይቼሽ እና አቶ ባህሩ። እንግዲህ ከነሱ የቀረበ ማን አለ? ከሦስቱ እንደኛቸው ወይም ሁለታቸው ወይም ሁሉም ተንፍለውታል ማለት ነው። ራሳቸው ብቻ የሚያውቁት የዳርምየለሽ ወላጅ አባት ማንነትማ ይኸው እስከዛሬ ሚስጥርነቱ እንደተጠበቀ ነው። እድሜ ልካቸውንም እንደጠ በቁት ይኖራሉ።

አሁን የገጠማቸውንም የቤት ገመና ለማንም ሳይነገሩ ራሳቸው ሊጋፈጡትና ሊወጡት ወሰኑ። ነገር ግን በምን ዘዴ? የማስወረዱ ጉዳይ

ከእንግዲህ የሚሳካ አይደለም። እንደኛ ነገር አምስት ወር ደርሷል። የአምስት ወር ጽንሰ ለማስወረድ መሞከር በጣም አደገኛ እንደሆነ የልጃቸውንም ህይወት ሊያሳጣቸው እንደሚችል ተሰማቸው። ሁለተኛ ነገር ደግሞ የሚሳካ ቢሆን እንኳ በእርሳቸው በኩል የሚያውቁት ምንም ዓይነት የውርጃ ዘዴ የለም። ድንገት ህላባቸውን አቋርጠው ጥጣቸውን አስቀመጡና በበኩሏ እህህ ወደምትለው ልጃቸው ሄዱ። መኝታ ቤት።

“መዘዘኛ!” አሏት በልባቸው። ማርዝኒን ከሰሙባት ቀን ወዲህ ልባቸው ክፉኛ ተቀይሟታል።

“ሰሚ! ከዛሬ ጀምሮ ከቤት መውጣት ወደዛ ወደዚህ ማለት የለም!” አሉ በትዕዛዊ አነጋገር።

“ባትይኛስ መቼ ወጥቼ አውቃለሁ? እቤት አይደለም እንዴ የምውለው ከገና ወዲህ የት ወጥቼ አውቃለሁ?”

“እሱን አላልኩሽም። ባጠቃላይ በግቢም ሆነ በቤት ውስጥ መታየት የለብኸም። በተሰኪያን መላሙንም ታቆሚያለሽ! ከዛሬ ጀምሮ ቤተሰቢያንሽም፣ ቤትሽም፣ ግቢሽም፣ ምንሽም ምንሽም ይቺው ከፍል ናት። የምትፈልገው ነገር እዚሁ ይቀርብልሻል። አንድ ሰው እንዲያይሽ ወይም እዚህ መኖርሽን እንዲያውቅ አያስፈልገውም። እዚህ ቤት እንደሌለሽ ይቆጠር። ትሰሚኛለሽ?”

“አዎ!” አለች ዳርምየለሽ የተከፋ ፊቷን ቀና አድርጋ። ምን ለማለት እንደፈለጉ ገብቷታል። እርሷም ሌላ አማራጭ እንደሌላት ታውቀዋለች።

“እንጂ እኔ ብዙነሽ ተከብሬ በኖርኩበት ሠፈር ‘ልጄ ዲቃላ ወለደች’ እየተባልኩ የለቅሶ ቤት አፍ መክፈቻ የቡና ላይ መተረቻ መሆን አልፈልገም። እዚችው ተደብቀሽ ትወልጃለሽ። ከዚያ በኋላ የማይታወቅ አገር ጉዳፊቻም ቢሆን እንሰጣለን” አሉ እንደ አዲስ እየተናደዱ። ስለዚህ ጉዳይ ለማንም ትንፍሽ እንዳይሉ ስልጅቻቸው በሙሉ ልመናም ማስጠንቀቂያም አዘል መመሪያ ሰጡ። ከዚያ ቀን በኋላ ከውጪ በሚመጣም ሆነ በሚጠይቅ ሰው ሁሉ ስለዳርምየለሽ የሚታወቅ ነገር ቢኖር ከአዲስ አበባ ውጪ ስለመሄዱ ነው።

“ደብረ ብርሃን አንድ የኔ ዘመድ አለ። እዚህ ከምትቀመጥ ሥራ አስይዛታለሁ ብሎ ወሰዳት” ይላሉ ወይዘሮ ብዙ ዳርምየለሽ የት እንደሄደች ለሚጠይቃቸው ሁሉ። በተረፈ ከቤተሰቡ አባላት በስተቀር ወደ መኝታ ቤት የማንም ሰው እግር ቀርቶ ዓይን ዝር እንዳይል ከፍተኛ ጥንቃቄ ያደርጋሉ። ከውጪ ሰው የሚገባ ቢኖር፣ ለዚያውም ስትገባ ወይም ስትወጣ ሰው እንዳያያት ጥብቅ ጥንቃቄ እየተደረገ ሩቂያ ብቻ ናት። እርሷም ወይዘሮ ብዙ እንድትገባ አልወደዱም ነበር። ዳርምየለሽ እንደተደበቀች አንድ ቀን መልሰዋታል።

“የለችም” አሉአት ቆጣ ብለው።

“የት ሄደች?” የሩቂያ ጥያቄ ነበር።

“ደብረ ብርሃን ዘመድጋ ለመኖር ሄዳለች” አሉ ደጋግመው በማሰብና

በመናገር የእውነት ያህል የለመዱትን ውሸት።

“ታዲያ ለምን አልነገረችኝም?” አለቻቸው አባባላቸውን ባንድ በኩል አምና በሌላ በኩል ሊደብቁት የፈለጉት ነገር እንዳለ እየገመተች።

“ምናውቃለሁ ስላልተገናኛችሁ ይሆናል!” አሉ አፋቸው ባይናገርም ከዚያ ያለፈ እንዳትጠይቃቸው እየተመኙ።

“ግቢም አላልኩሽ ሥራ ይገራ” አሉ ተሰናብታቸው ልትሄድ ስትል።

“ለቀባሪ አረዱት” ሳይሆን “ለቀባሪ ደበቁት” መሆኑን ያወቁት ግን ሩቂያን ሸኝተው መጥታ እንደነበር እና እንዴት እንደመለሷት ለዳርምየለሽ ሲነግሯት ነው።

“ታውቃለችከ!”

“ምንን ነው የምታውቀው?”

“እንዲህ መሆኔን ነዋ!” አለች በዓይኗ ሆዱን እየጠቆመች። ነጠላ ካልሰበሰበች በስተቀር ገፋ ብሎ ያስታውቃል።

“እንዴት! ምን ልታደርግ ነገርሻት?” አሉ ተቆጥተው።

“መጀመሪያ ላይ የማደርገው መላ ጠፍቶኝ ሰጪነቅ ለማስወጣቴ እንድትረዳኝ ብዬ”

“ለዚህ ነዋ ተንገፍጠሽ የቀረሸው! እስቲ ምን ፈየደችልሽ? ከንቱ ነዋ የኔ መጪነቅ። ሰው እንዳያይሽ ሰው እንዳያውቀው አያልኩኝ በሃሳብ የምባክነው። አንቺው ራስሽ በአዋጅ የሰፈፍሽውን ነው ለካ!”

“እኔ ለማንም አልለፈፍኩም። ያማከርኩት ሰው ቢኖር አንድ እሷ ብቻ ናት” አለች ይህን መሰሉን የእናቷ ምሬት እየተላመደችው ቢሆንም ሆድ ብሏት እልህ እየተናነቃት።

“እረ ወዲያ! እሷ የናትሽ ልጅ ናት ወይንስ እናትሽ? ከዚህ ወዲያ ምን ማወጅ አለ! ሚስጥር እንደሆነ ትንሽ ቀዳዳ ከሰጡት አገር ያካልላል። የሚስጥር ቀዳዳ ሰፊ ነው።”

“አምናታለሁ። ሩቂያን ከእናቴ ልጅ ለይቼ አላያትም። እሷም የኔ ብጤ ሆና ስለማታውቅበት ምንም ልትረዳኝ ባትችልም ስለኔ ጉዳይ ለማንም ታወራለች ብዬ አልጠረጥራትም” አለች።

ለሩቂያ የነገረቻት በዓደኝነቷ ማወቅ ይገባታል ብላ አይደለም። ሲጪንቃት መላ እንድታፋልጋት እንጂ። እንዲያውም ባትነግራት ትመርጥ ነበር። በኋላ ላይ ግን ሌላው ቢቀር ችግሯን አወያይታ ስለምታጽናናት እና ስለምታበረታታት ማወቁን ወዳዋለች። አሁንም እንድትርቃት አትፈልግም። ችግሯን ተረድታ፣ በህላብ የምታጽናናት፣ ቋንቋዋ የሚገባት ሳትጪነቅና ሳትፈራ ፍቅሯን ከጥላቻ፣ ሀዘኗን ከደስታ ችግሯን ሁሉ ያለሃፍረት ልትናዘዝ የምትችለው ለአርሷ ብቻ ነው። በተለይ ዘንድሮ እንደችግሯ ስፋትና እንደጭንቀቷ ክብደት ብቻዋን አምቃ ይዛው ቢሆን ኖሮ ፈንድታ ትሞት ነበር።

ይኼን ሁሉ አብራርታ ባትነግራቸውም የሩቂያን ታማኝነትና አንዴ ካወቀች በኋላ መደበቁ የሆነ ያልሆነ ጥርጣሬ አድርባት ሚስቷቸውን ለመጠበቅ ጥንቃቄ እንዳትወስድ የሚያደርጋት መሆኑን ዘርዘራ እንድትጠይቃት አስፈቀደቻቸው። በፈቃዳቸው መሠረትም አስናቀች ስልክ ደውላ ጠራችላት። ከዚያ በኋላ ሩቂያ ከትምህርት ቤት በሚተርፋት ጊዜ ሁሉ እየመጣች ትጠይቃለች።

41

ሲጥል በነበረው ህይለኛ ዝናብ ታስረው የቆዩ እግሮች ከየአቅጣጫው መፈታት ጀመሩ። በየቡና ቤቱ በየሱቁ በረንዳና መጠለያ ባለበት ሁሉ ተፋፍጉና ተጨናንቆ ሰማዩን ሲገላምጥ የቆየው መንገደኛ በጊዜ ወደቤቱ ለመድረስና ዝናቡ እንደገና እንዳይዘው ባደረበት ስጋት ይመስላል ከላይ ከታች እየተሳደፈ የፒያሳንና አካባቢዋን መንገዶች አንዳፍታ ወረራቸው። ገና አንድ ሰዓት ገደማ ቢሆንም ፀሃይዋ ከወትሮ ቀደም ብላ በመሸሻ ውድቅት ይመስላል።

አጉረምርሞ ያልወጣለት የሐምሌ ደመናም ከሰው ሠራሾች የከተማው ከዋክብት በላይ ጥቁሩን ጨለማ ለብሶ ይዝታል። ይፎክራል። አልፎ አልፎም የንደትና የቁጣ ዘግናኝ ሳቅን ወደምድር ብልጭ ሲያደርገው ህዝቡ አዳምን ያስፈራራል። ያስደነግጣል። ያስደነብራል።

ከሥራ በኋላ በተለመደው ቀጠሮ ሳይሆን በፍላጎታቸው መሠረት ዝናብ ሳያግዳቸው በየአመቻቸው መንገድ መጥተው ከዘወትር ማምሻቸው 'አራዳ ቤና ቤት' የተገናኙት ጋዜጠኛው እንዳለ ተመስገንና ህዚሙ ዶክተር አብደላ መሐመድ የውጪው ዓየር ሁኔታ ያሳስባቸው አይመስሉም። ከወደጥግ ካለ ጠረጴዛ ላይ በተቃራኒ ወንበር ይዘው መጠጥና ሲጋራውን በጨዋታ ያክታትላሉ።

እንዳለ ከዳርምየለሽ ከተለየ እንኳንስ እንደበፈቱ ሊያመሸበት አራት ኪሎ የተባለ ሠፈር ሳይኑም አስጠልቶታል። የግድ ነውና ለሥራው ጧት ገብቶ ምሳውን ሳይቀር እዚያው ብርሃንና ሰላም የሠራተኞች ክብብ ይበላል። አስር ሰዓት ሲሆንም በቀጥታ ወደ ፒያሳ ይሸጭጥጣል።

በዚህ ሁኔታ ፒያሳ ማምሸት እንደጀመረ ሰሞን ነው ከዶክተር ጋር የተገናኙት። እንደዋዛ በሲጋራና በመለኪያ የተጀመረ ትውውቃቸው በሃሳብ መግባባትና በመላመድ ታግዞ ወራትን እያስቆጠረ ነው።

ዶክተር አብደላ ከአዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ በህክምና የመጀመሪያ ዲግሪውን ተቀብሎ ለአምስት ዓመታት የድህረ ምረቃ ትምህርቱን ሲከታተል

ቆይቶ ከፈረንሳይ የተመለሰ ሰሞን ነበር። ሁለቱም ብቻ ለብቻ ተቀምጠው ከየራሳቸው ጋር ሲነጋገሩ ቆዩና።

“ይቅርታ!” አለ ዶክተር ያልተለኮሰ ሲጋራውን አስቀድሞ ከመቀመጫው በመነሳት።

እንዳለ ‘ምንም አይደል’ እንደማለት በተቀመጠበት አንገቱን ዝቅ አድርጎ የራሱን የተለኮሰ ሲጋራ አስጠጋለት።

“ሚርሲ!” ብሎ በፈረንሳይኛ ካመሰገነው በኋላ እንደተሳሳተ ሰው ቶሎ ብሎ “አመሰግናለሁ” አለው ቋንቋውን አርሞ።

“ኖኖ! ምንም አይደል። ለሲጋራ ምስጋና የለውም። እኔም ሌላ ቀን አንተን ባይሆን ሌላውን ማስቸገሪያ አይቀርም” አለ እንዳለ የሰውዬው ትህትናና አቀራረብ እንዲናገር ገፋፍቶት።

“ታንኪዩ!” ካለ በኋላ ጠርሙሱን ጨልጦ ብርጭቆውን ይዞ ተመለሰ። “እንግዲያውስ ሌላ ይቅርታ ልጠይቅና ከጉንህ ለመቀመጥ ትፈቅድልኝለህ? ማለቱ ብንተዋወቅ? ሰሞኑን ሁሉ ሳይህ እንደኔ ብቸኛ መሰልክኝ” አለ ዶክተር።

“እሺ ደስ ይለኛል።”

“እጅ ለእጅ ተጨባበጡ።”

“ዶክተር አብደላ መሀመድ ካርዲዮሎግ፣ ማለት የልብ ስፔሽያሊስት። በቅርብ ነው ከፖሪስ የተመለሱት።”

“እንዳለ እባላለሁ የአዲስ ዘመን ጋዜጣ ባህል ዓምድ አዘጋጅ ነኝ።”

ከዚያ ጊዜ ጀምሮ በየምሽቱ ይገናኛሉ። ዛሬ ለነገ ቀጠሮ ይዘው ሳይሆን ሁለቱም ለየግል ፍላጎትና ልማዳቸው። በእያንዳንዱ ምሽትም እንደዋዛ በፖለቲካ፣ በኢኮኖሚ፣ በባህልና በልዩ ልዩ የሙያና የዝንባሌ ጉዳዮች ላይ ይወያያሉ። ይከራከራሉ። የየራሳቸውን አመለካከት እያነሱም በህሳብ ይፋጫሉ ይጋጫሉ አንዳንዴም ይስማማሉ። ካልተስማሙም ያለመቃቃር አቁመው ሌላ ጨዋታ ይጀምራሉ። አንደኛቸው የሚያውቁትን ለሌላኛቸው ያካፍላሉ። የውጭና የህገር ውስጥ መጽሐፍትን ይዋዋሳሉ።

“የሚመጣውን እሁድ የት ታሳለፋለህ?” አለ ዶክተር።

“ምን ማሳለፊያ አለ? አሰካሁን ያሰብኩት ነገር የለም። ምናልባት በጀርባዬ ካልጋዬ ላይ ነኝ! አንዳልኩኝ ወይ መጽሐፍ ወይንም ሀሳብና ትዝታን እያነበብኩ... አቤት ካልዋልኩኝም ሠፈር ለሠፈር ብርጭቆና ጠርሙስ እያበላለጥኩ ሲጋራዬን ስለምና ስሰብ ምናልባት ደግሞ ቀኑ በሚወልደው ያሳሰብኩትና ያልጠበኩት አጋጣሚ ላይ ስሯጌጥ። ብቻ ባሁኗ ደቂቃ እዚህ ቦታ እንዲሳደርግ እውላለሁ ብዬ በፕሮግራም የያዘኩት ነገር የለም።”

“አይ እኔ እንኳን ምናልባት ቀጠሮ እንዳለህ ብዬ እንጂ...”

“በፍጹም የለኝም። የዕሁድ ቀጠሮ መያዝ ከተወኩ ስንት ጊዜዬ። ካንተም ጋር ከተዋወቅን እሁድ ተገናኝተን እንደማናውቅ ልብ ሳትል አትቀርም።”

ዕሁድን እቤቱ መዋል ስለምፈልግ ባብዛኛው ከቀጠሮ ነፃ እያደረግኩት ነው” አለ እንዳለ።

“በርግጥ ከኔ ጋር የተገናኘንበት ዕሁድ የለም። እኔም ብሆን ዕሁድ ዕሁድ እዚህ ስለማልመጣ ምናልባት አንተ ትመጣ እንደሁ ብዬ ነው የጠየቅኩህ።

“መጥቼ እላውትም። በኔ በኩል እሁድ ለማንኛውም ፕሮግራም ዝግ ነው።”

“ሌላ ቢቀር ለፕላት አሚ መክፈትህ አይቀርም” አለ ዶክተር ክራቫቱን ደረቱ ላይ እየላገ። ተዛንፎበት ወይንም አስቸግሮት ሳይሆን ልማድ ሆኖበት ክራቫቱን መነካካት ይወዳል።

“ፔቲታሚ ደግሞ ምንድነው? አንድ ፊቱ ፔሬድ ይዘን ፈረንሳይኛ ብታስተምረኝ ሳይሻል አይቀርም” አለ እንዳለ የሳበው ጢስ ካፉ ሳይወጣ ፈገግ ብሎ። ከዶክተር ጋር ከተገናኙ ጀምሮ ካፉ የሚያመልጡትን ፈረንሳይኛ ቃላት በመልቀም በጥራዝ ነጠቅ ለምዲቸዋል።

“ይሻላል” አለ ዶክተር እርሱም ፈገግ ብሎ። በአማርኛ ሲያወራ አንዳንድ የፈረንሳይኛና እንግሊዝኛ ቃላት ጣልቃ ይገብብታል።

“ፕላት አሚ ገርል ፍሬንድ” ማለት ነው።

“ገርል ፍሬንድ?” አለ ሳይታወቀው ከዶክተር ንግግር መሃል አውጥቶ በመድገም።

“ምንው?” አለ ዶክተር የእንዳለን ገጽታ መለዋወጥና የተንጠለጠለ ጥያቄ አገናዝቦ እንደተረበሸ ስለገባው ጥፋተኛነት ተስምቶት።

“አይ ዝም ብዬ ነው”

የዶክተር ጥያቄ መልሶት ለሜቱን ደብቆ አቃለለው እንጂ ‘ገርል ፍሬንድ?’ ሲል ህሳቡ ወደ ዳርምየለሽ ሄዶ ነበር። መልክና ፀባይዋ የማረ ከዕ ድሜዋ ቀድማ የምታስብ የሌት ጓደኛ እንደነበረችው። አፍቅራ ስለሸሸችው፣ ሲያምናት ስለከዳችው፣ በድብብቆሽ ጨዋታዋ ከቋጠረችው ዘሯ ጋር ‘እርም’ ብሎ እንደተዋት ቅር እያለው አሰበ።

ለምን እንደሆነ ባይገለጽለትም ስለዳርምየለሽ ሲያስብ መንፈሱን የሚረብሸውና ቅር ቅር የሚለው ነገር አለ። እንዲያውም ‘ተፍቶ መላሰ’ እንዳይሆንበት እንጂ አንዳንዴ መሄድ መሄድ ይለዋል። -ወደሷ።

ግን ለምን?

ለራሱ ጥያቄ መልስ ሲያጣ ዳግመኛ ዓይኗን ሳለማየት የማለበት ቀናተኛና ኩፋው ልቡ ውሳኔውን አጽንቶ ይቆጣጠረዋል።

“ኖኖ! ከፊትህ ላይ የሚነበብ ነገር አለ። ሶሪ! አነጋገሪ አላስደሱትህም መሰለኝ” አለ ዶክተር ጭንቅላቱን ነቅንቆ።

“ባንተ አይደለም ዶክተር። እንዲሁ በራሴው ጉዳይ ነው። ይቅርታ ግን

አንተንም ረበሽከህ” አለ ዶክተርን ቅር እንዳይለው ያለልቡ ፈገግ እያለ።

“ሳ - ፈ ሪያን! ምንም አይደለህም ይልቅ ጉዳዩን ለማወቅ ሩት ካልሆንክኝ በቀር ብትነገረኝና ችግርም ከሆነ ቢያንስ በሃሳብ አላዚያም ጆሮዬን ሰጥኛ እንኳን እህ ብልህ ቀላል አይደለም። የልብህን በመተንፈስህ ረሳክስ እንደምታደርግ ርግጠኛ ነኝ። ለብቻ አምቀው የያዙት ችግር ባልተፈለገላቸው በታና ጊዜ ዲስክሎዝድ እየሆነ ከሚያስቸግርም በላይ ቴንሽኑ ማለት ጭንቀቱ “ለኒውሮሲስ” ያጋልጣል። አዳማጩ መፍትሔ ለመስጠት ቢችልም ባይችልም ሚስጥር ለመጠበቅ ካልተባለ በቀር ለሁለተኛ ሰው ያካፈሉት ችግር በማግኘት ቀለል ይላል። ሚስጥር ደግሞ አንዳንድ አላስፈላጊ የህሊና ጠንቅ ነው። እንደኔ በህይወት ውስጥ ሰው ከሰው የሚደብቀው እና ‘ለኔ ብቻ’ ወይም ‘በኔ ብቻ’ የሆነ ብሉ በውስጡ የሚጠብቀው ነገር መኖር የለበትም።”

“እንደሰማ እንዴት ይሆናል ዶክተር።” አለ እንዳለ የዶክተር የመጨረሻ አባባል ትኩረቱን ሰበት። “ባንድ ሳይድ ብቻ ማየት የሰብንም። ሰው ለራሱ በራሱ ውስጥ ለመደበት የሚገደደው ጉዳይ ይኖራል። ካሰበለዚያም በሁሉ ነገር እራሱን አጋልጦና ነፃ አድርጎ ልኑር ቢል የአካባቢውን ቁንጥጫና ጉንተላ እንዴት ይቋቋመዋል? አየህ ዶክተር! ሰው ወደ አይደለም ራሱን ደብቆ በራሱ ውስጥ የሚመሰገንበት። እስኪ ልጠይቅህና ማን ነው ለማን ሚስጥ ሩን የሚነገረው? አንተ እንዳልከው አንድ ሰው ለትልቅ ትንሹ ሚስጥሩን ቢያወራ ሀሳቡ ቀሉለት እጩ ብሎ መኖር የሚችል ይመስለሃል? አይችልም። ይልቁንም ይቀለኛል ብሎ የተነፈሰው ሚስጥር የማህበረሰብ ሽሙጥና መነወርን አትርፎለት ለበለጠ ጭንቀትና ችግር ሊዳርገው እንደሚችልም መዘንጋት የለብንም።

“ሰው ህይወቱን ደብቆና ጠብቆ በልቡ የሚመሰገንበት ከማህበር ወግና ልማድ የወጣ ተግባር የፈፀመና የተፈፀመበት መስሎ ሲሰማው ነው። እናም በእውነተኛው እሱንቱ የሚሰነዘርበትን የማህበረሰቡ ውግዘትና ንቀት፣ ሽሙጥና ትችት ዝቅ ብሎ መቀበል ሲያስፈራውና ሲያስጠላው ምንም እንኳን ከራሱ ህሊና መደበት ባይችል ከአካባቢው አመሳሰሉ ያስወድደኛል ወይም ያስከብረኛል። በጥቅሉ ያኖረኛል ያለውን የህይወት ጭንብል መርጦ ማንነቱን በህሊናው ጉድጓድ ለመቅበር ይገደዳል። በዚህም ከማህበራዊ ግጭትና ሽንፈት ተገልሎ የራሱን ሞራል እንደጠበቀ መኖር ይችላል” አለ እንዳለ የዶክተርን ለተቃውሞ መዘጋጀት ቅጭም ካለው አስተያየቱ እየተገነዘበ።

“ሳ ዴፖን፣ እንደ አስተሳሰብህ ነው። ፕሬምየርማ፣ ማለት መጀመሪያ ነገር ያለበት ማህበረሰብ በሱንቱ ግልጽ ህይወት ላይ ለሚኖረው አስተያየት ተጨናቂ ከሆነና ዓይኑን ጆሮውን ጠምዶ በፍርሃት ካዳመጠ ሚስጥሩን ጠበቀም አልጠበቀም የህሊና ሰላምና የመንፈስ ዕረፍት ሊኖረው አይችልም። አድናቆታቸው ሽሙጥ፣ ርህራሄያቸው ግልምጫ እየመሰለው ራሱ በፈጠረው

የግምት መስታወት ራሱን እያየ መሳቀፍና መሸማቀቁ አይቀርም። ለዚህም ነው በሆዳቸው ሚስጥር የሚሉትን ሀሳብና ችግር የቋጠሩ ሰዎች ብቸኝነት የሚያጠቃቸው። ከማህበር ለመመሳሰል በውለጣቸው አምቀው የያዙት ሚስጥር ሳይታወቃቸው ከማህበር እርቆ ገለልተኛ ያደርጋቸዋል።

“ባንጻሩ ግን ግልጽነቱ የማያስጨንቀው ለማህበር በጉም ሆነ ክፉ አስተያየት ደንታ የሌለው ሰው ህሊናዊና አካላዊ ነፃነት ስለሚሰማው ባገኘው አጋጣሚ ሁሉ ጥፋቱን ተናዞ በደሉን ተንፍሶ የተፈፀመበትና የፈፀመው ነገር በሰው ላይ ሊከሰት የሚችል መሆኑን ከራሱ ግዴላሽነትና መዝናናት ተነስቶ፣ ያለበት ማህበረሰብ ሳይወገድ በግድ እንዲለምደውና እንዲቀበለው በማድረግ ‘ከባድ’ ያለውን ቀላል፣ ‘ነውር’ ያለውን ይሁን ሊያሰኘው ይችላል።”

“አይ ዶክተር! በምን ዓይነት ማህበረሰብ ውስጥ እንዳለህ የረሳህ ይመስለኛል። ምናልባት ወደ አውሮፓ ተመልሰህ ሳትበር አልቀረህም” አለና ውይይታቸውን ለማለሳለስ ሳቀ።

“ፕሮባብልማ፣ ምናልባት ሊሆን ይችላል” አለ ዶክተርም ፈገግ እያለ።

“እኮ! እንደዛ በሰኝ እንጂ!” አለ እንዳለ መሰኪያውን እንሰቶ እየተጉነጨ።

“እንደዛ ስልህ ግን ያደግከብትን ሀብረተሰብ ወግና ልማድ በጥቂት ዓመታት የኢሮፕ ትምህርት ቆይታዬ ረለቻለሁ ማሉቴ እንዳልሆነ ተረዳልኝ።” አለ ዶክተርም ቢራ የቀዳበትን ብርጭቆ እያነሳ።

“ምን መስለህ ዶክተር፣ አንተ እንዳልከው ግልጽና ነፃ ሆኖ ለመኖር በዙሪያህ ያለውና ካንተ ጋር በቀጥታም ሆነ በተዛዋሪ መንገድ እንደየምክንያትና ፍላጎቱ የሚንቀሳቀለው ሀብረተሰብ ካንተ ጋር ተመሳሳይ ባይሆን እንኳን ተቀራራቢ የሆነ ቁሳዊና መንፈሳዊ የዕድገት ደረጃ ሊኖረው ይገባል።

“አለበለዚያ ግን ቀላል ያልከውን አክብሮ ይሁን ያልከውን ነውር አድርጎ ሲኮንንህና ሲያወግዝህ፣ እንዲቀበልህ ለህሊና ዕረፍት ብልህ ያስረዘምከው አንገትህን ቀብረህ በተፈለገው ሥር ትወድቃለህ። ተጽዕኖው ደግሞ ቀላል አይሆንም። ሞራሉን አላሸቆ አካልህን አድቅቆ በህይወት ላይ ተሰፋ ቆጠህ ራስህን እንድትጠላና ዝቅተኝነት ተሰምቶህ ባንወረህ ማህበረሰብ ጫማ ሥር ዘቅጠህ እንድትኖር ምናልባትም ራስህን ወይም ሌላውን እንድታጠፋ ያስገድድሃል። ስለዚህ ሚስጥርን የመሰለ በፋሰ ጭንቅላት መደበቂያና መሸሸጊያ ዓለም እያለ ሰው ለምን ራሱን ለማህበራዊ ትችትና ግጭት ያጋልጣል። ከራስ ያልወጣ ገመና ስለማያስተኛና ስለማያስድብ አያሳፍርም። አያሸማቅቅም።”

“ከም እን!” አለ ዶክተር በጋለ ስሜትና የመናገር ጉጉት። ታዲያ በውስጥ የተቀበረ ሚስጥር የህሊና ሰላምና ዕረፍት ይሰጣል ነው የምትለው? ወደድክም ጠላህም ከማህበር የደበቅከውን ክፉም ሆነ በጉ ሚስጥር አክብረህና ፈርተህ እስካየኸው ውስጥ ውስጡን ተጨናቂ ነህ። ከራስህ መደበቅ አትችልም።

እንዲያውም ጊዜና ምክንያት እየጠበቀ ይረብሻል።

“አሁን አሺ፣ በበኩሉ ማንኛውም በኔ ላይም ሆነ በሌሎች ላይ የሚደርሰው ስህተትና ትክክል፣ ክፉም ሆነ በጥንኛውም ሰው የተባለ ሁሉ ባጋጣሚ ወይም ሆነ ተብሎ ሊከሰት የሚችል ጤናማ የህይወት ገጽታ አድርጌ ስለምመለከተው ለሲዬቴ ያሰኘውን ቢል ደንታ አይሰጠኝም። ይኼ ኮንፍሊክት የሚያመጣ ከሆነ መቼም . . .” አለና በምን እንደሚደመድም ሲያመነታ እንዳለ ቀደመው።

“ያመጣል እንጂ ምን ጥርጥር አለው። በህብረተሰብ መሀል ለመኖር ወግና ልማዱን፣ እምነትና ባህሉን፣ አጠቃላይ ሥነ-ልቦናና ፍላጎቱን መጠበቅና መከተል ግዴታ ነው።”

“እንደዚህ ከሆነኩ ምኑን ክርሱ ተሻልኩ። አውቄ ላለማወቁ ከተበለጠኩ፣ ቀድሞው በመቅረቱ ከተጉዟትኩ የኔ ማወቅና የኔ መማር ምን ትርጉም አለው?” አለ ዶክተር የእንዳለን አባባል መቃወም ብቻ ሳይሆን ማጣጣል በሚመስል የአነጋገር ስልት።

“ልክ ነህ። ካንተ በአስተሳሰብ ወደኋላ የቀረውን ህብረተሰብ ወደ አለሀበት ደረጃ መላብ እንዳለብህ አምናለሁ። ሆኖም ግን የህብረተሰብን ዕምነትና አስተሳሰብ አስፍቆ ከራስ ጋር ለማቀራረብ መጀመሪያ ክርሱ ጋር ተቀላቅሎ ያወገዘውን በማውገዝና የወደደውን በመውደድ የራስን ዕምነትና ፍላጎት በሚስጥር ይዞ ቀስ እያሉ ማለዘብ ያስፈልጋል። የአንድ ሰው ዕውቀትና ንቃተህሊና ብቻውን ለራሱ እንጂ ለህብረተሰብ ምኑም ሳይሆን ይችላል። ይልቁንም ከህብረተሰብ ጋር አቀራረቦ እና አግባብቶ ተቀባይነትን ሊያስገኝለት የሚችለው በውስጡ የዳበረው ንቃተ ህሊና ሳይሆን ማህበራዊ ግንኙነቱ የተመሠረተበት ውጫዊ የሰብዕና ቅርብ ማለትም ባህሪው ነው። ባህሪ ማህበራዊ ሃብት ነው። ይሄ ሀብት ደግሞ የሚገኘው ራስን አጋልጦ በውስጣዊ ንቃተ ህሊና ተጽዕኖና ግፊት ግዴላሽ ሆኖ ወደ ህብረተሰብ በመቅረብ ሳይሆን የራስን ዕምነትና ፍላጎት ቆጠብ አድርጎ የህብረተሰብን እምነትና ፍላጎት በማጽመጥ ወግና ልማዱን በማክበር ነው። ህብረተሰብን ከአድጌ ባህል ተጽዕኖ ማውጣትና የአስተሳሰብ ዕድገቱን መምራት ብረት ውስጥ ተቀብሮ የኖረን ጥምዝምዝ ምስማር ማለት ‘ብሉን’ እንደማላቀቅ ብልሃትና ጥንቃቄን ይጠይቃል።”

“ስክፋውን ወደ ላይ ለማውጣት ጠመንጃ መፍቻህን ወደታች እየተጫነክ ትጠመዝዘዋለህ። ተሳስተህ ወደቀኝ ብትጠመዝዝ የበለጠ ታጠብቀዋለህ። ቸኩለህ ወደላይ ብትሰብ መፍቻህ ብቻውን ተንጠልጥሎ ይቀራል። ረጋ ብለህ ካሰብክና ወደ ተቀበረበት እየገፋህ በማባበል ወደ ግራ ከጠመዘዝከው ግን ራሱ ወደላይ እየገፋህ ይመጣል።”

“ምሳሌህ አልተዛመደልኝም። ብሉን ለማውጣት ፎርስ ተጠቅሞ ወደግራ መጠምዘዝ እንጂ ምን ማባበል ያስፈልጋል ያን ጊዜ መውጣት ስላለበት ይወጣል” አለ ዶክተር ስሜቱ ገፋ ብሎ።

“ያስፈልጋል እንጂ ዶክተር። ካለበለዚያም ምናልባት ጠብቆ ወይንም ዝጎ ቢሆን ከጅምሩ ባለ ህይወት ስትጠመዝዘው አናቱን ሸርፈህ ታሳርፈዋለህ። ወይንም ደግሞ ካንተ መፍቻ ጥምዝምዙ ሚስጥር ከጠነከረ ጫፉን ቸርቸፎ አለዚያም ሰብሮ ያሳርፍሃል።”

“አ! ይሄም አንተ ምንም ልታደርግ የማትችለው አጋጣሚ ነው።”

“አስቀድመህ ካመዛዘንክ ብዙ ነገር ማድረግ ትችላለህ። ለምሳሌ የዝገት ማስለቀቂያ ቅባት ማለት ፔነትሬቲንግ አይደለም ተጠቅመህ ጥብቀቱን በማላላት ወይንም ደግሞ ጉልበትህን ተቋቁሞ ሙሉ ህይወትህን ለማሳረፍ የሚያስችልህን ዓይነት ጠመንጃ መፍቻ መጠቀም ትችላለህ። እነዚህን ወይንም ሌሎች አማራጭ መንገዶችን ማግኘት ካልቻልክ አስቀድመህ ከመከራህ መቆጠብ ነው። ውጤቱ ጥፋት ሲሆን ለማፈርና ለመወገዝ እራስህ የተካነከውን ነገር ግን ሰው ያላወቀልህን ብሉን የመፍታት ችሎታ ከመናገር ይልቅ በውስጥህ ቀብረህና በአላዋቂነት ስም ቀርቦህ ተመልካች መሆን ይቀላል። አውቃለሁ ያስጠብቃል። አለቦታው አለጊዜው ራስን ለመግለጽ መሞከርም ያስንቃል። እላውቅም ግን ይደብቃል። በተለይም ራስህን አጋልጦህ ድክመትና ሽንፈትህን ካላየኸው ነፃነት ብሎ ነገር ሊኖርህ አይችልም። ሰው ነህና ውድቀትህ በከፊተው የህሊና ቀዳዳ የሚገባውን ንፋስ መቋቋም ሲያቅትህ ትታጠፋለህ። ትሰበራለህ።”

“ሌላ ቶምቤ! እርሳው! ወደአላሰብነው መግታትና ክርክር ገባንክ” አለ ዶክተር ውይይታቸው መቋቋሚ ወደ ሌላው ክርክር በማምራቱ። ይልቁንም ከተነሱበት ነጥብ እየራቁ መሆኑ ተሰምቶታል።

“አም ቢበቃን ይሻላል ዶክተር። በማህበራዊ ጉዳይ ላይ፣ እንኳን በመጠጥ ቤት የመለኪያ ስብሰባ በታላላቅ አዳራሾች ጥናታዊ ኮንፈረንስ መደምደሚያ መስጠት ያስችግራል።” አለ እንዳለ ምንም እንኳን ያስበውን ያህል መናገርና ለዶክተር ማስጨበጥ አለመቻሉ ቢሰማውም ህሳቡን ደግፎ። ከኪሱ እዲስ ሲጋራ እውጥቶ ከለኮሰ በኋላ ፖኬቱን ወደ ዶክተር አስጠጋለት።

“ታንኪዩ!” አለ የለኮሰውን ሲጋራ አንዴ ሳብ አድርጎ። “እኔ እንኳን ቅድም ዕሁድን የት ታሳልፋለህ ያልኩህ ይኼን ሁሉ ክርክር ለማምጣት አልነበረም።”

“እኔምኮ ሳላሰብ ነው። ባጭሩ ምነው ጠየቅከኝ? ብልህ ይቀል አልነበር።”

“እኔም ብሆን በቀላሉ ዕሁድን እኔ ቤት እናሳልፍ ማለት ይቀለኝ ነበር። አንተ ግን ከገርል ፍሬንድ ጋር የተያያዙ ከባድና ልታስታውስ የማትፈልገው ሚስጥር አለህ መሰለኝ? ግን ይቅርታ ካስቸገርኩህ” አላ ዶክተር ስለ እንዳለ ሚስጥር ለማወቅ እንደገና እየሞከረ። ጫፍ አግኝቶ እስከ ወዲያኛው ጫፍ ሳያውቅ መተው ደስ አይለውም። በተለይም ሚስጥር ካረገብት ቀላሉ ነገር አረፍት ይነሳዋል። አውጣጥቶና አግባብቶ ሲነግሩት የሰዎቹን ውስጣዊ ስብዕና ያገኘ ስለሚመስለው በጣም ይደስታል። በተቻለው መጠንም ከመርዳት ወደኋላ አይልም።

“በፍጹም አላስቸገርከኝም። ግን እንዴት እንዲህ ልትለኝ ቻልክ?”

“እንደ! ስለሚሰጥ አስፈላጊነትና ራስን ስለመደበቅ ሽንጥህን ገትረህ መከራከርህ ምናልባት ራስህን ለመከላከል አስቦህ ይሆናል ብዬ ነዋ! መነሻችንም ገርል ፍሬንድ የምትለዋ ቃል ናት።”

“እንደህ እንኳን አይደለም” አለና ሲጋራውን ሳብ አድርጎ የታችኛውን ከንፈሩን በማስረዘም ተነፈሰ። ወደ ላይ የሚሰነውን ጭስ ተከልሎ የዶክተርን ፊት ቃኝት አደረገው።

“ያን ያህል ከሰው የሚያስደብቅ ምስጢር እንኳን የለኝም።”

“እኬ ታዲያ ለምን አትነግረኝም?”

“አልነግርህም ዶክተር ይቅርታ! አንተን ቅር ላሰኝህ ሳይሆን ራሴ ማስታወስና መነካካት የማልፈልገው ቁስል ስለሆነ ነው።”

“ኬስከሊ? ምንድነው እሱ? ፍቅር መሆን አለበት”

እንዳለ የዶክተር የማውጣት መከራ አስደነቀውና በዝምታ አስተዋለው።

“ፍቅረኛ አላችሁ ወይንም ሚስት?”

“ሁለቱንም የለኝም ብቸኝነቴንክ ነገርኩህ”

“በሀይወትህ አፍቅረህ አታውቅም?”

“እፍቅራስ አውቃለሁ። የጀመርኩትን ለመጨረስ አልታደልኩም እንጂ።”

“ፑር ኳ? ለምን?” ካለ በኋላ በልቡ ‘ሞታበት ይሆን’ ብሎ ገመተና መጠየቁ ሰቀጠው። አንዴ ካቶ ሰለወጣ ግን ምንም ማድረግ አልቻለም።

“ተወኝ ዶክተር! ወደምሽገው እና ወደምፈራው ትውስታ አትመልሰኝ። ባንድ ወቅት የምወዳትና ትወደኛለች የምላት ፍቅረኛ እንደነበረችኝ ከነገርኩህ ይበቃል። ከዚያ ውጪ ግን በልቤ የተሸከምኩትን ገና ያልጠገነ ቁስል ደጋግሜ እያደማሁ ራሴን ለሀሊና ለቅሶ መዳረግ አልፈልግም። እባክህ ዶክተር ይህን አስመልክቶ ሌላ ጥያቄ አትጠይቀኝ” አለ እንዳለ ገጽታው በሀዘን ጨፍገጉ።

“ዝመ ኢክስከዩዝ! ይቅርታ እንዳለ! እኔ ያን ያህል ሲርየሰ ስላልመሰለኝ ነው። ይቅርታ!” አለ ዶክተር የእንዳለ ደፍራሳ ዓይኖች ላይ የሚንከራተውን የእንባ ጉም ሲያይ ደንግጦና ልቡ በሃዘን ተነክቶ።

እንዳለ መለኪያውን ጨልጦ እጁን አጨበጨበ። ፈጣኑ የቡና ቤት አሳላፊ ጠርመሱን ይዞ ከች አለ።

“ይልቅ ከፈረንሳይ ትዝታዎችህ አንድ ሁለቱን ወርውርልኝ” አለ መለኪያውን አስሞልቶ ከተነካጫ በኋላ።

“አጫርሰሽኛልኮ” አለ ዶክተር ፈገግ እያለ በቀልድ። ከተገናኙ ጀምሮ ብዙ አጫውቶታል።

“ትንሽ ትርፍራፊ አይጠፋም። ለምሳሌ በግል የገጠሙህን ጥሩና መጥፎ ገጠመኞች ብዙም አላጫወትክኝም።”

“አሎር!” አለ ጥቂት ካሳሳለ በኋላ።

“እንግዲያው ለፈገግታ እሚሆን አንድ ላጫውትህ።”

እንዳለ በእጁ ታ ጭንቅላቱን ነቅንቆ ጠበቀው።

“ዊንተር ሲቃረብ ቶሎ ይጨልማል፤ ቶሎ አይነጋም። ለሊቱ በጣም ረዥም ነው። ከዚህ እንደሄድኩ ሰዓት ገዛሁና ከኮርስ መጀመሪያው ሰዓት ቀደም አድርጋ እንድትቀሰቅሰኝ ሞላኋት። ደወለችና ከእንቅልፌ ስነቃ ጨለማ። ሰዓቷ ልክ አይደለችም ወይንም ከአሞላሊ ተሳስቻለሁ አልኩና ተመልሼ ተኛሁ። ትንሽ ቆየሁና እንደገና ተነሳሁ። አሁንም ጨለማ ነው። ተመልሼ ተኛሁ። በኋላ ላይ ጫጫታ ሰምቼ መስኮት እከፍታለሁ ተማሪ ከክፍል ወጥቶ ወደየዶርሙ ይመለሳል። ሰዓት ላይ ስድስት ሰዓት ይላል። ስድስት ሰዓት ስልህ የእኛ አገር ጠራራ ፀሀይ እንዳይመስልህ። የጀምበር መግቢያ ነው የሚመስለው።”

ትንሽ ተሳሳቁና ዶክተር አብደላ ጨዋታውን ቀጠለ።

“እንደ ደግሞ ምን ሆነኩ መሰለህ! ባቡር ጠበቅኩና ተሳፈርኩ። ገብቼ ወንበር ከመያዜ ውስጥ የነበሩ ሰባት ያህል ነጭ ጉረምሶች እንዴት እንዴት እንደተግባቡ አልገባኝም። ብቻ ተጠቃቀሱና ፈሳቸውን ፈስተው በሩ ከመዘጋቱ በፊት ተሯሩጠው ወረዱ።”

እንዳለ ሳቁን መቆጣጠር አልቻለም። ሌሎች ጠጭዎች በመገረም እስኪመለከቷቸው ድረስ ተሳሳቁ።

“ዝም አልካቸው?” አለ እንዳለ ሳቁ መለስ ሲልለት።

“ምን ልበላቸው ታዲያ?”

“ማለቴ ዝም ብለህ ተቀመጥክ?”

“ምን ላድርግ? በሩ አውቶማቲክ ነው ተዘግቶብኛል። በኋላማ ተነስቼ መስኮት ከፈትኩኝ። የተሰማኝ ንዴት ግን ምን ልበልህ! አሁን ስላለፈ ያስቀኛል።”

“ባለጌዎች ናቸው።”

“በጣም! አየህ! የሰለጠኑና የመጠቀ ፈረንጆች የመኖራቸውን ያህል በጣም ወራዳና ገና ከዘረኛ አመለካከት ያልወጡ፤ የሰለጠኑ ቢመስላቸውም ያልሰለጠኑ ፈረንጆች በጣም ብዙ ናቸው።”

“አውሮፖ” ውስጥ ዘረኝነት ከናዚ ጀርመን ጋር ያከተመ ይመስለኝ ነበር” አለ እንዳለ እየገረመው።

“ናኖ ኖኖ አሁንም አለ። በርግጥ በህግ ደረጃ የዘር ልዩነት የለም። እንዲያውም ዲስክሪሚኔሽን በህግ ያስቀጣል። በተግባር ግን አሁንም ያልሰለጠኑ ነጮች አሉ። ለምሳሌ አንዳንድ ቡና ቤት ጥቁር ከሆንክ የሚያስተናግድህ አታገኝም።”

“ያማ ከደቡብ አፍሪካ አፖርታይድ ምኑን ተለየ!”

“ይኼኛው ትንሽ ረቀቅ ይላል። ደቡብ አፍሪካ የለየለት ነው። ነጮች በሚገለገሉበት የመዝናኛ ሥፍራና የመጓጓዣ ዘዴ በሌላውም ማህበራዊ ፖለቲካዊ አውታር ጥቁሮች መጠቀም እንደማይችሉ በይፋ የታወቀ ነው። ስለዚህ አንተም ለነፃነትህ ከመታገል በቀር አትደርስባቸውም። አውሮፖ ግን መፈክሩ ሁሉ ሰብአዊ መብትና እኩልነት ነው። እኩል ነን እያሉህ ዘረኝነታቸውን በዘዴ ያራምዳሉ። ወደ ሆቴሎች ያለዘርና ቀለም ልዩነት መግባት ትችላለህ። ሕጋዊ መብትህም ነው። አንዳንድ ቦታ ታዲያ ይኼን መብትህን በዘዴ ይገፋሃል። አስተናጋጁ ከኋላህ ለመጡ ነጮች እየታዘዙ አንተን ያልፍሃል።”

“በህግ እሚያስጠይቅ ከሆነ አይፈራም?” አለ እንዳለ አቋርጦት።
“በግልጽ እምቢ አይላህምከ! ‘ጋርሶን’ እያልክ ስትጣራ እንዳላየ እንዳልሰማ ይዘጋሃል። በህግ እንኳ ቢጠየቅ ‘አልሰማሁም’ እንጂ ልዩነት ማድረግ ነው አይልም። ደሞሰ ማነው ጠያቂው። ጮኸህ ጮኸህ ሲሰለችህ ያላባራራ ራሱህ ተነስተህ ትወጣለህ።”

የዘር ልዩነት ያለው ደቡብ አፍሪካ ብቻ አድርጎ ዓለም ሁሉ ወደ አንድ አቅጣጫ የሚጮኸው የየራሱን ጉድ ለመደበቅና ለማረሳሳት መሆኑን በስፋት ተነጋገሩበት።

“አ! ወዳላሰብነው ብላት ገባን። ይልቅ የሚያስቀን አንድ ልንገርህ” አለ ዶክተር ለመሳቅ ብሎ ያነሳው ገጠመኝ እንዳለን እያናደደው መሆኑ ገብቶት ጨዋታቸውን ወደ መዝናናት ለመቀየር። እንዳለ ስሜቱ ባይለወጥም መስማማቱን ገለፀለት።

“አንዱ የኛ ጓደኛ ምን አረገ መሰለህ? ክርስቲያን ጉንደሬ ነው። አበባው ይባላል። አንድ ቀን ቤተክርስቲያን ሊሳለም ይሄዳል። እንደምታውቀው ባገራችን ጫማ ተደርጎ አይገባም። አበባው ሆዱ ታዲያ ያን የመሰለ ንጹህ ግቢ እንኳ በእግሩ ለመርገጡ ፈጣሪውን ይቅርታ እየለመነ ጫማውን አውልቆ በረንዳ ላይ ያስቀምጥና ይገባል። ፀሎቱን አድርሶ ሲመለስ ጫማ እሚበል ነገር የለም። እፍረትም ንዴትም እየተናነቀው በባዶ እግሩ መንገድ እንደጀመረ ሁለት የዛ አገር ጉረምሶች እየተሳሳቁ ወረወሩለት።”

ዶክተር ራሱ በሚያወራው ከልቡ ቢለቅም እንዳለ ግን ሁለት ዓይነት ስሜት ነው የተሰማው። የኢትዮጵያዊው ሁኔታ ለፈገግታ ቢኮረከረውም የሁለቱ ነጭ ጉረምሶች ተንኮል ግን አስቀድሞ ከተሰማው የዘረኝነት ጉዳይ ጋር ስላያያዘው አናድዶታል። ዶክተርን ለማስደሰት ያለልቡ ፈገግ አለ።

ሲጫወቱ አምሽተው ዶክተር አብደላ እንዳለን ለእሁድ እርሱ ቤት እንዲያሳልፍ ቅድሚያ ቀጠሮ አስይዞት ተለያዩ።

ጥቁር። ሐምሌ ሐምሌ የሚል ማለዱ። ድፍን አዲስ አበባ በጉም ታፍናለች።

መኪኖች እንደምሽት ሁሉ መብራቶቻቸውን በረዥሙ ለቀው በዝግታ ነው የሚንቀሳቀሱት። -አንዳይጋጨ። የቦሌ ሠፈሩ ዶክተር አብደላ ቢጫማ ፔገዮ አምስት መቶ አራት ሞዴል አቶሞቢሉን እያሽከረከረ ከሥራ ቦታው ቅዱስ ጳውሎስ ሆስፒታል ደረሰ።

ሀክምና ለማግኘት ለሊት ሲወርድ ያደረገውን ዶፍ ተቋቁመው በሆስፒታሉ አጥር ጥግ ተኮልኩለው ያነጉ ተመላላሽ ታካሚዎችና በሆስፒታሉ የተኙ ዘመዶቻቸውን ለመጉብኘት ካልገባን የሚሉ ጠያቂዎች እየተተራመሱ የመግቢያ በሩን አካባቢ አጨናንቀውታል። ዘበኞችን ይለምናሉ። ይለማመጣሉ። ባስ ሲላቸውም ይሳደባሉ ይመናጩታሉ። በሆስፒታሉ ግቢና በሀንፃዎቹ መተላለፊያዎችም ላይ ቁጥራቸው ትንሽ የማይባል ተመላላሽ ታካሚዎች ወዲያ ወዲህ እያሉ ነው።

ዶክተር አብደላ ሁሉን እየታዘበ ወደ ቢሮው ገባና ኮቱን ሳያወልቅ ነጭ የሥራ ካፖርቱን ደረሰ።

“ዛሬ ደግሞ ቅዝቃዜው ሀይለኛ ነው።” አለ።

“አገርዱይ ኢል ፌ ፍሯ” አለች ሲሰተር ሲሳይ፤ የዶክተር አብደላ ረዳት ሀኪም በራሷ ፈረንሳይኛ እየሳቀች። በአሊያንስ ኢትዮ ፍራንሴዝ የሦስተኛ ክፍል ተማሪ ስለሆነች በየአጋጣሚው ከዶክተር አንዳንድ አባባሎች ለመማር የምታውቃቸውን ቃላት ለበብ ፈልጋ ትወረወራለች። አሁንም ‘ዛሬ ይበርዳል’ ማለቷ ነው በፈረንሳይኛ።

“ዊ! ኢልፌ ፍሩዋ። ኢል ነፌ ፖ ሾ ሲሰተር” ‘አዎ ይበርዳል’ የሚለው ቢገባትም በተጨማሪ የተናገረው ስላልገባት ፊቷን ጭምድድ እደረገች።

“አዎን ይበርዳል አይሞቅም ነው ያልኩሽ። ነ. . ፖ አፍራሽ መሆኑን ታውቂያለሽ ሾ ደግሞ ሲ አሽ አ ኢዩ ዴ ማስኩላን ሆኖ ሙቀት ማለት ነው” አለና አስረዳት ዶክተር።

“ሚርሲ! እዚችው አንድ ቃል አወቅኩ ማለት ነው። ‘ከመፍራት ማጉርናት’ ትላለች አባዬ። ከመፍራት መሳላት” አለች እያንዳንዷን ቃል በፈገግታ እጅባ።

ጥርሷ ስለሚያምር ከንፈሯን ስትገጥም ጉልቶ የሚታይ መልክ ጥፋነቷን ፈገግታዋ ይደመስሰዋል። እርሷም ይኼንኑ አውቃ ይመስላል ያለ ፈገግታ የማታወራው።

ሲስተሯ የምርመራ መሳሪያዎቿን አዘጋጅታ መጨረሷን ባይኑ ካረጋገጠ በኋላ ሰዓቱን ተመለከተና ህሙማኑን ለመጉብኘት ተነሳ። ለሁለት ሰዓት ሦስት ደቂቃ የቀረው። ስልኩ ጮኹ። ሲስተር ልታነሳ መለሰ ስትል “ቆይ ቆይ ሲስተር! የኔ ሳይሆን አይቀርም” አለ የሚጠብቀው ስልክ ኖሮት ሳይሆን ቁጥሩን ለሚሰጣቸው ወዳጆቹ ሁሉ ሥራ ሳይጀምር ከሩብ ጉዳይ እስከ ሁለት ሰዓት አስዚያም በምሳ ሰዓት እንዲደውሉ አብሮ ስለሚያሳስብ በግምት የኔ ይሆናል ብሎ ነው።

“ሁሉ! ደክተር አብደላ”

“በንዢር ደክተር” አለ ከወዲያኛው ጫፍ ያለ ድምጽ።

“በንዢር መሴ! ኪ ኤታ ላ ፖረይ?”

“እሱን እኔ አላውቅም ደክተር! ያስተማርከኝ እዚህ ድረስ ነው።”

“ኢ. . .! እንዳለ!” አለ ያልጠበቀው በመሆኑ ተደንቆ።

“ጤና ይስጥልኝ ደክተር”

“እሱንም በንዢር ብልሽኛል”

“አይ አይ! ባግርኝ ስላልሆነ ቅር ቅር አለኝ። መድገም አይቻልም እንደ?”

“ይቻላል። ፈረንሳዮች ምን ይላሉ መሰለህ አይቻልም የሚለው ቃል ከዲክሽነሪ ውጪ ቦታ የለውም”

“እንግዲያው ልበልሳ?”

ተሳሳቁ።

“ይኸውህ ደክተር አንድ ትልቅ ይቅርታ ልጠይቅህ ነው የደወልኩት።”

“የምን ይቅርታ?” አለ ደክተር ከሳት ወደ መኮላተር ገጽታው ተለውጦ።

“ለነገ በያዝነው ቀጠረዎችን ላይ መገኘት ስለማልቻል አስቀድሜ ልንገርህ ብዬ ነው።”

“ምነው? ችግር ገጠመህ ወይስ. . .” አለ በእንዳለ ቀልድ ማብዛት መጥሮ ችግር እንዳልገጠመው ቢገምትም ምክንያቱን ለማወቅ።

“ችግር እንኳን አይደለም። ሰኞ ስት ፈልፍ እንድወጣ ስለታዘዝኩ ነገን ለዝግጅት ልጠቀምበት ፈልጌ ነው። ትናንት ማታ ረስቼው ሳልነገርህ በጣም ይቅርታ ደክተር!”

“ኖኖ ምንም አይደለም እንዳለ። ይልቅ ስምን ዛሬ ማታ የስንብት አልጋብዝህም?”

“አመሰግናለሁ! ዛሬ ማታም መምጣት ስለማልቻል ነው አሁን

የደወልኩህ። እንደተመለሰኩ በስልክ አገኝሃለሁ።”

“ዳኮር! እሺ መልካም መንገድ እንዲሆንልህ ምኞቱ ነው። ቦን ቮያዥ!” አለ ደክተር በቀኝ እጁ የክራባቱን እሥራት እየነካካ።

“አመሰግናለሁ! ሜርሲ!”

“ግን የት ክፍለሃገር ነው የምትሄደው?”

“ወሎ ነው፤ ደሴ. የላሊበላን የባህል ኪነት የሥራ እንቅስቃሴ ጨምሮ አንዳንድ በየአውራጃው የሚካሄዱ የባህል እንቅስቃሴዎችን ለመከታተል።”

“ኢ! ፈጣን ነው ባቡሩን? አደራ ባቡሩ እንዳይገጭህ።”

“ወደሀዲዱ አልገባም”

ተሳሳቁ።

“በል እሺ! አሁንኮ በሽተኞቼን ልጉበኝ ሰወጣ ነው የደወልከው” አለ ደክተር ሰዓቱን አየት አድርጎ።

“አዘገየሁሃ! በጣም ይቅርታ!”

“ኖኖ አላዘገየኸኝም ልክ ሰዓቱ ነው።”

“እርሻር ደክተር! ደህና ሁን!”

“በሰላም ተመለስ” መነጋገሪያውን ቦታው አስቀምጦ ወጣ። ህሙማኑን ለመጉብኘት።

ለአንድ ሰዓት ሩብ ጉዳይ መንገደኞች ቦታቸውን ይዘው አውቶብሱ ሞተሩን ማሟሟት ጀመረ።

እንዳለ እህቱን በመስኮት ተሰናብቶ ወደ ቤት እንድትሄድ ካደረገ በኋላ የማስታወሻ አጀንዳውን ገለጥ አድርጎ ሐምሌ ሃያ አራት ላይ የዕለቱን የመጀመሪያ ቀለም ጠብ አደረገ።

“ያለሁት አውቶብሰ ላይ ነው። ሰዓቱ አሥራ ሁለት ከአርባ ሰዓት ደቂቃ ይላል። ልትሸኘኝ የመጣችው እህቱን አሰናብቼ ይህን ማስታወሻ ጀመርኩ።”

“በሥራ አጋጣሚ አልፎ አልፎ ወጣ ብልም ወደ ወሎ ስሄድ የመጀመሪያዬ ነው።”

“እረ ደሴ ደሴ ገራዶ ገራዶ
አለቀልሽ ልቤ ተንዶ ተንዶ።”

“ዘፈኑ ሁሉ ደሴና ባቲ የሆነበትን ሚስጥር ለማወቅ፣ በተለይም በዘመነ ዛጉዌ የተቀረጹትንና ኢትዮጵያ የዓለምን ዓይን እንድትስብ ካደረጋት ቅርሶቿ ቀዳሚውን ሥፍራ የሚይዙትን የላሊበላ ገዳማት በዓይኔ ለማየት በጣም ጓጉቻለሁ። ቸኩያለሁም። የአካባቢውን ባህል እና ልማድ፣ መልክአ ምድራዊ አቀማመጡን ወ.ዘ.ተ. ካየሁና ካወቅኩ በኋላ ለዝግጅት አምዶ የሚሆን አዲስ ነገር ይዜ ለመመለስ። እግረ መንገዴንም መላዋ ኢትዮጵያን ለመጉብኘት ያለኝን ፍላጎት በትንሹ ለማርካት።

“አውቶብስ ተራ እንደልማዱ በተጓዡኝ፣ በሸፒዎች፣ በግቢው ሠራተኞችና በትላልቅ አውቶብሶች ተጨናንቋል። ለማኞችና መንታፊዎች አዲሶችን ጨምሮ በህዝቡ መሃል ይሹለክለካሉ። የእንባ መነጽር የደቀኑ ዓይኖች የተከማተሩ ፊቶችና የሚውለበለቡ እጆች /ከሸፒዎችና ከመንገደኞች/ ይታዩኛል። . . .”

ማስታወሻውን አቋርጦ ወደ ኋላው ዞረ።

“ባዳሚ ተነጥቆ ከአዳሚ መመጽወት
ዋ! የነፍስ ነገር ሆኖ አያውቅ ኩራት።
አግኝታችሁ አትጡ ወገኖቼ ቀን አይጉደልባችሁ። ኩራት ከንቱ”

አንድ ቁመናው ከሰውነቱ መፈርጠም ጋር ቱጃር ያስመሰለው ለማኝ ነው። ተላፋሪዎቹ ከንፈራቸውን እየመጠጡ ሳንቲም በብዛት ዘረጉለት። እንደ ትኬት ተቀባይ ከኋላ ወደፊት እየሰበሰበ መጣ። እንዳለም ለመምሰል ከኪሱ ሳንቲም አውጥቶ ሰጠ። የቀደመው ለማኝ ሳይወርድ ሌላ ምጽዋት ጠያቂ መጣች። ይችኛዋ ደግሞ ወፈፍ የሚያደርጋት ናት።

“አንተዬዋ አገሬን ውሰደኝ እስቲ?” አለች ሹፌሩን። መልስ ሲነሳት ወደ አንዱ ተላፋሪ ዞረችና ሰጠኝ እንደማለት እጇን ዘረጋችለት።

“ከወደዱም አይቀር ይወዳሉ አምስት
ሁለቱን ለማታ ሁለቱን ለጧት
አንዱን ለውሃ ጥም ለኩላ ሌሊት” አለች በዜማ። መንገደኞቹ በግጥሚ እየሳቁ መሃረብና ኪሳቸውን ዳበሱላት።

“ሰጥቶ እማይለለቸው ህዝብ!” አለ እንዳለ የአዲስ አበባን ህዝብ መጽዋችነት እያደነቀ። ሴትዮዋ ቀሚስ ተብሎ ቡትቶዋን በእጇ ይዛ እንደ እስክስታም እያደረጋት ዘፈኗን ቀጠለች።

“አሃሃይ! አሃሃይ! አሃሃይ!
እንዴነህ እንዴነሽ አንባባልም ወይ
ሰው ከአባቱ ገዳይ ይታረቅ የለም ወይ።
እህህስ!
እህህስ!
እህህስ እህህስ እህህስ!
አይ ፍቅር

ሲያልቅ እያምር” አለችና ዘፈኗን አቀማ ሳንቲሚን መሰብሰብ ያዘች። እቃ መጫኛውን ጠራርፎ የጨረሰው ዋሾፌሩ ረዳት ገባና እንድትወርድ አምባረቀባት።

“ውረጅ እንሂድበት!”
“እሺ ጋሼ! አትቆጣ ታረጃለህ”

አውቶብስ ሙሉ ሳቅ። እርሷ የነጠላዋን ትልታይ እየሰበሰበች ወረደች።

አውቶብሱ መናኸሪያውን ሲለቅ ዓይኖች ተከትለውት ዓይኖች

ቀርተውበት ነበር። መሄድና መቅረት ተለያይተው ተፈላላጊ ዓይኖች እስኪጠፋፉ። -የመንገደኞችና የሸኚዎች።

የአዲስ አበባን ግማሽ መሃል ለመሃል አቋርጦ በስተሰሜን ምሥራቅ ወጣ።-አውቶብሉ።

“አይ ፍቅር

ሲያልቅ አያምር” የለማጅ ዘፈን መቋጠሪያ ከነአነጋገር ስልጽ ደጋግሞ በህሊናው የደወለው እንዳለ የእርሱና ዳርምየለሽን መጨረሻ ዋቢ ይዞ ሲያሰላስል ቆየና፤ “አዊ! ምን የማልረባው ነኝ” በማለት ራሱን ወቀሰ።

ዳግመኛ ስለእርሷ ሳያስብ የሚምለውን ያህል በየአጋጣሚውና በየምክንያቱ ወደኋላ የሚመለስ ህሊናውን ናቀው። ጌን ሰጉን በመቀራረብ ስሜት እያወሩ የሚሄዱ ወይንም በየመዝናኛ ቦታዎች ተቀምጠው አፍ ለአፍ ገጥመው የሚንሸካሸኩ ሌሎችም በእርሱ ግምት ፍቅረኛዎች የሚመስሉ ሁሉ ዳርምየለሽን ይጠሩበታል። -በሀሳብ። ስለ ፍቅርና ፍቅረኛ በተነሳበት ሁሉ ትመጣበታለች። አሁንም የለማጅን ግጥም ምክንያት አድርጎ ስላሰባት ራሱን ወቅሶና ስድቦ ከዚያ በኋላ ሁለተኛ በክፉም ሆነ በደግ ሳያስታውላት እንደሰመደው በልቡ ማለ። እንዲላት ብሎም በመንገዱ ግራና ቀኝ የለገዳዲና አካባቢዋን ሚዳ እስከ አድማስ መጋጠሚያ በዓይኑ እያማተረ ሳይደነቅ መደነቅ ያዘ። -ከሀሳብ ለመሸሸ።

አውቶብሉ ከአዲስ አበባ፣ እንዳለም ከዳርምየለሽ ሀሳብ እየሸሸ የሰንዳፋን፣ የአሌልቴን፣ የሸናን፣ የደብረብርሃንንና ሌሎችንም ጥቃቅን ከተሞች መንገድ ሸምጠው ጣርማ በር ደረሱ። የጣርማ በር ፍተሻ ከሌሎች ካለፏቸው ፍተሻ ጣቢያዎች ሁሉ ጠበቅ ያለ ነው። እንዳለ የተላፈረበት አውቶብሉ ተራ እስኪደርስ ወዲያውም ለፍተሻ መውረድ ስላለበት ወረደ። ከመንገዱ በስተግራ በኩል እየተናፈሰ በርቀትና በቅርበት የሚገኙትን የእርሻ ማሳዎች፣ የአካባቢውን መልክዓምድራዊ አቀማመጥና የልምላሜውን ውበት በእርካታና በደስታ አደነቀ።

ወደኋላው መለስ ብሎም ተቃራኒውን አቅጣጫ /የመንገዱ ቀኝ/ ሲመለከት ክብድ ያለ ኮረብታ መስል ጉብታ ወደ መንገዱ እሚገለበጥ መስሎ ታየው። ብዙም ስላልላበው ዕይታውን ወደ ተጓዦችና ኪላ ጠባቂ ፖሊሶች ትርምስ መለሰ። ሻንጣ ይበረበራል። መኪኖች ይታሰሳሉ። ሰው ልብሱ ወልቆ ቆዳው መላጥ እስከቀረው ይታሻል። የቀበሌ መሸኛና መታወቂያ ያልያዘ ለብቻ ተለይቶ የፖሊሶቹ ግልምጫና ስድብ እየወረደበት ይመረመራል። ሰብአዊ መብቴን ብሎ መከራከር የለም። በምትኩ ልመና ልምምጥ ካመችም ዘወር አርጎ ምናምን ወሸቅ ነው። በተረፈ መብቴን ብሎ መከራከር ጥፈና ስደፍ ያመጣል።

“ለው ባገሩ!” አለ እንዳለ ለራሱ ተገርሞ። አንዱን የሀያዎቹ ቤት ወጣት፣ ፖሊሶች በስድብና በድብደባ ሲቀበሉት አስተውሎ። ማንም ሊያስጥ ለው ወይንም ሊገላገለው የሞከረ የለም። ሲበቃቸው ግማሽ ገጽ ወረቀቱን ፊቱ ላይ ወርውረው እንዲሄድ ፈቀዱለት። እንዳለ የሚባሉትን ባይሰማም በርቀት እንደታዘበው ውዝግቡ በመሸኛ ወይንም በመታወቂያ የተነሳ መሆኑን ገምጽል።

በመንግሥትም ሆነ ሕዝባዊ ድርጅቶች አገልግሎት ለማግኘት መታወቂያ። ከበር ለመግባት መታወቂያ። ከቦታ ቦታ ለመዘዋወር መታወቂያ፣ መሸኛ። ለምን አስፈለገ? በገዛ ሀገር ለመዘዋወር ኢትዮጵያዊ ምስልና ቁመና አይበቃም ይሆን? ድብደባና ግልምጫን ምን አመጣው? መልሱ እርሱን የማይመለከት ጉዳይ። መታወቂያውን አላየና ተፈትሸ ወደ ራሱ አውቶብሉ ገባ።

አውቶብሉ ረጅም መብራቱን ለቅቆ ዋሻውን ዝግ ብሎ መሸለክ ሲጀምር እንዳለ ሰዓት ያዘ። አንድ ደቂቃ ከአምላ ስድስት ሰከንድ። ሌሎች ሁለት ብርሃናማ አጫጭር ዋሻዎችን አስፈና ደብረሲናን ቁልቁል ብቅ ጥልቅ እያደረገ ሲጠማዘዝ ወረደ። -አውቶብሉ። እንዳለ ከስማይ ወደ ምድር እንደመውረድ ያህል የመንገዱ በብልሃት መሠራት እና የደብረሲና ከጣርማ በር በመንገድ መገናኘት አስደነቀው።

“ምላ እንብላ!” አለ ሹፌር መኪናውን ጥግ አስይዞ። “አሁን ለስድስት ሩብ ጉዳይ ነው ስድስት ከሩብ እዚህ” አለ በማስጠንቀቅ።

ደሴ ከገባ አራት ቀን ሆኖታል። ቀን ቀን የመጣበትን ሥራ ሲከታተል ይውላል። ከሥራ መልስ መሸት እስኪል ከተማዋን ከዳር ዳር እየዞረ ያካልላታል። የዳውዶን፣ የአራዳን፣ የአረብና በርበሬ ገንዳን፣ የመናኸሪያና የአገር ግዛት፣ የፒያላን፣ የርቢትን አካባቢዎች እየተዘዋወረ ተመልክቷል። ማታዎቹንም በአንድ ምሽት ሁለት ከዛሬ ሌላ በስድስት ሆቴሎችና ቡና ቤቶች አሳልፏል። አሁንም በፒያላና መናኸሪያ መሀል ቆም እያለ ሲንሸራሸር ቆየና ሊጨልም ሰማዩ ሊጠቋቁር ከአንዱ ሆቴል ጉራ አለ።

ራቱን በልቶ ወደ ቡና ቤቱ ወጣና ቢራ አዘዘ። ጆሮው እርሱ በተቀመጠ በት ማዕዘን ከፍ ብሎ ከተሰቀለው ስፒከር በሚወጣው የቆየ ሙዚቃ ተጠለፈ። ድምጹ የምኒልክ ወሰናቸው ይመስላል። ዘፈኑን ግን ከዚያ ቀደም ስምቶት አያውቅም።

“ጊዜ ቢያሳየኝም ጥፋትሽን አጉልቶ እኔ እንዳንቺ አልሆንም አልጠላሽም ከቶ”

ከፋ ስቃይ። የዜማውና የድምፃዊው ለዛ ቢማርከውም ግጥሙ በጆሮው አልፎ ልቡ ላይ ወጋው። የቆየ ቁስሉን ነካበት።

ግን ለምን? ዘፈኑ የሚያወራው ስለአለመጥላት። ከዳርምየለሽና ከእርሱ ጋር ምን አገናኘው?

ካልተገናኘ ታዲያ ለምን መጣችበት? አሁንም ተሰፋ አልቆረጠም ማለት ነው? አሁንም ይወዳታል ማለት ነው?

በፍጹም። በፍጹም ጥላቻው ከፍተኛ ነው።

ታዲያ ለምን አይረሳትም? ስለፍቅር ሲዘፈን እንዴት የጠሉት ትዝ ይላል?

እርሱ ከሀሊናው ቢሟገትም ያልተደፈነ ጆሮው ዘፈኑን ማስገባቱን

አልተወም።

“በፍቅርሽ መንምኖ ያ ሁሉ ዘመኔ አሁን ብትተይኝ አልጠላሽም እኔ።”

የቡኑ ይሁን የክፉ ለራሱም ግራ እስኪገባው ግጥሙ አጥንቱን ሰብሮ ገባ።

“ለምን አልጠላት? በቅንነቱ በእምነቱ ላይ ስትሟወትበት” አለ በዘፈኑ የወረረውን ስሜት ተቃውሞ። ስናም ተሸቀንጥሮ ወጣ። ከዘፈኑ መሸሹን እንጂ መጠጥ ማዘዙን ረስቶታል። እንደወጣ ሲጋራ ለኮሰና ደጋግሞ ላበው።

“ለውዬው ያመዋል እንዴ!” አለች አስተናጋጇ የታዘዘችውን ይዛ ስትመለስ እርሱ ሲወጣ አይታ። በስተቀኙ ደሴ ላይ ሊወድቅ መስሎ የቆመውን የጦላ ተራራ እየገላመጠ ወደ ፒያላ ወጣ።

“ለምን አትተወኝም? ለምን አልረሳትም? በደልን ተቀብሎ ‘አልጠላሽም’ ብሎ ነገር። ዘመናትን በፍቅር አመንምኖ ‘ብትተይኝም አልጠላሽ’ ብሎ ፈሊጥ ዘፈን ነው እንጂ እውነት መሆን አይችልም” አለ ከሀሊናው መሟገቱን ቀጥሎ።

“ኪነት የገሀዱ ሀይወት ነፀብራቅ ናት። ግጥም ቢገጠም፣ ልቦለድ ቢጻፍ፣ ተውኔት ቢተወን፣ ስዕል ቢሳል፣ ሁሉም ሁሉም ከገሀዱ ዓለም እውነትና እምነት አይወጣም” አንድ የዓምዱ ተሳታፊ ልኮለት በአንድ ወቅት ለንባብ ያበቃው አባባል ነው። ያን ጊዜ ‘እውነት’ ብሎ ነበር አሁን ግን ከዚህ ዘፈን ጋር አባባሉ ሊታረቅለት አልቻለም።

እንዲያውም በጉዳዩ ላይ ሲያስላስል ጥላቻው እንደ አዲስ ገንፈለበት። የዘፈኑ ግጥም ያመጣበትን የትዝታ ስሜት ለመቋቋም ጥላቻውን አጠነከረ። እንዳቀፈችበት አቅፎ እንደለወጠችው ለውጦ በአካል ባይሆን በመንፈስ ሊበቀላት እንደሚገባው ለመጀመሪያ ጊዜ ወሰነ። በስመ ሴት እርም ብሎ መራቁ ራሱን መበደል መስሎ ታየው። አዲስ ሴት የመሻት አዲስ ስሜት ተጠናውተው። ግን ማንን?

“ማንም ትሁን ብቻ ሌላ ሴት”

ሸዋ በር መታጠፊያ ሲደርስ በስተግራ አንዲት መጠጥ ቤት አየና ዘው ብሎ ገባ። መጠጥ ቤቷ ጠባብ ብትሆንም ከመጠጥ መደርደሪያው መሀል ካለው ባለ ከፍተኛ ኃይል ቴንሬከርደር የሚወጣው ሙዚቃ ጩኸት የእርሷን አስር ጊዜ ለሚሰፋ አዳራሽ ይበቃል። ከመደርደሪያው ራስጌ ግድግዳው ላይ ሀረግ መስል የልደት መብራት በግ ድርግም እያለ አሳፊ አግዳሚውን ይጠቅሳል። በባንኮኒው ትክክል ኮርኒሉ ላይ የተሰቀሉት ብልጭልጭ ጌጦችም፣

ባንኮኒውን ከጠው ለገበያ እንደቀረበ ዕቃ የተሰለፉት ቆነጃጅትም እንዲሁ።

ሴቶቹ የአገር ባህሉን ሙዚቃ ተከትለው ከትከሻቸው በላይ እየተርገፈገፉ መለሱትና እስከሰታ በመምታት መንገድ መንገዱን በር በሩን ይማትራሉ። አንዳንዴም ወደ ውጪ ብቅ እያሉ ይመለሳሉ። ገና መምሸቱ ለለሆነ እንዳለ የመጀመሪያው ተስተናጋጅ ነው።

“ምን ለታዘዝ?” እለችው አንደኛዋ ድምጿን ከሙዚቃው ጨኸት እወዳድራ።

“ሰላምታ አይቀድምም! እሱኒ ሙዚቃውን ቀንሽው!” አለ ከጀርባው ለጠጥ ብሎ በመዝናናት። እንደመሸከርመም አለችና ሙዚቃውን ቀንሳ ተመለሰች።

“ቢራ አምጭልኝ!”

“ቢራ የለም።”

“እሺ ጂን”

ለታመጣ መለስ ስትል ከእግር እስከራሷ አስተዋለት። ረዥም ቁመናዋ ሞላ ካለው ሰውነቷ ጋር ተስተካክሎ አመልማሎ ትመስላለች። ፀጉሯ ትከሻዋን ዘልቆ ወደ ወገቧ መንገድ ጀምሯል። ቆንጆ ናት። ሁሉም ቆንጆ ናቸው። እንደ አዲስ አበባ ሴተኛ አዳሪዎች በጌጣጌጥ ብዛት ወይንም በመቀባባት መሰለው የቀረቡ ሳይሆን በተፈጥሮ ውበት። ታጥበው ታጥነው ብቻ ያማሩ።

“ምናለበት ባይሸረመጡ” አለ በሃሳቡ ለራሱ። የታዘዘችውን አቅርባ እየቀዳች ፈገግታ ሰጠችው። እርሱ ግን “እሱኒ ጥርሰሽ?” ተብላ ‘እኝ’ እንዳለች ያህል አልሳበውም። እድሜ ሳይገባት መርካቶ የሴት አዳሪዎችን የእናደር ዘዴ ያውቀዋል። ላቅ።

ስትደስት መላቅ። ስታዝን መላቅ። ሲሰድቧት፤ ሲጉነትሏት መላቅ። ቢከፋት ቢደላት መላቅ። ለመኖር።

ለመኖር ካልፈቀደችው መጫወት። ለመኖር ካሳሰበችው መዳራት። ለመኖር ከተገኘው ጋር መውደቅ። ከመጣው ጋር መመሳሰል፤ መቀራረብ። የሴት አዳሪ ሞቃት መስል ቀዝቃዛ ህይወት።

እናም ፈገግታዋ ለእንዳለ ሊገባው እይቸልም።

“ምናምን ያዥና ቁጭ በይ!” አላት ለፈገግታዋ ተማርኮ ሳይሆን አንደርድሮ ባመጣው ስሜቱ ተገፋፍቶ። ውጥረት ተሰምቶታል።

“ማንም ትሁን”

ፈልጋ ይሁን ከእርሱ ለመመሳሰል ጅን ቀዳችና ተቀመጠች።

“ማነው ለምሽ?” አላት ሳይጨነቅ።

“ዘርትሁን” አለችው እንገቷን አቀርቅራ። ጠረጴዛው ላይ የሲጋራ መተርኮሻውን በጣቶቿ እያሸከረከረች።

“አገርሽ እዚህ ነው?”

“አረ! እንዲህ ዓይነቱ ሥራ በገዛ አገር ይሰራል?” አለች።

“ታዲያ የት ነው?” አለ ተገቢ ያልሆነ ጥያቄ መደርደሩ እየተሰማው።

“ወልዲያ”

የዘርትሁን ባጭር መመለስ አሁንም እንዲጠይቅ ገፋው። አለዚያማ ምን እያለ ያዋራት። ገንዘብን እስከከፈሉ ለሴት አዳሪ ‘እፈቀርኩሽ’ ምን አሳብ አለሽ? አይባል። ሌላ የወሬ አቅጣጫ ሁሉ ጠፋበት።

“እንደት ወደዚህ መጣሽ ታዲያ?”

“ታሪኩ ብዙ ነው” አለች ዘርትሁን በልቧ “ላንድ ጅን ምን ያደርቀኛል እቴ!” እያለች።

“ትንሽ ይበቃኛል” አለና ሳቀ። እርሷም የኮረኮሯት ይመስል አብራው ሳቀች።

“እንዳው ለጨዋታ ያህል ነው የጠየቅኩሽ” አለ እንደገና ወደ ጥያቄው ሊመልሳት።

“ተዘመዶቼ ተጣልቼ” አለችና ጀመረች ዘርትሁን ቅዝዝ ብላ።

“ለባል ሊድሩኝ ሲሉ ጊዜ እኔ ደሞ ተሌላ ፍቅር ይዞኝ ብን አልኩና እምቢኝ አልኳቸው። ማንነቱን ሲያውቁ ጊዜ ተቤት አወጡኝ።”

“ለምን?”

“ታማራ ቀላቀልሽን ብለው ነዋ! ልጄ አማራ ነው።”

“ያንቺስ ቤተሰቦች ምንድናቸው?” አለ እንዳለ እርሷ ራሷ ንክር ያለውን አማርኛ ስታወራ ሌላ ቋንቋ የምታውቅ ስለማትመስል የምን ብሔ ረሰብ ተወላጅ ልትሆን እንደምትችል ገራ ገብቶት።

“የኔማ እስላም ናቸው።”

“አሂ!” አለ ጭንቅላቱን ነቅንቆ፤ አማራ ስትል ክርሱቲያን ማለቷ እንደሆነ ገብቶት። - አንድ ቁም ነገር።

“ታዲያ ለምን አልጠቀለሽም?”

“ማ!” አለችና ባድናቆት ጠየቀችው።

“ያፈቀርሽው ነዋ!”

“እሱማ ምን ይጠቀላለኛል! የሱም በተሰቦች ‘ዓይኗን እንዳናይ’ ብለው ልጃቸውን ረገሙ። ትቶኝ ገሽሽ አለ።”

“ለምን ረገሙት?”

“እስላም ነኝ! ተያ በኋላ እኔም መውደቂያ ሳጣ ነጋዶች ለመንኩና ደሴ ገባሁ። ይኸው ሰባት ዓመት አለፈኝ።”

እንዳለ በነገረችው ታሪክ ልቡ ተነክቷል። በፍቅር ሳቢያ ቤተሰቧን በህይማኖት ሳቢያ ፍቅሯን አጥታ ይህን ወደ መሰለው ጣዕም የለሽ የራስን መሸጥ ህይወት መገፋቷ አሳዘነው።

እነርሱ እያወሩ ሳይታወቃቸው ሰዎች እየበረከቱና ጫጫታው ከክፍሏ አቅም በሳይ አየሁን መጣ። እንዳለ ዘርትሁንን አምስት ሰዓት ላይ መጠጥ ቤቱ ሲዘጋ ሲወስዳት ተሰማሙና ከመጠጡ ሂሳብ ሌላ ህያ ብር አስጨበጣት። ወደአረፈበት ሆቴል ሲሄድ ድል እንደቀናው ጉበዝ እግሮቹን በፍጥነት እየወረወረ ነው።

“ማንም ትሁን ሌላ ሲት!”

* * *

የእጅ ሰዓቱ ለአምስት ሃያ አምስት ጉዳይ ይላል። እንደገባ እግሩን አንጠልጥሎ በተዘረጋበት ከአንድ ሰዓት በላይ አንቀላፍቶ መንቃቱ ነው። ካመሸበት መጠጥ ቤት ሲት ሊያመጣ መዋዋሉን አስታወስና በመሄድና በመቅረት መሃል እመነታ። አሁን ተረጋግቷል። ቅድመ-ንም በመጠጥ ሳይሆን በነገር ብዛት፤ በፍቅርና ጥላቻ የህሊና ግጭት ነበር የሰከረው። እናም አድራጉቱ ፀዕተው።

“ግን ለምን? የማንን እምነት አጉደለ? ማን የሚላት አሰቸውና ነው? ላጤው እንዳለ ሲት ይዞ ቢያድር ምንድነው ነውሩ?”

“ሲት ቢሉ ሲት ሁሉ እንድ አይደለም”

“እንዴት? ዘርትሁንምኮ ልቅም ያለች ቆንጆ ናት።”

“ቆንጆ ብትሆን ላለብከው የሲትን በሲት መተካት በቀል የምትሆን አይደለችም።”

“ለምን?”

“ያንተ አይደለችም”

“ታዲያ የማን ናት?”

“የማንም። ገንዘብ ለቋጠረ ሁሉ ናት”

“ሌላ ሲት። ትቅርብኝ” አለ እንዳለ የህሊናውን ሙግት ወደ አንድ አቅጣጫ እየቋጠረ።

አዎ ትቅርብት። ዘርትሁን የማንም ናት። ዳርምየለሽን መጥላትና መርሳት ቢኖርበትም በዚህ መልክ አይደለም። ሌላ ሲት፤ ብር ቆጥሮላት ሳይሆን ፈቅዳውና ፈቅዶ የሚቆራኛት። ገዝቶ ሳይሆን ተግባብቶ የሚወድቅላት። -ሌላ ሲት። ለመኖር ሳይሆን፤ ለማሰመሰል ሳይሆን ስሜቷ ሲፈቅድ የምትፈካ። -ሌላ ሲት። ከዚያን ጊዜ በኋላ በዳርምየለሽ የተቆለፈ ልቡን ከፍቶ አዲስ እንግዳ ሊቀበልበት ለራሱ ቃል ገባ። ደጋግሞ “ሌላ ሲት” እያለ ልብሱን አውልቆ ተኛ።

45

ለኔ ሲጋመስ ጀምሮ ድፍን ሐምሌን እኝኝ እንዳለ ሲያለቅስና ሲጨቃጨቅ የመጣው ክረምት ነሐሴንም አልደከመው። እንዳያያዙ ለመስከረምና ለጥቅምትም የሚበገር አይመስልም። ዘለዓለም ዓለምን ክረምት ለማድረግ የተነሳ ነው የሚመስለው።

“እንደዘንድሮ ሆኖ አያውቅም”

“ዘንድሮ መቼም የተለየ ነው።”

ይላል የያዘውን ዘመን ‘ዘንድሮ’ እያለ በክፉም ሆነ በደጉ ከአሳለፋቸውና ወደፊት ከሚመጡት ዘንድሮዎች ማስበለጥ የሚቀናው የአዲስ አበባ ነዋሪ።

ዝናብ አስቸገረ -ዘንድሮ

ፀሐይ ገረረ -ዘንድሮ

ጨው ተወደደ -ዘንድሮ

በርበሬ ረከሰ -ዘንድሮ

ምንም ምንም ሆነ ‘ዘንድሮ’ ማለት ይቀናዋል። ክረምት እንደሚዘንብ በጋ እንደሚጠርር፤ ወቅትና ዘመን ጠብቀው የሚከሰቱ ሌሎችም ተፈጥሮአዊና ሰው ሠራሽ አይቀራ ክስተቶችን እያወቀ በዘመን አመካኝቶ ያማርራል። በዘመን አመካኝቶ ይጽናናል።

§

ዘንድሮም እንዳለፉት ብዙ ዘንድሮዎች በርካታ መወቀሻዎቹን ይዞ ሊገባደድ የመጨረሻ ወሩን ይዟል። በተለይ ክረምቱ በጋው በየስርቻውና በየመንገዱ ዳር ሰብስቦና አጠራቅሞ ያቆየውን የቆሻሻ መዓት እያግበለበለ በየአስፋልቱ ሲያጋጨው፤ መልሶም ሲጠርገው፤ አንዱን አጽድቶ ሌላውን ሲያቆሽሽ የፀዳሰትም የቆሸሸበትም እኩል በአድናቆትና በምሬት ‘አይ ዘንድሮ’ እንዳሉት፤ የመንደር መራመጃ የሥራ መላወሻ አሳጥቶ “ኤጭ እንዳው ዘንድሮስ!” እየተባለ በመግፋት ላይ ነው። -ክረምቱ።

በዘንድሮ ከረምት ማዘጋጃ ቤት የመንገዶቹን ደህንነትና የህዝቡን ጤንነት ለመጠበቅ፣ ቴሌና ውሃ ክፍል የተበላሸና የተቋረጡ መስመሮቻቸውን ለመጠገንና ለመቀጠል እያሉ ማብቂያ የሌለው ቀዶ ጥገናቸውን በአራቱም የከተማ ማዕዘናት ሲያካሂዱ በላይ በላይ እያከታተለ የሚወርደው ዶፍ የቆፈሩትን ውሃ እየሞላ፣ የደፈኑትን አፈሩ ሳይጠነክር እየጠረገና እያጨቀየ ሠራተኞቹን ለአለቆቻቸው ከሚያሳጣቸውና ከሚያነጫንጫቸውም በላይ የከተማው ነዋሪ ሥራ መሆኑን ዘንግቶ “ኤጭ እነዚህ ደሞ ጀመሩ!” እያለ እንዲያማርራቸው አድርጓል።

በዘንድሮ ከረምት ከዝናቡ ሀይለኝነት ጋር የእህልና ማገዶ መወደድ፣ የቧንቧ ውሃ እና የኤሌክትሪክ መብራት መጥፋት ሌላው ቀርቶ የሰሞኑ የፍልሰታ ጾም ከብደት በምሬት ተነስቷል።

እንዲያም ሆኖ አንዱን አስከፍቶ ሌላውን ለማስደሰት፣ አንዱን አስለቅሶ ሌላውን ለማሳቅ፣ ለመጠላትና ለመወደድ ሳይሆን በራሱ የተፈጥሮ ህግና ሥርዓት እየተመራ ለሰኮንድ ዘንግቶ ወይም ቀደም የማይለው የጊዜ ፈረስ የአሥራ ሁለተኛውን ወር አሥራ ሁለተኛ ቀን ረግጧል።

ምንም እንኳን ረፋዱ ሳይ የረገጠው ዝናብ አሁንም ኪፍ ኪፍ እያለ ቢሆንም የቡሄ ዋዜማ ነውና እንደሌሎቹ የአዲስ አበባ ልጆች የአራት ኪሎና አካባቢዋ ቡቃያዎችም ቆርኪ ቀጥቀጠው በሚሰማርና በሽቦ ከበትራቸው እናት ሳይ በመሰካት መሬት እየወቀጡና እያንቻቹ በር ከበር በማንኳኳት ሆያሆዱ ማለቱን ተያይዘውታል።

* * *

“ይኼ የማነው ቤት -ሆ!
የኮራ የደራ -ሆ!
የሚትዩ ነው ወይ -ሆ!
የዛች የቀብራራ -ሆ! . . .”

“ደሞ እነዚህ ከየት የመጡ ናቸው?” አሉ ወይዘሮ ብዙ ስማቸውን ሳይጠሩ ‘እሚትዩ’ እያሉ መጨፈራቸው አብሸቋቸው። ከመሀላቸው አንድም የሚያውቁት የሠፈር ልጅ የለም።

“ምን ያዲሳሳ ልጅ ማለቂያ የለው” አለ ከቀለብተኞቻቸው አንዱ። ‘ሳያውቋቸው ቀርተው እንጂ የዚሁ ሠፈር ልጆች ይሆናሉ’ ለማለት ፈልጉ።

“እኔ ወደዛ! አበዙትኩ! ማን ብለው ምን ብለው እንደሚጨፍሩ እንኳን ሳያውቁ አጣናቸውን እያንጠለጠሉ መጭህ” አሉ ወይዘሮ ብዙ ለሚጨፍሩት ልጆች “አድርስናል” ካሉ በኋላ።

“የዘመኑ ልጆች ባህል እንዲህ ሆኗል።” አለ ሌላኛው ተመጋቢ ካፋቸው ተቀብሎ።

“እኔ የዘንድሮ ሰብቻው ነው። ከየትም ከየትምክ ነው ተጠረቃቅመው የሚዞሩት። ለዚያውም ገና እፋቸውን ከመክፈታቸው የሚጠይቁት ሳንቲም ነው።”

“እኔ በቃ በቃ፣ ጉሮርአችን ነቃ።
እኔ በልጅዎ፣ ይራራ ሆድዎ።”

“እኔ ብዙነሽ! ገና መቼ ጨፈራችሁና ነው ጉሮርአችሁ የነቃው? የናንተ ደግሞ ባሰ! አድርስናል አልኳችሁኩ።”

ልጆቹ ዜማቸውን ቀየሩ።

“ካለም አንድ ነው -ሆ!
ከሌለም ሁለት -ሆ!
በሚወዷት ልጆት -ሆ!
በእንትናዩ ሞት -ሆ!”

ግጥም አውራጃ ‘በእንትናዩ’ ሲል እንዳይታወቅበት ድምጹን ወደ ጉሮሮው ሳብ እድርጉ ከፊት ለፊት ወጣ ገባ የምትለዋን አስናቀችን እያስተዋለ ነው።

* * *

“እኔ አሁንስ በገደለኝ!” አለች። እንደ ሰሞኑ ለማይ በጋ ከከረምት ደምኖ ሲጠቁርና ሲያዘንብ የከረመው ፊቷ የጥዋት ፀሐይ የመሰለ ውበቱን አጥቷል። ጥርት ያሉት ትናንሽ ዓይኖቿ የሚረጨትን የውበት ፍንጣቂ ለማግኘት መቼ ባየችን ማሰኘታቸው ቀርቶ ሞጭሙጨውና ደፍርሰው ከሚተፉት የሀዘን፣ የጭንቀትና የመከራ ወላፊን ለመሸሽ ‘ምነው ባላየችን’ ወይም ‘ምነው ባላየኋት’ ያሰኛሉ። ሌላው ቀርቶ ከብሩህ ገጽታና ስሜት ባሻገር አልፎ አልፎ ሲከፋት ወይም ቅር ሲላት ቁጥር በማለት ሌላ ውበትና ግርማ ያለብሷት የነበሩ ቀናድቧ ድግሃሞሹ በገዛቸው መከራ ፊቷን አጉልተው ያስፈራራሉ።

§

ሆኗን በጉልበቷ ደግፋ ወደ ኋላዋ ተንፈራጣ ተቀምጣለች። ባንድ ልቧ የውስጧን እንቅስቃሴ በሌላኛው ደግሞ ቀዳዳውን ኮርኒስ አልፎ የሚገባውን የካሬያ ድምጽ እና ከላሉኑ የሚሰማትን የቡሄ ጭፈራ ምሳ ሳይ ካሉት ቀለብተኞች ጭውውት ጋር ስታዳምጥ እንደቆየች የሆኗ ውስጥ እንቅስቃሴና ስሜት ስለጠናባት ጥርሷን ነክሳ አቃሰተች። ያሁኑ ለየት ያለ ነው። ሽንጧን እንደ መውጋት አርጌ ወደታች ተጫናት። ሀመሙ ሲጠናባትም ማልቀስ

ጀመረች።

“ምነው አመመሽ እንዴ?” አለችት ኑንሽ ካጠገሷ ተቀምጣ ዳንቴል ለመሥራት ከር በኪሮሽ ታፍተለችል ነበር።

“አዎ! አፍ . . . ፍ! ወየው አ . . . አ! መሞቴ ነው” አለችና ከተቀመጠችበት አንደምንም ተነስታ የእጆቿን መዳፎች አቆላልፋ የአልጋው ግርጌ እንጨት ላይ በማሳረፍ ጉልበቷን ፈርከክ አድርጋ ቁጢጥ አለች። ጭንቅላቷን እጆቿ ላይ አስደገፈች። ታቃስታለች ታምጣለች።

ኑንሽ በእህቷ ሁኔታ ተደናግጣ እናቷን ጠራቻቸው።

“እንዴት ነው የሚያደርግሽ?” አሉ በቁማቸው ቁልቁል እያስተዋሏት። የሚሰማትን ሁሉ ዘርዘራ ነገረቻቸው።

“ምጥ መሆኑ ነው። መቼ ነው የጀመረሽ?”

“በጣም የተሰማኝ አሁን ነው። እህ! . . . አፍ . . . !” ደጋግማ በረዥሙ ትተነፍሳለች።

“ምጥ ነው። ቀንሽ ደርሶ የለም። ከህዳር ስድስት ሲቆጠር ዘጠኝ ወርሽ ያለፈው እየሰላለ እኮ ነው። እንዲያውም ስድስት ቀን ተላልፏል። አይዞሽ! አንቺ ያችን ትንሿን ፍራሽ አምጭና ያንን የልብስ ሳጠራ አንስተሽ አንጥፈላት” አሉ ኑንሽን እያዘዘ።

ሰባት ሰዓት ቀለብተኞቹ ሲወጡላቸው ተመልሰው ወደሷ መጡ። ሁለቱ እህቶቿም ጭንቀቷን ተጨንቀው የሚይዙት የሚጨብጡት አጥተዋል። ስታስቅስ ያለቅሳሉ። ስታቃስት በመንፈስ ያቃስታሉ። ወይዘሮ ብዙ ግን ምጣ ሳይሆን ያስጨነቃቸው የማዋለዱ ጉዳይ ነው። እርሳቸው አያውቁበትም። ለራሳቸውም ቢሆን ከኑንሽ በላይ ያሉትን ልጆቻቸውን ያዋለዷቸው ሚቻ የቀኛዝማች ሚስት ወይዘሮ አይቼሽ ነበሩ። ኑንሽንም ሆስፒታል ነው የወለዷት።

ምን እንደሚያደርጉ ጨንቋቸዋል። ሆስፒታል እንዳይወስዷት ከአራት ወር በላይ የደበቁት ጉዳቸውን ለው ሊያይባቸው ሆነ። እቤት እንዳትወልድ ራሳቸው ማዋለድ አይችሉም። አዋላጅ እንዳይጠሩም ያው የፈሩት ሚስጥር የመውጣት ጉዳይ ከበዳቸው።

ይህንን ሳያስቡ ሲደብቁና ሲጨነቁ መኖራቸው ከንቱ ድካም ሆኖ ተሰማቸው። በራሳቸውም ተናደዱ። ወላጲት አምላካቸውን አማረሩ። ጣጠኛ ልጃቸውን በልባቸው ረገሙ።

ዳርምየለሽ ምጡ እያፋፋማትና እየበረታ መጣ። ታለቅሳለች። ትንበረከካለች። ትቀመጣለች። ትንቆራጠጣለች። ኑንሽና አስናቀችም ግራና ቀኝ ደግፈዋት አብረው ያምጣሉ። አብረው ያቃስታሉ። አብረው ያለቅሳሉ።

“እማዬ ምነው እስከትሞት ነው እንዴ የምታያት?” አለችቸው አስናቀች ጭንቀቷ ሲብስባት። እናቷ ሚስጥር ለመጠበቅ ሲሉ እንዲያ አየተሰቃየች በዝምታ ማየታቸውን ጭካኔ አድርጋ በመታዘብ።

“ታዲያ ምን ላድርግ ልጀ?” አሉ ትክዝ እንዳሉ።

“እንዴ! ሀኪም ቤት ይዘናት እንሂድ እንጂ። ገና ለገና ሰው እንዳያያት ታፍና ብትሞትሰ?” አለችቸው የልቧን አውጥታ።

“ሀኪም ቤት መውሰዱን መች አጣሁት። ከሰው ዓይን ብትገባ የሚያሳፍር ነገር ሆኖብኝ እንጂ።”

“ይዩአታ! ግፋ ቢል ወለደች ነው። መውለድ ደግሞ በእርሷ አልተጀመረም። በሠፈራችን ማን ያልወለደ አለ?”

“ታዲያ ጥሩ አደረጉ ያለ ማን ነው? በየቡናውና በየልቅሰው ቤት አንዱ በአንዱ እየሳቀና እየተቸ እናቶቻቸው በልጆቻቸው መንዘላዘልና ዲቃላ ማቀፍ ሲያፍሩ እንጂ ማንኛቸው ሲኮሩበት አየሽ? ‘የእርሷ ልጅ ጨዋ ናት!’ . . . ‘መውለድ እንደሷ ነው!’ ተብዬ በኮራሁበትና በተከበርኩበት ሠፈር መዋረዱን አልፈልግም። ደግሞምኮ ለራሷም ነው። ነገ ወልዳ ስትነሳ መቆሚያ የላትም። ባል ቢመጣላት እንኳ ልጅ አላትን ሲሰማ ይሸሻል። ልጃገረድኑክ ቢቀር ልጅ ያላትን ማን ይፈልጋል።”

“ታዲያ ምንድነው መፍትሔው?” አለች አስናቀች በእናቷ አይበገሬነት ጭንቀቷና ብስጭቷ ተባብሶ።

“ምን አውቃለሁ” አሉና እንባቸውን እርግፍ እርግፍ አደረጉ።

46

ስሟ ሁለት ክፍል ነው። አንዲት ጠባብ ክፍል። ደግሞ እንደገና የጠባብ ጠባብ ዓዳ ከኋላዋ ያዘለች። የማማ ሸዋ ቤት። ዋነኛዋ ክፍል የአጣና አልጋ ተዘርግቶባት የተረፈው ቦታ በአሮጌ ሳጥን፤ በበርጩማና በአንድ አነሳተኛ እግዳሚ የተያዘ። በፋ አጠገብ ፊት ለፊት ላስቲክ ተሸፍና ካስር የማይበልጡ ጣላዎች የተሸከሙት ትንሽ ጠረጴዛ። ዓዳዋ ደግሞ በጠላ እንስራና በስም የለሽ የድሃ ኩታ ኩታ የተጨናነቀች።

ዛሬ ጠላ ስላላቸው ጭራሹን ተጨናንቃለች። ሳጥኑ ላይ የተቀመጡት ሰዎች እግዳሚዋ ላይ ከተቀመጡት ጋር ጉልበታቸው ሊነካካ መዳፍታክል ቢራራቁ ነው። ከውጪ ወደ ውስጥ የሚያልፍ ሰው ቢኖር ግራና ቀኝ የተሰለፉትን ጉልበቶች በእግሩ መገጫጨት አለዚያም መተሻሸት የግዱ ነው።

መሸተኞቹ ከአሥር የማይበልጡ ቢሆኑም ጫጫታቸውና ሁካታቸው ብዙ ሰው ያለ ያስመስላል። አንዳንዶቹ ካቲካላ ቀላቅለው ስለሚወሰዱ ሞቅም ሰከርም እድርጉአቸዋል። ለዚህም ነው የሚጭጭሁት።

እማማ ሸዋ ዓዳዋ መገቢያ ላይ ካለችው በርጩማ ቁጭ አንዳንደዋ ወደ ዓዳ ገባ እያሉ የጠጪዎቹን ትዕዛዝ ይጠባበቃሉ። ከጫጫታውም ጆሮአቸው የፈቀደውን ሥራዬ ብለው ያዳምጣሉ።

“ይቅር ይበልህ! የት ያውቁታል ብለህ ነው? እነሱ ቡሄ ጨፋሪ እንጂ አዝማሪዎች አይደሉ። ልጆቼ እኔ እንደሆን አልጋገርኩም! ለዛሬ አመት እንገናኝ” አሉ ተረፈ ጌሾ ቡሄ ጨፋሪዎቹን ‘እንዲህ በሉ’ እያለ ከመምጣታቸው ዝም ሲያሰኛቸው። -ሰከሯል።

“ሂጅ! ም-ም-ምን አጉ ባሽ- አንቺ!” አለ በስካር አንደበት ፊደላቱን ምላሱ ላይ እየበታተነ።

“አምናም እኮ እንዲህ ነበር ያሉን” አለ ከቡሄ ጨፋሪዎቹ ልጆች አንደኛው።

እማማ ሸዋ እፍር ብለው እንዳልሰማ ዝም አሉ። ልጁ እውነቱን ሊሆን

እንደሚችል ያውቃሉ። ዓመት ቡሄ በመጣ ሆያሆዬ ብለው ለሚመጡባቸው ልጆች የሚሸነግሉበት የተለመደ ዘዴ ነው።

“ለከርሞ እንገናኝ -አሁን አልጋገርኩም። -አድርሻለሁ።”

“ሳ -ን -ቲ- ም. . . አይደ -ለ -ም ትፈልጉ? ግ -ው? ጭ- ጨ- ፍር” አለ ተረፈ ጌሾ ወደ ኋላው ተለጥጦ እጁን ከሱሪው ኪስ እያስገባ።

“ሆያ ሆዬ -ሆ!

ሆይ የኔ ጌታ -ሆ! . . .” ብለው ሲጀምሩ አቋረጣቸው።

“አያ -ያ -ያይ! እሱን አልፍ -ፈልግም”

ልጆቹ ትተውት ሄዱ።

“ፈ -ሳ -ም! ቀረ-በህ? አለና ጉልበቱን እየደበደበ ራሱ መዝፈን ያዘ። ምላሱን እያገመደ።

“ጠላ ፋይል ከፋች ጠጅ ጠበቃ ነው

ሸጋው ካቲካላ ህግ እስከባሪ ነው።

ካቲካላ ፊት”

ይኼን ጊዜ ጠጪዎቹ የየራሳቸውን ጨዋታ አቁመው በተረፈ ጌሾ ግጥም ተሳላቁ። ተረፈ ጌሾ በገባበት መጠጥ ቤት፤ ሞቅ ሲለው በየመንገዱ ሳይቀር መዝፈን ይወዳል። እብረውት የሚጠጡ ሁሉም ለሸካራ ድምጹና ለማይሰባበር ንግግር መሳይ ዜማው ሳይሆን ፊደል እየበጣጠሰ ለሚያወርዳቸው ግጥሞች ሲሉ ያዳምጡታል። መጀመሪያ ማን እንዳወጣለት ባይታወቅም በስሙ ላይ ‘ጌሾ’ የሚል ቅጽል ጨምረው የሚጠፋት ከሚያዘፍነው የመጠጥ ግፊት ጋር አያይዘው ሳይሆን እንደማይቀር ይገመታል። ስም ማውጣት የማይሰለቻቸው ያራት ኪሉ ልጆች። መሸተኞቹ በመጀመሪያው ግጥም ካውካኩ በኋላ ሁለተኛውን ለመስማት ቀዝቀዝ አሉ። -ቀጠለ።

“አንድ ቀን ተስቶኝ ሞኝ እቅፌ ብገኝ
ጅል የጠፋው ሀላ መፈለጊያ አረገኝ።
ጅል!”

ሳቅ በሳቅ -ደሞ ሌላ

“ባላገር ሞኝ ነው አልችላትም ይላል
እንኳን ጠይምና ግራር ይሸከማል
ግራር ፊት!

ቅጂ አንቺ አሮጊት!”

“ይቅር ይበልህ! የትኛውን ልቅዳህ?” አሉ እማማ ሸዋ ፈዝዘው እያደመጡት ለለነበር ድንገት ሲያዛቸው ደንገጥ ብለው። ተረፈ ጌሾ ሲጠጣ የቆየው ጠላም ካቲካላም ነው።

“ጠላ ፋይል ከፋች ጠጅ ጠበቃ ነው ሸጋው ካቲካላ ህግ አስከባሪ ነው” አለ የአረቄ መለኪያውን ብድግ አድርጉ።

“ወንድ እኩል ነው ያልሺኝ እንዴት ወንድ እኩል ነው ፋሽኮና ብርሌ ሥራው ለየቅል ነው። ፋሽኮ ራስ!” . . . ቀጠለ ደሞ ሌላ።

ወይዘሮ ብዙነሽ የእማማ ሸዋ ጠባብ ቤት ይበልጥ ጠባብና በጫጫታ ተሞልታ ሲያዩ እንደ ድንገተኛ ውጋት የቀሰፈ ችግር ባይኖርባቸው መመለስ አለኝታቸው ነበር።

“እኔ ልምጣ?” አሉ እማማ ሸዋ ወይዘሮ ብዙ በየት ልለፍ እንደማለት ከበር ቆመው በዓይናቸው ሲማትሩ ጭንቀታቸው ገብቷቸው።

“እረ እኔ እመጣለሁ” አሉና ጠጭዎቹ እግሮቻቸውን ወደ ጌን ሰብለብ ሲያደርጉላቸው ተጠንቅቀው ወደ ውስጥ ወደ ትንሿ ጓዳ አለፉ።

“ምነው ምን ሆነዋል?”

“እንደው ዛሬን ቅበሩኝ እማማ ሸዋ!”

“ምነው ምን ሆኑ?” አሉ ጭንቀታቸው ተጋብተዋቸው።

“ይቅበሩኝ!” አሉና እግራቸው ላይ ሊወድቁ ጌንበለ ሲሉ እማማ ሸዋ ትከሻቸውን ያዝ አድርገው ተከላከሉ።

“ይቅር ይበልህ! ምንድነው ነገሩ ይንገሩኝ?” አሉ ገራ ገብቷቸው።

“በእመብርሃን በጭንቅ አማላጂ ይገድዳሉ።”

“ጭንቅ አማላጂን ይተውና ይልቅስ ጉዳዩን ይንገሩኝ። እመብርሃን የት ታውቀኛለች። ድንጋይ ናት እንጂ ውነት እሷ ታቦት ብትሆን እድሜ ልኬ ን ስለምናት እንደ እንጨት ደረቅ አርጋ አታስቀረኝም ነበር። አንድዬ ይቅር ይበልኝ ብቻ” አሉ እማማ ሸዋ። እመብርሃንን አይወዷትም። ልጅ ለምነዋት ስለነሳቻቸው በርሷ ስም ለሚለምናቸው አንጀታቸው አይራራም።

“እሺ በአንድዬ! በፈጣሪ ይገድዳሉ ከጉድ ያውጡኝ። መቼም አብሮ መብላት ለዚህ ቀን ነው።”

“የምን ጉድ ነው እሱ?”

ወይዘሮ ብዙ ወደ ጆሮአቸው ጠጋ አሉና ዳርምዋለሽ ምጥ ይዟት

እየተጨነቀች መሆኑን ሸክ አሏቸው። እንዲያው የፍርሃታቸውን እንጂ የነሱ ድምጽ ከጠጪዎቹ ጫጫታ በላይ ሆኖ ሊሰማባቸው የሚችል አልነበረም።

“ቱ! ይቅር ይበልህ አንቱ! ከምን አመጣችው በሉ! በዛሬ ዘመን እኮ የልጅ ጨዋ የለውም። ለዚ ኖሯል ያን ጊዜ! ለመሆኑ መቼ መጣች?” ጆሮአቸውን ሊያምኑ አልቻሉም።

“ትናንት ማታ ነው የመጣችው” አሉ ወይዘሮ ብዙ ሃፍረት እና ጭንቀት እንዳሸማቀቃቸው።

“ታዲያ ምናለ! መጣኋ። እንኳን ለሷ ለልጇ ቀርቶ አገርን ሳዋልድም አይደል የኖርኩት። ለራሴ መውለድን ነፈገኝ እንጂ ጌታ!” አሉ እማማ ሸዋ ከርሳቸው ምን ፈልገው እንደመጡ ገብቷቸው። እግረ መንገዳቸውንም የራሳቸውን ብሶት አንስተው ጌታቸውን እየወቀሱ።

“መጣሁ ምላጭና ከር ምናምን እዘጋጅተው ይጠብቁኝ። በጣም አፋፍሟታል እንዴ?”

“እኔ እንጃ ብቻ እያለቀስች ትንቆራጠጣለች። ሳትደርስ አትቀርም” አሉ አብረዋቸው ቢሄዱላቸው እየተመኙ።

“ወይ ልጄን! እንግዲያው አንዷን ልጅ ይላኩልኝና ትጠብቅልኝ። እኔ እንኳን ሰዎቹ የያዙትን እስኪጨርሱ ጠብቄ ለመምጣት አስቤ ነበር” አሉ ባንድ ልባቸው የዳርምዋለሽ ምጥ በሌላ ልባቸው ደግሞ የጠላቸው መዘጋት አሳስቧቸው።

ወይዘሮ ብዙ እንደሄዱ አስናቀችን ባኩላቸው። እማማ ሸዋ እያንዳንዱ ጠጪ ላይ ያላቸውን ሂሳብ ነግረዋት ጠላ ማለቁን ራሳቸው አስታወቁላትና ጠጪዎቹ እንደወጡ ቆልፋ እንድትመጣ ቁልፍ ሰጥተዋት ሄዱ።

47

፩

“አይዘኸ ልጄ የሁላችንም አፈጣጠር አንድ ነው” አሉ እጃቸውን በቀሚሷ ሥር ሰደድ ሲያደርጉ ሽምቀቅ ስላለች አፍራ መሆኑ ገብቷቸው። መሬት ከተነጠፈላት ፍራሽ ላይ ተንጋላ ተንታለች።

“በጭንቅ ተይዘሽም ታፍራለሽ! እንዲያው በምን ቀን ተሳሳትሽ ልጄ! አንቺስ ቀበጥጣጣም አልነበርሽ” አሉ እየደባበሷት። ዳርምየለሽ መልስ አልሰጠቻቸውም። የምጡ ስሜት ከህፍረት ጋር ያሳደረባትን ስቃይ ለመቋቋም ከንፈሯን በጥርሷ ነክሳ እንባዋን ብቻ በጆሮ ግንደ ታሸኳልላለች።

“እግዚአብሔር ሲረግመኝ ነው እንጂ ሲቀጣኝ። ለእርሷ ሳይሆን ለኔ የወረደ እርግግን ነው” አሉ ወ/ሮ ብዙ ቁጢጥ ብለው የተጨነቀች ልጃቸውን ዓይን ዓይኗን እያዩ። ኑንሺም ማልቀሱን ተያይዞባለች።

“ይቅር ይበልሁ! ሽረ ግፍ አትናገሩ! አሁን ምኑ ነው ቅጣቱ ምኑ ነው ርግማኑ? እንዳው መቼም ተሰርጋ በትዳር ቢሆን ያማረ ነበረ። እንጂ መውለድ ምን እርግግን አለው? ፀጋ ነው። ለእርሶም ቢሆን የልጅ ልጅ ማየቱ ያስደስታል” አሉ የወ/ሮ ብዙን ምሬት ገበፊ አድርገው።

“የዲቃላ ደስታስ ይቅርብኝ። የልጅ ልጅ ማየት የሚያኮራው በወግ በማዕረግ ድረው ኩለው ሲያገኙት እንጂ ልጅ ሆነው ልጅ ቢያመጡ አያኮራም።”

“እንዲህ አይበሉ። በዛሬ ጊዜ በየቢቷ ያልወለደች የለችም። ጊዜው ነው። ዘመኑ ያመጣውን ታዲያ ምን ይደረጋል። ይኸው የፋናዬ ልጅ በቀደምለታ ወለደች። እናቲቱ እንዲህ እንደርሶም አልተበሳጨ። ልጅቷም ብትሆን ሆዷን አንገፍጥጣ አራት ኪሎ ለአራት ኪሎ ስታስመርቅ ደንታ አልነበራትም” እማማ ሸዋ የፋናዬ ልጅ ያሉት ሳቢ ጋድድን ነው።

“እርሷም ድሮውንም የታወቀች ዘልዛላ ናት። እናትየዋም ቢሆን መረን ለቀው የተዋትን ምን ይሰማቸዋል። ወንድ ይመስል ሱሪ ለብሳ ከማንም ዱርዬ ጋር ስትዛለል እስካሁንም መቆየቷ የሚገርም ነው።”

“ሽረ እሷም እንደምትለው ልጃገረድ ነበረች። ያረገዘችው በደግ ነው” አሉ ደባብስዋት ስለበቃቸው እጃቸውን እያወጡ።

“ይኼ እንኳን የማይመስል ውሸት ነው። አሁን ማን ይመት በእርሷ መንዘላዘል እስከ ዛሬ ልጃገረድ ሆና ነው?” አሉ ወ/ሮ ብዙ ባለማመን። “ውሃ ለእጃቸው አንቺ?”

“እሱስ እኔም አላመንኩም. . .። ይቅር ይበልሽ! የምን መነፋረቅ

ነው እሱ! ምን ትሆናለች!” አሉ ኑንሺን እየተቆጡ። እንባዋን እየጠረገች ውሃ ልታመጣ ወጣች።

“ገና ነው። እንደሱ እንዳለሽ ቆይ። ብዙም አታምጪ። አለጊዜው ቢያምጡት አይወጣም” አሏት እጃቸውን እየታጠቡ። “እርሶም እፈቷ ቁጭ ብለው ከሚያለቅሱ ቡና አፍሉና ፈጣሪዎችን ይለምኑ። የመጀመሪያዋ ስለሆነ አስጨነቃት እንጂ ደህና ናት” አሏቸው ወ/ሮ ብዙንም።

ወይዘሮ ብዙ በመጠኑ ልባቸው ተረጋግቶ ቡና ማፍላት ጀመሩ።

“ለመሆኑ አባቱ ተቀብሎታል?” ሲሉ ጠየቁ እማማ ሸዋ። ዳርምየለሽ አሁንም መልስ የላትም። ያስረገዛት ሰው ማርገዚን ሳይሰማ በመኪና አደጋ መሞቱን ወ/ሮ ብዙ ከዳርምየለሽ የሰሙትን ነገሩአቸው።

“ይቅር ይበልሁ! ገና ሳይወለድ! ምን ዕድለ ቢሱ ነው አንቱ”

“እኛም ዕድለ ቢስ ሆንን እንጂ። በህይወት ቢኖር እንኳን ጠቅልሏት የራሷ ጉዳይ ነበር።”

“ፈረደባት እንጂ ገና በልጅነቷ የሙት ልጅ ልታሳድግ።”

“ሽረ ምን ሊያደርግላት ታሳድጋለች!”

“እንግዲያውማ አትጥለው። መቼም ተፈጠሪ ያላት ነበሰ አትቀርም” አሉ እማማ ሸዋ።

“በሰላም ትገላገልና ህይወቷ ይትረፍ እንጂ ልጁ እንኳን አስፈላጊ አይደለም።”

“ምን ያደርጉታል ታዲያ?”

ጉዲፈቻም ቢሆን እንደሚሰጡት ነገሩአቸው። እማማ ሸዋም ለሌላ ሰው አሳልፈው ከሚሰጡ ለእርሳቸው እንዲሰጧቸው እና ስሟን ሳይጠፋ ሌላ ሰው እንደሰጣቸው አድርገው እንደሚያሳድጉ ቃል እየገቡ ለመኖራቸው።

ወይዘሮ ብዙ ግን ሚስተራቸውን ገልፀው ያካፈሉአቸው በእርሳቸው ላይ እምነት ስላላቸው መሆኑን እና ለእርሳቸው መስጠትም የማይሆንና ምናልባት ልጁ ከፍ ሲል መልኩ እየለየ መሄዱ ስለማይቀር የእናቱን መልክ ይዞ ቢወጣ ከሃሜትና ከመንደር ትችት እንደማያመልጡ ገልጸው ሁለተኛ እንዳይለምኑአቸው በፈጣሪ ስም ተማጽኑአቸው።

“ካለሰ ይቅር። ለነገሩማ መጀመሪያውን አንድዬ የበደለኝን በስተርጅና የሰው ልጅ አሳድጌ ሊጠቅመኝ ነው?” አሉ እማማ ሸዋ የተለመደ ምሬታቸውን በአንድዬያቸው ላይ እያነሱ።

“እመብርሃን የአዳሜን ደም ስታሳፍሰኝ አንድ ቀን እንኳን ለኔ የሄዋንን ፍሬ ማሳቀፍ አቅቷት ለርጅና አበቃችኝ። ጥሬ እንኳን ይደገማል። መውለድ ምን እንደሁ ሳታሳየኝ በአንድ ጊዜ ውርጃ አጓጉታ ነጠቀችኝ። ከእንግዲህም

ምን ተስፋ አለኝ” አሉ ጨምረው ፊታቸውን በሀዘን ይበልጥ አጨማድደው።

እማማ ሸዋ ካረጁ በኋላ ተስፋ ቆርጠው ተውት እንጂ ልጅ ለመውለድ ያልተሳሉት ታቦት፣ ያልሰገዱለት ቃል፣ ያልወደቁለት ወንድ የለም። ከጅምሩ በትዳራቸው ላይ እማማ ከጤት ያበረራቸው፣ አዲስ አበባም ከመጡ ከአንዱ ሳይረጉ ይይዝለታል የተባለውን ዘሉ እያሰዋወጡና ራሳቸውን አሳልፈው እየሰጡ የረባ ትዳር እንኳን ሳይኖራቸው እንዲህ ወድቀው ያስቀራቸው ልጅ ለመውለድ ያላቸው ጉጉትና ፍላጉት መሆኑን አዘውትረው በምሬትና በቁጭት የሚያነሱት ነው።

በተለይ እመብርሃናቸውን፣ ልመናቸውን ችላ ብላ የእናት ወጉን ስለነፈገቻቸው ዘወትር እንደረገጧትና እንዳወገዟት ይኖራሉ። ማርያም የተባለች ቤተክርስቲያን ስትነግስ ብትውል አይስሙም። የአጠገባቸውን ቅድስት ማርያም አልፈው ገብርኤልና ስላሴን ነው የሚሰሙት። ስለማርያም ለሚል ለማኝ አይመፀውቱም። “ማርያም ትስተህ!” ነው እየተቆናጠሩ የሚሰጡት መልስ። ባጠቃላይ በማርያም ስም ምንም ነገር አያደርጉም። ኩርፍ ናቸው። እርሳቸውና ማርያም።

ቡናው ተፈልቶ እቦሉን እየጠጡ ሳለ ዳርምየለሽ የተለየና ጫን ያለ ጭንቀት ተሰማት። እየራሽች እጆቿን ስታወራጭ እማማ ሸዋ ስኒአቸውን አስቀምጠው ለአራተኛ ጊዜ ዳበሷት።

“አይዘን! አሁን ደርሷል። አይዘን! እንደዛው እንዳለሽ ጫን ብለሽ አምጪ! ኑ! እርስዎ አንገቷ ሥር ደገፍ አርገው ያዟት!” አሉ እማማ ሸዋ ሥራቸውን እየሠሩ።

ወይዘሮ ብዙነሽ ቡናቸውን ትተው እንደታዘዙት ደግፈው ያዟት። ኑንሺና የእማማ ሸዋን ቤት ዘግታ የመጣቸው አስናቁ ተጨንቀው ቆመዋል።

“ሂጂ አንቺ የለዎቼን እራት አስናጂ። አልጫ ትልቁ ብረትድስት ውስጥ ከምሳ የተረፈ አለ ይበቃል። ቀይ ወጥ ዝም ብለሽ ሽሮ ሥሪ” እሷት። አስናቀች ወጥታ ሄደች።

“ጫን! አዎ ጫን ብለሽ አምጭ” አሉ እማማ ሸዋ። ዳርም የለሽ ጥርሷን ነክሳ ትንፋሷን እምቃ ባለ ሃይሷ አማጠች።

እማማ ሸዋ “የወርቅ ፍልቃቂ” ብለው ያደነቁት፣ ወይዘሮ ብዙነሽ እንደ እርም የፈሩትና የጠሉት፣ ዳርምየለሽ ነፍሷን አስጨነቆ የመጣ በመሆኑ የሳሳችለት አዲሱ ሰው ዘጠኝ ወር ከስድስት ቀናት ከቆየበት የእናቱ ማህፀን

ዕድሜው ይጠር ይርዘም ወደ ማያውቀው አዲስ ዓለም መምጣቱን አወጀ።

መፈጠሩን ጠልቶት ይሆን ወዶት የሚያውቅ የለም። ሰው ገና ከእናቱ ማህፀን ሳይወጣ ሲወለድ የሚገጥመውን እጣ ፈንታ በማወቅ ‘ቀፈፈኝ’ ባልወለድ ይሻለኛል’ ማለት ቢችል ምንኛ ደግ ነበር።

“እድለቢስ!” አለች ዳርምየለሽ በልቧ ልጇ እንደርሷ አባት የሌለው መሆኑን አስባ። ማርገዟን ጠልታና ኮንና ስታለቅስ የከረመችውን ያህል ካብራኳ ተከፍሎ ስታይ ሳሳችለት።

እማማ ሸዋ የማዋለድ ተግባራቸውን ሲጨርሱ ከእናቷ መኝታ ላይ ተዘጋጀላትና ተኛች።

“ግን ሲያድግ ምን ይሰማው ይሆን?”

እርሷ እንደናቷ አባቱን ደብቃ በመንፈስ እንዲሰቃይ አታደርገውም። አባቱን ባደረሰባት በደልና ግፍ እስኪዘለግለም ብትጠላውም በርሱ ሳቢያ ልጇን የትም መጣልና መበደል ግን አትፈልግም። አባት እንዳለው ትነግረዋለች። ይህን አውቆና ተረድቶ ካደገ እንደርሷ ‘አባቱ ማን ነው?’ በሚል ጭንቀትና ሀፍረት የሚሳቀቅ አይሆንም። ከአራት ዓመት ፍቅር በኋላ የተፀነሰ እንጂ ማንዘራሽ ዲቃላ አለመሆኑን ታስረዳለች። ለእርሱ ስትልም ባል የሚባል አታገባም። የእምሳ ብር ሥራ ካገኘች የማንንም እርዳታ ሳትሻ ኮስተር ብላ ታሳድገዋለች። ብትችል እንዳውም የማያውቋት ሠፈር ቀይራ ትኖራለች። ሁሉን ግልጽጽ እድርጋ በልጅነት ካሰረዳቸው ‘ዲቃላ’ ቢሉት እንኳን ምንም የማይሰማው መንፈስ ጠንካራ ይሆናል። እናቷ እርሷን እንደዚያ አድርገው ቢያሳድጓት ኖሮ አሁን የሚሰማት የመንፈስ ረብሻና ችግር ባልገጠማት ነበር።

ዳርምየለሽ በዚህ ሁኔታ ህጻኑ ከመወለዱ ጋር ባደረባት አዲስ የእናትነት ስሜትና ልጇን ለሌላ አሳልፋ ላለመስጠት በልቧ ቃል እየገባች ስታሰላስል ወይዘሮ ብዙ በፊናቸው ምን እንደሚያደርጉ ሀሳብ ገብቷቸዋል። እንግዲህ ልጇን ሽንት ቤት ጨምረው እስኪመለሱ የሚያስቡት ስለህጻኑ ለቅሶ ነው። ምን ቢያደርጉት ይሻላል?

ቀለብተኞቹ ለራት ሲመጡ እያለቀሰ እንዲቆይ አልፈለጉም። ህጻኑ ደግሞ እምርሮ ያለቅሳል። ከመረበሻቸው ብዛት አፉን ይዘው ቢያፍኑት ተመኙ። ከሰው አፍ ሊከታቸው የመጣ እርግማን አድርገው ቆጠሩት። እውቆ ያለቅስ ይመስልም ከፉኛ ተናደዱበት።

ደግቸውን አስቆጥተው ዓይኖቻቸውን በልጥጠው ተጠጉና አፈጠጡበት።

መሬት ለዳርምፋሽ መውለጃ ከተነጠፈው ላይ ነው የተኛው።

“ይቅር ይበልህ! ውሃውን ቶሎ በሉና ይታጠባ! ምንው ፈዘው ቀሩሳ አንጓዎት መሰለኝ” አሉአቸው እማማ ሸዋ።

“እኔ ምን ያንጓኛል። አጉልጸዘር” አሉና አሰናቀች ውሃውን አውቃ እንደሁ ለማየት ወደ ማዕድ ቤት ሄዱ።

የሞቀውን ውሃ ይዘው ተመለሱናም በባልዲ በርዘው አዘጋጁ። ወደ ልጁ ከመውሰዳቸው በፊት ግን አዲስ ሃሳብ መጣባቸው። የማጠቢያ ሰሃንንም ባልዲውንም እዚያው ዕቃ ቤት አስቀመጡና ወደ መኝታ ቤት ገቡ።

“እህ? አልደረሰም? ልጄ አልቅሶ መሞቱክ ነው። ይታጠብና ታጥባው” አሉ እማማ ሸዋ።

“ላጥበው ነው” አሉና ሀጻኑን አቅፈው ወጡ።

“የት ሊወስዱት ነው ታዲያ እዚሁ እያጥቡትም እንዴ?” በማለት ጠየቋቸው እማማ ሸዋ።

“እዚያው አዘጋጅቻለሁ።”

ኑንሽ ተከተለቻቸው። ተመለሽ አይሏት ነገር ውሃ እያፈሰሰችላቸው በጥንቃቄ ቢያጥቡትም ከእዲሱ ሃሳባቸው ጋር እየተሟገቱ ነበር።

“ሂጂ ቁልፉን ከፍራሹ ሥር ፈልጊና ቁምሳጥኑን ከፍተሽ ጋቢ አምጪ!” አሏት ቁልፉ በጉያቸው መሆኑን እያወቁ።

ልታመጣ እንደወጣች ልጁን ሰሃኑ ላይ የማስቀመጥ ያህል አስተኝትና ሲያለቅስ ሥራቸውን ቀጠሉ። የባልዲውን ውሃ በጓርው መውጫ በኩል ደፍተው በሩን ዘጉት። ከውሃ እንሥራው ወደ ባልዲው ቀዝቃዛ ውሃ ቀዱ። ልጃቸውን አንዳትመጣባቸው እየተጣደፉ። የሚበቃቸውን ያህል ይዘው ወደ ልጁ ተጠጉ። ሆኖቸውን ፍርሃት ፍርሃት እያላቸው። ሰውነታቸው እየተንቀጠቀጠ።

ባልዲውን አስቀመጡና ልጁን ከሰሃኑ ላይ አነሱት። ማልቀሱን እንደቀጠለ ነው። ልባቸው እየተሸበረ ለቀቁትና ላለማየት ዓይናቸውን ጨፈኑ። ድርጊታቸው ለራሳቸው ዘግንኗቸው። ሀጻኑ ባልዲው ውስጥ አርፎ ድምጹ ሲጠፋ ቶሎ ብለው አወጡና በመጀመሪያው ሁኔታ ያዙት። ነብሱ አልወጣቸውም። እያቃሰቱ ሰውነቱ ይርገበገባል። እስከመጨረሻው ለመጨረሻ ስሜታቸው ታገሉት።

“እማዬ ቁልፉ የለም!” አለች ኑንሽ ተመልሳ።

“በቃ ተይውና እሱ ሳጠራው ላይ ያለውን ነጠላ አምጪ! የሞተች!”

ሲሉ ተቆጡ። በመቆየቷ ሳይሆን ሥራቸው እንዳይታወቅባቸው ያሉት ነው። በነጠላ ጠቅልለው የነበረበት ሲያስተኝት ትንሿ ነብሱ ልትወጣ ታጣጥር ነበር። ያለማቋረጥ።

“እ -እ -እ -እ . . .” እያለ።

“ምን ሆኖ ነው? ደሞ ማልቀሱን ተወና ማቃሰት ጀመረ!” አሉ እማማ ሸዋ እንደዋዛ።

“እኔ ምን አውቄ ሳጥበው እንደዚህ ማቃሰት ጀመረ” አሉ ወይዘር ብዙ የውስጣቸውን የስሜት ረብሻ ታግለው።

“ጡትሽ ገና ነው መሰል? በመጀመሪያ ጊዜ እኮ ቶሎ አያፈሰስም። እስኪፈርጥላት ንጹህ ውሃ እፍሉና በጡጡ ነገር ይጥባ። እርቦት ይሆናል። በስኒም ቢሆን እንግተዋለን” አሉ እማማ ሸዋ።

ወይዘር ብዙ ለይስሙላ የእማማ ሸዋን ሀሳብ ተቀብለው ውሃ በስኒ ቢያሞቁም ሀጻኑ ለመጥባትም ሆነ ለመጋት ዕድሜ አላገኘም።

“ውይ! ይቅር ይበልህ! በስ -ማ -ም! አንቱ ሞቷል ማለት ነው? በስማም” አሉ እማማ ሸዋ እያማተቡ ወደኋላቸው አፈግፍገው። ዝምታው የእንቅልፍ መስሏቸው ለማረጋገጥ ነበር የተጠጉት።

“እኔ እባክህ!” አሉ ወይዘር ብዙ እንዳዲስ ደንገጠው ወደ ልጁ አየተሰፈነጠፋ። ከመጠርጠር ግን አላመለጡም።

ዳርምፋሽ ከተኛችበት በድንጋጤ ቀና ብላ እናቷን በቅሬታ ተመለከተቻቸው። የደንገጡ ቢመሰሉም ልሷ ጠርጥሯቸዋል።

“ገደለችው” አለች በልሷ። አፍ እውጥታ ለምን እንደገደሉት ብትጠ ይቃቸው በወደደች። ነገር ግን እርሷ ለራሷ በርሳቸው ሥር የምትኖር ሽክም መሆኗ ተሰማትና ጥርሷን ነክሳ ስሜቷን ተቆጣጠረችው። ክፉኛ ጠላቻቸው። አረመኔ አድርጋም ኮነነቻቸው። ረገመቻቸው። -በልሷ። በብርድ ልብሱ ተከልላ ተንሰቀሰቀች።

“አይዞሽ ልጄ አታልቅሽ” አሏት እማማ ሸዋ ምንም እንኳን ብትሸፈን እያለቀሰች መሆኑን በሰውነቷ መርገፍገፍና በሚያመልጣት የሲቃ ድምጽ ተረድተው። “አንድዬ እርሱው እመጣብሽ እርሱው ወስደልሽ። ባይሆን ለወደፊቱ ትምህርት ይሁንሽ። ሁለተኛ እንዲህ ያለ ስህተት ላይ እንዳትወድቁ ራስሽን መጠበቅ ነው። አንቺ እንኳን በሰላም ተገላገልሽ እንጂ ልጅ የራሱ ጉዳይ ነው። ገና ልጅ ነሽ ደግሞ ለሁሉም ትደርሽበታለሽ። አታልቅሽ!” አሉ። እርሳቸውም ቢሆን እናትየው አውቀው እንደገደሉት ጠርጥረዋል።

“ምን ቢያደርጉት ነው ግን?” አሉና በልባቸው ራሳቸውን ጠየቁ።

ያለምክንያት እኔ ልጠብብለው እንዳልወሰዱት ገብቶአቸዋል። እየቀፈፋቸው ነጠላውን ገልጠው አዩና ቶሎ ብለው ሸፈኑት። የቆለለም ሆነ የተጉዳ የሰውነቱ ክፍል የለም። አፍነው ወይንም ቀጭተውት ሊሆን እንደሚችል ገመቱ። ጥርጣሬ ያው ጥርጣሬ ነውና ይኼን አድርገውታል ብለው እርግጠኛ ለመሆን አልቻሉም።

“ይቅር ይበለኝ ፈጣሪዬ! በማያገባኝ ሃጢአት ገብሁ። ማን ያውቃል የገዜርን ሥራ። እርሱው ና ብሎትስ እንደሁ። እኔ ይቅር ይበለኝ! እንደሃጢአታቸው።” አሉና የልባቸውን በልባቸው ንስሃ ገቡ።

“በሉ እንግዲህ አጥሚቱንም ገንፎውንም እያሉ እንድትበረታ አድርጓት። ልጄም ቢሞት ያው አራስ ናት። ኪዳነምህረት ትዳብላት አሉ” ከርፈኛቸውን ‘እመብርሃንን’ ላለመጥራት። ሁልጊዜም አራስ ሲጠይቁ “ኪዳነምህረት ትዳብሰሽ” ነው የሚሉት።

“ቅዱስ ገብርኤል ሠይፉን ይዞ ይጠብቃት። አሁን እንኳን ጊዜው መሸቷል ያንኑ ጠላዬን መላ መላ እላለሁ። ነገ ጥዋት እመጣለሁ” አሉና ተሰናብተው ሊወጡ ሲሉ ወይዘሮ ብዙ እግራቸው ላይ ወደቁ።

“መቼም እማማ ሸዋ፤ የልጄ ነገር ሆኖብኝ ነውና ይኼን ሚስጥር አደራ።”

“ይቅር ይበልሁ! መቼም ባዳ አርገሁኝ እንጂ ልጄን እኔም እወዳታለሁ” አሉ ያላለቡት በመሆኑ ደንግጠው እየተከላከሉ።

“መሬት እንደቀበሩት ይቁጠሩ። ሸዋርካብሽ ድህነት እንጂ የወሬ ሱስ የለብኝም።”

የፊት ለፊቱ በር ስለተንኳኳ እማማ ሸዋን አሰናብተው ኑንሸን ከዚያ እንዳትወጣ በሩንም እንዳትከፍት አስጠነቀቁና አስዘገተዋት ወጡ። ከቀለብተኞቹ የመጀመሪያው ደራሽ መሆኑ ነው።

“ሰዓት ደርሷል ለካ!” አሉት ድንጋጤአቸው እንዳይታወቅባቸው የተረጋጉ መስለው።

“አሥራ ሁለት ከሃያ ይላል የኔ ሰዓት።” አለ ወደ ውስጥ እየገባ።

ተመጋቢዎቹ ራታቸውን በልተው እንደወጡላቸው ማቲዎስም ስለመጣ ከማዕድ ቤታቸው ጳላ አጥሩ ጥገ ተረዳድተው ጉድጓድ ቆፈሩና የህፃኑን ሬሳ ቀበሩት። ድርጊታቸው ግን እንደዘገነናቸውና እንደለቀጠባቸው ነበር።

ከእግራቸው ሥር እሳት ይነዳል። እርሳቸው ማምለጥ አቅቷቸው በነበረባሉ ይጠበሳሉ። አይቆሰሉም። አይደሙም። እየለበለበ ያስቃያቸዋል። እየተወራጨና እየተገላበጡ ይጮሃሉ። በዚያ ሁኔታ ሲሰቃዩ ብዙ ቆዩና እግራቸው መንቀሳቀስ ሲችልላቸው መሮጥ ጀመሩ። እሳቱም እንደ ሰደድ እየተከተለ ለበለባቸው። ድንገት ቆንጥር እንደያዘው ነጠላ ግፍፍ ብሎ ወደ ጓላ ቀረላቸውና ተንፈስ ሲሉ ደግሞ ሌላ እሚያሮጥ መጣባቸው።

“እርኩስ ናት! እረመኔ ናት! እግዚአብሔር የፈጠራትን ነብስ አጥፍታለች።”

“አዎን ያዟት”

“ያዟት”

“በእሳት እንጥበሳት”

“በእሾህ እንጠቅጥቃት”

እልፍ አዕላፍ ሆነው መጠብቀው። እርሳቸው ይሸሻሉ። እነርሱ ይከተሏቸዋል። ትንፋሻቸው እየተቆራረጠ ነፍሳቸውን ለማዳን ሲበርሩ ከፊታቸው ሻው ያለ ገደል ይገጥማቸዋል። መለስ ብለው ሌላ ማምለጫ ሲፈልጉ ከጓላ ጥቋቁር ቀንዳሞች፤ ከግራና ቀኝ ረጃጅም እሾህ የወደሩ አጋንንት መጠብቀው። ጥርሶቻቸውን እየፋጨና እስፈሪ አይናቸውን እየገረጠረጠ። ወደት እንደሚያመልጡ ጨነቃቸው። ወደፊት ጥፍር ታህል ቢነቃነቁ መጨረሻው ወደማይታይ ገደል መግባታቸው ነው። ለመጮህ ቢሞክሩም ድምጻቸው አልወጣ ላላቸው። እንደታነቁ ሁሉ ጉሮርአቸው ስልል አለ። ለዚያውም ማንም ደራሽ የሌለበት፤ ቀና ቢሉ ሰማይ ጉንበስ ቢሉ ገደል ብቻ ነው የሚታየው። የእሾህ ዝንግፈ ከያዙት እንደኛው ፈንጠር ብሎ በመቅደም ወደ እርሳቸው መጣ።

“ገደልሽው አይደል ህፃኑን በላሽው። እኔም ልበላሽ ነው። እ!” አለና እሾኹን አስተካክሎ ዓይናቸው ላይ ሰካው።

“እ. . . አይ!” ብለው ጮኹ። ከዚያ በጓላ ሌሎችም ደረሱና ሰውነታቸውን ጠቀጠቁት እርሳቸው ጨክታቸው አቀለጡት።

“አ. . . አይ! እኔ በቃኝ! ወይኔ! በቃኝ እኔ! አሉይ!”
“ውጋት”

“ጠቅጥቃት”

“ሰው በላ”

“ነብሰ ገዳይ”

“ጠቅጥቃት” እየተባባሉ ተቀባባሪቸውና ወደ ገደሉ ገፈተሯቸው።
ኸው ብለው ነብሳቸውን በመሳት ወረዱ።

“ተመለስን አምላኪ!” አለች ዳርምየለሽ ጩኸታቸውን አቁመው ዓይናቸውን በርጋታ ሲገልጡ። የተጉዳ ሰውነቷ በድንጋጤ እየተንቀጠቀጠ ከራስጌአቸው በኩል ተቀምጣ ትከሻቸውን በመነካካት ስታማትብ ነበር። ሁለቱ እህቶቿና ወንድሟም ከየተኘብት ተሯራጠው በእናታቸው አልጋ አጠገብ ተስልፈዋል።

“እማዬ!”

“ወይ” አሉ ከሰመመናቸው ሙሉ ለሙሉ ሳይላቀቁ። ከቅዠታዊ ጭንቀታቸው መውጣታቸው ከሞት የመነሳት ያህል ቢሰማቸውም ፍርሃታቸው አሁንም አለ። እንደውሃ የሚንጨጨጨፍ ቀዝቃዛ ላባቸው ከውስጥ ልብላቸው አልፎ እንሰላውን አርጥቦታል። ጭንቅላታቸው የሚፈርስ መስሉ እንደከበዳቸው ነው። በልጆቻቸው ተከብበው የኤሌክትሪክ ብርሃን በሚበራበት የራሳቸው ቤት ተኝተው እንዳለ ቢያረጋግጡም የህሊናቸውን ፍርሃትና ድንጋጤ ግን ሊሸሹት አልቻሉም።

“ኡይ! ኡይ! አይ!” አሉና በብርድ ልብሱ ፊታቸውን ተከለሉ።

“እንዴ ምንው እማዬ?” አለች ዳርምየለሽ ጩኸታቸው ስቅጥሟት። ሌሎችም ግራ በመጋባት ተጠያየቁ።

“ምን ነካት?”

“ምን ሆነሽ እማዬ?”

ወይዘሮ ብዙ ድርጊታቸው ህሊናቸውን ሲያተራምስውና ሲያጋጨው ትናንት ሌሊቱን እንቅልፍ የሚባል ነገር በዓይናቸው ሳይዞር ዛሬ ቀኑንም ሲጨነቁና ሲላቀቁ ነው የዋሉት። ፍርሃት ፍርሃት ጨሂ ጨሂ ይላቸዋል። ደርሰው ድንግጥግጥ ርብትብት ይላሉ። በተለይ የዕቃ ቤታቸውን እንደ አንድ ነገር ሲፈሩትና ሲሸሹት ነው የዋሉት። የዛሬውንም ለሊት እርሳቸው እንደፈሩና እንደጮኹ፤ ልጆቻቸውም እንዳሰቡና እንደተጨነቁ ነጋ።

“ሁለታችሁ ሀኪም ቤት ይዛችኋት ሂዱ” አለች ዳርምየለሽ ራሷ መነሳት እንደማትችል አስባ። ማቴዎስና አስናቀችን።

“ከሆነ እኔ ቀድሜ ወረፋ ልያዛ?” አለ ማቴዎስ በሀሳቧ ተስማምቶ።

“ይሻላል በቃ። የካቲት አሥራ ሁለት ሆስፒታል ወረፋ ያዝ” አለች አስናቀችም በቅርብ ያለ ሆስፒታል በመሆኑ።

“የካቲት እንኳን ዝም ብሎ ልፋት ካልሆነ ምንም ሊረዷት የሚችሉ

አይመስለኝም” አለች ዳርምየለሽ የአዕምሮ ህክምና መኖሩን ተጠራጥራ። “በሽታዋ የመንፈስ መረበሽ ስለሚመስል የአዕምሮ ህክምና ወዳለበት ሆስፒታል ብትሄድ ነው የሚሻላት። ለማንኛውም ቆይ እስቲ” ወገሷ እየተንቀጠቀጠ ተነሳች። በወንድሟ ድጋፍ ወደ ስልኩ ሄደችና ለሩቂያ ደወለችላት።

ሩቂያ ትናንት ልትጠይቃት ስትመጣ ወልዳ ልጁ ወዲያውኑ መሞቱን ስለሰማች እርሷም ለጤንነቷ የህክምና ማረጋገጫ እንደሚያስፈልጋት አሳስባት ነበር። ዳርምየለሽ ግን ባንድ በኩል ስለልጁ አሟሟት በልቧ የያዘችው ፕሮግሬ ስላለ፣ በእርሷም ሆነ በሞተው ህፃን ላይ የወሊድ ጠንቅ እንዳልነበር እርግጠኛ ሆና፤ በሌላ በኩል ደግሞ ከእናቷ ሁኔታውን የመደበቅ ፍላጎት ውጪ ላለመሆን ተከላከለቻት። እማይቀር አደገኛ ሀመም ከተሰማት ግን ልትደውልላትና ሩቂያ የወንድሟን ወይንም የአባቷን መኪና ለምና ሆስፒታል ልትወስዳት እንደምትችል ተነጋግረዋል። ዳርምየለሽ ይኼን ዕድል ለእናቷ ችግር ልትጠቀምበት ስላለበች ነው የምትደውልላት። ወዲያውም አንዱ ወንድሟ ሀኪም በመሆኑ ለሩቂያ ሲል ባንዳንድ ነገር ሊረዳቸው ይችላል። የት ሆስፒታል መውለድ እንዳለባቸው ማወቅም አንድ ርዳታ ነው።

“ለእማማ ሽዋም መንገር አለብን” አለች ስልኩን ደውላ ከወዲያኛው ጫፍ መልስ እየጠበቀች። ማቴዎስ በእሽታ ራሱን ነቀነቀ።

49

፩

እማማ ሸዋ ዕለቱ አርብ መሆኑን ያስታውሱት ከጳውሎስ ሆስፒታል ቅጥር ግቢ እንደወጡ ነው።

“ጉዲ!” አሉ በድንጋጤ ቀጥ ብለው።

“ምነው እማማ?” አለቻቸው ሩቂያ። የዳርምየለሽን እናት ሆስፒታል አስተኝተው መመለሳቸው ነው። ወንድሟ በዚያው ሥራ ስለገባ በአውቶብስ ለመመለስ ወደ ፈርማታው በማምራት ላይ ናቸው። ማቴዎስም እብሯቸው አለ።

“ምንም አይደል ልጄ! እንዲያው አንድ ነገር ትዝ አለኝና ነው” አሉ በደፈናው። ሆዳቸው ግን ፈርቷል።

በአሥራ ዘጠኝ ቁጥር አውቶብስ ተሳፍረው ወደ ፒያሳ ሲገስግሱ ሆዳቸውን ባር ባር አለው። ከፋ ከፋ ሃሳብ እየመጣቸው። አውቶብሱ እንደዚያ መብረሩን አልወደዱትም። ወንበር ስላላገኙ በቆሙበት እንደ ምሰሶ ከተተክሉት ብረቶች አንደኛውን ሙጢኝ ብለው አሁን ካሁን ይዟቸው የሚጋጭ ወይንም የሚገለበጥ እየመሰላቸው ልባቸው ተንጠለጠለች። ሾፌሩ ፍሬን በያዘ ቁጥር ሰውን እርስ በእርሱ ሲያጋፋና ሲያነባብረው እርሳቸው ብረቱን እንዳይነጥቃቸው እየታገሉ ነፍሳቸውን ለፈጣሪያቸው አደራ እየሰጡ ያማትባሉ።

ሌላ ጊዜ በአብዛኛው ለገበያ ወደ መርካቶ ወይንም ሌላ ቦታ ሲሄዱ የሚጠቀሙት በአውቶብስ ቢሆንም ሳይጨነቁና ሳይሰጉ ነው የሚጓዙት። እንዲያውም መገልበጥና መጋጨት የሚባል ነገር በሀሳባቸው ሳይገባ ስለሚገዙት ሸቀጣሸቀጥና ስለቤት ጉዳያቸው እንዳሰላሰሉ ነው መንገዱ የሚያልቀው። አርብ ቀን ግን የትም አይወጡም። አርብ ለእርሳቸው ጣጠኛ ነው። አዋቂ በነገራቸው መሠረት አርብ ዕኩይ ቀናቸው ነው። መንገድ ቢሄዱ፣ አደባባይ ቢወጡ፣ ሥራ ቢወሩ አይቀናቸውም። እንዲያውም ተጠንቅቀውና ራሳቸውን ጠብቀው ከቤት ካልዋሉ መጥፈያቸው እንደሚሆን ጭምር ነገሯቸዋል። አዋቂያቸው። ለዚህም ነው አርብን ለዓመታት ሲፈሩትና ሲሸሹት የኖሩት። ዛሬ ግን...

ጥዋት አስናቀች በራቸውን ቆርቁራ ከቀሰቀሰቻቸው በኋላ የእናቷን መታመም ስትነገራቸው ደንግጠው ቀኑ ማን መሆኑን አሳስቡም። ተከትለዋት ርጡ እንጂ። እርሳቸው ሲደርሱ ወይዘሮ ብዙ ፊታቸውን በእጆቻቸው

እየከለሉና ሰውነታቸውን እየባጠጡ ‘አቃጠለኝ’... ‘በላኝ’... ‘ወጋኝ’... በማለት እየጮኹ እነሩቂያ ወደ መኪና እያስገቧቸው ነበር። ልክፍት መሆኑን ተናግረው ጠበል ቢወስዷቸው እንደሚሻል ተከራክረው ሰሚ ስላላገኙ ወደ ሆስፒታል አብረው መጡ። አርብ መሆኑን ረስተው።

“አፍ!” አሉና በረዥሙ ተነፈሱ ከአውቶብሱ እንደወረዱ። በሰላም በመድረሳቸው አንድዬን አመሰግኑት። ከዚያ ወዲያ ያለውን በእግር ነው የሚሄዱት።

በማዘጋጃ ቤትና በጊዮርጊስ ቤተክርስቲያን መሃል የሚገኘውን የመጀመሪያ አስፋልት እግራቸውን ላያምኑ ልባቸው ተንጠልጥላ ሲደናበሩ ተሻገሩ።

“ምነው እማማ መኪና ይፈራሉ?” አለቻቸው ሩቂያ እንደ መብረር እያደረጋቸው ሲሻገሩ መኪና እንዳይገጫቸው ፈርታ።

“ይቅር ይበልሽ! ስንት ዓመት አዲስአባ ኑሬ መኪና ልፍራ!” አሉአት በጊዮርጊስ አጥር ጥግ ጥጉን እየተራመዱ።

“ታዲያ ምን ሆነው ነው?” አላቸው ማቴዎስ የሚቀጥለውን አስፋልት ሲሻገሩ እጃቸውን ይዞ ለማሻገር አስቦ።

“ቀኑ ነዋ! ቀኑክ አርብ ነው”

“አርብ ምንድነው?” አለ ምን ማለታቸው እንደሆነ ሩቂያን በጥያቄ እየቃኛት።

“ሻረ ዝምብዬ ነው ልጄ! ከፋን ያርቅ” አሉ በልባቸው ያለቡትንና የፈሩትን ቢናገሩ የሚደርስ ስለመሰላቸው። ሩቂያና ማቴዎስ ግራ በመጋባት ተያዩ።

“ይቅር ይበላችሁ!” ሻረ ቀስ በሉ! አሉ እማማ ሸዋ ልጆቹ በጊዮርጊስ አጥርና በድሮው ማዘጋጃ ቤት መሃል ያለውን የመኪና መንገድ ሲሻገሩ እርሳቸው ፈርተው ቀረት እያሉ። ከርቀት ብቅ ያሉትን ሁሉ ጠብቀው እያሳለፉ ቆዩና ለጊዜው ጭር ሲልላቸው ርጠው የጉዳናውን አንደኛውን መንገድ ተሻገሩ። ሁለተኛውን መንገድ ለመሻገር ጉዳናው መሃል የእግረኛው ክልል ላይ ቆሙ። ጭር እስኪልላቸው። ማቴዎስና ሩቂያ ከወዲያኛው ጠርዝ ተሻግረው እማማ ሸዋን ይጠብቃሉ።

እማማ ሸዋ በፊትና በኋላቸው ሽው ሽው የሚሉትን መኪኖች በፍርሃትና በስጋት እየገለማመጡ ተገትረው ቀሩ። አሁን ካሁን መኪኖቹ መንገዳቸውን ስተው በላያቸው የሄዱ እየመሰላቸው ሽብር ድንግጥ እያሉ ሳለ ከምኒልክ አደባባይ ተጠምዝዞ ከፊታቸው ያለውን ጉዳና በመያዝ ሲከንፍ አዩት። ትልቅ የጭነት መኪና። ከፊቱ የነበሩትን መኪኖች በስተግራቸው እየደረበ መጣ። ፈሩት። በጉዳናው ከሚያልፉት መኪኖች ሁሉ ያ ትልቁ የጭነት መኪና እርሳቸውን ሊገጭ ከእግዚአብሔር የተላከ ፍርጃ መሰሉ ተሰማቸው። የቆሙበትን ሥፍራ ያድነኛል ብለው ሊያምኑት አልቻሉም። ወደ

ግራ ሳት አድርጎ እንዳይገጫቸው ፈሩ። ማን ያውቃል የዓርብን ሰበብ።

ከቅጽበታዊ ሀሳባቸው ሳይወጡ መኪናው አጠገባቸው ደረሰ። በመንገዱ ግራና ቀኝ የነበሩ ሁሉ ተጭጭረዋል። እንዳንዱ ራሱን ይዞ፤ እንዳንዱ ዓይኖቹን ጨፍኖ፤ ሌላውም እንደየ አደነጋገጥ ልምዱ።

“እንደፈራሁት!” አለች ሩቂያ በድንጋጤ እራሷን ይዛ እያለቀለች ወደ ወደቁበት ተሻግራ። ማቴዎስም አመጽ ቡን እንዳለ ተከተላት። ሰው ከየቦታው ተለባሽ በመንገዱን ስላጣበበው መኪናች ዝግ ብለው ከሰው እየተሻሹ ሰማለፍ ተገድደዋል።

እማማ ሸዋ ከትልቁ መኪና ለማምለጥ ሲሸሹ ነው ሳይታወቃቸው ከጎሳቸው ባለው ተቃራኒ መንገድ ወደ ምኒልክ አደባባይ የምትበር የቤት መኪና ስር ጥልቅ ያሉት።

ትራፊክ እስኪመጣ የገጨቻቸው መኪና ባለችበት ቆማ እሽከርካሪው ታክሲ ተከራይቶ ተገድዋል ወደ የካቲት አሥራ ሁለት ሆስፒታል ይዞ በረረ። ሩቂያና ማቴዎስም በተጠሪነት አብረዋቸው ሄዱ።

መኪናው የግራ ታፋቸውን ሲገጫቸው በቀኝ ጉናቸው ካስፋልቱ ነው የተፈጠፈጡት። ከጠቅላላው ጉዳታቸው ተመልካችን ሁሉ የዘገነነው ከጆሮ ግንዳቸው የሚንፍለፍለው ደም ነው።

የአርብ ጠንቅ።

“እንሳው” አለ አቶ ሰምኦን ጨዋታውን አቋርጦ ከእንዳለ ጉን ያለው ስልክ ደጋግሞ ሲንጫረር።

“ሃሎ! ፕሬስ!”

“ሃሎ! እባክዎን አቶ እንዳለ ይኖራል?” አለ ከወዲያኛው ጫፍ የመጣ ቀጭን ድምጽ።

“እንዳለ ነኝ ምንፈለጉ እመቤት?” አለ እንዳንድ እንባቢዎች በስልክ አስተያየት ስለሚሰጡት አሁንም እንደዚያው ገምቶ።

“ሻይ ቡና ጌታዬ” አለች በፈዝ ድምጽ ‘እመቤት’ ላላት ምላሽ ‘ጌታዬ’ እያለችው።

እንዳለ የደዋይዋን ማንነት ባያውቅም ቀልደኛነቷ አስገርሞታል።

“ሻይ ቡናውን አዘገጃልዎታለሁ፤ ግን ማን ልበል?” አለ እርሱም አፀፋውን እየቀለደ።

“እንቱታውን ተወውና ማን እመስልሃለሁ?”

“ማን እመስልሃለሁ!”

“ወይንም ማን ብሆን ደስ ይልሃል?”

“ማን ብትሆን ይሻለኛል?” አለና ህሊናውን ጠየቀ። ብትሆን ደስ የምትለውንም ከተለያት ከራርሟል።

“እኔ እንጃ” አለ ግራ መጋባቱን በሚገልጽ አነጋገር።

“እሺ! ማን ማን ይደውሉልሃል?”

“እንዴት?”

“ማለቱ ሃሎ የምትልህ ማን ናት?”

“ማንም ሃሎ የምትለኝ የለችኝም”

“እስቲ ወደ ደሴ ሄደህ ስትመለስ ፈልጋት” አለች ፍንጭ ልትሰጠው።

“እ! ተናጅ! ተናጅ ነሽ?”

“ትጠራጠራለህ?” አለችው እየሳቀች።

“አይ አሁንም አወቅኩሽ። እንጂ ከባድ ፈተና እኮ ነው የፈተንሽኝ።”

“ለማንኛውም አልፈሃል” አለችው እየሳቀች።

“ፈታኝ መልስ ነግሮኝ ነዋ!” አለ እርሱም እየሳቀ።

“ታዲያስ ባክህ?”

“አለና”

“ምኑን ኖራችሁት፤ አንዴ እንኳን ሳትደውል ቀደምኩህ”

“ሥራ በዛና ዛሬ ነገ እያልኩ አመቺ ጊዜ ስጠብቅ እንጂ መደወሌስ የማይቀር ነበር” አለ ቅጥፈቱን።

“ለምኑ ነው አመቺ ጊዜ ያጣኸው ስልክ ለመደወል?”

“ኖኖ! ለስልኩ ሳይሆን ቀጠሮ ይዘን የምንገናኝበት ጊዜ ስመርጥ ነበር።”

“ቀጠሮ ካልተያዘ በስተቀር ስልክ ደውሎ ሰላም መባባል አይቻልም?”

“እሱ ልክ ነኝ ለምን እንዳላሾበኩት እንጂ ይቻል ነበር” አለ በሰበብ እማይገፋ ጥያቄ ሆኖበት።

“እኔ ደግሞ ጋዜጠኞችን እንደሚጽፉትና እንደሚያውሩት ቁም ነገሮች አድርጌ ነበር የማያቸው”

“እኔኑ ሁሉን አልወከልም። ስንት ቁም ነገሮች አሉ መሰለኸ”

“ዛሬ አሥራ ስድስት አይደል ከገባን. . .” ብላ ስንት ቀን እንደሆናቸው ለማሰብ ዝም አለች።

“ነሐሴ ዘጠኝ ነው የገባነው ልክ ሳምንታችን” አለና እንዳለ ቀደማት።

“ሳምንት ብቻ! ብዙ ቀን የሆነን ነው የመሰለኝ። የክረምት ቀናት አይገፉም እባክህ። ይረዝማሉ መሰል” አለችው።

“ቀናቱ ረዝመው ሳይሆን ክረምቱ ስሜታችንን ስለሚቀፍፈውና ስለሚከብደው ነው”

“እሺ! ደህና ነህ”

“ደህና ነኝ። አንቺስ?”

“እኔማ. . . ደህና ሆኜ ይኸው ደወልኩልህ።”

“ታዲያ መቼ እንገናኝ?” አላት ሌላ የሚያወራው ጠፍቶት።

“እኔ በደወልኩት ልትቀጥረኝ?”

“ኖኖ እንደሱ አትተርጉሚው” አለ እንዳለ አፍሮና ደንግጦ።

“ይልቅ ትናንት አነበብኩልህ”

“ምኑን?”

“ጋዜጣህን ነዋ! ስለ ሲዳማ ብሔረሰብ ያወጣኸው ቆንጆ ነው።”

“አመሰግናለሁ!”

“በተለይ ሁለት ነገሮች በጣም ነው ያስደነቁኝ።”

“ምንና ምን?” አለ በጉጉት።

“ይኼ! አንድ የሲዳማ ሰው ሩቅ ቦታ ሂዶ ‘ቤቶች’ ለማለት በነሱ ምንድነው? . . .” አለች የሲዳማኛው ቃል ጠፍቷት።

“አይደ ምን ማና” አለና እንዳለ አስታወሳት።

“አዎ! እንደሱ ካለ በኋላ የወፈሩን ደህንነት እየጠየቀ እስከ አምስት ደቂቃ ለሚሆን ጊዜ እደጅ በመቆም የእንግዳ ተቀባዩ ቤት ሲቶች ቤታቸውን እንዲያስተካከሉና ዕቃዎቻቸውን ሥርዓት አስይዘው መቀመጫ ቦታ እስኪያሰናዱ ጊዜ የመሰጠቱ ጉዳይ በጣም የሚያስገርም ነው።”

“አዎ እኔም ጽሑፉ ደርሶኝ እንዳየሁት በጣም ነው የተደነቅኩት”

“ታውቃለህ! ይሄኑ ስለጠንን በምንለው የኩተማ ሰዎች እንኳን የለም። በጣም ስልጡን የሚያሰኝ ባህል ነው።

“በትክክል። የኮባ ናፕኪናቸውስ?” አለ የሃሳቧን ትክክለኛነት ካረጋገጠላት በኋላ።

“ሁለተኛው ደግሞ እሱ ነው። እስብ እስቲ አውሮፖውያን በናፕኪን ሶፍት ኬክ እንደሚይዙ የኛዎቹ ሲዳማዎች ደግሞ በኮባ ቅጠል ቆጮ!”

“በቅቤ የራስ ቆጮ ‘ቡርሳሜ’ ይሉታል። በባዶ እጃቸው ቢጠቀሙ ቅቢው እንዳይንጠባጠብባቸው ውሃና ጊዜም ለመቆጠብ” አለና አድናቆቷን አጠናክረላት።

“ታዲያ ይኼ ግሩም ስልጣኔ አይደለም?”

“በጣም እንጂ!”

“እንዳለ ሙት!” በጣም ቆንጆ ነው። እኔ እንዲያውም ጋዜጣ ማንበብ አልወድም ነበር። አንተ ጋዜጠኛ መሆንህን ስለነገርከኝ ሥራዬ ብዬ ነው የትናንቱ ጋዜጣ ላይ የፈለግኩህ። ሌላ ጊዜ ጋዜጣ ለቢሮአችን ሲመጣ ተቀብዬ ለአለቃዬ ማስተላለፍ እንጂ ማንበብ ደስ አይለኝም ነበር።”

“እመሰግናለሁ! ታዲያ ለምን ሻይ ቡና አልልኸም?” አለ በድጋሚ ስለራሱ ጽሑፍ ሲወያዩ ካደረበት የመዝናናት ስሜት ሳይወጣ።

“መቼ?”

“ዛሬ ከሰዓት ሥራ የለም”

“ዛሬ ከሰዓት እንኳን የምሄድበት አለ”። አንተን ከተመቸህ ነገ።”

“እንግዲያው ነገ ምላ ልጋብዝሽ?”

“ተቀብያለሁ።”

ሰዓቱንና የሚገናኙበትን ቦታ ነግሯት ተሰነባበቱ።

“ማን ናት ባክህ ይኼን ያህል የምታናዝዝህ?” አለው አቶ ስምዖን ከብዙ ጊዜ ወዲህ እንዳለ በዚያ መልክ ረጅም የስልክ ወሬ ይዞ እንዳላየው በማስታወስ።

“ዝም ብላ እንዲ ናት!” አለ በማቃለል።

“ተናገራማ ነው ይኼን ያህል ሰዓት ያናዘዝቸህ።”

“ከፊልድ ስመለስ አውቶብስ ላይ ተዋውቄአት ነበር።”

✱ ✱ ✱

“ሲያስፈራ! ልክ ኤስ ቅርጽ እኮ ነው” አለች በስተግራ የሃረገን ጣመዝማዛ መንገድ ከገደሉ አስፈሪነት ጋር ስታስተውል ቆየችና።

“በጣም አስደሳች የመሬት አቀማመጥ ነው” አለ እንዳለም በተመሳሳይ አቅጣጫ ያለውን መልክአ ምድር እያስተዋለ። የተቀመጡት በአውቶብሱ

የግራ መስመር መቀመጫ ላይ ጉን ለጉን ሲሆን እርሷ በጥግ በኩል ናት።
“በዚህ መንገድ ስትጓዥ የመጀመሪያሽ ነው?” አላት እራሷ በከፊተችው የመግባባት ዕድል በመጠቀም።

“እረ ብዙ ጊዜ እመላለሳለሁ፤ አልለምደውም እንጂ”

“ደሴ ነው የምትኖሪው?”

“አይ የምኖረው እንኳን ፊዲላባ ነው። እዚህ ዘመዶች ሰላላች ብዙ ጊዜ ለእረፍት እመጣለሁ።”

“አሃ! ሠራተኛ ነሽ ማለት ነዋ?” አላት። ተዘናንታ ስለምታናገረው ተዘናንቶ።

“አዎ! የፃመት እረፍት ስወስድ ሁልጊዜ ደሴ ነው የማሳልፈው። በፊትም ተማሪ ሳለሁ ከረምት ከረምት እመጣ ነበር። ታዲያ ሁልጊዜ ይኼን መንገድ እፈራለሁ። በፊትማ ጭራሽ ፊቴን በጨርቅ እሸፍን ነበር።”

“ለምን?” አላት ሳይገባው ቀርቶ ሳይሆን ጨዋታውን ለማራዘም።

“ፈርቼ ነዋ! ታውቃለህ የሚገለበጥ የሚገለበጥ ይመስለኛል። እስኪ ይታይህ ከዚህ...” አለችና ዓይኗን ጨፈነች።

“ሞት ትፈራለሽ?”

“እንዴ! ለምን አልፈራም! ሞትን የሚፈልግ አለ እንዴ!”

“መፈለግ ሳይሆን መፍራት ደግሞ ጥሩ አይደለም”

“እንዴ ጥሩ ነው እንጂ! ሞት ያልተፈራ ምን ይፈራል!” አለች አሁንም በማጋነንና በመደነት ተውጣ።

“ስልሽ፤ በመፍራትሽ የምታመጪው ለውጥ ካለ ትከክል። እዚህ ላይ ግን መሪውን የጨበጠው ሌላ ሰው ነው። ለመገልበጡም በሰላም ለመጓዙም ወሳኙ የሾፈሩ ጥንቃቄና የአነዳድ ችሎታ ነው። አንቺ ምንም ማድረግ ስለማትችይ ከጭንቀትና ከፍርሃት ነፃ ሆኖ መጓዝ ብቻ ነው” አላት።

“እንዳልከው ሀይወታችንን የያዘው ሹፌሩ ቢሆንም እስከዚያው መፍራትና መጨነቃችን ግን የማይቀር ነው። እንተ ግን ከምር አትፈራም ማለት ነው?”

“እኔማ ለምን እፈራለሁ?”

“ጨካኝ ነህ ማለት ነው!” አለች ጥላቻን ሳይሆን አድናቆትን በሚገለጽ የአነጋገር ስልት።

“ጭካኔ እንኳን አይደለም።”

“ታዲያ ምን ይባላል?”

“በቃል! ከመፍራት ምንም የሚገኝ ነገር ስለሌለ ገና በይሆናል አልጨነቀም። ፈርቼና ተጨንቄ በሰላም ሲያልፍ ፍርሃቴ ከንቱ ነው ማለት እኮ ነው።”

“አያርገውና ተገልብጦ ብትሞትሽ?”

“ሞትኬኝ ነዋ! ከሞት በኋላ ቁጭት የለ ደስታ። ጥሩም መጥፎም የሌለበት አለመኖር እኮ ነው።”

“እኔስ ይቆጫኛል። ታውቃለህ ነፍሴን በጣም እወዳታለሁ።” አለች

ነፍሷን ትደብቅ ይመስል ደረጃን በእጇ ደግፋ።

“ከሞትሽ በኋላ ምንሽ ይቆጫዋል? አትሰሚ አትሰሚ። ነፍሸሽን መውደድ የምትችይው እኮ መጀመሪያ ነብስ ሲኖርሽ ነው። በድን ከሆንሽ በኋላ እንደ ድንጋይና እንደ አፈሩ ራስሽን መግለጽና ማወቅ የማትችይ ግዑዝ ነገር ማለት ነሽ። ሲወገርና ሲፈለጥ የሚቆጫው ድንጋይ እይተሽ ታውቂያለሽ? እኛም ከሞትን እንደዚያ ነን።”

“ማን ያውቃል። ድንጋይ ስላልሆነን ድንጋይ ሲፈለጥ የሚሰማውን ሀዘን ይሁን ደስታ እኛ ባለማወቃችን ወይንም ስሜቱ ስለማይገባንም ሊሆን ይችላል።”

እንዳለ በሃሳቧ ቢደነቅም መልስ አላጣላትም።

“ጥሩ! ድንጋይ ማዘንና መደስት ከቻለማ እሱ ራሱ ሌላ ሀይወት ነው። ሞት ማለትም ከሀይወት ወደ ሀይወት መተላለፍ ይሆናል። ስለዚህ ልንፈራ አይገባም። ዞሮ ዞሮ ሞት የሚያስፈራ መሆን የለበትም።”

“ታውቃለህ? አደገኛ ፈላስፋ ነህ” አለችው ተናኚ ራሷው ባመጣችው ሃሳብ ወደ ራሱ መነሻ ሃሳብ ሲወስዳት ተደንቃ።

“እንደሱ እንኳን አትስደቢኝ” አለ እንዳለ በፈገገታ እየቀለደ።

“ሙት ውነቴን እኮ ነው። ለመሆኑ ምንድን ነው ሥራህ?” አለች ካደረባት አድናቆት ሳትወጣ።

“ምን እመስላለሁ?”

“ፈላስፋ. . . ደራሲ. . . እንደዚ እንደዚ ነገር።” አለች ትኩር ብላ እያየችው።

“እንዴት?”

“እነሱ ናቸው ስለሀይወትና ስለሞት ብዙ የሚፈላስፉት። አንዳንዶቹማኮ ሀይወትን ባዶ ነው የሚያደርጋት።”

“አንባቢ ነሽ ማለት ነው?” ብሎ ጠየቃት የእርሷን ጥያቄ ሳይመልስ።

“ትንሽ ትንሽ” አለችና የልቦለድ መጸሐፍትን ማንበብ እንደምትወድ ነገረችው።

እንዲህ እንዲህ እያሉ ጨዋታ ጨዋታን ሲስብ በመግባባት መንፈስ መንገዱ ሳይታወቃቸው ደብረሲና ደረሱ።

“ከአሜን ወደ በስመአብ አይሁንብኝ እንጂ እንዳለ ተመስገን እባላለሁ። የአዲስ ዘመን ጋዜጣ ባህል አምድ አዘጋጅ ነኝ። አለ ከአውቶብሱ ከመውረዳቸው በፊት።”

“ተናኚ ፀጋዬ አገር ውስጥ ገቢ መሥሪያ ቤት ሲከፈታሪ”

“ፈቃደኛ ከሆንሽ ምላ እኔ ለጋብዝሽ” አለ በሌላ እንዳትገምተው እየሲጋ።

ተስማምተው ወረዳና ሙዝ፣ ብርቱካን፣ በቆሎ እሸትና ሌሎችም ፍራፍሬዎች በሳጠራ ከሚጋፋባት ጉስቋላዋ ደብረሲና ሆቴል ተብዬዎች መሃል ይሻል ወደ መሰላቸው ገቡ።-ለምሳ።

አዲስ አበባ ገብተው እርሷ ሠፈሯ ባምቢስ አካባቢ በመሆኑ ለትራንስፖርት እንዲያመቻች መገናኛ ስትወርድ እድራሻቸውን ተለዋውጠው ነበር የተለያዩት።

51

ዳምኖ የማለደው የነሐሴ ወር ሦስተኛው ሰንበት ረፋዱ ላይ ገለጥለጥ አድርጓል። እንዳለ ገላውን ታጥቦ ስለበረደው ሙቀት ለማግኘት መተላለፊያም፣ በረንዳም ግቢም ሆኖ ከምታገለግለው ጠባብ ቦታ ላይ በሽርጥና በካኒተራ ቆሟል። ፎጣ ትከሻው ላይ ጣል አድርጉ።

በጉጉትና በስጋት ተወጥሮ የሚያሰላስለው ስለዛሬው ቀጠሮና ምን ምን እንደሚያደርግ ነው። የት እንደሚጋብዛት ለመምረጥ ፒያሳና አካባቢዋን በሃሳቡ ማተረ። ከደጉል አደባባይ ወደ ሲኒማ ኢትዮጵያ በኩል እስከ አራዳ ፖስታ ቤት ውስጣውስጡን ጨምሮ አንድም ጥሩ ምግብ ቤት ወይም ሆቴል አልታይህ አለው። ከምኒልክ አደባባይ ወደ ደጉል ወረደ። በሃሳቡ። የታወቁ ሆቴሎች አሉ። ቢኖሩም አካባቢው ሰው ስለሚበዛበት የግል ጨዋታ ለመያዝ አመቺ አይደሉም። ከደጉል አደባባይ በአድዋ ጉዳና ወደ ራስ መኩንን ድልድይ አሰበ። ሲኒማ አምፔርን አለፍ ብሎ አንድ ጥሩ ምግብ ቤት አለ። መቀመጫዎቹ በስተጓላቸው ከታዛቢ ነፃ ናቸው። ከፊት ለፊት ብቻ በትይዩ ጠረጴዛውን የጋራ አድርጉ ሌላ ሁለት ሰው የሚያስቀምጥ ወንበር ይኖራል። ሰው ካልበዛ በስተቀር አንደኛው ሲያዝ ከፊት ለፊት ባለው ወንበር የሚቀመጥ ተጠቃሚ አይኖርም። -እዚያ ነው የሚጋብዛት።

ከዚያ በኋላስ?

ከዚያ በኋላ ደግሞ ቴአትር ወይም ሲኒማ እርሷ የመረጠችውን ይጋብዛትና ጊዜአቸውን ያሳልፋሉ። ሲኒማ ብትመርጥለት ደስታውን አይቻለውም። አምባሳደር ይዟት ገብቶ ወደጥገ ይቀመጡና እሚዝናና መስሎ እጁን ትከሻዋ ላይ ያሳርፋል። መብራት ሲጨልም ወደ አንገቷ ጠጋ እያለ ‘ተጫወች’ ይላታል። ድንገት ላብ አድርጎም ይስማታል።

“ሲስማት ምን ትለው ይሆን?”

“ልክ አይደለህም። ታውቃለህ እኔ እንደዚህ አልጠበኩም ነበር” ብትለውስ?

“ምን አለበት የኔ ቆንጆ? ወደድኩሽ እንጂ አልጠላሁሽ” ይላታል። እንዲያውም ከምሯ መሆኑን ለማወቅ “አጠፋሁ?” ብሎ ሹክ ይላታል።

“እስሱ አላጠፋህም”

ከዚያ ያለፈ ልትለው አትችልም። ማን ተቀጣጠሪ አላት? ማንስ ይኼን ሳያስብ ምሳና ፊልም ይጋብዘኛል ብላ ትጠብቃለች። ሞኝ አለ እንዴ? ለምን እንደቀጠራት መቼም አውቃ ሳለማወቅ ካልሆነ በቀር ይገባታል።

አንዴ ከንፈሯን ከደፈረው በኋላም ያስሰጋት ጭምቅ እያደረገ ያቅፋታል። ምጥጥ አድርጎ ይስማታል። -በጭለማው። . . .

“ትኩስ ቁርስ አዘጋጅቻለሁ ግባና እንብላ” አለችው ታናሽ እሁቱ አስቴር። ለዓቱን እየተመለከተ ገባ። መሄጃውም ሊዳረስ ነው።

* * *

“የት ልትሄድ ነው?” አለችው አስቴር ወንድሟ ከዳርም የሰሽ መጣላቱን ከነገራት ወዲህ ለመጀመሪያ ጊዜ አስተካክሎ ለብሶ ሊወጣ ሲዘገጃጅ ተገርማ። ያውም በእሁድ ቀን።

“ከሰው ጋር ቀጠሮ አለኝ” አለ ቢገባት ይግባት ብሎ።

አስቴር ከዚያ በላይ መጠየቅ አልፈለገችም። ብቻ የደሰታ ስሜት ተሰምቷታል። ክፍት እንዳለው ብዙዎቹን እሁዶች ከእርሷ ጋር እቤት ተቀምጦ የከረመው አንድዬ ወንድሟ ገጽታ ላይ ገና ለቁርስ ስትጠራው ጀምሮ ያየችው ፍካት የእርሷንም የእህትነት ስሜት ሰላፈካው። ምንም ይሁን ምን የዛሬ ቀጠ ሮውን ወዳለታለች። የትም ከማንም ጋር ይሁን ብቻ ያስ ብሎት ይዋልላት። የዘወትር አለባበሱን ሳይቀይር በተለይ እሁድ እሁድ በሀሳብ ሲብሰክሰክና እንዳንዴም ሠፈር ለሠፈር ሲጠጣ መዋሉን አልወደደችለትም ነበር።

“ቆይ ቆይ ከረባትህ ትንሽ ተካንቷል” አለችና ሙሽራ እንደሚያሰብስ ሚዜ ፊት ለፊት እያስተዋለች አስተካክለችለት።

ቡኒ መልክ ሱፍ ኮትና ሱሪ ከብሩህ ቢጫ ሸሚዝ ጋር በጥቁር ቀይ ከራቫት ነው የለበሰው። ቀጠን ባለ ሰውነቱ ልክክ ብሎ እላዩ ላይ የተሰፋ ይመስላል። ሙሉ ልብሱን ያሰፋው ከሁለት ዓመታት በፊት በዳርምየለሽ አሳሳቢነት ነው።

“ኮት ስለሚያምርብህ ሙሉ ልብስ ብታሰፋ ይበልጥ ያምርብሃል” አለችው አንድ ቀን እንደዋዛ። እርሷን ለማስደሰት ገንዘብ አጠራቅሞ አሰፋ። ከዚያ በኋላ ለዓመት በዓል ቀንና ለ‘ነፃው እሁድ’ ውሎአቸው ሲገናኙ የሚለብሰው የክት ልብሱ ነበር። ተናኚስ ትወድለት ይሆን?

“እንዴት ነው?” አላት እሁቱን በወንድማዊ ፍቅርና ፈገግታ ቃኝት እያደረጋት።

“ሌላ ነው! መቼም ዛሬ መመለስህን እንጃ። ወንድሜ ባትሆን ይቆጩኝ ነበር” አለች ለሽንገላ ሳይሆን ከልቧ እያደነቀችለት። ከራሷ ይበልጥ ወንድሟ አምሮና ኮርቶ ማየት ያስደስታታል። -አስኝታዋ ነውና።

መስታወት ቢያይ ይወድ ነበር። ሆኖም የእሁቱን ትእዛብት አፈረ። ለዚያውም ቢቸግር እንጂ አለባበስን የሚያሳይ መስታወት በቤቱ የለም። እርሷ ካየችለት ይበቃዋል።

ተሰናብቷት ወጣ።

52

ከማዘጋጃ ቤት ፖስተር መለጠፊያ ሥር እንደ ፊልም ማስታወቂያ ደምቃና ጉልታ ቆማለች። የለበሰችው ሮዛማ ጉርድ ቀሚስ ጠርነቅ አድርጎ የዳሌዋንና የመቀመጫዋን ቅርጽ ከዓይን አግብቶታል። ከላይ የለበሰችው ባለ ጉንጉን አበባ ሀ ቅርጽ እንገትጌ ነጭ ሽሚዝም ወገሷ ላይ ጠበብ ብሎ ከወደጡቷ በመወጠር የምትፈነዳ አለዚያም የወገሷ ቅጥነት ለውነቷን መሸከም አቅቶት ቅንጥስ የምትል አስመስሏታል። -ቀይ ናት። ከእንገት በላይ ያላት ውበት ቢኖር ቅላጽና የፊቷ ጥራት ብቻ ነው። በተረፈ ዓይን ከጥርሷ የማይለይ፣ ገጽታ ሙሉ የደስደስ። ፀጉሯ አጠር ያለ ሲሆን ዘወትር በማይለየው ተኩስ ዛሬም አምሯል።

“ሌላ መስላለች!” አለ ባድናቆት ከበስተግራዋ አጠገሷ እስኪደርስ ውበቷን ከአለባበሷ ጭምር ገምግሞ። “እኔም ሌላ መስያለሁ!” አለ ራሱንም ከእርሷ ጋር አወዳድሮ በኩራት።

“መቼም ባታይኝ ላልፍሽ ነበር” አለ መለስ ስትል ሰላየችው።

“ለምን?”

“ሌላ ሆነሻል!”

“ይልቅስ አንተ ሌላ መስለሃል።”

አስፋልቱን ተሻግረው በእንዳለ መሪነት ወደ ፒያላ ወረዱ። -ለምሳ።

“ፊልም ይሻለናል ወይንስ ቴአትር?”

ከምሳ በኋላ ትንሽ ተዘናንተው እንዳለ ለተናጂ ያቀረበላት ምርጫ ነው።

“ለፊልም እንኳን ግድ የለኝም ቴአትር ብንገባ ግን አልጠላም።”

ባለቤት መሠረት ሲኒማ እንዲገቡ ለማግባባት አልሞከረም። ከመልሷ ሁለቱንም አማራጭ የወደደችለት አልመለለውም። ከሁለት አንዱን መርጣ ቢሆን ‘ይኼኛው ደስ ይለኛል’ አለዚያም ‘ይኼኛው ቢሆን እመርጣለሁ’ ትለው ነበር። ‘ግድ የለኝም’ እና ‘አልጠላም’ ምን አመጣው? ሊያስደስታት

የሚችለው ምን ሊጋብዛት ነበር?

ጭንቅ ቢለውም አንዴ ካቶ ወጥቷልና ባለመጥላት የተቀበለችውን ቴአትር ሊጋብዛት ወደ ሀገር ፍቅር ቴአትር አመሩ።

እንዳለ ከልቡ አይደለም ቴአትሩን የሚከታተለው። እንዲያውም አንዳንዴ ይረሳውና ሙሉ በሙሉ በራሱ ሀሳብ ይሰምጣል።

“እርሷስ ስለምን ታስብ ይሆን?” አለ በሃሳቡ የጉራጥ ሰረቅ አድርጎ እየተመለከታት።

“አሁን እውነት ከልሷ እየተከታተለች ነው? ሴቶች ሲባሉት ረቂቅ ፍጥረቶች ናቸው። ቅድም ልጋብዝሽ ሰላት ይኼን ያህል የምትመስለው ሴትዮ አሁን ተመስጣ አንዴ እንኳን ዓይኗን ከመድረኩ ያለመንቀላ የሚገርም ነው። አቤት ሴቶች! ስሜታቸውን ማመቅና መደበቅ ሲችሉ ሌላ ናቸው። እኔ ምንው ተቀነጠነጥኩ! ታውቅብኝ ይሆን? ትወቃ! ይኼ እሷም ብትሆን በቴአትሩ የተማረከች መስላ የምታስበው ስለኔ ሊሆን ይችላል። ‘የማነው ገሪብ’ እያለች። ማለት ይገባታል። ሁሉም ነገር ከወንድ ሲመጣ ያምራል። እስቲ ሰው ቆንጆ ልጅ ቴአትር ጋብዞ እጁን ትከሻዋ ላይ ጣል ለማድረግ ይፈራል? ባቅፋት ምን አለበት? መቼም ይኼ ሁሉ ትውውቅና ግብዣ ለምን መሆኑን አታውቅም ማለት የማይመስል ነገር ነው። ሊያቅፋት ያስብና አካባቢውን ገልመጥ ሲያደርግ የሁሉም ትኩረት ወደ መድረኩ ነው። ክፋቱ ከመድረክ የሚንፀባረቀው ብርሃን እንዲህ ዓይነቱን እንቅስቃሴ ለማጋለጥ በቂ ነው። ያ ሁሉ ሰው በተመስጦ ከቴአትሩ ጋር ልቡ እንደተሰቀለ እርሱ ለማቀፍ እጁን ማንቀሳቀሱ እንደ ነውር ከበደው። የእጁ እንቅስቃሴ ተመስጦአቸውን የሚረብሽና የሚታዘቡት መለለው። ፈራናም ሀሳቡን እርግፍ አድርጎ ቴአትሩን ከልቡ ለመከታተል ሞከረ። አልቻለም። ከፊት ለፊቱ የቴአትሩን ታዳሚዎች በአድናቆት አስተዋለ። በተለይ ወንድና ሴት ሆነው የተቀመጡትን። በእርሱ ግምት አስቀድመው ተስማምተውና መፋቀራቸውን አውቀው የገቡ በመሆናቸው ቀናባቸው። እንዳንዶቹ ያለምንም ጭንቀት ተቃቅፈው ከልብ ይመለከታሉ። ማንም ቢያያቸው ግድ ያላቸው አይመስሉም። እርሱ ግን ትወድለት አትወድለት ርገጠኛ ሳይሆን ቢያቅፋት ውጤቱ ፍቅር ሳይሆን ‘ትዕዛብት ለእናረት’ ቢሆንስ?

“እንዴ? ተው እንጂ ምን መሆንህ ነው!” ብላ እጁን ከትከሻዋ ላይ በማንሳት ወደ ጉን ብታስቀምጥለትስ? -አቤት ቅሌት! ከኋለኛው ረድፍም ሆነ ከጉናቸው የተቀመጡ ተመልካቾች ምን ይሉታል?

ከብዙ ፍርሃትና ጭንቀት በኋላ የመድረኩ መብራት ከታሪኩ ጋር

ሲደበዝገገ ጠብቆ ውስጠ ስሜቱ በፍርሃት እየራደ የሚንቀጠቀጥ እጁን ከትከሻው ትይዩ ወደ ጉን ሰደደ። እንደሚዝናና ለው ወደኋላው ተለጥጦ። አሁንም ግን እጁን ያሳረፈው ትከሻዋ ላይ ሳይሆን በእርሷ ወንበር የኋላ መደገፊያ ላይ ነው።

“አፍ!” አለችና ወደ ኋላዋ መለስ ስትል ትከሻዋ ክንዱ ላይ አረፈ። ልቧን አንጠልጥሎት የነበረው ትዕይንት በፈራችው መልኩ ሳይሆን በአስደሳች ሁኔታ ተቋጥሮ ተከታዩ ክፍል ሊጀመር ስለሆነ ረከታ ነው።

ተመስገን! ምንም አላለችውም። ተቃውሞ የላትም ማለት ነው። ክንዱን ሙሉ ለሙሉ ትከሻዋ ላይ አሳረፈው። ወደራሱ ሳብ አድርጎ ሳም ቢያደርጋት በወደደ ነበር። የሰውነቱ ሙቀት ጨምሮ ሱሪውን አስጨንቆታል። በአቀፈበት እጁ መዳፍ ትከሻዋን ጨመቀው።

“ግብግህን እየኮመኮምኩ ነው” አለችው በደከመ ሹክሹክታ ትከሻዋ ላይ ባሳረፈው ክንዱ በኩል የለቀቀባትን ስሜት ተቆጣጥራ።

“ወደሸዋላ!” አላት እርሱም በሹክሹክታ።

“በጣም! ታውቃለህ ከጠበኩት በላይ ነው የተደሰትኩት።”

እንዳለ ግብግሮው ስለተወደደለት ደስ አለው።

“እወድሻለው!” ማለት አለችው። ያ ግን ብስሉን ጥሬ ማድረግ ሆኖ ተሰማው። ካልወደዳት ለምን ቀጠራት? ለምን ጋበዛት? ምክንያቱን ሳትረዳ እንደማትቀር አለበት። ለመሳምና ለሌላውም በቦታው ሌላ ጊዜ እንደሚደርስበት አስቦ ተዝናንቶ እንዳቀፋት ቴአትሩ ተጠናቀቀ።

“ሳምንት ቀደም ብለን እንገናኝ” አለ እንዳለ ከቴአትር ቤት እንደወጡ ሻይ ጠጥተው ሲሸኛት። ሳምንት እሁድ አብረው ለመዋል ተለማምተዋል።

“በስንት ሰዓት?” አለች ተናኚ።

“አራት ሰዓት ቢሆን ጥሩ መሰለኝ”

“እጂ!” አለች ጭንቅላቷን በአዎንታ ነቅንቃ።

“የዛሬው ቦታ አራት ሰዓት”

“ሻርገ!”

“ፎጣም ይቻላል” አለ ሲያቃልዳት።

“ፎጣ የለኝም” ተሳሳቁ።

“ደስ የሚል ቀን ነው ያሳለፍነው። በጣም ተደስቻለሁ” አለችው ተናኚ በፈገግታ ተሞልታ በአመልካች ጣቷ ታክሲ እያስቆመች።

“ወደፊትም ብዙ ደስ የሚሉ ቀናት እንደሚኖሩን ተስፋ አለኝ” አላት እርሱም ፈክቶ።

የተሳፈረችበት ታክሲ መንገዱን ሲቀጥል እጇን አውለበለበችለት። አፀፋውን አውለብልበላት ራሱም ታክሲ ሊይዝ ወደ ምኒልክ አደባባይ ወጣ።

አራዳ ቡና ቤት እንደወትሮው ሁሉ በጠጪና በመጠጥ ትንቻቻለች። እንዳለ፣ ዶክተር አብደላና ሀብቴ ዝናቡም አንድ ጠረጴዛ ሞልተው ተቀምጠዋል።

“ይልቅ ከወሎ ይዘህ የመጣኸውን እኮ አልጨረስክልኝም” አለ ዶክተር ጨዋታቸውን በመቀየር።

“ከሞላ ጉደል ለሞኑን አጫውቼሃለሁ” አለና የቀረውን አለበ።

“ስለ ቃሉ አውራጃ ነዋሪዎች ባህልኮ አልነገርከኝም። ከዚህ ስንሄድ ከደሴ ቀድሞ የምትገኝ አውራጃ መሆኗን፣ ወይናደጋና ቆላማ ያየር ንብረት እንዳላት ነገረኸኝ ስለነዋሪዎቿ ባህል አልነገርከኝም።”

“እኔኮ በጣም ነው የምትገርመኝ ዶክተር!” አለና አድናቆቱን ለሃብቴ ሲገልጽ “አንድ ነገር እንደዋዛ ካጫወትከው ቃል በቃል አይረሳትም”

“የማስታወስ ችሎታው ከፍተኛ ነው ማለት ነው” አለ ሀብቴ አፋን ከለል እያደረገ።

“ከማስታወሱም ለኢትዮጵያዊ ባህላችን ያለው ጉጉትና ስሜት በጣም ነው የሚገርመኝ።”

“ኢትዮጵያዊ ባህላችን ምን ያህል እንደሚያጓጓና የሀገር ፍቅር ስሜቱ ምን ያህል እንደሚያቃጥል ከሀገሩ ርቆ ባህር የተሻገረ ነው የሚያውቀው። አየህ እኔ በፊት ያን ያህል ነበርኩ። ፈረንሳይ ሆኜ ግን በጣም ይሰማኝ ነበር። ሌላው ስለአገርህ በታሪክ የሰማውን፣ ከመጸህፍት ያነበበውን ይዞ ለማረጋገጥ ሲጠይቅህ አላውቅም ማለቱ እንደት ያሳፍራል መሰለህ። አገሬን አላውቅም ማለቱ፣ እራሴን አላውቅም የማለት ያህል ነው። ካገር ሲርቁ ሁሉ ነገር ይናፍቃል። ሁሉ ነገርም አምሮ ይታይሃል። እዚህ ሆነን የምናንቋሽሸውና የምናጥላለው ነገር ሁሉ ራቅ ስንል ተወዳጅ ሆኖ ትዝ ይላል። አገሬን እንደምወዳት ያወቅኩት እዛ ሆኜ ነው” አለ ዶክተር።

“እኔ እንዲያው ያሳደርከብኝን አድናቆት ለመግለጽ ያህል ነው” አለ እንዳለ።

ጥቂት ዝምታ ለፈነና እንዳለ ገለጸውን ቀጠለ።

“ሁሉን በዝርዝር ሳይሆን ያው እንደለሞኑ የማስታወሰውንና ለየት ያሉትን ነው የምነግርህ።”

“ሴቢያንን ይሁን” አለ ዶክተር በጉጉት ጆሮውን ሰጥቶት። ሀብቴ ዝናቡም ወደ ሳይሆን ለሸረበው ተንኮል የሀሳብ ድር እያደራ እዳማቷ መሰለ።

“አንደኛው ስለ ቃሉ አፋሮች ነው። በጣም አስገራሚ የሆነ የህዝን ሥርዓት አላቸው። ሰው ሲሞት ህዝንተኞቹ የሚያለቅሱት ቅቤ ተቀብተው ሲሆን የሚቹ ሬሳ ከፊን አይለብሰም። ጉድጓድ በመቆፈር ፋንታም ካብ ይክቡና ሬሳውን ውስጡ ይጨምሩታል።”

“በርግጥ ያስገርማል። በአንዳንድ ብሔረሰቦች እንኳን በሃዘን ጊዜ ካለፈ በኋላ ለበርካታ ወራት ቅቤ መቀባት ነውር ሲባል እነርሱ ደግሞ ተቀብተው ማልቀስ! ታዲያ ይኼ የባህል ሕብረቀለም ኢትዮጵያውያንን ከሌላው ልዩ አያደርገውም ትላላችሁ! ተቃራኒ ቀለማት ተባብረው እንደሚደምቁት ማለት ነው። እሺ ቀጥሎ እንዳለ”

“ሌላው ደግሞ ስለ አርጉባ ብሔረሰብ ነው። ከእነርሱ ባህል ያስደነቁኝ ሦስት ነገሮች ናቸው። አንደኛው ለየት ያለው የምግብ እዘገጃጀታቸው ነው። ከብት ያርዱና ትልቁን አንጀት ይነፉታል። ከዚያም ለጋውን ከትፈው ቅመማ ቅመም ይጨምሩና ነፍተው ባዘጋጁት አንጀት ውስጥ ይጠቀጥቃታል። ያንን በቃ ጭላ ላይ ሰቅለው መመገብ ነው። በዚህ ሁኔታ የሚያዘጋጁት ምግብ እስከ ሦስት ዓመት ተሰቅሎ ቢቀመጥ አይበላሸም። ሌላው ደግሞ ከአርጉባዎች ባህል ያስደነቁኝ የክብት ሞራ ቀቅለው ሲቀልጥ በጨርቅ ወይንም በማግ ላይ በማርጋት ለመብራትነት ይጠቀሙበታል።”

“ሻማ ማለት ነው!” አለ ዶክተር አድናቆትን በሚያሳይ ፈገግታ። እንዳለም በአዎንታ ጭንቅላቱን ነቀነቀ።

“አንድ ይቀርሃል። ሦስት አይደለም ያልከኝ?” አለ ዶክተር ለሌላ መደነቅ ጓጉቶ።

“አዎ የቀረኝ ባል ስለሚሞትባት ሴት ነው። በአርጉባ ብሔረሰብ ባሏ የሞተባት ሴት ‘አገል’ የሚባል ከባሏ ጨርቅ ላይ የሚወሰድ ቁራጭ ራሷ ላይ ይደረግላታል። ቅቤ ሳትቀባ ጢስ ሳትሞት ፀጉሯን ሳትቆረጥ እስከ አራት ወር ትቆይና ድግስ ተደግሶ ራሷ ላይ ያለው ጨርቅ ይነሳላታል።”

“ተመልከት እንግዲህ ኢትዮጵያዊ ሆኖ እንደሞዛይክ ተኾጉርጉሮ ያማረውን ይኼን ባህል አለማወቅ በደል አይደለም?” አለ ዶክተር ስለ አገሩ ባህል በስፋት አለማወቁ ቆጭቶት። ፈረንሳይ አገር አብረውት ይማሩ ለነበሩት ጓደኞቹ ይኼን ቢነግራቸው ምን ያህል ይደነቁ አንደነበር አለበ።

“ቦን! ደሀና” አለና ለራሱ ሌላም እንዲያሟውተው ጠየቀው “ካላስለቸሁ!”

“ኖኖ ምንም መሰልቸት የለም። ብድሬን እኮ ነው የምከፍለው። እኔ ስለ አውሮፖና አውሮፖውያን እንደምውተውትህ እኮ ነው። ከዛ በፊት ግን ውሃና ፍላሽ ደርሼ አንድመጣ ይፈቀድልኝ” አለና ተነሳ።

* * *

ቀኝ እጁን በኩቱ ኪስ አስገብቶ ወደውስጥ ሲዘልቅ በቁጭትና በጉጉት አይን ተከተለው። ልቡም ዓይኑን ተከትሎ ቆመና አንዳች ስሜት ወረረው። ወደራሱ ቁጥጥር ሥር አስገብቶ የበላይነቱን ለማረጋገጥ ሲያሸምቅ የኖረውና በበታችነት ስሜት የተመረዘው አዕምሮውም የጥቃት ቀስቱን አነጣጠረ።

“እኔም ልተንፍስ መሰለኝ?” አለና ዶክተርን መጣሁ በሚል አተያይኖ ሁኔታ ትቶት እንዳለ በሄደበት አቅጣጫ ተከተለው።

ዶክተር እሺታውን ባንጉቱ ይግለጽለት እንጂ በዛው ቢቀርም ደንታ አልነበረው። ለምን እንደሆነ ለራሱም ባይገባው ሃብቴን ገና ሲያየው አልወደደውም። የበደለውም ሆነ ያደረሰበት ጉዳት የለም። ስላለፈ ህይወቱም ሆነ ስላለበት የሚያውቀው ክፉና በጉ የለም። ትውውቃቸው ከዛሬ ጋር አራት የመጠጥ ቀናት በዚያው ቡና ቤት ነው። እንዲሁ ብቻ ያስጠላዋል።

ራሱ ማታ እንዳለ ሲያስተዋውቃቸው አላማረውም ነበር። የተልፈለፈለ አጨባጠ፣ እሽኩርምም አስተያየትና አነጋገሩ ተባዕታዊ ተፈጥሮና አቋሙን የሚቃረን ነው። ልምምጥ ከሚመስለው ትህትናው ጀርባም የተደበቀ ተንኮልና ሚስጥር ሳይኖር እንደማይቀር ጠርጥሯል።

ይሁን እንጂ ጥርጣሬውም ሆነ ጥላቻው በይፋ እንዳይታወቅበት ተጠንቅቋል። ከእንዳለ ጋር አንድ ቢሮ እስከሠሩ ጥብቅ ጓደኝነት ቢቀር ቅርርቦሽ እንደማይጠፋ ገምቶ ሁለቱንም በአንድ ዓይን ለማየት ሞክሯል። ልቡ ግን ለዘላቂ ጓደኝነት ሳጪው እንዳለ አድልቶ ኮከቡ ያልገጠመለትን ሀብቴ ማግለሉ አልቀረም። ከሁሉም ከሁሉም ዝምታ ማብዛቱን አልወደደለትም።

እንዳለ ግን ጥሩ ጓደኛ ሊሆነው እንደሚችል የተረዳው ገና የተገናኙ ሰዎች ነው። ከመጠጥ ባሻገር ሁለገብ ጓደኝነት እንዲኖራቸው ለማድረግ ቢመኝም ጊዜና ሁኔታ አላመቸውም።

* * *

“ሸኖ ወርደናል!” አለ እንዳለ እየ... የመፀዳጃ ቤቱ መዝጊያ ትከሻውን ገፋ ስላደረገው። ተይዟል ማለቱ ነበር ለጉዳዩ ብዙም ሳይጨነቅ።

“እንድሸ?” አለና ቁና ቁና እየተነፈሰ በሰመመን ፈገግ አለ። ግራ እጁን በእንዳለ ትከሻ ላይ ጣል አድርጎ ፍቅረኛዋ እንደሚያሸከረምማት ለጃገረድ እየተቅለሰለሰ።

እንዳለ በሁኔታው ግራ ተጋብቶ የሱሪውን ዚፕ ወደላይ ሳበና ፊቱን

ወደ ሷላው መለሰ። ሀብቱ በፋን ከሷላው ዘግቶ ተደግፎት ቆሟል። ፊት ለፊት ተፋጠጠ።

እንዳለ የሀብቱን ቁልምጫ ትርጉሙ አልገባህ ብሎት በሀሊናው ማሚቶ ቃሉን እየደገመ ከፊት ለፊቱ ፈዞና ነፍዞ ከቆመው በድን ጋር አዛምዶ ለመረዳት ሞከረ። ሁኔታው የፀብ አይመስልም። ደግሞም እርሱ እስከሚያውቀው ለፀብ የሚያደርስ ግጭት የላቸውም። የስካር እንዳይለው ሀብቱን እስከሚያውቀው ዛሬ ከጠሉት በላይም ሲጠባ ስክሮ አያውቅም። የሚቀጥል እንቅስቃሴውንም ሆነ ንግግር ለማወቅ ቸክሏል።

ሀብቱ በበኩሉ አዕምሮውን ሲያስጨንቀው የከረመው ሁለት ዓይነት ፍላጎቱ ተሳክረዋል። እርሱ እንዳለን ያጠመደበት ምክንያት የጥላቻ ነው ወይስ...? አሁንከ የትኛው ፍላጎቱ ነው ተከትሎት እንዲንደረደር የገፋፋው? በሀሳብ ፈዝዞ አስተዋለው።

አብረው አይተዋት ቀድሞ ሲያናግራት፤ እርሱን ሽቅርቅናና መልክ መልካሙን አመናጭቃ በሸሸችው ልጃገረድ የተመረጠና ልቧ እስኪጠፋ የተፈቀረው እንዳለ፤ ለሴትም ሆነ ለአለባበሱ ግድ የሌለው በእርሱ ዓይን ‘ጭገረት ፊቱ’ እንዳለ፤ ቀድሞት የተቀጠረውና ባለዲግሪው እርሱ እያለ የዩኒቨርሲቲን አጥር ሳይነካ ከሷላው ተቀጥሮ በአለቆቹ የሚደነቀው እንዳለ፤ ሀሊናውን እንደ እሾህ እየቆጠቆጠ ባየው ቁጥር በበታችነት የሚያብጠው እንዳለ፤ የመንፈሱ ጠላት ነው። ሲያየው ቀርቶ ስለእርሱ ሲያስብ ያመዋል። ጥርሱ ቢስታለትም። ጦር ሰብቆ ጋሻ ነቅንቆ ያልመጣበት ቸል እያለና የዘረጋለትን ገመድ እንደዋዛ እየበጣጠሰ ውስጣዊ ሰብዕናውን የሚያኮስምን ብርቱ ጠላት። ሲጠሉት ባለማወቅ ወደ፤ ሲርቁት ባለማወቅ ቀርቦ፤ ሲከፉት ታምኖ ራስን የሚያስጠላ ከራስ ጋር የሚያጣላ በቀል የማይገኝለት ጠላት። ሳይከታተል ሳያጠቃ ከእግሩ ሥር የሚወድቁለት ጠላት። እንዲህ ነው እንዳለ ለሀብቱ።

ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ደግሞ በሁለት ምክንያቶች ወንድነቱን ሲመኝና ሲያጠምደው ቆይቷል። አንድም የጤና ይሁን የበሽታ የሰቃይ ይሁን የእርካታ እየተምታታበት አዕምሮውን ሲረብሸውና ውስጠ ስሜቱን ባልተለመደ መልኩ እያመሰ ሲያፍተለትለው የከረመውን እኩይ ፍላጎት እንዲያስታግስለት። አንድም ለራሱ ያጣውን ተፈጥሮአዊ የስሜት ፀጋ እንዳለንም አሳጥቶ የደረሰበትን የህይወት ግፍና በደል ሲያጋባበት።

ለሁሉም በአንድ መንገድ ይፈልገዋል። ይበቀላቸዋል። ይኼ መንገድ፤ ይኼ ምስጢራዊ ወጥመድ የስሜቱ ማለታገሻ የጥላቻውም መጨረሻ ነው። አስተማማኝ የጊዜና የቦታ አጋጣሚ የሚጠይቅ።

የጉዳዩን ክብደት ሲያስበው አሁን ያለብት አጋጣሚ እመቸነት አጠ ራጠረው። ከዚህ በተሻለ ሌላ አጋጣሚም ሊያገኘው እንደማይችል አሰበ። ከቢሮ በስተቀር አብሮት ላለመሆን ሲሸሸው እንደቆየ ያውቃል። ይህንንም አጋጣሚ ሊያገኝ የቻለው ረቡዕ ዕለት ከሥራ እንደወጣ ወደት እንደሚሄድ ተከታትሎት ነው። የመጀመሪያው ዕለት በአጋጣሚ የተገናኙ ቢያስመስልም ከዛሬ ጋር ሦስቱን ቀናት ከቢሮ አብሮት ነው የመጣው። ጨዋታቸው ከአንገት በላይ ቢሆንም።

አቀባብሎ ምላጭ ከተላበ በሷላ ጥይቱን ለማስቀረት መሞከር ዒላማን ስቶ ራስን ለአደጋ ከማጋለጥ በቀር ከወንጀለኛነት አያድንም። ሀብቱም ሲያልም የከረመውን ዒላማ በቅጽበታዊ ስሜት አቀባብሎ ምላጩን ስበታል። ያሰበው እንዳይታወቅበት ምንም ዓይነት ምክንያት ሊያቀርብ እንደማይችል ታየው። በጥያቄና በመደነቅ ያፈጠጠብት ድፍርስ ዓይኖች አስፈሩት።

“ስሞክ” አለ ግራ አጁን በእንዳለ ትከሻ ላይ እንዳሳረፈ ቀኝ እጁን በለበሰው ኮት የውስጥ ግራ ኪስ ሰዶ። ሲጋራ እንደሚያወጣ ሰው።

እንዳለ ከዓይኑ የገባውንም ሆነ የሰማውን ማመን አልቻለም።

“ቀጥ ብለህ ቁም!” ነበር ያለው ከመቅጽበት ወደ አውሬነት ተለውጦ።

“ምንም ዓይነት የጥቃት ሙከራ ብታደርግ ውጤቱ ያልተጠበቀ ይሆናል” አለ ሀብቱ ድምጹን ዝቅ አድርጎ። አነስተኛ ስለታም ሰንጢ በእንዳለ ጉሮሮ ሥር ስያፍ ደቅኖበታል።

እንዳለ ድንጋጤና መገረም እንደወረረው ደርቆ ቀርቷል። ምንም ዓይነት እንቅስቃሴም ሆነ ንግግር ለማድረግ አልሞከረም። ግራና ቀኝ በኩቱ ኪስ ውስጥ የሸጉራቸው እጆቹን በገዛ ራሱ እንዳስራቸው በቁጭት አሰበ።

“መጥሮ ልማድ!”

ሌላው ቀርቶ ፊቱ ላይ ያረፉትን የምራቅ ፍንጣቂዎች ለመጥረግ ቢሞክር ከርሱ ይልቅ የሀብቱ ሰንጢ እንደሚቀድም ገምቶ ጥቂት ፋታ የሚያገኝበትን የማዘናጊያ መንገድ አሰላለለ። ምን ቢለው ነው ሊያዘናጋው የሚችለው? ፍላጎቱ ምን እንደሆነና ሰንጢ የደገበት ለምን እንደሆነ አያውቅም። ለሰንጢ መምዘዝ ቀርቶ ለኩርፊያ እሚያደርስ ፀብ የላቸውም። በበኩሉ የሚርቀው ሀብቱን በሀብቱነቱ ሳይሆን ከዳርምየለሽ ጋር አያይዞ ከጠላቸው አራት ኪሎና እካባቢው ባልተለየ ስሜት ነው። ስለዳርምየለሽ ያየውንና የሰማውን እያነሳ መንፈሱን እንዳይረብሸው። በሥራም ቢሆን

የየራሳቸውን ድርሻ ከመወጣት ባሻገር እንደኛው በሌላው ላይ ጣልቃ ገብተውም ሆነ በጋራ የቢሮ አጠቃቀም አለመግባባት ፈጥረው አያውቁም። ከዚህ በላይ በህላቡ የመጣለት ነገር የለም።

“ምንድነው ፍላጎትህ?”

“ምንም” አለና ቅልሽልሽ ኮስተርተር በሚል ድብልቅ ስሜት ቀጠለ።

“ካንተ እምፈልገውና አንተን የሚጉዳ ምንም ነገር የለም። ልዘርፍህ ወይንም ልገድህ አይደለም ያስገደድኩህ። እንዲያውም ማስገደድ አይባልም።”

“ታዲያ ምንድነው እሚባለው ሳላስብና ሳልጠብቅ በንደኝነት ስም ሰንጢ መወደርህ ፍትር መሆኑ ነው?” አለ እንዳለ እስካልተንቀሳቀሰ ምንም እንደማይደርሰበት ስለተረዳ ተረጋግቶ።

“ተቸግረ ነዋ! ምናልባት እምቢ ብትለኝስ?”

“ምኑን?” አለ እንዳለ ያልያዘውን የሌለውን ነገር አምጣ እንዳይለው ሰግቶ።

“እጆቼህን ከኪስህ እንዳታወጣ! ድምጽህን ደሞ ቀንስ!” አለ ኮስተር ብሎ በማስጠንቀቅ።

“እንዴ! ለክሯል ማለት ነው ወይስ አብዱል?” አለ በልቡ ከደቂቃ በፊት የሚያውቀው ሀብቴ መሆኑን ተጠራጥሮ።

የሚያደርገው ጠፍቶት በፍርሃትና በጀብደኝነት ስሜቶች መሃል ተወጥሮ ሲጨነት ሀብቴ በዓይኑም በእጁም በሁለመናው እንቅስቃሴ ጭምር አንድ ነገር ጠየቀው። ምን እንዳለው ቢገባውም የተጠየቀውን ከመፈፀም እንደምንም ተናንቆት እድሉን ለመሞከር ቆረጠ። ነገር ግን ጉሮሮው ሥር ተስተካክሎ የተወደረው ሰንጢ የቆረጠ ሀሞቱን አቀዘቀዘውና የጭንቀት ላብ አስመጣው።

“ከዚያ በኋላ ግን ሌላ ከኔ የምትፈልገው ነገር የለም?” ሀብቴ ጭንቅላቱን ግራና ቀኝ ነቀነቀ። የለም ለማለት። ከዚያ በኋላም የሚፈልገው ነገር መኖሩን ልቦናው እያወቀ።

“እሺ ቶሎ በላ! ሁለታችን ባንድ ሽንት ቤት ለንቆይ ሰው ምን ይለናል?”

“የፈለገውን ይበል። አንድ ዐይነት ተንኮል አስባለሁ ብትል በዚህ ሰንጢ የመጨረሻ ቀንህ ይሆናል” አለና ሰንጢውን ከእንዳለ ጉሮሮ ለር አንስቶ መስናዶ ጀመረ።

“እሺ እኔ በምኔ እንትን ልበል?” አለ ኪሱ እንደገባ የታሰረ እጁን እያሳየው “ማውጣት ትችላለህ” አለው ሰንጢውን በጥንቃቄ ጨብጦ።

እንዳለ ሀብቴ ሊያውራው የፈለገውን ድራማ ሲያስበው ዘገነነው።

እጁን ከኪሱ ለማውጣት በተሰጠው ፈቃድ አስታክኮ ድራማውን ለመቀየር በቅጽበት ወሰነ። እናም ከኪሱ የወጡት ሁለቱም እጆቹ ወደ ሀብቴ ሰንጢ የያዘ ቀኝ እጅ ተወረወሩ።

ሀብቴ ያ እንዳይሆን ተጠንቅቆ ቢቆይም ለሆድ የሰነዘረው በእንዳለ ግራ እጅ ላይ አረፈና ተያዘ። ከዚያ በኋላ ወደ ጉልበቱ የወረደ ሱሪው እግሮቹን እንደልብ ለማንቀሳቀስ አላመቸውም። በግራ እጁ እርዳታ የተያዘ ቀኝ እጁን ለማስለቀቅ ታገለ። እንዳለ ገፋ አድርጎ በመሳብ ራሱን ወደ ጉን አገለለና ከመዝጊያው ጋር አሳተመው። በዚያው እንቅስቃሴም ከስር በእግሩ ጠረበው። ከዚያ በኋላ ሀብቴ ሚዛኑን ጠብቆ ራሱን መከላከል ሰላልቻለ ሰንጢውን ተቆማ። እንዳለም እንደነጠቀው በእልህና በንዴት ተውጦ መቀመጫው ላይ ሰካበት።-ሰንጢውን።

ሀብቴ ደመነብሱን እየተፈራገጠ ሲጮኽ እንዳለ ከተጉዳው የግራ እጁ አመልካች መሃል ጣቶች የሚፈስሰውን ደም በመሃረብ እየጠረገ ሰለሚሰማው ጥዝግዜ ሳይሆን እንዴት እንደሚያመልጥ ያስባል።

የቆርቆሮው መዝጊያ በሀይል እየተደበደበ ነው። ለመፀዳጃ ቤቱ ራቅ እንዳለ የንቦች ሁካታ ይሰማ የነበረው የቡና ቤቱ ጫጫታ ቀረበው።

“ክፈት!”

“ምንድነው እሱ?”

“እንስበረው እንጂ!”

“ፖሊስ ይጠራ”

54

ሦስተኛ ፖሊስ ጣቢያ ታስሮ አደረፍ አሁኑ ጠዋት በዶክተር አብደላ ዋስትና ተፈታ። “መጀመሪያ እነርሱን አድርስን ወደ እኔ ቤት ብንሄድስ?” አለ ዶክተር ከፖሊስ ጣቢያው ወጥተው በበላይ ዘለቀ መንገድ ቁልቁል መኪናውን እያሸከረከረ።

እንዳለ መልስ ለመስጠት አመነታ። ከተናኚ ጋር ለዛሬ የያዘው ቀጠሮ እንዳይስተጓጎልበት ሌሊቱን ሲያስብ ነው ያደረው። መቅረት እንደሌለበት ይሰማዋል።

“ይሻልሃል እንድዬ” አለች አስቴር የእንዳለ ዝምታ እንድትናገር ገፋፍቷት። ትናንት ማታ ወንድሟ መታሠሩን የማታውቀው ዶክተር በስልክ ሲነገራት በጣም ደንግጣ ነበር። እድሜ ልኳን የምታየው ስላልመለሳት ለሌላ ቁጭ ብላ ስታለቅስና ስትተክዝ ነው ያደረችው። ወፍ ሳይንጫጫ ከአባቷ ጋር ፖሊስ ጣቢያው በር ላይ መንቆራጠጥ ጀመሩ።

አሁን ታዲያ ከእርሷ ጋር እንዲውል ብትመኝም ወንድሟን ያስፈታላት የዶክተር አብደላ ባለውለታነት ስለተሰማት ነው ጥያቄውን እንዲቀበል የፈለገችው። ወዲያውም ዶክተር አብደላን ከመሰለ ቁምነገረኛና ትሁት ምሁር ጋር አብሮ መዋሉ የወንድሟን ትልቅነት የሚያሳይ ስለመሰላት። እንዲህ አይነት ጓደኛ እንዳለው እስከዛሬ እንዴት እንዳልነገራትም ሊገርማት ነው ያረፈደው።

“ፕሮግራምህን እንደሁ የሰረዝከው መስሎኝ ነው” አለ ዶክተር የእንዳለ ዝምታ ለምን እንደሆነ ገብቶት።

እንዳለ መንገድ ከጀመሩ ለሦስተኛ ጊዜ ሰዓቱን ተመለከተ። ሦስት ሰዓት ተኩል። ለቀጠሮው የቀረው ግማሽ ሰዓት ብቻ ነው። በግማሽ ሰዓት ቤቱ ደርሶት ገላውን ታጥቦ ልብሱን ቀይሮ ሊመለስ እንደማይችል አሰበ።

“ከእንግዲህ እንኳን አልደርስም”

“መደበኛ ፕሮግራምህ ከቀረ በቃ እኔ ቤት እንሂድ።”

እሺታውን ገለፀለት። ከይሉኝታው እየተሟገተ። ቀጠሮ ማፍረሱ ተሰምቶታል። ለዛሬ ደግሶት የነበረው የፍቅር ውሎ መቅረቱም ቆጭቶታል። ምንም ሊያደርግ አይችልም። በስልክ አጋጣሚውን ገልጾ ይቅርታ ሊጠይቃትና ሌላ ቀጠሮ ሊያስይዛት ወሰነ። ከዚያ የሚሻል አማራጭ የለውም።

አሁኑኑ ደውሎ ቅሪ እንዳይላት የሰጠችው ስልክ የቢሮ ነው። በዚሁ ቀጠሮው ቦታ ተገኝቶ ሲነገራትም አስቦ ነበር። እንደዚያ ቢያደርግ ደግሞ ቅድሚያ የሚሰጠው ጉዳይ መኖሩን እንጂ ከአቅም በላይ የሆነ ችግር እንዳጋጠመው የሚገልጽ መንገድ አልመስልህ አለው። አብሯት ለመዋልም አልተዘጋጀም። ያልተበጠረው ፀጉሩና ሳምንቱን ሙሉ የለበሰው የዘወትር ልብሱ እርሷ ሆና ትመጣለች ብሎ ከገመተው አንፃር የአሽከርና እመቤት ያህል እንደሚያለያየው ተሰምቶታል።

የጊዮርጊስን አጥር ተታክከው በማዘጋጃ ቤት መርካቶ ሲታጠፉ ሳምንት እርሱን ስትጠብቅ ቆማበት የነበረውን አካባቢ በአይነቱ ቃኝት እደረገ። ቅር እያለው።

“እዚህ ሠፈር ነው ያደግከው?” አለ ዶክተር የእንዳለ አባትና አህት ከመኪናው ወርደው በምዕራብ ሆቴል ቁልቁል ሲወርዱ እያስተዋለ።

“አዎ! ከሊስትሮ ጋር ልጅነቴን ያሳለፍኩት እዚያች ስር ነው” አለ ከሆቴሉ ጥገ ሱቅ በደረቴና ሊስትሮዎች ወደተለከሉበት እያመለከተው።

“አይ መርካቶ!” አለ ዶክተር በመደነቅ “በቃ እሁድ የለ ቅዳሜ ወር ውር ባይ አይጠፋም!”

“እንዴት ይጠፋል! በሺዎች የሚቆጠሩ ጉሮሮዎች መክደኛ እኮ ነው። እንደ ትላልቆቹ አዳራሾችና ሱቆች ትናንሾቹም ዳር እስከዳር ቢዘጉና መደቦች ሁሉ ቢነሱ እሁድ እሁድ የሰንት ድሃ ወስፋት እንደሙኸ ያድር ነበር።”

“መቼም በእንዲህ ያለ አካባቢ ማደግ ጠንካራ ሰብዕናን የሚቀርጽ ይመስለኛል” አለ ዶክተር መኪናውን እያስነሳ።

“እንዴት?”

“ህይወትን በየፈርጁ ታያታለሃ! መርካቶ የሌለ ህይወት የለም። ድህነት፣ ሃብት፣ ሌብነት፣ ሥራ፣ ልመና፣ ችሮታ፣ ማጭበርበር፣ መታመን፣ እብደት፣ ጤንነት ባጠቃላይ ጉለቁልናና ምቹት ተወሳሰበውና ተቀላቅለው የሚገኙት መርካቶ ነው። በእነኚህ መሃል ተወልዶ ማደግ ደግሞ ጠንካራ ሰብዕና እንዲኖርህ ያደርጋል ባይ ነኝ” አለ ዶክተር።

“መወለድና ማደጉ ምን ትርጉም አለው ብለህ ነው? በበኩሌ ጠንካራ ሰብዕና የሚቀረፀው ከተፈጥሮ ባህርይ ጋር በተያያዘ መልኩ እንጂ ተወልደው የሚያድጉበት አካባቢ ብቻውን ወሳኝነት ያለው አይመስለኝም” አለ እንዳለ።

“አለው እንጂ፤ ወሳኝ ነው ባይባልም ከፍተኛ አስተዋጽኦ አለው። እየህ ለሰብዕናህ ጥንካሬ በአካባቢህ ያለው ማህበራዊና ኢኮኖሚያዊ እንቅስቃሴ በአንተ አስተውሎትና ግንዛቤ ላይ ትልቅ ተጽዕኖ አለው።”

“በበኩሉ የጠቀሰከው ነጥብ ለሰብዕና ጥንካሬ ብቻ ሳይሆን ለሰብዕና መላላትና መልፈሰፈሉም አስተዋጽኦ ሊያደርግ ይችላል ነው የምለው” አለ እንዳለ ብዙ ለመከራከር ዝግጁ በሆነ ሰሜት።

“ምን ለማለት እንደሌለንከኩ አልገባኝም” አለ ዶክተር ዝግ ብሎ በሲኒማ ራስ ወደ ተክለሃይማኖት አቅጣጫ እያሸከረከረ።

“ማለት የፈለግኩት ጉዳትና ጥቅም ሁልጊዜም ተመዛዛኝ ናቸው ነው። በአካባቢህ ላይ ጥልቅ ግንዛቤና አስተውሎት እንደሚኖርህ ሁሉ ሳይኖርህም ይችላል። ለምሳሌ አሁን ባነሳነው መርካቶ አካባቢ ማደግ ጠንካራ ሰብዕናን ሊቀርጽ የመቻሉን ያህል ደካማ ሰብዕናንም ሊፈጥር ይችላል ነው። መቼም ጠንካራ ሰብዕና ስትል ችግርን በየፈርጁና በየመጣጡ ተቋቁሞ ሊወጣ የሚችል ማለትህ መሰለኝ” አለና ዶክተርን በጥያቄ አስተዋለው። ዶክተር ጭንቅላቱን በአዎንታ ነቅንቆ አረጋገጠለት።

“መቋቋም ተሰናት ራሱን ጥሎ ሰብዕናውን አካላዊና የሚኖርሰ የለም? አሁን መርካቶ ያደገ ሁሉ ጠንካራ ሰብዕና ያለው ነው ብለህ ታስባለህ? በርግጥ እንዳልከው የሌለ ህይወት የለም። ያ ማለት ግን እዚያ ያደገ ሁሉ ሁሉንም ዓይነት ህይወት ይገነዘባል ማለት አይደለም። አጠገቡ ያለው ለማን ለምን እንደሚለምን፤ ሀብታሙም ለምን ሀብታም እንደሆነ፤ ሌባው ለምን አንደሚሠርት ለሰከንድ እንኳን የማያሰብ ወይም ማሰብ የማይፈልግ ሞልቷል። ከየአቅጣጫው በጥልቀት ቢያሰብና ቢያገናዝብም እንኳ በሰብዕናው ከሚጠነክር ይልቅ ህይወትን ለመጥላትና ለመናቅ፤ አልፎ ተርፎም ለተሰፋ መቆረጥና ለመውደቅ የሚደርስም አለ። ደግሞም አንድ ነገር ልጠይቅህና ሰብዕናን ደካማና ጠንካራ አድርጎ ለመቅረጽ ተለይተው የተወሰኑ አካባቢዎች አሉ?”

“እንደዚህ እንኳን ማለቱ ሳይሆን ለምሳሌ በአዲስ አበባ ከሌሎች ይልቅ የመርካቶ አካባቢ ምስቅልቅል የኑሮ ውጣ ውረድና ገጽታ ስላለው ህይወትን በቀላሉና በቅርብ ለመገንዘብ ይረዳል፤ በሚል መነሻ ነው” አለ ዶክተር የእንዳለ ጥያቄ በቀጥተኛ አሉታም ሆነ አወንታ ለመመለስ አስቸጋሪ ሆኖበት።

ሠንጋታራ ሲደርሱ ዶክተር መኪናውን አቆመና ቁርስ ሊበሉ ወረዱ። ምን ጊዜም ቢሆን የተለያዩ ሃሳብ ይዘው ሲከራከሩ ከቆዩ የሚያቆሙት በእመን አላምንም ደረቅ ሙግት ሳይሆን ከሁለት አንደኛቸው በዘዴ በሚያመጡት ሌላ ሃሳብና ምክንያት ተቋርጦ ነው። በዚህ ሁለቱም ስለተግባቡ ዳግመኛ አያነሱትም።

“ምናልባት አየህ፤ እቤት አስቀድሜ ስላልነገርኳቸው እስኪሠራ ትጉዳለህ ብዬ ነው” አለ ከራሻት ባያስርም ደራቱ ላይ የሸሚዜን ጦርዝ እየነካካ።

“እኔ እንኳን መዋልም እችል ነበር” አለ እንዳለ ቢገደረደር። ማታ ራቱን ስላልበላ ሳይነጋ ነው የሞረሞረው። እሁቱም ብትሆን ከመደንገጧ ብዛት ዓይኑን ማየቷን እንጂ የሚበላ እንደሚያስፈልገው አለማስቧን ጥዋት ስትመጣ ምንም ነገር ካለመያዟ ተረድቷል።

“ባገር ሰላም ለምን ጽምህን ትውላለህ! እኔም ብሆን ቁርሴን አልበሳሁም። ቀማምሰን ብንገባ አይጉዳንም።”

55

ዶክተር አብደላ ከወላጆቹ ጋር ነው የሚኖረው። በሰፋት ከተንጣለለው ባለ አንድ ደርብ የወላጆቹ ሺላ በብሩህ ሰማያዊ የግድግዳ ቀለም የተዋበው ሰፊ ክፍል የእርሱ ነው። መኝታውም ማረፊያውም።

የላሊበላና አክሱም ሀውልቶች፤ የባባይ ፏፏቴ፤ የአፄ ቴዎድሮስ ፎቶ ግራፍ፤ ቱርኬሬል፤ አርክ ደ ትሪምፍ፤ ሻንዝ-ኢ/ዚ... በግድግዳው ዙሪያ ራቅ ራቅ ብለው ተስቅለዋል። በክፍሉ መሃል ለመሃል አራት ምቹ ወንበሮች ባጀቧት ድንክዬ የመለታወት ጠረጴዛ ሙሉ የውጪ ሃገር ጋዜጦችና መጽሔቶች። በባለ ሦስት ተካፋች ረዥም ቁምሳጥን ውስጥ በአራት ደረጃ ጢም ያሉ ወፋፍራም መጻህፍት። እነኚህ ናቸው የዶክተርን የተቀናጣ ህይወት ከሚያሳዩ ሌሎች ውድ ነገሮች ሁሉ ልቀውና ደምቀው እንደገባ የእንዳለን ዓይን የሳቡት። እንኳን ለፖስተር በጋዜጣ ለማሳመር ሙቅ እንደልሰን መርጉልኝ የሚል የቤቱ ግድግዳ፤ አለው ለመባል የሚበቁ ከሆኑ ያሉትን ጥቂት መጻህፍት የጠፈረባቸው ካርቶኖች ከአልጋው ስር እንዳሉ፤ በዕድሜ የምትበልጠውን ከንድ በክንድ ጭንቅታም የመጻፊያ ጠረጴዛ፤ በልቡ አሰባቸውና በዶክተር አብደላ ላይ መንፈሳዊ ቅናት አደረበት።

“ባንተ ከደረሰው መጥፎ አጋጣሚ በመለስ አብረን የምንውልበት ሁኔታ በመፈጠሩ በጣም ነው ደስ ያለኝ” አለ ዶክተር አብደላ ጥቂት አረፍ እንዳለ።

“ያ ልክሰክስ ጉድ ሊያደርገኝ ነበር፤ ዋጋውን ሰጠሁት” አለ እንዳለ በልቡ የሀብቱ ዝናቡን የትናንት ማታ ሙከራ በንዴት እያስታወሰ። መንገድ ላይ ለዶክተር እየነገረው ነው ከቤት የደረሱት።

“ሴ ኖርማል! አውሮፖ ውስጥ በተለይም ምዕራብ አውሮፖ ካልተጠነቀቅክ በቀር በየጊዜው የሚያጋጥም ነገር ነው” አለ ዶክተር።

“ከየት አባቱ እንደተማረው ይገርማል! ለአንድ ኢትዮጵያዊ እንኳን መፈፀም ድርጊቱ እንዳለ ማወቁም ይቀፍፋል።”

“ለማንም ቢሆን ጤነኛ አዕምሮ ካለው ይዘገንናል። ይኼ እኮ ከባህል ሳይሆን ከተፈጥሮም ሥርዓት ውጪ ነው። አንድ ጊዜ ፖሪስ ውስጥ ምን ሆነ መሰለህ...” አለ ዶክተር ፈረንሳይ ሀገር እያለ ያጋጠመውን በፈገግታ አስታውሶ። እንዳለ በጉጉት ጆሮውን ሰጥቶ ጠበቀው። መቼም የዶክተር

አብደላን ጨዋታ በተለይ የባህር ማዶ ትዝታውን አይጠግበውም።

“ገና እንደሄደ ማንኛውም ተማሪ በጣም ይቸኩላል። ስለፈረንሳይ ሲቪሊዛሊዮን፣ ስለህዝቡና ስለባህሉ፣ እንደደ ዝንባሌና ፍላጎቱ አዲስ ነገር ለማየት የማይቸኩል የለም። እኔም ታዲያ ከዚ እንደሄድኩኝ ከንደኛቼ ጠፍቼ በከተማው ስዘዋወር ‘ሉዊ ኤ ሉዊ ዲስኩቴክ’ የሚል ማስታወቂያ በፋ ላይ ተለጥፎ አየሁ። መግቢያ በነፃ ነው፤ ለጥቴን ላይ ከሚጀምርበት ሃያ ደቂቃ ያህል አልፏል።

“ወደ ውስጥ ስገባ ጥንድ ጥንድ ሆነው ይኼን ዘመናዊ ዳንስ ያስነኩታል። ከወደ ጥግ ወንበር አገኘሁና መመልከት ያዝኩ። ብዙም ሳልቆይ አንዱ ብቻዋን እየደነሰች ወደኔ መጣች። በጣቷ እየነጠረች እና እየተሳበች ወሲብ በሚቀሰቅስ ዳንስ እየጠቀሰች ታግባባች ጀመር። እኔ ወንድምህ እዚያ ሳለሁ ፊልም አዘወትር ስለነበር ሰተት ብዬ ያዝኳት። አንድ ሁለት ሙዚቃ እንደሄደ ራሴን መቆጣጠር አቃተኝ። እሷም እንዳው እላይ ላይ ተስለመለመች። ይህ ሁሉ ሲሆን ንግግራችን በስሜት እንጂ አንዲት ቃል አልተነፈሰችም። እኔም አልተነፈሰኩ። እየተጣደፍኩ ይዣት ሰወጣ በዝምታ ተከተለችኝ። ክፍል ተከራየሁና ተያይዘን ገባን። ልብሶቼን ምኔ እንዳወለዘችው አላወቅም። ብቻ ለመተንፈስ ቸኩዬ ጠበኳት። ታወልቃለች፣ የኔው አምሳል!”

“እንዴት?” አለ እንዳለ ግራ ገብቶት።

“ያው ከበደ ነዋ! ምን ልበልህ፣ የተወጠረ ስሜቴ እንደፈኛ ተንፍሶ በንዴት አፈጠጥኩት። እጆቼን በካስ ጨብጬ አገጨን ሳወልቀው ስጠጋ ‘ይቅርታ የሰለጠነክ መስሎኝ ነው። መተው እንችላለን’ አለና ወደ ጓላው ሸሸኝ። ቀድሜው ለመውጣት ልብሴን ስለብሰ እንዳያጠቃኝ ስለፈራሁ መጀመሪያ እርሱ ለብሶ እንዲወጣ አስገደድኩት። በፋን ከፈተና ሲወጣ ሲል ‘ሳል ኔግር’ ብሎ ሰደበኝ። እልህ ስለያዘኝ ተከትዬ ምራቄን ተፋሁበትና ‘ቨር ብላን’ ... ሶቫዥ!” ብዬ ሰደብኩት። ሮጦ አመለጠኝ። ተመልኼ በፋን ቀረቀርኩና ልብሴን ለብኼ ወደ ዩኒቨርሲቲዬ እግራ አውጪኝ አልኩ።

“ሰድቡ ምን ማለት ነው?” ብሎ ጠየቀው እንዳለ።

“ሳል ኔግር፣ ጥንብ ባሪያ እንደማለት ነው። እኔ ደግሞ ነጭ ቅምቡርስ ነው ያልኩት። ሶቫዥ ደግሞ አውሬ ያልሰለጠነ ማለት ነው።”

“በርግጥም ያለመሰለጠን ነው። ግን እንዴት መጀመሪያውኑ አላወቅኩውም?” አለ እንዳለ በመገረም።

“ኮማ? እንዴት ልወቅ? ጢም የለው ምን የለው፣ አለባበሱም ሆነ አስተያየቱ ነገረ ሥራው ሁሉ ሲት ነው የሚመስለው። ለነገሩ ለባህሉ እንግዳ ሆኔ ነው እንጂ ‘ሉዊ ኤ ሉዊ’ ሲል ገና ከማስታወቂያው መጠርጠር ነበረብኝ። ‘እሱና እሱ’ ማለት እኮ ነው።”

“ባደባባይ እንደዚህ ያለ ማስታወቂያ ሲለጠፍ እና በይፋ ለወንድ ጥንዶች ሲደገስ የአገሩ መንግሥት አይከለክልም?”

“ምን ቸገረኝ ብሎ? እንደኛ አገር መሰለህ? በፈረንሳይ ብቻ ሳይሆን በሌሎችም ምዕራባዊ ሀገሮች ሞራልና ሶሻል ኤኒክስ የሚያስጨንቀው መንግሥት

የለም። ሆኖ ሲከሹዋል ብትሆን ሂትሮ፣ ሃሺሽ ብታጨስ ቢንዚን ብትስብ የፈለከውን ብትሆን ደንታቸው አይምሰልህ።”

“ይኼ መቼም ዲሞክራሲ ሳይሆን ልቅነት ነው። ሰብአዊነት ሳይሆን እንስሳዊነት ነው” አለ እንዳለ በሽቆ። በዶክተር ሳይሆን በደንታ ቢሳቹ መንግሥታት።

“ዲሞክራሲ!” አለ ዶክተር አብደላ በመገረም “የምን ዲሞክራሲ? አይምሰልህ! ለዲሞክራሲ ሲሉ አይደለም እንዲህ ዓይነት የሥነ-ምግባር ጉድለቶችን መቆጣጠር የማይፈልጉት። እርሱ ሸፋኑ ነው። ሚስጥሩ ግን ሌላ ነው። ድሆች በሃብታቸው ላይ ጥያቄ እንዳያነሱባቸው ሀብታሞቹ ያመጡት ዘዴ ነው።

“ይኼ ደግሞ ከሀብትና ድህነት ጋር ምን አገናኘው? ዶክተር”

“ይገናኛል እንጂ፣ ለምን አይገናኝም። አየህ ዝቅተኛው የህብረተሰብ ክፍል ብዙ ከተፈጥሮአዊ የአኗኗርና የአስተሳሰብ ሥርዓት በራቀ ቁጥር ለእነርሱና ለሀብታቸው በበላይነት መጠበቅ አስተማማኝ ዋስትና ነው። ምዕራብ አውሮፓና አሜሪካንን ያጥለቀለቀው እልፍ አእላፍ ቦዜ በዕዕና በመሳሰሉት አደንዛዥ ሱሶች፣ በተዛቡ የአኗኗር ባህሎች፣ ባስተሳሰብ ጭምር ካልተዳከመ ፖለቲካዊ፣ ኢኮኖሚያዊና ማህበራዊ ችግሮቹን ማሳሰል ይጀምራል። ካላሰለ ደግሞ በሀገሩና በእነርሱ ሀብት ላይ ጥያቄ ማንሳቱ አይቀርም። አልፎ ተርፎም አመጽና አብዮት ያካሂዳል። አብዮት ደግሞ በምሥራቁ ዓለም በሀገራችን ሳይቀር የምናየው ነው። እንደ ቲየሪው ባይሳካም ማህበራዊ አስተሳሰብና አኗኗር ማለት ነው። ገባህ?”

“እኛ በርቀት ስናየው ገነት የሚመስለው የምዕራቡ ዓለም ገጽታ ምስቅልቅሉ የወጣ ሥርዓት የለሽ ህይወት ነው። አይምሰልህ፣ ሌላው ቀርቶ በአንዳንድ አገሮች ለበረንዳ አዳሪ ሳይቀር ለሥራ አጦች አበል ይሰጣል ሲሉን በእነርሱ እንቀናለን። ሚስጥሩ ግን እኛ ከምንረዳው በተቃራኒ ነው። ምስኪኑ ቦዜ አበል ካልሰጡት በራብ ይሞት ይመስልሃል? የድህነቱን መንስኤ ማሳሰል እና እርሱም ባገሩ ሀብት የመጠቀም ተፈጥሮአዊ መብት እንዳለው ችግሩ ያስገነዝበዋል። በተናጠል ከመሰረት አንስቶ ተደራጅቶ እስከመዝረፍና የሀብታሞቹን መንግሥት እስከማፍረስ ይደርሳል። ለዚህ ሁሉ መፍትሔው የአደንዛዥ ዕዕ ምርትና ዝውውርን በሰው ማስፋፋት፣ ዝውትና ሥርዓት አልባ ባህልን ውስጥ ውስጡን ማበረታታት ነው። ይህን ለማድረግ ደግሞ አዋጅ ነጋሪት ሳይሆን የሚያስፈልገው ከትምህርትና ከረቀቀ ሥራ እንዲዘናጋ የጠቀምኩው መሰለህ አበልና የዕለት እርዳታን መለገስ ነው።”

“እዚህ ላይ ግን ዶክተር የአደንዛዥ እዕ ዝውውርን ለመግታት ከፍተኛ ዘመቻ እያደረጉ ካሉት ሀገሮች አሜሪካና አውሮፓ ግንባር ቀደሞቹ ሀገሮች ናቸው” አለ እንዳለ በመገረም።

“ቱሉ-ሬዞን እንዳለ፣ ልክ ነህ፣ የዕዕ ዝውውሩን ለመግታት የተነሱበትን ምክንያት ግን እነሱ ከሚሉት ውጪ ማገናዘብ ያስፈልጋል። ዕዕ አምራቾቹ የራሳቸው ግዛት፣ የራሳቸው ኢንዱስትሪና ካምፒ፣ የራሳቸው አውሮፕላን ሌላም ሌላም ጉልህ ነገሮች እስኪኖሯቸውና በዓለም ላይ እስኪንሰራፉ ድረስ

ሳያዩአቸው ቀርተው ይመስልሃል?”

ዶክተር አብደላ ለአውሮፖና አሜሪካ ፈጣን ሥልጣኔ አድናቆት እንዳለው ሁሉ ማህበራዊ ድቀቱን በተለይም በህብታሞችና በድሆች መካከል ያለውን የሰማይና መሬት ልዩነት፤ ከራሳቸው አገር አልፈው ታላላቅ የሚባሉት መንግሥታት በታዳጊ አገሮች ላይ የሚያሳድሩትን ተጽዕኖ ሲያሰብ ያንገሸገሸዋል። ሥልጣኔአቸው ሳይሆን የዱር አውሬ ዓይነት ገናናነታቸው ነው የሚታየው። በዚህም የተነሳ “የምዕራቡ ዓለም ዲሞክራሲ፣ ህብታሞች የድሆችን የመኖር ነፃነት ቀምተው ለበላይነታቸው ዋስትና የሚጨብጡበት የረቀቀ መሳሪያ ነው” የሚል አመለካከት አለው።

እንዳለ ሽንቱ ስለመጣበት ውይይታቸው ጋብ ሲል ጠብቆ መፀዳጃ ቤቱን ጠየቀው። በኮሪደሩ መጨረሻ ፊት ለፊት እንደሚገኝ ነገረው።

በፋን ከፍቶ ወጣና በቆመበት ደርቆ ቀረ። እርሷም አንድ ዓይነት ተናካሽ አውሬ የመጣበት ይመስል ሰውነቷ ተቆጥቶ ፀጉሯ ቆመ። ወደጓላዋ መሸሽ አስኛት። እግሮቿ አልታዘዙላትም እንጂ። -ተፋጠጡ።

እንዳለ ወደ ግቢው ሲገባ በተለይ ያስተዋላቸው የአረንጓዴው በርና የቀዩ ቶዮታ መኪና ሚሰጥር አሁን ገባው። ተንኮለኛው ህብቱ ዝናቡ ተርጉሞ የነገረውን አስታወሰ። አረንጓዴው በርም ሆነ ቀይዋ ቶዮታ የእነ ሩቂያ መሆናቸውንና በርግጥም ዳርምየለሽ ወደቦሌ ትመጣ የነበረው ዓደኛዋ ጋር እንደነበር አገናኘበት። ይሁን እንጂ ዳርምየለሽን የተዋት በህብቱ ዝናቡ ወሬ ሳይሆን ራሱ ባገኘበት ተጨባጭ ጥፋት በመሆኑ ራሱን ለመውቀስ አልደረሰም።

“ታዲያለ!” አላት። ከዳርም የለሽ ከተለየ አግኝቷት ባያውቅም ከእርሷ ጋር ፀብ የለውም።

“ምን ትሠራለህ አንተ ርኩሰ!” አለችና ድንገት አምባረቀችበት። ከዚያ ወዲያ ከአፏ የሚወጡትን የስድብና የውግዝት ቃላት መምረጥና መቆጣጠር አልቻለችም። ለቀቀቻቸው።

“አንተ ጨካኝ! አረመኔ! ከሃዲ! . . .”

እንዳለ በሁኔታዋ ተደናግጦና እፍረት አሸማቅቆት ስድቡን እየጠጣ ዝም አለ። ሲሰርቅ እንደተያዘ ሰው ሹክክ ብሎ ምን ማድረግ እንዳለበት ሲጨነቅ የሩቂያን ስድብ እና ጨካኝነት የሰማው ዶክተር አብደላ ብቅ አለ። እንዳለ ከሩቂያ ስድብ ይልቅ የዶክተር መስማት አሳፈረው።

“ይቅርታ ዶክተር!” አለ የሚለው ጠፍቶትና ተጨንቆ።

“ሞንዲየ! ምንድነው ነገሩ!” አለ ዶክተር ሁለቱንም በጥያቄ እያስተዋለ።

“ይቅርታ ጋሼ! ይኼን አውሬ ከዚ ቤት አስወጣልኝ” አለች ሩቂያ የምትሰድበው የወንድሟን እንግዳ መሆኑ ለመጀመሪያ ጊዜ ተሰምቷት።

“ለምን? ምን አደረገሽ ሩቂያ? ደሞ ድምጽሽን ቀንሽ አባባ እንዳይሰማ”

“ከሃዲ ነው! አረመኔ አስወጣው!” አለች አባትና እናቷ በመኪና ሲወጡ ብታይም የወንድሟን ትዕዛዝ ለማክበር ድምጿን ቀንሳ።

“በምን ተገናኛችሁ?” አለ ዶክተር እርሱ እማያውቀው ከአሁን በፊት በሁለቱ መሃል የተፈጠረ ታሪክ እንዳለ ገምቶ።

“ምን አውቂ!” አለ እንዳለ ግራ እንደገባው። ዓደኛዋን አፍቅሮ ስለጠሳ የእርሷ እንደዚህ መሆን ከምን የመጣ እንደሆነ ሊገባው አልቻለም።

“ምን አውቂ ይላል ደሞ! ልጅቷን ሲያታልላት ኖሮ ለመከራ አጋልጦ እንዳልሸሻት። አረመኔ!”

ዶክተር የእሁቱ ንዴትና ስድብ ሊበርድ እንዳልቻለ ተገንዝቦ እንዳለን ይቅርታ ጠየቀና እርሱ ክፍል ገብቶ እንዲጠብቀው በማድረግ ሩቂያን ወደ ራሷ ክፍል ይዟት ገባ።

“ልክ አይደለሽም ሩቂ! እኔን ወንድምሽን እንዳዋረድሽ ቁጠራ። ካንቺ የሚጠበቅ አይደለም። የዩኒቨርሲቲ ትምህርቷን ልታጠናቅቅ አንድ ዓመት ከቀራት የነገ ምሁር ይሄን አይነት ባህሪ አይጠበቅም። ረጋ በይና ሁሉንም ነገር ንገሪኝ” አላት ተግላፅም ማግባባትም በሆነ የአነጋገር ስልት።

“ይቅርታ ጋሼ! ባንተ በኩል ጥፋቴ ይሰማኛል። እርሱ ግን የአንተ እንግዳ መሆን የሚችል አይደለም” አለችው አሁንም እልኳ እየተናነቃት።

“ሳ ሌ ሞን ፕሮብለም! እሱን ለኔ ተይውና ያጣላችሁን ምክንያት ብቻ ንገሪኝ። የማናት ልጅ ለመከራ የዳረጋት?” አለ ዶክተር የራሷን ፍንጭ መነሻ አድርጎ።

“የኔ ዓደኛ። በቀደም አልነገርኩህም? መኪና ለምኒህ ዳውሎስ ሆሰፒታል ያደረሰካቸው ሴትየ”

“አም! ልጃቸው ዓደኛሽ መሆኗን ነግረሽኛል” አለ ዶክተር ከሳምንት በፊት በሩቂያ ጠያቂነት ሆሰፒታል ያደረሳቸውንና አልጋ ይዘው እንዲታከሙ የረዳቸውን በማስታወስ። ሰሞኑንም ለእሁቱ ሲል ጤንነታቸውን ሲከታተል ነው የሰነዘተው።

“እሷም እኛ ቤት ትመጣ ነበር። አንተ ከፈረንሳይ ልትመለስ ሰሞን ጀምሮ ይኼው ጨካኝ ባደረሰባት በደል የተነሳ ጤንነቷ ታውኮና በችግር ተይዞ ከቤት መውጣት ስላቆመች አላየሃትም እንጂ እነአማማ በደንብ ያውቋታል።”

“እሺ?” አለ በቀጥታ ወደ ጉዳዩ አንድትገባ ፈልጎ።

ጓደኛዋ የእንዳለ ፍቅረኛ እንደነበረችና በእርሱ ፍቅር የተነሳ በትምህርቷ ቀንሳ ከእርሷ የተሻለ የማትሪክ ውጤት ታመጣለች ተብላ ስትጠበቅ ለከሊጅ መግቢያ እንኳን ማጣቷን እውነተኛ አፍቃሪ መስሏትም ከእርሱ ጋር ሙጭ ጥብቅ እንደናረፋቸዋል በጥቅምትና ህዳር ወር አካባቢም በገጠማት ቤተሰባዊ ችግር የአዕምሮ ጭንቀት ደርሶባት ከቤት በመዋላ ሊያገኛት ሰላልቻለ እንዳከረፋት እርሷም መሃላቸው ገብታ እንዴት እንዳስታረቀቻቸው ከታረቁ በኋላም ሦስት ወር እንኳን ሳይቆዩ አስረገዙ እንደከዳት በዚህም የተነሳ ጓደኛዋ ቤተሰብ አውቆባት ሰው እንዳያያት ተደብቃ ያሳለፈችውን ችግር እናትየውም በቀደም እንዳያቸው ለመንፈስ ጭንቀትና አዕምሮ በሽታ የተዳረጉት በዚሁ ተደራራቢ ችግር ሳቢያ መሆኑን . . . የምታውቀውን ሁሉ አንድ በአንድ ነገረችው።

“ጥፋተኛዋ እኔ ነኝ! ለዚህ ሁሉ ችግርና ጉዳት ያጋለጥኳት። ይዋደዳሉ መስሉኝ” አለች ሩቂያ በስተመጨረሻ ራሷን እየወቀሰች። በመጀመሪያው የእንዳለ ኩርፌያ መሃል ገብታ ባታስታርቃቸው ኖሮ በዳርም የለሽ ላይ የደረሰው ችግር አይደርስም እንደነበር በማስብ ራሷን ስትወቅስ ነው የከረመችው።

ዶክተር አብደላ እሁቱ በነገረችው ታሪክ ልቡ በህዘን ቢነካም እንዳለን ጥፋተኛ ለማለት ግን አልቸከለም።

“እንደነገርሺኝ ከሆነ ጓደኛሽ የምታላዝን ናት። ሆኖም ለደረሰባት ችግር እንዳለን በዳይ ከማድረግ በፊት የእርሱንም ችግር መረዳት ያስፈልጋል።”

“ምንም ችግር የለበትም!” አለች ወንድሟ በማያውቀው ጉዳይ ሊከራከራት መስሏት ሰውነቷ ተቆጥቶ። ስለ እንዳለ ጥሩነት ወይንም ችግር የሚሰማ ጆሮ የላትም።

“ማለቴ ደረሰብኝ የሚለውን ማመሃኛም ቢሆን ማወቁ የገድ ይመስለኛል። ሚዛናዊ ለመሆን። አንቺም ብትሆኒ ማድረግ የሚገባሽን ነው ያደረግሽው። እንኳንስ ይዋደዳሉ ብለሽ የምታምኒባቸውን ፍቅረኞች ሌሎችም ቢሆኑ ማስታረቁ ጥፋት ሆኖ ራስን ለመውቀስ አያደርስም” አለና ከንዴቷ ሊያቀዘቅዛት ሞከረ።

“በበኩሌ ስለእርሱ ምንም ማወቅም መስማትም አልፈልገም።”

“ረጋ በይ ሩቂ! እኔ አነጋግረዋለሁ። ሁሉ በራሳቸው ምክንያት ቢጣሉም አንቺን ለጓደኛሽ ተደራቢ አድርጎ ከእንዳለ ጋር የሚያጣላሽ ጉዳይ ያለ አይመስለኝም። ጓደኛሽ ስለተቸገረች ብቻ ትከክለኛ አድርገሽ በማየት የእንዳለን ምክንያትና ችግር ሳታውቂ ልትወቅሺውና ልታዋርጅው አይገባም። ያውም በቤትሽ። በባህላችን ሊጋጨው ካልመጣ በቀር ማንም ሰው እቤቱ የመጣን እንግዳ መስደብ ቀርቶ ማከረፍ ነውር ነው። በቤቱ የሚከራ ውሻ ነው ይባል የለም” አለ ዶክተር ተስፋ ሳይቆርጥ እያገባባት።

“ጓደኛዬ ምንም ጥፋት የለባትም። የርሷ ጥፋት ማፍቀሯ ነው። ማመኗ”

“እንዴት አወቅሽ?”

“የጓደኛዬን ፀባይም ሆነ ለርሱ የነበራትን ፍቅር በደንብ ነው የማውቀው።”

“እንደዛ ማለት እንኳን አትቻይም ሩቂ! ምንም በትምህርትሽ እየበሰልሽ ቢሆን በዚ በዚህ ጉዳይ ያለሽ ግንዛቤ እንደ እድሜሽ ልጅ ይመስለኛል። አንድ ሰው ከራሱ በስተቀር ስለማንም አውቃለሁ ብሎ መናገር አይችልም። በርግጥ አንዱ ሌላውን በድርጊትና በንግግሩ እንደ ቅርብቱ መጠንና ዓይነት ሊያውቀውና ሊገምተው ይችላል። ያ ማለት ግን ፍጹም ሆኖ ስለዚያ ሰው ውስጣዊ ስብዕና ያውቃል ማለት አይደለም። ሰው ማለት ደግሞ ተፈትቶ የማያልቅ ረቂቅ ሚስጥር ነው። እንኳንስ አንዱ ሌላውን እያንዳንዱ ሰው ራሱን የሚያውቀው በተወሰነ ደረጃ ነው። አንቺም ታዲያ በጓደኛሽ ህሊና ውስጥ ያለውን ሚስጥር ሁሉ አውቃለሁ ብለሽ እንደማትከራከራኝ ርግጠኛ ነኝ።”

“ከኔ የምትደብቀው ምንም ሚስጠር የላትማ። ደግሞም እርሷ በነገረችኝ ሳይሆን ያደረሰባትን በደል ራሷ ባይኔ ያየሁት ነው።”

“እ! ሩቂ ያልተረዳሽልኝ ነገር አለ” አላት ዶክተር እንደ ትንሽ ልጅ ጉንፋን ቆንጠጥ አድርጎ። በርግጥም ለእርሱ ትንሽ ናት። እርሱ የመጀመሪያ እርሷ የመጨረሻ ልጅ በመሆናቸው በመሀላቸው ራቅ ራቅ ብለው የተወለዱት ሶስት ወንድሞቻቸው የፈጠሩትን ልዩነት ያህል ይበላሰጣሉ። ለዚህም ነው ዶክተር በትምህርት ችሎታዋ ዐዋቂ አድርጎ የሚያያትን ያህል በታላቅነት አቀራረቡ ደግሞ እንደ ትንሽ ልጅ የሚመለከታት።

“ማንም ሰው እኛ ከምናውቀው ሌላ የየራሱ ድብቅ ስብዕናና ህይወት አለው። ለዚህም ነው ስለሰው ልጅ ባህሪይና አፈጣጠር ማጥናት በዓለም ላይ ካሉት ሳይንሶች ሁሉ እጅግ ከባድና አስቸጋሪ ነው የሚባለው። ጓደኛሽ ከዚህ ውጪ ልትሆን አትችልም። የምታውቀውን ያህል ተናገርሽ እንጂ ጓደኛሽ ሌላ ህይወት ሌላ ሚስጥር ሊኖራት አይችልም ብለሽ መግባት አትችይም” አለና ለምን እንደተለያዩ ማወቅ የሚችሉት ሁሉ ተፋቃሪዎች ራሳቸው መሆናቸውንና ምክንያት ብለው ለየራሳቸው የሚያወሩት አውነት ሊሆንም ሳይሆንም እንደሚችል አስረዳት።

ሩቂያም እንዳለ በዳርም የለሽ ላይ ካደረሰው በደል አንፃር ይቅርታ የማይገባው ጥፋተኛ መሆኑን ብታምንም ለምን እንደዛ እንዳደረገ ግን በርግጥም ዳርም የለሽ ከነገረቻት በስተቀር የእርሱን ምክንያት አለማወቅ የወንድሟን ሃሳብ እንድትቀበል አስገደዳት።

ዶክተር አብደላ እሁቱን ካረጋጋ በኋላ ወደውጭ እንደማትሄድ አረጋገጠና ወደ እንዳለ ተመለሰ። አጠቃላይ የታሪኩን ሚስጥር ለማወቅ ጓጉቷል።

56

“ይቅርታ እንዳለ ብቻህን አስቀመጥኩህ። ለተፈጠረው ችግር በጣም አዝናለሁ።”

“ምንም አይደል ይክተር! ባንተ ስህተትና ፍላጎት የመጣ አይደለም” አለ በምንይለኝ ሲጨነቅ ቢቆይም የደክተር ቅንነትና ትህትና እያስገረመው።

ደክተር መጥሪያውን ተጭኖ ሠራተኛዋ ለትመጣ ቢራ ከግርሰሪ ገዝታ እንድትመጣ አዘዛት። “ታዲያ ጠንቀቅ ብለሽ” አለ ከቤተሰብ ደብቃ ማስገባቱን የለመደችው ቢሆንም እያስጠነቀቃት።

“ሲጋራ ማጨስ ሳያስፈልገህ አልቀረም?” አለ ቢራው እስኪመጣ ላይተርና ሲጋራ እያቀረበ። እንዳለ ተቀብሎ ለኮሰ።

“አንዳንድ አጫሾች ማጨስ ከንዴትና ጭንቀት ይገላገላሉ ይላሉ” አለ ደክተር ለራሱም ለኮሰ በተዘናና ሁኔታ። ጨዋታውን ለወጥ አድርጎ እንዳለን ለማዘናናት እንጂ ልቡን ያቆመውና መነጋገር የሚፈልገው ጉዳይ ሌላ ነው።

“አዎ! እንደሱ እሚሉ አሉ” አለ እንዳለ ከሀሳቡ ሳይወጣ።

“አንተ እንደሱ ከሚሉት ውጪ ነህ ማለት ነው!”

“አ - ዎ!” አለ እንዳለ ባሁኑ ስሜቱ ስለሲጋራ አጫጫለ የመወያየት ፍላጎት ባይኖረውም ለጥያቄው መልስ መስጠት ስላለበት።

“ብቻ በትክክል ምክንያቱን አላውቀውም ማለት ሳይሻለኝ አይቀርም። ብናደድም ብደሰትም አጨሳለሁ። ባይሆን ስናደድ አሳሳቤ ለየት ይላል።”

“እንዴት?” አለ ደክተር እንዳለ ሀሳቡን እንዲያስረዝም ፈልጎ። ማንም ሰው ቢሆን በውይይት መልክ ረዘም ላለ ጊዜ ከተናገረ እና በጽሞና ካዳመጡት የድብርት ስሜቱ እየተፍታታና እየተዘናና አንደሚሄድ ያምናል።

“ስናደድ ርቦት እንደሚበላ ሰው ቶሎ ቶሎ በላይ በላይ ተሰገብግቤ ነው የምስበው። ሲጋራ አይጠትመኝም። ከንዴቴ ግን አይመልሰኝም። እንዲያውም ለስባው ፀብና ቁጭቴ ከሲጋራው ጋር ነው የሚመስለኝ። ያን ያህልም አጭሼ ታዲያ አንዳችም የሰሜት መዝናናት አይሰማኝም።”

“በርግጥም የአንተ ለየት ሳይል አይቀርም። እኔ ደግሞ ለመዝናናት ብዬ ነው የማጨሰው ሱስ የለብኝም። ስፈልግ አጨሳለሁ ሳልፈልግ አላጨሰም

ደስ ሲለኝ ብቻ።”

“ያንተ ጥሩ ምክንያት ነው ደክተር! ብዙ አጫሾች ይሄን ሲሉ አትሰማም። የማጨሰው ስለምበሳጭ ነው፤ ለጭንቀቱ ማቃለያ ነው፤ ሌላም ሌላም ይሉሃል። እንጂ ስለሚያስደስተኝ አጨሳለሁ የሚልህ አታገኝም። እኔ በርግጥ የጀመርኩት ልጅ ሆኜ ሊስትሮ ስጠርግ ነው። ለቄንጥ ብዬ ጀመርኩ ስለምደው ጣመኝ። ከዚያ በኋላ ተበላጩ አልተበላጩም መተው የማልፈልገው ሱስ ሆነብኝ።”

“በነገራችን ላይ ፈሌት ተጠቀምክ ወይስ?” ብሎ ጠየቀው ደክተር ድንገት ትዝ ብሎት።

“አልተጠቀምኩም” አለ ከመደንገጡ ብዛት ሽንቱ መጥቶበት እንደነበረ ረስቶት ቆይቶ አሁን ስላስታወሰው እየመጣበት።

“ሞን-ዲየ! ታዲያ እስካሁን እንዴት ቻልከው በጣም ይቅርታ! አዘናጋሁህ። ሂድና ና!” አለ ደክተር በይሉኝታ ሲጨነቅ እንደቆየ ተሰምቶት።

እንዳለ እየተሳቀቀ ወደ መፀዳጃ ቤት ሄደ።

“ከልጅቷ ጋር በምን ተጣላችሁ?” አለው እንዳለ ከመፀዳጃ ቤት ከተመለሰ በኋላ ጥቂት በዝምታ ቆዩና።

“የቷ ልጅ?” እንዳለ ያልገባው መሰሉ።

“ገርል ፍሬይንድህ?”

ቶሎ መልስ አልሰጠውም። በመልሱ ላይ ጥያቄ እያነሳበት ነገሩ እንዳይራዘም ስለፈለገ ምክንያቶቹን አሰባሰቦ ባጭሩ ለመቆረጥ።

“ይቅርታ ግን በማያገባኝ ገብቼ ካስቸገርኩህ!” አለ ደክተር የፈቱን መኮማተር አስተውሎ። እንግድነት ጋብዞት እንዳሰበው ሊያስደስተው እና ሊያዝናናው አለመቻሉ ተሰምቶታል። ሆኖም እህቱና እንዳለ በፈጠሩት እርሱ ያሳሰበው ግጭት ምክንያት ጉዳዩ በመነሳቱ ዛሬውኑ ሁሉን አፍረጥሮ ለማወቅና በሌላ ቀን አዝናኝ መስተንግጂ አዘጋጅቶ ሊክለው አስቧል።

“እወዳት ነበር” አለ ዓይኖቹን ከጭክተር ጀርባ ወደ ጎድግዳው ቀስቶ ራዕይ እንደሚመለከት ሁሉ ዳርምየለሽን ከሀሳቡ የትዝታ ፊልም እያስተዋለ። ከዚህ በኋላ መሸፋፈኑ ዋጋ እንደሌለው ገብቶታል።

“እወዳት ነበር።” ከእርሷ በፊት ማፍቀር ቀርቶ ሴት ልጅ ትክ ብዬ ማየት እፈራ ነበር። እርሷን ካፈቀርኩ በኋላም ማንም ትሁን ማን ሴት የተባለች ካይኔ እንድትገባ አልፈቅድም ነበር። ቆንጆ ተብላ አገር የሚያደንቃት ሴት ላይኔ ሞልታ ቅንጣት ስሜቴን አትኮረኩረውም። ይልቁንም በምስለ ሄዋን የምትንቀሳቀስ ቆንጆም ትሁን ተንጋ ባየሁ ቁጥር ከዓይኔ ድቅን የሚልብኝ

የእርሷ ምስል ነበር። ምን ብዬ ልንገርህ! ዓይኖቼ ከእርሷ በስተቀር ሌሎችን ለማየት ታውረው ነበር። ፍቅር፣ የይስሙላ ሳይሆን እውነተኛ ፍቅር እድሮብኝ። እርሷም ታዲያ እንደኔ ትመስለኝ ነበር። ለአራት ዓመታት ያለምንም እንክን ተፋቀርን። ተፋቀርን ልበል እንጂ!”

እዲስ ሲጋራ ለኩሶ ላብ ላብ አደረገና ትኩረቱን እንደገና ወደ ግድግዳው መልሶ ንግግሩን ቀጠለ። ዶክተር በአንክሮ ጆሮውን ስጥቶት ትረካውን ያዳምጣል።

“እዎ!” በወቅቱ እርሷም ታፈቅረኛለች የሚል እምነት ነበረች። ሳንተያይ የምናድርባቸው ቀናት ቢኖሩ በጣም ጥቂት ነበሩ። ለዚያውም ቢያንስ ስልክ ተደዋውለን።

“በተገናኘን ቁጥር ልባዊ ፍቅራችንን ከመገላለጽ አልፈን ስለ ዘለዓለማዊው ህይወታችን ቁርኝትና ስለሚኖረን የወደፊት እኗኗር በጋራ ያልተመኘው በጉ ነገር የለም። ምን ያደርጋል፤ እርሷ ለካ ውስጥ ውስጡን ሌላ መንገድ ይዛ እኔ ን ስታሞኘኝና እውነተኛ እፍቃሪ መስላ ስትደልለኝ ኖሯል። የኋላ ኋላ ድብቅ ክህደቴን ተግባሯ እያጋለጠው መጣ። እኔም . . .”

“ይቅርታ ላቋርጥህና ይኼ ውስጥ ውስጡን ያልከው መንገድ አልገባኝም” አለ ዶክተር ጠፍቶት ሳይሆን ከራሱ ለመስማት ፈልጎ።

“ባጭሩ ከኔ ሌላ ሰው ታውቅ ነበር።”

“ክርክር አታርግብኝና በምን እወቅክ?”

“በብዙ መንገዶች። መጀመሪያም በእምነት የተደፈነ ጆሮዬ የሰማውን እንጥሮ እየመለስ ፍቅራችንን ስከላከልና የወሬ ንፋስ እንዳይገባን ስጠነቀቅ ቆይቻለሁ። ስለ እርሷ ጥሩነት እንጂ መጥፎዋን ለሚያነሱ ቦታ አልሰጥም ነበር። እያደር ጉዳ እያፈጠጠ መጣ እንጂ።”

“ምንድነው ጉዱ?” አለ ዶክተር እሁቱ ካስረዳቸው ሌላ ታሪክ መናሩን ገምቶ።

“በጥቅምት ወር አካባቢ ነው። በየቀኑ ካልተያየን ናፍቆትህን አልቻለውም ትለኝ እንዳልነበር አሥራ አምስት ቀን ሙሉ ራቀችን። እኔ ስልክ ደውዬ ሳንጋግራትም መልሷ ሁሉ ቁርጥ ያለ የመስልቸት የሚመስል። ለመገናኘት ቀጠሮ ስሰጣት ታመምኩ እያለች አለመቀበል፤ ተቀብላም መቅረት። በቃ ምን ልበልህ እፍ አውጥታ አልፈልገህም ማለት ነበር የቀራት። እኔ ሞኝ እውነት መስሎኝ በየቀኑ ስልክ እየደወልኩ ሰውተውታትና በናፍቆት ስብስሰለል ለካስ እጅሬዋ እለወርዳ ትኝታ ነው።”

“እንዴት ልታውቅ ቻልክ?” አለ ዶክተር።

“ለማሁእ! እስወርዳ መተኛቴን፤ ከማን እንዳስወረደች ሳይቀር የሠ ፈሯ ከሆነች ልጅ ለማሁ” አለ ያን ጊዜ ማስወረዳን ስምቶ እንደገና ማመኑና መታለሉ እንዳዲስ እያናደደው።

ዶክተር፣ እንዳለ በጠቀሰው ጊዜ ዳርምየለሽ መታመሟን እንጂ ማስወረዳን ከሩቂያ ስላልሰማ አስቀድሞ እንደገመተው በሁለቱ መሃል ብቻ የቀረ ምስጢር ስለመኖሩ ርግጠኛነት ተሰማው። ቢሆንም አጣርቶ ለመረዳት የእንዳለን ምክንያት በቀጥታ አልተቀበለውም።

“ይቅርታ አድርገልኝና የሰሙት ሁለት እውነት አይደለም። ሰማሁ ብሎ ፍቅርን ያህል ትልቅ ነገር ማፍረስ ተገቢ አይደለም። ፍቅር በተዘጋ ቤት ውስጥ እንደሚያነጹት ሻማ ነው። በርና መስኮት ሲከፈት ሻማው ለንፋስ እንደሚጋለጥ ሁሉ ዓይንና ጆሮ ሲከፈት ደግሞ ፍቅር ለወሬኞች ይጋለጣል። ታምናት እንደነበር ነግረኸኛል። በትክክል ካፈቀርካት አለመገናኘታችሁንና ከሰው የሰማኸውን አለብልታ ምክንያት አድርገህ እምነትህን ማፍረስ አልነበረብህም። ለእምነት ከማመን በቀር ምንም ማረጋገጫ መንገድ የለውም። በእምነትህ ላይ ጥያቄ እንስተህ መልሱን ከሌሎች ከጠበክ ጥርጣሬ ላይ ነህ። ጥርጣሬ ደግሞ ጠንካራ ካልሆነ እምነት የሚያቆጠቁጥ የህሊና ረብሻ ነው። እኔ አንተን ብሆን . . .” ብሎ ዶክተር በወቅቱ ይወስድ የነበረውን ርምጃ ሲናገር ሲል እንዳለ አቋረጠው።

“ዶክተር ያልገባህ ነገር አለ። እኔ ይኼንን ብቻ መነሻ አድርጌ አልተጣላኋትም። በርግጥ ለጊዜው ተስፋ ቆርጫ ለመተው ወስኜ ነበር። በኋላ ግን በሩቂያ አማካኝነት እንደገና ተገናኝተን ሁኔታዋንና የሰውነቴን ጉዳት ስመለከት ጥርጣሬዬ በፍቅሪ ተሸንፎ የሰማሁትን ሁሉ እንዳልሰማ ሠርገፍ ግንኙነታችንን ቀጠልን። ይህንንም ሳደርግ አንተ እንዳልከው ከመተማመን በስተቀር ጥርጣሬዬንና የሰማሁትን ሁሉ አንስቼ መወያየቱ ለፍቅራችን እንቅፋት መፍጠር ስለመስለኝ አንድም ነገር አልተነፈስኩም። ባለመገናኘታችንና እየቀጠ ረቸኝ በመቅረቴ ብቻ ተቀይሜአት እንደነበር ገልጼላት ታምማ እንደነበር የሰጠችኝን ምክንያት ተቀብዬ በደፈናው ተወኩት። ስተወውም ያለሃጢአቷ በመጠ ርጠሬ ፀፀት እየተሰማኝ ነበር። ጥርጣሬዬም ሆነ የሰማሁት ልክ እንደነበር በድጋሚ እንዳምን ያደረገኝ እና መታለሌን ግልጽ አድርጎ ያሳየኝ ግን ሁለተኛው ጥፋቴ ነው። ያ ደግሞ ከሰው የሰማሁት ወይንም ከጥርጣሬ የመጣ አይደለም። በተጨማሪም ራሴ በማውቀውና በደረሰኩበት ማስረጃ ነው” አለና እንዴት አድርጎ እንደሚነግረው ጥቂት በዝምታ አሰላለለ። ዶክተርም ታሪኩን እስኪጨርስ ጣልቃ ላለመግባት በዝምታ ጎጠቀው።

እንዳለ፣ እርሱና ዳርምየለሽ ከሦስት ዓመት በላይ ለወሲባዊ ግንኙነት የተጠቀሙበትን የተፈጥሮ የእርግዝና መከላከያ ዘዴ፣ በዚህ ዘዴ ሲጠቀሙም አንድም ጊዜ ችግር ገጥሟቸው እንደማያውቅ እና የዘዴውን አስተማማኝነት ከንባብ ባሻገር በሦስቱ ዓመት ልምዳቸው አረጋግጦ ሳለ ማርገዟ የውስጥ ለውስጥ ክህደቴን እንዳጋለጠው በዝርዝር ነገረው።

“ከዚህ በላይ ታዲያ ምን ማስረጃ ምን ነጋሪ ያስፈልጋል? የመጀመሪያው መታለሌ የልብ ልብ ስለሰጣት ዓይን ያወጣውን ድፍረት አመጣችው። ከሌላ

የቋጠረችውን ዘር እንደፊትኛው ደብቃና ፈርታ ማስወረድ ሲያቅታት ዓይኗን በጨው አጥባ የእኔ ዕጻ ልታደርገው ሞክረች።

“ያልገባኝ ነገር እንደገና ከተገናኛችሁ በኋላ አልወጣችሁም?” አለና ጠየቀው።

“አንድ ጊዜ ብቻ! እርሱንም ቢሆን እንደወትሮው ተጠንቅቀን። ማለቴ ቀን ቆጥረን የወር አበባዋ ሊመጣ ሰባት ቀን ገደማ ሲቀረው።”

“ታዲያ አረገዝኩ ያለችህ ከሰንት ጊዜ በኋላ ነው?”

“ህጻር ስድስት መስለኝ። አዎ! በደንብ አስታውሳለሁ። የወጣኑ ህጻር ስድስት ሆኖ የገና ዕለት ነው፤ የሰባት ሳምንት ቅሪት መሆኗን የሚገልጽ የሀኪም ማስረጃ ያሳየችኝ።”

“ያንተ ላለመሆኑና ከሌላ ለማርገዝ ማስረጃ አድርገህ የወሰድከው ታዲያ ምኑን ነው?”

“እህ!” አለ እንዳለ ሲገልጽለት ውሎ የደክተር እንደ አዲስ መጠየቅ አስገርሞት።

“ማርገዝን ነዋ! እኔ ተጠንቅቄና ጊዜያዊ ስሜቴን ተቆጣጥራ አስተማማኝ በሆነ ቀን እስከወጣን ያረገዝችው ከኔ ነው ብዬ ሳምንም ሆነ ልቀብላት አልቻልኩም። ከእኔ ጋር ያላት ግንኙነት በዚህ የመከላከያ መንገድ እስከሆነ ደግሞ ከሌላ ለማርገዝ ምንም የሚያጠራጥር ነገር የለም። ከሌላ ማርገዝ ደግሞ ከኔ ሌላ ሰው ታውቅ እንደነበር በፊት ስሞቼ ለናቅኩት ወሬ ሁሉ ማረጋገጫ ነው። ከዚህ በላይ ምን ማስረጃ አለ?”

“ይኼ ብቻ ነው? የአራት ዓመት ፍቅራችሁን አፍርሳችሁ ለመለያየት ያበቃችሁ ምክንያት ይኼ ብቻ ነው?” አለ ደክተር ከዚያ በላይ ምክንያት እንዳይኖረው እየተመኘ።

“ቀላል አይደለም ደክተር። የአራት ዓመት ፍቅር ሳይሆን የአራት ዓመት ድብብቆሽ የተፈታበት የበደል መጨረሻ ነው” አለ እንዳለ ከደክተር አነጋገረና ገጽታ ጉዳዩን ያቀለለበት ስለመሰለው።

“ሌላ ምክንያት ግን የለህም?” ጠየቀ ደክተር በማዳገም። የራሱን ሃሳብ ከመሰንዘሩ በፊት የእንዳለን ተበደልኩ ባይነት እስከ መጨረሻው ለማውጣጣት።

“ሌላ ምንም ምክንያት የለኝም”

እንዳለ የደክተር ማዳገም የተዕዘብነት ስለመሰለው በምን ሊለኝ ነው ለጋት ተወጠረ። በርሱ በኩል ጥፋት ሊባል የሚችል ነገር እንዳለ ለማስታወስ የእርሱንና የዳርምየለሽን ግንኙነት በሀሳቡ ከለሰ። ምንም ጥፋት የለበትም።

“ዝረ ረግራት! አዝናለሁ!” አለ ደክተር ከእሁቱ የለማውን እንዳለ ከነገረው ጋር አገናዝቦ አጠቃላይ ታሪኩን በመረዳት።

“አዝናለሁ እንዳለ! የማንኛችሁ ጥፋት እንደሆነ መፍረድ ቢያዳግተኝም በተለይ በልጅቷና በቤተሰቧ ላይ በደረሰው ሁሉ አዝናለሁ።”

“እንዴት!” አለ መገረምም ድንጋጤም ባዘለ ስሜት። አዘኔታው ከምን ሊመጣ እንደሚችል መገመት ተሳነው። ደክተር እስኪነግረው ስንቱን ስንቱን አለበ።

“ምን የሚያሳዝን ነገር መጣ? ምን ደርሶላት ይሆን? በተለይ በልጅቷና በቤተሰቧ? ቤተሰቧ ደግሞ ከኔ ጋር ምን አገናኛቸው? ተፋቀርን ተለያየን። ከማንም ይሁን ከማ ዲቃላ ወለደች። መውለድ ደዌ አይደለም። ታዲያ ደክተር ይኼን ያህል ምን አሳዘነው? ጥፋቱ የራሷ መሆኑን አየነገርኩት! ነው ወይስ . . .” አለና መጥፎ መጥፎ ሀሳቦች መጠብቅ። ምንም ብትበድለው ለእርሷ የማይመኛቸው። በፍቅር አብረው ሳሉ የምትለው ትዝ አለው።

“ለመጀመሪያም ለመጨረሻም ያፈቀርኩት አንተን ነው። . . . ከአንተ ተለይቼ ከምኖር ህይወቴን በጠፋ ይሻለኛል። . . . ህይወት የሚወዱትን አግኝቶ መኖር ነው። አንተን ካጣሁ ምን ሊያስደስተኝ እኖራለሁ። ራሴን ነው የማጠፋው . . .” ትለው ነበር። ታዲያ ይኼን የምትለው “እሁን እኔ ብሞት ምን ታደርጊክለሽ?” ሲላት ነበር። በህይወት እያሉ ስለመለያየት ሁለቱም አንስተው አያውቁም። የፈራውን መጥፎ ወሬ ላለመስማት በልቡ አማተበላት።

ደክተርም በበኩሉ ለሁለቱ ተፋቃሪዎች መለያየት ምክንያት የሆነውን ጉዳይ ስለተረዳ እንዳለ የወሰደው ርምጃ ትክክል አለመሆኑን በምን መንገድ ሊያሳምነው እንደሚችል በዝምታ ያስላስላል። ርምጃው ትክክል ባይሆንም እንኳ ጥፋተኛ አላደረገውም።

“ጥፋተኛ ማን ነው? እንዳለ ያነበባቸው መጻህፍት? ወይንስ የእንዳለ ስለጉዳዩ በጥልቀት ያለማወቅ? ወይንስ ተፈጥሮ? -መልሱ ውስብስብ ነው። ዞሮ ዞሮ ግን ሦስቱም በዳርምየለሽ ላይ ለወረደው ችግር አውቀውም ቢሆን ሳያውቁ ተረዳድተዋል። ተረባርበዋል። የእንዲት ንጽህትና ምንም የማታውቅ ሰብአዊ ፍጡር ህይወት እንዲበላሽና በእርሷም ሆነ በቤተሰቧ ላይ የሥነ-ልቦና ቀውስ እንዲደርስ አድርገዋል። ሳይንስ-እንዳለና ተፈጥሮ።”

ደክተር በሃሳቡ መሃል እንደ ዘዴ ስለመጣለት ለተንጠለጠለው የእንዳለ ጥያቄ መልስ ሳይሰጥ መጻህፍት መደርጀሪያው ላይ መፈለግ ያዘ።

“ይኼ ሰውዬ ምን ነካው! ማዘን መጽሐፍ ያስነብባል እንዴ? ነው ወይስ በሰለጠነ ዘዴ ‘ውጣልኝ’ ማለቱ ነው? ምን አደረግክ ሊለኝ ነው? ነው ወይንስ ከኔ ይልቅ እሁቱ የነገረችውን አምኖ ውሸታም አደረገኝ? ምን ብላ ነግረው ይሆን? ብቻ በሱ አላዝንም። ከእኔ ይልቅ እሁቱ ስለምትቀርበው ቢያምናት አያስደንቅም።”

ለመውጣት ወሰኖ በምን መልኩ እንደሚሰናበተው ሲጨነቅ “ይቅርታ!” አለው ዶክተር ሦስት የእንግሊዝኛ መጻህፍት መርጦ በመመለስ።

“ምንም አይደል! እንዲያውም ሥራ ካለብህ እኔም ብሄድ ይሻላል” አለ መከፋቱ እንዳይታወቅበት ካነጋገሩ ለሰለስ እያለ።

“ኖኖ! ውይይታችንን እንጨርስ እንጂ! ለጥቂት ደቂቃዎች ታገሰኝ። መነጋገሪያ የሚሆን ነጥብ እየፈለግኩኝ ነው። ይቅርታ ብቸኝነት እንዳይሰማህ!” አለው።

“ምንም አይደል” አለና ከፊቱ በከቡ ጠረጴዛ ላይ ካሉት የፈረንሳይኛና እንግሊዝኛ መጽሔቶች አንዱን የእንግሊዝኛ አነሳ። የተረጋጋ ለመምሰል እንጂ ስዕል ስዕሉን እየመረጠ እንደሚያይ መሃይም ገጽቹን ቶሎ ቶሎ ከመግለጥ በቀር አንድም የሚያስተውለው ነገር አልነበረም። ልቦናው እዚያው ገራ መጋባቱ ላይ ነው።

ዶክተር አብደላ ፒ ኢች ዲውን ያገኘው በተለይ በልብ ህክምና ቢሆንም በሌሎች የህክምና ዘርፎችም ላይ ያለው ዕውቀት በቀላሉ የሚገመት አይደለም። በተለይ ፈረንሳይ አገር በቆየባቸው የትምህርት ዓመታት ከራሱ የጥናት ዘርፍ ውጪ ሌሎችንም ባለው ጊዜና አቅም ሁሉ ከላይብሪሪ፣ ከመምህራንና ከሌሎችም የዕውቀት ምንጮች ይህና አድርጎ ቀስሟል። አዲስ አበባ ከተመለሰም ከፖሪስ ይሄቸው ከመጣቸው ጋር በየአንዳንዱ የህክምና ዘርፍ ላይ ያተኮሩ በርካታ መጻህፍትን ገዝቶ መደርደሪያውን ሞልቷል። እናም ከሥራና ከማህበራዊ ኑሮ የተረፈውን ጊዜ የሚያሳልፈው ከነዚህ መጻህፍቱ ጋር ነው። ከሙያ ባልደረቦቹም ሆነ ከአንዳንድ ህሙማን ስለማንኛውም ዓይነት የጤና ችግር ከተወያየ ወይንም ራሱ ትዝ ካለው እቤት እንደገባ የሚመለከተውን መጽሐፍ ያገላብጣል። ከሁሉም በላይ ደግሞ የሥነ-አዕምሮ ህክምና ላይ ማተኮር ይወዳል። በርካታ የሳይኮሎጂና የሳይኬያትሪ መጻሕፍትም አሉት። ይኸው ዝንባሌና ትኩረቱ ሳይሆን አይቀርም ሁልጊዜም የሰዎችን ውስጣዊ ችግር ጠለቅ ብሎ እንዲያውቅና ካወቀም በኋላ ለመርዳት የሚገፋፋው። አሁንም በጣም የሚወደው ምግብ ሲቀርብ አይቶ ለመብላት እንደቸከለ ሰው በጉጉት ተወጥሯል።

ሁለቱ ፍቅረኞች የተጣለብትን ሚስጥር ለራሱ ቢረዳውም እንዳለ መቶ በመቶ እውነት ብሎ ያኖረውን እምነት ከጭንቅላቱ በፍጥነት ጠራርጉ በማውጣት ትክክለኛውን ሁኔታ ባጭሩ ሊያሳምንለት የሚችለው አንዳንድ ነጥቦችን ከመጻህፍት እየመረጠ ቢያስነብወው መሆኑን አምናበታል። ያለዚያማ በንግግር ብቻ የእንዳለን ጥያቄዎች መመለሱ ከባድ ነው። ከሦስቱም መጻህፍት በየማውጫቸው መሠረት የሚፈልጋቸው ነጥቦች ያለባቸውን ገጾች ጠርዝ አጠፍ እያደረገ ምልክት ከያዘ በኋላ ጠረጴዛው ላይ አስቀመጣቸው።

“ይቅርታ እንዳለ! ለምጣይቅህ ጥያቄዎች ያለቅሬታ መልስ ሰጠኝ?”

አታውቅም ብዬ ሳይሆን ውይይታችንን ቀላል ስለሚያደርገው ነው”

እንዳለ ጭንቅላቱን በመነቅነቅ እሺታውን ገለጸለት።

“እስቲ በቅድሚያ ስለተፈጥሮ የወሊድ መከላከያ ዘዴዎች የምታውቀውን ንገረኝ! ማለቱ የሚረገዝባቸውና የማይረገዝባቸውን ቀናት ለይተህ” አለና መልስ ከማግኘቱ በፊት ባዶ ወረቀት ከእስክራፒቱ ጋር አቀረበለት። “እዚህ ላይ በግራፍ መልክ ብታስቀምጠው ይቀልሃል።”

እንዳለ እስክራፒቱውን በእሺታ ቢቀበልም የሚነጋገረው ከሐኪም ጋር መሆኑን አሰበና በጉዳዩ ላይ ያለውን እውቀት ለመጀመሪያ ጊዜ ተጠራጠረ። ይሁን እንጂ አንዴ ማወቁን ስለተናገረ የሚያውቀውን ማሳየት እንዳለበት ተሰማው። እናም እጆቹ እየተንቀጠቀጡ ከወረቀቱ ገራ ጠርዝ ወደ ቀኝ ቀጥታ መስመር አሰመረ። በመስመሩ መሃል ላይ አሥራ አራት ቁጥርን፤ መጀመሪያው ጫፍ አንድ ቁጥርን፤ በመጨረሻው ጫፍ ሃያ ስምንትን ጻፈ ቀጥሎም አምስትን፤ አሥራ አንድን፤ አሥራ ሰባትን በየግምት ቦታቸው ላይ አሰፈረ። ቀናት መሆናቸው ነው።

“ከአንደኛው እስከ አምስተኛው ቀን ሚኒስትሬሽን ፔሬድ ነው” አለ ዶክተርን በጥርጣሬ እያስተዋለው። ዶክተር ግን ተቃውሞም ድጋፍም ሳያሳይ እንዲቀጥል ጠበቀው። “ባነበብኩት መሠረት የማስታውሰውን ያህል ነው” አለና ቀጠለ። -እንዳለ።

“ከመጀመሪያው ቀን እስከ አሥረኛው ቀን ነፃ ቀናት ሲሆኑ ከአሥራ አንደኛው እስከ አሥራ ሰባተኛው ቀን የሚረገዝባቸው ቀናት ናቸው። ከአሥራ ስምንተኛው እስከሚቀጥለው የወር አበባ መምጫ ያሉት ቀናት ደግሞ ነፃና የማይረገዝባቸው። እኛ ስንጠቀም የነበረውም መጥቶ ከሄደ በኋላ /የእርሷ ሶስት ቀን ብቻ ነው የሚቆየው/ በሚቀጥሉት ሰባት ቀናት እና ይመጣል ብለን ከምንጠብቅበት ሰባት ወይንም ስምንት ቀናት ውስጥ በሚኖረው እሑድ ነው። ይኼ ደግሞ ከመጽሐፉም ይበልጥ አስተማማኝ ይመስለኛል።”

“እሺ?” አለ ዶክተር አሁንም እንዲቀጥል በማድመጡ ተወስኖ።

“በቃ እስከዚህ ድረስ ነው የማውቀው።”

“ሌ ዞትር! ማለት ሌሎችን የጽንሰ መከላከያ መንገዶች አታውቃቸውም?”

“ክኒን፤ መርፌ . . .” ብሎ መዘርዘር ሲጀምር አቋረጠው ዶክተር።

“ኖኖ! እነሱን አይደለም። የተፈጥሮ መከላከያ መንገዶች።”

“ሌላ አላውቅም!” አለ ባጭሩ።

“ያነበብኩት መጽሐፍ ታስታውሳለህ?”

እንዳለ ለማስታወስ ጥቂት አሰላለፍ “‘Obstetrics and Gyneachology’ መሠለኝ ካልተላሳተኩ። ቆይቷል።” አለ ስለ መጽሐፉ ዝርዝር ይዘት እንዳይጠ ይቀው ለግቶ።

“በሙሉ ነው ያነበብከው?”

እንዳለ መጽሐፉ በሕክምና ቋንቋ የተጻፈ በመሆኑ ስለከበደው በሙሉ ሊያነበው አለመቻሉን እና በወር አበባ ዑደት የቀን አቆጣጠር ላይ የተመሠረተውንም የመቆጣጠሪያ ዘዴ የተረዳው በቻርት የተደገፈ ስለነበር መሆኑን ነገረው።

ዶክተር ሌሎችንም እንዳለ ስለተፈጥሮ የእርግዝና መከላከያ መንገዶች ያለውን እውቀት የሚመዝኑ ጥያቄዎች ካነሱ በኋላ ነው የራሱን ማብራሪያ የጀመረው።

በቅድሚያ “Human Reproduction” ከሚል መጽሐፍ ላይ ‘ሴቴ የመራቢያ ዘዴ’ በሚል ርዕስ ሥር ስለወር አበባ ዑደት፣ ስለ የሴቴ ዕንቁላል መፈልፈል፣ ዕንስት እና የዕንስ እድገት የመጀመሪያ ደረጃዎች የሚያስረዳውን በስዕል የተደገፈ ጽሑፍ ለእንዳለ ይከብዱታል ብሎ ያስባቸውን የባዮሎጂ ቃላት ከአናታቸው ተቀራራቢ የአማርኛ ፍቺያቸውን በእርሳስ ጽፎ እንዲያነብ ሰጠው።

“በቅድሚያ ሲለተሙን እንድታውቀው ነው።”

‘በማንኛዋም ሴት አካል ላይ ከኩላሊት በታች ከሆድ የኋለኛው ግድግዳ ግራና ቀኝ ተያይዘው የሚገኙና ‘አቫሪ’ የሚባሉ ሁለት የሴቴ እንቁላል መፈልፈያ እጢዎች መኖራቸውን፤ እነርሱም አንዲት ሴት፣ ልጅ ከመወለዱ በፊት ተፀንላ እያለች ማደግ እንደሚጀምሩና ከተወለደች በኋላ አዲስ የሚፈጠር እንቁላል እንደሌለ። በእንቁላል እጢዎች አማካኝነት ይዛቸው ከምትፈጠረው በብዙ መቶ ሺ የሚቆጠሩ በየራሳቸው የሚያድጉ እንቁላሎችም አብዛኞቹ ተፈረካክሰው ሲቀሩ የተረፉት ቀስ በቀስ እድገታቸውን እያሟሉ ልጅቷ ለጾታዊ ብስለት ወይም ኩርድና ዕድሜ ስትደርስ፤ ከአሥራ አንድ እስከ አሥራ አምስት ዓመት ባለው ጊዜ እንቁላሎቹ ከሁለቱ መፈልፈያዎቻቸው በየተራ አንድ በአንድ እየሆኑ መውጣት እንደሚጀምሩ። ይኼም አንድ በአንድ ከእንቁላል እጢዎች የሚለቀቁበት ሂደት አብዮሌሽን ማለትም የእንቁላል መፈልፈል ሂደት እንደሚባል። አንዲት ሴት ከኩርድና ጊዜ እስከ እርጣት ወይም የእንቁላል መፈልፈል እስከሚቆምበት ሃምሳ ዓመት ዕድሜ ገደማ ድረስ አምስት መቶ ያህል እንቁላሎችን ወደ ማህፀኗ አቪደክት በተሰኘው የማህፀን ቧንቧ በኩል እንደምትለቅ። የወር አበባ ዑደት የምንለውም በነዚህ ጊዜ አት የሚኖረውን መደበኛና ወርሃዊ የሴቴ መራቢያ ዘዴ ተደጋጋሚ ከንውኑ መሆኑን። ይህ ተደጋጋሚ ከንውኑም ከእንቁላል ዕጢዎች እና አንጉል ውስጥ ከሚገኘው ፒቱታሪ ግላንድ የተሰኘ ዕጢ በሚመነጩ ሆርሞኖች የተወሰኑ የማንቃቂያ ኬሚካሎች ቁጥጥር የሚካሄድ ስለመሆኑ፤ ወንዴው ዘር ሴቴውን

እንቁላል አጥቅቶ ሲዋሃድ ዕንስት ተካሄደ እንደሚባል። ከዚያም ደረጃ በደረጃ ወደ ቀዳማይ ዕንስነት አድጎ ሙሉ ለሙሉ በማህፀን እስኪፀድቅ የሚኖረው የመዳበር ሂደት የመጀመሪያ ደረጃ የዕንስ እድገት እንደሚባል። በስዕላዊ መግለጫውና በዶክተር ማብራሪያ እየታዘዘ አነበበ።

ዶክተር አብደላ እንዳለ ለመረዳት የቸገረውን ሲጠይቀው ባጭሩ ከማብራራት በስተቀር ከእንዳለና ፍቅረኛው መለያየት አኳያ ያለውን ግንኙነት ላለማንሳት እየተጠነቀቀ ነው። እንዳለም ለመጠየቅ አልቸኩለም። ሲያነብ አልገባ ያሉትን ቃላትና ዐረፍተ ነገሮች ብቻ ነው የሚጠይቀው። ቀጠለ ንባቡን።

በወር አበባ ዑደት ውስጥ ከአሥራ ሦስት እስከ አሥራ አምስተኛው ቀን በማንኛውም ጊዜ የእንቁላል መፈልፈል ሊካሄድ እንደሚችልና የተፈለፈለው እንቁላልም ለሰላሳ ሰድስት ሰዓታት ያህል ለመጠቃት ዝግጁ ሆኖ እንደሚቆይ። የወንዴው ዘርም ከተረጨ እስከ ሦስት ቀን በሲጽ ማህፀን ውስጥ ላይሞት ወይም ለማጥቃት ዝግጁ ሆኖ መቆየት እንደሚችል። ከዚህ በመነሳትም ከአማካዩ የእንቁላል መፈልፈያ ማለትም አሥራ አራተኛው ቀን፣ ሦስት ወደኋላ እና ሦስት ወደፊት በድምሩ ሰድስት ተከታታይ ቀናት በዕንስት ጊዜ እንደሚታቀፉ በዝርዝር አነበበ።

ስለወር አበባ ዑደት የሚያስረዳው ሠንጠረዥም ካሁን ቀደም ከሚያውቀው ጋር ተመሳሳይ ነው። የመፀነሻ ጊዜ ተብሎ የተቀመጠው ከአሥራ አንደኛው እስከ አሥራ ሰባተኛው ቀን ያለው ሲሆን ከዚያ በፊትና በኋላ ያሉት ነፃ ቀናት ናቸው።

ምን እስከ እንደሚያስነብበው ሊገባው ባይችልም በእርሳስ ምልክት አድርጎ የሰጠውን ሁሉ አንብቦ መጨረሱን ገለፀለት።

“ስዕሎቼንና ሠንጠረዦቼንም በደንብ አየሃቸው?”

እንዳለ በአዎንታ ራሱን ነቀነቀ። ዶክተር መጽሐፉን ተቀበለውና “Essentials of Family Planning” የሚለውን መጽሐፍ አንስቶ The Rhythm of Ovulation Method ከሚለው ምዕራፍ በእርሳስ ምልክት ያደረገባቸውን አንቀጾች እንዲያነብ ሰጠው።

የመጀመሪያው ርዕስ የእንቁላል መፈልፈያ ጊዜን ስለማስላት ነው። የወር አበባ በትክክል መደበኛ ሆኖ የሚመጣ ከሆነ በአንደኛውና በተከታዩ ፔሬድ መካከል ያለው ልዩነት ከሁለት ወይም ሦስት ቀናት ሲበልጥ እንደማይችል እና ይህንኑ መሠረት በማድረግም ከረዥም ጊዜ ክትትል በኋላ

የወር አበባ ሂደት መግለጫ ማዘጋጀት እንደሚቻል። የእንቁላል መፈለፊያ ጊዜም የሚቀጥለው የወር አበባ ይመጣል ተብሎ ከሚጠበቅበት አሥራ አራት ቀን ቀደም ተደርጎ እንደሚሰላ ይገልጻል። የእርግዝናና የማይረገዝባቸውን ቀናትም ከመጀመሪያው መጽሐፍ ጋር በተመሳሳይ ቀናት ያስቀምጣል። ሆኖም በዚያ ብቻ የሚያልቅ ሳይሆን ሌሎችንም ከወር አበባ ጋር የተያያዙ የእርግዝናና የማይረገዝባቸው ቀናት መለያ መንገዶች ይገልጻል። የሰውነት ሙቀትን ለክሊኒክ አገልግሎት በሚውል ቴርሞሜትር በመለካትና ከማህፀን የሚወጣውን ንፍጥ መሰል ፈሳሽ መጠንና ባህሪ በመከታተል እንዲሁም በእንቁላል መፈለፊያ ወቅት ተደጋግመው የሚመጡ የህመም ስሜቶችን በማጤን ለምሳሌ በታችኛው የሆድ ክፍል ወይም በሽንጥ አካባቢ እንደውጋትና ቁርጠት ያሉ ህመሞችን፤ የጡት ህመምና ሌሎችንም በመከታተል እርግዝናን መከላከል እንደሚቻል። . . .

በማብራሪያው ማጠቃለያ ገደማም ከላይ በተዘረዘሩት ከወር አበባ ዑደት ጋር ተያይዘው የሚከሰቱ ለውጦችንና የጊዜ አቆጣጠር ዘዴን በአንድነት ተቆጣጥረው ከሚጠቀሙት ጤናማ ሴቶች መካከል በዓመት ከአሥራ አምስት እስከ ሃያ አምስት በመቶ የሚደርሱት እርግዝና እንደሚያጋጥማቸውና ለዚህም ምክንያት የሚሆነው የእንቁላል መፈለፊያ ጊዜአቸው ልዩነት ሲኖረውና ምናልባትም ይኸው ጊዜ ከስድስት ቀናት ሊበልጥ ስለሚችል መሆኑን ይገልጻል።

በመቀጠልም ዘዴውን ለመጠቀም የማያስችሉ ችግሮችን ያስረዳል። በዚህም የእንቁላል መፈለፊያ ወቅትን በትክክል ለመገመት የማያስችሉ የተለያዩ ምክንያቶች ሊኖሩ እንደሚችሉና ከነዚህም ውስጥ ብዙ ሴቶች በየጊዜው ወይም አልፎ አልፎ የሚመጣ የእንቁላል መፈለፊያ እማይካሄድበት ዑደት ስለሚኖራቸው፤ የሰውነት ሙቀታቸው ለውጥ ሳያሳይ ስለሚቀር እና የሚቀጥ ለው የወር አበባ መምጣት ከሚገባው ጊዜ ቀድሞ ወይም ዘግይቶ ሊመጣ ስለሚችል እንደሆነ። በወር አበባ ዑደት ውስጥ ዘግይቶ ሊከሰት የሚችለውን የእንቁላል መፈለፊያ ከመደበኛው ይልቅ ለማወቅ አለመቻሉ ዘዴውን ውድቅ ሊያደርገው እንደሚችል። በዚህም ምክንያት ያልተጠበቀ እርግዝና ሊከሰት እንደሚችል። . . .

በመጀመሪያውና በመጨረሻው የርባታ ህይወት ጊዜም አንዳንድ ችግሮች ሊከሰቱ እንደሚችሉ፤ በተለይ ወጣት ልጃገረዶችን በተመለከተ ከመጀመሪያው የወር አበባ በኋላ እስከ ሁለት ወይም ከዚያ በላይ ላለ ጊዜ መደበኛና የተስተካከለ የወር አበባ ዑደት አለመኖር እንደሚያጋጥም። መደበኛ ዑደት ቢመሠረትም እንኳን እንደ ሰከንደሪ አምኖሪያ ማለትም ድገረ ወር አበባ መቅረት ያሉ ያልተለመዱ ሁኔታዎች በተለይ ከአሥራ ስምንት እስከ ሃያ ሁለት ዓመት ያሉ ልጃገረዶችን እንደሚያጋጥሟቸው ይገልጻል።

ሦስተኛው መጽሐፍ ደግሞ “An A-Z of Gynaecology” የሚል ሲሆን ዶክተር ምልክት አድርጎ የሰጠው የወር አበባ መዛባት ምክንያቶች የሚለውን ርዕስ ነው። ስለ የወር አበባ መቅረት ወይም አለመኖር የሚያብራራ ነው። ከመጀመሪያው የወር አበባ በፊትና ከእርጣት በኋላ የሚኖረው የወር አበባ አለመኖርና መቋረጥ ጤናማ ተፈጥሮአዊ ክስተት ነው።

ፕራይመሪ ወይም ቅድመ ወር አበባ መቅረት ከጅምሩ ምንም ዓይነት የወር አበባ ሳይኖር አምኖሪያ መምጣት ከሚገባው ጊዜ ሲተላለፍ ወይም ሲዘገይ ነው። ይኸውም የመጀመሪያው የወር አበባ መምጣት ያለበት ከአሥር እስከ አሥራ ስድስት ዓመት ዕድሜ ሲሆን ከአሥራ ስድስት አመት በኋላ ሳይጀምር ከቆየ ቅድመ ወር አበባ መቅረት ይባላል።

ሰከንደሪ አምኖሪያ ወይም ድገረ - ወር አበባ መቅረት ደግሞ ከጤናማ የወር አበባ ጊዜ በኋላ የሚከሰት መዛባት ነው። ይኸውም አንዲት ሴት በመደበኛ ሁኔታ የወር አበባዋ እየመጣ ሳለ በመሃሉ የሚከሰት መቋረጥ ወይም የወር አበባ አለመኖር ነው።

ለወር አበባ መቅረት ምክንያቶች በርካታ ናቸው። ከነዚህም ርግዝና አንዱ ሲሆን ሁልጊዜም የወር አበባ ሲቋረጥ እግምት ውስጥ መግባት የሚገባው ነው። ሌላው የሥነ-ልቦና ጭንቀት ሲሆን በተለይ ማህበራዊ ሆነ ስሜታዊ ጭንቀት ውስጥ የሚገኙ ልጃገረዶች ላይ የወር አበባ መቅረት የተለመደ ነው። ለምሳሌ ከወንድ ጓደኛ ጋር በተያያዘ የፍቅር ችግር፤ ከትምህርት መፈናቀል፤ ከቤተሰብ ያለመስማማት፤ በአደጋ ምክንያት እናት ወይም አባትን እና ሌሎችንም ማጣት የመሳሰሉ የቤት ውስጥ ችግሮችና ሌሎችም የአዕምሮ መረበሽን የሚያስከትሉ ምክንያቶች። ከዚህም ሌላ እንደ Anorexia nervosa ያሉ ከአዕምሮ ህመም ጋር ተያይዘው የሚከሰቱ የምግብ ጥላቻና ፈጣን የክብደት መቀነስ ችግሮች የወር አበባ መቅረትን ያስከትላሉ። በተጨማሪም ልዩ ልዩ የትኩላትና የዕጢ በሽታዎች፤ በደም ውስጥ የብረትን መጠን የሚቀንሱ እንደ ደም ማነስ ያሉ በሽታዎች፤ ያልተስተካከለ አካላዊ እድገት በማህፀን በብልትና በክሮሞዞም ላይ ሲያጋጥም የወር አበባ መቅረት ሊከሰት ይችላል። . . .

አንብቦ ሲጨርስ በተምታታ ስሜትና ግራ በተጋባ የህሊና መሳከር ተዋጠ። ዶክተር አብደላም ያስነበበው ጽሑፍ በእንዳለ ላይ ያመጣውን የሰሜት ለውጥ ለመገመት ትክ ብሎ ተመለከተው።

“አሎር!” በማለት በመሃላቸው የሰፈነውን ዝምታ የሰበረው ዶክተር ነው። “ከነበብካቸው ቁም ነገሮች አንዱ ምን ያገናዝብኩ ነገር አለ?”

እንዳለ በዶክተር ጥያቄ ይበልጥ ግራ ተጋባ። ምን ያገናዝበው ነገር አለ?

-ለራሱ ያስተጋባው ጥያቄ ነው። ያነበባቸው እንግዳ ሀሳቦች እርሱ አውቃለሁ ብሎ ሲከተለው ከነበረው ጋር ተጋጨበት። ተደበላለቁበት።

“ተምታታብኝ ዶክተር! መጻህፍቱ ላይ ባለብት ሁኔታ ብረዳቸውም ከእኔ ጉዳይ ጋር ያላቸው ግንኙነት በውል ሊጨበጠኝ አልቻለም” አለ ደረት ኪሱን እየዳበሰ። ልምድ ሆኖበት ሲጋራ ሲፈልግ እጁ ወደ ደረት ኪሱ ይሮጣል እንጂ ከጥዋቱም ሲጋራ ይዞ አልመጣም። ዶክተር ስለገባው ከነፖሴቱ ገፋ አደረገለት።

“ጥፋ!” አለ ዶክተር እንዳለ ሲጋራውን እስኪለኩስ ጠብቆ።

“እኔ እን ብሬፍ፣ ማለት ባጭሩ ላለቀምጥልህ። ሶሪ ስሟን አልያዝኩትም ገርልህ?” እንዲያስታውሰው በጥያቄ ተመለከተው።

“ዳርምቦለሽ” አለ እንዳለ ስሟን ሲጠራ አፉን ቅር እያለው። ከተለያዩ ለመጀመሪያ ጊዜ አፍ አውጥቶ ስሟን ሲጠራ።

“አዎ! ዳርምቦለሽ። በጥቅምት ወር ገደማ ከባድ የቤተሰብ ችግር ይገጥማትና የመንፈስ መረበሽ ያድርባታል። ሰው ሽሽታ ብርሃን ፈርታ በጭንቀትና በሀሳብ ተወጥራ መንፈሷ ተዳከሞ አካሏ መንምኖና የህመም ስሜት ተጫጭኗት ለአሥራ አምስት ቀናት ከቤት ሳትወጣ ትሰነብታለች። አንተ ደግሞ...”

“ዶክተር! ይቅርታ አድርገልኝና መቼም ልቦለድ እንደማትተርክልኝ ርግጠኛ ነኝ። እየነገርክኝ ያለኸው ግን የዳርም ቦለሽን ታሪክ አይደለም” አለና አቋረጠው።

“ኮማን ላ? የእርሷንም ነው የምነግርህ።”

“እንግዲያው የተሳሳትክ ይመስለኛል። እርሷ እራሷም ታመምኩ እንጂ አሁን የምትለውን ምክንያት አልሰጠችኝም” -እንዳለ ዶክተርን ሳይሆን ሩቂያን በልቡ ታዘባት። ለዶክተር ይህን የዋሽቸለት እርሷ መሆኗን ገምቷል።

“በመጀመሪያ አስጨርሰኝ እንዳለ? ታሪኩን አንተና ሩቂያ ከነገራችሁኝ አያመዛዘንኩ የወሰድኩት እንጂ ልቦለድ ወይም ራሴ የፈጠርኩት አይደለም። ይልቁንስ የኔ አስተያየት እና የሙያ ግምት ያለው በመለያዎ ምክንያታችሁ ላይ ነው። በመጀመሪያ አድምጠኝ። ከዚያ በኋላ ትቃወመኛለህ” አለና ደረቱ ላይ የሸጫዜን ጠርዝ በቀኝ እጁ ጣቶች ላግ ላግ አድርጎ ቀጠለ።

“እርሷ ተጨንቃና ተሰቃይታ በነበረችባቸው በነዚያ አሥራ አምስት ቀናት ውስጥ አንተ ደግሞ የተለመደው ፍቅራችሁ ድንገት ቀዝቆዞ ዛሬ ለነገ እስክትገናኙ የምትነፋፈቁትን ያህል ሳይታሰብ ያራቃትን ምክንያት ለማወቅ በቅናትና በጥርጣሬ ትክን ብለህ ነበር። ይቅርታ ግን ለዚህ አባባሌ። ለነገሩ መታመሚያ የገለፀችልህ ከመሆኑም በላይ በየቀኑ እየደወልክ ታገኛት ነበር። ብታምናት ኖሮ ይኼው በቂ ነበር። ሆኖም በሰልክ እንደወትሮው ስለማታናግርህ፣ ቀጠሮ ስለማትቀበልህና ብትቀበልህም ስለምትቀር በዕምነት ታጥሮ የኖረ ልብህን ለቅሬታና ጥርጣሬ አጋለጥከው። ጠርጣሪ መጠርጠሪያውን አያጣምና ራስህ በከፊትክለት ቀዳዳ አለብልታ ሽው ሲልህ በደል ተሰምቶህና በእርሷ ላይ የነበረህን እምነት አጥተህ ግንኙነትህን አቋረጥክ።

በኋላም ሩቂያ ምክንያት ሆና እንደገና ለታገኛት አለብልታውን ሁሉ ንቀህ የለጠችህን ምክንያት አምነህ ተቀበልካት። ከሁለት ወራት በኋላ ካንተ ማርገዝን ስትነግርህ የተወከውን እንደገና ቆጥረህ በሁለተኛ በደል መዝገብክላት። እናም ተለያየችሁ። አ ሞን አሺ፣ ለኔ እንደሚገባኝ ታሪኩ ባጭሩ ይኸው ነው። አይደለም?”

“ከመጀመሪያው ምክንያት በስተቀር”

“ተወው ግድ የለም። በሌላው ከተማመንን የመጀመሪያውን ምክንያት ትክክል ነው አይደለም ሩቂያን ጨምረን እንነጋገርበታለን። ለጊዜው ግን ቢሆን ብለን እንውሰድና በትክክል ከባድ የቤተሰብ ችግር ገጥሟት በዚያ ላቢያ የአዕምሮ ጭንቀት ደረሰባት ወይም ሌላ ድንገተኛ ህመም ታመመች እንበል” ሲል እንዳለ ተቃወመው።

“እንበል ብለን የምንነጋገርበት አይደለም ዶክተር። ይኼ እኮ መላምት የምንጥልበት ወይም ገና የሚያጠራጥር፣ ያልተደረገ ነገር ሳይሆን ደርሶ ታይቶ ያለፈ ነገር ነው። ጥረትህ ሁለታችንን እንደገና ለማቀራረብ ከሆነ ከንቱ ድካም ይሆንበሃል። ለሙት ነፍስ የመዝራት ያህል። ይቅርታ አድርገልኝና ብንተወውስ?” አለ ወደ ጀርባው ተለጥፈው።

“በፍጹም አላገኘኸኝም እንዳለ። ሃሳቤ አንተ እንዳልከው አይደለም መፋቀርም ሆነ መለያየቱ የእናንተ ጉዳይ ነው።”

“ታዲያ ለምን አንተወውም?”

“ሴ ፖ ሞን አብገፎክቲፍ፣ የኔ ሃሳብ እርሱ አይደለም። ይኸን ያህል ሰዓት መጽሐፍት እያገላበጥኩ ያስነበብኩህ የግንዛቤ ለውጥ እንዲኖርህ እንጂ በሀሰት አግባብጥኛና ገፋፍቼ ላስታርቅህ ፈልጌ አልነበረም። በጣም አዝናለሁ! ሳ ንመ ፊ ኒ ፍርዋ ኒ ሾ፣ ታረቃችሁ ተጣላችሁ።” አለና መጻሕፍቱን ለስታቸው መለሰ።

እንዳለ ዶክተርን እንዳስቀየመው ገባው። ዶክተር አብደላ ግልጽ ቅንና በሳል ምሁር መሆኑን ያውቃል። ከተገናኘበት ጊዜ ጀምሮ አስቀደሞትም ሆነ ከቶ ባህሪ አይቀበት አያውቅም። እናም ቢያንስ እስከ መጨረሻው ሳያዳምጠው መቃወም እንዳልነበረበት አመነ።

“ይቅርታ ዶክተር ምን አንደግስብና ምን እንደምልህ ግራ ገብቶኝ ነው። ሀሳብህን ላዳምጥህ ፈቃደኛ ነኝ። ማለት የፈለግከውን ተናገር” አለ ስሜቱም አከላቱም በይቅርታ ጠያቂነት ተከማቸው።

“እሺ!” አለ ዶክተር የተሰማውን ቅሬታ እርግፍ አድርጎ ከመቀመጫው እየተነሳ። “ቅድም እንዳልኩህ አነሳሴ ለኔ የታየኝን ሀቅ ለኔ የተገለፀልኝን እውነት ላሳይህ እንጂ ታረቅ አትታረቅ ልልህ ወይም ጥፋቱን ባንተ አድርጌ እርሷን ንጹህ ለማለት አይደለም።”

“በወቅቱ በእርሷ ላይ የደረሰውን ጉዳት እኔ እንደምልህ በቤተሰባዊ ችግር ላቢያ የመጣ የአዕምሮ ጭንቀት ወይም አንተ አለችኝ እንደምትለው

ሌላ በሽታ ታምማ አድርገን እንወሰድ። የማስወረዳን ጉዳይም ለጊዜው እናቆየው። ይሁንና የሀሊና ወይንም የአካል ጉስቁልና ደረሰባት ብለን እናስብ አለና ወደ እንዳለ አስተዋለ።

እንዳለ ቀኝ ከንዱን ጠረጴዛው ላይ አሳርፎ አገጨን እንደደገፈ ጭንቅላቱን በመነቅነቅ መቀበሉን አረጋግጠለት።

“የአዕምሮ መረበሽና ሌሎች የውስጥ ህመሞች ደግሞ ለወር አበባ ዑደት መዛባት በዋነኛ ምክንያትነት ከተጠቀሱት መንስኤዎች መካከል እንደሆኑ ካነበብከው ጋር እናገናኝብ” አለና አሁንም ንግግሩን ገታ አድርጎ አስተዋለው። እንዳለ ኤሌክትሪክ እንደያዘው ሰው መላ ሰውነቱን ነዘረው። መሃል ጭንቅላቱ ሲቃጠል ይለማዋል። ዶክተር ሊሰው የፈለገው አስቀድሞ ገባው። ሆኖም የተባለው የአዕምሮ መረበሽም ሆነ በሽታ ‘እንበል’ ብለው የተሰማመበት እንጂ በዳርምየለሽ ላይ በትክክል የደረሰ እንዳልነበር ሲያስብ ቀዝቀዝ አለና ራሱን ተቆጣጥሮ ቃል ሳይተነፍስ እንዲቀጥል ጠበቀው።

“በተዛባ የወር አበባ ዑደት ደግሞ ትክክለኛውን የእንቁላል መፈለፊያ ወቅት ለማወቅ አስቸጋሪ ነው። ለእርግዝና ያሰብከው ሳይረገዝበት ሴፍ ፔሬድ ያልከው ደግሞ ሊረገዝበት ይችላል። በቀጥታ ወደ ዳርምየለሽና አንተ አጋጣሚ ብንገባ በደረሰባት የአዕምሮ ጭንቀትና የሰውነት ጉዳት ሳቢያ ከዚያ ቀደም በጤንነቷ ጊዜ ትክክለኛ ቀኑን ጠብቆ ይካሄድ የነበረው አብዩሌሽን ከወትሮው ቀድሞ ወይንም ዘግይቶ ሊከናወን ይችላል። ለምሳሌ ከመጸሀፍቱ ባነበብነው መሠረት ከአሥራ ሦስተኛው እስከ አሥራ አምስተኛው ቀን ባለው ጊዜ መሃል መካሄድ ሲገባው እስከ አሥራ ስምንተኛውና አሥራ ዘጠነኛው ቀን ቢዘገይት አሥራ ዘጠኝን ለምሳሌ አማካይ አርገን እንወሰድ። ሦስት ወደፊትና ሦስት ወደ ጓላ ባሉት ቀናት ውስጥ በማንኛውም ጊዜ ወሲባዊ ግንኙነት ቢደረግ የማርገዝ ዕድል ሊያጋጥማት ይችላል። ይህም ከአሥራ ስድስተኛው እስከ ሃያ ሁለተኛው ቀን ያሉትን ያጠቃልላል። ይህ ብቻም አይደለም። አብዩሌሽን የሚካሄድበትም ሆነ ሊረገዝ የሚችልበት ቀን ከመዘግየት ሌላ ሊሰፋም ይችላል። እንበልና በአሥራ አራተኛው ቀን የተፈለፈለው እንቁላል ራሱ ከተለመደው የሰላሳ ስድስት ሰዓታት ዕድሜ በላይ ሳይሞት እስከ አምስትና ስድስት ቀን የመቆየት ዕድል ሊያጋጥመው ይችላል።”

“እንዴት ሊሆን ይችላል? በሳይንሳዊ ጥናት የተረጋገጠ አይደለም እንዴ?” ብሎ እንዳለ ጠየቀው። ጥያቄ ብቻ ሳይሆን ከርከርም በሚመስል አነጋገር።

“በነገራችን ላይ ሳይንስ ምንድነው ብለህ ታምናለህ?” “ሳይንስማ በጥናትና በሙከራ የተረጋገጠ እውነት ነው” አለ ብዙም ሳይጨነቅ።

“ሲ ትሬ ቢያን! በጣም ጥሩ! እኔ ግን ሳይንስ ማለት በጥናትና በሙከራ እያደገ የሚሄድ እውነት ወይንም ባጭር አነጋገር እውነትን መፈለግ

ነው! እንጂ በራሱ ያለቀለት እውነት አይደለም ብዬ ነው የማምነው። ሁልጊዜም አዲስ አዲስ ነገር የሚገኝበት። የቀደመው በአዲሱ እየተተካ የሚጉለብት። በመሆኑም የምናነባቸውን ሳይንሳዊ ትንታኔና ገለፃዎች ሁሉ የመጨረሻዎቹ እውነቶች አድርገን ማየት ፍጹም ስህተት ነው። ያን ያህል ርቀን መሄዱን እንተወውና አሁን ካስነበብከህ ነጥቦች አንጻር ብቻ እንኳን ብንነጋገር እናንተ ትጠቀሙበት የነበረው የእርግዝና መከላከያ መንገድ የተሟላ አልነበረም። ይኸውም ከቀን ቆጠራ በስተቀር የሰውነት ሙቀትን መለካት፣ ከማህፀን የሚመነጨውን ፈሳሽ ለውጥ መከታተል፣ ሌሎችንም አብረው የሚከሰቱ ስሜቶች ማገናኘብ እንደነበረበት አንተም ሆንክ ልጅቷ የምታውቁት ነገር የለም። ይህ ደግሞ የዘዴውን አስተማማኝነት መጽሐፉም ላይ ከተገለፀው በታች ያወርደዋል። በተሟላ ጥንቃቄ ተጠቅማችሁ ቢሆን ኖሮ እንኳን አስተማማኝነቱ፣ ከ-እስከ የሚለውን የመጽሐፍ አገላለጽም በበኩሉ ስለማልቀበለው ዝቅተኛው ማለትም ሰባ አምስት ከመቶ ብቻ ነው ከወሊድ ነፃ የማድረግ ብቃቱ። ሃያ አምስት ከመቶ የእርግዝና አጋጣሚ አለ ማለት ነው። ታዲያ ዳርምየለሽን በዚህ ሃያ አምስት ከመቶ መስፈርት ውስጥ እንዳትገባ ፍጹም የሚያደርጋት የተለየ ተፈጥሮ አላት? እ?” አለና ባላሰበው ጥያቄ አፋጠጠው።

“የላትም” አለ እንዳለ ከዚያ ሌላ ማምለጫ ሰበብ ስላጣ።

“በጣም ጥሩ! ይህ እንግዲህ በማንኛውም ጤነኛ ሴት ላይ ሊደርስ የሚችል ሲሆን የዳርምየለሽ ደግሞ ከዚህም በላይ ሊሆን ይችላል። ሳይንሱ የወር አበባ መዛባት ችግር ያለባት ሴት ለወሊድ መቆጣጠሪያ በዚህ በናቸራል ሜተድ በተለይም በካሊንደር መጠቀም እንደሌለባት ያሳስባል። ምክንያቱም አሁን ባነበብናቸውና እኔም በተናገርኳቸው፣ በሌሎችም የሰው ልጅ ዕውቀት ባልደረሰባቸው ምክንያቶች የእርግዝናና የማይረገዝባቸውን ቀናት ለመለየት ስለሚያስቸግር ነው። ለምሳሌ እንዳንድ ሴቶች የወር አበባ እየታየች አረገዝኩ ሲሉ ይሰማሉ። ሌሎች ደግሞ ሳያረገዙ የወር አበባቸው እስከ አምስትና ስድስት ወር መቅረቱን ይናገራሉ። ምክንያቱ ቢጠና የእያንዳንዳቸው እንደየመልካቸው ሊለያይ ይችላል። ለዚህም ነው የወር አበባቸው ለሚዛባ ሴቶች በዚህ ዘዴ ጥልቅ አስተያየት ወይንም አንድ ዓይነት ሳይንሳዊ ማብራሪያ መስጠት የማይቻለው።”

“ግንኩ ዶክተር፣ ዳርምየለሽ የወር አበባዋ የተስተካከለ ነበር” አለ እንዳለ ራሱን ነፃ ለማድረግ ሳይሆን ያሰበውን ሁሉ በጥያቄ እውጥቶ ከሀሊና መከፋፈል ለመዳን።

“ያሰብከው ይገባኛል። ተከታዩ የወር አበባ ሊመጣ ሲል ባሉት ነፃ ቀናት እንደወጣችሁ ገልፀህልኛል?”

እንዳለ በአምንታ አረጋገጠለት።

“ትሬ ቢያን!” አለና ጥቂት አሰብ አደረገ። “ህዳር ስድስት፣ ከህዳር

ሰድስት በፊት ችግሩ የደረሰባት ማለት ካንተ ጋር ሳትገናኙ የቆያችሁበትን የመጀመሪያ ቀን ታስታውሳለህ? የጥቅምቱን ማለቴ ነው።”

እንዳለ አሰላሰለና ትክክለኛ ቀኑን ባያውቅም ጥቅምት አሥራ አምስት ገደማ መሆኑን ገለጸለት።

“ይሁን አካባቢው ከታወቀ ጥቅምት አሥራ አምስት ብለን እንወሰድና ንዳር ለድስትን ደግሞ በሃያ አንደኛ ቀንነት እንያዘው የሚቀጥለው የወር አበባ እንዲመጣ የሚያበቃው ተፈጥሮአዊ ቅድመ ዝግጅት በደረሰባት የእፅ ምርምር ሆነ እካላዊ ጉስቁልና እንበለው ተረብሻ ነበር ማለት ነው። ይህ ከሆነ ደግሞ እናንተ የጠበቃችሁት ተለምዶአዊ እመጣጡ ለመጀመሪያ ጊዜ ቀደም ብሏል ወይንም ቀርቷል ወይንም ተራዝሟል። በዚህ ሳቢያ በማርገዚም በተጠበቀው ጊዜ ሊመጣ የሚገባውን የወር አበባ ለማየት ሳትታደል ቀርታለች። ተግባራዊ?” አለ ዶክተር ውስጥ ውስጡን ድል እንደመታ የጦር ጀግና ደስታ እያሰፈነጠዘው።

“በመጀመሪያው መዛባት አረገዘች ማለትህ ነው?” አለ የዶክተር ማብራሪያ ግልጽ ቢሆንለትም ለምን እንደሚጠይቅ ለራሱም ሳይገባው። ዶክተር ሊሆን እንደሚችል አረጋገጠለት።

ከዚያ በኋላ ሁለቱም ዝም ዝም ሆነ። ዶክተር ከመቀመጫው ተነስቶ እንደቆየ ወደ መስኮቱ ተንጉራደደና ውጪውን መመልከት ያዘ። ለእንዳለ ጥቂት የማሰቢያ ፋታ ለመሰጠት የፈጠረው መላ ነው።

እንደከፋው ሰው ተኮማትረው አንገታቸውን የደፉትን የግቢው ጽጌ ረዳዎች እና ሌሎችንም አበቦች አስተዋላቸው። አብዛኞቹ ክረምቱን የወደዱት አይመስሉም። ጠውልገው፣ ተበጣጥሰው፣ ዳር ዳራቸው ደርቆ መክሰም ጀምረዋል። ጽዳቸውና በአጥፋ ዙሪያ የተጠመጠመው ህረግ ግን ከዓመት እስከ ዓመት ከእድገት በቀር ጉስቁልና አያሳዩም። እንዲያውም ክረምት ሲመጣ ውበታቸው ይጨምራል። ዶክተር አብደላ ክረምትና አበባ ለምን እንደማይዋደዱ ሁልጊዜም ይገርመዋል።

እንዳለ በበኩሉ በዛሬው ቀን ከዶክተር ጋር የተነጋገሩትንና ያሰነበበውን ሁሉ አንድ በአንድ በህሊናው ከልሶ ከእርሱ የበፊት እምነትና ዕውቀት ጋር አገናዘበው። ባለማወቅ የሠራው ስህተት መኖሩም ገብቶታል። ሆኖም ሙሉ ለሙሉ ጥፋቱን ለማመን እንድንገር ግልጽ ቢሆንለት እንደሚገባ አለበት። ዶክተር ለዚህ ሁሉ ችግር ዋነኛ መንስኤ አድርጎ ያሳመነው በዳርምየለሽ ላይ የደረሰ የመንፈስ ጭንቀት ወይንም ሌላ የወር አበባ መዛባት ችግርን ሊያስከትል የሚችል ህመም ዓይነት። በሰውነቷ ላይ የደረሰውን ለውጥ ቢያስተውልም በውርጃ ምክንያት የመጣ መሆኑን አምናበት የቆየ ግምት ነው።

“ዶክተር?”

ዶክተር አብደላ አስተውሎቱን ወደ እንዳለ መለሰ።

“በዳርምየለሽ ላይ መጀመሪያ የደረሰው የቤተሰብ ችግር ምንድነው?”

“ዝ ንሊፖ! ዝርዝሩን እልነገረችኝም። ብቻ በዚያ ሳቢያ ከአሥራ አምስት ቀን በላይ በጣም ተረብሻ እንደነበርና ከዚያም ወዲህ እስካሁን በተደራራቢ ጭንቀትና ችግር መጉሳቆሏን ነው የነገረችኝ። የቅድመ ዓይነት መፋጠጥ እንዳይመጣ ለየብቻ ላዘጋጃችሁ ብዬ እንጂኮ ያሰብኩትን ገና አልጨረስኩም። ቆይ እንዳውም መጣሁ።”

ብዙም ሳይቆይ ሩቂያን ይዞ ተመለሰ። እንዳለን በሙሉ ዓይኗ ልታየው ባትፈቅድም ሁኔታዋ ከበፊቱ ቀዝቀዝ ብሏል። ዶክተር እንድትቀመጥ አደረጋት እና በጥቅምት ወር ላይ ዳርም የለሽን ለመንፈስ ጭንቀት የዳረጋትን ምክንያት እንድታስረዳቸው ጠየቃት።

“ምን ይሠራላችኋል? ይኼ የግል ሚስጥሯ ነው” አለች ሩቂያ።

“ስለሚሠራማ ነው የጠየቅኩሽ ሩቂ” ሚስጥርነቱን ተይወና ይልቅ ንገሪን። አስፈላጊ ከሆነም ሚስጥሩን ለመጠበቅ ቃል እንገባለን። አለ ዶክተር።

ሩቂያ ፈቃደኛ አልሆነችም። ዶክተር በልመናም፣ በታላቃዊ ተግላጽም፣ በማግባባትም ተጠቅሞ ከብዙ ጥረትና ውትወታ በኋላ ቅር እያላት ፈቃደኛ ሆነች።

“አባቴ ናቸው”

“አባቴ ምን ሆኑ?” አለ ዶክተር። እንዳለ ሁለመናውን ጆሮ አድርጎ መልሷን ጠበቀ።

“ማለቴ ያሳደጓት አባቴ ወላጅ አባቴ አለመሆናቸውን ሰለሰማች” አለች ሩቂያ ለዓደኛዋ እንደ አዲስ እያዘነች።

“አይ ሲ!” አለ ዶክተር የዳርምየለሽን ችግር ገምቶ እርሱም ከልቡ በማዘን። እንዳለም እፋ ባይናገርም ልቡ ባልጠበቀው ምክንያት ደነገጠ።

“ማነው የነገራት?” አለ ዶክተር “ማለቴ እንዴት ሰማች? እስከዚያን ጊዜስ እንዴት ሳታውቅ አደገች?” ጥያቄው የእንዳለም ነበር።

ሩቂያ ዳርምየለሽ በነገረቻት መሠረት እቤት ያሉትን ወላጅ አባቴ አድርጋ እንዳደገችና ምን ያህልም እንደምትወዳቸው፣ በምትወዳቸው የእናቷ አጉት አንደበት “ያ! እንጀራ አባትሽ” የሚለውን ቃል ስትሰማ ምን እንደተሰማችና እንዴት ሆና እቤቷ እንደደረሰች፣ ከዚያም ስትንሰቀሰቅና ከህሊናዋ ስትጣላ እንደሰነበተች፣ ከሰው ተለይታና ሁሉን ነገር ጠልታ

በብቸኝነት ጭብጥ እንዳለች ስትጨነቅ ያሳለፈቻቸውን ቀናት፤ የቤተሰቧን ጭንቀትና ምናምን ለክፍት በሚል የተሳሳተ እምነት እናቷ ሊያድኗት ያደረጉትን ያልተሳካ ሙከራ፤ በኋላም እርሷ እንዴት አድርጋ እንዳገባቸውና ሚስቷን እንደነገረች፤ እናቷን ‘አባቴ ማን ነው?’ ብላ ለመጠየቅ የነበራትን ፍርሃትና ጭንቀት አስወግዳ እንድትጠይቃቸው እንዴት እንዳደፋፈረች፤ ከእንዳለ ጋር ለመገናኘት የነበረበት ዋናው ችግርም ከቤት ለመውጣት መፍራቷና ሰው ሁሉ ስለእርሷ ዲቃላነት አውቆ የሚጠቃቀሰበት እየመሰላት ስለምትረበሽ እንደነበር። ቀጠሮ ሲሰጣት አለመቀበል ደግሞ እርሱን የሚያሳጣት እየመሰላት፤ ለመሄድ ስትነሳ ያው ፍርሃትና ጭንቀቷ እየመጣ እንደሚያስቀራት፤ የነገረችትንና የምታውቀውን ሁሉ አያይዛ አንድ በአንድ ተረክታለች። እርሷ ያገኘችቸው ቀንም እቤቷ ሄዳ እንዳመጣቸው በማንሳት፤ ውጪውን የደፈረችው ለመጀመሪያ ጊዜ የዚያን ዕለት መሆኑን ጠቅሳ በዝርዝር ነገረችቸው።

እንዳለ ከሩቂያ አሳዛኝ ትረካ አንድም እንከን፤ አንድም ውሸት ሊያወጣለት አልቻለም። ሩቂያ ስታወራ እርሱ ስህተቱ ይበልጥ እንደገባውና እንደተሰማው ገጽታው በሚያስነብው ስሜት ያስታውቅ ነበር። ህሊናው ግን አንድ ነገር እንዲጠይቅ ገፋቸው። በአሁኑ ግንዛቤው ግምቱ ልክ እንዳልነበር ቢረዳም ከልቡ የኖረውን መጥፎ ህሳብ ሁሉ ጠራርጉ ለማውጣት። ህስትነቱ በሌላ ሰው አንደበት ሲወገዝ ለመስማት።

“ግን!” አለና ጀመረ። ስለፈጠነ ነው፤ የምታውቀው ነገር እንዳለ ጠየቃት።

“የማን ነው ፈጠነ?” አለች አሁንም ፊቷ ሳይፈታ። እንዳለ ምንም ብትለው የሚገባ መሆኑን አምኗል። ጥፋተኛ ነዋ! ገና ስታየው የሰነዘረቻቸው ስድስት ሳይቀሩ ይገቡታል። በልቡ ጥፋቱን እያስላሰለ ፈጠነ የሚሠራበትን በሰማው መሠረት ጠቆማት።

ሩቂያ ትእዛዝብና መደነቅ የሞላው ፈገግታ ቀደማት።
“ህም! ደሞ ስለሱ ምን ተባለ?” አለች። “ምን አሉህ?” ብላ በቀጥታ መጠየቁን እንደመታረቅ ስለቆጠረችው ነው “ምን ተባለ?” ያለችው።

እንዳለ ስለፈጠነና ዳርምየለሽ የሰማውን እና መሰሉት የኖረውን ሁሉ አንድ በአንድ የኑዛዜ ያህል ዘረዘረላት።

“ውሸት! ፍጹም ውሸት!” አለችና በንዴት ከመቀመጫ ተነሳች።
“ይኼ የማንም መንደርተኛ አለብኳታ፤ ተራ ውሸት ነው።”

“ታዲያ ቁጭ በይ እንጂ ሩቂ! የት ልትሄጂ ነው?” አለ ዶክተር እጇን ይዞ።

“እንዴ! በህልሚም በውኃም ካላሰበችው እንዲያውም ከምትጠላው ሰው ሲያቆራኛት! . . .” አለችና ንግግሯን አንጠልጥላ ተወችው። በጣም ተናዳለች።

“እንዲህ ካልደፈረሰኩ አይጠራም። የመሰለውን ሁሉ ይጠይቅ እንጂ! አንቺ የምታውቁትን መመለስ። ካለወቅሽም ራሷ የተዳዩ ባለቤት አለች” አለ ዶክተር።

“ከእንግዲህ፤ እንኳን ለጥያቄው መልስ መስጠት በሙሉ ዓይኗ እምታየው አይመስለኝም። ሞታለችከ ጋሼ! ባይቀብራትም ገሏታል። ሰው ለገዳዩ በቀል እንጂ ቀና መልስ ሊኖረው አይችልም።”

“ገባኝ ሩቂ! ሆኖም እርሱም ይግደላት እርሷም ትበቀለው ወይንም ትማረው በሁለቱ መሃል የሚቀር ጉዳይ ነው። ፍቅር እኮ ህይወት ብቻ አይደለም። አንዳንዴም ገዳይ አንዳንዴም ሚች ነው። እውነተኛ ፍቅር ሞቶ ይነሳል። የሞተ ፍቅራቸው እንደገና ነፍስ ዘርቶ ህይወት ሊኖረው አይችልም ማለት አንችልም። እኔ እና አንቺ እውነቱን ማሳየት እንጂ ውሳኔው የነሱ ነው። ማመን መካድ፤ ማፍቀር መጥላት በሁለቱ መሃል የሚቀር የየግላቸው ውሳኔ ነው። ሰብአዊ ስሜታችን ለቀረበው ማድላቱ የተለመደ ቢሆንም ከሁለቱም ገለልተኛ መሆኑ ይመረጣል” አላት። ተመልሳ ተቀመጠች። እንዳለ የእርሷን ሁኔታም ሆነ የዶክተርን ግልግል ከልቡ ያስገባ አይመስለም።

“እኔም አንድ ቀን . . .” አለና የጥምቀት ዕለት እርሷና ዳርምየለሽን ፈጠነ ነው ብሎ ከገመተው ሰው ጋር እንዴት እንደተከታተላቸውና ያየውን ሁሉ ተናገረ።

ሩቂያም የዚያን ዕለት ከሰዓት በኋላ ዳርምየለሽን ከብቸኝነት ለማላቀቅ ስትል በግድ ይዛት እንደወጣችና ጃንሚዳ ሄደው ጨዋታ ሲመለከቱ ባጋጣሚ እንዳገኙት። ዳርምየለሽ አብሮአቸው እንዲሆን ደስተኛ ስላልነበረች ወደ ቤት እንመለስ እንዳለቻት። ፈጠነ ግን እንደተከተላቸው። እንዳለ የተመለከተውም መጓተት ወደታች ወርደው ሻይ እንዲጋበዙለት ፈጠነ ችክ በማለቱ እንደነበርና ዳርምየለሽ አምርራ እንዳመናጨቀችው፤ ከዚያም እርሷ ተሰናብታት ወደ ቤቷ ስትመጣ እርሱ ያለፍላጉቷ ተከትሏት እንደሄደ፤ እቤቷ መግባቱም የእናቷ ተቀላቢ እስከሆነ እንደሚያስደንቅ፤ በተረፈ ሌላ ግንኙነት እንደሌላቸው፤ ዳርምየለሽን ማግኘት ሳይሆን መመኘቱ ግን እውነት እንደነበረ፤ ከዚያ በኋላ ሽማግሌ ልኮ በዳርምየለሽ እምቢታ መከልከሉን ሳይቀር አስረዳቸው።

ያ ሁሉ የጥርጣሬና የበደል ተራራ ፀሐይ እንዳየው በረዶ መሟሟቱ እንዳለን ባዶ አስቀረው። ጨህ ጨህ አለው። ራሱን ይዞ ቢያስነካው ወይንም እንባው እየተንፎለፎለ ስቅስቅ ብሎ ቢያለቅስ የሚወጣለት መሰለው። ያለበትን ሲያስታውስ ራሱን ተቆጣጠረ እንጂ። ህሊናው እያለቀሰ ናላው በድምጽ አልባ ጨኸቱ እየተበጠበጠ ጭንቅላቱ የሚፈነዳ መሰለው። ወደ ግንባሩ እንዳች ነገር ተከመረበት። ምን እንደሚል ምን እንደሚሰማው ግራ ገብቶታል። ከዚያ ቤት

መውጣት፤ ወደ ቤቱ መሮጥ አሰኘው። ማንንም ማየት ከማንም ጋር ማውራት አይፈልግም።

“የት ትሄድ?” አለው ዶክተር ድንገት ብድግ ብሎ ድምጽ አልባ ሲሰናበተው እርሱም እየተነሳ።

“ልሂድ” አለ እንዳለ ‘እባክህ ተወኝ!’ በሚል ተማጻኝ ለሜት ተሞልቶ።

“ኖኖ! ይኼማ ነውር ነው። ምሳ በልተህ መሄድ አለብህ። ሰላሰቸገርኩህ ግን ይቅርታ!” አለ ዶክተር ከፊቱ ቀድሞ በሩን እየያዘ።

እንዳለ በመሄዱ ከፀና ዶክተር በቀላሉ ስለማይለቀው ለማሰሙን ብዙ መቀበጣጠር ሊኖርበት ነው። መናገር ደግሞ አልፈለገም። ተመልሶ ተቀመጠ። ዱዳ የሆነ እስኪመስለው ዝምታ ተጭኖታል።

ዶክተር ለሜቱ ስለገባው ከዚያ ወዲያ ሊያነጋግረው አልሞከረም። ከምሳ በኋላ ወይም ሲሸኘው መኪና ውስጥ፤ ካልሆነም ሌላ ጊዜ ያነጋግረዋል። ሩቂያን ሠራተኛዋ ምሳ እንድታቀርብ እዘኸረ ለላላት ወጥታ ሄደች።

ትኩር ብሎ ተመለከተው። ገጽታው ተለዋውጧል። ግንባሩ ተከማትሮ ፊቱ ጭጋ ለብሏል። ንዴቱ በቀላሉ ይነበባል።

“ግን በማን?” አለና ራሱን ጠየቀ ዶክተር። “በማን ነው የተናደደው? በእኔ? በሩቂያ? በዳርምየለሽ? ወይንስ በራሱ? መልሱን መቼም ይሁን መቼ ከራሱ ከእንዳለ አንደበት እና ሁኔታ ያገኘዋል። ባጠቃላይ ሁኔታው ግን እዘነ።

“ስንቶች ይሆኑ?” አለ በሀሊናው ድምጽ ብዛታቸው እየተለማው።

እያፈቀራት እያፈቀረችው፤ ሳያለበው ላታስበው ጥልቅ ፍቅር በወለደው ጥርጣሬና ተንኮለኞች በፈተሉት የውሸት ድር ተተብትበው ትንሿን ትልቅ፤ ትልቁን ትንሽ እድርገው በማሰብ ተሳስተው የተለያዩ? ቤታቸው ይቆጠራቸው። ለምንድን ነው ንጹህ ፍቅር እንቅፋት የማያጣው?

በስለት ስለሚያዝ መሆን አለበት። የስለቱት ያስጋል። ስጋት ደግሞ ያባንናል። ግራ ቀኙን መገላመጥ፤ ዙሪያ ገባውን መጠርጠር፤ ሃያ አራት ሰዓት ነቅቶ መጠበቅ ነው። ነቅተው ካዳመጡት ጆሮ ለራሱ ይጮሃል። ልስማ ካሉት የማይሰማ፤ ልይ ካሉ የማይታይ፤ ላስብ ካሉ የማይታሰብ ነገር የለም። ሳፈቀረ ትንሽ ይበቃዋል። ከምንወደው፤ ከምናፈቅረው ብዙ እንጠብቃለን። ትንሽ ስናጣ ሁሉን እንዳልነበር እናበላሻለን።

ፍቅር ብሎ ነገር! ራስ ወዳድነት ነው። ሰው የሚያፈቅረው ራሱን

መሆን አለበት። ለሌሎች የሚኖረን ፍቅር ከራሳችን ፍቅር ይመነጫል። የምናፈቅረውም መፈቀርን ስለምንሻ ነው። ከሰው፤ ከእንሰላት ከእፅዋትና ከአእዋፍ ባጠቃላይ በዙሪያችን ካሉት ቁስአዊና መንፈሳዊ ነገሮች ጥቅምና ፍላጎታችንን ያረካልንን ወይም ደግሞ ለሰሜታችንና ላስተሳሰባችን የቀረበንን፤ የተለማማንን መርጠን የምንወድበትና የምናፈቅርበት ምክንያት ራሳችንን ስለምንወድ መሆን አለበት። ያፈቀርነውን ከማንም ከምንም ነጥ ለን የራሳችን ብቻ ማድረግ እንሻለና። ሌሎች ሲነኩብንም ሆነ ሲመኙብን ከለውነታችን አካላት አንዱ አለአግባብ ሲነካብን ከሚያመን ከሚያንገባንና ከሚቆጫን ባላነሰ ሁኔታ ይለማናል። ለዚህም ነው ያፈቀረ ልብ ስጉና ቀናኢ የሚሆነው። መሰላ በታየችው ትንሽ የነገር ፍንካች ሳቢያ ትልቅ ችግር በራሱ ላይ ይጋብዝና በፍቅር ከመደለት ይልቅ ማዘንና መተከዝ፤ ካፈቀረው ጋር ከመሳቅና ከመለማማት ይልቅ ንዝንዝና ግጭት ያበዛል። ከዚያ ሲያልፍም ቀለል ሲል ለመለያየት ከበድ ካለም ለራሱም ሆነ ለተፈቃሪው ጥፋት መንስኤ ይሆናል። ሠራተኛዋ ከፊቱ ስትጀበር የሃሳብ ዋናው ተቋረጠ። -ዶክተር አብደላ።

57

የአሮጌው ዓመት ጭለማ ከረምት ማለፉን፤ አዲሱ ዘመን አዲስ ብርሃን ይዞ መምጣቱን፤ ሰማይ ማልቀሱን፤ ምድር መራሱን አቁመው፤ አድማስ ፈገግታ ማሳየቱን ሳያስተውሉ፤ ፍጥረት ለምልሞ፤ አበቦች ፈንድተው ውበት መዘመሩን ሳያገናዝቡ መስከረምን አልፈው ጥቅምትን ጀምረዋል። ዳርምየለሽ፤ ወይዘሮ ብዙና መላው ቤተሰቡ።

በእንቁጣጣሽ ሳይከበር እንደዋዛ ማለፍ፤ በመስቀልም መደገም የተጨነቀና ያለበ አልነበረም። የሁሉም ለጋት በቤተሰቡ ላይ እያንዣበበ ያለው አደጋ ነው። በተለይም የወይዘሮ ብዙ ሳይታሰብ እንደዚያ መታመም ልጆቻቸውን እና ባለቤታቸውን አደናግጧል።

አቶ ባህሩ እንደወትሯቸው ሁሉ የዘመን መለወጫን ከቤተሰባቸው ጋር ለማሳለፍ በግና ዶሮ፤ እንቁላልና ቅቤ ጭነው ነበር የመጡት። ይሁን እንጂ ባለቤታቸውና ዳርምየለሽ አልጋ ይዘው ሲያገኝቸው ከፋኛ ደነገጡ። ወደ ሥራቸው ተመልሰው ለመሄድም አልፈሉም ነበር። በልጆቻቸው ውትወታና ጉትጉታ፤ ቤተሰቡ በዚያ ችግር ላይ ወድቆ የእርሳቸው ከሥራ መቅረት መታከሚያ እንኳ ጠፍቶ ለበለጠ ጉዳትና ችግር መጋለጥ እንደሚሆን እምነው ከፈቃዳቸው ስምንት ቀን አሳልፈው ሄዱ። ዳርምየለሽ መውለዱን ወይዘሮ ብዙ የታመሙበትን ሚስጥር ሳይሰሙ።

* * *

ወይዘሮ ብዙ ሆስፒታል ከገቡ እንደ ወር ከሦስት ሳምንት አልፎአቸዋል። በተደረገላቸው የሥነ-አዕምሮ ህክምና ከትትል፤ በእውናቸው ከሚያስጮላቸውና ከሚታዩላቸው አስፈሪ መናፍሰት ቀስ በቀስ ቢገላገሉም ውስጥ ውስጡን የሚሰማቸው ጭንቀትና መረበሽ አልለቀቃቸውም። አሁንም ፍርሃት ፍርሃት ድንግጥ ድንግጥ ያደርጋቸዋል። በእንቅልፍ ልባቸው መቃዝቱንም አልተወሙ። ራሳቸውን መቆጣጠር እንደጀመሩ ከሚደረግላቸው የመድሃኒት እርዳታ ይበልጥ ደክተር ገብረወልድ በየጊዜው ደጋግመው የሚለገሏቸው እንደ ምክር ከልባቸው ገብቷል።

ደክተር ገብረወልድ በሙያው የበለሉ የሆስፒታሉ ለመጥር

ሳይኪዮትሪስት ናቸው። የወይዘሮ ብዙነሽን ጤንነት ለመመለስ ከፍተኛ ጥረት ያደርጋሉ። በየቀኑ ይጉበኙአቸዋል። እንደ ህዚም ሳይሆን እንደ አንድ የቅርብ ዘመድ ስለራሳቸው ህይወት፤ ስለቤተሰባቸውና ስለሌሎችም ጉዳዮች የሚስማቸውን ሁሉ እንዲናገሩ በዘዴ ያግባቡዋቸዋል። ወይዘሮ ብዙም የደክተሩ ቅርበትና መግባባት የህክምና ዘዴ ሳይሆን በልጃቸው ጓደኛ ወንድም በደክተር አብደላ ምክንያት አደራቸውን ለመወጣት የሚያደርጉት ውለታ ስለሚመስላቸው ተዝናንተው ነው የሚያነጋግሯቸው። በልባቸው እያመለከቱ።

የደክተር ገብረወልድ ትህትና፤ የሚያወሩላቸውን ሁሉ በቁም ነገር ማዳመጥ፤ በወይዘሮ ብዙ መከበርንና ተቀባይነትን እስገኝቶላቸዋል። የየቀኑ ምክራቸውና ማበረታቻቸውም ለወይዘሮ ብዙ ህሊና አዲስ ሰላም አዲስ ርጋታን ይፈጥራላቸዋል። ካጠገባቸው ባይለዩአቸው ይወዳሉ። በጥቅሉም እግዚአብሔር ለምህረት ምክንያት አድርጎ የላከላቸው ቅዱስ ሰው እንደሆኑ እስከማመን ድርሰዋል። አዕምሮአቸውን ሲረብሽና ሲያስጨንቃቸው የቆየው ሃሳብ ሁሉ ገና የደክተር መምጫ ሰዓት ሲደርስ ከላያቸው መሸሽ ይጀምራል። ደሞ ሲሄዱለት ተመልሶ ሊመጣባቸው።

ይኸንኑ ችግራቸውን ለደክተር ገብረወልድ ሲነግሯቸው የሰጧቸው ማሳሰቢያ አለ። “ውስጥ ውስጡን እንድ የሚያስጨንቅዎና የደረሰብዎ ችግር አለ ማለት ነው። ይኼን ደግሞ ከእርስዎ በስተቀር ማንም ሊያውቀውና ሊያገኝልዎት አይችልም። ከሕመምዎ ለመዳንና ጤንነትዎ እንዲመለስ ከፈለጉ ይኼንን ችግርዎን አውጥተው ሲነግሩኝ ይገባል። ይደርሳል ብለው የሚሠጥበት እና የሚያስፈራዎት ነገር ካለ፤ ካለበለዚያም ሚስጥር ብለው እንዳይወጣብዎትና እንዳይታወቅብዎት የደበቁት የካሁን ቀደም ችግር፤ በልጅነትዎም ሊሆን ይችላል ካለ፤ ብቻ ማንኛውንም ይሁን የሚያሳስብዎት እና የሚያስጨንቅዎትን ጉዳይ ያውጡትና መፍትሔ እንፈልግለታለን። . . .”

ምን ብለው ያውጡት? እንዲያውም ለደክተር ገብረወልድ የልባቸውን ካወሩላቸው በኋላ መለስ አድርገው ሲያሰቡት ያስገርማቸዋል። ያን ያህል ለምን እንደሚዘከከላቸው አይገባቸውም። የቀራቸው ነገር ቢኖር የዳርምየለሽን ልጅ እንዴት እንደገደሉትና በዳርምየለሽ ጠያቂነት ወጥሮ ሲያስጨንቃቸው የከረመውን የአባቷ ማንነት ሚስጥር ማውጣት ነው። እርሱንም አንዳንዴ ሊያመልጣቸው ይልና መልሰው ይይዙታል። በተለይ ደክተሩን ሲያዩ ‘ተናገረ! ተናገረ!’ የሚል አንዳች ብርታት ይሰማቸዋል። አንዳንዴ ደግሞ ህንፃው እስኪንቀጠቀጥ ጮሽው ሚስጥራቸውን መለፈፍ ያምራቸዋል። ሁሉም ግን ከህሊናቸው አልፎ በአፋቸው ተስምቶ አያውቅም። መጨረሻው ራስ ምታትና ቅዠት፤ በቁም መጣንና መደንገጥ፤ ፍርሃትና ጭንቀት ነው። ሽላብ ሲያደርጋቸው በእውን የማያስታውሱት አስፈሪና አስደንጋጭ ነገር ሁሉ ይመጣባቸዋል። አሁን አሁን ደክተር ገብረወልድ በሚያስረዳቸው

መሠረት የችግራቸው ምክንያት እየገባቸው ነው። እንዳንዴ መንፈሳቸውን ወጥሮ ሊፈነዳ የደረሰ ጭንቀታቸውን ዘርግፈው እርይ ማለት ይመኛሉ። ግና እንዴትና ምን ብለው? የዘወትር የጭንቀታቸው ጭንቀት እየሆነ መጣ። በዚያ ሁኔታ ላይ እንዳሉ ነው አማራጩን ሳያስቡ በዶክተር ገብረወልድ ምክር መሃል ያገኙት።

ዶክተሩ የተለመደ ጉብኝታቸውን በማካሄድ በመሳሪያና በውይይት የወይዘሮ ብዙን ለውጥ ከገመገሙ በኋላ የተለመደ ማበረታቻና ማጽናኛቸውን “እግዚር ይማርሁ!” በሚል የተለመደ መሰናበቻቸው ጀመሩ።

“ለሞኑን እንደመከርከም ችግርዎን ለእግዚአብሔር ይነገሩ” እርሱ ይምርዎታል። ታዲያ እግዚአብሔር ምህረቱን ሲልክ ምክንያት ፈልጎ ነው። በፈለገው መንገድ ይመጣል። ሰው ሰውን አያድንም። የእግዚአብሔር ፈቃድ ካልተጨመረበት እኔ እርሱን ሳክም አልችልም። እርሱ ግን እኔን ምክንያት አድርጎ ያድንዎታል። እና ከልብዎ ይዘው የሚያብሰሰሉትን ሁሉ ይልቀቁት፤ ይተንፍሱትና ዳግመኛ ላለመጨነቅ ይርሱት። ዘወትር እንደማየው ምንም ዓይነት የውስጥ ሆነ የውጪ ደዌ በምርመራ ሊገኝብዎት አልቻለም። በሽታዎ ያለው ከመንፈስዎ ነው። ያ ደግሞ ከራሱም እስካልመጣ ሊታወቅ አይችልም። እኛ የምናየው ነገር ቢኖር የማይደበቅ የሰውነትዎን መመንመንና ክብደት መቀነስ፤ ፊትዎ ላይ የሚነበበውን የህዘንና የጭንቀት ስሜት ብቻ ነው። ጭንቅላትዎ ውስጥ ያለውንም እግዚአብሔር ነው የሚያውቀው። እና ጨርሶ እንዲምርዎ ሁሉን አውጥተው ይግለጹት። ለኔ እማይነገር ከሆነብዎ ደግሞ አይጨነቁ። ገድ ለኔ አይደለም። ለማንም ይሁን ብቻ ከእርስዎ ሌላ ለሚያምኑት እንድ ሰው እፍረጥርጠው ይነገሩት። ይውጣልዎ። ወይም ደግሞ ማድረግ እየፈለጉ ፈራ ተባ እያሉ የሰጉበት ጉዳይ ካለ ያድርጉትና ይለይለት። ከፈሩም ርግፍ አድርገው ይተውት። ዞሮ ዞሮ እርሱም ስላትጨነቁ ሳይሆን ሁሉም በእግዚአብሔር ፈቃድ ነው። . . . ” ብለው በሰፊው ከመከራቸውና ካደፋፈሯቸው በኋላ እንደገና ተሰናብተዋቸው ወጡ።

ይህን መሰሉ የዶክተር ገብረወልድ ምክርና ማደፋፈሪያ የተለመደ ቢሆንም ለወይዘሮ ብዙ እዲስ ስሜት ያሰረፀባቸው ህሳብ በሀሊናቸው ጉልቶ ሲመላለስ ሰነበተ።

“ . . . ለማንም ይሁን ብቻ ከእርስዎ ሌላ ለሚያምኑት እንድ ሰው እፍረጥርጠው ይነገሩት። ቢችሉ ጭንቀትዎ ለሚመለከተው ሰው። . . . ሁሉም በእግዚአብሔር ፈቃድ ነው። ”

የቤት ጉዳቸውን ለዶክተር ገብረወልድ መዘከዘኩ ከብሏቸው ሲያመነቱ ላለ ዶክተር የሰጧቸው ፍንጭ በተለይም ፈውሳቸውም በእግዚአብሔር እጅ

መሆኑን ደጋግመው ያረጋገጡላቸው በፈጣሪ ላይ ያላቸውን እምነት አጠንክረዋል።

ከእግዚአብሔር የተሰወረና ከእርሱም በላይ የሚያስፈራ የሚያስጨንቅ እንደሌለ ተሰማቸው። እንዲያውም ለዚያ ሁሉ ያበቃቸው የእርሱን ታላቅነትና ሃያልነት መርሳታቸው መሆኑ ታያቸው። ሁሉን ለእርሱ ሰጥተው ቢሆን ኖሮ እንደፈጠረ ያወጣቸው ነበር። ለልጃቸው ሲሉ ወደ መጽሐፍ ገላጭ ከሄዱበት ጊዜ አንስቶ እስካሁን ያላለፉትና የደረሰባቸውን ሁሉ አስታውሱ። ከፈጣሪያቸው መጣላት የጀመሩት ‘አንተ ታውቃለህ’ ማለት ትተው ወደ ደብተራ የሄዱ ጊዜ ነው። ከፈጣሪው የተጣላ ምን መላ አለው? ተረስቶና ተቀብሮ የኖረው የዳርምየለሽ አባት ጉዳይ ቢያስጨንቃቸው ከዚያ ወዲህ በጨዋነቷና በጉብዝናዋ ያኮራቻቸው፤ መውለድ እንደሷ ያሰኘቻቸው ልጃቸው ብታረገዝ ከዚያ ወዲህ በጉድ ላይ ጉድ ተደማምሮ ሁለተኛ ስም ሊያሰጣቸው፤ የሰይጣን መንፈስ አድርባቸው መቅና ያሳጣቸውና በሃጢአት ላይ ሃጢአት እየጨማመሩ ከእግዚአብሔር መንገድ የራቁት ‘እግዚአብሔር ያውቃል’ ‘ወላጁት አምላክ ታውቃለች’ ማለት ከተውባት ከዚያች ርኩስ ቀን ጀምሮ መሆኑን ያስታውሱና ፈጣሪያቸውን ምህረት በመለመን ያሳርጋሉ።

እንዳንዴ መንገዱን የመሯቸውና ያሳሳቷቸው እማማ ሸዋ መሆናቸውን ካሰቡ በኋላ ሙት ወቃሽ አንዳይሆኑ ይቅርታን ከፈጣሪ ለምነው ጥፋቱን ወደራሳቸው ያጠቃልላሉ።

ደጋግመው የሠሩት ሃጢአት ተስምቷቸውና ራሳቸውን ወቅሰው ለፀፀታቸው ማካካሻ ለሃጢአታቸው ማስተሰሪያ እግዚአብሔር በሚፈቅደውና በሚያዘው መሠረት ንስህ ገብተው ሊታረቁ ወሰኑ። ከዚያ በፊት ግን ማድረግ የሚገባቸው ነገር እንዳለ አሰቡ። ከብዶና ቀፍፍ ቢያስፈራቸውም ከፈጣሪያቸው ከመጣላት እይብስምና ሊጋፈጡት ቆረጡ።

58

በሰውም ሆነ በፈጣሪ የአራስ ወጉ ባይደርሳትም፤ እህቶቿና ወንድሟ የበሽተኛን ያህል እንክብካቤ አልነፈጓትም። አባቷ ለዓመት በዓል ያመጡት ሙክት በዓሉን በዓል አድርጎ ቤተሰቡን በደስታ ባይሰበስብም ወገሷን ጠግኖ ሰውነቷን ለማበርታት ጥሩ አጋጣሚ ሆኖላታል። በተለይ ኑንሽና አስናቀች ድስት በጣዱና ሰሃን ባለቀለቁ ቁጥር ያለፍላጉቷም ቢሆን እያስጨነቁ በላይ በላይ የሚያጉርሷት ምግብ ሰውነቷ መለስ ብሎ በቶሎ እንድትጠነክር ረድቷታል። ያልተጠነከረ ያልጠነከረ ነገር ቢኖር የህሊናዋ ቁስል ብቻ ነው።

አሁንም ስለአባቷ ታስባለች። አሁንም ስለ እንዳለ ፍቅርና በደል ታስባለች። ጥያቄ፣ ፍቅር፣ ጥላቻ፣ በቀል፣ ይቅርታ። በዚያ ላይ የእናቷ በእርሷ ምክንያት በሽታ ላይ መውደቅ የቱን ይህ የቱን ረስታ መኖር እንደምትችል ገራ እንዳጋባት ነው።

በተለይ ደግሞ ሰሞኑን ሩቂያ እና ምደንም የማያውቀው ወንድሟ ዶክተር አብደላ የእንዳለን ጉዳይ በማንሳት የሚወተውቷት ከመጠን በላይ ሲረብሻት ነው የሰነበተው። ለሩቂያ ያላት የጓደኝነት ፍቅር፣ ከእርሷም አልፎ ወንድሟ እናቷ ከታመሙ ጊዜ ወዲህ የሠራላቸው ወለታ እርሷንም እቤቷ ድረስ እየተመላለሰ የጠየቃት። ከሁሉም በላይ ደግሞ ለእንዳለ ያላት ጥልቅ ፍቅር፣ አሻፈረኝ ብላ ለመጽናት እንቅፋት ሆነውባት ከራሷ ስትጣላና ስትሰማ ነው የሰነበተችው።

በወንድሟ አሳማኝ ትንታኔና በራሷም ማገናዘቢያ በእንዳለ ላይ የነበራትን ጥላቻ ያነሳችው ሩቂያ፣ ራሱም ዶክተር አብደላ፣ በፀፀት ተንገብገፀና ተቃጥሎ እንዲያማልዱት ለሚማፀናቸው እንዳለ ጉትጉታ ሳይሆን ስለ ንጹህ ፍቅር መቃናት የሰብአዊ ስሜታቸውን ገደታ ለመወጣት ዳርምባለሽን ወጥ ረው ይዘዋታል።

እንዳለ ከእርሷ ለመለየት ምክንያት የሆነውን የተሳሳተ አመለካከትና አሁን ለሁተክ ቢገባው የደረሰበትን ፀፀት አንድ በአንድ ዘርዘረው ነግረዋታል። ከእርሷም ሌላ ሴት እርም ብሎ መቅረቱንና እሰካሁን ማንንም አለመያዙን አረጋግጠውላታል። የመጀመሪያው ዕለት አሻፈረኝ ብላ ብታመርም እያደር እምቢ ለማለት ያላት ምክንያት በጥያቄና መልስ እየላላና የልቧ ጥልቅ

ፍቅር እየጉላ «ሳስብበት» የሚል ተስፋ እንድትሰጣቸው አስገደዳት። እንዲያ መርረውና ከርረው ያለፉት የመከራ ወራት ከልቧ የተከሉት የጥላቻና የበቀል ችግኝ ቀስ እያለ መክሰም ጀመረ።

“አየሽ? ፍቅር ስንከሳር ነው። ፍቅር እየተጠለም መውደድ ነው። እየተካዱም ማመን ነው። ፍቅር ብድር ወይንም አፀፋ የሚፈልግ ውለታ አይደለም። እንዲያ ከሆነማ በሌላ መፈቀርን መሻት እንጂ ለራስ ሌላውን ማፍቀር አይሆንም። ለፍቅር ተመጣጣኝ ምላሽ ከጠበቅንማ ፍቅር ለሌላ የምንለግሰው ሳይሆን ራስ ወዳድነት ይሆናል። ፍቅር እንደ ውለታ እንካ በእንካ ወይንም ፋክከር አይደለም። ፍቅር አንዳንዴም መበለጥ፣ አንዳንዴም መጉዳት፣ መሞትም ነው። ሰላምና ደስታን እንደሚሰጠን ሁሉ። እውነተኛ ፍቅር ቂም የለውም። እውነተኛ ፍቅር ለራስ ሲሉ ማፍቀር ነው። . . . እና አንቺም በርግጥ ከልብሽ ታፈቅረው ከነበረ፣ እንኳንስ ሳያውቅ ያደረሰብሽን /ሥራዬ ብሎ የፈጸመብሽ አይመስለኝም/ ለዚያውም ራሱ ጥፋቱ ገብቶት እና ፀፀት ተሰምቶት ይቅርታሽን እየለመነ። . . . ያለኝም አመጣጥ እንደገና ተፋቀሩ ልንልሽ ሳይሆን ስህተቱ ከምን እንደመጣ ተረድተሽ ይቅርታ እንድታደርጊለት ብቻ ነው። ሌላው የሁለታችሁ ስምምነትና ውሳኔ ነው። . . .”

እምቢታዋን ያሸነፈ የዶክተር አብደላ ንግግር። ደጋግሞ ሀሊናዋን የሚቆረቆር።

“ግን እኮ እኔም ገራ ገብቶኝ ነበር።” ትላለች ለራሷ የእርግዝናዋን ሁኔታ ስታስብ። ሊሆን የሚችልባቸውን መንገዶች ከዶክተር አብደላ እስከተረዳችበት ጊዜ ድረስ እንዴት ልታረግዝ እንደቻለች ለራሷም ያልተፈታ እንቅፅልሽ ሆኖባት ነበር። . . . ታዲያ እንዳለሰ በምን መንገድ ሊያውቅ ይችላል? እርሷ ያየችው ከእርሱ በቀር ወንድ አለማወቅን ነው። መተማመናቸውን ተማምናም ነው አለቀኑ የመጣባትን እርግዝና ሳትደብቅ የነገረችው። ቢያምናት ምን ነበረበት?

ከእርሱ ከተለየች ለብቻዋ ስትጋፈጥ የከረመችውንም ችግር ታስታውሰና በተለይ በልጇ መሞት ክፉኛ ታዘናለች። ያም ቢሆን ግን ከእንዳለም ጋር ሆና ሊደርስ ይችላ ነበር። እርግዝናውን እያግዛት። ልጇንም ቢሆን እግዜ ርም ገደለው እንደምትጠረጥረው እናቷ ሊያስጥልላት አይችልም። ፍቅራቸው እንደገና ማበብ ከቻለ ኳስመሰላ የምትተካው ነው። ለዚያውም እንደመጀመሪያው ሳይፈለግ ተረግዞ ለችግርና ለመለያየት ምክንያት የሚሆን ሳይሆን በትዳርና በደስታ የታጀበ።

ሀሳቧ በቂምና በይቅርታ መሀል እየዋለለ እነ ዶክተር የሰጧትን ከእንዳለ የተላከ ደብዳቤ ደጋግማ ታነበዋለች። “አስብበታለሁ” ያለቻቸው እለት ነበር የሰጧት። የተፃፈው ግን ከዚያ በፊት ነው። የመጀመሪያው ንደትና እምቢታዋ እስኪረገብ ሆነ ብለው እንዳዘገዩት ገብቷታል። ለምን ያህል ጊዜ እንደሆነ

ባታውቀውም ደጋግማ ታነበዋለች።

“ከማንም ከምንም በላይ ንጽህት ለሆንሽው ውድ ፍቅሬ፣ ‘ፍቅሬ’ ስልሽ የአሁኑን ሳይሆን የፈተኞቹን ቅዱስ ቀናት በማሰብ ነውና እንዳትታዘቧች። መልሼ ላስበው፣ ልሰማው የሚከብደኝን በደል ፈጽሜብኝለሁ። ይቅርታ የማይገባኝ የጨካኞች ሁሉ ጨካኝ እንደሆንኩብሽ ይገባኛል። ጭካኔዬ ግን ካለማወቅ የመጣ የደንቆሮ ጭካኔ መሆኑን ተረጿልኝ። ዳግመኛ ፍቅርሽን ለመለመን ድፍረት ያንሰኛል። ይቅርታሽን ግን አትንፈረኝ። እንደቁርባን የሚጥሙ ንጹሃን ከፍፍርሽን ሳይሆን አግሮችሽን ለመሳም ፍቀጿልኝ። ከዚያ በላይ አላስቸግርሽም። ይቅርታሽን ብቻ። ብዙ እሚናገር ምላስ የለኝም። ብዙም ለመጻፍ ይቸግረኛል። ቋንቋዬ ፀፀት፣ ብዕሬም እንባ ሆኗል። ከዚህ ደብዳቤ ጋር የላኩልሽ ካሴት ከፊል ስሜቴን ይዟልና ስለእኔ ሳይሆን ስለ ፍቅር አምላክ ብለሽ በትዕግሥት አድምጧልኝ።

የምህረትሽ ለማኝ
እንዳለ ተመስገን”

ከደብዳቤው ጋር የላከላት ካሴት በልዩ ትዕዛዝ ያስቀዳው የቆየ የአለማየሁ እሹቴ ዘፈን ነው። ሙሉ ክፉ አንድ ዘፈን ብቻ ነው።

“አንዱን አካል ፍቅር መለየት ገንጥሎት
አለሁ በግማሼ ደስታን ሀዘን ጥሎት።
ያስታራቂ ያለህ እርዱኝ እባካችሁ
ብቸኛዋን ፍቅሬን አምጡልኝ ይዛችሁ።
በደስታ ሀዘን በላቅ ፈንታ ለቅሶ
የመረረው ፍቅር በእንባ ተለውሶ።
ማሪኝ ብዬሻለሁ
እሞትብኝለሁ
ሰው ሆኖ ለህተትን የማይሠራ የለም
የአንድ ቀን ጥፋቴን ማሪኝ ተይ ግዴለም።
በደሌን አረሱብሽ ማርኩህ በይኝ ፍቅሬ
በናፍቆት ለንሰለት እንዳልኖር ታስሬ።
ማሪኝ ብዬሻለሁ
እሞትብኝለሁ።
ቆዳዬ ተገፍፎ ይሁንልሽ ጫማ
ሲጋዬም ይደገም ላንቺ ከተሰማማ።
አጥንቴን ይብረደው ራቁቴን ለሂድ
ካንቺ የበለጠ አላገኝም ዘመድ።
ማሪኝ ብዬሻለሁ
እሞትብኝለሁ።”

ተስፋ በተሞላ ስሜታቸው ይሁን በራሱ ተፈጥሮ ዛሬ ብሩህና ደማቅ ቀን ነው። ለእንዳለ፣ ለዶክተር አብደላና ለሩቂያ። ዕሁድ ጥቅምት . . . ቀን . . . እንዳለና ዳርምየለሽ እንደገና የሚገናኙበት ቀን። ካለፈው ዕሁድ ጀምሮ ሁሉም በጉጉትና በናፍቆት፣ ቀናቱን ብቻ ሳይሆን ለንታቱንም እንደሩቅ ዘመን እያሰሉ የጠበቁት።

ዶክተርና ሩቂያ ተመላልሰው በመወትወት ዳርምየለሽን ለእንዳለ ይቅርታ እንድታደርግለት ቃል አስገብተዋታል። ቀጠሮአቸውም ለዛሬ ከጧቱ በአራት ሰዓት በዳርምየለሽ ቤት ነው። ዶክተር ከታረቁ በኋላ ለዛሬ ምሽት ደህና ቦታ ራት ሊጋብዛቸው አስቧል። ሩቂያም በበኩሏ የእንኳን ደስ አላችሁ ካርድ ገዝታ ለሁለቱ ፍቅረኞች ለመስጠት በየሰማቸው አዘጋጅታለች።

እንዳለ ስሜቱ ተከፋፍሎበት ሲደሰትና ሲጨነቅ ነው የሰነበተው። የዳርምየለሽን ዓይን ለማየትና ይቅርታዋን ተቀብሎ በፀፀት የተቃጠለ ህሊናውን ለማቀዝቀዝ የመጓጓቱን ያህል እንዴት ብሎ ከፈቷ እንደሚቆምና ምን ብሎ እንደሚያናግራት ጨንቆታል። ለነዶክተር የሰጠቻቸው ቃል የምህረት እንጂ ‘የፍቅር እንደገና’ አለመሆኑን ሲያሰብ ሲጋትና ጭንቀት ያንገብብበታል።

“ከይቅርታ በኋላስ?”

በሠፈርና በመሥሪያ ቤት እንደሚያውቃቸው ማንኛቸውም ዓይነት ሲቶች ሰላምታ ለመለዋወጥ? ስጋት ላይ የጣለው ጉዳይ ነው።

ዳርምየለሽን ማፍቀር እጇ በሩቅ እያየ መኖር እንደማይችል ያውቀዋል። ለዚህ ለዚህ ንጽህናዋን ሳይረዳ እንደጠላት፣ ከዳችን ብሎ እንደተሳሳተ ቢኖር ይሻለው ነበር።

ለአራት ሰዓት ቀጠሮ አብረው ለመድረስ ቀደም እንዲሉ የተነጋገሩት አሥራ አምስት ደቂቃ ቢሆንም አራዳ ቡና ቤት አጠገብ የተገተረው ገና ሦስት ተኩል ሳይሞላ ነው። ዓይኖቹ በስተግራ እስከ ደጉል አደባባይ ፊት

ለፊት ደግሞ እስከ ቸርችል ጉዳና መታጠፊያ ቢጫ ፔጐ ፍለጋ እንዳንጣጠሩ ናቸው። ሰዓቱ ያለውትሮው ባለበት የሚቆጥር እስኪመስለው አልገፋ ብሎታል። ላይኛ በመንቃቱ እቤት ተቀምጦ መቀነጥነጥ ስልችቶት ነው ያለሰዓቱ የወጣው። ጊዜውን የገፋ መስሎት ከመርካቶ በእግሩ መጣ፤ እዚህ ሲደርስ ገን የሚፈልገው ሰዓት ገና ብዙ ይቀረዋል። ጫማውን አስጠረገ። ገና ነው። ቡና ቤት ገብቶ ሻይ ጠጣ። አሁንም ገና ነው። ከአሥራ አምስት ደቂቃ በላይ ይቀረዋል። በትዕግስት እዚያው ተቀምጦ ሊያሳልፈው አልቻለም። ወጥቶ ቆመ። ዓይኖቹ እየተንከራተቱ ልቦናው በሀሳብ መወዝወዝ ተያያዘው። የባጥ የቆጡን ያስባል። ጊዜን በሀሳብ ለመግደል።

ተዘበራርቀው ከመጠብት ሀሳቦች መሀል ሀብቱ ዝናቡና ዕኩይ ሙከራውም ነበሩበት። የዚያን ቅዳሜ ቀን ገጠመኝን አስታወሰ። ቢሳካለት ኖሮ ሊያደርስበት የነበረውን አካላዊና ሥነጠልቦናዊ ለውጥ አስበና እንዳልደሰ ዘገነነው። የእሥር ቤት አዳሩንና በማግስቱ ከተናኚ ጋር የነበረውን ቀጠሮም አስበ።

“እንኳንም ራሴን ያሳረኸኸ” አለ የግሳቡን በሀሳቡ እያደነቀ። ለቀጠ ሮው መፍረስ ምክንያት የሆነው በሀብቱ ዝናቡ ላይ ባደረሰው ጉዳት መታሠሩ እንደነበር አስበና “ይኼ ውሻ ጦሱን እንዳመጣ ወስዳት” ብሎ ሳቀ። በልቡ።

በዳርምየለሽ ጉዳይ የሀብቱን አስተያየት ገና ከጅምሩ ባይወደውም ለመለያየታቸው ከፍተኛ አስተዋጽኦ እንደነበረው የገባው ገን ከቅርብ ጊዜ ወዲህ ነው። ሁሉን አገናዝቦታል። እንዲተዋት በቀጥታ በመወትወት ሳይሆን እንከኗ እንዲታየው መንገድ በመምራት እና ጥርጣሬን አስጀምሮት በመቅረት የረቀቀ ተንኮሉን እንዴት እንደሸረበበት ገብቶታል።

አስቀድሞ ልቡ በጥርጣሬ ባይሞላ ኖሮ ያን ያህል ጨካኝ ዳርምየለሽን ለችግር የሚያጋልጥ ውሳኔ ላይ አይደርስም ነበር። ከኔ ነው ብሎ ባያምን እንኳን ጽንሱን እንድታስወግድ ከረዳት በኋላ በማትወቅሰው ሁኔታ ሊሰናበታት ይችላል ነበር።

ስለሀብቱ ዝናቡ ሲያስብ ከሁሉም በላይ የሚገርመው ነገር ቢኖር ያን ያህል ለምን ሲፈታተነው እንደኖረ ነው። በበኩሉ እንኳንስ ያን ያህል ተንኮል ለመሥራት የሚያነሳሳት ቅር ሊያስኝ የሚችል የአንድ ቀን ጥፋት እንኳን አድርሶበት አያውቅም። በጓደኝነት መልክ ቀርቦት ሲርቀው አልርቅ እያለ ግድ ተጣበቀውና በጣፈጠ ፍቅሩ ላይ መርዝ ነሰነሰበት። ያም አልበቃህ ብሎት ጉምዛውን የብቸኝነት ህይወቱን ጨርሶ ለማምረር ከሸሸበት ተከትሎ ለህሊናው የቀፈፈ ጉዳት ሊያደርስበት ሞከረ። አልተሳካለትም እንጂ።

«ከሀጢአቱ ነፃ ለመሆን የከፈለው መስዋዕትነት» አለ እንዴት አድርጎ እንደጣለውና የገዛ ሠንጠውን እንደሰካበት እያስታወሰ። የዚያን ዕለቱን የሀብቱ ዝናቡ ጉዳት ከገዛ ሃጢአቱ ነፃ ለመውጣት የከፈለው ዋጋ አድርጎ ነው የሚመለከተው። ለእርሱና ለዳርምየለሽ እንደገና መገናኘት ምክንያት ሆኗልና። ከተናኚ ጋር ወጥቶ የዳርም የለሽን ንጹህ ፍቅር ከማርከስ ጠብቆታል። ባይሞክረው አይወጋውም፤ ባይወጋው አይታሰርም፤ ባይታሰር ቀጠ ሮው አይፈርስም፤ ቀጠሮው ባይፈርስ ወደ ጽኑተር ቤት አይሄድም፤ ባይሄድ ከሩቂያ ጋር አይገናኝም፤ አይጋጭም። ያ ባይሆን ደግሞ የመለያየታቸውን ሚስጥር ተረድቶ ዛሬ በጉጉት ልቡ ተሰቅሎ ለሚጠብቀው እርቅ አይበቃም ነበር።

ሀብቱ ዝናቡ ለተንኮል ያዘጋጀው መሰናክል ራሱን አደናቅፎት ለእነርሱ ያልታሰበ የመገናኛ ድልድይ ፈጠረላቸው። የተጉዳ ዕለት ሆስፒታል ገብቶ ጥቂት ቀናት ቢቆይም ከዚያ ወጥቶ የት እንደደረሰ አይታወቅም። በመሥሪያ ቤትም ሆነ በሠፈር እዚህ ቦታ አየሁት ወይም እንዲህ ሆኗል የሚል የለም። የሚታወቅ ነገር ቢኖር ከሆስፒታል ሳይወጣ ጉዳዩን ለያዘው መርማሪ ፖሊስ እንዳለን በተጠያቂነት እንደማይፈልገው ቃል መስጠቱና ከሆስፒታል እንደወጣ መጥፋቱ ብቻ ነው። ምናልባትም እንዳለን ሊበቀለው ፈልጎ እንዳይፈጠ ወይም ድርጊቱ አሳፍሮት ወደ ከፍለ ሀገር እንደኮበለለ የተለያዩ የግምት ወሬዎች ይናፈሳሉ።

ልዩ ልዩ ሞዴልና ስም ያላቸው በርካታ መኪኖች በዓይኖቹ ሥር እንደሚያልፉት ሁሉ፤ ልዩ ልዩ ይዘትና ትዝታ ያላቸው በርካታ ሀሳቦች በህሊናው ሥር እየተመላለሱ ቀሪ ጊዜውን አጫረሱትና ጊዜው ደርሶ የጽኑተር አብደላ ፔጐ ብቅ ስትል ሁለመናው አንድ ሆኖ ሰዓቱን አስተዋላት። ለሩብ ጉዳይ አንድ ደቂቃ ቀርቷታል።

የዛሬ ሰንት ዓመት መሆኑ ነው።

ቀኛዝማች ከፍተኛው የእህታቸው የወይዘሮ ጥልጅን የመጀመሪያ ልጅ ተሾመ ማመዲን ከገጠር የመጡና ከልጆቻቸው ጋር እያስተማሩ ያሳድጉታል። እርሱም በትምህርቱ ጉብዞ ሁለተኛ ደረጃ እንደደረሰ ከአሥረኛ ክፍል አቋርጦ ራሱን ለመቻል የአንደኛ ደረጃ ትምህርት ቤት አስተማሪነት ይቀጠራል። እያስተማረ አንድ ሦስት ዓመት እንደሠራም፣ ራሱን ለመቻል ያለውን ፍላጎት የተረዱት ቀኛዝማች በቅድስት ማርያም ወረድ ብሎ ከነበራቸው ሠፊ ይዞታ መሃል ቤት ያልነበረበትን ከአንድ ሺህ ካሬ ሜትር በላይ ቦታ ሰጡትና የእርሳቸው ድጉማ ታክሎብት የራሱን ቤት ሠርቶ በሥራቸው ከመተዳደር ወጣ። ሥራ እንደጀመረ ያወቃትንና በኋላም በፍቅር ልቡ ጥፍት ያለላትን ወይዘሪት ለማግኘት የቤት ዕቃውን እና አንዳንድ ቅድመ ሁኔታዎች በማዘጋጀት ላይ ሳለ እርሱንና ታናሽ እህቱን ያለ አባት ተቸግረው ያሳደጉአቸው እናቱ ሞቱ። ከእርሱ የቀረበ ረዳትና አይዘን ሳይ የሌላት እህቱን ወደ አዲስ አበባ ለማምጣት ተገደደ። በእናቱ ህዘን ምክንያትም የጋብቻ እቅዱን ለአንድ ዓመት አዘግይቶ ከእህቱ ጋር መኖሩን ተያያዘው።

ያን ጊዜ ብዙነሽ ማመዲ አማርኛዋና ዘርገፍገፍ ያለው እለባበሷ በከተሜ ዓይን ገራገር ከሚያስመስላት በቀር ላያት የምታጓጓ በፍቅር የምትወጋ የአሥራ ስምንት ዓመት ልጃገረድ ነበረች። ሊፈነዳ እንደተቃረበ የአበባ እንቡጥ ጥብቅብቅ ብላ የማረች። ገና ከገጠር የመጣች መሆኗን ቢያውቁም እንኳ ሰንትና ሰንት ሰለጠንን ሳይ ጉረምሶች ያስትግሯት ነበር። አንድ አፍታ ለገበያም ይሁን ቀኛዝማች ከፍ ያለው ቤት ለመሄድ ወጣ ካለች በአድናቆት ፈዝዞ የሚያስተውላት፣ አልፋው ሰትሄድ እየሀረ የሚመለከታት ወይንም በርቀት ዓይኖቿን ጣል አድርጎ የሚከተላት፣ የዓይኑ ሽፋል እስኪረገፍ የሚጠቅላት፣ የግንባሩ ሽብሽብ እርጅና እስኪመስልበት ቅንድቡን የሚሰቅልላት፣ ሌላውም ሌላውም የእርምጃዋን ያህል ቁጥሩ በርካታ ነው። እንዳላየ ተኮሳትራና አንገቷን ደፍታ እርሷም በኩራት ትሰልላቸዋለች። አዘውትረው ከሚከታተሏትና ከተላካ ለትዳር ካልሆነም ለፍቅር ከሚመጅት መሀል ዳለቻማ ሳሪያን ኩት ከቪል ሱሪ ጋር የሚለብሰው ረዛውና ዓይነ ውሃው ሞቻቸውን የሚመለሰው ባህሩ ፍሰህ እንዱ ነበር። ከልብሱ በስተቀር ነገረ ሥራው ሁሉ የእርሷ ቢጤ

ባላገር ስለሚመስላት አንኳንስ ፊት ልትሰጠው ለመከራውም ያበሽቃት ነበር። በኋላ ላይ ስማይ መሬቱ ሲደፋባት እና አማራጭ ሲጠፋባት ከነጉዳ ተቀብሎ ከማንም ይልቅ አይዘን ሊሳት።

በታላቅ ወንድሟ ማበድ ምክንያት በደረሰባት የሙተዳደሪያ ዕጦትና በማህፀኗ በያዘችው እኩይ ፅንሰ መዳበር የተነሳ ልትወጣው የማትችለው ችግር ወጥሮ ሲይዛት፣ ነብሳቸውን ይማርና የቀኛዝማች ሚስት ወይዘሮ አይቼሽ ዘንድ ሄዳ በሊት ልጆቻቸው እየተማፀነች አለቀሰችባቸው። እርሳቸውም አባብለውና አጽናንተው እህልና ገንዘብ ከደጎሟት በኋላ ጠላ እየሸጠች ለዘለቄታው ራሷን እንድትረዳ አማከሯት። አቋቋሟትም።

ያን ጊዜ ነው እንግዲህ ጣሳ ሰው አይመርጥምና ባህሩ ፍሰሃ በገዛ ቤቷ ስተት ማለት የጀመረው። ጠላ የለም ወይንም አለቀ ካልተባለ በስተቀር በቀን ሁለት ሦስት ጊዜ ተመላልሶ ይመጣል። አንዳንዴ ሂሳብ ሲከፍል ከጠጣበት በላይ የሚሆን መልስ ያለፍላጉቷ ትቶላት ይሄዳል። አራት ኪሎ ነዳጅ ማደያ አብረውት የሚሠሩ ጓደኞቿንና ሌሎችንም ሰዎች ስብስቦ እያመጣ በመጋበዝ ዝብያዋን አሟሟቀላት። ከቀን ወደ ቀን ፊቷ እየተፈታለችና እየተግባቡ መጡ። ጠላ በሌለበትም ቀን ጉራ ብሎ አጫውቷትና ሰላም ብሏት መሄድ ጀመረ።

ይህ ሁሉ ሲሆን ታዲያ እርሷ የምትሰጋውና የምትፈራው ጉዳይ ነበር። የፍቅርም ሆነ የጋብቻ ጥያቄ እንዳያነሳባት። የፈራቸው አልቀረም፤ አንድ ቀን ጠላ በሌለበት መጣና እንደወትሮ ካጫወታት በኋላ እንደሚያፈቅራት አነሳባት። ሲያፈቅራትም ለዕለት የሥጋ ፍላጎት ሳይሆን ለዘላቂ የትዳር ዓላማና ለቁም ነገር መሆኑን ገለፀላት። እርሷ ግን ጥያቄውን ልታሟላ የማትችልበት ምክንያት እንዳላት ገልፃ ፈቃዷን ነፈገችው። ባንድ ቀን አልተረታም። ደጋግሞ ወተወታት።

እርሷም ልታሳርፈው ብላ ከሌላ የረገዘችውና አባት የሌለው የሦስት ወር ቅሪት እንዳላት ፍርጥ አድርጋ ነገረችው። የሚያግደው አልሆነም እንጂ። እሿ ካለችው ለልጇም አባት ሆኖ እንደሚያገባት በመሃላ አረጋገጠላት። ማተሷን ይዞ ማተቡን ይዛ ሳይከዳት ላትከዳው ተማማሉ። ፈርማ የለ ሽማግሌ፤ በማግሥቱ የሽቦ አልጋውን ከልብፅ ሳጥኑ ጋር ተሽከዋ ገባ። ባልና ሚስት።

የብዙነሽ ሆኖ እየገፋ ሲሄድ 'ጉድ' ያለ ሠፈርተኛም ሆነ የሩቅ ሰው አልነበረም። ከጋብቻቸው በፊት ከእርሱው እርግዛ እንደነበርና እንደተጠቃለሉ ተናፈለ እንጂ። ሁሉም ያለ ቅሬታ አውርተው የሚያስወሩት ይኼ ንጉ ነበር። ከእነርሱ በስተቀር ብዙነሽ ከባህሩ ያለማርገዝን በቀጥታ የሚያውቅ ቢኖር ወይዘሮ አይቼሽ ብቻ ነበሩ። ከዚያ ካለፈ ከባልና ሚስት የሚደበቅ ነገር የለምና ቀኛዝማች ከፍ ያለው። ይልቁንም የቅርብ የሩቁ ተመልካች

ጉም ጉምታና 'ወይ ጉድ!' ያሰኝ የነበረው ወሬ፤ ምስኪኑ ቢንዚል ቀጂ ያበደው ወንድሟን ቤትና ንብረት ለመውረስ ምንም ተቀናቃኝ የሌላት ልጅ አግብቶ ከተከራያት ኩሽና ታህል ቤት ወደ ትልቅና የተደራጀ፤ በአጥር የኮራ ቤት መግባት ነበር። 'የእንትንም ገድ አለው' ተባለለት።

ለማትፈልገው ጋብቻ ያስገደዳትን ሚስጥርና የሚስጥርን ተዋናይ የምታውቀው ግን እርሷ ብቻ ነበረች። ባህሩ፤ ወይዘሮ አይቼሽና ቀኛዝማችም ቢሆኑ ከሌላ ማርዝን እንጂ ያ ሌላ ሰው ማን አንደሆነ አያውቁም። እርሷና ፈጣሪ ብቻ።

“እኔና ፈጣሪ ብቻ! ሌላ ማንም የሚያውቅ የለም።”

“ምኑን እማዬ?” አለች ዳርምየለሽ በዝምታ ተውጠው የቆዩት እናቷ ድንገት ባወጧቸው ቃላት ግራ ተጋብታ።

“ጉደን ነዋ ልጄ! ሚስጥሪን” አሉ አልጋቸው ላይ ግድግዳውን በመደገፍ ጉልበታቸውን ሰብስብ አድርገው እየተቀመጡ። ዳርም የለሽ ውስጧ እየታመሰ በጉጉት ጠበቀቻቸው።

“አሁን ታዲያ ሳስጠው ከሰው እንጂ ከፈጣሪ እንዳልደበቅኩት ገባኝ። ደግሞም እኮ እርሱው ቢያዝብኝ እንጂ ፈልጌ ወይንም የፈጣሪን መንገድ ስቼ አይደለም። ከእርሱ የሚሰወር ምን አለ። ታዲያ በምድር የደበቅኩትን በሰማይ ሳልዘልቅበት ከንቱ መድከሜ ለምንድነው? ቆሜ ያልተመቸኝን ነብሲስ ለምን ትንገላታ? 'በምድር ያልዘሩትን በሰማይ አያጭዱትም' ይላሉ መምሬ ክፍሉ። ያለ አባትሽ 'የሱ ልጅ ነሽ' ብዬ እንዳታለልኩሽ ህይወቴ ብታልፍ የሰማይ ቤት መንገደን መዝጋት ይሆናል። እግዚሩም ይቅር አይለኝ። ንስሃዬን ሳላወርድ በሃጢአት እንደታጠብኩ ቢጠራኝ ምን አይቶ ይምረኛል? አንቺን ዛሬ እንድትመጧ የፈለግሁሽም ለዚሁ ነው” አሉና እንደገና በሃሳብ ሰመጡ። እንዴት ብለው ይንገሯት?

ዳርምየለሽ ሁለት ልብ ሆነች። አንድ ልቧ የአባቷን ማንነት አውቆ መንፈሷን ከረበሸው የህሊና ጥያቄ ለመገላገል ጓጓ። ሌላኛው ደግሞ እስካሁን ደብቀው ያኖሩት አባቷ ምን እንከን ቢኖረው ይሆን ብላ ሰጋች።

“ለዐይንና ለጆሮ የሚከብድ አንዳች ዓይነት የተፈጥሮ ጉድለት ይኖርበት ይሆን? ወይንስ ይቅርታ የማይገባውና አስቃቂ በደል ፈጽሞባት? ወይንስ ከእኔ አላረገዝሽም ብሎ ከጷት?”

ወዲያው በእርሷና በእንዳለ መሃል የደረሰው ሁሉ ሳንዳፍታ ታወሳት። እነርሱ ግን እንደ እናቷና አባቷ የእርሷን ዕድሜ ያህል አልተጨካኩም። ስህተታቸው ገብቷቸው ሊታረቁ ነው።

“ይኼኔ እቤት መጥተው እየጠበቁኝ ነው” ብላ አሰበችና ሰዓቷን

ተመለከተች። ስድስት ሰዓት ከሰባት ደቂቃ ያሳያል። ቀጠሮአቸው መፍረሱ ተሰማት። እንዳሰበችው ቶሎ መመለስ አልቻለችም። ከእንግዲህ ምን ያህል ሰዓት መቆየት እንደሚኖርባት አታውቅም።

“ብቻ እንዲን ሀሳቤን በተገላገልኩ እንጂ የእነርሱ ሌላም ቀን ሊሆን ይችላል” አለችና በልቧ ተዝናንታ ከእናቷ ጋር ለመዋል ወሰነች።

“ታዲያ ንገሪኛ እማዬ?” አለች ጭንቀትን የሚያሰነብቡት የእናቷ ዓይኖች ትክ ብለው ሲመለከቷት እርሷም ጭንቅ እያሳት።

“ልነግርሽማ ነው ልጄ! ምን ብዬ እንደምነግርሽ ከበደኝ እንጂ”

“እንደፈለግሽ አርገሽ ብትነግሪኝ ግድ የለኝም። ምንም አትጨነቂ። ለልጅሽ እንጂ የምትነግሪኝ እኔ ባዕድ አይደለሁ። ለዛውም ስለ ራሴ። ለእናት ከልጄ በላይ የምተደፍረውና የምትዝናኖበት የለም” አለች ጭንቀቷን ዋጥ አድርጋ በማግባባት።

“እሱስ ውነትሽን ነው ልጄ፤ ነገሩ ለመድፈርም ለማውራትም የሚመች አይደለም እንጂ።”

እናትና ልጅ ተፋጥጠው ዝም እንዳሉ በርካታ ስኮንዶች በደቂቃ እየተጠቃለሉ አለፉ።

“አንድ ቀን” አሉና ዝምታቸውን ሰብረው በሚያልፉ ስኮንዶች ላይ ቃላትን ማሳረፍ ጀመሩ። ዳርም የለሽ በዝምታዋ እንደፀናች ጠበቀቻቸው።

“አንድ ቀን፤ ገና እንደአበደ ስምንተኛው ቀን ገደማ ነው። ውጪ ውሎ ለዓይን ያዘ ሲያደርግ መጣ። መቼም የጀመረው ሰሞን የቤቱ አልቀረ የየቡና ቤቱን ስልክ እያነሳ ሲፈጠፍጥ ሲደበድቡት፤ ሲታሰር እንደገና ማበዱን አውቀው ሲለቁት። እኔም እየተከተልኩ ሳለቅሰና ስለምን መከራዬን ነበር ያየሁት። በኋላ ላይ ሁሉም አውቀው ገና ሲያዩት ስልካቸውን መጠበቅና ማለጣል እስኪጀምሩ።”

“ማን ነው እሱ?” አለች ዳርምየለሽ ግራ ገብቷት።

“አጉትሽ ነዋ ይኸው ተሾመ”

ዳርምየለሽ እናቷ በጤናቸው መሆኑን ተጠራጠረች። አባቷን ሊነግሯት ጀምረው ስለ በሽተኛው አጉቷ ማውራታቸው ከህመማቸው የመጣ መዘባረቅ ስለመሰላት ልታርማቸው አልሞከረችም። ይልቁንም ከልቧ እያዘነችላቸው ጀርዋን ሰጠቻቸው።

“እኔም ታዲያ ከአራት ኪሎ አካባቢ ርቆ እንደማይሄድና ከሰልክ በስተቀር ሰውን እንደማይተናኮል ለመድከትና 'እንዲህ ሆነልሽ' ካሉኝ ተከትዬው መዞሩን የተውከብት ሰሞን ነበር። እና ሲመጣ ትንሽ ደግሞ አጠ ጥተውት ነው መሰለኝ ይለፈልፋል።”

“ምስራቅ . . . ምስራቂና” እያለ መጣ። በሩን ከፈት ሳደርግለት

‘ምስራቂያ’ አለና ተጠመጠመብኝ። ‘ብዙነሽ ነኝ’ እያልኩ በማልቀስ ባለላትቀው ታገልኩኝ። ሳመልጠው አልቻልኩም። አንቆ ያዘኝ አሉና እንባቸው ተንቆርዞ ዝም አሉ።

“ከዛለ?” አለች ምን ማለታቸው እንደሆነ ለመገመት ከብዷት።

“አንቀኝ አልኩሽኮ! ከዚያም አንቺ ተፈጠርሽ” አሉ ፍርጥ አድርገው።

“ምን?” አለች በጥፊ እንደተመታ ሰው ጆሮ ግንደ እየነደደ። “ምን? . . ምን? . . ምን?” ደግሞ ደጋግሞ ጥያቄዋ ለራሷ ደወለባት። - በሀሊናዋ።

“እና አባቴ ማን ነው ልትይኝ ነው?”

“ነገርኩሽ እኮ! ይኸው ነበር ሃያ ሦስት ዓመት ከሆዴ ቀብሬው የኖርኩት የቤት ጉድ” አሉና በረዥሙ ተነፈሱ። የዛሬን ብቻ ሳይሆን ሃያ ሦስት ዓመት የሳቡትን ሁሉ ያስወጡ ይመስል። አሁን የቀራቸው ለመምሬ ክፍሉ አንድ በአንድ ዘክዝከው ንስሃ መግባት ነው። ነብሱን በእጃቸው ስላላለፉት ህፃን ሳይቀር ሃጢአታቸውን ከተናዘዙ በኋላ ይቅር ቢላቸው ወላጁት አምላክ ጭንቅ አማላጅቷን ይዘው ይማፀኑታል። - ፈጣሪያቸውን።

ዳርምየለሽ የምታየውም የምታስበውም የለማቸውም ተደባለቀባት። እንደ ቅዠት ሁሉ ተጠራጠረችው። እውን መሆኑን ልቧ ሲነገራት የእናቷን ጤንነት ተጠራጠረች።

“ሃሉ?” እያለ ከፊቷ ድቅን አለ። ሊፋቅ፣ ሊሠረዝ፣ ሊታረም የማይችል፣ መሆን ሳይኖርበት የሆነ ነገር። በሀይማኖትና በባህል የተወገዘ። ፀያፍነቱ ለአካባቢ ለቤተሰብና ለራስ የሚዘገንን እርኩስ አጋጣሚ።

የክፍሉ በር በቀስታ ከውጭ ሲቆረቆር ገና አልተረጋጋችም ነበር። ቅስጺ ስብር ብሉ በጉኗ ተራመደችና ከፈተችው።

“ህዚም ያለ መስሉኝ? አለ ዶክተር አብደላ ክራቫቱን በቀኝ እጁ እያፍተለተለ። መልስ አልሰጠችውም። ዓይኖቿ ከእርሱ ጀርባ አልፈዋል። ከሩቂያ አጠገብ።

ስታየው ከውስጧ አንዳች ነገር የተቀሰቀሰ መሰላት። ከልቧ የተቀሰቀሰው ያ አንዳች ስሜት ከደግ ጋር ተሠራጭቶ መላ አካሏን ሲወረው ተሰማት። እምትለውም እምታደርገውም ጠፍቷት ዓይኗን እንደ ተከለችበት ቆማ ቀረች።

“ስትቀሪ ጊዜ እዚሁ መጣን” አለ ዶክተር ወደ ጉን ገለል እያለ። ሁኔታዋ አስገባታል። “እሷም እንደ ሩቂያ ሰድብ ልታወርድበት ይሆን?” አለ በልቡ።

እንዳለ ከእርሷ ተቃራኒውን የኮሪደሩ ግድግዳ እንደተደገፈ ከጭንቀቱ ጋር ቆሞአል። ሲመጣ እንደነበረው እግሯ ላይ መውደቅ አለችው። ምህረት በሚሻው ስሜቱ። አፍቃሪ ልቡ ደግሞ አንገቷ ላይ ተጠምጥሞ ናፍቆቱን ሊወጣ ተመኝ። ለሁሉም ግን ድፍረት አልነበረውም። ሁኔታዋ የፍቅር ይሁን የጥላቻ ሊገባው አልቻለምና።

ዳርምየለሽ እንደ ሀውልት በቆመችበት ዓይኖቿ ዕንባ ማፍለቅ ጀመሩ። ከዕንባዋ ጋር በገጸ ላይ መነበብ ያጀመረው የመረታት ስሜት እንዳለን እንዲንቀሳቀስ ብርታት ሰጠው። የእርሱም ዓይኖች በዕንባ አየተሞሉ። ከበሩ ወጣ ብላ እጆቿን ስትዘረጋ ዶክተር ከኋላዋ ዘጋው። እናቷ እንዳያዩ።

እርሱም ይቅርታ ለመጠየቅ እርሷም ምህረት ለመሰጠት የሚናገሩበት አንደበት አልነበራቸውም። ልቦቻቸው ይተዋወቃሉ። ዕንባ ብቻ ነበር ለጊዜው ያገኙት መግባቢያ። ሩቂያ በዕንባ ዶክተር ለብ ባለ ፈገገታ እንዳጀቧቸው ተቃቅፈው እና ተደጋግፈው አነቡ። የየልባቸውን እያሰቡ።

“ሙ-ሽ-ራ-ዬ
ሙ-ሽ-ራ-ዬ
የወይን አበባዬ። . . .”
ሳለፈው ሁሉ መደምሰሻ ህሊናው ያዜመለት ዜማ።

“እና እባቴ ማን ነው ልትይኝ ነው?”

“ነገርኩሽ እኮ ይኸው ነበር ሃያ ሦስት ዓመት በሆዴ ቀብሬው የኖርኩት የቤቴ ጉድ።” ህሊናዋ ደግሞ ደጋግሞ የሚያቃጭልባት። የሚደውልባት።

“ሃሉ?” እያለ ፊቷ ሳይ ድቅን አለ።-ተሺ ስልክኛው።

የምወደው ጥቅስ

“አሁን ማንም አይደለሁም፤ አሁን ምንም
የለኝም፤ ነገር ግን የፈጀውን ጊዜ ይፈጅ
እንጂ...ሰው እሆናለሁ ሁሉም ነገር ይኖረኛል።”

ለአስተያየትዎ
ፖስታ 60015
አዲስ አበባ
ኢትዮጵያ

የሚሰማሚዎትን የቤተሰብ ምጣኔ ዘዴ ያውቃሉ?

በመርፈ የሚሰጥ የእርግዝና መከላከያ ዘዴ
(DMPA)

- ⇒ በጣም አስተማማኝና በጤና ሳይ ጉዳት የማይመጣ ነው።
- ⇒ በየሦስት ወረ አንድ ጊዜ በመርፈ ይሰጣል፤ በመሆኑም በዘዴው መጠቀም በሴቶች ዘንድ አይታወቅም።
- ⇒ በማንኛውም የመውሰዳ ሰድሜ ክስል የሚገኝ ሴቶች፤ ሰድ ቢኖራቸውም ባይኖራቸውም፤ ሊጠቀሙበት ይችላሉ።
- ⇒ ጡት የሚያጠቡ ሴቶች ከወሲድ በኋላ ከስድስተኛው ሣምንት ጀምሮ መጠቀም ይችላሉ።
- ⇒ በወር አበባ አመጣጥ ሂደት/ዕደት መካከል ቀላል የደም ብልጥታና መፍሰስ ሊያመጣ ይችላል። በዚህ ዘዴ ከአንድ ዓመት በላይ ከተጠቀሙ በአብዛኛው የወር አበባ መቅረትን ሊያስከትል ይችላል። መጠነኛ የክብደት መጨመር ወይም ቀላል የራስ ምታት ሊኖር ይችላል።
- ⇒ ተጠቅመው የሚያቋርጡ ሴቶች ማርገዝ ቢፈልጉ ከአራት ወር እና ከዚያ በላይ ሊወስድባቸው ይችላል።
- ⇒ የማህፀን ዕጢ እና ከማህፀን ውጭ እርግዝና እንዳይፈጠር ለመከላከል ይረዳል።

ኮንዶም (CONDOM)

- ⇒ አድስን ጨምሮ ሴቶች በግብረ ሥጋ ግንኙነት የሚተላለፉ በሽታዎችን እና እርግዝናን ይከላከላል።
- ⇒ በርካታ ወንድና ሴት ጭዶች አድስና ሴቶች በግብረ ሥጋ ግንኙነት የሚተላለፉ በሽታዎችን በአስተማማኝ ለመከላከል ኮንዶምን ከሴቶች የቤተሰብ ምጣኔ ዘዴዎች ጋር በጣም ራ ይጠቀሙባቸዋል።
- ⇒ በኮንዶም ከመጠቀም በፊት ስለ አጠቃቀሙ መረዳትና ጥቂት መለማመድ ያስፈልጋል።
- ⇒ ኮንዶምን ሁልጊዜ በትክክል መጠቀም ወጤቱን አስተማማኝ ያደርገዋል። ነገር ግን ሁልጊዜ በትክክል ካልተጠቀሙበት አስተማማኝ አይሆንም።

⇒ጥቂት ወንዶች በኮንዶም ገብረ ሥጋ ገንኙት መፈጸም ገንኙት ያደናቅፋል፣ ወሲባዊ ስሜትን ይቀንሳል፣ ያላፍራል፣ ወይም ምችት አይሰጥም የሚል አስተያየት አላቸው።

በቀዶ ህክምና ዘዴ ሴቶችን ማምከን (TUBALLIGATION)

⇒ሴቶች ተጨማሪ ልጅ ሳስመፈሰጋቸው አረገጠኛ ሲሆኑ የሚገባሉበት ዘላቂ ታዊ የእርግዝና መከላከያ ዘዴ ነው። ሆኖም በዚህ ዘዴ ለመጠቀም አስቀድሞ በጥንቃቄ ማሰብና መወሰን ያሻል።

⇒እጅግ በጣም አስተማማኝ ነው።

⇒በቀላል የቀዶ ህክምና ሊከናወን የሚችል ከመሆኑም በላይ ሙሉ ማደንዘዣ መስጠት ሳያስፈልግ የቀዶ ህክምና የሚደረግበትን አካባቢ ብቻ በማደንዘዝ ሊከናወን ይችላል።

⇒የረዥም ጊዜ ተዛማጅ የጤና ጉዳት የለውም። ቀዶ ህክምናው ከተደረገ በኋላ ለአጥር ጊዜ ምችት የማጣት ወይም መጠነኛ የሕመም ሰማት ሊኖር ይችላል።

⇒ከቀዶ ህክምናው በኋላ በገብረ ሥጋ ገንኙት ላይ የብቃት ማነስ ወይም የስሜት ለውጥ አያስከትልም።

ተፈጥሮአዊ የእርግዝና መከላከያ ዘዴዎች (NATURAL METHODS)

⇒ሴቶች በወር አበባ አመጣጥ ሂደት/ዑደት ሲደረግባቸው የሚቆሰቡትን ወቅት ጠንቅቀው ማወቅ ይኖርባቸዋል።

⇒ሴቶች ሲደረግባቸው የሚቆሰባቸውን ቀናት በጥንቃቄ ካወቁ በእነዚህ ቀናት የገብረ ሥጋ ገንኙት አስመፈጸም። ይህ ካልተቻለም ወንዱ ወሲባዊ አርካታ ከመደረሱ በፊት ገንኙት ማቋረጥ ወይም በኮንዶም መጠቀም ያስፈልጋል።

⇒በተፈጥሮአዊ ዘዴዎች በአግባቡና በትክክል ከተጠቀሙ አስተማማኝ ነው። ይሁንና አስተማማኝ የማይሆንበት ሁኔታ አንዳለም መታወቅ አለበት።

⇒ወንዶች ሴት ጥንዶች የገብረ ሥጋ ገንኙት ሳያደርጉ ሲረዥም ጊዜ መቆየት አስቸጋሪ ሲሆንባቸው ስለሚችሉ በተፈጥሮአዊ ዘዴ በአስተማማኝ ሁኔታ ለመጠቀም የሁለቱ ጥንዶች መግባባትና መተባበር ያስፈልጋል።

⇒በአካል ላይ የሚደርሰው ምንም ዓይነት ጉዳት የለም።

⇒አንዳንዶች ተፈጥሮአዊ ዘዴዎች ትኩሳትና የማህፀን በሽታ ሊኖር ወይም ከወሲድ በኋላና ጡት በሚያጠቡ ጊዜ ለመጠቀም አያመችም።

በላይኛው ክንድ ቆዳ ሥር የሚቀበር የእርግዝና መከላከያ ዘዴ (NORPLANT)

⇒ይህ የእርግዝና መከላከያ ዘዴ በላይኛው ክንድ ቆዳ ሥር ከሚቀበሩ ስድስት ትናንሽ ካፕሱሎች የተዘጋጀ ነው።

⇒እጅግ አስተማማኝ ሲሆን ለአምስት ዓመት እና ምናልባትም ከዚህ ለረዘመ ጊዜ ያገለግላል።

⇒በማናቸውም የመውሰጃ ዕድሜ ክልል የሚገኙ ሴቶች፣ ልጅ ቢኖራቸውም ባይኖራቸውም፣ ሊጠቀሙበት ይችላሉ።

⇒በላይኛው ክንድ ቆዳ ሥር የተቀበራትን ስድስት ትናንሽ ካፕሱሎች አስፈላጊ በሆነ ጊዜ ማስወጣት ይቻላል። ካፕሱሎች እንደወጡ ወዲያው ማርገዝ ይቻላል።

⇒ጡት የሚያጠቡ ሴቶች ከወሲድ በኋላ ከስድስተኛው ሣምንት ጀምሮ መጠቀም ይችላሉ።

⇒በወር አበባ አመጣጥ ሂደት/ዑደት መካከል ቀላል የደም መፍሰስ፣ የደም ብልጥታ ወይም የወር አበባ መቋረጥና ቀላል የራስ ምታት ሊኖር ይችላል።

⇒የደም ማነስ በሽታና ከማህፀን ውጭ እርግዝና አንዳይፈጠር ለመከላከል ይረዳል።

በማህፀን ውስጥ የሚቀመጥ የእርግዝና መከላከያ ዘዴ “ሉፕ” (IUD)

⇒መጠኑ እነስተኛ ሲሆን በሞያው ልዩ ሰልጠና በወሰዱ የቤተሰብ ምጣኔ አገልግሎት ሰጪዎች በማህፀን ውስጥ እንዲቀመጥ ይደረጋል።

⇒ሲረዥም ጊዜ የሚያገለግል አስተማማኝ ዘዴ ሲሆን በማያሰፈልግ ጊዜ ማስወጣት ይቻላል።

⇒TCU 380A(IUD) የተባለው የሱፕ ዓይነት ቢያንስ ለአስር ዓመት በማህፀን ውስጥ በመቆየት እርግዝናን ሊከላከል ይችላል።

⇒በማህፀን ውስጥ በተቀመጠ የመጀመሪያ ወቅት የወር አበባ መጠነካት እና መረዘም እንዲሁም መጠነኛ ምችት ማጣት ሲያስከትል ይቻላል።

⇒መጠቀም ከጀመረ በኋላ በተሰደም በመጀመሪያው ወር ሳይታወቅ ከማህፀን ሾልኮ ሲወጣ ስለሚችል በትክክል መኖሪያን ለማረጋገጥ በሱፔ ጫ ሳይ የሚገኘው ክር መኖሪያ በየጊዜው ማረጋገጥ ያስፈልጋል።

⇒ተጠቃሚ ሴቶች በግብረ ሥጋ ግንኙነት ለሚተላለፉ በሽታዎች ከተጋሰሙ ለማህፀን ቀስሶት መመርቀዝ የመጋሰጥ ዕድላቸው ከፍተኛ ነው። ይሁን እንጂ ትግረ ከባድ ጠንቅ የሚያስከትልበት ሁኔታ አዘውትሮ የሚከሰት አይደለም።

በቀዶ ህክምና ዘዴ ወንዶችን ማምከን (VASECTOMY)

⇒ወንዶች ተጨማሪ ልጅ ሳለመፈለጋቸው እርግጠኛ ሲሆኑ የሚገለገሉበት ዘመናዊ የእርግዝና መከላከያ ዘዴ ነው። ሆኖም በዚህ ዘዴ ለመጠቀም አስቀድሞ በጥንቃቄ ማሰብና መወሰን ያሻል።

⇒ዘዴው አስተማማኝ ከመሆኑም በላይ ቀላል በሆነ ቀዶ ህክምና ይከናወናል።

⇒ቀዶ ህክምናው በክሊኒክ ወይም በህኪሙ ቢሮ በጥቂት ደቂቃዎች ውስጥ መብ ማደንዘዣ መሰጠት ሳያስፈልግ የቀዶ ህክምናው የሚደረግበትን አካባቢ ብቻ በማደንዘዝ ይከናወናል።

⇒ለሀያ ጊዜ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ከፈፀሙ ወይም ከሦስት ወራት በኋላ ውጤት አስተማማኝ ይሆናል። ይሁን እንጂ ከላይ የተጠቀሰው መሰፈርት እስኪሟላ ድረስ የእርግዝና ስጋትን ለማሰወገድ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ሲፈፀሙ ተጨማሪ የመከላከያ ዘዴ መጠቀም ያስፈልጋል።

⇒የረዥም ጊዜ ተዛማጅ የጤና ጉዳት የለውም። የቀዶ ህክምናው ከተደረገ በኋላ ለአጭር ጊዜ ምችት የማጣት ወይም መጠነኛ የህመም ስሜት ሲኖር ይችላል።

⇒ከቀዶ ህክምናው በኋላ በግብረ ሥጋ ግንኙነት ሳይ የበቃት ማነስ ወይም የስሜት ለውጥ አያስከትልም።

ጡት በማጥባት እርግዝናን የመከላከል ዘዴ (LAM)

⇒ጡት ማጥባት ተፈጥሮአዊ የእርግዝና መከላከያ ዘዴ ነው።

⇒ይህ ዘዴ ውጤታማ የሚሆነው በሚከተሉት ሁኔታዎች የተመሰረተ ሲሆን ነው፡-

▶ ህፃንን ያለ ተጨማሪ ምግብ መብ በመብ ሲሲትና ቀን አዘውትሮጡት ማጥባት ሲቻል።

▶ ከወሲድ በኋላ የወር አበባ ሳይጀምር ሲቀር፤ እና

▶ የህፃኑ ዕድሜ ከስድስት ወር ያልበሰጠ ሲሆን።

⇒ዘዴው አስተማማኝ የሚሆነው ከወሲድ በኋላ እስከ ስድስት ወር ድረስ ብቻ ነው።

⇒አንዲት እናት ከስድስት ወር በኋላ ጡት ማጥባትን ብትቀጥልም ሲሳ የቤተሰብ ምጣኔ ዘዴ መጠቀም ይኖርባታል።

ኬስትሮጅንና ፕሮጂስቲን ጥምረት የተሰራ የሚዋጥ የእርግዝና መከላከያ ኪኒን (COC)

⇒ኬስትሮጅንና ፕሮጂስቲን ጥምረ የእርግዝና መከላከያ ኪኒን (COC) በየቀኑ አንድ አንድ ኪኒን ብቻ እርግዝናን ለመከላከል በሚሉ ሴቶች በቅድሚያ በተወሰነ ሰዓት ይዋጣል።

⇒በትክክል ከተወሰደ የመከላከል ብቃት ከፍተኛ ነው። አስፈላጊ ሲሆን በማንኛውም ጊዜ ሲቋረጥ የሚችል አስተማማኝ የእርግዝና መከላከያ ዘዴ ነው።

⇒በማንኛውም የመውሰጃ ዕድሜ ክልል ውስጥ የሚገኙ ሴቶች ልጅ ቢኖራቸውም ባይኖራቸውም ሲጠቀሙበት ይችላሉ።

⇒ለአብዛኞቹ ሴቶች አስተማማኝ ዘዴ ነው። ጎልቶ ሊከሰት የሚችል ትግር የለውም።

⇒በዘዴው መጠቀም እንደተጀመረ በመጀመሪያዎቹ ጥቂት ጊዜዎች አንዳንድ ተጠቃሚዎች እንደ ሆድ መታወክ፣ በወር አበባ የአመጣጥ ሂደት/ዑደት መካከል የደም ብልጭታ መኖር፣ የክብደት መጨመር፣ ቀላል የራስ ምታት፣ የባህረ ሰውጥና የመሳሰሉት ስሜቶችና ምልክቶች ሊታዩባቸው ይችላሉ። ይሁን እንጂ እነዚህ ምልክቶችና ስሜቶች አስጊና አሳሳቢ አይደሉም።

⇒አንዳንድ የካንሰር ዓይነቶች፣ የደም ማነስ በሽታን፣ በወር አበባ ጊዜ የሚከሰት የሆድ ቀርጠትን፣ የወር አበባ መዛባትን እና ሌሎችንም ተመሳሳይ የጤና ትግሮች ለመከላከል ይረዳል።

⇒ተገቢው ጥንቃቄ ሳይደረግ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ቢፈፀም እንደ አጣዳፊ የእርግዝና መከላከያ ዘዴ መጠቀም ይቻላል።

ከፕሮጂክቲን ብቻ የተሰራ የሚዋጥ የእርግዝና መከላከያ ኪኒን (POPS)

⇒ ከወሲድ በኋላ ከሰድስት ሳምንታት ጀምሮ የወሲድ መከላከያ እንክብካቤ መጠቀም ለሚፈልጉ እና ለሚያጠቡ እናቶች ተስማሚና የተሻለ አማራጭ ነው።

⇒ ጡት በሚያጠቡበት ወቅት በጣም አስተማማኝ የእርግዝና መከላከያ ዘዴ ነው።

⇒ ጡት በሚያጠቡበት ጊዜ ይህንን ዘዴ ከተጠቀሙ በወር አበባ የአመጣጥ ሂደት/ዑደት መካከል ቀላል የደም ብልጭታና የደም መፍሰስ ሊከሰት ይችላል።

⇒ ተገቢው ጥንቃቄ ሳይደረግ የግብረ ሥጋ ግንኙነት ቢፈፀም አንድ አጣዳፊ የእርግዝና መከላከያ ዘዴ መጠቀም ይቻላል።

በግብረ ሥጋ ግንኙነት ወቅት ብቻ የሚያገለግሉ የእርግዝና መከላከያ ዘዴዎች

⇒ ፀረ የወንድ የዘር ፍሬ፣ የማህፀን በር ቆብ እና የማህፀን በር ክዳን የሚባሉት፣ ሴት ልጅ በራሱም ተቆጣጥራ አሰፈላጊ ሊሆን የምትጠቀምባቸው የእርግዝና መከላከያ ዘዴዎች ናቸው።

⇒ የግብረ ሥጋ ግንኙነት መፈፀም በአሰፈላጊ ጊዜ ከዘዴዎቹ አንዱን በመምረጥ ከግንኙነት በፊት በብልት ውስጥ እንዲቀመጥ ማድረግ ይገባል። ነገር ግን ግብረ ሥጋ ግንኙነት ከጀመረ በኋላ አቋርጦ የመከላከያ ዘዴዎችን ለመጠቀም መሞከር ሳልተፈለገ እርግዝና ሊዳርግ ይችላል።

⇒ የመከላከያ ዘዴዎችን በየጊዜው በትክክል ከተጠቀሙባቸው ውጤቱ አጥጋቢ ይሆናል። ነገር ግን አንዳንድ ሴቶች የመከላከያ ዘዴዎችን ሁልጊዜ በትክክል ለሰማይጠቀሙባቸው ውጤቱ አስተማማኝ አይሆንም።

⇒ ዘዴዎቹ አንዳንድ በግብረ ሥጋ የሚተሳሰሩ በሽታዎችን ሊከላከሉ ይችሉ ይሆናል።

⇒ በእነዚህ ዘዴዎች መጠቀም ሰፊና በሽታ የመጋሰጥ አጋጣሚ ይፈጥራል።